Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

HADİS DERSLERİ 12

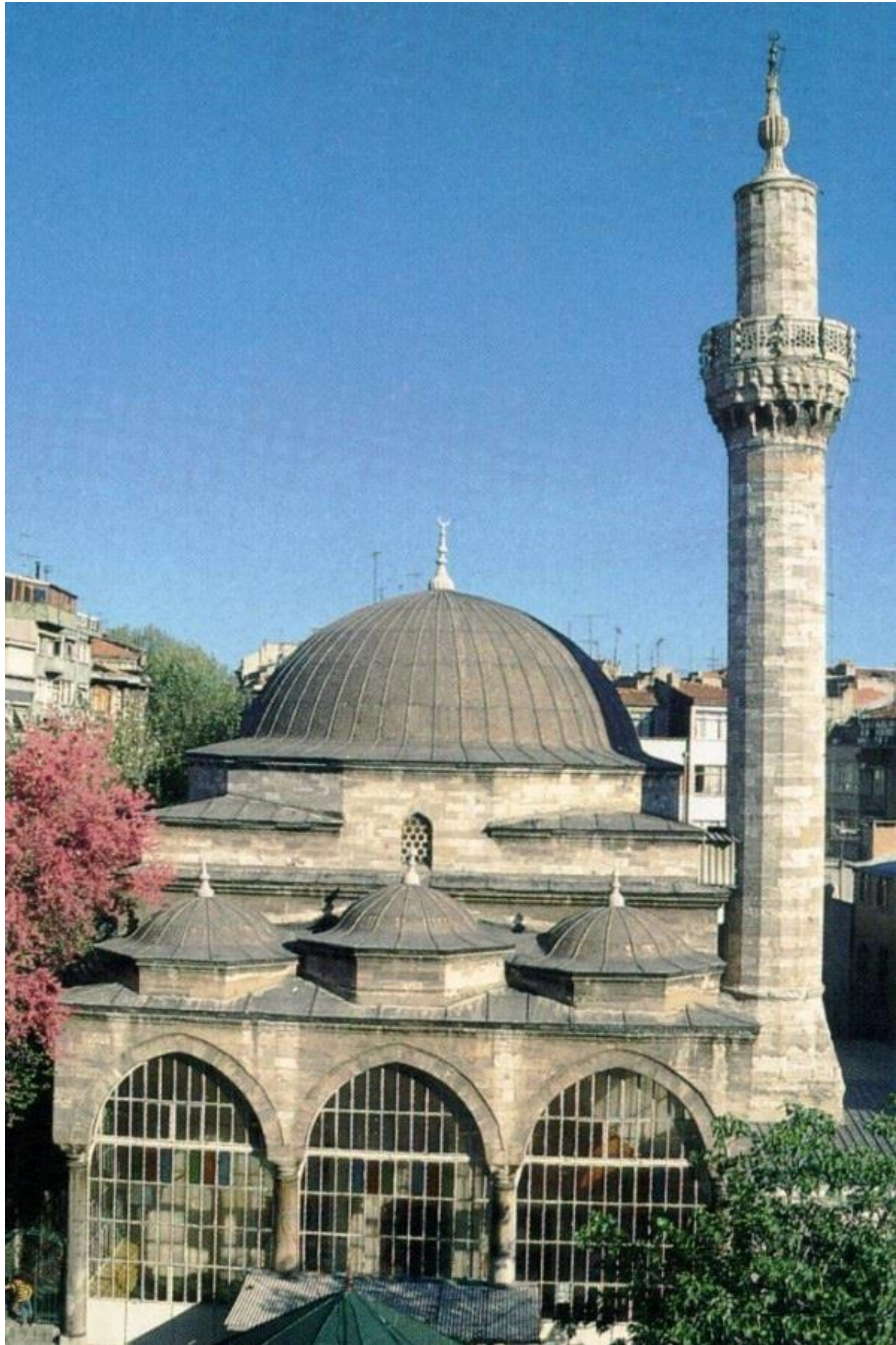

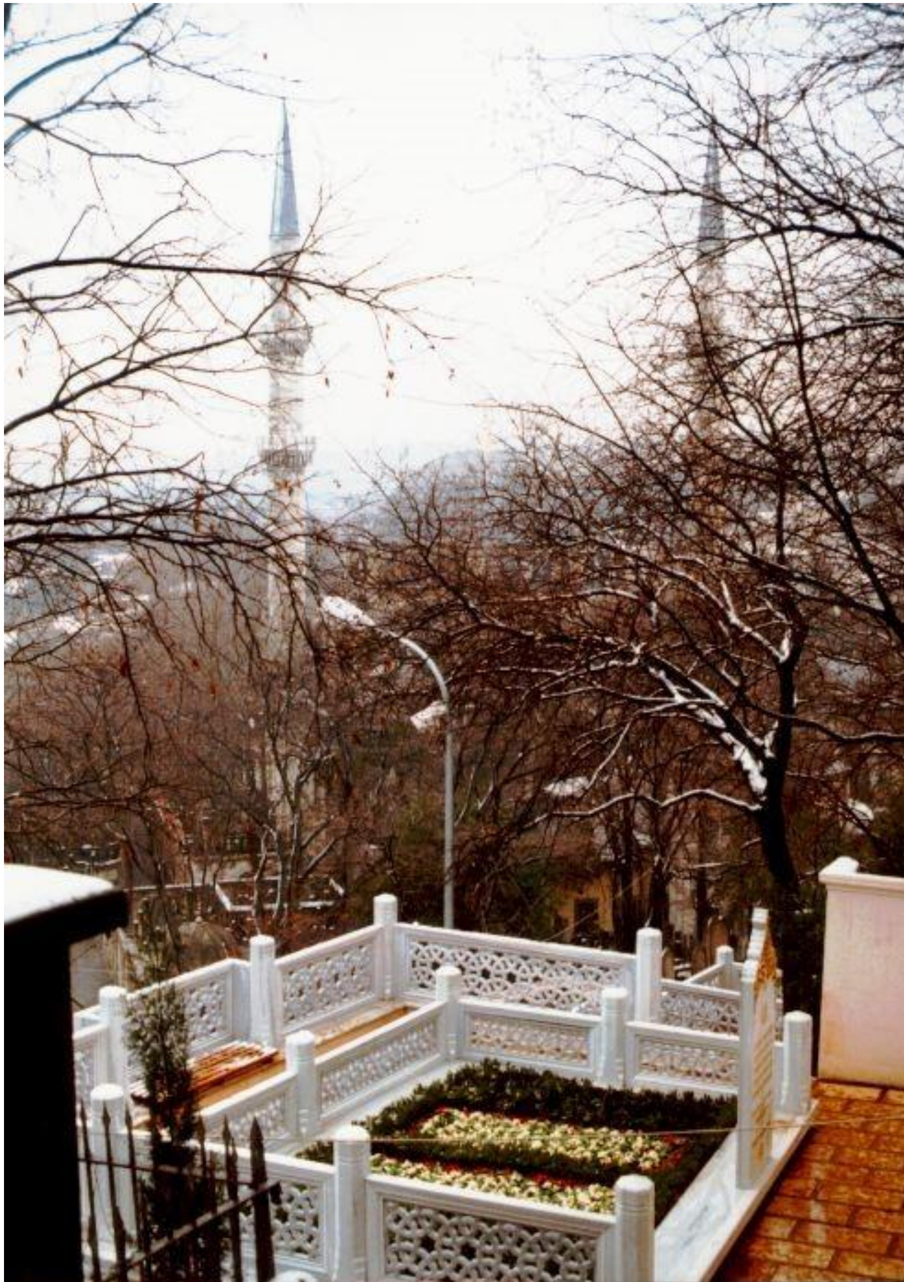
Hazırlayan:

Dr. Metin ERKAYA

بسم الله الرحمن الرحيم

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Gümüşhâneli Hazretleri, tasavvufî bir camiada bir hadis koleksiyonunu, yâni *Râmûzü'l-Ehàdîs*'i ders kitabı olarak ortaya koymuştur. Bu, tasavvuf tarihinde çok mühim ve önemli bir hadisedir. Sonra da, "Bizim şu hadis koleksiyonumuzu dikkatle okursanız, kısa zamanda muhakkik bir alim olursunuz!" buyurmuştur.

Râmûzü'l-Ehâdis, her hadis metninin ilk kelimesi esas alınarak alfabetik olarak sıralanmış hadislerden oluşmaktadır. Her hadis metninin sonunda, hadisin alındığı kaynak, râvi ve bazen de hadisin sıhhati hakkında bilgi verilmiştir.

Gümüşhâneli Hazretleri'nin, az sözle çok mânâ veren, ezberlenmesi kolay, vecîz ve alimlerce muteber 7101 hadisi bir araya getirmesiyle oluşan bu eser, iki bölümden oluşmaktadır: İlk bölüm genel konularda 6400 hadis-i şerif ihtiva etmektedir. İkinci bölüm ise, Peygamber Efendimiz'in evsaf ve şemâilini anlatan 701 hadisten oluşmaktadır. Müellif bu eseri, 125'i aşkın kaynağa müracaat ederek hazırlamıştır.

Müslümanın şeriatin çizgisinden kaymaması için emniyet, hadis-i şeriftedir. Hadis-i şerife sarılmayan kimse, şeriatın çizgisinde devam edemez, ayağı kayar. Çünkü şeriatın çizgisi kıl kadar incedir, kılıç kadar keskindir. Ona ancak hadis-i şerife sarılarak, hadis-i şerif yolunda yürüyerek, takvâ yolunu yol edinerek, ihlâs ile hareket ederek ulaşılabilir.

Onun için, Gümüşhaneli Hazretleri tarafından başlatılan *Ramûz el-Ehâdîs* dersleri, bu dergâhın mürşidleri tarafından devam ettirilmiştir. İskenderpaşa Camii'nde Mehmed Zâhid Kotku (Rh.A) Hazretleri bu dersleri 1977 yılına kadar sürdürmüş; 1977'den itibaren ise, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocamız ders yapmıştır. Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin vefatından sonra, Ankara'da da düzenli olarak hadis dersleri başlatmışlardır. 28 Şubat dönemi dolayısıyla yurtdışına çıkana kadar bu dersleri devam ettirmişlerdir. Yurt dışına çıkmadan önceki son hadis dersi, 4 Mayıs 1997 Pazar günü İskenderpaşa Camii'de yapılmıştır.

Hadis Dersleri, bu derslerin yazıya aktarılması ve yayına hazırlanmasıyla oluşmuştur. Elinizdeki 12. ciltte 23. 08. 1987 - 21. 02. 1988 tarihleri arasındaki 20 adet ders yer almaktadır.

Hocaefendi'nin konulara yaklaşımı, açıklamaları, değerlendirmeleri ve tavsiyeleri okuyucunun istifadesine sunulmuştur. Konuşma üslûbunu da muhafaza ederek hazırladığımız bu eserin, okuyucuya pek çok şeyler kazandıracağını ümid ediyoruz.

Konuşmaların yazıya aktarılmasında emeği geçen ve kaset temininde yardımcı olan kardeşlerimize; teknik konularda yardım eden Abdüllatif, Ahmed Enis ve Lütfullah Erkaya'ya teşekkür ediyor ve eserin hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Dr. Metin ERKAYA
Sincan, Kasım 2016

KISALTMALAR

SAS	: *Salla'llàhu aleyhi ve sellem.*
AS	: *Aleyhi's-selâm.*
RA	: *Radıya'llàhu anh/ anhâ/anhümâ.*
Rh.A	: *Rahmetu'llàhi aleyh.*
KS	: *Kaddesa'llàhu sirrahû.*
RE.	: *Râmûzü'l-Ehàdîs*
ME.	: *Muhtâru'l-Ehàdîs*
RS.	: *Riyàzu's-Sàlihîn*
a.g.e.	: Adı geçen eser.
v.	: Vefatı.
vs.	: ve sâire
s.	: sayfa
(خ)	: Buhàrî, *Sahîh*
(م)	: Müslim, *Sahîh*
(د)	: Ebû Dâvud, *Sünen*
(ت)	: Tirmizî, *Sünen*
(ن)	: Neseî, *Sünen*
(ه)	: İbn-i Mâce, *Sünen*
(حم)	: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*
(عب)	: Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*
(ط)	: Tayâlisî, *Müsned*
(ش)	: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*
(ع)	: Ebû Ya'lâ, *Müsned*
(طب)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*
(طس)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*
(قط)	: Dâra Kutnî, *Sünen*
(حل)	: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*

(ق) : Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*

(هب) : Beyhakî, *Şuabü'l-İman*

(عق) : Ukaylî, *Duafâ*

(عد) : İbn-i Adiyy, *Kâmil fi'd-Duafâ*

(خط) : Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*

(كر) : İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*

(حب) : İbn-i Hibbân, *Sahîh*

(ك) : Hâkim, *Müstedrek*

(ض) : Ziyâ el-Makdisî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtare*

(در) : Dârimî, *Sünen*

(خز) : İbn-i Huzeyme, *Sahîh*

(بر) : İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*

(غ) : Begavî, *Şerhü's-Sünneh*

(طح) : Tahâvî, *Şerhü Maâni'l-Âsâr*

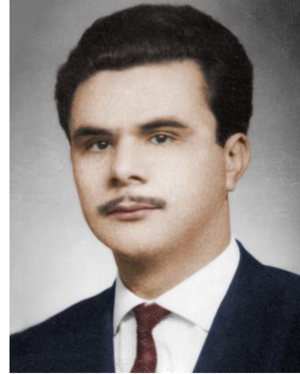
PROF. DR. MAHMUD ES'AD COŞAN

(14 Nisan 1938 - 4 Şubat 2001)

14 Nisan 1938 (13 Safer 1357) tarihinde, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinin Ahmetçe köyünde doğdu. Babası Halil Necâti Efendi, annesi Şâdiye Hanım'dır. Anne ve baba tarafından soyu, Buhàra'dan Çanakkale'ye göç etmiş seyyidlere dayanır.

Küçük yaşta iken ailesi İstanbul'a taşındı. 1950'de İstanbul Vezneciler İlkokulu'nu, 1956'da Vefa Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Bölümü'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslâm Sanatı sertifikalarını alarak, 1960 yılında Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

Aynı yıl, Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde açılan asistanlık imtihanını kazanarak, Klasik-Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü'ne asistan olarak girdi. Fakülte yayın komisyonunda iki yıl sekreterlik yaptı. 1965 yılında, XV. Yüzyıl şairlerinden olan *Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri* konusunda doktora tezi vererek ilâhiyat doktoru ünvanını aldı. 1967-1968 yıllarında Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu'nda *Türkçe ve Hümaniter Bilgiler* derslerini verdi.

Askerlik görevine Tuzla Piyade Okulunda başladı (15 Ekim 1971). Ağrı Patnos'ta yedeksubay olarak tamamladı (31 Aralık 1972).

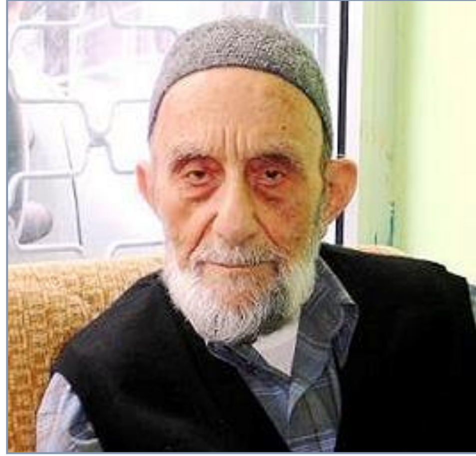
1973 yılında, *Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât* adlı doçentlik tezi ile doçent ünvanını aldı ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü'ne öğretim üyesi olarak tayin edildi. 1977-1980 yıllarında Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde Türk Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. Yurtdışında çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyeliklerinde bulundu.

1982 yılında, *İbrâhim-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye* isimli

takdim teziyle ilâhiyat profesörü oldu. Sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilmek düşüncesiyle, 1987 yılında emekliliğini isteyerek üniversiteden ayrıldı.

İlk dînî eğitimini ailesinde gördü. Dedesi Molla Mehmed Efendi, İstanbul'da medreselerde ilim tahsil etmiş ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri'ne intisab etmiş bir kimseydi. Çanakkale Savaşında şehid olmuştur.

Babası Halil Necâti Efendi, küçük yaşta köyünde hafızlığını tamamladı. Genç-liğinde Gümüşhaneli dergâ-hına mensub Çırpılarlı Hacı Ali Efendi'nin medresesine devam etti. İlk tasavvuf dersini de ondan aldı. Med-reseler kapandıktan sonra tekrar köyüne döndü. Şadiye Hanım'la evlendi (1928).

Şâdiye Hanım da aynı sülâleden zikir ehli, bilgili bir hanımdı. Bu evlilikten beşi erkek, ikisi kız, yedi çocukları oldu. Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, ailenin dördüncü çocuğudur.

Halil Necâti Efendi, çocuklarını okutmak amacıyla 1942 yılında İstanbul'a taşındı. Bir süre ticaretle meşgul oldu. O sırada, Şehzâdebaşı Damat İbrahim Paşa Camii'nde Serezli Hasîb Efendi'nin sohbetlerine devam etti. Onun vefatından sonra, Kazanlı Abdül'aziz Efendi'ye intisab etti. Onun Ümmügülsüm Camii'ndeki sohbetlerine katıldı. Abdül'aziz Efendi'nin tavsiyesi ile girdiği müezzinlik imtihanını kazanarak, Fatih Müftülüğü'nde göreve başladı. Abdül'aziz Efendi'nin vefatından sonra (1952), irşad görevini sürdüren Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin sohbetlerine devam etti. Onun yakın dostlarından oldu.

Bu münasebetle, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, küçük yaşta hocaefendilerin meclislerinde bulundu, onların maddî ve manevî ilgilerine mazhar oldu.

Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1960 yazında Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin kızı Muhterem Hanım'la evlendi. Aynı yılın sonbaharında, Ankara İlâhiyat Fakültesi'ndeki asistanlık görevi dolayısıyla Ankara'ya taşındılar.

İlâhiyat Fakültesi'ndeki öğretim üyeliği yıllarında, Hocaefendi'nin kapısı herkese açıktı. Öğrencilerin çok sevdiği ve saygı gösterdiği bir kimseydi. Talebe gelir, kapıyı çalar, derdini anlatır, cevabını alır, müsterih bir çehre ile ayrılırdı. Olaylı ve kavgalı zamanlarda öğrencilerin arasına girer, onları akl-ı selime davet eder, kavgaları önlemeye çalışırdı.

1960'lı yıllarda fakültede resmî ders olarak Kur'an-ı Kerim dersi yoktu. Öğrenciler kendi gayretleriyle, Arapça'dan, Farsça'dan faydalanarak Kur'an-ı Kerim öğrenmeğe çalışıyordu. Bunu gören Hocaefendi, müsait zamanlarında hasbî olarak, isteyenlere Kur'an-ı Kerim ve Osmanlıca dersleri veriyordu.

Öğrencilerini bilimsel araştırmalara, master ve doktora yapmaya teşvik ederdi. Öğretim üyeleri arasında saygınlığı vardı. Sahasında söz sahibi idi. Özellikle Türk-İslâm Edebiyatı'nda, ilk müracaat edilen kimseydi. Kendisinden önce profesör olmuş hocalar bile, ağır bir parça, çetin bir şiir oldu mu;

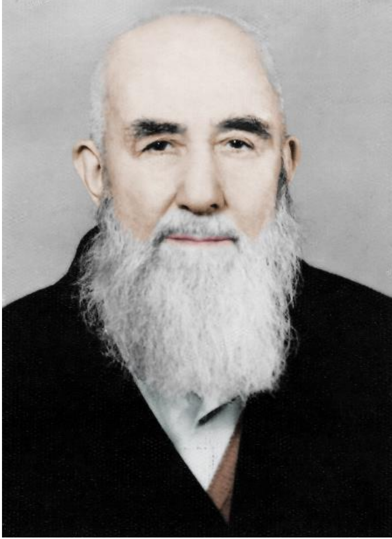
"—Es'ad Bey, şuna beraber bakabilir miyiz?" diye kendisine gelirlerdi. Herkese yardımcı olmaya çalışırdı.

İlk yıllar Kurtuluş'ta oturuyorlardı. Daha sonra Kalaba'ya taşındılar (1963). Evlerinin yakınında cami yoktu. Bir mescid açılması için önderlik etti. Daha sonra onun gayretleriyle bir dernek kurulup, cami yeri alındı. Üstte Kur'an Kur'an Kursu, altta cami olmak üzere cami inşaatının yapılmasına gayret etti. Buralarda zaman zaman hadis ve tefsir sohbetleri yaptı.

Komşuluk ilişkileri çok mükemmeldi. Bütün yorgunluklarına ve yoğunluklarına rağmen, komşularına da vakit ayırırdı. Karşılıklı ziyaretleşmeler olurdu. Ziyaretlerde tebessümü eksik etmezdi.

Ziyaret sırasında, kütüphaneden uygun bir kitap alır, orada bulunanlardan birisine bir yer açtırırdı. Sonra oradan bir miktar okuyarak sohbet ederdi.

Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, hemen her yıl Ankara'ya gelir, evlerinde bir süre misafir kalırdı. Ankara'nın çeşitli semtlerinde, çevre ilçelerde sohbetler, ziyaretler olurdu. Bazen de M. Es'ad Hocaefendi'yi de yanına alır, Anadolu'nun muhtelif şehirlerine beraber seyahat ederlerdi.

1977 Yılında, Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin bizzat elinden tutarak kürsüye oturtması ile İskenderpaşa Camii'nde *Râmûzü'l-Ehàdîs* derslerine başladı. Hafta sonlarında İstanbul'a gidiyor, pazar günü hadis dersini yapıp Ankara'ya dönüyordu.

Mehmed Zâhid Efendi'nin hastalığında, ameliyatında hep yakın hizmetinde bulundu. Son demlerinde de yanıbaşındaydı. Onun arzusu üzerine, 13 Kasım 1980 (5 Muharrem 1401) günü vefatından sonra, cemaatin eğitimiyle ve her türlü meselesiyle ilgilenme, tebliğ ve irşad görevini üstlendi.

Tasavvufî nisbeti; hocası Mehmed Zâhid Efendi vasıtasıyla Nakşibendî Tarikatı'nın, Hàlidiyye kolunun, Gümüşhâneviyye şubesidir. Ayrıca Kàdiriyye, Sühreverdiyye, Kübreviyye, Çeştiyye, Mevleviyye, Halvetiyye ve Bayrâmiyye tarikatlarından da irşada me'zundur.

Onun döneminde hadis derslerine ilgi daha da arttı. Cemaat yer bulamadığı için camiye ilâveler yapıldı, ders dinlenilecek yerler beş-altı kat genişletildi. Caminin yanındaki eski binalar alınarak camiye katıldı. Ayrıca Ankara, İzmir, Bursa, Sapanca, İzmit ve Eskişehir'de mutad hadis dersleri başlatıldı.

Mehmed Zahid Kotku Efendi'nin emri üzerine kurduğu "Hakyol

Vakfı"nın çalışmalarıyla bizzat ilgilendi, muhtelif yerlerde şubeler açtırdı. Eğitim ve yardımlaşma faaliyetini yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptı. Sanat ve kültürle ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Kültür ve Sanat Vakfı"nı, sağlık hizmetleri için "Sağlık Vakfı"nı kurdurdu. Hanımların eğitimiyle ilgili olarak "Hanım Dernekleri"nin; çevre ile ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Ahlâk, Kültür ve Çevre Dernekleri"nin kurulmasını ve yaygınlaştırılmasını teşvik etti. Bu çalışmalarla toplumun güzel amaçlar için bir araya gelmesini, organize olmasını sağlamaya çalıştı.

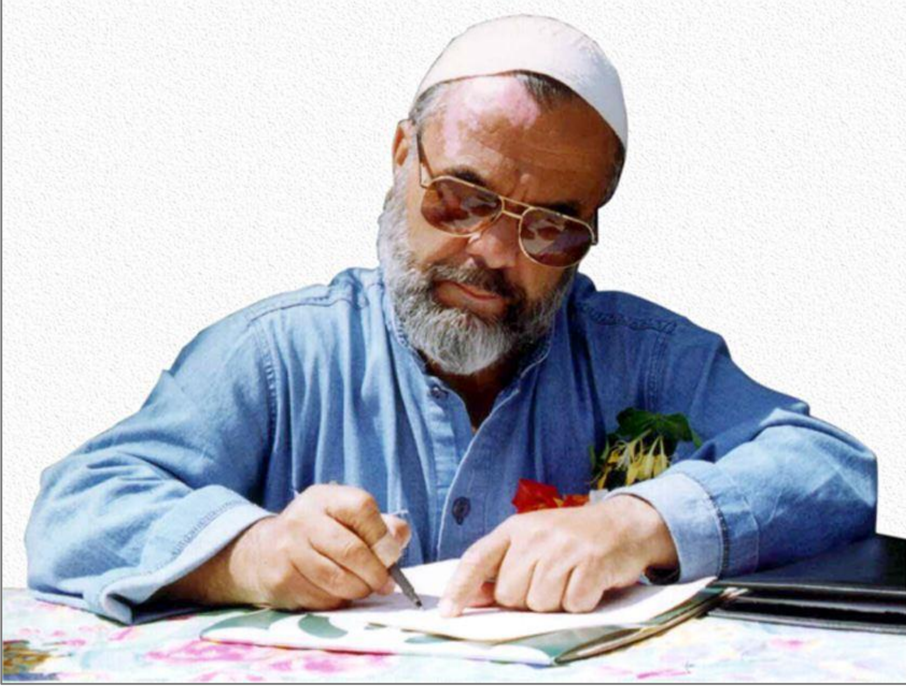
Vakıflara ait, harabe haline gelmiş birtakım ecdad yadigârı eserlerin tamir ve tecdidiyle ilgilendi. Onların gayesine uygun olarak tekrar faaliyete geçmesini temin etti. (Ahmed Kâmil Tekkesi, Selâmi Mustafa Efendi Tekkesi, Şeyh Murad Efendi Dergâhı, Şadiye Hatun Şifâ Külliyesi...)

Eğitimin yaygınlaştırılması için basın ve yayın çalışmalarıyla ilgilendi. 1983 Eylülünde İslâm dergisi, 1985 Nisanında *Kadın ve Aile* ve *İlim ve Sanat* dergisi yayınlanmaya başladı. Daha sonra, Gülçocuk dergisi çıkartıldı. Sağlık ve bilimle ilgili konularda ise *Panzehir* dergisi yayınlandı. Vefa Yayıncılık adına yayınlanan bu dergilerle yakından ilgilendi ve makaleler yazdı.

Bu dergiler ilgilendikleri sahalarda kamuoyuna önderlik ettiler. Yayınladıkları yazılarla, araştırma dosyalarıyla ve İslâm dünyasından haberlerle halkımızın bilgilenmesine ve bilinçlenmesine katkıda bulundular. İyimser, ümit verici, yol gösterici yazılarla pek çok hayırlı gelişmelere sebep oldular. Haklarında sempozyumlar, doktora tezleri yapıldı. Bir ara İslâm dergisinin tirajı yüz bini aştı. *İslâm* ve *Kadın ve Aile* dergileri, 1998 Haziranına kadar aksamadan yayınlarını sürdürdüler.

Kitap yayıncılığı için Sehâ Neşriyat'ı kurdu; çeşitli dinî, edebî, tarihî, kültürel eserler neşredildi. Yayıncılığın geliştirilmesi, haftalık ve günlük yayınlara geçilebilmesi için çalışmalar başlattı. Onun gayretleriyle bir matbaa tesis edildi (Ahsen), dizgi tesisleri kuruldu (Dehâ).

Sesli ve görüntülü yayıncılık alanında hizmet etmek, millî ve mânevî değerlerimize uygun yayınlar yapmak üzere, *Ak-Radyo*

(AKRA) adı altında bir müessesenin kurulmasına öncülük etti (1992). Halen İstanbul'dan radyo yayınları yapılmakta; bu yayınlar uydu vasıtasıyla Türkiye'nin her yerinden, Orta Asya'dan ve Avrupa'dan dinlenebilmektedir.

Onun teşviki ile Ak-Televizyon adı altında Marmara Bölgesine yönelik bölgesel televizyon yayını başlatıldı (1997). Basın-yayın alanında *Sağduyu* isimli günlük bir gazete yayınlandı (3 Mayıs 1998 - 11 Temmuz 1999).

Kaliteli bir eğitimi temin etmek amacıyla, özel eğitim kurumlarının kurulmasını teşvik etti. Çeşitli illerde ilkokul öncesi, ilkokul ve orta öğrenime yönelik eğitim tesisleri, okullar ve dersaneler kurdurdu. (Asfa)

Halka güvenilir bir sağlık hizmeti verilmesi için poliklinikler ve hastaneler açılmasını teşvik etti. Başta İstanbul olmak üzere bir çok ilde sağlık kuruluşları hizmete açıldı. (Hayrunnisâ Hastanesi, Esmâ Hatun Hastanesi, Afiyet Hastanesi…)

Yurtdışındaki müslümanlarla diyaloğu sağlamak, ziyaretleri kolaylaştırmak amacıyla İskenderpaşa Turizm (İSPA) adı altında bir seyahat acentası kurulmasına öncülük etti. Bu şirket vasıtasıyla hac ve umre programları, çeşitli yurt içi ve yurt dışı geziler; aile ve eğitim toplantıları düzenlendi.

İlmî seviyesi yüksek hocalar yetiştirmek amacıyla İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Bursa'da hadis ve fıkıh enstitüleri açtırdı. Buralarda ilâhiyat fakültelerinde okuyan veya mezun olan kimselere, özel hocalardan Arapça, hadis, tefsir ve fıkıh dersleri verdirilmesini temin etti.

Sohbet ve vaazlarına yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgi gösterilmesi ve çeşitli yerlere davet edilmesi, onun çok seyahat etmesine neden oldu. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Afrika'da, Orta Asya'da ve Avustralya'da pek çok ziyaretler, vaazlar, sohbetler yaptı; eğitim programlarına katıldı.

Her yıl hac ve umre dolayısıyla değişik ülkelerden gelen müslümanlarla görüştü, diyalog kurdu. Hakkı ve hayrı, iyiyi ve güzeli tebliğ etme yönünde şumüllü ve verimli çalışmalar yapmaktan bir an bile geri kalmadı. Çevresini de daima bu tür

çalışmalara teşvik etti.

1997 Mayıs'ından itibaren hizmetlerini yurtdışında sürdürdü. 1998 yılında Avustralya'nın Brisbane şehrine yerleşti. Tebliğ ve irşad çalışmalarını Avustralya'nın her tarafına yaygınlaştırdı. Pek çok yerde camiler, kültür merkezleri açıldı. Brisban'daki camide, her gün sabah ve yatsı namazlarından sonra, hadis sohbeti yapıyordu.

Radyo sohbetleri yine devam etti. Cuma günleri Ak-Radyo'da yapmakta olduğu hadis sohbetlerine ilâve olarak, salı günleri tefsir sohbetleri yapmaya başladı (29 Eylül 1998). Fâtiha Sûresi'nden başladı. Her sohbette birkaç ayet-i kerime okuyup, izah ediyordu. Vefat etmeden önce yaptıkları son tefsir sohbetinde, Bakara Sûresi 224. ayetine kadar gelmişlerdi.

4 Şubat 2001 (10 Zilkade 1421) Pazar günü, bir cami açılışı yapmak için Grifit şehrine giderlerken, Avustralya yerel saatiyle 12'de (Türkiye saatiyle 04'te) Sydney civarında, Dubbo kasabası yakınlarında geçirdikleri elim bir trafik kazası sonucu, yanında bulunan damadı Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel'le birlikte ahirete irtihal eylediler. Ani ölümleri ailesi, yakınları, sevenleri ve bütün müslümanlar tarafından derin bir üzüntüyle karşılandı.

Mübarek naaşları, Sydney'de Auburn Gelibolu Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Türkiye'ye getirildi (8 Şubat Perşembe). 9 Şubat Cuma günü, Fatih Camii'nde yüzbinlerin iştirak ettiği muhteşem bir cenaze namazından sonra, tekbirlerle, salevatlarla, dualarla, gözyaşlarıyla, Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin kabri civarında, Eyüp Mezarlığında toprağa verildi.

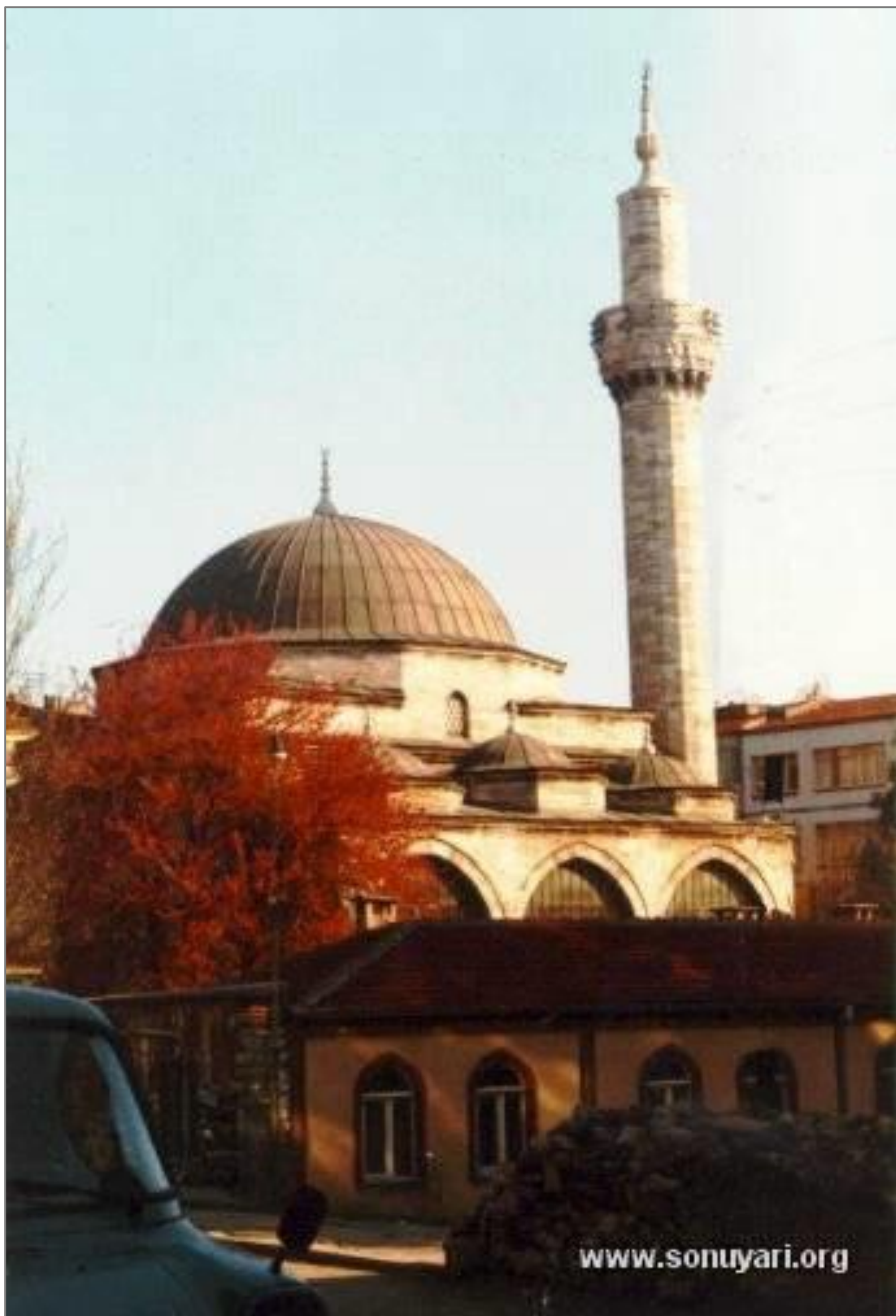
Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Rh.A, doğu dillerinden Arapça ve Farsça'yı, batı dillerinden Almanca ve İngilizce'yi bilmekteydi. Yurt içinde ve yurt dışında çok yönlü sosyal faaliyetlerini, tebliğ ve irşad çalışmalarını vefat edinceye kadar devam ettirdi.

Rûhu şâd, mekânı cennetî a'lâ olsun...

Yayınlanmış Eserleri:

01. Matbaacı İbrâhîm-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiye (1982)
02. Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât
03. Gayemiz (1987)

04. İslâm Çağrısı (1990)
05. Yeni Ufuklar (1992)
06. Çocuklarla Başbaşa
07. Başarının Prensipleri
08. Türk Dili ve Kültürü
09. İslâm'da Nefis Terbiyesi ve Tasavvufa Giriş (1992)
10. Avustralya Sohbetleri-1 (1992)
11. Avustralya Sohbetleri-2 (1994)
12. Avustralya Sohbetleri-3 (1995)
13. Avustralya Sohbetleri-4 (1996)
14. Yeni Dönemde Yeni Görevler (1993)
15. Haccın Fazîletleri ve İncelikleri (1994)
16. Zaferin Yolu ve Şartları (1994)
17. İslâm, Sevgi ve Tasavvuf (1994)
18. Sosyal Çalışmalarda Organizasyon ve Başarı (1994)
19. Güncel Meseleler-1 (1994)
20. Güncel Meseleler-2 (1995)
21. Hazret-i Ali Efendimiz'den Vecîzeler (1995)
22. Hacı Bektâş-ı Velî (1995)
23. Yunus Emre ve Tasavvuf (1995)
24. Başarı Yolunda Sevginin Gücü (1995)
25. İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod (1995)
26. Sosyal Hizmetlerde Hanımlar (1995)
27. Ramazan ve Takvâ Eğitimi (1996)
28. Tebliğ ve İrşad Çalışmaları (1996)
29. İslâm, Tasavvuf ve Hayat (1996)
30. Haydi Hizmete! (1997)
31. İslâm'da Eğitimin İncelikleri (1997)
32. Tasavvuf Yolu Nedir? (1997)
33. İmanın ve İslâm'ın Korunması-1 (1997)
34. İmanın ve İslâm'ın Korunması-2 (1998)
35. Allah'ın Gazabı ve Rızası (1997)
36. Mi'rac Gecesi (1998)
37. Doğru İnanç ve Güzel Kulluk (1998)
38. Ramazan ve Güzel Ameller (1998)

www.sonuyari.org

01. BİD'ATLARDAN UZAK DURUN!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَقْبَلُ اللهُ لِصَاحِبِ بِدْعَةٍ صَلاَةً ، وَلاَ صَوْمًا ، وَلاَ صَدَقَةً ، وَلاَ حَجًّا ، وَلاَ عُمْرَةً ، وَلاَ جِهَاداً ، وَلاَ صَرْفًا ، وَلاَ عَدْلاً ؛ يَخْرُجُ مِنَ الْاِسْلاَمِ ، كَمَا تَخْرُجُ الشَّعْرَةُ مِنَ الْعَجِينِ (ه. عن حذيفة)

RE. 489/11 (*Lâ yakbelu'llahu li-sahibi bid'atin salâten, ve lâ savmen, ve lâ sadakaten, ve lâ haccen, ve lâ umreten, ve lâ cihâden, ve lâ sarfen, ve lâ adlen; yahrucu mine'l-islâm, kemâ tahrucu şa'ratu mine'l-acîn.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemà kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı ve ikramı dünyada ve ahirette cümlenize nail ve vasıl olsun.

Peygamberimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS hazretlerinin hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, taallüm ve tefeyyüz eylemek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, Peygamber Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın, ümmetliğimizin bir nişanesi olmak üzere, onun ruh-u pâkine

hediye olsun diye ve onun cümle âlinin ve ashâbının ve etbâının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sair enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrebînin ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in irşâdıyla meşgul olmuş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı aliyyemizin cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye;

Kendisinden feyz aldığımız hocamız Muhammed Zahid Kotku ibn-i İbrahim el-Bursevî Hazretleri'nin, eserini okuduğumuz Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Hazretleri'nin, bu hadisleri bize nakil ve rivâyet etmiş olan nâkil ve ravilerin ve alimlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden Fatih Sultan Mehmed Han Hazretleri'nin ve ordusunun mübarek askerlerinin, şehidleri, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye; bu caminin bânîsi İskender Paşa'nın ve cümle hayrât ü hasenât sahiplerinin ruhlarına hediye olsun diye; ve bu beldede medfûn olduğu rivâyet olunan enbiyânın, sahabenin tâbiînin, sàlihlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Ve nihayet uzaktan yakından bu hadis-i şerîfleri dinlemek üzere şu meclise gelip cem olmuş, toplanmış olan siz muhterem kardeşlerimizin de ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına ayrı ayrı hediye olsun, ruhları şâd olsun, kabirleri pür nûr olsun, makamları âli olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimizin rızasına uygun yaşayalım, Kur'an-ı Kerim'in yolunda yürüyelim, Peygamber Efendimiz'in sünnetini tutalım, ihyâ edelim diye bir Fâtihâ, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım, buyurun:

....

a. Bid'at Sahibi Olmanın Zararı

Bu haftaki ilk hadis-i şerîf *Râmûzü'l-Ehâdis* kitabının 489. sayfasının 11. hadis-i şerîfidir. Peygamber SAS Hazretleri, İbn-i Mâce'nin Huzeyfe RA'dan rivâyet ettiğine göre, bid'at ehlinin ibadetlerinin kabul olmayacağını şöyle ifade buyurmuş:[1]

---

[1] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.56, no:48; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVI, s.374, no:5583; Huzeyfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.220, no:1108; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.216, no:17985.

لاَ يَقْبَلُ اللهُ لِصَاحِبِ بِدْعَةٍ صَلاَةً ، وَلاَ صَوْمًا ، وَلاَ صَدَقَةً ، وَلاَ حَجًّا ، وَلاَ عُمْرَةً ، وَلاَ جِهَاداً ، وَلاَ صَرْفًا ، وَلاَ عَدْلاً ؛ يَخْرُجُ مِنَ الْإِسْلاَمِ ، كَمَا تَخْرُجُ الشَّعْرَةُ مِنَ الْعَجِينِ (ه. عن حذيفة)

RE. 489/11 (*Lâ yakbelu'llàhu*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri kabul etmez, etmeyecek, (*li-sahibi bid'atin*) bir bid'at ortaya çıkarmış bid'at sahibinin kabul etmeyecek, (*salâten*) bir namazını, (*ve lâ savmen*) bir orucunu (*ve lâ sadakaten*) bir sadakasını (*ve lâ haccen*) bir haccını, (*ve lâ umreten*) bir umresini, (*ve lâ cihâden*) bir cihadını; yâni hiçbirini... (*Ve lâ sarfen*) Tevbesini veyahut bir izaha göre şefaatini; (*ve lâ adlen*) adaletini veyahut fidyesini, farzını... Yâni hiçbir şeyini kabul etmeyecek. (*Yahrucü mine'l-islâm*) Bu bid'ati ortaya çıkartan kimse İslam'dan çıkar. Öyle kolaylıkla çıkar ki, (*kemâ tahrucu'ş-şa'ratü mine'l-acîn*) tereyağının içinden, hamurun içinden kılın böyle çekildiği zaman kolayca çıktığı gibi sıyrılıp çıkar."

Zaten onun içinde değil, onun içine yanlışlıkla düşmüş, atılması gereken bir şey. Oradan nasıl kılı çekip çıkartırsak, böyle çıkar gider İslâm'dan, İslâm'la ilgisi kalmaz. Yâni kıl çekilip gider gibi gider İslâm'dan.

Şimdi burada bu *bid'at* kelimesini Peygamber Efendimiz umûmi manasıyla kullanmış. Yâni ibadetteki bid'at mı, sünnet-i seniyyeye uygun olmayan yeni uydurma, fantezi ibadetler mi, kendiliğinden ortaya konulmuş yeni dini ibadet usulleri mi; yoksa itikaddaki Peygamber Efendimiz'in söylememiş olduğu dinde aslı esası olmayan yanlış laflar, sözler mi?.. Genel manasıyla söylediğine göre, şerhi yapan hocamız Gümüşhaneli Hazretleri diyor ki:

"—Madem böyle genel söyledi, o zaman hepsi buna dahildir."

Yâni ne itikattaki bid'atın, ne de ibadetteki, usuldeki, yaşayış tarzındaki bid'atın tutar tarafı yoktur. İnsanı bu feci duruma hepsi düşürür demek.

Onun için, müslümanlar dinin aslına, özüne bağlı kalmağa eski devirlerden beri son derece titiz davranmışlar ve titremişlerdir dinin üzerine… Yâni dinin aslına bir şey ilave etmeyeyim diye.

Bunun en aşırı misalini Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'de görüyoruz. Peygamber Efendimiz'in o kadar yakını. Türbesinde, kabirde bile yoldaşı, arkadaşı olmuş. Hicrette, mağarada arkadaşı olmuş. Kur'an-ı Kerim'de medhi geçen, hakkında sûre inen mübarek, başımızın tâcı Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz, ümmetin en faziletlisi. Bu Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e sahabenin ötekileri —Hazret-i Ömer filan gibi düşünüp taşınıp karar vermiş kimseler —geliyorlar, diyorlar ki:

"—Ey halife! Peygamber Efendimiz'den sonra bu makama sen geçtin. Bu Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş alimler, hafızlar cihadlarda, savaşlarda şehid ediliyor. Yetmiş tanesini bir kabile çağırdı, ondan sonra bir kenarda kıstırdılar, üstüne baskın yaptılar, yetmiş tane kıymetli hafızı öldürdüler. Yâni kabilelere din öğretmeğe gidecek iken, onlar öyle çağırmış iken, —hani halk tabirinde kalleşlik deniliyor— kalleş bir tarzda onları kenarda bastırdılar, şehid

ettiler."[2]

Bu tabii sahabe-i kirâm arasında çok büyük telaş uyandırdı. Ölümden korkmuyorlar onlar da Kur'an'ı kim bilecek, kim anlatacak başkalarına?..

Ölümden korkmadıklarına bir misal söyleyeyim: Gazadan dönüp de sağlam dönenlerin yüzüne bakmamışlar:

"—Siz niye arkadaşlarınız gibi şehid olmadınız? Niye sağ geldiniz? Yoksa kaçtınız mı cepheden?" diye.

Yâni sağ gelmek meziyet değil. Hiç kimse yüzüne bakmamış da Peygamber Efendimiz, "Hayır onların durumu şöyle oldu, böyle oldu." diye onları aklayıcı sözler söyleyince, artık normal davranmışlar. "Öteki kardeşleriniz şehid oldu da siz niye böyle sağ salim Medine'ye geliyorsunuz?.." diye yüzüne bakmıyorlar cihada giden arkadaşların. Ölümden korkmaz onlar. Ölüm korkusu değil. Kur'an-ı Kerim'in kaybolması korkusu… Ya hafızlar gider de Kur'an-ı Kerim kaybolursa?..

"—Gel ey halife-i Rasûlillah... Ey Rasûlüllah'ın makamına halef olmuş, gelmiş, oturmuş olan, onun halifesi olan Ebû Bekr-i Sıddîk! Şu Kur'an-ı Kerim'in hafızları birer ikişer ölüyor, şunları toplayalım, yazalım bu ayetleri, mushaf haline getirelim." deyince, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz düşünmüş...

Ne kadar düşünmüş? Bir dakika mı, beş dakika mı, altı dakika mı, on dakika mı, bir gün mü, bir hafta mı?.. Altı ay düşünmüş. Neden?..

"—Rasûlüllah'ın yapmadığı bir şeyi yaparsam acaba bid'at olur mu?" diye.

Yâni mübareklerin, dinin aslını, özünü saklamaktaki titizliğine bakın. Toplanacak olan ne?.. Kur'an-ı Kerim'in ayetleri mushaf haline getirilecek. Yazılacak, bir cilt haline getirilecek. Muhtelif yazı malzemesinin üzerinde yazılı duruyor... Hayır derli toplu olacak ama Rasûlüllah Efendimiz'in zamanında vahiy devam ettiği için, boyna vahiy geliyor, yapılmamış bir şey. "Acaba ben yaparsam bid'at olur mu?" diye altı ay Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz Kur'an-ı

[2] Bu olay Peygamber SAS Efendimiz'in sağlığında, hicretin 4. yılında oldu; Bi'ri Maûne Vak'ası.

Kerim'in toplanması meselesini düşündü.

Biz günahlarda altı saniye düşünmüyoruz. Sevaplı işlere değil, günahları işlemekte altı saniye tereddüdümüz yok. Cup, günahın içine, haramın içine atlıyorlar müslümanlar. Bu müslümanları o eski müslümanlar görseler ne yaparlar?..

Bid'at, dinde aslı esası olmayan, Rasûlüllah Efendimiz'in söylemediği, öğretmediği bir şeyi ortaya çıkartmak. Yeniden çıkma bir şey... Hani yeni çıktı diyoruz ya... Dinde öyle yeni çıktı yok. Dinde her şeyin sahibi var. Kur'an-ı Kerim'de var mı? Var. O zaman yap. Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş mi? Etmiş. O zaman yap. Kur'an-ı Kerim yasaklamış mı? Yasaklamış. O zaman bırak.

Şimdi takvâ ehli insanların bu işleri nasıl düşündüğüne bir misal olsun diye söylüyorum: Mehmed Zâhid Hocamız Rh.A sağken geldiler, dediler ki Ankara'dan böyle çok yüksek bazı dostlar, tanıdıklar:

"—Efendim bizim maaşlarımızdan tasarruf bonosu kestiler. Tasarruf bonosu kestikten sonra da ona bir kâğıt verdiler mukabilinde, para... Aldıkları paranın yerine bir kâğıt verdiler. Kğıdın bir tarafında aldıkları para yazıyor, yüz lira, bin lira neyse... Bir tarafında da küçük küçük pul gibi parçalar var, kupon deniliyor, onlar koparılıyor, faizi. ^

Şimdi bu parayı aldığı zaman bizden, üç sene önce, beş sene önce bu parayla bir file yiyecek alınıyordu. Şimdi küçücük bir şey alınamaz. Paranın değeri düştüğü için kıymeti kalmadı. Bu kağıtların, yâni bu kenardaki yazılı şeyleri alabilir miyiz?.. Bizden aldığı paradan da az kalıyor yâni, kıymeti düştü. Bunu alabilir miyiz?.." diye sordular.

Ben de böyle dikkatle dinliyorum bakalım ne diyecek diye. Hocamız dedi ki:

"—O kağıtların üstünde ne yazıyor?.." dedi. Bilmezliğe vuruyor, mahsustan soruyor. "Ne yazıyor?.." dedi.

"—Tasarruf bonosunun faizi yazıyor."

"—Ne yazıyor?.." dedi,

"—Faizi yazıyor."

"—O zaman alamazsınız." dedi. Bitti.

Yâni Allah faiz yemeyin demiş, onu ye mi diyecek hocamız?.. Der mi?..

"—Oradan benim ziyanım olacak..."

Bin yıllık ziyan olsun. Ben Allah'ın rızasını kazanayım da ne olursa olsun. Allah öbür taraftan kâr ettirir. Beri taraftan:

يَمْحَقُ اللهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ (البقرة:٢٧٦)

(*Yemhaku'llahu ribâ ve yürbi's-sadakàt*) "Allah faizi mahveder, siler, sadakayı geliştirir." (Bakara, 2/287) diyor, Kur'an-ı Kerîm diyor.

Sen cebinden sadaka verirsin fakire, bakarsın kesen bu tarafta şişkinleşmiş, dolmuş, bir yerden paralar gelmiş... Ooo, zenginlemişsin, geçimin düzelmiş.

Ötekisi sadaka vermez, faiz alır, faiz yer, borçtan kurtulmaz. Arabası kaza yapar, çocuğu sakat doğar, hasta olur, bilmem ne yapar, hanımıyla geçinemez, evine yangın gelir, fabrikasına zarar gelir, malına telefât gelir, sel basar... Neden?.. Her şeyin sahibi Allah da ondan. Allah'a oyun oynanır mı; hâşâ sümme hâşâ! Allah yapmayın demiş, yapıyor. Nasıl yapıyor?.. Gözünün içine baka baka yapıyor. Yapmayacaksın.

Takvâ ehli insanlar bak nasıl yapıyor:

"—Ne yazmış onun üstüne?"

"—Faiz…"

"—O zaman alamazsın." dedi, bitti.

Bu en son şeylerde de yine böyle bir şey oldu, birçok âlim arasında meseleler konuşuldu, işte bu memurlardan memur yardımlaşma kesintisi diye, MEYAK diye bir şey kesildi. Sonradan bu iş tutmadı, iptal oldu. Kesilen paralar iade edildi. Aldık. Bir de devletin elinde şu kadar beklediğinden dolayı faizi var. Onu da ikinci postada, ikinci taksitte verecek. O alınır mı alınmaz mı?.. Hocalar yazmağa başladı, bizim gazeteler yazmağa başladı İslâmî bakımdan şöyledir, böyledir filan... Kimisi cevaz, fetva veriyor.

Ben de eskiden Diyanet İşleri Başkanlığı yapmış olan bir arkadaşın evindeyim tesadüfen, ona da bir mektup gelmiş, soruyorlar. İşte o da neredeyse alınabilir diyecek, yâni o noktaya gelecek. Bir kasabadan bir fakih din alimi arkadaşımız var, o mektup yazmış. Diyor ki:

“—Böyle gazetelerde, ‘Bu alınabilir.’ filan diye bizim dostlarımızın, din alimlerimizin biraz böyle müsaadekâr sözler söylediğini duyuyoruz, şu memlekette zaten haram yemeyen azıcık bir namuslu insan kaldı, onları da faize bulaştırmayın!” diye mektup yazmış arkadaş.

Alınmaması lâzım! Çünkü adı faiz. Faiz olunca alınması doğru olmaz. Almazsan ne olur?.. Hazineye gider. Kalsın. Devletten az gelsin. Alırsan ne olur?.. Dulun, yetimin, ihtiyarın, işçinin, köylünün, ziraatçinin, herkesin hakkından senin üstüne hak yapışacak, rûz-i mahşerde bir büyük kalabalık... Hadi ayıkla pirincin taşını. Almayan arkadaşlar almadı, alanlar fetvaya uydu, kılıfa uydurdu, aldı.

Ben herkesin ne olduğunu ne bileyim ama, alanlardan bazılarının aldıklarından daha büyük zararlara uğradıklarını gördüm. Mânevî şey bu... Böyle belli oluyor. Allah bizi kale gibi sağlam müslüman etsin. Birazcık menfaat gördü mü sıcağın karşısındaki mum gibi eriyor. Olmaz! Müslüman çelik gibi olacak, kale gibi olacak:

“—Hayır, bu haram, yapmam!”

Bitti.

“—Efendim şöyleymiş de, böyleymiş de, menfaat varmış da, kâr zarar varmış da...”

Benim menfaatim, kârım ve zararım Allah’ın rızası. Allah beni severse, ne mutlu bana... Sevdi mi zengin de eder, mes’ud da eder. İsterse fakir etsin... Kendisi bilir. Yâni Rabbimiz ne dilerse öyle yapar. Biz de onun kaderine râzı gelmişiz. Dilerse yaşatır, dilerse öldürür, dilerse yükseltir, dilerse indirir, dilerse sıhhatli eder, öyle imtihan oluruz, dilerse hasta eder, öyle imtihan oluruz. Ben dünya hayatının iki paralık işleri için, hesapları için rabbimin emrinin karşısına çıkabilir miyim müslüman olarak?.. Çıkamam. Çıkılmazdı eskiden, çıkmazlardı.

Vakıf malı satılacak... Vakıf mallarını satışa çıkarmışlar Cumhuriyet’in ilk yıllarında. “Vakıf malları çok, camiler çok, satalım bunları...” Satılmaz vakıf malı! Devlet idaresinde birisi karar vermiş. Ben olsam o müdürlüğün başında olmaz derim ama o zaman karar vermiş. Müslümanlar girmediler ihalelere, vakıf

malı alınmaz diye. Ermenisi gidi, Yahudisi girdi. Onlar aldılar. Bazı müslümanlar girmiş, satın almışlar, tekrar hayra vermişler. Almış...

Nûr-u Osmâniye Camii'nin müştemilâtı olan dükkanların bazılarını Ermeniler almış, Yahudiler almış, kiliseye, havraya bağışlamış. Şimdi Nûr-u Osmâniye Camii'nin müştemilâtı kiliseye bağlı. Yakışır mı yâni Türkiye'de, müslüman ülkesinde yakışır mı müslümana bu?.. Olmaz! Milletimizi iyi terbiye etmemiz lâzım. Haramı helalı bilmesi lâzım.

Şimdi bu İskenderpaşa Camii'ni yaptıran adam İskender Paşa, Allah rahmet eylesin... Burayı almış, bir kubbeli cami yapmış. Bunun arka tarafı bizim geldiğimizde çöplüktü. Bu arka taraf çöplüktü, bu binalar yoktu. Şurada bir sıbyan mektebi varmış, yâni mahalle çocuklarının okuması, sabîlerin okuması için mektep varmış. Onun da yerinde yeller esiyordu, çöplüktü orası. E biz birer, ikişer, yavaş yavaş alarak bunu derlemeğe toparlamağa çalıştık.

Belki bunun etrafında şu apartmanların olduğu yerlerde medresesi de vardı... Belki başka şeyleri vardı. Belki bu paşa falanca yerdeki tarlayı, filanca yerdeki mülkü, hanı, buna gelir getirsin diye bağışlamıştı. Belki buranın kandillerinin yağı, müezzinin, imamın maaşı, geçimi filan oradan gelecekti. E adamcağız bunları kazanmış, mülkiyeti, hakkı... Bunlar şuraya verilsin demiş. Yazmış, vakıfnâme yapmış... Bir başkası geliyor sonra onun vakıf şartlarını değiştiriyor, yapmıyor o işleri. Çok büyük günah! Haksızlık! Onun hakkına riâyet etmemek oluyor.

Onun için muhterem kardeşlerim size de böyle imtihanlar gelir, bize de gelir, herkese gelir. Bu hayat imtihan dünyasıdır.

Edebiyatçının biri diyor ki:

Altından kendini gözet,
Zehiri teneke kupa içinde sunmazlar.

Altından korun, zehirli şeyi teneke kupa içinde sunmazlar, güzel bir ambalajla sunarlar sana. Günahı da şeytan öyle güzel bir ambalaj içinde sana takdim eder ki, için gider böyle. Bak ne güzel, yap şunu, hadi işle şu günahı diye böyle için gider. Nefsin kışkırtır içerden hadi yap hadi yap... İşte imtihan. Orada belli olur. Uzat elini şu harama, alıver. Bak polis yok, bekçi yok, hakim yok, savcı yok, müfettiş yok... Aldın mı, köşeyi döndün mü tamam. Senin bu para. Almaz.

Geçen gün vardı gazetelerde. Sekiz buçuk milyon liralık hamiline muharrer çek... Yâni kim taşıyorsa bankadan gidip onu alabileceği çek. İsme değil. Ali Efendi, Mehmed Efendi diye isim yazılmamış, hamiline muharrer çek, sekiz buçuk milyon lira... Götürse alır, kimse de gık diyemez. Kanun öyle. Hâmili... Kim taşıyorsa o çeki o gider bankadan tahsil edebilir. Götürmüş, sahibine vermiş. O da çıkarmış, yüz bin lira bahşiş vermiş buna, sahibine.

Bak sekiz buçuk milyon lirayı almamış... Bekçi, belki ihtiyacı var... Neden?.. Namuslu. Şimdi bazıları çıkar der ki:

"—Hocam enayilik etmiş." der.

Böyle diyenler de olur. Etrafta bir sürü insan var. Alsaydı koysaydı cebine diyebilir meselâ. Diyebilir ama, ey böyle düşünen kardeşim o sekiz buçuk milyon liralık çeki sen düşürmüş olsaydın... Şimdi düşün, sen meselâ fakülteden mezun oldun, bir iş tutacaksın. Yatalak bir annen var, hasta bir baban var, kardeşlerin var, ailen var... İş tutacaksın, sermaye lâzım.

Gittin, köydeki tarlanı sattın, sekiz buçuk milyon lira... Satın alan adam sana bir hamiline çek yazdı, sekiz buçuk milyon liralık çek, aldın, hayatın ona bağlı… O çeki götüreceksin, sermaye koyacaksın, bütün aile senin eline bakıyor ki sen kazanıp ev geçindireceksin! Onu bir bekçi almış, hırsız kedinin ciğeri alıp, yeyip de yalandığı gibi senin karşında gidip bankadan alıyor, cebine koyuyor. Ne yapalım hâmiline muharrer çek. Enayilik mi edeceğim,

vermem. Cebine koyuyor. Râzı gelir misin?..

“—Yok o zaman râzı gelmem.”

O zaman kendine yapılmasına râzı gelmiyorsan bu iş yapılmayacak demektir.

İşte bizim eski İslâmî terbiyemiz buydu. Kendine yapılmasını istemediğin bir şeyi başkasına yapmamak. Şimdi bunun adı enayilik oldu. Bu namusluluk, bu kahramanlık, bu tok gözlülük, bu fedâkârlık, bu dürüstlük şimdi döndü dolaştı batı ahlâkına göre aptallık oldu. Ötekisi açık gözlülük oldu. Adam devleti dolandırıyor, açık göz… Bankayı dolandırıyor, açık göz… Sahte batma çıkma yapıyor, açık göz… Bir batıyor, bir çıkıyor, ondan sonra tekrar bakıyorsun orta yerde piyasada Karagöz-Hacivat sahnesi gibi açıkgöz. Mercedeslerde geziyor, köşklerde yaşıyor...

Ne yaparsa yapsın. Firavunun saltanatı daha fazlaydı. Karun’un saltanatından görenlerin gözleri kamaşıyordu. Ne oldu?.. Onun için imanlı insanın hali başkadır. Aç gezer, aç geceler, aç uyur, harama el uzatmaz, namahreme kuşak çözmez, sözünü eğri büğrü söylemez, dobra dobra konuşur, hakkı söyler. Biz böyle bir ahlâka sahip bir millettik.

Harbettiğimiz diyarlara gittiğimiz zaman adamlar korkularından köylerini, bağlarını bırakıp dağlara kaçtıkları, mağaralara saklandıkları zaman orduya üzüm lâzım, üzümü toplamışız da üzümün parasını üzümün kütüklerine öyle paçavralarla bağlayıp geçmişiz. Böyle milletiz biz.

Bizim ecdadımız, bizden önceki müslümanlar bir beldeye hàkim olmuşlar, vergi almışlar. Sonradan askeri bir sebeple o beldeden çekilmeleri gerekmiş, o beldeyi müdafaa edemeyecek duruma düşmüşler, çekilecekler. Geri çekilirken bütün ahaliye vergilerini geri vermişler. Buyurun, geri alın paraları. Hristiyanlara paraları geri vermişler. Diyorlar ki:

“—Biz size vermiştik. Ne diye bize geri veriyorsunuz?..”

“—Biz sizden bu vergiyi alınca sizi de emanımıza almıştık yâni sizi de korumamıza almıştık. Kanatlarımızın altına almıştık sizi de. Şimdi düşman geliyor, sizi koruyacak durumumuz yok, bu para bize helâl olmaz. Alın!”

Paraları almışlar, çekilmiş gitmişler. Tarihe geçmiş bu misaller.

Biz dünya malına tamah etmeyen bir millettik, harama bakmayan bir millettik. Haramda bir hayır olmadığını bilen bir millettik. Bizi aydınlatmak için, batılılaştırmak için başka felsefeler getirdiler, Kapitalizm getirdiler, Spiritüalizm getirdiler, Egzistansiyalizm getirdiler, Varoluşçuluk getirdiler, Komünizm getirdiler, ıvır getirdiler, zıvır getirdiler mahvettiler milleti…

Adamın birisi bir hastalanmış, birsi bir ilaç söylemiş yapmış, birisi bir ilaç söylemiş yapmış, birisi bir ilaç söylemiş yapmış... Onu içerken bunu içerken sıhhati adamakıllı bozulmuş ölecek.

"—Bir kâğıt getirin bana!" demiş, bir kâğıt getirmişler, yazmış. "Benim kabir taşıma yazacaksınız ki: Bu adam iyi idi, daha iyi olayım derken öldü." Böyle yazın demiş.

Bizim de memleketimiz bir sıkıntı geçirdi. Kocaman bir memleketti. Viyana'ya kadar gittik de kuşattık da Kahlenberg tepesinde askerimiz ordugâh kurdu, Viyana böyle gözümüzün önünde tabak gibi, alamadık. İhtilaf çıktı askerlerin arasında.

Kırım askerleri elli bin kişi ayrıldılar, sonra düşman geldi, çekilmek zorunda kaldık. Yâni Viyana hudut… Bavyera'ya çok akınlar yapmışız Münih'in olduğu yere. Bütün Yugoslavya, Bulgaristan, Romanya, Kırım, Kafkasya, Yunanistan, Mora eyaletimiz, Tuna vilayetimiz bizimken birlik olmamamızdan, beraberlik olamamasından, ilimde geri kalmamızdan, düşmanı takip etmememizden... Kabahatlerimiz çok. Kusurlarımızdan dolayı bu durumlara düştük.

Bu durumlara düşmenin ilacı olarak, bu durumlardan kurtulmanın ilacı olarak bize zehir sundular. Kendi köklerimizden kopardılar bizi, kendi örfümüzden, kendi dinimizden, kendi imanımızdan kopardılar bizi, bizi rezil rüsvâ bir millet haline getirmek istiyorlar.

Namus neymiş boş ver! İçki... İç içebildiğin kadar. Afyon... Kullan kullanabildiğin kadar! Hırsızlık, arsızlık, edepsizlik... Yap yapabildiğin kadar noktasına getirdiler. Babana itimad etmeyeceksin durumuna getirdiler.

Eskiden kapılar pencereler açıktı. Bizim köyde kapılar kilitlenmezdi. Kapılar açık dururdu. Yalnız iki halkanın arasında böyle örme bir ip vardı, onu ona onu ona geçirip giderdi giden… Yâni ben evde yokum demek. Girip de içeriye bağırıp çağırıp boşuna zaman kaybetmesin diye. Yoksa kilit vurulmazdı.

Halkanın bu tarafındaki ipi alırsın, bu taraftaki halkaya geçirirsin, iki defa dolandırırsın. İki halka birbirine bağlı oldu mu sembol oluyor bu. Yâni evde yokum demek. Su doldurmağa gitmiş, tarlaya gitmiş, üzüm toplayacak, bilmem ne yapacak gidecek... Yâni evde yok. Yoksa kapı açık. İpi şöyle şey yapıver, kapıyı aç, gir içeri. İç kapı da açık, ötekisi de açık, çık yukarıya otur. Böyleydik biz. Kimse kimsenin malına bakmazdı.

İyileri bıraktık, kötüleri aldık. Biz şimdi neyin iyi neyin kötü olduğunu anlamış bir grubuz müslümanlar olarak. Allah ötekilere de akıl fikir versin...

Bid'at çıkarmayacağız, bid'ata iltifat etmeyeceğiz. Dinin aslına, özüne, Peygamber Efendimiz'in öğrettiği şekle sadık kalacağız. Dinin aslı neyse, Peygamber Efendimiz nasıl yaşamışsa, nasıl öğretmişse öyle yapacağız.

“—Efendim işte ben biraz Avrupalılardan bir şey gördüm, biraz da Hindistan’a gittim, oradan da bir şey gördüm, Çin’den de Japonya’dan da bak gazeteler, mecmualar bir şeyler yazıyorlar, ondan da katıştırsam, bundan da katıştırsam dini törenlerimiz daha şa’şaalı olsa...”

Öyle şey yok! Bid’at… Din neyse Peygamber Efendimiz bize hiçbir şeyi eksik bırakmadı, herşeyi öğretti, o kadarını yaparız. Sünnet olan kadarını yaparız, fazlasını yapmayız. Efendimiz’in emrettiği kadarını yaparız. En güzeli odur.

“—Çok ibadet etsem, çok sevap kazansam...”

Peygamber Efendimiz:

“—Çok ibadet etmeyin!” diyor yâ! “Çok ibadet etmeyin, sonra bıkarsınız. Allah bıkmaz sizin ibadet etmenizden, siz bıkarsınız, mahvolursunuz. Ölçülü ibadet edin!” diyor.

Kimse takat getiremez. Allah’ın huzuruna lâyık ibadeti geniş geniş yapmağa kimsenin gücü yetmez. Ölçülü müslüman olacağız, dengeli müslüman olacağız. Devamlı müslüman olacağız. Ramazan’da müslüman, Ramazan’dan sonra ayyaş... Hacda sakallı, hacdan sonra matruş. Camide hacı hoca, camiden sonra kahvede poker, bilmem adını bildiğim, bilmediğim domino, tavla, şak şuk, pat küt oyun. Olmaz! Müslüman devamlı müslüman olacak. Yâni her anında, her yaptığı işte müslümanlığı belli olacak.

Bizim bir arkadaştan bahsettiler... Kardeş bir fakülteyi bitirmiş, Allah zekâ vermiş... Ufacık tefecik ama bir zeka vermiş Allah, şimdi iki fakülte daha bitirmeğe çalışıyormuş. Bir tanesi bitmiş, elde, çantada. İki tanesini daha bitirmek üzereymiş Amerika’da…

Kız kardeşi varmış... Aileden demek ki hepsi müstesna insanlar. O da baş örtülüymüş, orada Tıp fakültesinin ikinci sınıfına gidiyormuş. Amerika’da, batıda, uygar memlekette başörtülü Tıp fakültesine gidiyormuş, ikinci sınıfta.

Anası babası da yanlarındaymış evlatlarının, tahsilli insanlarmış, babası emekliymiş, o da boş durmayayım diye o da bir fakülteye gidiyormuş, annesi de bir fakülteye gidiyormuş. Ailece hepsi ilim yolunda, ama müslüman… Beş vakit namazlarını kılıyorlarmış, örtülü.

Amerikalılar hayran kalmışlar.

“—Yâ siz ne biçim milletsiniz, ne biçim ümmetsiniz?.. Nesiniz siz.”

“—Biz Müslümanız!”

“—E bize de müslümanlığı anlatsana!” diyorlarmış. Hayran kalıyorlarlarmış çünkü…

Benim bir profesör tabip arkadaşım vardı, onun ahlâkının güzelliğinden Amerika’daki profesör müslüman olmağa kalkmış. Amerikalı pratik adam yâni bakıyor bu güzel, tamam kabul ediyor hemen. Şimdi bu kardeşler —memleketleri ya bizim bu Türkiye— bizim bu Türkiye’ye gelmişler, İstanbul’a gelmişler.

Geçen gün anlattılar: Yalova’ya gelmişler, Esenköy mü var orada, öyle bir yere. Yâni deniz kenarında bir yere gelmişler iki evlat, anne-baba, dört kişilik aile. Tabii onların plajla filan ilgileri yok da deniz kenarı, hava güzel, manzara güzel… Akşam şöyle biraz yürüyelim demişler başörtülü, mantolu filan... Oradakiler:

“—Burada da mı bizi buldunuz başörtülüler!” filan diye homurdanmaya başlamış, sağdan soldan laf atmağa başlamışlar.

Yâni deniz kenarında da biz plaja gidenleri rahatsız ediyormuşuz demek ki. Bakmışlar, birkaç adım atmışlar tadı yok, dönmüşler evlerine kapanmışlar. Demişler:

“—Biz Türkiye’de yapamayacağız, Amerika’ya gidelim bari.”

Böyle... Yâni Allah hayra döndürsün... Bizim memleketin bazı insanları, ne yaptığını hiç bilmiyor. Yâni masal değil, olmuş hikâye… Şahsın adını da verebilirim. Kendisini daha görmedim ama birisi anlattı.

Demek ki dinin aslına, özüne bağlı kalacağız, dinimize sımsıkı sarılacağız, hurafelere, bid’atlere dalmayacağız, o zaman müslümanlığın kıymeti oluyor. Öyle olmazsa, daha güzel yapayım derken bid’atlere saparsak, dalarsak yalan yanlış işlere... O zaman Allah neleri kabul etmiyor? Hiçbir namazı kabul etmiyor. Bid’atçi adam çünkü bu, uydurukçu. Yeni şeyler ortaya çıkartıcı bir adam. Bunun namazı kabul olmuyor, orucu kabul olmuyor, sadakası kabul olmuyor, haccı kabul olmuyor, umresi kabul olmuyor, cihadı kabul olmuyor. Cihad ediyor, cihadı kabul olmuyor. Nafilesi kabul olmuyor, farzı kabul olmuyor. Tevbesi kabul olmuyor, fidyesi kabul

olmuyor. Hamurdan kılın çekilip çıkarıldığı gibi, İslâm'dan çekip çıkmış oluyor bid'at ehli insan.

Acaba bizim bu halimizde bizim farkına varmadığımız, bilmediğimiz bazı bid'atler var da bizim bu çektiklerimiz ondan mı?.. Çünkü şu dua çok makbul diyorlar, sabah akşam millet o duayı yapıyor. Gene bir şey yok. Güya İslâm için çalışıyor, gene bir şey yok. Güya oruç tutuyor, gene bir şey yok. Güya namaz kılıyor, gene bir şey yok. E Allah duaları kabul ederdi... Bak Peygamber Efendimiz böyle buyurmuş... Bid'atçıdır. Bid'atçı ise kabul olmuyor.

Bak şimdi anladık işte, bu hadis-i şerîf bize çok mühim bir şeyi öğretti. Bir insan bid'atçı oldu mu havanda su dövmek gibi oluyor. İşe yaramıyor. Yaptığı şey işe yaramıyor.

Acaba bizim üzerimizde bid'at var mı?.. Dönelim şimdi kendimizi kontrol edelim:

"—Yüzümüz Peygamber Efendimiz gibi mi?"

"—Değil hocam ben memur olduğum için sakalımı keserim, bıyığımı keserim filan..."

"—Kıyafetimiz Peygamber Efendimiz'in, dinimizin tarif ettiği tarzda mı?"

"—Değil hocam. İşte bu Amerikan modası blucin pantolon, bu falanca modası, bu japone kol modası, bu mini etek modası, bu yırtmaçlı etek modası, bu üstsüz modası, bu altsız modası..."

E ondan kabul olmuyor. Adam veya kadın Ebû Eyüb el-Ensârî Hazretleri'nin camisine gelip, üç tane mum yakınca her dediğinin olacağını sanıyor.

"—Ben bir de adak adadım, onu da kestirdim. Şimdi benim istediğim olacak." diyor.

Hava alırsın sen! Çok beklersin.

"—Neden?.."

Bak burada bu işin kaidesi var.

Elektrik şebekesine, ana şebekeye bağlamadan lamba yanıyor mu? Yanmıyor.

Sen de kurbanını kesmişsin, adağını adamışsın, başına bir şifon örtmüşsün… Sıkıca bağlamıyor ki, saçlarının berbere yaptırdığı dalgaları bozulmasın. Şöyle bir tutturuyor hafifçe… Eteler kısa… Ondan sonra duasının kabul olmasını bekliyor.

Olmaz!

"—Neden?"

Üstünde bid'at var. Sen tepeden tırnağa bid'at kesilmişsin. Sen yukarıdan aşağıya bid'at abidesi Müslümansın.

Senin Müslüman olduğuna yüz tane şahit lâzım, bin tane yemin lâzım!

"—Vallâhi de Müslüman, billâhi de Müslüman! Ben anasını tanırım, babasını tanırım, İngiliz değil, Fransız değil, Yunanlı değil… Bulgar değil… Vallâhi Türktür bu, vallâhi Müslümandır!"

İyi ama halinde bir şey yok. Kendisine sorsan, "Benim kalbim temiz." diyor. Hadi ayıkla pirincin taşını. Neyle temizledin?.. Puro'yla mı, Fay'la mı?.. Ne yaptın? Deterjanla mı, labla mı?.. Kalbi temizmiş... Hortum mu sarkıttın?..

Bid'at ehli oldu mu namazı kabul olmuyormuş kardeşlerim. Bu hadisi unutmayın! Halinizi Peygamber Efendimiz'in haline uydurun. Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyalım! Giyimimiz, kuşamımız, oturuşumuz, kalkışımız, sözümüz, sohbetimiz, ticaretimiz, hareketimiz, konuşmamız, susmamız... Her şeyimiz bid'atten uzak olsun ki, ibadetlerimiz kabul olsun.

Yazık, sabahtan akşama uğraş, namaz kıldım, oruç tuttum, hacca gittim, umre yaptım...

"—Kaçınca haccın efendi?"

"—Vallâhi saymadım, parmaklarım yetmedi ki kaç defa hacca gittim, bir sürü gittim."

Ama hiç emâresi yok. İşte anahtarı burada... Bid'at ehliyse kabul etmiyor Allah…

Allah bizi bid'atlardan korusun, kurtarsın, dinimizin sâfî haline, şöyle yüzde yüz katıksız, Peygamber Efendimiz zamanındaki haline, sahabe müslümanlığı haline bizleri getirsin... İbadetlerimizi, niyazlarımızı, hayırlarımızı kabul eylesin...

Demin *sarf* ve *adl* kelimelerini izah ediverecektim. *Sarf* kelimesinin izahı, yâni sarfını da kabul etmez, adlini de kabul etmez... Nafilesini ve farzını mânâsına gelebilir diyorlar.

Bir de sarf kelimesi insiraftan yâni günahtan yüz çevirmek mânâsından *tevbe* mânâsına gelir. Tevbesini kabul etmez diyorlar. *Adl* de mukabele mânâsına, gelir, fidye mânâsına gelir. Fidyesini

kabul etmez demek oluyor. Ama bu ikisi yanyana geldi mi sarfını, adlini kabul etmez demek, yâni şusunu busunu, hiçbir şeyini kabul etmez demek. Bid'at ehlinin hiçbir şeyini kabul etmiyor Allah demek.

Yâni burada sayılmamış bir şey acaba kabul olur mu?..

"—Burada kurbanını zikretmemiş... Hah, yakaladım. Demek ki bid'at ehli olan insanın kurbanı da kabul olmaz demiyor Peygamber Efendimiz, acaba o kabul olur mu?"

O da kabul olmaz. Hiçbir şeyi kabul olmaz mânâsına. Ekstrem uçları böyle söylemek suretiyle Peygamber Efendimiz hiçbir şeyinin kabul olmayacağını belirtiyor.

O halde bid'atten uzak duracağız. Onu anladık. O çok önemli bir hadis-i şerîf. Dinimizin önemli bir kaidesi... İbadetlerimizin kabulünün anahtarı, işin sırrı, püf noktası, can damarı, bam teli...

b. Cemaatle Zikretmenin Mükâfâtı

İkinci hadis-i şerîf…

Ebû Hüreyre ve Ebû Saîd el-Hudrî Hazretlerinden rivâyet edilimiş bir hadis-i şerîftir. Çok kaynaklarda var. Onları söyleyeyim: Ahmed ibn-i Hanbel yâni Hanbelî mezhebinin kurucusu, meşhur Müsned-i Ahmed ibn-i Hanbel'i yazan, otuz dört bin hadis-i şerîfi toplamış olan büyük âlim. İmam Ahmed ibn-i Hanbel Hazretleri. Müslim... Buhârî'nin eşi, sahih hadis kitabını yazan büyük âlim. Tahavî, İbn-i Hibban ve sâir birçok kaynaklarda var. Yâni sahih.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[3]

---

[3] Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.213, no:4868; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.234, no:3781; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.92, no:11893; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.33, no:7873; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.20, no:6159; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.375; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.398, no:530; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.296, no:2233; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.46, no:45; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.272, no:861; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.307, no:30089; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.293, no:20577; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.333, no:684; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.III, s157, no:740; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.VII, s.205; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.114, no:6556; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.27, no:45; Taberânî, *Dua*, c.I, s.531, no:1898; Ebû Hüreyre RA ve Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

لاَ يَقْعُدُ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللهَ ، إِلاَّ حَفَّتْهُمُ الْمَلاَئِكَةُ ، وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ ، وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ ، وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ (ط. حم. م. ع. حب. وعبد بن حميد عن أبى هريرة وأبى سعيد معا)

RE. 489/12 (*Lâ yak'udü kavmün yezkürûna'llàhe, illâ haffethümü'l-melâiketü, ve gaşiyethümü'r-rahmetü, ve nezelet aleyhimü's-sekînetü, ve zekerehümu'llàhu fî men indeh*)

Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Lâ yak'udü kavmün*) "Bir kavim oturmaz, (*yezkürûna'llàhe*) Allah'ı zikretmek için bir kavim bir yere oturur oturmaz, yâni oturunca; (*illâ haffethümü'l-melâikeh*) melekler onları çepeçevre toplaşıp kuşatırlar. O kavmi, o topluluğu..."

Kavim demek, yâni insan gurubu. "Bir gurup insan Allah'ı zikreder bir vaziyette bir yere gelip oturdular mı, hiç çaresi yok hemen otomatikman melekler onların etrafına üşüşürler, toplaşıverirler, yığılıverirler." Melekler toplandı, sonra ne olur?.. (*Ve gaşiyethümü'r-rahmetü*) "Allah'ın rahmeti onları şöyle kaplar." Tüyleri diken diken olur insanın.

(*Ve nezelet aleyhimü's-sekînetü*) "Allah'ın sekîneti onların üzerine iner. Şöyle bir huzur, şöyle bir rahatlık, Allah'ın verdiği bir ikram, huzur hali onlara iner. (*Ve zekerehümu'llàhu fî men indeh*) Allah-u Teàlâ Hazretleri etrafındaki yakın meleklerine, yâni yüce meleklerine, yüksek rütbeli meleklerine onları anıp metheder. 'Bakın, bu kullarım yeryüzünde şeytana uymamışlar, nefse uymamışlar, gaflete düşmemişler, dalâlete sapmamışlar, küfre girmemişler, oturmuşlar, beni biliyorlar, varlığımdan, birliğimden haberdârlar, beni istiyorlar, beni zikrediyorlar.' diye Allah över bu kulları… Öteki meleklere metheder. 'Görüyor musunuz, bakın benim kullarıma, nasıl beni zikrediyorlar.' diye Allah o kulları onlara zikreder, anar, yâd eder." Yâni sen burada "Allah" diyorsun, Rabbimiz Teàlâ orada meleklerine bu topluluğu anıyor.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.425, no:1824; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.229, no:18026.

Şimdi zikir iyi bir şey mi, kötü bir şey mi kardeşlerim?.. İşte hadis, işte akıl, işte mantık, işte siz, işte ben. Buyurun: Zikir iyi bir şey mi, kötü bir şey mi?.. İyi bir şey. Kötü bir şey olsaydı melekler toplaşmazdı. Allah methetmezdi. İnsanların üzerine böyle inip kaplamazdı. Sekînet üzerlerine inmezdi. İyi bir şey!

Pekiyi nedir bizim kavmimizdeki sapıkların zikir düşmanlığı? Din düşmanlığı, başka bir şey değil. Zikir deyince tüyleri diken diken oluyor:

"—Vay! Herifler toplaşmışlar, zikrediyorlar."

E ne olur?.. Allah diyorlar. Fena mı?.. Fena olsa Peygamber Efendimiz metheder mi?..

"—Çok zikretme, oynatırsın!"

Öyle diyorlar.

"—Neme lâzım oynatırsın."

Dinimizin aslını unutmuşuz. Dinimizin aslını, özünü unutmuşuz. Bazı kimseler diminizin aslına dik, doğrudan doğruya hücum ediyorlar da biz de sanıyoruz ki dinimizin aslına hücum etmiyorlar, kenarından kıyısından ufacık tefecik zararla geçiştiriyorlar sanıyoruz. Özüne, esasına saldırıyorlar. Seni

rahmete erdirecek olan, sana huzur verecek olan, kalbine itmi'nan verecek olan en kıymetli ibadet, Allah indinde senin mertebeni en yükseltecek olan ibadeti sana öcü gibi gösteriyorlar.

Filanca topluluk yakalandı, ceplerinden suç aletleri çıkartılıyor, doksan dokuzluk tesbih, bir beyaz takke, bilmem ne... E ne olur?.. Sarık sarıyorlarmış...

Sarık sararak kılınan bir namazın sarıksız kılınan namazdan yetmiş kat fazla sevabı var. Ondan sarık sarılıyor.

Müftü efendi sarık sarmayı yasaklamış cemaate... Ey müftü efendi! Sen ölmeyecek misin?.. Sen ahirete gitmeyecek misin?.. Sen Allah'ın hesabına inanmaz mısın?.. Sen Peygamber Efendimiz'in sünnetini duymadın mı?.. Müftülük makamında işin ne?.. Madem hadis bilmezsin, madem dinin aslını bilmezsin, madem ki sevabın hangisi daha çoktur bilmiyorsun, o halde o makamda durma!

"—Kusura bakmayın. Ben bu işin ehli değilim. Kömürcülük yapayım, demircilik yapayım, başka meslek yapayım, paramı oradan kazanayım. Buraya bir ehli gelsin!" de, o makamı işgal etme!

Peygamber Efendimiz, "Sarık meleklerin simasıdır, alâmetidir." diyor, kendisi sarık sarmış, sarık sarmayı tavsiye etmiş, sarıkla kılınan namaz daha sevaplıdır diyor. Bunu üzerine de müslüman kardeşlerimiz ceplerinde sarık olabilecek malzemeyi taşıyorlar şuralarında, buralarında... Camiye gelince hemen son cemaat yerinde fırt fırt fırt fırt döndürüyor, sarığı sarıyorlar.

Yâni böyle yapma olması da şart değil sarığın. Şart değil böyle yapma olması. Tabii hali daha güzel. Sen de bir tülbent edin, camiye gelince sarmayı öğren, şöyle şöyle şöyle şöyle... Her sargısı, her dolamasına bir başka sevap var. Ne kadar çok olursa o kadar iyi. E bakıyorsun sarık güzel bir kıyafet doğrusu. Caminin içinde onunla namaz kıldığın zaman sevabı çok oluyor. E biz camimizin içinde Peygamber Efendimiz'in tavsiye etmiş olduğu ibadeti yapamayacak mıyız?.. Müftü efendi yasaklamış... Yapmayın! Yapılmasın!

Biz tesbih çekiyoruz... Hadis-i şerîflerden böyle okuyoruz ya pazar günü sizlerle, tesbih çekiyoruz bu hadis-i şerîflere göre. Meselâ: (*Allàhümme ecirnâ mine'n-nâr. Allàhümme ecirnâ mine'n-*

nâr. Allàhümme ecirnâ mine'n-nâr...) Yedi defa denmesi hadis-i şerîfte var. Bir yerde yapmış bir kardeşimiz bir camide. İmam mı demiş orada kim demiş bilmiyoruz:

"—Bırakın böyle bid'atları!" demiş.

Sübhàna'llah! Sübhàna'llah! Sübhàna'llah!.. Ne günlere kaldık ey gazi hünkâr! İmam veya öteki din görevlisi: "Bırakın bu bid'atı!" demiş. Ona bid'at demezler, sana bid'at derler. Çünkü bu hadis-i şerîfte var. (*Allahümme ecirnâ mine'n-nâr*) "Yâ Rabbi sen bizi cehennemden koru." diyorsun yedi defa. Peygamber Efendimiz deyin demiş. Yedi defa demesi neden?.. Yedi cehennemden azad olsun diye insan. Hikmeti anlaşılıyor.

Peygamber Efendimiz yapın demiş, onu yapsak sünnet olacak, sevap olacak. Hem de duamız kabul olursa, cehennemden kurtulacağız. Ötekisi duymamış hiç ömründe;

"—Nereden çıkardınız bu bid'ati, yapmayın şu bid'atı!" diyor.

Unutulmuş olan bir sünneti ihyâ ediyoruz, bid'at değil. Ümmetin fesada uğradığı zamanda sünnet-i seniyyey-i nebeviyyeyi ihyâ edene yüz şehid sevabı var. Onun peşindeyiz. Kim Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ ederse, ona yüz tane şehid sevabı verecek.

Bir tane şehid sevabını alsak yeter. Hesapsız cennete gireriz. Şehidlerin defteri açılmayacak, hesabı görülmeyecek. Sen falanca gün şu kusuru işlemişin, bu kabahati yapmışsın denmeyecek onlara… Onlar o şehidlik halleriyle kanları üzerinde kalkacaklar, onlara sorgu sual yok, onları Allah-u Teàlâ Hazretleri en üstün insanlar olarak cennete sokacak. Bir şehidlik makamını aldı mı öyle olacak.

Yüz şehidlik makamı ne demek?.. Şehidlerden de önde gidecek demek. Öyle anlaşılıyor ki bu işte bazı zorluklar da olacak demek. Biraz da zorluk olacak. Kolay değil.

Eh tatlı dille, güleç yüzle anlatırsın. "Kardeşim, bu bid'at değil. Senin sözün yanlış. Böyle şeye bid'at demezler. İşte yanlış bir iş yapılırsa bid'at olur. Bunlara sünnet derler. Bunları yapalım!" filan diye yavaş yavaş öğreteceğiz.

Yaygın bir cahillik var. Az uz değil, okumuşlar da cahil. Okumuşlar ama ne okumuşlar?.. Okumuş... Matematik okumuş.

Matematik'ten din ilmine ne fayda?.. Okumuş, Fizik okumuş.

Biz bir mühendislik fakültesinde, öğretmenler odasındayız. Özel mühendislik fakültesi vardı Ankara'da, ben de orada derse gidiyorum, bir meşhur Fizik profesörü de derse geliyor. Tabii ders arasında oturuyoruz, böyle büyük salonu var. Orada Fizik profesörü açtı ağzını, yumdu gözünü, İslâm hakkında yalan yanlış konuşuyor. Bilmiyor çünkü. Profesör ama Fizik profesörü bilmiyor.

Dedim ki:

"—Hocam, şimdi ben Fizik'ten bir şeyler anlatsam size, elektrik bahsinden, optik bahsinden, daha başka konulardan ve Fizik kanunlarına aykırı, sizin bilgilerinize aykırı saçma sapan bir şeyler söylesem, atsam yâni; ne yaparsınız?.. 'Yâ sen bu işi bilmiyorsun, sus!' dersiniz. Siz profesörsünüz ama bu dinî konuları bilmiyorsunuz. Söyledikleriniz yanlış. Susun, bu işleri bize bırakın!" dedim.

Bilmiyorsun. Sen Fizik tahsili görmüşsün, profesör olmuşun. Fizik'ten profesör olmuşsun, İlâhiyat'tan değil ki! Ben de ilâhiyat

tahsili görmüşüm. Hürriyet gazetesi, Günaydın gazetesi yarım sayfa, adamın bir de resmini basıyor, büyük din alimi profesör bilmem kim... O din alimi değil ki tarihçi. Kime yutturuyorsun?..

“—E İlâhiyat Fakültesinde...”

Olsun! Yâni ilâhiyat fakültesine bir tarihçi lâzım olmuş, getirmişler tarihçi tayin etmişler. O dini mesele oldu mu gider ilâhiyatçı profesöre sorardı. Kendisi bilmezdi, ötekisine sorardı. Sen onu nereden büyük din adamı yapıyorsun?.. O da tabii orada kasılmış köşeye, diyor ki:

“—Araplar beladır, bilmem kimler beladır.”

Olabilir, iyisi de olabilir, fenası da olabilir ama ne geçecek eline?.. Senin yaptığını İngiliz Lavrance de yaptı. Araplara gitti Türkleri kötüledi, Türklere geldi Arapları kötüledi, bizi birbirimizden ayırdı, şimdi kendisi sömürüyor. Bizim beldelerimizdi, biz kardeş kardeş yaşıyorduk.

Şimdi aynı şey Kürtçülük meselesinde de var. Aynı mesele. Kürt devleti kurulsa ne olacak?.. Rusya bizim Raman’da bilmem Batman’dan çıkan petrolleri sömürecek. Kafkasya’nın petrolleri az geldi, oraları da sömürecek. Yâni yorgan gitti mi kavga biter. Hiçbir şey kalmaz oradaki ahalinin hepsini Sibirya’ya sürerler. Oradan başlarlar petrolleri emmeğe. Herhalde Kafkasya’daki petrolleri azaldı...

Çünkü ben bir mecmuada okumuştum, Rusya’nın on bir yıllık petrolü kalmış galiba. Yâni çeke çeke çeke çeke... Veya sekiz yıl. Rakamları unuttum. Amerika’nın on bir yıllık filan... En büyük petrol yatakları Ortadoğu’daymış. Kuveyt’te, Suudî Arabistan’da, bilmem nerede... Biz de petrol yataklarımızı daha kullanmadık. Biz akıllılık ediyoruz yâni sonda kullarınız diye. Şimdi bizde otuz yılık, elli yıllık petrol olduğuna dair bilgiler geliyor.

Burada kardeşi kardeşe kırdıracaklar, ayrı devlet kurduracaklar, ondan sonra Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri’ne bir tane daha katılacak, ayıkla pirincin taşını... Böyle böyle sömürdüler bizi. Sizi Osmanlılar sömürüyor diye diye Arapları bizden ayırdılar, kendileri sömürüyorlar şimdi. Kanını, iliğini emiyorlar ve birbirine kırdırıyorlar görüyorsunuz. Onun için biz kardeş kardeş geçiniyorduk evvelce, mutlu idik, şu şöyle bu böyle diyerek bu hale getirdiler.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize müslümanın gözünde olması gereken, aklında olması gereken feraseti versin... Şöyle baktığı zaman şıp diye gerçekleri görmeyi Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasib eylesin...

Demek ki Allah'ı zikretmek dinin farzlarından biridir kardeşlerim. Özetleyeyim şimdi: Allah'ı zikretmek dinin farzlarından biridir. Yasak olamaz! Çünkü namaz yasak değildir, oruç yasak değildir, hac yasak değildir, zekât yasak değildir. O da Allah'ın farzlarından biridir. Yasak olamaz.

Ama kötü gösteriliyor. Hacı efendi kötü gösteriliyor, örtülü kadın kötü gösteriliyor... Öbür taraftan —affedersiniz— kötü yola düşmüş fahişe gazetenin bir sayfası, iki sayfası kendisine tahsis ediliyor, evinde nasıl rezalet edermiş, nasıl banyo yaparmış, banyoda hangi parfümü kullanırmış, nasıl köpükleri köpürtürmüş... onun resmini basıyor. Bacağını çıkartmış, kolunu çıkartmış...

Görüyorsunuz yâni akıl mantık ortada. Yâni namuslu insana çatıyor, namussuzu bayraklaştırıyor. Ona özendiriyor. Bu sefer bizim genç kızlar da köyden kaçıyor, artist olmağa. Artist olacağım diye köyden kaçıyor. Hadi arasın bakalım kızını anası babası... Kandırdılar. Hem de böyle gün gün kandırıyorlar, yavaş yavaş kandırıyorlar. Allah cümlemize uyanıklık versin...

c. Müslüman Temizdir

Bir hadis daha okuyalım. Zaman doldu, biraz fazla uzattık konuları.

Okuyacağım hadis-i şerif Buhari'de, Müslim'de ve diğer kaynaklarda var. Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[4]

---

[4] Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.158, no:5711; Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.327, no:4180; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.158, no:4327; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.281, no:809; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.260, no:10888; İshak ibn-i Rahaveyh, *Müsned*, c.II, s.285, no:800; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.310, no:5210; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.12, no:2313; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IX, s.67, no:27035; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsar*, c.I, s.358, no:301; Hz. Aişe RA'dan.

لاَ يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ خَبُثَتْ نَفْسِي ، وَلَكِنْ لِيَقُلْ لَقِسَتْ نَفْسِي

(حم . خ. م. د. ن. وابن سني عن سهل بن حنيف ؛ حم.

خ. م. د. عن عائشة)

RE. 489/13 (*Lâ yekùlenne ehadüküm habüset nefsî ve lâkin liyekul lekaset nefsî*)

(*Lâ yekùlenne ehadüküm habüset nefsî*) "Sizden biriniz ruhum, nefsim habis oldu demesin. Pis oldu, habis oldu... Habis kelimesi var ya, o kelimeyi kullanmasın nefsi hakkında... (*Ve lâkin liyekul lekaset nefsî*) Ama desin ki: Ruhum katılaştı. Yâni feyz alamaz oldum."

Böyle diyebilir ama habis oldu demesin!

Demek ki Araplar bu sözleri kullanıyorlarmış. Peygamber Efendimiz bize sözün edebini de öğretiyor. Nasıl konuşmamız gerektiğini de. Biz de zaman zaman çocuklarımıza demez miyiz:

"—Evlâdım öyle deme, ayıp olur. Şöyle de. Misafire şöyle denilir. Sen diye hitap edilmez. Siz diye hitap edilir." filan diye öğretiriz ya.

Büyüğüne dilekçe vereceğin zaman "arz ederim" denilir. Kendinden aşağı olanlara söylerken "rica ederim" denilir filan diye yazışmalarda filan edeb öğretiriz.

Burada da Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Sizden biriniz nefsim habis oldu demesin. Dese dese içim katılaştı, nefsim, ruhum biraz katılaştı, kasvet bağladı desin, fazla demesin." Neden?.. Çünkü müslüman esas itibariyle iyidir. Yâni müslümanın mayası temizdir.

Müşrikler için buyrulmuş ki:

إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ ، فَلاَ يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا

Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.159, no:5712; Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.328, no:4181; Ebu Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.157, no:4326; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.310, no:5209; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.78, no:5570; Sehl ibn-i Huneyf RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.656, no:8362; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.235, no:18042.

(التوبة:٢٨)

(*İnnemel-müşrikûne necesün, felâ yakrabül-mescidel-harâme ba'de àmihim hâzâ*) "Müşrikler necis, pis, murdar varlıklardır. Bundan sonra, bu yıldan sonra bir daha şu Mescid-i Haram'a, şu mukaddes Mekke haremine dâhil olmasınlar, girmesinler, yaklaşmasınlar." (Tevbe, 9/28)

Müşrikler pistir, necistir.

"—Allah Allah!.. Sabah akşam yıkanıyor hocam bunlar..."

Ne kadar yıkansalar onların pisliği gitmez. "Müşrikler pistir, Mescid-i Haram'a bu yıldan sonra yaklaşmasınlar." buyrulmuş.

Şimdi Kâbe-i Müşerrefe'ye doğru yola çıkarsınız Cidde'den, yirmi küsür kilometre kala böyle bir köprü vardır, askerler durur orada, nöbetçiler durur. Şöyle bir yan yol var, yana doğru kıvrılır. Oraya levha asmışlar, "Gayrı müslimler bu tarafa! Buradan ileriye müslümandan gayrısı geçemez!" diye yazıyorlar.

"—Neden?"

O ayet-i kerimeye göre müşrikler, imansızlar Mekke'ye giremez. Neden? Mânevî bakımdan pistirler, onun için.

Buna mukabil müslüman temizdir. Onun için nefsim habis oldu demesin, ancak biraz kasvet bağladı beni desin. Çırpınır, gene iyi olur. Altın ezilse, büzülse, yamulsa yine altındır. Çünkü mayası altın.

Kötü bir pis madde de —artık ismini söylemeyelim— hangi kılığa girerse girsin, hangi pakete sarılırsa sarılsın içi pistir.

Bir misalle söyleyeyim: Hacı Bektâş-ı Veli'yi nasıl bilirsiniz?.. Biz hüsn-ü zan ederiz. Bazıları diyorlar ki:

"—Hacı Bektâş-ı Velî, bıyıkları ağzına giren, uzun bıyıklı alevi dedesi, namaz kılmayan bir insan... Arap harsının, kültürünün baskısına karşı Türk kültürünü korumuş."

Vay vay vay!.. Böyle diyorlar yâni.

Hacı Bektâş-ı Velî acaba böyle mi?.. Kitaplara bakıyorsun, Hacı Bektâş-ı Velî Hazretleri hakkında diyorlar ki: Türk değildi, Araptı, Peygamber Efendimiz'in soyundandı. Hadiii!.. O mu doğru söylüyor, bunlar mı doğru söylüyor?.. Bir.

İkincisi: Hacı Bektâş-ı Velî'nin kitabına bakıyorsun, diyor ki:

“—İçki pistir, murdardır.”

İçki; şarap, rakı, votka... Ne cinsi olursa olsun içki. İnsana içildiği zaman sarhoşluk veren içki. Bu içkiye eskiden Türkler süçi derlerdi. Yâni Türkçenin şeyi buymuş. Hani askere çiri dedikleri filan gibi o devirde süçi derlermiş.

İçki, içildiği zaman insanın aklını alıp sarhoş edip gayrı meşrû işler yaptıran şey. Haram, pis. Yâni şeriat bakımından murdar…

“—İnsanın üstüne dökülse ne olur?”

Yıkanması lâzım gelir. Yıkanmazsa namazı kabul olmaz. Şarap döküldü... Biranın kapağını kaldırdı, bira bu kapağın altındadır, fıışşş fışkırdı, üstü biralandı adamın ne yapacak?.. Pantolonunu yıkayacak. Onunla namaz olmaz. İçki de pistir.

Hacı Bektâş-ı Velî diyor ki:

“—Bir içkiyi bir şişeye koysalar, şişenin ağzını sımsıkı kapasalar, denizin kenarına götürseler, on sene yıkasalar gene pistir, gene murdardır.” diyor.

Neden?.. İçkidir çünkü diyor.

Hacı Bektâş’a bağlıyız diyen insanlar da bugün Hacı Bektâş’ı kutlama törenlerinde, “Kırmızı şarap mı içersin, beyaz şarap mı içersin?..” Kova kova... Buyur, iç. İç içebildiğin kadar kovayla, fıçılarla. Hacı Bektâş’ı onlar öyle anıyorlar.

Onun için, Allah-u Teàlâ Hazretleri bize gerçekleri göstersin, bunları bilelim, söyleyelim. Başkalarına da söyleyelim. Ben Hacı Bektâş kasabasına da gittim, orada da söyledim. Bu şeyleri aynen söyledim. Yanlış biliyorlar, dini tahrif ediyorlar, dinde aslı esası olmayan şeyleri şey yapıyorlar.

Şimdi orası öyle de Hacı Bektâş-ı Velî bile ne diyor, yâni içkici tanınan bir şahıs bile ne diyor? Yâni, “İçki içinde olduktan sonra şişenin, on yıl yıkasan temizlenmez.” diyor.

Kâfir de kafirlik içinde olduğu zaman yirmi yıl, otuz yıl, elli yıl, yüz yıl yıkansa temiz olmaz. Kalbi pis, gönlü pis, imanı pis, aklı pis... Allah’ın varlığını anlayamamış. Rabbimiz sevmiyor. Rabbimiz pis demiş. Biz de sevmiyoruz.

İmana gelince bağrımıza basarız. Hangi milletten olursa olsun, ne olursa olsun imana geldi mi, kelime-i şehâdet getirdi mi bizim imanımıza girdi mi kardeşimizdir. Müslümanlar kardeştir.

Onun için müslüman kendisine nefsim habis oldu demesin, kasvet bağladı kalbime desin. Kendisine hakaret etmesin, çünkü kendisi iyidir demek istiyor Peygamber Efendimiz.

Bizler de bütün kardeşlerimize bu gözle bakalım! Madem bu hadis-i şerîf geldi dersimizin sonunda, bütün kardeşlerimize bu gözle bakalım! Esas itibariyle mayası temizdir, Peygamber Efendimiz onlara pis denmesine râzı olmuyor. Mü'minlerdir, madem ki müslümandır, o halde kalbi temizdir, kusurları düzelir. Biz de onlara yumuşaklıkla muamele edelim, doğruları anlatalım, gerçekleri anlatalım, insanlara İslâm'ı yeniden öğretelim. Peygamber Efendimiz'in sünnetini bu asırda biz ihyâ edelim. Şehid sevaplarını biz alalım…

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi din-i mübîn-i İslâm'a en güzel tarzda hizmet edenlerden eylesin... Dedelerimizin cepheden cepheye koşup canlarını, mallarını, varlıklarını, emeklerini İslâm için harcadıkları gibi, bize de İslâm'a hizmet aşkı şevki versin Rabbimiz Teàlâ… Bizim elimizden çok hayırlar hâsıl olsun, müslümanlık gelişsin, beldelerimiz emniyet, âsûdelik, huzur, saadet içinde nice nice asırlar pâyidâr olsun, diğer milletlere önder olsun, numûne olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri beldelerimizi düşmanlara çiğnetmesin... Pis, yanlış ideolojilere istilâ ettirmesin...

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-besmele!..

23. 08. 1987 - İskenderpaşa

02. DUA ETMENİN USÛLÜ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Rabbi'şrahlî sadrî, ve yessirlî emrî, vahlü'l-ukdeten min lisânî, yefkahû kavlî…

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Seyyidinâ ve senedinâ nebiyyir-rahmeti muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî, ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn …

Emmâ ba'du fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem… Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنْ شِئْتَ ، اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي إِنْ شِئْتَ ، اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي إِنْ شِئْتَ ، وَلْيَعْزِمِ الْمَسْأَلَةَ ، فَإِنَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ، وَلاَ مُكْرِهَ لَهُ (مالك ، حم. خ. م. د. ت. ه. عن أبي هريرة)

RE. 490/1 (*Lâ yekùlenne ehadüküm: Allàhümma'ğfirlî in şi'te, allahümme'rhamnî in şi'te, allahümme'rzuknî in şi'te, ve'l-ya'zimi'l-mes'elete, feinnehu yef'alu mâ yeşâü, ve lâ mükrihe lehû.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi dünya ve ahirette üzerinize olsun… Rabbimiz Teàlâ ibadetlerinizi kabul eyleyip rızasına uygun dileklerinizi, muradlarınızı ihsan eylesin…

Peygamberimiz, efendimiz, rehberimiz, numûne-i imtisâlimiz, başımızın tacı Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek

hadislerinden bir demet okuyup dinlemek üzere toplandık. Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri bid'at sahibinin hiçbir ibadetini kabul etmez. Yol Peygamber Efendimiz'in yoludur. Ancak ona uyanlar felâh bulur. Bu hadisleri öğreneceğiz ve ümmetin şaşırdığı şu devrede Peygamber Efendimiz'in sünnetine sımsıkı yapışıp, şehidlerden yüksek derece alanların arasına Rabbimizin lütfuyla inşallah katılmaya niyet edeceğiz, çalışacağız.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına başlamadan önce Peygamber Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın, ümmetliğimizin bir nişânesi olmak üzere, ruh-i pâkine acizâne bir hediye-i Kur'aniyye olsun diye ve onun cümle âlinin, ashabının, etbâının ve ahbâbının; kıyamete kadar kendisine güzel tarzda ittibâ edeceklerin; Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-ı turuk-i aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

İnsanlara şükretmeyen Allah'a şükretmesini hiç bilemez. Bu beldeleri canlarını ortaya koyup çarpışarak, Allah yolunda cihad ederek fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, muvahhid askerlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri yazıp, toplayıp, rivayet eden bütün âlimlerin, râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; kendisinden feyz aldığımız hocalarımızın, şu kitabı yazan Gümüşhaneli Efendimizin, Mehmed Zahid-i Bursevî Hocamızın, diğer üstadlarımızın ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır sahiplerinin ve şu caminin bânisi İskender Paşa'nın; bunu tekrar tekrar tamir eden, tevsî eden, tecdid edenlerin, imarına yardımcı olanların geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından Peygamber Efendimiz'e bağlılığından, hadîs-i şerîflere sevgisinden ve kardeşlik duygularından dolayı şu camiye toplanıp gelen siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümalar da Rabbimizin rızasına uygun yaşayalım, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyalım, Rabbimizin rızasına erelim, Peygamber Efendimiz'in şefaatine nail olalım, ahirette ona komşu olalım diye buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerif okuyalım, öyle başlayalım:

....

a. Dua Ederken Kesin İsteyin!

Okuduğumuz hadîs-i şerîfler Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Efendi Hazretleri hocamızın te'lif ettiği Râmûzü'l-Ehâdîs isimli hadis kitabının 490. sayfasındadır. Metnini tahkik etmek isteyen meraklı ilim sever kardeşlerimiz oradan takip edebilirler.

İbn-i Mâce'nin ve diğer sahih hadis kitaplarının, Buhârî'nin, Müslim'in ve sairenin Ebû Hüreyre RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri şöyle buyurmuş:[5]

لاَ يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنْ شِئْتَ ، اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي إِنْ شِئْتَ ، اللَّهُمَّ ارزُقْنِي إِنْ شِئْتَ ، وليَعْزِمِ المَسْأَلَةَ ، فَإِنَّهُ يفعَلُ مَا يَشَاءُ ، وَلاَ مُكْرِهَ لَهُ (مالك ، حم. خ. م. د. ت. ه. عن أبي هريرة)

RE. 490/1 (*Lâ yekùlenne ehadüküm: Allàhümma'ğfirlî in şi'te, allahümme'rhamnî in şi'te, allahümme'rzuknî in şi'te, ve'l-ya'zimi'l-mes'elete, feinnehu yef'alu mâ yeşâü, ve lâ mükrihe lehû.*)

(*Lâ yekùlenne ehadüküm*) "Sizden biriniz sakın ha, aslâ şu tarzda dua etmesin..."

Duanın şeklini öğretiyor Peygamber Efendimiz, sözlerini öğretiyor. Nasıl etmesin?

(*Allàhümma'ğfirlî in şi'te*) "Yâ Rabbi, istersen beni mağfiret et... (*Allàhümme'rhamnî in şi'te*) Yâ Rabbi, istersen bana rahmetini ihsan et... (*Allàhümme'rzuknî in şi'te*) Yâ Rabbi, dilersen beni rızıklandır, istersen bana rızıklar ihsan et..." demesin! Dikkat edin, böyle demesin!

Sübhànallah, neresinde bir kusur var? Neresinde bir sakat var? İsteyişin kusuru nerede?

---

[5] Buhari, *Sahih*, c.XIX, s.414, no:5864; Müslim, *Sahih*, c.XIII, s.176, no:4839; Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.402, no:3419; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.282, no:1268; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.312, no:3844; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.463, no:9969; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.292, no:2017; İmam Mâlik, *Müsnedü'l-Muvatta'*, c.I, s.162, no:532; Taberânî, *Dua*, c.I, s.40, no:63; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.94, no:3298; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.234, no:18041.

"—İstersen..." şartında…

"—İstersen bana şöyle yap, istersen bana böyle yap!" demesin. Söyleyeceği sözü açıkça söylesin, dileğini ortaya koysun. (*Felya'zimi'l-mes'elete*) "Dileğini açıkça söylesin!"

"—Yâ Rabbi, benim rızka ihtiyacım var, rızık ver bana. Yâ Rabbi, benim rahmetine ihtiyacım var, bana merhamet et, beni affeyle, mağfiret eyle." desin yapışsın kapının koluna, sımsıkı yapışsın. "Affolmadan gitmem yâ Rabbi." desin, azimli olsun. İstediği şeyi kuvvetli istesin.

Çünkü kim Allah'ı zorlayabilir? Zaten o dilemeden, istemeden ona bir şeyi yaptırmak mümkün mü? O istemezse, ona kim istetecek? Kàdir-i Mutlak…

يَفْعَلُ اللهُ مَا يَشَاءُ (إبراهيم:٢٧)

(*Yef'alu'llàhu mâ yeşâü*) "Allah dilediğini yapar." (İbrâhim, 14/27)

يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ (المائدة:١)

(*Yahkümü mâ yürîd*) “Allah dilediğine hükmeder.” (Mâide, 5/1)

Dilediğine hükmeder, dilediğini yapar, kimse gık diyemez. Hele bir desin… Hocam diyorlar dışarıda, derler ama Allahu Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri bu dünyayı imtihan dünyası yaptığından kepazelere serbestlik vermiş de ondan diyorlar. Allah’ın verdiği müsaadeyle serbest oldukları için diyorlar, dedirtmez istese…

Tanıdıklarımızın, dostlarımızın, düşmanlarımızın, insanların başına geliyor, sağ tarafına felç inmiş, kolunu kaldıramıyor, sübhànallah! Parmağını kıpırdatamıyor, sübhànallah! Gözünü açıp kapayamıyor, kırpamıyor. Ağzı yamulmuş, konuşamıyor. Dili dönmüyor…

Neden? Allah felci indirdi, konuşma kabiliyetini aldı da ondan… Buyurun bakalım, ey cihanın meşhur doktorları toplanın, hadi bu adama yardım edin de gözünü kırpsın bakalım. Üst göz kapağından ben tutarım, alt göz kapağından sen tutarsın, açıp kapatalım, gözünü kırptı. Hayır öyle değil, kendisi kırpacak, hadi bakalım!

Hakk’ın emri olmaz ise, sanma bir çöp deprenir.

Bir yaprak yerinden kıpırdamaz Allah’ın emri olmayınca. Allah istemeyince bir şey olmaz. İsteyince:

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (يس:٨٢)

(*İnnemâ emruhû izâ erâde şey’en en yekùle lehû kün feyekûn*) “O bir şeyin olmasını istediği zaman ol der, onun planladığı şekilde o iş öyle olur.” (Yâsin, 36/82)

Allah bir şeyin olmasını murad edince ‘ol’ der, hemen olur! İsterse olmasın. Ol dediği şey isterse olmasın.

İstemeye ne hakkı var, ne haddi var? Allah-u Teàlâ Hazretleri Kàdir-i Mutlak, Melîk-i Muktedir, gücü, kuvveti sonsuz, hiçbir şeyle mukayese etmeye lüzum yok. Her şeyi dilediğini yapar, her türlü gücün kuvvetin sahibi…

(*Ve lâ mükrihe lehû*) "Hiçbir şey onun başına dikilip de onu icbar edemez."

İnsanın en büyük ihtimamı, dikkati bu noktada toplanacak; Allah her şeye kàdirdir, ben de onun kuluyum; isterim, benim işim istemek. Onun işi de vermek…

"—Yâ Rabbi, ben kulum!"

يَا رَبِّ ، انْتَ الرَّبُّ وَاَنَا الْعَبْدُ ،وَاَنْتَ الْمالِكُ وَاَنَا الْمَمْلُوكُ ،

وَاَنْتَ الرَّازِقُ وَاَنَا الْمَرْزُوقُ .

(*Yâ rabbi, ente'r-rabbu ve ene'l-abdü*) "Ey Rabbim, sen Rabsin, ben senin kulunum! (*Ve ente'l-mâlikü ve ene'l-memlûk*) Sen mâliksin ben kölenim senin, kulunum. (*Ve ente'l-hâliku ve ene'l-mahlûk*) Sen yaratansın ben yaratılmışım. (*Ve ente'r-râziku ve ene'l-merzûk*) "Sen rızık verensin, ben rızkını yiyenim."

Senin sofrandan, senin nimetlerinden doğduğum zamandan beri, doğmadığım zamandan beri...Anamın karnında anamın kanıyla besledin, doğduktan sonra sütüyle besledin. Cümle cihanı benim hizmetime verdin Yâ Rabbi!

Bulutlar koşturur, rüzgarlar bulutları ittirir, yağmurlar dağların yukarısından yağar, güneş çıkar ısıtır, yerden tohum çatlar, bitkiler çıkar, ağaçlar, yapraklar, çiçekler, otlar, böcekler… Hepsi insanın hizmetinde… Hepsi mûtî, hepsi Allah-u Teàlâ Hazretlerinin emrine münkâd...

"—Güneş yarın takvimin yazdığı zamanda doğmayacakmış."

"—Ya ne olacak hocam?"

"—Yarın biraz keyfi yokmuş, rahatsızmış, biraz geç doğacak."

"—Yâ hocam, şaka mı yapıyorsun? Yoksa aklını mı kaçırdın?"

Güneş mecbur o saatte doğacak. Neden? Kânûn-ı ilâhî öyle konmuş, kendi felekinde yüzerek, kendi yörüngesini çizerek mecburen o saatte doğacak. O onu yapmakla mükellef.

Güneş Allah'ın dediğini yapmaya mecbur, mükellef de sen kendini ne sanıyorsun? Küçük dağları sen mi yarattın? Sen kendini bir şey mi sanıyorsun? Sen de onun gibi âcizsin. Sen de Allah

istemediği zaman elini kaldıramazsın, gözünü kırpamazsın, duyamazsın, işitemezsin, hatta isteyemezsin.

"—İstediğimi yaparım…"

Güzel, gel buraya kepaze! Gel bakalım ne diyor bu Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàlâ Hazretleri. Bak filozoflar diz çökmüşler bu ayetin karşısında, filozof diz çökmüş, tamam, pes demiş:

وَمَا تَشَاءُونَ إِلاَّ أَنْ يَشَاءَ اللهُ (الانسان:٣٠)

(*Ve mâ teşâûne illâ en yeşâa'llàh*) "Allah dilemeyince siz dileyemezsiniz." (İnsan, 76/30)

Hadi bakalım Allah'ın dilemediği bir zamanda sen bir şeyi iste, düşün.

"—Hatırıma gelmedi yâ, tuh..."

Gelmez, Allah hatırına getirmeyince gelmez. Hiç o tarafını düşünmedim işin. Allah düşündürmeyince düşündürmez.

Mûsa AS Yûşa AS'a diyor ki:

"—Bu balık bu sepetten gittiği zaman haber ver."

Ama Allah unutturuyor, haber vermiyor.

Yusuf AS zindandaki arkadaşına diyor ki:

"—Hükümdarının yanına gittiğin zaman benim mazlumluğumu anlat!"

Ama Allah unutturuyor.

فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ (يوسف:٤٢)

(*Felebise fi's-sicni bid'a sinîn*) "Dolayısıyla Yusuf AS, birkaç sene daha zindanda kaldı. (Yusuf, 12/42)

Senelerce daha zindanda kalıyor Yusuf AS…

"—Yardım kimden istenir?"

Onu sormaya ne lüzum var hocam, günde kırk defa söylüyoruz;

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (الفاتحة:٥)

(*İyyâke na'büdü ve iyyâke nestaîn*) " Yâ Rabbi, ancak sana ibadet

ederiz ve sadece senden yardım bekleriz.” (Fâtiha, 1/5)

Ama hepimiz yalancıyız! Camiler dolusu, cihanlar dolusu, ülkeler dolusu, bir sürü sahtekâr, yalancıyız. Ancak sana ibadet ederiz diyoruz, ancak senden yardım istiyoruz diyoruz, sözünün eri kaç tane babayiğit var? Kimisi paranın kulu, kimisi kadının kulu, kimisi mevkiin kulu, kimisi makamın kulu, kimisi şöhretin kulu, kimisi nefsinin karşısına geçmiş emret nefsim, emret nefsim, emret nefsim senin emrindeyim diyor. Kaç tane var Allah’ın has kulu ki;

“—Yâ Rabbi ne dersen, hoşuma gitse de gitmese de senin emrine tâbiyim, ancak sana ibadet ederim, ancak senden yardım dilerim…”

Kapı kapı dolaşır millet…

Ne yapmış ârifin birisi?

Bakalım, Allah tevekkül edenlere istediğini ihsan ediyormuş, bakalım öyle olacak mı demiş, yanına yemek almamış, içecek almamış, su almamış, çöle çıkmış. Demiş ki:

“—Balla kaymaktan başka bir şey de almam!”

Yanında yiyecek yok, içecek yok, çıkmış Irak’ın veya Suriye’nin veya Suudi Arabistan’ın çölüne. Yürümüş, yürümüş, yürümüş… Güneş de tepesinde, altında kum tepeleri, bitmez tükenmez şeyler, yığılmış kalmış bir kenara.

En son anda düşünmeye başlamış ki ya ben hata ettim galiba, yanıma torba almadım, tulum almadım, yiyecek almadım, içecek almadım, yanlış iş yaptım galiba, güneş tepeme geçti, öleceğim burada açlıktan… Etrafta köy yok, ev yok, insan yok, ağaç yok, çiçek yok, böcek yok... Ben burada öleceğim galiba demiş.

Ama Allah imtihan edilmez, biz kuluz, imtihan olan biziz, Allah-u Teàlâ Hazretleri’ni imtihan etmek edepsizliktir, edilmez ama o arifin gönlüne düşmüş.

Ayet-i kerimede bildiriliyor ki:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ، قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ،

قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِ (البقرة: ٢٦٠)

(*Ve iz kàle ibrâhîmü rabbî erinî keyfe tuhyi’l-mevtâ*) “İbrâhim AS Rabbine: ‘Ey Rabbim! Ölüyü nasıl dirilttiğini bana göster!’ demişti.

(*Kàle eve lem tü'minü*) Rabbi ona: 'İnancın yok mu ya İbrahim, inanmadın mı?' dedi. (*Kàle belâ ve lâkin li-yatmeinne kalbî*) İbrahim: 'Değil Yâ Rabbi, inancım tam, elbette şey yaparım ama görüp de gönlüm mutmain olsun istiyorum. Misalini görmek istiyorum.' dedi." (Bakara, 2/260)

Kıvranıyor yâni insan. Evet, elbette ölüyü diriltir Allah, ama bir misalini görmek istiyorum, dediği gibi, o mübarek de demek ki ârif kul, tevekkülü denemek, öğrenmek istemiş kendi nefsine. Yanına hiçbir şey almamış Allah'a tevekkül etmiş. Allah Rezzak'tır, elbette benim rızkımı verir, gönderir diye çıkmış çöle, düşmüş kuma ölecek. Zâhir gözüyle bakarken ölecek ama Allah kullarına boş ve bâtıl şeyleri emretmez. Tevekkül edeni Allah yolda koymaz. Allah'a inansın, Rezzaklığını bilsin, ona dayansın. Ondan sonra da o kul açıkta kalsın; olmaz, olmaz!

O kul bir de şart koymuş, naz makamı derler buna. Bazı kullar nazlı oluyor, niyaz makamını geçiyor, naz makamına geliyor. Bir de naz yapmış; balla kaymak ver ağzıma, başka şeyle açmam!

Yahu çölde balı nereden bulalım, kaymağı nerden bulalım? Gelip yardım etmek istesek sana helikopterle balı kaymağı nereden bulacağız? Düşmüş kumlara... Olacak bu ya, her şeyi takdir eden Allah-u Teàlâ Hazretleri, ileride kervan geçiyor, kervandan birisi ötekisine, devenin üstünde sallana sallana, löngüdük löngüdük giderken diyor ki:

"—Yahu ileride bir karaltı gördüm, insana benziyordu."

Arkadaşı diyor ki:

"—Buralarda hiç ev köy yoktur, burası ıssız ve yaban çöldür. Burada insan yaşamaz. Buraya işte 15-16 saat yürüyüp geçeceğiz, burada hayat olmaz. İnsan nerde, kilometrelerce uzaktadır buralardan, meskûn mahaller, insan olmaz."

"—Yok, iki ayağı üstünde yürüyor gibiydi." diyor.

"—Canım başka mahlûk görmüşsündür."

"—Hayır, insandı!" diyor.

İş iddiaya girince peki, gidelim demişler, o tarafa doğru bağırarak bir taraftan gidiyorlar. Bu sefer bağırtıyı bu adam duyunca, bu tevekkülü denemek isteyen, yıkılan, yere dermansızlıktan çöken adam duyunca demiş ki:

“—Hadi gene insanlar yardımıma geliyor, halbuki ben Allah’tan yardım istiyordum, gene insanlar yardımıma geliyor.”

Susmuş. “Ben buradayım, yıkıldım, dermanım kalmadı, gelin beni kurtarın!” demiyor. Ben insanlardan yardım istemedim, Allah’tan istedim dediği gibi...

Hani Cebrail AS gelmiş de:

“—Ya İbrâhim, seni ateşten kurtarayım!” demiş;

“—Rabbim beni görmüyor mu, sen çekil aradan…” dediği gibi.

Ses çıkartmamış ama oralara gelmişler, ayak izlerinden bulmuşlar, bakmışlar ki bir adam yerde yatıyor. “Vah!” demiş bir tanesi ötekisine, “Bunu güneş çarpmış.” demiş.

“—Nedir çare, ilaç?”

“—Ağzına yağ ve bal damlatmak lâzım!”

Kervana koşmuşlar, tereyağı zaten erir sıcakta, yağı balı getirmişler kaşıkla... Adam böyle mahsustan duruyor, ses çıkartmıyor. Çevirmişler, gene ses çıkartmıyor. Kaşığı zorla ağzına sokmuşlar. Yağı balı damlatırken tadını alınca yağın balın, “*Eşhedü en lâ ilâhe illa’llah*” diye kalkmış. Şehadet ederim ki sen Rabbimsin, Hàlikımsın, her şeye kàdirsin, haktır, gerçektir sözün… Bak ben, “Yağla baldan gayrı şeye ağzımı açmayacağım dedim, onu

bile burada gönderdin!" demiş. İşte öyle oluyor diye.

Muhterem kardeşlerim!

Bu maceralar sadece tarih kitaplarında değildir. Bu her insanın ömründe geçer. İnsan Allah'a kul olursa, her tarafı ibret görür. Ama kör olursa görmez, körün gözünün görmemesinden ne yapalım, ne diyelim? Kör olursa görmez. Ters çalıştırırsa mantığını görmez. Tersine çalıştırırsa, inat ederse o zaman görmez. Onun için şimdi Rabbimize istemem mi diyeceğiz? Bizi küçükten beri besleyen, varlığı veren, rızkı veren, büyüten yetiştiren o…

Her şeyimizi isteyeceğiz ama küçük şeyleri istemek ayıp olmaz mı? O yüksek makamı işgal etmek olmaz mı? Belki böyle bir şey edeben düşünülebilirdi ama Peygamber Efendimiz meraklanmayalım diye açıklamış:

"—Ayakkabınızın bağcığı bile kopsa Allah'tan isteyin!" diyor Peygamber Efendimiz.

Küçük büyük demeyin, Allah'tan isteyin! Küçük bir şey bile olsa Allah'tan isteyin. Onun için Allah'a elimizi açacağız, gözümüzü yumacağız, cân u gönülden dua etmeyi öğreneceğiz. Her zaman, her yerde, dâima, her müşkül işimizde Allah-u Teàlâ Hazretlerine dayanmayı, ondan istemeyi öğreneceğiz.

İyi Müslümanlık lafla değildir, işledir, fiilledir, hareketledir. Kavukla cübbeyle değildir, sakalla bıyıkla değildir; kalbin temizliğiyledir. Onun için kulluğumuzu bilelim!

Biz kuluz, biz isteriz. Bizim işimiz istemek, O da Rab'dir, Hàlıkımız'dır, o da ihsan eder. Onun şânı odur, onun şânına o yakışır, bizim şânımıza da yokluk yakışır. Yokluk, hiçlik, tevâzu, mahviyet, haddini bilmek, edebini takınmak, edebini takınmak, edebini takınmak…

Edeple, insan edebini takınırsa ilerler. Dünya hayatında ilerler, tasavvufta ilerler, yüksek makamlara çıkar, dereceler alır, cennette yüksek makamları bulur. Edepsiz olursa her türlü şeyden mahrum kalır.

Birçok kimse müslüman, kimse İslâm'ın inceliklerini bilmiyor. İslâm'ı kendine göre yorumluyor. Kendi kısır dünyasıyla, yanlış bilgisiyle, Batıdan alma yarım yamalak aktarma küfür ve inkâr ve materyalizm ve dinsizlik fikirleriyle doldurulmuş kültürüyle

yorumlamaya çalışıyor. İslâm'ın özünü bilmiyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurmuyor mu:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ (الحديد: ٤)

(*Vehüve meaküm eyne mâ küntüm*) "Nerede olsanız Allah-u Teàlâ Hazretleri sizin yanınızda; her yaptığınızı görüyor, her yaptığınızı biliyor." (Hadîd, 57/4)

"—Böyle buyurmuyor mu?"

Böyle buyuruyor.

"—Pekiyi Esmâ-i Hüsnâ'sından birisi ez-Zâhir değil mi?"

Zâhir, âşikâr. Allah'ın isimlerinden birisi Zâhir.

"—Bir tanesi Mübîn değil mi? Bir tanesi Nûr değil mi?"

Niye görmüyorsun?

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri sana yalvaracak mı?"

Sen Allah'a yalvaracaksın, sen arayacaksın. O sana senden yakın, sen ondan fersah fersah uzakta! O seni cennetine çağırıyor, sen cehennemine doğru kaçıyorsun! O sana itaati emrediyor, sen isyanda koşuyorsun! O zaman göremezsin. Burnunun ucunu göremezsin. İnsan gaflette oldu mu, burnunun ucunu görmez, uçuruma yuvarlanır. Gaflette olmayacak. Gözünü açtı mı da görür.

Bir kardeşimiz vardı Ankara'da cami cemaatinden;

"—Yahu ben bunlara acıyorum. Niye görmüyorlar? Bu kadar okumuşlar, görmüyorlar." diyor.

Allah gözünün perdesini açmış, gerçekleri anlamış, içi dolmuş imân-ı kâmil ile, yakîn-i sâdık ile;

"—Ya ben bunlara acıyorum bunlar nasıl hacı, nasıl hoca, nasıl müftü, nasıl alim?" diyor.

Hemen Allah canını alıverdi. Çünkü bu taraftan aşk galeyan edince bunda sabır kalmıyor, onda tahammül kalmıyor. Haydi, *innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râci'ûn*, göçüyor o zaman.

"—Al yâ Rabbi canımı, tahammülüm kalmadı ayrılığa..." diyor, oluyor o zaman şey.

Allah bize imanın güzel lezzetini tattırsın. Ona kulluğumuzu bildirsin.

b. Dua İbadetin Ta Kendisidir.

Dua nedir?

"—Dua, ibadetin sonunda, ver benim ücretimi mi demektir?"

Hayır, dua ibadettir. Dua ibadetin kendisidir. Dua bizatihi ibadettir.

"—Namaz nedir?"

"—İbadet…"

"—Oruç nedir?"

"—İbadet..."

"—Hac nedir?"

"—İbadet…"

Dua da ibadettir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[6]

---

[6] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.76, no:1479; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.211, no:2969; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1258, no:3828; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18378; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.249, no:714; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.667,

اَلدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ (حم. ش. خ. في الأدب ، ت . حسن صحيح ، ن. ه. حب. ك. هب. عن النعمان بن بشير ؛ ع. ض. عن البراء)

RE. 207/9 (*Ed-duàü hüve'l-ibâdetü*) "Dua ibadetin kendisidir."
Başka bir hadis-i şerifinde de buyurmuş ki:[7]

اَلدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ (ت. عن انس)

(*Ed-duàü muhhu'l-ibâdeh*) "Dua, ibadetin ta kendisidir, özüdür, can damarıdır, canıdır."

Onun için Allah'a münacaatı, dua etmeyi, bağlanmayı, istemeyi öğrenelim! İstemenin de usûlünü öğrenelim! Bakın, Fâtiha'da istemenin usûlünü bize Allah-u Teàlâ Hazretleri öğretmiş. Allah'ın adıyla başlıyoruz:

بِسْــــمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) "Rahman ve Rahîm Allah'ın adıyla..."

---

no:1802; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.208, no:1041; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.37, no:1105; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.450, no:11464; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.21, no:29167; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.485, no:3243; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.108, no:801; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.492; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.51, no:29; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.74; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.279, no:6719; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXII, s.307, no:7081; Ubû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.120; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3113, 3151; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1295; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.3, no:12416.

[7] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.220, no:3293; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.293, no:3196; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.224, no:3087; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I,s.413,no:1294; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.2, no:12413.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (الفاتحة:١)

(*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) "Övmek, övülmek, her türlü müsbet sıfatlar Allah'ındır." (Fâtiha, 1/1)

Her türlü kemâlât Allah'ındır. Hamd onundur. O Rahmân'dır, Rahîm'dir. Dünyada da ahirette de nimetlerini ihsan ediyor. Dünyada kullarına, kâfire bile veriyor, münkire bile veriyor, komüniste, dinsize, putpereste, Hindu'ya veriyor, öküze tapana veriyor.

Birisi gazetede başlığı vardı;

"—Ben şeytana tapıyorum…"

Cehenneme kadar…

"—Şeytana tapanlar var kardeşlerim."

Gülüyorsunuz. Şeytana tapanlar var.

"—Nerede?"

Türkiye'de…

"—Hocam mecâzî mânaya mı söylüyorsunuz, hakikî mânaya mı söylüyorsun? Hani bazı insanlar şeytanın emrini tutar, onun yolunda gider, o mânaya mı?"

O mânaya zaten çok kimse şeytana tapıyor. Nefsine tapan, paraya tapan, şeytana tapan o ayrı…Bizzat şeytana tapınan var. Şeytana tapınıyorlar! Şeytana sen lânet falan dedin mi kızıyorlar. Bir taife var, Yezîdî denen bir taife var, şeytana tapıyor.

Hindistan'da bir taife var, çok affedersiniz, küfrün insanı ne kadar alçak derecelere düşürdüğünü belirtmek için söylüyorum; tenasül uzuvlarına tapıyor.

Tevbe estağfiru'llah, tevbe yâ Rabbi, tevbe yâ Rabbi! Aman yâ Rabbi, insanların bu ilâhî nurdan mahrum, kâsır ve bîçare ve zalim ve küstah akıllarından illallah yâ Rabbi! Tenasül uzvuna tapıyor.

"—Başka?"

Öküze tapıyor. 'Mö' diye o karşıdan geldi mi, bu da buradan eğiliyor. Putu geliyor. Tevbe...

Ya biz bunu keseriz, derisini yüzeriz, üstünde tepiniriz, pabuç yaparız, bu mu senin tapındığın? Kızıyor, sen benim tapındığımı ne diye şey yaptın? Ya benim sana kızmaya hakkım var, sen ona niye

tapınıyorsun? Allah'ın âciz bir mahlûku.

Onun için aklına güvenme, aklına güvenme!

"—Neye güveneyim?"

Peygamber Efendimiz'in terbiyesine güven, ona dayan, ona gel, yoksa gerçeği bulamazsın.

"—Hocam ben filozofum, Aristo'yu bilirim, Eflatun'u bilirim… Sadece ilk çağ felsefesini okumadım, orta çağ felsefesini de okudum, Descartes'i da bilirim, ondan sonra yeniçağ felsefesini de okudum, yakınçağ felsefesini de okudum, egzistansiyalizmi de bilirim, şunu da bilirim, bunu da bilirim…"

Ne olacak? Ne bilirsen bil, onların hepsi emeklemedir. Emeklemedir. Şöyle biraz emekliyor insanoğlu, gerçeği arıyor. Ama nasıl arıyor? Küstahça arıyor. Peygamberlere sırtını dönmüş öyle arıyor. Bulamaz.

Bana Ankara'da birisi geldi, adımı vermişler, bir Es'ad Hoca var demişler, işte nasıl söyledilerse, bizim fakülteye geldi;

"—Sizinle görüşmek istiyorum." dedi.

Baktım sakin sakin konuşan bir kimse.

"—Oturabilir miyim?" dedi.

"—Otur." dedim karşıma oturdu.

Sakin, dengeli, ölçülü şey gibi böyle, judocu, karateci, karşısındakini kollar gibi dengeli bir kimse oturdu karşıma.

Baktım bir pabucu bir başka, bir pabucu bir başka, pabuçları farklı. Kıyafete önem vermiyor ama dengeli, deli gibi değil, feveran etmiyor.

"—Peki, buyurun, nedir isteğiniz?"

"—Ben transandantal meditasyon yapıyorum." dedi.

Transandantal meditasyon yapıyormuş. Pekâlâ, aşkın, insanın şuurunun ötesindeki derinliklere böyle vecd ve istiğrak yoluyla dalarak derin bir konsantre olma hâlini yaşayıp böyle rûhî tecrübeler yapıyormuş.

"—Bana yardım edebilir misiniz?" dedi.

Dedim ki:

"—Sen inanç bakımından Allah'a CC ve Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ'ya inanıyor musun?"

Anladım adamın maksadını...

"—İnanıyor musun?"

"—İnanmıyorum." dedi.

Peygamberlere sırt çevirmiş, hakikatı bulacak, benden de yardım isteyecek. Yağma Hasan'ın böreği… Öyle şey olur mu?

Ben dedim ki:

"—Sana zırnık yardım etmem!"

Zırnık yardım etmem, çünkü nâehle ilim öğretmek ilme zulümdür.

Ehil olmayan bir insana ilim öğretirsen, ilme zulümdür. İstismar eder, gelir senden ilmi alır, öbür tarafta dünyalık, etrafında adam toplamak, bilmem nelik taslamak peşinde koşar. Bilmez ki din tevâzudur, bilmez ki din tevekküldür, bilmez ki din daha başka şeylerdir. Dünyalığının peşindedir o, mevki peşindedir, hayal peşindedir, vehim peşindedir, o bir şey elde edemez.

Dedim:

"—Ben sana zırnık yardım etmem!"

İstediği kadar dolaşsın, filozofların hepsi dolaşıp dolaşıp durmuşlardır. Bostan kuyusunun etrafında gözleri bağlı eşek de çok dolaştı. O da çok dolaştı faydalı olmadı mı dolaşması? Oldu, bostan kuyusundan sular çıktı, bizim patlıcanlar, domatesler sulandı, o kadar. Başka bir faydası olmaz.

İnsan gerçeği bulmak istiyorsa gelsin, Peygamber Efendimiz âhir zaman peygamberidir, ona tâbi olsun. Bak hadisleri okusun, her birisi pırlanta… Bir tanesi insanın saadetine yeter. Bir tanesini okudu mu; "Yâ Rabbi çok şükür, ne güzel!" Geçen hafta okuduk, nasıl içim rahatladı... Allah bid'at ehlinin namazını, orucunu, haccını, umresini, ibadetini, taatini, farzını, nafilesini, bedelini, fidyesini, hiçbir şeyini kabul etmez. Ne güzel söylemiş, ne güzel söylemiş..."

Tâbi olacaksın, Peygamber SAS Efendimiz'e tâbi olacaksın. O ümmî Peygamber'e tâbi olacaksın. Ümmî ama;

أَدَّبَنِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي

(*Eddebenî rabbî feahsene te'dîbî*) "Beni Rabbim terbiye eyledi ve çok güzel yaptı terbiyemi..." buyuruyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri anasını aldı, babasını aldı, kendisi

terbiye etmek için… Yetim ama dürr-i yetîm, müstesna bir insan...

O hiç kitap okumadı, hiçbir öğretmenin önünde diz çökmedi ama Cebrail'le Allah-u Teàlâ Hazretleri bilgileri gönderdi, öğretti. Cebrail'le, vahiyle, başka vahiy çeşitleriyle öğretti. Onun için ona kul olacağız, yani Allah'a kul olacağız. Peygamber Efendimiz'e ittiba edin, edebi ondan öğrenin, dediği için Peygamber Efendimiz'e bağlanacağız. Onun elçisi olduğu için.

قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ اللهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ

ذُنُوبَكُمْ ، وَاللهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (آل عمران: ٣١)

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe fe'ttebiùni yuhbibkümü'llàh*) "De ki: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız, bana tâbi olunuz, bana uyunuz ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri de sizi sevsin; (*ve yağfirleküm zunûbeküm va'llàhu gafûrun rahîm*) ve günahlarınızı afv ü mağfiret eylesin... Allah gafurdur ve rahimdir." (Âl-i İmran, 3/31)

Bunu anlatamıyoruz insanlara... Anlatıyoruz da bilmiyorum neler dönüyor arkada…

Allah-u Teàlâ Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki

"—De ki: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız, bana tâbi olunuz, bana uyunuz ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri de sizi sevsin."

Çünkü bazı insanlar var, ben Allah'ı seviyorum iddiasında, öyle sanıyor, şeytan onu öyle aldatıyor. Soruyorsunuz:

"—Sen nesin? Yani ateist misin?"

"—Ateist değilim."

Ateist, Allah'ı da kabul etmemek, tam münkir demek. "O derecede değilim, ateist değilim." diyor. Bazıları onu bir hüner sanıyor. Sanki Allah'a inanmasını minnet edecek başımıza kakacak:

"—Allah'a inanıyorum ya…"

O zaman gel, başımıza bir balyoz vur, iyi ki inanmışsın.

Yetmez. Allah'a inandıysan elçisinin sözünü dinle. Onun elçisi var…

"—De ki ey Rasûlüm, onlara söyle, bildir: Eğer Allah'ı sevmek iddiasında iseler, seviyorlarsa, sana tâbî olsunlar."

Peygamber Efendimiz'e tâbî olacağız.

Peygamber Efendimiz logaritma bilir miydi? Fizik bilir miydi? Uzay bilgisi bilir miydi? Kimya bilir miydi? Allah'ın bildirdiği her şeyi bilirdi, bildi ve söyledi. Kıyametin ahvalinden de söyledi, geçmişin ahvalinden de söyledi. Gerekli olanları söyledi. Sordukları sorulara, imtihan için sordukları her soruya da cevabı da verdi. Sen o zaman sorsaydın logaritmaya da cevabını alırdın, susar kalırdın. Ama onlar matematiğin bir dalı, fiziğin bir dalı, falancanın bir dalı. Genel meseleye gel, sadede gel. Sen kimin kulusun? Allah'ın kuluyum. Sen nasıl hareket edeceksin? Peygamber Efendimiz'in öğrettiği tarzda hayatını tanzim edeceksin. Mesele orada, onu anlayacak. Peygamber Efendimiz'in izinden gidecek, buyruğunu tutacak, tavsiyesine uyacak.

"—Efendim benim felsefî görüşüm başka türlü, iktisadî görüşüm başka türlü, ekonomik görüşüm başka türlü, kültürel görüşüm başka türlü, fizikî görüşüm başka türlü, sanat görüşüm…"

Olmaz öyle şey!

"—Heykel yapılsa ne olur?"

Heykel yapılsa günah olur. Efendimiz buyurmuş. Çünkü bu insanlar insanları tapmaya doğru götürme temayülünde. Sonunda tapınırlar.

İmâm-ı Rabbânî Hazretlerinin hayatı hakkında yazılmış kıymetli bir etüdü okuyordum, zaten başka zamanlardan da biliyordum.

Hindistan'da Ekber Şah Moğol hükümdarı, bininci yıl tamam oldu diye İslâm'ı kesmeye, yerine *Dîn-i İlâhî* diye ayrı bir din koymaya çalışmış. Yeni bir din getirmeye çalışmış. Hinduluktan, Brahmanlıktan, Hıristiyanlıktan katmalar yaparak koalisyon yapacak. *Dîn-i İlâhî* diye bir din ortaya koymaya çalışmış.

İmâm-ı Rabbânî karşısına çıkmış KS, İslâm'ı müdafaa etmiş, bid'atin karşısına çıkmış, küfrün karşısına çıkmış. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin Rasûlü'ne uymayı talim eylemiş. İnsanlar öyle, o tarafa meyyaldir. Putlaştırmaya meyyaldir, insanın insana tapmasına meyyaldir.

Hz. İsâ'ya bile tapmışlar, insaf! Allah'ın peygamberi gelmiş, Allah'a kulluk etmeye çağırmış insanları, sonunda Hz. İsâ'ya

tapmışlar. Zavallının heykelini yapıyorlar, kollarından çivilenmiş, sarkmış, dizleri kıvrılmış, öyle orada çıplak sübhànallah!

وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ (النساء:١٥٧)

(*Ve mâ katelûhü ve mâ salebûhü velâkin şübbihe lehüm*) "Onu ne öldürdüler, ne de astılar; fakat öldürdükleri onlara İsâ gibi gösterildi." (Nisâ, 4/157)

Öyle saçma sapan şeylere sapmış. Onun için din sapasağlam olacak. Bid'ate sapmayacaksın, dinin özü, aslı aynen yürüyor. Giyimini ona göre yapacaksın, hâlini ona döndüreceksin, Allah'a tam bağlanacaksın.

c. Kölenize Kulum Demeyin!

İkinci hadîs-i şerîf:[8]

لاَ يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ: عَبْدِي وَأَمَتِي ، كُلُّكُمْ عَبِيدُ اللهِ ، وَكُلُّ نِسَائِكُمْ إِمَاءُ اللهِ ؛ وَلَكِنْ لِيَقُلْ: غُلاَمِي وَجَارِيَتِي ، وَفَتَايَ وَفَتَاتِي (م. عن أبي هريرة)

RE.490/2 (*Lâ yekùlenne ehadüküm: Abdî ve emetî, küllüküm abîdu'llàhi, ve küllü nisâiküm imâu'llàhi; ve lâkin li-yekùl: Gulâmî ve câriyetî, ve fetâye ve fetâtî.*)

Bu üçüncüsü de bu konuda onu da okuyalım:[9]

---

[8] Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.323, no:4177; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.463, no:9965; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.405, no:6529; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.69, no:10070; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.103, no:1352; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.119, no:7670; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.657, no:8369; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.238, no:18049.

[9] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.154, no:4324; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.83, no:210; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.423, no:9465; Beyhakî, *Âdâb*, c.I, s.428, no:321; İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.II, s.242, no:389; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.119, no:7670; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.69, no:10072; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.657, no:8370; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.237, no:18046.

لاَ يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ : عَبْدِي وأَمَتِي ، ولاَ يَقُولَنَّ الْمَمْلُوكُ: ربِّي وربَّتِي ؛ وَلْيَقُلْ الْمَالِكُ: فَتَايَ وفَتَاتِي ، وَلْيَقُلْ الْمَمْلُوكُ: سَيِّدِي وسَيِّدَتِي ، فَإِنَّكُمْ الْمَمْلُوكُونَ وَالرَّبُّ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ (د. وابن السنى فى عمل يوم وليلة عن أبى هريرة)

RE.490/3 (*Lâ yekùlenne ehadüküm: Abdî ev emetî, ve lâ yekùlenne'l-memlûkü: Rabbî ve rabbetî; velyekul el-mâlikü fetâye ve fetâtî, ve'l-yekùli'l-memlûkü: Seyyidî ve seyyidetî; feinneküm el-memlûkûne ve'r-rabbu allàhu azze ve celle*.)

Bu bir lisan düzelttirmesidir Peygamber Efendimiz'den. Araplar zamanında kölelik vardı. Parayla çarşıdan gidip mal alır gibi köle satın alırlardı. Erkek köleye *abd* derler, bizim *cariye* dediğimiz kadın köleye de *emet* derler.

Peygamber Efendimiz bu hadislerde buyuruyor ki:

(*Lâ yekùlenne ehadüküm: Abdî ev emetî*) "Aldığınız o şahıslara abdî veya emetî, yani 'benim kulum' demeyin; çünkü herkes Allah'ın kuludur." Satın alan da satın alınan da herkes, zengini de fakiri de herkes Allah'ın kuludur.

Ne diyeceksiniz? *Gulâmî*. "Oğlum" deyin, "yavrum" deyin. Hani biz şimdi o makamda şey yapıyoruz ya, evladım veya cariye deyin. Delikanlı deyin, genç hanım kızım deyin diye böyle ifadeyi kelimeleri değiştiriyor.

(*Ve lâ yekùlenne'l-memlûkü: Rabbî ve rabbetî*) Köle de efendisine *rabbî* dermiş. *Rab*; efendi, terbiye eden, gıdasını şeyini veren, bakan filan mânasına geldiği için, köle de efendisine *rabbî* dermiş. "*Rabbî* ve *rabbetî* demeyin diyor. Rab Allah-u Teàlâ'dır, o ona efendim" desin *seyyidî* desin, o da ona "*evladım*" desin gibi kelime tashihi yapıyor. *Abdî* ve *emetî* demeyecek, ne diyecek? *Fetâye* ve *fetâtî* diyecek. Ötekisi de *rabbî* demeyecek. "Efendim" diyecek yerde *rabbî* demeyecek, ne diyecek? *Seyyidî* diyecek, doğru kelime kullanacak.

Bu önemlidir. Biz şimdi bu kelimeleri kullanmıyoruz ama bize buradan bir ders çıkıyor: Söylediğimiz söze dikkat edeceğiz. Yerine göre söylediğimiz söz yanlış olmasın, dikkat edeceğiz. Meselâ ben bazen kullanılan cümlelere takılıyorum. Diyorlar ki:

"—Bu adamın işi artık Allah'a kalmış. Şu noktadan sonra doktorların yapacağı bir şey yok, artık Allah'a kalmıştır."

Böyle laf denir mi? Evvelce de Allah'ın, sonradan da Allah'ın, her zaman Allah'a kalmış işimiz.

"—O adam Allahlıktır!" Hakaret gibi; "O adam Allahlıktır, bırak!"

Ya hepimiz Allah'ın kuluyuz, ne biçim sözler! Sözlerimize dikkat edeceğiz. Kullandığımız kelimeler çok önemlidir. Hatta bu nezaket kaidelerinde vardır ve bizim mesleğimiz kompozisyon, Türkçe öğretmenliği veyahut dil, lisan, edebiyat, hitap çok önemlidir. Karşındaki şahsa hitabın ile, onun gönlünü alabilirsin veya kalbini kırarsın. Yerine göre.

Meselâ, bir kimseye yerine göre, bir adama mesela Hasan Bey denilir ötekisine Hasan Efendi denilir, fark var. Birisine beyefendi denilir ötekisine bilmem başka türlü denilir. Biz askere gittik, herkes askere gidiyor ya, silahları alıyoruz, veriyoruz filan.

Silah teslim alıyoruz.

"—Sizin silahın numarası şu mu?"

"—Evet efendim." dedim ben.

"—Efendim." yok dedi binbaşı.

"—Ya ne var?"

"—Komutanım!" var.

Öyle alıştırıyorlar ki komutanım, komutanım, komutanım…

İzne gelmiş bizim talebelerden bir tanesi, fakülteden mezun, fakülteye geldi "Hocam!" diyecek;

"—Selâmün aleyküm komutanım!" diyor bana.

İnsanın öyle beynine işlettiriyorlar kelimeleri. Dikkat etmek lazım, o çıkıyor.

Hitabımız zarif olmalı, kibar olmalı, karşımızdakini kırmayacak tarzda olmalı.

"—Aziz kardeşim" dersek mesela sevinir.

"—Aziz dostum, muhterem kardeşim" dersek memnun olur.

"—Hey, hişt, buraya bak, oradaki..." filan desek kızar, darılır.

Veyahut layık olmayan bir sıfatla hitap etsek… Bazen güzel olan sıfatlar bile insana dokunuyor. "Hafız şuraya gel!" Hakaret eder gibi. "Hafız şunu tut! Hacı baba şöyle otur, böyle kalk, kapının önünde durma!"

Bizim arkadaşlardan birisi müsteşar yardımcısı, bakanlıkta bakan müsteşar muavini, üçüncü rütbede, yüksek şahıs. Gittik, ben de yanındayım, seneler önce, sakallı arkadaş, mühendis, müsteşar muavini, sakallı. Gittik bir müesseseye misafir olduk, o kendisi meslekî çalışmalarını yaptı, öğle yemeği yediriyor müessesenin müdürü… Koca, dev müessese, milyarlık müessesenin genel müdürü el pençe divan duruyor.

Yemekte garson şimdi bir şey getiriyor:

"—Hacı baba şunu alacak mısın? Hacı baba bunu verecek misin?" filan.

Dikkat ediyorum müsteşar muavininin de canı sıkılıyor. Sonunda kibarca:

"—Bil bakalım evlâdım benim mesleğim nedir?" dedi.

"—Hacı baba!" diyor ya o.

"—Bil bakalım evlâdım benim mesleğim nedir?" dedi.

Oradan gelen biri hemen anladı:

"—Oğlum müsteşar muavinini tanımıyor musun?" dedi.

"—Affedersiniz efendim..." filan hemen şöyle ceketini ilikledi, o zaman durum değişti.

Mübarek, daha önceden uyarsana!

Sakallı olunca, "Hafız otur kalk…" bilmem ne; öteki şey yaptığı zaman beyefendi.

d. Ayağa Kalkılabilecek Kimseler

Burada aynı konuda iki hadis-i şerif var.

Birinci hadis-i şerifi İbn-i Asâkir, Enes RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[10]

---

[10] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.226; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.122, no:34297; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.241, no:18062.

لاَ يَقُومَنَّ أَحَدٌ مِنْ مَجْلِسِهِ ، إِلاَّ لِلْحَسَنِ ، وَالْحُسَيْنِ ، أَوْ ذُرِّيَّتِهِمَا
(كر. عن أنس)

RE. 490/4 (*Lâ yekùmenne ehadün min meclisihî*) "Sizlerden biri meclislerinde Kureyş'e ayağa kalmasın; (*illâ li'l-haseni, ve'l-hüseyni, ev zürriyetihimâ*) ancak Hz. Hasan RA ve Hz. Hüseyin RA veya onların sülâlesi müstesna..."

"—Sizden biriniz toplandığı, oturduğu yerden başka kimse için kalkmasın; ancak Hz. Hasan için, Hz. Hüseyin için veya onların evlatları için kalksın!"

Peygamber Efendimiz'in sülâlesi, torunları mübarek insanlar, onlara hürmet...

İkinci hadis-i şerifi Hatîb-i Bağdâdî, Ebû Ümâme RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[11]

لاَ يَقُومُ الرَّجُلُ مِنْ مَجْلِسِهِ إِلاَّ لِبَنِي هَاشِمٍ (خط. عن أبى أمامة)

RE. 490/5 (*Lâ yekùmu'r-raculü min meclisihî*) "Adam meclisinde ayağa kalkmasın, (*illâ li-benî hâşimin*) ancak Hâşimoğulları müstesnâ..."

Muhterem kardeşlerim!

Burada bir şey çıkıyor karşımıza: Bir insan, bir kimseyi sever sayarsa, onun çevresini de sayacak.

"—Ben falanca adamı sayarım, hanımıyla kavgalıyım."

Olmaz!

"—Falancayı severim, çocuğunu elime geçirsem, testereyle keserim."

Olmaz! Kesersin ama, böyle düşünürsün ama, o adam seni sevmez artık, yüzünü görmek istemez. Neden? Kişinin sevdiği kimseleri sevmezsen, o sana, senin ona gösterdiğin sevgiye bakmaz. İşin akıllıca olan tarafı sevdiğiniz kimseyi çevresiyle sevin!

---

[11] Hatîb-i Bağdâdî, *Tarih-i Bağdad,* c.III, s.88, no:1076; Ebû Ümâme RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.43, no:33914; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.241, no:18059.

"—Peygamber Efendimiz'i severim ama hanımlarına bir şey yok, çocuklarına bir şey yok…"

Olur mu? Olmaz! Peygamber Efendimiz'i seven, Ehl-i Beyti'ni sevecek, ashabını sevecek, Muhacirîn'i sevecek, Ensâr'ı sevecek.

"—Muhacirîn'i severim ama Ensâr sonradan İslâm'a girdiler, onlara yok."

Olmaz! Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[12]

حُبُّ الأَنْصارِ مِنَ الإِيمانِ (كر. عن جابر)

(*Hubbü'l-ensàr mine'l-îmân*) "Ensâr'a muhabbet imandandır." diyor Peygamber Efendimiz.

Hakir görmeyecek onu. Bunlar taşra müslümanı, asıl müslümanlar Peygamber Efendimiz'in akrabası falancalar, gibi yanlış bir görüş olmasın diye; "Ensar'ı sevmek imandandır." diyor.

Onun için sevgimize saygımıza dikkat edeceğiz. Sevdiğimiz insanı şümullü seveceğiz.

Benim bir meslektaşım vardı, benden de yaşlı, otobüse bindik. Sultan Ahmet'ten Beyazıt'a doğru otobüs geliyor, tam yarı yolda Çemberlitaş'a gelmeden otobüste ben yaşlı diye onu oturttum, ben ayaktayım, o zaman arabam marabam yok, otobüsle geliyoruz. O otobüste oturduğu yerden hop ayağa kalktı, oturduğu yerden ayağa kalktı. Ne oluyor diye şaşırdım. Hocasının kabrinin önünden geçiliyor, hocasının kabri var orada, Köprülü kabristanı var, Köprülü var tam Çemberlitaş'ın karşısında. Köprülü hocasıymış, ayağa kalkıyor. Otobüsün içinde ayağa kalkıyor. Saygı, hocaya saygı, kabrine bile saygı gösteriyor, onu şey yapıyor.

İhyâu ulûm'da okumuştum. Bir hocaefendi bir camide ders veriyormuş. Ders verirken. ikide birde ayağa kalkarmış. Talebelerinden bir tanesi soruyor:

"—Hocam niye kalkıyorsunuz ikide birde ayağa?"

Ayağa kalkma sebebini soruyor. Sebebi anlaşılmış, camiin

---

12 İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLIV, s.222; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.571, no:32703; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.90, no:11503.

kapısı böyle açıkmış, camiin dışında, avlusunda o ders veren hocanın kendisinden feyiz aldığı hocanın torunları oynuyormuş. Kapının hizasına geldi mi. buradaki adamcağız hocasına saygısından caminin içinde ayağa kalkıyor.

Sevgi saygı böyle olur.

Bir kimseyi seven, gülü seven dikenine katlanır. Sen hocayı sev, karısına çelme tak… Peygamber Efendimiz'i sev, torunlarını Kerbelâ'da kıtır kıtır kes. Olur mu? Lalettayin bir insan bile kesilmez, Peygamber Efendimiz'in torunlarını, çoluk çocuk, evlat, kundaktaki yavru… Bir şey demeden hunharca mesela Kerbelâ'da şehid ettiler. Olmaz.

Olmayacağını herkes biliyor da, biz de dikkat edelim. Sevdiğimiz insanı çevresiyle beraber, onun sevdiği şeylerle beraber öyle seveceğiz.

"—Ben hocamı severim. O mübarek, çay bardağının böyle kulplu olanını severdi, ben de ondan seviyorum."

Böyle olacak. Sevgi, bağlılık böyle olur.

Onun için sevginizi candan tutun, eksik, kusurlu olmasın. Çünkü o da sizi bu sefer sevemez, çünkü onun sevdiği kimseye sen sevgi göstermiyorsun. O senin için karısından mı ayrılacak? Ayrılmaz. O zaman sana sevgi göstermesin. Gülü seven dikenine katlanır, bir kusuru varsa. Kaldı ki sen kusuru kendinde gör, kendin kurtulursun.

e. Yerinden Kalkmadan Yer Açmak

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[13]

لاَ يَقُومُ الرَّجُلُ لِلرَّجُلِ مِنْ مَكَانِهِ ، وَلَكِنْ لِيُوَسِّعِ الرَّجُلُ لأَخِيهِ الْمُسْلِمِ

(طب. عن أبى بكرة)

RE. 490/5 (*Lâ yekùmu'r-raculü li'r-raculi min mekânihî, ve*

[13] *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.152, no:25476; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.241, no:18058.

lâkin li-yüvessii'r-raculü li-ahîhi'l-müslimi.)

(*Lâ yekùmu'r-raculü li'r-raculi min mekânihî*) "Bir adam oturduğu yerden bir başkası için kalkmasın!"

Hani çok olur ya bizim toplantılarımızda, birisi geliyor, kalkarlar:

"—Buyur buraya otur!" derler.

O gelir, oturur. Öyle olur ya… Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Bir adam bir başka adam için yerinden kalkmasın!"

Kalkmasın da ne yapsın? (*Ve lâkin li-yüvessii'r-raculü li-ehîhi'l-müslimi*) "Müslüman kardeşine yer açsın! Şöyle biraz sıkışsınlar, toplaşsınlar, oraya o kardeş de otursun."

"—Neden?"

Allah-u a'lem böyle yapıldığı zaman, gelen adamda kibir meydana gelebilir, bu adamda kırgınlık meydana gelebilir. Bazı insanlar oturmaya doğuştan layık, bazı insanlar ayakta kalmaya doğuştan mahkûm, öyle şey yok. İslâm böyle şeyi kabul etmiyor. İslâm'da üstünlük takvâ ile, tevâzu ile, güzel huy ile, ibadetle, taatle... Onun için böyle saltanat temayüllerinin gelişmesini kesiyor, kökünden kurutuyor İslâm.

İslâm'ın ilâcı, o marazları kökünden tedavi etmek. Birisi kalkar ötekisi oturmaya alışır, bu beyzâdedir, ağazâdedir, eşraftandır filandır diye itibar ederler, kırgınlıklar olur, dargınlıklar olur diye.

"—Yer açın, o da otursun, kimseye yerinizi vermeyin! Kimse kimseye yerini bırakmasın!" diye ta'lim buyurmuş.

Alimler için kalkmak, bir kavmin büyük zâtları için kalkmak hakkında hadîs-i şerifler var, kalkılabiliyor. Bir arkadaşımız burada bahis konusu etti de konuşuldu, ben de kitaplarda inceledim. Peygamber Efendimiz kendi kızı geldiği zaman kalkarmış ayağa… Fâtımatü'z-Zehrâ geldi mi ayağa kalkarmış. Peygamber kendisi, o sevgi ve saygıdan hâsıl olan bir şey, iştiyaktan hâsıl olan bir şey…

f. Hakkı Söylemekten Çekinmeyin!

Bu okuduğumuz hadîs-i şerîf, İslâm'ın ne kadar yüce, ne kadar eskimez, modern, ne kadar canlı, güzel olduğunu, ne kadar kıymetli prensiplere sahip olduğunu gösteren, artık demokrasiden de ileri,

demokrasiden de güzel bir nizam olduğunu gösteren bir şey... Hani hürriyet bilmem ne falan diyorlar ya, demokrasi diyorlar, bilmem cumhuriyet diyorlar, şunu diyorlar bunu diyorlar... İslâm hepsinden güzel, her şeyden güzel, hepsinden üstün! Hepsinden farklı biraz çünkü güzel güzellik farkı var, kalite farkı var. Farkı fark etmek lazım, hani meşhur şakaya veya ilana göre, farkı fark etmek lazım, arada büyük fark var.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[14]

لاَ يَمْنَعَنَّ أَحَدَكُمْ هَيْبَةُ النَّاسِ ، أَنْ يَقُولَ الحَقَّ إِذَا رَآهُ ، أَوْ سَمِعَهُ

(حم. ع. طب. حب. ق. وعبد بن حميد عن أبى سعيد)

RE. 490/7 *(Lâ yemneanne ehadüküm heybetü'n-nâsi, en yekùle'l-hakka izâ raâhu, ev semiahû*)

(*Lâ yemneanne ehadüküm heybetü'n-nâsi*) "İnsanlara karşı duyulan hürmet hissi, saygı hissi, insanların heybeti, (*en yekùle'l-hakka izâ raâhu, ev semiahû*) sizi hakkı gördüğü veyahut işittiği zaman söylemekten katiyen alıkoymasın."

Bu ne demek? "Kalabalıktan utanırım ben, hakkı söyleyemem!" demesin. Veyahut "Filanca adam çok heybetli bir adam, mevki makam sahibi bir adam, ben susayım fitne çıkmasın." demesin.

Geçen gün arkadaşlar öyle söylüyorlar: Bir kasabada biraz ihtilaflar olmuş. Adamın birisi mezhepsizlik cereyanını yaymaya başlamış orada. Yanlış, boş bir yol, yanlış bir yol, mantıken yanlış dînen yanlış. Bu kardeşimize;

"—Pekiyi, sen de niye konuşmadın?" dedim.

Diyor ki:

"—Fitne çıkmasın diye…"

Olmaz, sen sustuğun zaman fitne çıkıyor, sen hakkı söyleyeceksin.

İnsanların heybeti veyahut saygısı veyahut kalabalığı veyahut

---

[14] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.53, no:11516; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.144, no:4906; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLV, s.471; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.287, no:2158; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.122; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.75, no:5567; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.260, no:18117.

onların insana verdiği ürküntü, insana hakkı söylemekten engel olmayacak, hakkı söyleyecek. Kalabalıkta da olsa, âmirine karşıda olsa, memuruna karşı da olsa, kime karşı olursa olsun insan, hakkı gördüğü, bildiği, duyduğu zaman söyleyecek.

"—Yok, bu işi o yapmadı, ben gördüm, yanlış, suçsuz bir insanı itham ediyorsunuz, bu böyledir."

Veyahut;

"—Hayır, bu söylediğin şey yanlış! Ben şöyle duydum, işin aslı budur." diyebilecek insan.

Gerçekler saklanmasın, gerçekler ortaya çıksın diye.

Muhterem kardeşlerim!

Hepimiz kalın kalın zincirlerle, kuvvetli kuvvetli bağlarla hakka bağlıyız, hakka esiriz. Doğruluğa dürüstlüğe esiriz. Doğruluğun mahkûmuyuz hepimiz. Dosdoğru olmak zorundayız. Başka türlü yapamayız.

"—Hocam birazcık müsaade et, şu zincirleri gevşet, kıvırttırayım."

Öyle şey yok, kıvırttırmak yok, dosdoğru olacağız! Hepimiz hakka uymaya mecburuz. Hakka uymama serbestliğine sahip değiliz. Hakka uymama hürriyetine sahip değiliz. Hür değiliz. Bağımlıyız, köleyiz.

"—Neye köleyiz?"

Hakikate köleyiz, hakikatin, gerçeğin kulu kölesiyiz, onu söyleyeceğiz. Söylemediğimizden bozuluyor ortalık. Hakkı söylemediğimizden, bâtılın karşısına çıkmadığımızdan, en az edepsizler kadar edepliler aktif olmadığından memleket bozuluyor! Nizam bozuluyor, huzur bozuluyor, asayiş bozuluyor, haksızlıklar, arsızlıklar, zulümler, edepsizlikler alıp gidiyor.

Halbuki biz kalabalığız, hakkı seven, tutan insanlar ekseriyetteyiz. Aldatıyorlar, parçalıyorlar, bölüyorlar, göz boyuyorlar, hakkı alavere dalavere alt ediyorlar gene.

Onun için müslüman feraset sahibidir, hakkı tutar. Anasının babasının aleyhinde olsa, akrabasının aleyhinde olsa hakkı söyleyecek insan. Hakkı söylemeyi, hakkı sevmeyi, hakkı desteklemeyi öğreneceğiz.

Mehmed Âkif, Allah mekânını cennet etsin, ruhunu şad etsin, ne diyor:

Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırırım.

Güzel bir söz bu. Bunu böyle yazın duvara, duvarınızda bulunsun: “Çiğnerim, çiğnenirim, ama hakkı tutar kaldırırım.”

Hakkı tutacağız, hakikati tutacağız. Yalan şahitlik yapmayacağız, doğru şahitlikten kaçmayacağız, gerçeği söylemekten çekinmeyeceğiz velev karşımızdaki rütbe sahibi olsa, mevki makam sahibi olsa… Rüşvet alıyorsa, haksızlık yapıyorsa, yalanlı dolanlı işler yapıyorsa…

Boğaz’a, Beykoz’a çağırdılar, gittik geldik. Boğaz’da benim bildiğim inşaat yasakları var, koruluklar, yeşilliklerin korunması, Boğaz korumaya alınmış. Birçok korulukta inşaat gördüm. Kılıfına uydurmuşlar, çaresini bulmuşlar. Çamlıca’ya baktım, Çamlıca’nın bile yeşilliği kalmamış, kel tepe olmuş, böyle ağaçları uzaktan sayılabilecek hâle gelmiş.

Yasaklar ne oluyor? Çiğneniyor. Bir çaresi bulunuyor, alt ediliyor. Neden?

Ses çıkartılmamaktan. Ses çıkartılmadığı için usûlü bulunduğundan, zengin olan, rüşveti veren işini yapıp kanunsuz bir iş yapıyor. Âbide, karşınızda kanunsuzluk âbidesi duruyor, gık diyemiyorsunuz.

"—Neden?"

"—Gık dersen neme lazım, ya bir mafya çıkar karşıma ya da şöyle olur ya da böyle olur, ya mevkiimden olurum ya makamımdan olurum, ya da beni sürerler." filan gibi hesaplar yapılıyor.

Öyle olmayacak. Hakkı tutacağız. Allah'a tevekkül edeceğiz. Allah yardımcısıdır… Doğruların yardımcısıdır Hz. Allah… İmtihan için biraz sıkıntı gelir gibi olur.

Yusuf AS'ı, biliyorsunuz, Allah imtihan etti. Yusuf AS kuyuya atıldı, anasından babasından ayrı düştü, hapse girdi ama sonunda Mısır'a âdetâ sultan oldu, vezir oldu, tarım bakanı oldu Mısır'a. Kölelikten tarım bakanı oldu. Sabretti, Zelihâ Vâlide'nin nefsânî isteklerine hayır dedi.

رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ (يوسف:٣٣)

(*Rabbi's-sicnü ehabbü ileyye mimmâ yed'ùnenî ileyh*) "Bunların çağırdıkları günahlı yola gitmektense hapse girerim, daha iyi!" (Yusuf, 12/33) dedi.

"—Kadınların bu beni yaptırmak istedikleri fesatlara, fitnelere, bulaştırmak istedikleri çirkin işlere bulaşmaktansa hapse girmeyi tercih ederim." dedi, kadınların şerrinden korunmak için hapse girdi.

Hapse girdi. O kadını Allah gene ona nasib etti. Ama meşrû yoldan, nikâh yoluyla nasib etti. Peygamberler nikâhsız iş yapmazlar.

Zeliha Vâlide'nin Yusuf AS'la macerası mâlum, üstüne atılmış gömleğini yırtmış cart diye, ondan sonra Yusuf AS da kaçmış. Erkek adam kaçar mı? Erkek adam kendisini duvardan bile aşağıya atar! Namusunu korumak için…

Kadının namusu namus da erkeğin namusu namus değil mi? Bu mantığa senin aklın yatıyor mu? Kadınınki; "Vay edepsiz zânî,

fahişe!" bilmem ne, erkeklerin hepsi fahişe.

Erkeklere yapmak serbest kadınlara yasak, öyle şey olur mu?

Kadına da yasak erkeğe de yasak! Haram iş yok. Helâl iş var, haram iş yok. Yusuf AS kaçtı. Kaçtı arkasından Zeliha Validemiz yakaladı, cart gömlek yırtıldı. Tam o sırada da Aziz içeri girdi.

O zaman Zeliha kocasına:

قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا (يوسف:٢٥)

(*Kàlet mâ cezâü men erâde bi-ehlike sûen*) "Senin ailene kötülük isteyen, kötülük yapmaya çalışan bir kimsenin cezası nedir?" filan diye kadın bu sefer ters şeyler söyledi.

Yusuf AS dedi ki:

"—Hayır, benim bir suçum yok, o bana saldırdı."

Hangisi doğru? İki ters iddia var. Müsbet bir delil lâzım. Kur'an'dan ne ibretler çıkar, insan dikkatle incelerse neler çıkar.

(*Ve şehide şâhidün*) "Bir tanesi dedi ki, meseleleri görenlerden bir tanesi:

"—Eğer gömlek önden yırtılmışsa, ön tarafı yırtılmışsa gömleğin, kadın doğru söylüyor. Yusuf AS yanlış söylüyor."

"—Arkadan yırtılmışsa, belli ki Yusuf AS kaçıyormuş, kadın haksız, Yusuf AS doğru..."

Bakıyorlar ki gömlek arkadan yırtılmış. Müsbet delil, kaçarken arkadan yırtıldığı belli. O zaman Aziz diyor ki:

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ إِنَّكِ كُنتِ مِنْ الْخَاطِئِينَ

(يوسف:٢٩)

(*Yûsufu a'rid an hâzâ*) "Yusuf sen bu işin üstünü kapat, vazgeç bu şeyden... (*Ve'stağfirî li-zenbiki*) Ey kadın sen de bu şaşkınlığından tevbe, istiğfar eyle! (*İnneki künti mine'l-hàtıîn*) Çünkü sen günahkârlardan oldun." diyor. (Yusuf,12/29)

Öyle bitiyor o macera. Ama orada bir ayet-i kerîmede iki kelime var:

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلاَ أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ (يوسف:٢٤)

(*Ve lekad hemmet bihî ve hemme bihâ lev lâ en raâ burhâne rabbihî*) "Yusuf AS'ın da canı çekmiş, ötekisinin de canı çekmiş ama, Yusuf AS Allah'ın burhanını gördüğü için kendisini tutmuş, haram işe yanaşmamış." (Yusuf,12/24)

Yusuf AS'ın da canı çekmiş, demek ki öbür taraf da güzel, giyimli, asil bir hanım. Lalettayin bir kimse değil. Güzel bir kimse, tahsilli, görgülü, hanımefendi bir kimse ama Yusuf AS çok güzel, dayanamamış, bir hatalı iş yapacak. Yusuf AS'ın da ona karşı içinde bir meyil meydana gelmiş. Onda da ona karşı bir meyil ama Yusuf AS Rabbi'nin burhanını gördü ve yapmadı."

Bazı kitaplarda diyor ki:

"—Ne gördü Yusuf AS?"

Ne görmüş?

Babası Ya'kup AS'ı görmüş. Yakup AS'ın hayali Yusuf AS'ın gözünün önüne gelmiş, böyle parmağını ısırıp:

"—Oğlum sen ne haldesin, ne yapıyorsun?" demiş.

Bunun üzerine toparlanmış Yusuf AS.

Bu rabıta denilen şeyin misalidir. Çok bilmediği şeyler var, bu koca koca profesörlerin bu dünyada...

g. Orucun Başlangıç Vakti

Bu hadîs-i şerîf de orucun başlangıç vaktiyle ile ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[15]

لاَ يَمْنَعَنَّكُمْ مِنْ سُحُورِكُمْ أَذَانُ بِلاَلٍ ، وَلاَ الْفَجْرُ الْمُسْتَطِيلُ ، وَلَكِنْ

[15] Müslim, *Sahîh*, c.V, s.384, no:1833; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.139, no:640; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VI, s.292, no:1999; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.13, no:20170; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.166, no:8; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.330; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.380, no:1662; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.312, no:1107; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XV, s.69, no:3323; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.236, no:6983; Semüretü'bnü Cündeb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.529, no:23999; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.261, no:18120.

الْفَجْرُ الْمُسْتَطِيرُ فِي الأُفُقِ (ط. حم . ت. حسن ، قط . ك . عن سمرة بن جندب)

RE. 490/8 (*Lâ yemneannekûm min sühùrikûm ezânü bilâlin, ve le'l-fecrü'l-mustatîlü, ve lâkin el-fecrü'l-mustatîrü fi'l-ufuki*)

Orucun başlangıç vaktiyle ilgili bir hadîs-i şerîf. Râvilerine bakalım muhterem kardeşlerim; Ahmed ibn-i Hanbel, Tahâvî, Dârekutnî, Hâkim'in Müstedrek'i, Tirmizi. Sahih hadis kitaplarından ve Tirmizi hasen hadis demiş. Hasen sıfatıyla söylemiş.

"—Hocam niye bu hadisin böyle kaynakları üzerinde bu kadar durdun?"

Bizim ukala, münakaşacı hasımlarımız vardır. Ukala, münakaşacı hasımlarımız vardır, iddia ederler, şeriata aykırı şeyler iddia ederler. İslâm'ın birtakım gerçeklerini inkâr ederler. Ondan sonra da biz bir hadis filan söylediğimiz zaman kaynağını söyle... İşte kaynağı! Kaynağını söyle, işte kaynağı bak; Tirmizi de hasen hadis demiş.

Ne diyor Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifinde:

Daha başka hadisler var. Bir çiçekle bahar olmaz dediği gibi, çok çiçekler var, çok şeyler var. Alimlerimiz, müctehitlerimiz armut mu topladılar? Sen hadisleri birazcık okuyup kendini medresede biraz okudun, biraz Irak'ta, İran'da Arapça mürekkep yaladın filan diye müçtehitlerden üstün mü sanıyorsun kendini? Bizim müçtehitlerimiz armut mu topladılar? 4 yaşında hafız olmuş, 15, 17, 13 yaşında fetva vermeye başlamış, su gibi bunları ezbere biliyorlardı. Râvilerini ezbere biliyorlardı. Sen onların tırnağının ucu olamazsın.

Adam gelmiş bizim müçtehitlerin haksızlığını, şeyini çıkartmaya çalışıyor. Yok el böyle bağlanmaz, şöyle olacak da böyle olacak… Ya sen burnunun sümüğünü doğru düzgün sil de ondan sonra söyle.

"—Bu hadis sahih mi?" diye sorarlar.

İşte sahih hasen hadîs-i şerîf.

Ne diyor Peygamber Efendimiz;

"Sakın sizi sahur yemeği yemekten, seher vaktinde hani kalkıp sahur yemeği yemekten oruç tutacağınız zaman, Bilâl-i Habeşî Hazretleri'nin teheccüde kalksınlar diye okuduğu ezan alıkoymasın."

Peygamber Efendimiz sahura kalksınlar diye ezan okuttururdu. Teheccüd namazı kılsınlar diye... Hâlâ şimdi Mekke'de filan o ezanları okurlar. O ezan şeydir, ey uyuyanlar kalkın, teheccüd vakti geldi,abdest alın, teheccüd namazı kılın, sahur yemeği yiyin filan demektir.

"—O Bilâl'ın ezanını duyunca, yemek yiyorsanız sabah oldu sanıp da yemeğinizi kesmeyin." diyor Peygamber Efendimiz.

Başka? (*Ve le'l-fecrü'l-mustatîlü*) "Böyle dikine gökyüzünde hafif bir aydınlanma olmuş, şöyle dikdörtgen şeklinde, yukarıya doğru bir aydınlanma olmuş, fecir doğdu, imsak kesildi sanıp da yemeği kesmeyin, yiyebilirsiniz daha."

Pekiyi, ne zaman bırakacağız yemeği?

(*Ve lâkin el-fecrü'l-mustatîrü fi'l-ufuki*) "Ufka yayılmış olan aydınlık belirdiği zaman, o zaman kesin."

Şimdi burada insan apartmanlardan, dağlardan ufku göremez. Belki yaylalarda oturanlar, köylerde olanlar, yaşlılar falan bu şeyleri biliyorlardır. Gecenin sonuna doğru insan doğu tarafına baktığı zaman, her taraf lacivert renkli, böyle karanlıkken doğu tarafında bir ışıma hâsıl olur, şöyle bir ışıma olur, bir müddet sonra kaybolur. Buna fecr-i kâzib derler. Öyle dikine, böyle bir ışık gibi olur, kaybolur.

Ondan sonra ufukta böyle dağların silueti belirir, her taraftan yaygın bir aydınlık belirir, gittikçe mavileşir, lacivert karanlık mavileşir, sabahın vakti girer. O yaygın aydınlık fecr-i sâdıktır, hakikî fecirdir. O zaman oruç başlamış oluyor. Artık sofradan elini çek, sahur yemeğini bırak artık o başladığı zaman, diyor Peygamber Efendimiz.

Şimdi astronomlar, muvakkitler, bunlar ufku gözleyip zamanını tespit ediyorlar, takvimlere yazıyorlar ki sahurun vakti, imsakın vakti şudur filan diye yazıyorlar. Bu hadîs-i şerîften anlıyoruz ki, ufuktan o lacivertlik altından yavaş beyazlanmaya başladı mı fecr-

i sâdık belirdi mi, oruç vakti başlıyormuş. Niye bunu bastıra bastıra söylüyorsun?

Bazı kimseler çıktı son zamanlarda dediler ki:

"—Daha yesin, yesin..."

"—Ne zamana kadar yesin?"

"—Güneş doğmasına yakın vakte kadar yesin, ortalık aydınlanıncaya kadar yesin."

Öyle şey yok. Bak bu hadîs-i şerîf sahih hadîs-i şerîf. Müçtehidliğe kalkıyorlar, insanları yanlış yollara sevk ediyorlar.

Bir gürültü, bir patırtı, bir şamata, millet de şaşırıyor Hanefîlik mi doğru, Şafiîlik mi doğru, Hanbelîlik mi doğru, Mâlikîlik mi doğru?

Yâ o zaman mı şimdi?

Ahmed ibn-i Hanbel Hazretleri mübarek bir imam, İmâm-ı Âzam Efendimiz de mübarek bir imam… Onların da kabul ettiği, onların da takdir ettiği, üstat dedikleri İmam Şafiî Hazretleri'nin methiyeleri var hakkında… Şimdi İmam Şâfiî'yle ötekisini çatıştırmak mı maksat? O devirde miyiz? İmam Şâfiî ile İmam-ı Azam'ı kavga mı ettirtelim? İki mezhebin kavgasını mı çıkartalım şimdi?

Kendi mezhebinde yürürsün olur biter. Sen kendin içtihat yapacak durumda değilsin. Yeni yeni şeyler ortaya çıkartıyorlar deliller, bu deliller ne oluyor? Bunları görmezlikten geliyorlar veya bilmiyorlar veya gördükleri halde bazısını saklıyorlar, bazısını söylüyorlar. Bektâşî'nin işine benzer o zaman.

Bektaşi'ye sormuşlar:

"—Niçin namaz kılmıyorsun?"

Bektâşî demiş ki:

"—Kur'ân-ı Kerîm'de 'Namaza yaklaşmayın!' diyor Allah, onun için kılmıyorum."

"—Allah "Namaz kılın!" diyor, nasıl yaklaşmayın der?" demişler.

"—İşte…" demiş, parmağını koymuş ayet-i kerîmenin bir tarafına, bak demiş:

لاَ تَقْرَبُوا الصَّلاَةَ (النساء:٤٣)

(*Lâ takrabu's-salâte*) "Namaza yaklaşmayın!" yazıyor.

"—Çek parmağını oradan…" demişler.

Biraz daha çekince:

لاَ تَقْرَبُوا الصَّلاَةَ وَأَنتُمْ سُكَارَىٰ (النساء:٤٣)

(*Lâ takrabu's-salâte ve entüm sükârâ*) "Sarhoşken namaza yaklaşmayın!" (Nisa, 4/42) diyor.

"Sarhoşken" tarafını kapatıyor, "Namaza yaklaşmayın!" diyor. Öyle yarısını gösterip, yarısını göstermemek olmaz!

Bir şaşkın adam vardı, öldü, *Dinin Özü* diye bir kitap yazdı, bana da göndermiş. Herkesle kavga ediyor. Ben haklıyım, bilmem neyim diye saçma sapan şeylerle dolu. Cevap vermeyi dahi zâid gördüm çünkü karmakarışık, zihni karmakarışık adamın.

Onun için büyük alimlere tâbi olun, lalettayin, uydurma, sonradan çıkma, karıştırıcı, cahil, yarı cahil kimselerin kitaplarını okumayın! Çünkü yarım doktor insanı candan eder, yarım hoca dinden eder. Sağlam yere bağlanın, sağlam, sahih kitap okuyun!

Bu kitabı kim yazmış, kim tercüme etmiş?

Kitap güzel olur tercümesi berbat olur. Geçende bir kitapta bir bahis arıyorum. Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin kitabı. Abdülkadir Geylâni KS Efendimiz mübarek, saygımız var, hocamız, hocalarımızın hocası. *Günyetü't-Tàlibîn* diye kitap yazmış. Ya ben bu kitapta bir bahis görmüştüm. Ara Allah'ım, ara Allah'ım, kitapta bahis yok. Şuraya kadar geliyorum. Tamam, sayfa devam ediyor, bahis devam ediyor, hop başka bahse geçiyor. Yok. Benim aradığım bahis yok. Ben Arapçasından okumuştum. Arapçası yanımda değil. Türkçe tercümesinden baktım, o bahis yok.

Sonradan karşılaştırdım; mütercim beyefendi hazretleri keyfine uygun gelmediği için Abdülkadir Geylâni Efendimizin kitabını tercüme ederken bir sayfayı makaslamış!

Hakkın var mı? Böyle mütercimlik mi olur! Ben sana itimad ettim kitabını aldım. Keşke parasını vermez olaydım. Helal olmaz ki paran. Sen Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin kitabı diyorsun, bazı bahisleri makaslıyorsun.

Kitabı kim yazmış, bir. Kim tercüme etmiş, iki. Doğru mu tercüme etmiş, dürüst bir insan mı, üç. Bu kitap bu konuda salahiyetli mi salahiyetsiz mi. Bu yazar bu konunun ehli mi değil mi.

"—Adam profesör."

"—Ne profesörü söyle bakayım!"

"—Hık mık…"

"—Ya söyle, ne profesörü?"

"—Tabip hocam, tıp profesörü."

Pekiyi, Kur'an tercümesi ile ne ilgisi var. Doktor, gitsin dalakları, ciğerleri kessin, biçsin, diksin. Ama bu Kur'an-ı Kerîm'le ne ilgisi var. Veyahut başka bir meslekten, geliyor başka şeye karışıyor. Olmaz.

Onun için, ehlinin yazdığı kaliteli kitapları okuyun. Sorun soruşturun çünkü çok kitap var, çok yalan var, çok yanlış var. Yanlışları düzeltmek için uğraşa uğraşa, 'Ömür biter, yol bitmez!' dediği gibi şoförlerin, ömürler biter yanlışlar bitmez.

Doğruyu öğren kâfi. Yanlışlar çoktur, doğruyu öğrenmek daha kestirme. En iyisi doğruyu öğren kâfi. Kur'an-ı Kerîm'i öğren. Büyük, çok meşhur âlimlerimizin kitaplarını oku, ana kitapları oku tamam.

Bu kitap kıymetli mi? Kıymetli. Müftüye sor, hacıya sor, hocaya sor. Bu âlim değerli mi? Değerli. Tamam oku. Ondan sonra ona tâbi ol!

Allah`-u Teàlâ Hazretleri yardımcı olsun hakkı bulmakta… Haktan ayırmasın, bâtıla saplatmasın cümlemizi…

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-besmele!

30. 08. 1987 – İskenderpaşa Camii

03. ALLAH'IN RAHMETİNİ ÜMİD ETMEK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Nahmedühû bi-cemîi mahàmidih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Şefîi'l-ümmeti nebiyyi'r-rahmeti muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ....
Emmâ ba'du fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَمُوتُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِى بِبَلَدٍ مِنَ الْبُلْدَانِ ، إلاَّ كَانَ لَهُمْ نُوراً ، وَبَعَثَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، سَيِّدَ أَهْلِ ذٰلِكَ الْبَلَدِ (كر. عن علي وقال خ. فيه نظر)

RE. 490/11 (*Lâ yemûtü ehadün min ashâbî, bi-beledin mine'l-büldân, illâ kâne lehüm nûran ve beasehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti seyyide ehli zâlike'l-beled.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!
Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve âhirette cümlenizin üzerine olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri ibadetlerinizi, niyazlarını kabul eylesin...
Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin sünnetine uymak dünya ve âhiret saadetinin sebebidir. Onun için Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şeriflerini okuyoruz.
Hadîs-i şeriflerin okunup izahına başlamadan önce başta

Peygamber SAS Hazretleri'nin rûh-u pâkine hediye olması için, onun cümle pak âlinin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olması için, ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına; bilhassa Ümmet-i Muhammed'in irşadıyla vazifeleri hakiki verese-i nebî, sâdât ve meşâyıh-ı turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zahid Kotku Hazretleri'nin, kitabını okuduğumuz Ahmed Ziyâüddîn-i Gümüşhânevî Hazretleri'nin; bu hadîs-i şerifleri nakil ve rivayet etmiş olan râvilerin ve alimlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Allah'ın rızasını kazanmak için canlarını, mallarını ortaya koyarak bu beldeleri fethetmiş olan fatih ve mücahid ecdadımızın, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye; cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve içinde ibadet ettiğimiz şu caminin bânisi İskender Paşa'nın; bu camiyi tekrar tekrar tamir ve tecdit eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından pazar günü tatilini ibadete tahsis ederek Peygamber Efendimiz'e sevgisinden, hadîs-i şeriflerine rağbetinden şu meclise gelen siz kardeşlerimizin de ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanların sebeb-i fevz ü felâhımız, dünya ve ahiret saadetine ermemize vesilesi olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, ruhlarına bağışlayalım öyle başlayalım!

…………………………….

a. Sahabelerin O Belde İçin Önder Oluşu

Ramûzu'l-Ehàdis isimli kitabın 490. sayfasında, İbn-i Asâkir'in Hz. Ali Efendimiz'den rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:[16]

لاَ يَمُوتُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِى بِبَلَدٍ مِنَ الْبُلْدَانِ ، إِلاَّ كَانَ لَهُمْ نُوراً ،

---

[16] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.II, s.417; no:507; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.538, no:32517; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.262, no:18121.

وبعثه الله يوم القيامة ، سيد أهل ذلك البلد (كر. عن علي وقال خ. فيه نظر)

RE. 490/11 (*Lâ yemûtü ehadün min ashâbî, bi-beledin mine'l-büldân, illâ kâne lehüm nûran, ve beasehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti seyyide ehli zâlike'l-beled.*)

(*Lâ yemûtü ehadün min ashâbî, bi-beledin mine'l-büldân*) "Benim sahabemden bir kimse beldelerden bir beldede, ülkelerden bir diyarda vefat ederse, (*illâ kâne lehüm nûran*) orası için nur olur. (*Ve beasehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti seyyide ehli zâlike'l-beled*) Allah-u Teàlâ Hazretleri kıyamet gününde o mübarek sahabiyi, o beldenin ehlinin efendisi olarak ba's eder, onun peşinden gelirler."

İstanbul'da 27 kadar sahabe kabri biliniyor. Burayı cihad aşkıyla muhasara etmeye geldikleri zaman, kimisi şehid olmuş, buralara defnedilmiş. En meşhurları Peygamber Efendimiz'in mihmandarı, Eyüp Sultan deyiverdiğimiz Ebû Eyyûb, Hâlid ibn-i Zeyd el-Ensârî Hazretleri… Haliç'te camisi ve arkasında kabri olan mübarek zât…

Demek ki beldemiz için nurdur, rûz-ı mahşerde kıyamet gününde bu beldeden yetişmiş olan müslümanların önderi olacak, müslümanlar onun peşinde gidecekler. Onlar bizim için en büyük şereflerdir. Allah cümlemize şefaatlerine ermeyi nasib eylesin…

Turist çekmek için çeşit çeşit gayretler gösteriyoruz, yatırımlar yapıyoruz, 4 yıldızlı 5 yıldızlı oteller tesis ediyoruz. İlk yapacağımız şey bu mübarek zâtların kabirlerini şöyle intizama sokmak, ziyaret edilebilir, görülebilir hale getirmek… Onun için Haliç'in çevresini, o kabirleri, kabirlerin etrafını en güzel parklar, bahçeler haline getirmeliyiz.

Bazı eski vazifeli kardeşlerim aracı olmuşlardı; ben gittim, vakıflardan bir kısmını görmek istedim. Türbenin içine birisi girmiş. Eskiler kıymetini bilmişler binayı yapmışlar. Ben, "Türbenin kitabesini okuyayım, camından bakayım!" derken, kadının birisi içeriden çıktı:

"—Burası evdir; ne bakıyorsun, ne geliyorsun, ne dolaşıyorsun?.." dedi.

Caddenin üstü ama yaygara yapıyor.

“—Peki sen buraya ne diye geldin? Burası sahabe kabri! Benim kim olduğumu biliyor musun bakayım?” falan dedim. Hakikaten de vakıflarda biraz tanıdıklarım falan vardı.

O oraya çöreklenmiş bir kimse; orası pis, pasaklı, bakımsız, üzülecek durumda…

Bir başka sahabi kabrine gittim, Ayvansaray’da eskiler yine kıymetini bilmişler. Kesme taştan, Süleymaniye camiini vs. camileri yaptıkları beyaz taşlardan duvar yapmış. Kesme taştan kapı yapmış; üstüne kitabe koymuş, içinde de küçük bir mescid var ama yıkılmış, duvarları kalmış. Bizim ilgisizliğimizden, yıkılmış bakımsızlıktan, o mescidin dört duvarı kalmış. O mescidin sahası içine de birisi bir gecekondu kondurmuş. Allah etmesin, şu cami yıkılmış olsa, kubbesi kalmasa, sizin şu oturduğunuz yere birisi bir ev yapsa… Onun gibi.

Hepsi acı; caminin yıkılması acı, cami niye yıkılıyor!.. Allah’ın evi! Bakılması lâzım, müslümanların bakması, onu yıkık hâle

getirmemesi gerekirdi. Sahabi kabrine itina edilmesi lâzım. Fakat daha acısı buraya bu gecekondusunu yapan adam, caminin içine, caminin duvarları içine gecekondusunu yapmış.

"—Hocam! Adam her akşam burada sofra kurar, rakı içerdi." dedi.

Çok veballer yükleniyoruz! Allah bize çok büyük kıymetler vermiş; hiç kıymetini bilmiyoruz, çok veballer yükleniyoruz. Babamızın kabri olsa, kendimizin bir tarlası olsa veya bir dut ağacı, incir ağacı, armut ağacı olsa şahin gibi kollarız. Kimseyi yanına yaklaştırmayız. Ama sahabe kabri olunca, cami olunca sahipsiz kalmış, hatta gecekondu yapılmış.

Gecekondu benim bildiğim sahipsiz yere yapılır. Sahipsiz bir arsaya yapılır. Ama caminin içine gelmiş yapmış! İlgililer de suçlu, civardaki komşular da suçlu, muttali olan bizler de suçluyuz! Tekrar cami hâline getirmemiz lazım; inşaallah şu sözümüz başlangıç olsun, bir kampanya açalım. O gecekonduyu oradan çıkartalım, o camiyi yapalım; inşaallah hepinizin hayrı olsun.

Bugünden tezi yok arkadaşlara adresi vereyim. Madem onlar bizim beldemiz için nurdur, madem kıyamet gününde onların peşine takılıp da onların izinden gideceğiz; o halde onlara da hem Allah'ın evine saygıyla güzel yapalım. İnşaallah önümüzdeki haftalar size daha geniş bilgi verme imkânımız olur.

Bu hadisin arkasında, (*Ve kàle el-buhârîyyu fîhi nazar*) "Buhârî, fîhi nazar, demiş." diye bir kayıt var. Fakat bizim Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız yazdığı şerhinde diyor ki: (*Lâkin lehû şevâhid merre mâ min ehad*) "Buhârî böyle demişse de, bu hadîs-i şerifin doğru olduğuna dair başka hadislerden deliller var." diyor.

İstanbul'da 27 kadar sahabe kabri biliniyor. Bizim kardeşlerimizden bazıları videolarla onların kabirlerini tesbit etmişler, bana da gösterdiler. Kimisi sur dibinde, kimisi orta yerde, kimisi cadde üzerinde kimisi yeraltı camiinde… Muhtelif sahabe kabirleri var, el-hamdü lillâh İstanbul o bakımdan şanslı, bahtlı, güzel, mübarek bir belde…

Hatta bir de Peygamber var: Kehf Sûresi'nde Mûsa AS ile beraber gezdiği bildirilen fetâ diye geçiyor. Yiğit bir genç, Mûsa AS'ın yanında genç bir kimsenin hikâyesi var, Tefsir kitapları Yûşâ

AS diyorlar. Yûşâ AS'ın da Beykoz'da kabri var, deniliyor.

Demek ki, el-hamdü lillâh peygamber diyarı, sahabe diyarı, tabiîn diyarı olmuş oluyor. El-hamdü lillâh ne güzel bir belde... Allah beldemizin İslâmî nurunu, yapısını, şaşaasını, bu şansını, bahtını kara bahta döndürmesin, düşmana çiğnettirmesin...

Bizim kitaplarda bir şey yazılır: Rahmetli Fatih Sultan Mehmed Hân İstanbul'u fethettiği zaman bazı Bizans alimlerini hapishaneden çıkartmış, salıvermiş.

"—Sizi hapse niye attılar?" diye sormuş.

"—Biz mevcut Konstantin idaresine karşı çıktık. 'Bu insanlar bu beldeyi muhasara edecek insanlar; bizim kitaplarımızda yazılmış mü'min insanlardır, doğru yoldadır, biz yanlış yoldayız!..' dedik diye sizin bu yendiğiniz kimseler bizi hapse tıktılar!" diye söylemişler.

O alimler kitaplarda biliyorlarmış; "İstanbul'u âhir zaman ümmetinden mübarek kimseler fethedecek!" diye duymuşlar.

Fatih Sultan Mehmed onların sözünü dedikten sonra, rivayete göre:

"—Pekiyi, ben burayı fethettim ama dünyanın bin bir türlü hâli var, acaba tekrar kâfirler burayı bizim müslümanların elinden alıp da kâfir diyarı yapacaklar mı, elden çıkacak mı?" diye o alimlere sormuş.

Onlar demişler ki;

"—Bizim okuduğumuz kitaplara göre tekrar kâfirlerin eline geçmeyecek, ama ahalisi kâfirleşecek!"

Bu bir rivayet, eski kitaplarda yazılmış. Ya olmuştur ya değildir, ama bizim yaşadığımız zamandan evvel kayıtlara geçmiş bir rivayet. Daha bizim memleket berbatlaşmadan; şurası içki, kumar, zina, fuhuş diyarı olmadan evvel yazılmış bir şey bu!

Allah etmesin, Allah saklasın; korkuyorum ve bunu söylemekten size bir ihtar çektiğim hissine kapılıyorum, onun için söylüyorum: Bir başka Müslümanın,

"—Gel de gör, bizim ne güzel memleketimiz var!" diye davet edilmesinden çekinecek bir hâle geldik.

Bir İngiliz, bir Yunan diyarından farkı kalmadı. Ahalisinin dinden imandan uzaklığı, Allah'ın ahkâmına uymaması, kâfirlerin hâlleri, huyları, âdetleri, giyimleri kuşamlarına sapması yüzünden.

Deniz kenarları, plaj vs. kadınlar bikini ile yokini ile gezerler. Galata tarafı rezalethane, o tarafa ayak basmaya insan korkar! Boğaziçi eğlence safa yeri, içkiler rezaletler...

Din noktasından, Allah'a iman, Allah'ın ahkâmına uyulmak noktasından ahalinin şu haline bakılırsa, —Allah affeylesin, ıslah eylesin— başına taş yağacak gibi bir durum görülüyor. Sanki yukarıdan paldır küldür taş yağsa hakmış gibi görülüyor. Buranın ahalisi ekseri müslümanlar, Allah bizlere uyanıklık versin…

Allah bizlere akıl versin, bizleri lütfuyla ıslah eylesin... Düşmanla kahrıyla, zelzeleyle, yangınla, fitneyle fesadla terbiye etmesin, cezalandırmasın… Bize hakkı görüp uymayı naşib eylesin... Dinimiz için çalışmayı nasib eylesin…

Kendimiz iyi insanlar olduğumuz gibi ailelerimizi, evlatlarımızı da Allah'ın sevdiği kullar olarak yetiştirmeyi nasib eylesin… Şu diyarımızı kâfirleştirmesin… Şu belde ahalisini imandan sonra küfre düşürmesin…

b. Üç Çocuğu Vefat Eden Kimse

Buhârî, Müslim, Tirmizî, Neseî ve İbn-i Mâce'den alınmış bir hadîs-i şerif. Râvisi Ebû Hüreyre RA.

Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:[17]

لاَ يَمُوتُ لِمُسْلِمٍ ثَلاَثَةٌ مِنَ الْوَلَدِ ، فَيَلِجَ النَّارَ إِلاَّ تَحِلَّةَ الْقَسَمِ

(خ. م. ت. ن. ه. عن أبى هريرة)

RE. 490/12 (*Lâ yemûtu li-müslimin selâsetün mine'l-veledi, feyelicü'n-nâra illâ tahillete'l-kasem.*)

(*Lâ yemûtu li-müslimin selâsetün mine'l-veledi*) "Bir müslümanın çocuklarından, yavrucuklarından üç tanesi vefat ederse, (*feyelicü'n-nâra illâ tahillete'l-kasem*) onun cehenneme girmesi mümkün değil; ancak Allah'ın yemini yerine gelsin kadar bir girme çıkma olur!"

Bunu birazcık bilgilerimize göre genişletmeye çalışalım. Biliyorsunuz insana hayatı veren Allah, hayatı devam ettiren Allah, sıhhati veren Allah, hastalığı veren Allah, hastalığa şifayı veren Allah, vadesi yetince öldüren Allah…

Bir kimse bir kimseyi öldüremez! Eceli gelmişse, müddeti bitmişse o zaman Allah öldürebilir. Allah'ın istediğinden, takdirinden gayrısının olması mümkün değil! O halde ölümü de bu mânâya kadere rıza babında ölçülü, sabırlı bir halde karşılamak lazım.

"—Ne yapalım? Allah verdi, Allah aldı. Evlâdım yaşasaydı sevinecektim ama ne yapalım ki ömrü bu kadarmış!.." diye sabredilecek.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[18]

---

[17] Buhàrî, *Sahîh*, c.IV, s.474, no:1173; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.II, s.239, no:7264; Ebû Ya'lâ *Müsned*, c.X, s.285, no:5882; Hamîdî. *Müsned*, c.II, s.444, no:1020; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.304, no:2304; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.101; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.284, no:6573; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.264, no:18128.

[18] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.438, no:1240; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.637, no:926; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.210, no:3124; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.314, no:988; Neseî,

اَلصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأُولٰى (خ. م. د. ت. ن. ه. حم. ط. طس.

ع. هب. ق. عد. عن أنس ؛ ع. عن أبي هريرة)

(*Es-sabru inde's-sadmeti'l-ùlâ*) "Sabır, felâket ilk gelip çattığı zaman yapılan sabırdır."

Ondan sonra, insan aklını başına toplar ama iş işten geçmiş olur. İlk başta felâket gelir gelmez insan, "Eh ne yapalım?" diye

---

Sünen, c.IV, s.22, no:1869; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.509, no:1596; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.130, no:12339; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.272, no:2040; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.222, no:6244; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.176, no:3458; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.119, no:9702; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.65, no:6919; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.362, no:1203; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.352, no:7373; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.208, no:1368; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.388, no:12215; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.172, no:249; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1477; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III. s.356. no:799; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.399; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.453, no:6067; Ukaylî, *Duafâ* c.III, s.463, no:1519; Ebû Hüreyre RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.246, no:647; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.52, no:13769.

sabredecek. Mevlâ'nın takdirine rızâ gösterecek. Saç baş yolup, gözünü yumup ağzını açıp ileri geri konuşmayacak.

Çünkü, kimisi küfre kadar varacak sözler söylüyor. Ağıt yakacağım diye de kötü sözler söylüyorlar; öyle olmayacak sabredecek. Yakup AS'ın;

فَصَبْرٌ جَمِيلٌ (يوسف:١٨)

(*Fesabrun cemîl*) "Bana bir güzel sabretmek düşüyor." (Yûsuf, 12/18) dediği gibi, sabr-ı cemîl ile sabredecek, o zaman büyük sevabı var.

Üç tane felâket olursa, üç tane evladı ölürse o zaman cennetle müjdelenmiş oluyor. Şahıs sabrederse, cennetlik olacağına işaret oluyor bu hadîs-i şerif. Sağlam kaynakları var. Başka hadîs-i şerifler de bu mânayı takviye ediyor.

Hatta bir kişi kalkmış, demiş ki:

"—Yâ Rasûlallah! İki çocuğu ölen de cennete girecek mi?"

Peygamber SAS Efendimiz:

"—Evet." buyurmuş.

Demek ki, iki çocuğu ölüp de ona da sabreden mü'min de cennete girecek. Bir tanesi daha kalkmış:

"—Bir çocuğu ölen de cennetlik olur mu yâ Rasûlallah?" diye sormuş.

Peygamber Efendimiz ona da:

"—Evet." buyurmuş.

Demek ki insan kadere rıza gösterip bu acı hadiseyi Allah'a olan saygısından, bağlılığından dolayı taşkınlık yapmadan hazımlı bir şekilde karşılar da dişini sıkarsa, cennetlik oluyor.

Üzülmemek mümkün değil. Gözyaşı dökebilir ama yaka yırtmak, ileri geri konuşmak, kadere karşı gelmek, Allah'ın hoşuna gitmeyecek, rızasına aykırı sözler söylemek yasak! Yoksa ağlayabilir, sessiz sedasız üzülebilir. Onun günahı da yok.

Zaten insan kendisini tutamaz. Söylenen sözlerden, yapılan hareketlerden günah oluyor; sabrettiği zaman sevabı alır. Cehenneme girmez, cennete girer.

"—Cehenneme girmez, ancak yemin yerine gelsin kadar!" diyor.

O yemin nedir?

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de buyurmuş ki:

وَإِن مِّنكُمْ إِلاَّ وَارِدُهَا ، كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا (مريم:٧١)

(*Ve in minküm illâ vâriduhâ, kâne alâ rabbike hatmen makdıyya*) "Ey insanoğulları sizden hiçbiriniz yoktur ki cehenneme girip çıkmasın! Bu, Rabbin için kesinleşmiş bir hükümdür." (Meryem, 19/71)

Bu Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin takdiridir, kesindir; artık böyle olacak! Nasıl olacak? Herkes cehenneme girecek, mü'min cehennemde sırat köprüsünün üstünden geçip gidecek. Bu girme mü'min için sırattan geçerken geçme tarzında olacak.

Bazı alimler de demişler ki, üstünden geçerken ateşi mü'mine zarar vermeyecek:[19]

فَتَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ بَرْدًا وَسَلاَمًا (حكيم ، عبد بن حميد عن جابر)

(*Fetekûnü ale'l-mü'mini berden ve selâmâ*) "Mü'mine serin olacak, selâmetlik olacak, mü'min sırattan geçecek."

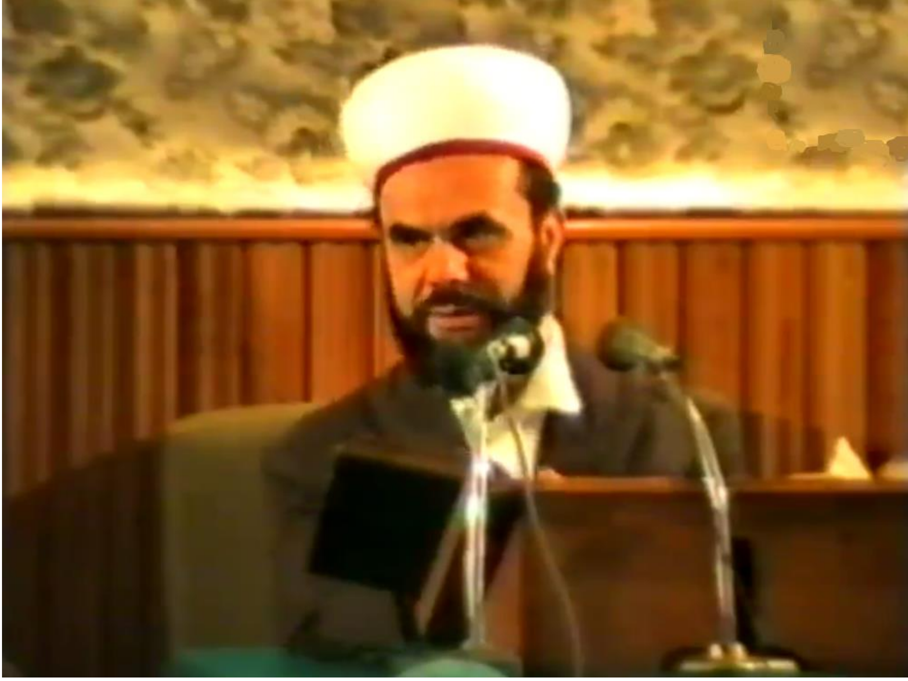
Kâfiri yakacak! Hatta cehenneme denilecek ki:

"—Sen kendi ahalini tut!"

Cehennemin kancaları olacak. Allah göstermesin, Allah karşılaştırmasın, hiç de bilmeyelim. Sırattan geçerken kâfirler kancalara takılıp, yakalanıp düşecekler. Mü'minler geçecek; kimisi çok hızlı geçecek, yıldırım gibi geçecek. İşte o geçiş müstesna! Onun dışında cehenneme girmez. Evladının acısına sabrederse, tahammül ederse, Allah'a âsi gelmezse, takdire karşı çıkmazsa, ağzını bozmazsa, edepsizlik yapmazsa, şuurunu kaybetmezse, yaka yırtmazsa, bağırıp çağırmazsa, rol yapmazsa…

---

[19] Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.333, no:1106; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.150, no:11159; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.I, s.127; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kimisi öyle bir rol yapıyor ki… Bizim memleketin bazı bölgelerinde de vardır, Suudi Arabistan'da da vardır. Bizim mevlidlerde özel çağırıyoruz ya:

"—Hafız efendi, gel Mevlid oku!"

Ağıtçılar varmış; özel ağıt okuyan, mersiye okuyan kimseler, nahiye denilen nevhacılar varmış. Onlar cenazenin önünden gidip saç baş yırtıp feryat figan edip yakmalar yakarak ağıtlar düzerek yaparlarmış. Bunlar makbul değil, o meslek makbul değil. Adam veya kadın ağıtçılık mesleği olarak yapıyor; öyle olmayacak.

Müslüman Allah'ın takdirini metanetle karşılayacak, sabredecek, kadere rıza gösterecek. Kadere rıza göstermek çok yüksek bir makamdır, insanı mânevî makamların çok yükseklerinden birisine yükseltir!

Bir kitapta okumuştum: Eski ümmetlerden veyahut eski müslümanlardan birisini haksız yere yakalamışlar;

"—Sen casussun, sen hainsin, öbür diyardan buraya casus olarak geldin. Bize kötülük yapacaktın, gel bakalım…"

Yakalamışlar ve yakalayan komutan idamına karar vermiş. Hâlbuki adam müslümanmış, dervişmiş; hakikaten dindar hakikaten mânevî bakımdan derecesi iyi olan bir kimseymiş ama kötü kimse sanılmış, casus sanılmış yakalanmış; kafası kesilecek. Kafası kesilmeye götürülürken o derviş, iyi müslüman kendi kendine, kendi nefsine demiş ki;

"—Ey nefsim! Söyle bakalım, eskiden dervişlikten bahsederdin. Allah'ın takdirine rıza göstermek gerekir diye düşünürdün; 'Sabretmek lazım!' derdin. Açlığa sabrettin, yokluğa sabrettin, sıkıntılara göğüs gerdin; şimdi bir iftiraya, suizanna uğradın. Haksız yere seni götürüyorlar, kafanı kesecekler, idam edecekler, öleceksin. Şimdi bu takdire de razı mısın, söyle bakalım?!.."

Kendisini içinden şöyle bir yoklamış; bakmış ne korku, ne itiraz, ne bir reaksiyon… Razı…

"—Ne yapalım nasıl olsa bir gün öleceğiz, demek ki ölümüm bu anda olacakmış. Allah imandan ayırmasın…" gibi böyle bir razılık, teslimiyet halinde, içi rahat!

Tam öldürülme yerine kadar gelmişler; oraya geldikten sonra suçsuzluğu anlaşılmış, ölümden kurtulmuş. İmtihana bak: Öldürecek diye ta oraya kadar geldikten sonra tam idam edileceği sırada anlaşılmış, kurtulmuş. Ama adamın sözü çok önemli:

"—Vallahi o badireden, sıkıntıdan, belâdan halâsıma, kurtuluşuma değil; o andaki ihlâsıma seviniyorum hâlâ! Ondun kurtuldum, demek biraz daha yaşayacakmışım… Kurtulduğuma sevinmiyorum o anda kendimi yokladığım zaman içimden Allah'ın takdirine itiraz gelmemesine seviniyorum. Hâlâ o hoşuma gidiyor. Vallahi halâsıma değil, o andaki ihlâsıma seviniyorum!" demiş.

Kadere rıza budur.

İnsana mükâfat gelir. Güzel günler görür; çoluğu çocuğu olur, düğünü bayramı olur, herkes sevinir. Para kazanır, ticareti kâr eder; iyi o zaman güzel!

Bir de kötü şeyler gelirse; o zaman bas feryadı, aç isyan bayrağını, Allah'a karşı gel! O zaman olmaz.

Yerli tiyatro sanatçılarından birisi öldü, geride kalan sanat arkadaşları öyle edepsizce sözler söylediler ki;

"—Allah öldürmek için bula bula onu mu buldu?!.." gibi laflar, böyle edepsizce sözler söylediler.

Allah ıslah etsin, Allah bizi edepten ayırmasın.

c. Allah'a Hüsnü Zan Beslemek

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[20]

لاَ يَمُوتَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ ، إِلاَّ وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللهِ عَزَّ وَجَلَّ

(ط. حم. م. د. حب. وعبد بن حميد عن جابر)

RE. 490/13 (*Lâ yemûtenne ehadün minküm, illâ ve hüve yuhsinü'z-zanne bi'llâhi azze ve celle.*)

Birinci hadîs-i şerifin mânasını verelim:

(*Lâ yemûtenne ehadün minküm*) "Sakın ha sizden biriniz ölmesin; (*illâ ve hüve yuhsinü'z-zanne bi'llâhi azze ve celle*) Azîz ve Celîl Allah'a olan kanaatini, zannını iyileştirmeden, Allah'a hüsn-ü zan beslemeden ölmesin. Hüsnü zan sahibi olsun!"

Birinci hadîs-i şerifin mânası bu...

İkinci hadis-i şerif:[21]

لا يَمُوتَنَّ أَحَدُكُمْ حَتّى يُحْسِنَ ظَنَّهُ بِاللهِ تَعَالَى ، فَإِنَّ حُسْنَ الظَّنِّ بِاللهِ

---

[20] Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.42, no:5124; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.370, no:2706; İb-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.202, no:4157; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.315, no:14426; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.403, no:636; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.446, no:1942; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.377, no:6358; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.246, no:1779; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.121; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.366, no:1034; İbn-i Sa'd, *Tabâkàt*, c.II, s.255; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.437, no:2987; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.86, no:938; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.II, s.53, no:554; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.123, no:8686; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.347, no:7663; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXIX, s.45; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XX, s.331; İbn-i Hibbân, *Sikàt*, c.VIII, s.463; Câbir ibn-i Abdullah RAdan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.135, no:5852; *Câmiül-Ehàdîs*, c.XVII, s.264, no:18129.

[21] Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.396, no:366; İbn-i Cemi', *Mu'cemü'ş-Şüyûh*, c.II, s.49, no:260; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.408; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.137, no:5861; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.265, no:18130.

ثَمَنُ الْجَنَّةِ (ابن جميع فى معجمه ، خط. كر. عن أنس)

RE. 491/1 (*Lâ yemûtenne ehadüküm hattâ yuhsine zannehû bi'llâhi teàlâ, feinne hüsne'z-zanni bi'llâhi semenü'l-cenneti.*)

Bu da sahih kaynaklarda olan bir hadîs-i şeriftir. Müellif niye iki hadîs-i şerifi yan yana getirmiş? Birisinin rivayetinde bir eksiklik varsa, rivayet zinciri zayıfsa, ötekisi onu takviye ediyor. Bu kitabı yazan Ahmed Ziyâüddin Hocamız; "Bu mâna doğrudur." demek istiyor. Konusu aynı iki hadisi peş peşe onun için getiriyor.

İkinci hadîs-i şerifin mânası:

(*Lâ yemûtenne ehadüküm hattâ yuhsine zannehû bi'llâhi teàlâ*) "Sizden biriniz sakın Allah-u Teàlâ'ya zannını güzelleştirmeden, hüsnü zan beslemeden ölmesin! (*feinne hüsne'z-zanni bi'llâhi semenü'l-cenneti*) Çünkü Allah'a hüsnü zan beslemek cennetin bahasıdır, bedelidir, parasıdır!"

Şimdi bunu izah edelim: Hüsnü zan ne demek?

Zannını iyi tarafa yormak! Mesela ölüm hakkında hüsnü zan şu oluyor:

"—Allah'ın rahmeti geniştir, umarım ki Gaffâr olduğu için rahmeti çok olduğundan benim günahlarımı bağışlar. İnşaallah kötü haller ile karşılaşmam, Allah beni cehenneme sokmaz! İnşaallah mü'min olduğum için cennetine girerim." diye insan kanaat besleyecek, hüsnü zan besleyecek.

Kötümser, karamsar olmayacak; iyimser olacak. Peygamber Efendimiz iyimser olmayı tavsiye ediyor. İnsan ömrünün sonuna doğru iyimserliğini arttıracak:

"—Allah'ın lütfuyla cennetine girmeyi umuyorum, rahmeti çok geniş." diyecek, bu kanaatte olacak.

"—Ben çok günah işledim, Allah beni affetmez, ben mahvoldum, kahroldum, benim günahlarımı bir bilsen, defterlere kitaplara yazsam sığmaz, taşar."

Seneler önce ben lisedeyken Erenköy'de birisiyle karşılaştık, filozofvârî kayıkçı bir adam.

"—Ben cehenneme gideceğim, biliyorum. Çünkü çok günahlıyım…" diyor.

Öyle yapmayacak, yanlış! O filozofluk taslıyor, kendisine yanlış kanaatler edinmiş; öyle olmayacak!

Efendimiz'in tavsiyesi ne? Hüsnü zan besleyecek!

"—Pekiyi, cennete gideceğini nereden biliyorsun?"

"—Bilmiyorum ama umarım ki Allah'ın rahmeti geniş olduğundan beni de cennetine sokacak."

Böyle diyecek. Çünkü hüsnü zan beslemek cennetin bahasıdır, bedelidir, cennete giriş onunladır. Hani Gülhane parkına gireceksin, şu kadar para çık; Topkapı Sarayı'na gireceksin, şu kadar para çık… Bilet kesiyorlar, içeri öyle giriyorsun.

Peygamber Efendimiz "Cennetin bedeli hüsnü zandır." diyor. Demek ki ahir ömrümüze doğru, yaşlandığımız zaman hüsnü tarafımızı arttıracağız.

Ya şimdi, gençken nasıl düşüneceğiz?

Gençken havf ile recâ, korku ile ümit, iyimserlik ile karamsarlık, kötümserlik ortasında olacağız. Ne Allah'ın rahmetine çok güvenip dayanıp laubali olacağız; ne de Allah'ın kahrından, gazabından korkup perişan olacağız.

"—Ola ki Allah kahrına uğratır, onun için çalışayım, çabalayayım, dürüst müslüman olayım, günah işlemeyeyim!" diyeceğiz.

Allah'ın rahmetinden de ümidi kesmeyeceğiz. Müslüman Allah'ın rahmetinden ümitvâr olacak;

"—İnşaallah cennete gireceğim ama ne olur ne olmaz ihtiyatlı davranayım, çalışayım çabalayayım, vazifelerimi ihmal etmeyeyim!" diye düşünecek.

Hatta evliyâullahtan bir meşhur zât var: İbn-i Muâz er-Razî- diyor ki;

"—İnsan havf ile recâ arasında, korku ile ümit duyguları arasında iki aslan arasındaki tilki gibi olacak!"

Tilki biraz bir tarafa yanaşsa aslan üstüne saldırır, biraz ondan kaçmak ister. Çok fazla kaçsa buradaki aslana yaklaşır, o saldırır, parçalamak ister. Tam ortada durur, onun gibi havf ile recâ sanki iki aslanmış; sen de bir tilkiymişsin, canını bunlara kaptırmamak, ağızlarına lokma olmamak için nasıl dikkat ediyorsun, onun gibi olacaksın.

Fazla ümide kapılırsa:

“—Canım Allah bula bula beni mi cehenneme atacak; bunca kâfir var, yahudi, hristiyan, dinsiz, katil, hırsız arsız var; onları atar, ben olmam!..”

“—Niye namaz kılmıyorsun, niye oruç tutmuyorsun, zekât vermiyorsun, niye hacca gitmiyorsun?”

“—Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir.”

Bunun ümidi yersiz çünkü amel etmeden ümide düşüyor, belaya uğrayabilir. Zaten belaya uğramış; kılmadığı namazların, tutmadığı oruçların cezası var, besbelli! Tepetaklak gittiği, aşağı doğru uçmakta olduğu belli. Aşağı doğru gidiyor zaten daha dibi bulmamış ama pike, aşağı doğru gidiyor, o belli.

“—Namaz kılıyorum ama, namazlarım bir şeye benzemiyor, oruç tutuyorum ama oruçlarım bir şeye benzemiyor. Ben bir türlü adam olamadım, berbat bir insanım, artık benimle kimse konuşmasın. Murdar bir kişiyim, karım da benden ayrılsın.”

Ne oluyorsun?

“—Canım ben cehennemlik bir insanım!”

O kadar da ümitsizliğe düşmek yok; o kadar da moral bozukluğu, depresyon, çöküklük yok! Allah’ın rahmeti var, Allah’ın rahmeti geniş, lütfu çok!

Allah-u Teàlâ rûz-ı mahşerde o kadar rahmetiyle tecelli edecekmiş, rahmetini o kadar saçacakmış, insanlar o kadar istifade edecekmiş ki, Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Şeytan aleyhillâ’ne bile ‘Acaba ben de mi affolunuyorum.’ diye heveslenecek!”

O bile heveslenecek ama yağma yok, onun affı yok! O mel’un o cehennemde ebedî ama o bile heveslenecekmiş.

Onun için bu iki duyguyu ölçülü kullanmak lazım. Ölçüsüz kullandığı zaman hastalık belirtisi oluyor. Çünkü çok ümitlenince yapması gereken vazifelerin hiçbirisini yapmıyor.

Neye benziyor? Bir talebeye benziyor. Nasıl olsa senenin sonunda sınıfı geçer.

“—Yahu matematiğe, biyolojiye, kimyaya, edebiyata çalışsana, ev ödevlerini yapsana! Devam etsene, sen hava alırsın, senenin sonunda zor geçersin. Bu gidişle, perşembenin gelişi çarşambadan belli, sen bu sene çakarsın, çünkü hâlinden belli!..”

Ama çok çalışan bir talebe…

Ben kendim talebelik yaptım, hocalık yaptım, bilirim; sizler yapmışsınızdır bilirsiniz: Talebe hüsnü niyetini gösterdi mi hoca kolaylık gösterir. Kafası burasını almıyor; ama ev ödevini yapmış, devam etmiş, derslerine çalışmaya gayret etmiş. Çocukta tutukluk var çok başaramıyor.

Tamam, o geçirilir. Ortaokulda, lisede öğretmenler odasında öğretmenler konuşurlar:

"—Bu çocuk terbiyelidir, iyidir, gayretlidir; kendisini toparlar, senesini yakmayalım!"

Geçirirler ama tembeli geçirmezler. Dünya işlerinde bile böyle oluyor.

"—Kerata tilki gibi zeki ama haylaz, hiç çalışmıyor; çaksın da görsün!" derler, onu çaktırırlar. "Çalışsın, öyle gelsin!" derler.

Hocası da:

"—Bak sen geçebilirdin. 4 aldın, sana bir not daha verirdim, 5 verirdim; sınıfı geçerdin ama sen haylazsın, çok daha fazlasını yapacak olduğun halde yapmadığın için sana şimdi 3 veriyorum, bırakıyorum. Eylülde gel bakalım!" der.

O bakımdan mü'min korku ile ümit arasında olacak, öyle yaşayacak. Salih amel işlemeye devam edecek. Moralini bozup da, ümitsizliğe düşüp de, kendisini dağıtmayacak. Köşeye oturmuş, perişan, çalışmaktan kesilmiş, evine çocuğuna bakmıyor… Neymiş?

"—Ümitsizliğe düşmüş!.."

Bu da olmayacak!

Ama ahir ömrüne doğru keyfi biraz yerine gelecek, biraz iyimserleşecek:

"—Evelallah, Allah'ın izniyle, umarım ki rahmetine ben de ererim, cennetine girerim…" diye düşünecek.

Kendimizi öyle alıştıralım, başkalarına da böyle telkin edelim!

"—Ne oluyorsun hacı amca? El-hamdü lillâh sakalın İslâm'da ağardı. Allah'ın rahmetine, mağfiretine erersin inşaallah, elbette cennete girersin…" filan diye bu hadîs-i şeriften aldığımız cesaretle biz de onlara moral verelim!

d. Günah İçin Yemin ve Nezir Olmaz

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[22]

لاَ يَمِينَ عَلَيْكَ وَلاَ نَذْرَ فِي مَعْصِيَةِ الرَّبِّ ، وَفِي قَطِيعَةِ الرَّحِمِ ،

وَفِيمَا لاَ تَمْلِكُ (د. حب. ك. عن عمر)

RE. 491/2 (*Lâ yemîne aleyke ve lâ nezra fî ma'siyeti'llâhi, ve fî katî'atı'r-rahimi, ve lâ fî mâ lâ temlik.*)

Peygamber Efendimiz diyor ki;

(*Lâ yemîne aleyke ve lâ nezra fî ma'siyeti'llâhi*) "Allah'a günah yolunda yemin ve nezir olmaz, adak adamak olmaz! Adamışsa tutmak gerekmez!"

Yemin ediyor, mesela:

"—Vallàhi billâhi, ben o adamı öldürürüm, öldüreceğim!"

Öldürürsen katil olursun! Bir müslümanı müteammiden öldürürsen ebedî cehenneme gidersin, Kur'ân-ı Kerîm bildiriyor: Öldürmeyeceksin!

"—Vallàhi billâhi, evinin camlarını şangur şungur aşağı indireceğim!"

Yapma, bu doğru bir şey değil!

لاَ ضَرَرَ وَلاَ ضِرَارَ فِي الْإِسْلاَمِ .

(*Lâ darara ve lâ dırâra fi'l-islâm*) "İslâm'da mala zarar vermek yok!"[23]

Adama kızıyorsan polise söyle, mahkemeye ver ama camından

---

[22] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.94, no:2847; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.65, no:19824; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.333, no:7823; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.197, no:4355; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.704, no:46430; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.266. no:18132.

[23] *Mecelle, Kavâid-i Külliye*, 19. Madde: Zarar ve mukabele bi-zarar yoktur (*lâ darare ve lâ dırâr*): Zarara karşı zarar vermek yoktur.

ne istiyorsun? İslâm onu onaylamıyor.

"—Yemin ettim, bırak da şu camları taşlayayım!"

Hayır! (*Lâ yemîne aleyke fî ma'siyeti'llâhi*) "Allah'a isyan yolunda yemin edilmez!" Ettiysen tutmak da gerekmez. Kefaretini verirsin, yemini tatbik etmezsin!

Günah yolunda; "Allah'a söz verdim, ille yapacağım!.." demek yoktur. Günahtan dönmek asıl sevaptır. Yalnız, yersiz yere dilini kullandığın için, boş yere yemin ettiğinden ceza olarak kefaretini vereceksin. Yemin kefaretini vereceksin ama onu icrâ etmek doğru olmaz, icrâ etmeyeceksin!

(*Ve lâ nezra fî ma'siyeti'llâhi*) "Allah'a isyan yolunda nezir de yoktur!"

"—Eğer filanca adamı köşe başında bir güzel döversen nezirim olsun ki sana bir tarla bağışlayacağım, filanca yerde iki tane zeytin ağacımı sana bağışlayacağım, nezrediyorum…"

Öyle şey yok! Günah da yemin de yok nezir de yok! Olmaz.

(*Ve lâ fî katîatı'r-rahîmi*) "Akrabalık bağlarını koparmakta da yemin olmaz!"

O da günah çünkü sıla-yı rahim emredilmiş, müslümanın vazifesidir.

Katîatı'r-rahim; Akrabalık bağlarına riayet etmemek, onları çiğnemek, kesmek, ters hareket etmek.

"—Yemin ettim, nezrettim, adak ettim…"

Olmaz öyle şey, onu tutmayacaksın.

"—Ben o adamla konuşmamaya yemin etmiştim, ne yapayım hocam?"

Konuş, yemin kefaretini öde!

(*Ve lâ fî mâ lâ temlik*) Malik olmadığın şeyde de yemin olmaz! Kimin kesesinden ne harcıyorsun? Bu mal senin değil ki…

"—Falanca şöyle yaparsa, vallahi filancanın malını ona vereceğim…"

Mal senin değil; nasıl veriyorsun? Peygamber Efendimiz; senin olmayan maldan nezir vs. olmaz, diyor.

Kardeşlerim! En iyisi yemine alışmamaktır. Onun için biz küçüklerimize ne diyoruz:

"—Yemin etme!"

Ticarete gidiyorsun:

“—Vallàhi idare etmez ağabey!” veya bizi sakallı görünce: “Hocam, idare etmez…”

İdare eder, ben ticareti bilmez miyim? O malı aşağı yukarı az çok biliyorum.

“—İdare etmez, vallàhi sermayesini aşar!”

Yalan yemini bastırıyor, alışmış; millet su gibi, nefes alıp verir gibi boş yere yemin ediyor!

“—Vallàhi de, billâhi de, tallàhi de…”

Bir sürü yemin, hepsi yalan! Ondan sonra;

“—Senin gül hatırın için şu kadar olsun…” diyor.

Hani idare etmiyordu?

“—Hadi senin hatırın için...”

Yahu sen beni tanımıyorsun ki! Hatırım ne olacak?..

Ticarette öyle alışmış. En iyisi dürüst alışalım, yemin etmeyelim; boş yere sinirlenip yalan yanlış sözler söylemeyelim.

e. Uygun Olmayan Yeminler

İkinci hadîs-i şerife geçelim:[24]

لا يَمِينَ لِوَلَدٍ مَعَ يَمِينِ وَالِدٍ ، وَلَا يَمِينَ لِزَوْجَةٍ مَعَ يَمِينِ زَوْجٍ ، وَلَا يَمِينَ لِمَمْلُوكٍ مَعَ يَمِينِ مَالِكٍ ، وَلَا يَمِينَ فِي قَطِيعَةٍ ، وَلَا نَذْرَ فِي مَعْصِيَةٍ ، وَلَا طَلَاقَ قَبْلَ نِكَاحٍ ، وَلَا عِتَاقَةَ قَبْلَ الْمَلَكَةِ ، وَلَا صُمْتَ يَوْمٍ إِلَى اللَّيْلِ ، وَلَا مُوَاصَلَةَ فِى الصِّيَامِ ، وَلَا يُتْمَ بَعْدَ حُلُمٍ ، وَلَا رَضَاعَةَ بَعْدَ الْفِطَامِ ، وَلَا تَعَرُّبَ بَعْدَ الْهِجْرَةِ ، وَلَا هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ

---

[24] Abdürrezzak, *Musannef*, c.VII, s.464, no:13899; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.447; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.182, no:825; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.708, no:46454; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.267, no:18134.

(عب. عن جابر ، وفيه حزام بن عثمان متروك)

RE. 491/3 (*Lâ yemîne li-veledin mea yemîni vâlidin, ve lâ yemîne li-zevcetin mea yemîni zevcin, ve lâ yemîne li-memlûkin mea yemîni melîkin ve lâ yemîne fî katîatin ve lâ nezra fî ma'siyetin ve lâ talâka kable nikâhın, ve lâ itâkate kable'l-meleketi, ve lâ sumte yevmin ile'l-leyli, ve lâ muvâsalete fi's-siyâmi, ve lâ yutme ba'de hülmin, ve lâ radâa ba'de'l-fitâm, ve lâ tearrube ba'de'l-hicreti, ve lâ hicrete ba'de'l-feth.*)

Bunu da izah edelim:

(*Ve lâ yemîne li-veledin mea yemîni vâlidin*) "Babanın yemini varken evladın yemini olmaz!" Çünkü baba evladın sahibidir, hâkimidir, asıl söz babadadır!

"—Çocuk şöyle demiş…" olmaz, baba var.

Mesela çocuk, "Filanca yere gitmeyeceğim!" diye; baba, "Gideceğim." diye yemin etmiş. Babanınki dinlenecek çünkü amir büyük, söz sahibi o!

(*Ve lâ yemîne li-zevcetin mea yemîni zevcin*) "Ortada kocanın yemini varken, zevcenin yemini olmaz." Ters yemin, aksi istikâmette yemin hakkı ve onu icrâ etmek gerekmez.

(*Ve lâ yemîne li-memlûkin mea yemîni melikin*) "Sahibi varken kölenin yemini olmaz." Çünkü bunlar hep ötekilere tâbi kimselerdir. Onların yanında söz hakları yok, demek.

(*Ve lâ yemîne fî katîatin*) "Akrabalık bağlarını koparmak hususunda yemin olmaz!"

(*Ve lâ nezra fî ma'siyetin*) "Günah konusunda nezretmek, adak adamak olmaz!"

(*Ve lâ talaka kable nikâhın*) "Evlenmeden talak, boşama olmaz!"

"—Falanca kadını alırsam, alır almaz boş olsun!"

Olmaz, almadın ki! Yok öyle şey, nikâhı olmayan bir şeyin boşaması olmaz!

(*Ve lâ itâkate kable'l-meleketi.*) "Sahip olunmayan bir kölenin âzat edilmesi olmaz!" Sahip değilsin ki âzat olmuş olsun!

"—Bir köle alırsam âzat edeceğim." Olmaz.

(*Ve lâ sumte yevmin ile'l-leyl*) "Gündüzden geceye kadar susmak yoktur!"

Bu neden? Onlarda âdet varmış, susma âdeti. Nezrederlermiş, ahdederlermiş ki; "Hiç konuşmayacağım..."

Kur'ân-ı Kerîm'de de geçiyor.

إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوماً فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنسِيًّا (مريم:٢٦)

(*İnnî nezertü li'r-rahmâni savmen felen ükellime'l-yevme insiyyâ)* "Ben, çok merhametli olan Allah'a oruç adadım; artık bugün hiçbir insanla konuşmayacağım!" (Meryem, 19/26) demesi emrediliyor. Meryem Valide RA hakkında…

Susma yemininin doğru olmadığını, susma diye bir ibadet olmadığını Peygamber Efendimiz bildirmek üzere diyor ki;

"—Bir gün geceye kadar öyle susmak yoktur!"

Konuşmak gerektiği zaman konuşur.

"—Hayır, konuşamam çünkü susmam lazım…"

Öyle şey yok! Kendi kendine âdetler, usuller falan çıkarmaya lüzum yok!

Bir kardeşimiz vardı sabah namazından sonra dükkânı açıyor. O arada da kimseyle konuşmamaya ahdetmiş, yanından geçen selam veriyor; ağzı kapalı. Yahu selam ver, onun selamına karşılık ver, bir şey olmaz!

Konuşmama usulü bozulacak diye korkuyor, ödü patlıyor. Bir şey olmaz selam vermekte sevap var. Hatta onun selâmına kalmadan kendin ver. Böyle yalan yanlış âdetlere lüzum yok geceye kadar susmak diye bir usul yok!

(*Ve lâ muvâsalete fi's-siyâm*) "Oruçta bir orucu öteki oruca bağlamak yok!"

"—Ben dün oruca niyet etmiştim hocam, akşam iftar etmedim, yattım. Göbeğim de iyi, şişmanım, gücüm kuvvetim de yerinde; yarınki oruca da niyet ettim, yarın da tutarım."

Ne yapıyor? İftar etmiyor, yarınki oruca sahur yapmıyor.

"—Akşam oldu. Bana mısın demedi hocam. Yarına gene…"

Öyle şey yok, orucu oruca bağlamak yok! İftar sevap, sahur bereket; Peygamber Efendimiz iftarı erken yapmayı tavsiye ediyor. Suyla bile, hurmayla bile olsa oruçlu olduğu zaman iftar ediverecek, geciktirmeyecek. Sahura da velev suyla bile, hurmayla bile olsa

kalkacak. Sahura kalkmak berekettir. Bizim orucumuz böyle! Bir orucu öteki oruca bağlamak vs. filan yoktur.

"—Gece kalkmak zor oluyor, ben akşamdan yatıvereyim…"

Güzel olanı sünnete uygun olanı oruç tutacağı zaman sahura kalkmaktır.

"—Hocam, daha Ramazan gelmedi, ne diye oruçtan bahis açtın?"

Oruç sade Ramazan'da olmaz. Ramazan'ın dışında da sevap kazanmak için çok oruçlar vardır: Muharrem'in 10'unda oruç tutmak sevaptır. Her ayın bir başında, bir ortasında, bir sonunda oruç tutmak sevaptır. Sonra Arabî ayların 13, 14, 15'inde, mehtaplı gecelerin gündüzlerinde oruç tutmak sevaptır; Peygamber Efendimiz hiç bırakmamış. Çarşamba, perşembe, cuma günü üç gün oruç tutup da Cuma günüde bir sadaka verilmesi çok büyük sevaplar oluyor.

Pazartesi ve perşembe günleri insanların amelleri, işledikleri sevaplı-günahlı işler, "Kullar bunları işledi yâ Rabbi…" diye dergâh-ı izzete Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzûr-ı âlîsine sunuluyor. O her şeyi biliyor ama resmî muamelesi için sunuluyor. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

"—Kulların amelleri pazartesi-perşembe günü dergâh-ı izzete sunulduğu için, ben de o günlerde oruçlu olmayı seviyorum."

Kendisi pazartesi-perşembe günleri oruç tutmuş, sevap… O bakımdan biz de tutmaya çalışalım!

Demek ki, Ramazan gelmeden başka aylarda da oruçlar varmış, hem de onlarda da çok sevaplar var. Kardeşlerimiz bu oruçları da tutmaya gayret etmeli, o sevaplardan istifade etmeli. Hem Ramazan'a idman olur, hem Ramazan'da kazandığımız güzel nefse hâkimiyet duygumuzu arada perçinlemiş oluruz.

Ramazan'da kendimize hâkim olmayı öğreniyoruz; sigarayı bırakıyoruz, kötülükleri bırakıyoruz. Ramazan'dan sonra doludizgin tekrar gidiyoruz. Hâlbuki arada böyle oruçlar tutarak kendimizi perçinlemiş oluruz. Onun için bu sevaplı oruçlara da devam etmeli.

Ama oruçta iftar etmek sevaptır, sahura kalkmak sevaptır; kardeşlerimiz öyle yapsın, bir orucu öteki oruca bağlamasın! Şişmanım, güçlüyüm, kuvvetliyim; ayrı.

En sevaplı şey Peygamber Efendimiz'e tam uymakla olur. Tam

uymadığın zaman sevap olmaz. Boşuna daha çok zahmet çekersin, akıntıya kürek çekersin!

Bir keresinde Peygamber Efendimiz'in ordusu, askerleri uzun bir yolculuğa çıktıkları sırada kimisi oruç tuttu. Halbuki yolculukta oruç tutmak gerekmez.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[25]

لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ الصِّيَامُ فِي السَّفَرِ (د. ن. حب. عب. عن جابر ؛ ن.

---

[25] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.687, no:1844; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.786, no:1115; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.732, no:2407; Tirmizî, Sünen, c.III, s.146, no:644; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.175, no:2257; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.319, no:14466; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.322, no:3554; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.222, no:731; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.II, s.563, no:4470; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.II, s.62, no:2967; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.254, no:2017; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.277, no:672; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.190, no:578; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.341, no:2589; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.174, no:2255; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.532, no:1664; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.434, no:23730; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.17, no:1710; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.598, no:1580; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.191, no:1343; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.171, no:385; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.309, no:3248; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.14, no:9052; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.II, s.562, no:4469; Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.IV, s.337, no:2505; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.242, no:7940; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.99, no:2563; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.II, s.63, no:2970; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.381, no:864; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.65, no:1813; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.466, no:964; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.399, no:6862; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.191; Ka'b ibn-i Àsım el-Eş'arî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.532, no:1665; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, no:317, no:3548; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.374, no:13387; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.59, no:7961; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.II, s.63, no:2968; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.380, no:5156; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.412; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.187, no:11447; Ukaylî, *Duafâ*, c.VI, s.370, no:1490; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.373, no:5597; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.72, no:3858; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.269, no:862; Ebû Berze el-Eslemî RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.442, no:2224; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.99, no:2564; Saîd ibn-i Müseyyeb Rh.A'ten.

Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.II, s.63, no:2973; Ukaylî, *Duafâ*, c.IX, s.251, no:2190; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.503, no:23844; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.306, no:19492.

ه. حم . در. ك. ط. طب. عب. عن كعب بن عاصم الأشعري ؛

ه. حب. طب. عن ابن عمر ؛ طب. عن ابن عباس)

(*Leyse mine'l-birri es-sıyâmu fi's-sefer.*) "Seferîlik, yolculuk hâlindeyken oruç tutmak birr u takvâdan sayılmaz!"

Ma'rifet de değildir hüner de değildir! Madem yolculuğun meşakkati vardır, tutmayıverirsin; başka zaman tutarsın. Ramazan'da da yolculukta tutma mecburiyeti yoktur. Efendimiz; "Tutmayın!" demiş.

Çok şiddetli sıcak var! Suudi Arabistan bizim ülkemiz gibi değil; 40-50-60 derece oluveriyor, güneşte insanın iliği kuruyor, dizlerinin bağı çözülüyor. İnsan o güneşin altında su içemediği zaman çarpılıp aşağıya düşer.

Kimisi oruç tutmuş kimisi tutmamış, oruç tutmayanlar hizmette bulunmuşlar: Ordunun sularını taşımışlar, yemeklerini pişirmişler, hizmetlerini görmüşler.

Efendimiz diyor ki:

"—Bugün oruç tutmayanlar sevapları aldı götürdü, tutanlar değil!"

O bakımdan yerine göre hareket etmeyi bilmek en iyisidir. Sünnet-i seniyyeye, dinimizin ahkâmına uygun az bir ibadet, sünnete aykırı çok çalışma çabalama, hoplama zıplamadan daha sevaplıdır! "Ye!" dediği yerde yeriz, "Oruç tut!" dediği yerde oruç tutarız; o daha güzel, söz dinlemek daha iyi!

Kurban Bayramı'nda oruç tutmak haram! Bayram; herkes yesin içsin, bayram etsin diye o gün öyle tayin edilmiş. Onun için müslüman kardeşlerimiz her şeyi yerli yerinde yapmayı öğrenmeli!

f. Yatarken Okunacak Sûreler

Ebû Hüreyre RA'dan İbn-i Asakir rivayet etmiş. Efendimiz buyurmuş ki:[26]

---

[26] Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.755, no:2082; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.514, no:2571; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.598, no:2727; *Câmiü'l-Ehàdis* c.XVII, s.268, no:18137.

لاَ يَنامَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَقْرَأَ ثُلُثَ القُرْآنِ ! قَالُوا : وَكَيْفَ يَسْتَطِيعُ ؟

قَالَ : أَلاَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَقْرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدُ ، وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ،

وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (ك. هب. عن أبى هريرة)

RE. 491/4 (*Lâ yenâmenne ehadüküm hattâ yekraa sülüse'l-kur'âni! Kàlû: Ve keyfe yestatîu? Kàle: Elâ yestatîu en yekraa kul hüva'llàhu ehad, ve kul eùzü bi-rabbi'l-felak, ve kul eùzü bi-rabbi'n-nâs*.)

(*Lâ yenâmenne ehadüküm hattâ yekraa sülüse'l-kur'âni*) "Sizden biriniz sakın ha Kur'ân-ı Kerîm'in üçte biri kadarını okumadan uyumasın!"

(*Kàlû*) Kur'ân-ı Kerîm 606-608 sayfa; "200 sayfa okuyacak öyle yatacak!" gibi anlamışlar ve demişler ki: (*Ve keyfe yestatîu?*) "Yâ Rasûlallah, kişi her akşam üçte birini okumaya nasıl güç yetirebilsin?"

Her akşam üçte birini okumak hafızların bile zorlanacağı bir şeydir. İnsanın başka işi vardır: Yolculuk olur, hastalık, ihtiyarlık olur, darlık olur, soğuk, sıcak olur. Nasıl güç yetirilebilir?

(*Kàle*) Efendimiz diyor ki:

(*Elâ yestatîu en yekraa kul hüva'llàhu ehad, ve kul eùzü bi-rabbi'l-felak, ve kul eùzü bi-rabbi'n-nâs*) "Sizden biriniz Kul hüva'llàhu ehad, Kul eùzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs'i okuyamaz mı?"

Demek istiyor ki: "*Kul hüva'llàhu ehad, Kul eùzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs*'i okursa, sanki Kur'ân-ı Kerîm'in üçte birini okumuş kadar sevap kazanır."

Hatırınızda olsun: İnşaallah bu akşamdan itibaren vazifemiz ne olacak? *Kul hüva'llàhu ehad, Kul eùzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs*'i okuyup öyle yatacağız.

Daha kârlı bir şey söyleyeyim: İnsan abdestli olarak yatarsa… Abdest aldı, abdestli olarak yattı. Melekler, "Bu kul bütün gecesini ibadet etti!" diye yazarlar. Horul horul uyur, harıl harıl ibadet sevabı alır!

Neden? Abdestli yattı diye!

Hatta melekler arıların çiçeklere kondukları, bala koştukları gibi o abdestli kulun etrafına toplaşırlar. Şeytan sokulamaz, meleklerle, hurilerle güzel bir gece geçer; ölürse cennetlik olur!

Onun için gece abdestli yatmaya dikkat edin! Abdest alınca 4 rekât da namaz kılıverirsiniz, öyle yatarsınız.

Kul hüva'llàhu ehad, Kul eùzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs'i de okuyun!

g. İkiyüzlü Olmanın Kötülüğü

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[27]

لاَ يَنْبَغِي لِذِي الْوَجْهَيْنِ أَنْ يَكُونَ أَمِينًا عِنْدَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ

(ابن أبى الدنيا ، والخرائطى ، ق. عن أبى هريرة)

RE. 491/5 (*Lâ yenbağî lizi'l-vecheyni en yekûne emînen inda'llàhi azze ve celle*) “İkiyüzlü kişinin Aziz ve Celil olan Allah indinde emniyette, güvenilir bir kimse olması mümkün değildir!”

Ona böyle buna böyle görünen, yüzüne gülüp arkasından kuyusunu kazan, iki türlü hareket eden bir kimse emin sıfatına, emniyetli, güvenilir insan sıfatına sahip olmaz. Allah indinde o yalancıdır çünkü bir öyle görünüyor bir öyle görünüyor! Yanarlı dönerli iki türlü davranıyor ve kıyamet gününde de münafık sıfatıyla muttasıf olduğundan orada da hayra ermez, mükâfat bulmaz, işi iyi bir noktaya varmaz.

O halde ikiyüzlülük etmeyeceğiz. Dobra dobra olacağız, açık, net olacağız, dürüst olacağız, sorduğu, istişare ettiği zaman karşımızdakine kanaatimizi doğru doğru söyleyeceğiz. Yalan söylemeyeceğiz, karşımızdaki kardeşimize hakkı söylemekten çekinmeyeceğiz.

---

[27] Buhari, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.117, no:313; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.X, s.246, no:20945; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.229, no:4880; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.410, no:8110; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihab*, c.II, s.53, no:869; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Samt*, c.I, s.166, no:281; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.III, s.568, no:7939; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.271, no:18146.

“—İnsanlara karşı duyduğunuz saygı, korku ve onların kalabalığı sizi hakkı söylemekten men etmesin!” demiş Peygamber Efendimiz.

Hakkı söylemekten durmayacağız. Sevdiğimiz kardeşimiz hata edebilir, sevdiğimiz kardeşimize:

“—Ben seni seviyorum ama şu işin biraz garibime gitti. Bunu yapma kardeşim, bundan zarar görürsün!” diye hakikati söyleyebileceğiz.

Çünkü Peygamber Efendimiz; “Müslüman müslümana karşı açık kalpli olacak!” diyor. Öyle ikiyüzlü, yüzüne gülüp arkasından kuyusunu kazma tarzında olmayacak. Bu güzel ahlâka da sahip olalım inşaallah. Dürüst, mert olalım, dobra dobra gerçeği söyleyelim.

60 İhtilâli olmuş. Ben o zaman henüz İstanbul’daydım. Bir müsteşar arkadaş anlattı, kendisi de yaşlı başlı bir Osmanlı Efendisi... Meclisin yanında, kapısının orada bir bina var: Millî Birlik Komitesi vs. Askerî bir şey olduğu sırada orada bir toplantı olmuş. Bizim bu müsteşar olan tanıdık da gitmiş, bir de bizim fakültede vazife gören birisi vardı, o da ve bir de bir kadın var; o da gitmiş. Meslekî bir toplantı gibi onların ihtisaslarından istifade etmek için oraya çağırmışlar.

Bütün erkekler korkularından susmuşlar. İsmini söylemeye lüzum görmüyorum; o kadın kalkmış, gerçekleri, doğru şeyleri dobra dobra, merdâne söylemiş. Aferin, aşk olsun! Erkekler susmuş, kadın erkeklik yapmış, konuşmuş. Bazen böyle oluyor.

Bir kitapta okumuştum çok hoşuma gidiyor:

Sultan Mahmud, Rey şehrini idaresi altına almak istemiş. Rey şehrinin de hükümdarı ölmüş. Bir küçük çocuk kalmış, çocuğun da bir yaşlı büyüğü, annesi veya anneannesi var. Ama tecrübeli bir kadınmış, dindar, iffetli, zahide bir kadınmış. Çocuk küçük olduğu için, idare onun elindeymiş. Sultan Mahmud Rey şehrine;

“—Şehri bana teslim etsinler, hutbeyi benim nâmıma okusunlar, paraları benim adıma bassınlar; benim hâkimiyetime girsinler!” diye haber göndermiş. Çocuk küçük, belde küçük, askeri az; Sultan Mahmud meşhur bir sultan, hücum etti mi ezer geçer, canına okur.

Şimdi bu hükümdar ne yapsın?

Hükümdar küçük de o yaşlı kadın mektup yazmış, diyor ki;

“—Ey Sultan Mahmud! Mektubunu aldım. Böyle böyle demişsin. Allah bilir ki sen bana zulmen ordu toplayıp hücum edersen ben de müdafaaya kalkışır seninle çarpışırım! Korkmam ve kaçmam, sen bana hücum edersen ben de seninle çarpışırım!”

Bunu kadın diyor ama kadın kurnaz, cevabın güzelliğine bakın:

“—Sen mektubunda; ‘Askerle ezerim, istediklerimi yaparsınız ya da ezer geçerim!..’ diyorsun ya; gelirsen seninle çarpışırım! İki ihtimal var: Bir; sen beni yenersin, -tabi olacağı o, bunun ordusu ne kadar; ötekisi Sultan Mahmud- zaten meşhur bir sultansın, cümle cihana hâkimsin; ‘Sultan Mahmud bir ihtiyar kadını yenmiş.’ derler, bu sana şeref getirmez, senin şerefini düşürür. Ama bir de benim seni yendiğimi düşün, cümle cihana rezil olursun; ‘İhtiyar bir kadın koca Sultan Mahmud’u yenmiş!’ derler.” diyor.

Sultan Mahmud bu mektubu alınca Rey şehriyle uğraşmaktan vazgeçmiş!

Dil hakkında Yunus Emre ne güzel söylüyor:

Söz ola kese savaşı,
Söz ola kestire başı…

Söz kötü söylendiği zaman, "Kesin şu herifin kafasını!" İnsan canından oluyor, söz çok önemli. Onun için kadınların da merdâneleri, dobra dobra yüreklileri oluyormuş. Kadınlar öyle olabildikten sonra, erkeklerin haydi haydi mert olması lazım. Kadınların erkekleri olduğuna göre, merdâneleri olduğuna göre erkeklerin haydi haydi erkek olması lazım; erkeklerin kadınlaşması yakışık almaz!

Onun için dürüst olalım dobra dobra olalım. Allah'tan korkalım Allah'tan gayrıdan korkmaya lüzum yoktur, faydası yoktur ve zararı vardır!

İnsan Allah'tan gayrıdan korkarsa ne olur?

Allah ceza olarak korktuğunu o kişiye musallat eder. Bunun altını çizin. Korktuğu mutlak başına gelir! Cezadır, bu hadîs-i şerifte bildiriliyor. Peygamber Efendimiz:

"—Bir insan Allah'tan gayrı bir şeyden korkarsa korktuğu mutlaka başına gelir. Eğer Ademoğlu Allahtan gayrı hiçbir şeyden korkmasaydı, hiçbir şey ona zarar vermeyecekti!" diyor.

Olmuş bir hadise naklediyorlar:

Abdullah ibn-i Ömer RA, Hz. Ömer'in oğlu Abdullah. Hz. Ömer terbiye etmiş, sahabenin alimlerinden dindar, ibadet ehli, mübarek bir kimse… Allah şefaatlerine nail etsin…

Gelmiş bakmış ki bir kalabalık, şehrin surları kenarında duruyor, yolun ağzında bekleşiyorlar. Kalabalık; hayvanları, yükleri var ama orada kaynaşıp bekleşip duruyorlar.

"—Ne oluyorsunuz?" demiş. Diyorlar ki;

"—Yolumuzun üzerinde, ilerde aslan yatıyor."

Hakikaten ileriye bakmış, aslanın birisi oraya ayaklarını uzatmış, yolun üzerine yan gelmiş yatmış.

Çölde aslan! Bu hadiseleri anlamak için o zaman şehirlerini şimdiki şehirler gibi düşünmeyin. O zamanki şeyler şimdi şehirlerin değil köylerin bile cesametine yaklaşmaz! Küçücük küçücük yerleşme yerleri, düşman giremesin falan diye etrafında

surlar vardır veyahut evler yakın yakın yapılmıştır. Akşamüstü herkes girdikten sonra emniyet olsun falan diye varsa hendeği vardır, varsa kapısı vardır kapatılır. Oba gibi bir şeydir yani o zamanın şehirleri…

Medine'nin 40-50 yıl önceki resimlerine baktım da hayret ettim. Küçücük avuç içi kadar bir yer, köy gibi! Herhalde bu hadise orada cereyan etmiş olsa gerek.

Abdullah ibn-i Ömer bakmış, orada hakikaten aslan yatıyor, yırtıcı bir hayvan! Yürümüş dosdoğru aslanın üstüne gitmiş.

Neden? İmanı var, Peygamber Efendimiz'den duyduğu bu hadise dayanarak gidiyor. Gitmiş, aslan orada duruyor.

"—Aslan saldırsa ya!"

Aslan Allah'ın emrinde, Allah'ın sevgili kuluna saldırır mı? Onlar evliyâlardan üstün, onlar sahabe!

Aslanın yanına kadar gitmiş. Hani inatçı keçileri kulağından, boynundan tutarlar ya; aslanın kulağından yapışmış, yoldan kaldırmış, öbür tarafa kadar götürmüş, dehlemiş, kışalamış kovmuş.

Ondan sonra dönmüş gelmiş, adamlara diyor ki:

"—Hadi yolunuzu açtım, gidin! Rasûlüllah doğru söylemiş. Âdemoğluna Allah korktuğunu musallat eder. Eğer Ademoğlu Allah'tan gayrı hiçbir şeyden korkmasaydı, hiçbir şey ona zarar veremeyecekti! Hadi yürüyün yolunuza…" diyor.

O hadisi bildiğinden aslanın üstüne yürümüş o imana sahip olduğundan aslan ona saldıramamış. İman işi o!

Elinde mi? Aslan gürleyerek gelir de, Allah'ın evliyâsının elini ayağını yalar!

O bakımdan Allah'tan korkmaya kendimizi verelim, alıştıralım! Allah'tan gayrıdan korkmayalım ki, onların hücumuna musallat kalmayalım! Çünkü belâ olarak Allah; "Sen misin benden gayrıdan korkan? Al bakalım cezayı!" diye başımıza onu sarmasın…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

06. 09. 1987 – İskenderpaşa Camii

04. İYİLİĞİ EMRETMEK, KÖTÜLÜĞÜ ENGELLEMEK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, şefîi'l-müznibîn muhammedin'il-mustafâ ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَنْبَغِي لِلْعَالِمِ أَنْ يَسْكُتَ عَلَى عِلْمِهِ ، وَلاَ يَنْبَغِي لِلْجَاهِلِ أَنْ يَسْكُتَ عَلَى جَهْلِهِ ؛ قَالَ اللهُ تَعَالَى: فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

(طس. عن جابر)

RE. 491/6 (*Lâ yenbağî li'l-àlimi en yesküte alâ ilmihî, ve lâ yenbağî li'l-câhili en yesküte alâ cehlihî; kàle'llàhu teàlâ: Fes'elû ehle'z-zikri in küntüm lâ ta'lemûn.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ikramı, ihsanı dünya ve ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri sizleri ve bizleri sevdiği kullarından eylesin... Sevdiğimiz neticelere vâsıl eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şerifleri, sünnet-i seniyyesi dinimizin direği, can damarımızdır. O bakımdan yaz kış fırsat buldukça, Allah imkân verdiği kadar bu hadîs-i şerifleri okumak, dinlemek üzere burada toplanıyoruz. Allah cümlemizden

razı olsun…

Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup feyizyâb olmaya gayret ediyoruz. Hiç şüphe yok ki bu çalışma, bu tercih âhiret hayrı bakımından insanın pazar günü piknik yerlerine gitmesinden, gezmesinden, eğlenmesinden çok daha önde gelen kıymetli bir çalışma… Allah ecrinizi bol bol ihsan eylesin…

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce, evvelen ve hâsseten Peygamber Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın ve bağlılığımızın bir nişânesi, tezâhürü olmak üzere onun ruhuna hediye etmek için, sonra onun cümle âlinin ve pâk ashâbının, etbâının, ahbabının ruhlarına hediye edelim diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in irşadıyla vazifeli olarak çalışmış olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve halifelerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şuraya cem' olmuş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün yakınlarının ve sevdiklerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diye çarpışarak canlarını, mallarını ve bütün gayretlerini ortaya koyarak fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han ve askerlerinin ve ecdâdımızın ve sâir mücahidlerin, gâzilerin, şehidlerin ruhlarına hediye olması için;

Camimizin bânisi İskender Paşa merhumun ruhuna hediye olsun diye ve bu camiyi ayakta tutan, tekrar tekrar tamir ve tecdit eyleyenlerin ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanların da dünya ve ahiret saadetine ermemize vesile olsun diye bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyalım, ruhlarına hediye edelim, ondan sonra başlayalım. Buyurun!

…………………………

a. Alime Susmak Yakışmaz

Okuduğumuz hadîs-i şerifler metin olarak *Râmuzü'l-Ehàdîs* isimli hadis kitabından alınıyor. Demin metnini okuduğum hadîs-i şerif 491. sayfasının 6. hadîs-i şerifidir. Şimdi izaha başlayalım.

Taberânî'nin *Mu'cemü'l-Evsat*'ında Câbir RA'dan rivayet

eylediğine göre, Peygamber SAS Hazretleri şöyle buyurmuş:[28]

لاَ يَنْبَغِى لِلْعَالِمِ أَنْ يَسْكُتَ عَلَى عِلْمِهِ ، وَلاَ يَنْبَغِى لِلْجَاهِلِ أَنْ يَسْكُتَ عَلَى جَهْلِهِ ؛ قَالَ اللهُ تَعَالَى: فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

(طس. عن جابر)

RE. 491/6 (*Lâ yenbağî li'l-àlimi en yesküte alâ ilmihî, ve lâ yenbağî li'l-câhili en yesküte alâ cehlihî; kàle'llàhu teàlâ: Fes'elû ehle'z-zikri in küntüm lâ ta'lemûn.*)

(*Lâ yenbağî li'l-àlimi en yesküte alâ ilmihî*) "Alime ilmi ile susmak gerekmez, yakışık almaz."

Alim, madem ki ilmi vardır, susmamalı; hakkı, hakikati, gerçeği, doğruyu söylemeli, bilmeyenlere öğretmeli, çalışmalı, çabalamalı.

(*Ve lâ yenbağî li'l-câhili en yesküte alâ cehlihî*) "Cahile de cahilliği ortada durup dururken susmak yakışmaz."

O da çalışmalı, çabalamalı, sormalı, araştırmalı, öğrenmeli, cehaletten kurtulmaya çalışmalı!

Ne alime susmak yakışır, ne cahile susmak yakışır. Alime susmak yakışmaz, ilmini söyleyecek; cahile susmak yakışmaz, soracak, cahilliğini giderecek, bilgili olacak.

Peygamber Efendimiz bunun arkasından âyet-i kerîmeden delil getiriyor, diyor ki: (*Kàle'llàhu teàlâ*) "Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle buyurmuştur:

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ (الانبياء:٧)

(*Fes'elû ehle'z-zikri in küntüm lâ ta'lemûn*) "Eğer bilmiyorsanız zikir ehline sorun, öğrenin!" (Enbiyâ, 21/7)

---

28 Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.298, no:5365; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.139, no:7748; Heysemî, Mecmaü'z-Zevâid, c.I, s.403, no:751; Cabir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.238, no:29264; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.273, no:18153.

“Alimlere, kendilerine bilgi ilim verilmiş, Allah’ın kitabı, dini hakkında mâlumat sahibi kılınmış olan kimselere sorun da gerçeği öğrenin, anlayın!” diye Kur’ân-ı Kerîm’de madem böyle emir var, o halde alim de susmasın, cahil de susmasın diyor.

Peygamber SAS Efendimiz ilim öğrenmekle ilgili o kadar çok hadîs-i şerifler buyurmuştur ki, onları tutmak durumundaysak, hiç tereddüde mahal kalmadan hepimizin sabah akşam bir şeyler okuyup öğrenmeye çalışmamız gerekir.

Fakat ben bu işi anlayamıyorum, içinizden anlayan birisi varsa vaazdan sonra gelsin, bana izah ediversin: Dinimiz ilme ve alime ve öğrenmeye ve öğrenciye çok büyük mükâfatlar verdiği halde biz niye cahil kalıyoruz, ben anlayamıyorum! Teşvik bu kadar fazla, sevap bu kadar çok, Allah’ın emri bu kadar kesin, Peygamber Efendimiz’in teşvik ve tavsiyesi bu kadar ortada; yine de biz cahiliz, yine de biz geriyiz.

Ne bakımdan geri?

Dinî bakımdan da geri, dünyevî bakımdan da geri.

Neden? Çünkü dinî bakımdan ileri olmadan dünyevî bakımdan ileri olunmuyor. Dinî bakımdan insan ileri oldu mu, prensip sahibi oluyor, mes'uliyet duygusu taşıyor, çevresine bakıyor, şartları kolluyor, düşmanı anlıyor, kendi halini görüyor, çalışıyor. Mes'uliyet duygusu olmadı mı;

"—Pazar günü hangi plaja gideyim? Hangi piknik yerinde vakit geçireyim? Kazancımı daha çok arttırmak için ne yapabilirim? Acaba bankaya mı koysam, hangisi daha çok faiz veriyor? Yoksa bir kaptı kaçtı daha kestirme bir usul var mı? Şu kadar insanı dolandırsam, şu kadar para sahibi olsam, ondan sonra şöyle olur böyle olur...Mercedeslerde kurulurum, rahat ederim, gezerim..." diye milletin aklı bu taraflarda.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim kulluğumuza, bizim çalışmamıza, bizim gayretimize muhtaç değil kardeşlerim! Bunu açıkça siz de biliyorsunuz, ben de bir kere daha ifade edeyim; boşuna naz yapmayalım. Allah-u Teàlâ Hazretleri bize muhtaç değil; biz Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne muhtacız!

اَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ اِلَى اللهِ ، وَاللهُ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيدُ (فاطر:١٥)

(*Entümü'l-fukarâu ila'llàh, va'llàhu hüve'l-ganiyyü'l-hamîd*) "Sizsiniz Allah'a muhtaç olan varlıklar, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin hiç ihtiyacı yoktur. Zengin ve övülmeye lâyık olan ancak odur." (Fâtır, 35/15)

Allah ganîdir, âlemlerden müstağnîdir, hiçbir şeye, hiçbir kimseye ihtiyacı yoktur. Fakir, muhtaç, mecbur olan biziz. Bu çalışmalar bizim için.

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

"—Din uğrunda çalışın, çabalayın, gayret sarf edin, uğraşın, didinin."

Neden? Aslında faydası bizim için.

Öğrenci çalışırsa, öğretmen onu tazyik ederse, ille çalıştırmak isterse, babası kaşlarını çatarsa, büyükleri zorlarsa;

"—Çalış çabala, aman oku, adam ol!" derlerse, ne olacak? Kime fayda?

Okuyan kimseye faydası var.

Dinî bilgiler ve dinî ameller de böyle; bunları kim öğrenirse, kim yaparsa dünya ve âhiretin saadetine kendisi erecek. Allah onun için emrediyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin emirleri, yani dinimizde bize Kur'ân-ı Kerîm'de, hadîs-i şeriflerle, fıkh-i İslâmî ile öğretilen bilgilerin hepsi insanoğlunun ruhunu korumak için, vücudunu korumak için, cemiyetini korumak için, malını korumak için, ahlâkını korumak için, soyunu sopunu, sülâlesini, neslini korumak içindir, kesilmesin diyedir. Hepsi dönüp dolaşır, insanoğlunun faydasına yönelik olduğu anlaşılır.

"—Hocam, faydasına diyorsun ama Allah bir de emrediyor ki; Allah yolunda çarpışın, şehid olun!"

O şehid olmak bile yine insanlığın faydasınadır. Çünkü çarpışırsın, sen ölürsün; ama arkandakiler rahat eder. İstiklal harbinde, Çanakkale harbinde bizim dedelerimiz şehit oldular, biz şimdi şu memlekette oturuyoruz kalkıyoruz, yiyoruz içiyoruz. Belki onlara teşekkür etmek bile aklımızdan geçmiyor. Ama onlar zaten bizim teşekkürümüze muhtaç değil, biz onların şefaatine muhtacız. Onlar Allah yolunda çarpıştılar, şehid oldular, vazifelerini yaptılar, imtihanı başardılar, cennet nimetleriyle nimetleniyorlar.

Gökyüzünden sesleniyorlar ki;

"—Korkmayın, siz de çarpışın, siz de çalışın, siz de sevap kazanın, siz de cennete gelin!"

Kulakları duyan duyuyor, duymayan duymuyor. Allahu Teâlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'inde bildirmiş. Asıl bizim oturup ağlamamız lazım. Onlar vazifelerini yaptılar, sevapları kazandılar.

Muhterem kardeşlerim!

Bir kitapta okumuştum: Güney Amerika'da bir çeşit karıncalar varmış. Kitapta ilmî adını yazıyor. Bu karıncalar büyük akarsuları bile geçerlermiş. Şarıl şarıl akan dereleri, ırmakları bir taraftan öbür tarafa geçerlermiş. Ve çok tahripkârlarmış, önüne gelen canlıları yerlermiş, ısırırlarmış. İri karıncalar... Bunlardan kurtulmak çok zor olurmuş. Dereleri ırmakları geçerlermiş.

Nasıl geçerlermiş?

Bir tanesi derenin kenarına gelirmiş, derenin kenarındaki

sağlam bir otu ısırırmış, arkasındaki onun üstünden yürürmüş, onun beline sarılırmış, onun arkasındaki onun üstünden yürürmüş, sımsıkı onun beline sarılırmış... Ölürlermiş; ama karşı tarafa köprü yaparlarmış, onların üstünden öteki hemcinsleri geçer, yiyeceklerini yerlermiş. Yani kollektif, içtimâî şuura bakın ki topluluk için kendisini feda ediyor; ama arkadaki nesli yiyecek içecek buluyor.

Bizim dedelerimiz bizim için çarpıştılar, eceli gelen öldü, şehid oldu; öbür tarafta eceli gelen ötekisi de yine öldü, cepheye gitmeyen de öldü. Cepheden kaçan kaldı mı? O da öldü.

"—Acaba harbe gidenler vaktinden önce mi öldü?"

Vallàhi de, billâhi de vaktinde öldü. Vaktinden evvel ölmedi, vaktinden sonra da ölmedi. Çünkü Allah kime ne kadar ömür vermişse o kadar yaşar. Allah öldürmeyince insan ölmez.

Bizim İstiklâl Harbi madalyası kazanmış bir tanıdığımız vardı, diyordu ki:

"—Çocuklar, Allah insanı öldürmeyince insan ölmüyor. Ben Sina cephesinde, Filistin cephesinde çarpışırken ordular arasında muhabere subayıydım. Bir taraftan bir tarafa giderken kurşunlar

‘cıv cıv’ vızır vızır etrafımdan geçerdi. Bak işte hâlâ karşınızdayım...” diye kendisi söylüyordu.

İstiklal madalyası almış, yani yüksek rütbelere çıkmış bir kimseydi. Allah rahmet eylesin…

Geçen gün baktım, bir kaza olmuş, İranlılardan bilmem kaç tanesi bizim memlekette, bir trafik kazasında ölmüşler. O İran’da da olsa ölecek, İran’dan kaçsa da ölecek, cepheye gitse de ölecek, Türkiye’ye girse de ölecek, otobüse binse de ölecek, evinde dursa da ölecek. Ölecek, o yazılmış. Azrail onun ismini listesine almış, vakti gelince o ölecek, nereye kaçarsa kaçsın... Bir başka İranlı burada Antalya’da mı, bizim denizlerden birinde boğuldu. Yani rahat etmek için ülkesinden kaçtı.

Neden İran’ı misal veriyorum?

İran savaş yapıyor diye, İran’dan bazıları kaçıyor diye söylüyorum. Irak da öyle, başka yer de öyle...

Ölümden kaçılmaz.

Kâfirler, müşrikler mü’minlere demişler ki;

“—Eğer bizim sözümüzü dinleselerdi, Peygamberlerinin peşinden gitmeselerdi, savaşa katılmasalardı işte böyle ölmezlerdi.”

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur’ân-ı Kerîm’de buyuruyor ki:

“—Hadi öyleyse siz kendi üzerinizden ölümü kaldırın bakalım! Madem o kadar açıkgözsünüz, o kadar beceriklisiniz, hadi bakalım kendiniz ölümden kurtulun!”

Nereye kaçacak?

Kırk tane kapının arkasına saklansa, kale içine kale yapsa, ecel geldi mi gider.

Onun için, onlar vazifelerini yaptılar, çalıştılar, kazandılar, ecirleri aldılar. Sıra bize geldi. Eğer biz Allah yolunda yürürsek, Allah’ın dinine hizmet edersek, Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin hazinesine bir şey ilave olmaz, kazanan biz oluruz. Eğer biz Allah’a âsi olursak, Allah’ın emrini tutmazsak, kötü kul olursak, günah işlersek Allah’ın hazinesinden bir şey eksilmez, cezayı biz çekeriz.

Hz. Ali yemin etmiş, demiş ki;

“—Vallàhi ben kimseye iyilik etmedim, kötülük etmedim!”

Hz. Ali Efendimiz şakacı, nüktedan bir insan olarak latife etmiş, demiş ki;

"—Ömrümde hiç kimseye iyilik etmedim, kötülük etmedim!"

Bilmece gibi bir söz, ne demek?

Yani, "Yaptığım iyiliğin sevabı, faydası bana..."

Biliyoruz ki iyilik ettiği Kur'ân-ı Kerîm'de sabit. Aç oldukları zaman kapılarına gelen dilenciye, miskine, fakire yiyeceklerini verdiler; Kur'ân-ı Kerîm kendilerini methetti. Ama o diyor ki;

"—Yaptığım iyilik bana, başkasına iyilik yapmış değilim, kendime iyilik yaptım. Eğer kötülük yaparsam o da bana, başkasına kötülük yapmış sayılmam, asıl kendime kötülük yapmış sayılırım."

Dikkatinizi çekeyim, hatırlatayım ki; dinimizde günah işleyen kimseye ne derler?

"—Nefsine zulmetti." derler. Günahkâr insan "kendi kendisine zulmetmiş" tâbiriyle anılır.

"—Ey nefislerine zulmeden kullar!" Ne demek?

"—Ey günah işleyen kullar!"

Allah-u Teàlâ Hazretleri niye “nefislerine zulmetmiş” diyor?

Günah işleyince cezayı hak ediyor, cehennemde yanacak, bu sefer kendi kendisine zulmetmiş oluyor. Kendisine zulmetmiş oluyor, başkasına değil...

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan, bilelim ki Allah’ın bize ihtiyacı yok. Bizim üzerimizde ne varsa hepsi Allah’ın, hepsini Allah veriyor.

“—Hayatı Allah mı veriyor?”

Allah veriyor.

“—Vücudu Allah mı veriyor?”

Allah veriyor.

“—Sıhhati Allah mı veriyor?”

Allah veriyor.

“—Aklı Allah mı veriyor?”

Allah veriyor.

“—Rızkı Allah mı veriyor?”

Allah veriyor. Bize her şeyi Allah veriyor.

Küçücüktük, hiçbir şeydik, yoktuk, var eyledi. Büyüttü, koca adam olduk, aklı başında insanlar olduk. Her şeyimiz ondan… Kimin malını kime satıyoruz?

Böbürlenmeye bir hakkımız yok. Övünmeye hakkımız yok. Sakınmaya da hakkımız yok. Malın sahibi geldi mi malını ister. “Ver bakalım emaneti, ben sana bunu sana vermiştim, ver geriye!” derse emanetçi onu vermemezlik edemez ki.

Aklımız varsa Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne iyi kulluk ederiz; aklımız yoksa kötü yollarda vakit geçiririz, kendimize zulmetmiş oluruz, mahvoluruz.

Onun için, dini öğrenelim. Çalışalım, fedakârlık yapalım. Bilenlerimiz bildiğini başkalarına anlatsın. Memlekette çok yaygın, sârî bir hastalık gibi bir cahillik var; kimsenin bir şeyden haberi yok. Dünya ilimlerini bilseler, ahiret ilimlerini bilmiyorlar. Şeytan gibi, şeytana çarığı ters giydirirler. Şimdi çarık da yok, pabuç da yok; şeytana kundurayı ters giydirirler. Fakat ahiretten şu kadarcık bilgileri yok.

“—Şunu yaparsam Allah sever mi, kızar mı? Rızasına mı ererim, yoksa gazabına mı uğrarım?”

Düşünmüyor, aklına gelmiyor veya bilmiyor. Onun için, bu sırada bize susmak yakışmaz.

"—Hocam ben alim değilim. Hadi sen konuş ama ben alim değilim."

Sen de alimsin, ben de alimim. Çünkü imanlıyız, Allah'ın varlığını birliğini biliyoruz. Diploma alma şartı yok. Hepimizin Allah'ın dinini etrafa yaymak için çalışmamız, konuşmamız, öğretmemiz gerekir. Küçük çocuğumuza da mı birkaç söz söyleyemeyiz?

Bizim mahallede dün bir sünnet düğünü vardı, yani İstanbul dışında bir başka kasabada… Orada sünnet çocuğu şıkır şıkır ortada oynuyordu, göbek atıyordu. Etrafında kızlar, erkekler el tutmuştu, göğüslerini hoplata hoplata oynuyorlardı. Halay çekiyorlardı, halka döndürüyorlardı... O bir sünnet düğünü...

Bir başka sünnet düğününe geldik; sünnetlik çocuklar sarık sarmışlar, şu benim cübbem gibi cübbe giymişler, bol pantolon giymişler, pırıl pırıl, ipek gibi, kelebek gibi, nur gibi tepeden tırnağa bembeyaz, kaymak gibi, süt gibi... Onlar da sünnetlik, onların da yaptıkları şey sünnet... Güya ötekisi de sünnet yapıyor. Birisi yanlış yolda...

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi yolunda dâim eylesin. Hakkı, gerçeği hak ve gerçek olarak görüp, tesbit edip, ona uymayı nasib eylesin… Bâtılın bâtıl olduğunu görüp ondan uzak durmayı nasib eylesin…

Çocuğumuza öğretebiliriz. O çocuğunu o baba, maşaallah, başına takke yerine veyahut şu asker şapkası gibi siperlikli şapka yerine sarık sarmış. Ben de ilk defa gördüm. O kadar sünnet düğününe giderim, hiç görmemiştim. Arkaya doğru da sarkıtmış, çocuğun yüzüne bir başka nur gelmiş, güzel olmuş. Sırtında da bol cübbesi var. Gidip de hazır sünnet kıyafeti almamış, kendisi diktirmiş, çok yakışmış. Pantolon da güzel, her şey güzel. Baktım, "Şunun resmini çekin, herkes bir görsün." dedim.

Demek ki çocuğumuzu yetiştirebiliriz. O çocuk öyle yetişecek; öteki çocuk dansçı, göbek atıcı, çalgıcı, türkücü, o tarzda yetişecek. Çocuğumuza da mı hâkim olamayız?

Küçük çocuk, bizim sözümüze bakıyor; biz onu neye teşvik

edersek öyle yapıyor. Bebek bile sen namaz kılarken, gelir senin yanında seccadeye yatmaya çalışır, o da namaz kılıyormuş gibi yapmaya çalışır. Neyi görürse onu yapar. Sen karşısında sigara içersen, o da bir paketten bir sigara aşırıp bir kenarda yakıp içmeye çalışır. Büyükten ne görürse küçük onu yapar. Onun için, çocuklarımızı iyi yetiştirebiliriz.

Hanımımıza sözümüz geçer. “Çarşıya çık, çıkma... Şunu giy, giyme... Bunu al, alma... Şuraya git, gitme!” diyebiliyoruz. Hanıma eğitimde bulunabiliriz. Çevremizdeki yakın arkadaşlarımızla sabahtan akşama konuşuyoruz, sohbetimiz oluyor; hakkı söyleriz, hayrı söyleriz. Günün belli saatlerinde bir şeyler okuruz, belli saatlerinde okuduğumuzu satarız. Hem öğrenmekten kazanırız, hem öğretmekten kazanırız.

Onun için, gününüzün belli saatlerinde bir şeyler okuyun, bir de öğrendiğinizi, bellediğinizi bir yerde anlatın. Alime susmak gerekmez. Bizim hepimiz konuşursak epeyce dinî bir propaganda olur, İslâm yayılır. Cahile de susmak yakışmaz, o da bilmediğini araştırsın, sorsun, öğrensin, cahillikten kurtulsun. Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri cahilleri iki misli azaplandıracak, bir de cehaletten dolayı azarlayacak, azaplandıracak. Onun için, aman gözünüzü açın!

b. Emr-i Ma’ruf Yapmanın Şartları

Deylemî, Enes RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Hazretleri bu ikinci hadîs-i şerifinde buyuruyor ki:[29]

لاَ يَنْبَغِى لِلرَّجُلِ أَنْ يَأْمُرَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ ، حَتَّى يَكُونَ فِيهِ

خِصَالٌ ثَلاَثٌ: رَفِيقٌ بِمَا يَأْمُرُ ، رَفِيقٌ بِمَا يَنْهَى ؛ عَالِمٌ فِيمَا يَأْمُرُ ، عَالِمٌ

[29] Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.137, no:7741; Enes ibn-i Mâlik RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.74, no:5561; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVII, s.272, no:18152.

فِيمَا يَنْهَى ؛ عَدْلٌ فِيمَا يَنْهَى (الديلمى عن أبان عن أنس)

RE. 491/7 (*Lâ yenbağî li'r-raculi en ye'müre bi'l-ma'rûfi, ve yenhâ ani'l-münkeri, hattâ yekûne fîhi hısâlun selâsün: Refîkun bimâ ye'muru, refîkun bimâ yenhâ, âlimun fîmâ ye'muru, âlimün fîmâ yenhâ, adlün fîmâ yenhâ.*)

"—Adama, kişiye emr-i mâruf nehy-i münkeri şu üç noktada, şu vasıflara sahip olmadıkça yapmak uygun düşmez."

Emr-i mâruf yapacak, nehy-i münker yapacak. Ne demek?

Emr-i mâruf; yani iyilikleri, aklın ve şeriatin doğru düzgün iyi gördüğü şeyleri yaymaya, yaptırmaya çalışacak, propagandasını yapacak, reklamını yapacak, sözünü söyleyecek, teşvik edecek. Nehy-i münker; aklın ve şeriatin uygun görmediği kötü, çirkin, yakışıksız şeyleri yaptırmamaya çalışacak, engellemeye çalışacak, onun kötülüğünü söyleyecek.

Bu müslümanlara farzdır. Her müslüman emr-i mâruf nehy-i münker yapmakla muvazzaftır, Allah'ın emrettiği bir vazifedir, boynumuzun borcudur.

Ama bunu yapacak insanda üç tane sıfat toplanmış olmalı, o işi yapacak insan şu vasıfta olmalı:

1. (*Refîkun bimâ ye'muru, refîkun bimâ yenhâ*) "Emrettiği şeyde, nehyettiği şeyde, yapın dediği şeyde, yapma dediği şeyde rıfk sahibi olacak, yani yumuşak yumuşak yapacak."

Eline sopa alıp kafasını kırarak, gözünü çıkartarak, pataklayarak, bacağını kırarak, sağını solunu çürüterek, morartarak olmaz. Tatlı tatlı, yumuşak yumuşak yapacak, bir.

2. (*Àlimun fîmâ ye'muru, àlimun fîmâ yenhâ*) "Söylediği sözü, yapma dediği işi, konuyu bilen bir kimse olacak."

"—Yapma!" dediği zaman bir şeye dayanmalı, "Yap!" dediği bir esasa dayanmalı. Hangi esasa dayanmalı?

Ya ayete dayanmalı, ya hadise dayanmalı, dinimizin bir emrine uygun düşmeli.

Meselâ, duyuyoruz; müslümanlar musafaha yapıyor, öbür taraftan bazı ham insanlar, görmemişler kızıyor:

"—Niye musafaha yapıyorsun? Yapma!"

“—Canım, musafaha yapmak sevap kazandırıyor, günahların dökülmesine sebep oluyor. Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerifinde var, ondan yapıyorum.”

“—Başına sarık sarma!”

“—Peki niye sarmayayım?

Sarık sarmak Efendimiz’in hadîs-i şeriflerinde tavsiye edilmiş. Sarık sardığı zaman sevabı çok. İnsan meleklere benziyor, meleklerin alâmeti ve kıyafeti olmuş oluyor. Onun için sarıyorum.”

Namazdan sonra meselâ, kalkıyor, gidiyor. Acelen ne?

“—Gidiyorum.”

Dua etsene!

“—Niye dua edecekmişim?”

Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş. Diyor ki:

“—İnsan bu ibadeti yaptıktan sonra arkasından da dua etmedi mi, ücretini almadan giden işçi gibi olur.”

Yani onun bir sevabı, ücreti var. Allah’tan iste, fırsat fırsattır, sevapları kazan. “Gitme kardeşim, otur, dua da yap!” diyorsun, bir şeye dayanıyorsun.

“—Yap!” dediğin şeyde, “Yapma!” dediğin şeyde dinî bir esasa

dayalı olacak, bilgin olacak, söylediğin şey yanlış olmayacak.

"—Kafanı açsan da olur, kafanı açıver."

"—Neye göre açayım? Salâhiyetim, hakkım var mı? Yok ki, açamam!"

"—Hocam, müsaade edin, bizim küçük daha küçüktür, zavallıcık sabah namazına kalkmasın. Sen söylemişsin, sabah namazına kalkıyor. Söyle de kalkmasın."

Estağfirullah! Allah "Namaza kalkın!" diyor, emrediyor, müezzin camiden "*Hayye ale's-salâh*!" diye bağırıyor, "Bizim çocuğun sıhhati bozulmasın." diye kadın benden "Söyle de kalkmasın, uyusun." diye onu istiyor. O arada uyku doğru değil, uykunun zamanı var. Uykuyu sen akşam yatsıdan sonra uyut, çocuğa televizyon seyrettirme... Televizyonu seyrettiriyor, sabah namazına kalkmak istemiyor.

"—Ezanları hoparlörle okumasınlar."

Niye?

"—Sabahleyin uykumuz kaçıyor."

O uyku zamanı değil ki; kaçsın, nereye giderse gitsin!

"—Bu kadar bağırmak olur mu?"

Niye olmasın? Ezan duyulacak, davettir; duyan kimse de camiye gelecek.

Muhterem kardeşlerim!

Emrettiğimiz şeyi, delilini, mesnedini bileceğiz; yasakladığımız şeyi, delilini, mesnedini bileceğiz.

Suudi Arabistan'a gittiğim zaman... Tabii oranın mezhebi Hanbelî, ayrıca oraya Şâfî mezhebinden, Mâlikî mezhebinden, dünyanın her yerinden insanlar geliyor. İmam selâm veriyor:

"—*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llah... Es-selâmu aleyküm ve rahmetu'llah...*"

İmam selam verirken, ben de onunla selâm veriyorum. Yanımdaki yakama yapışıyor;

"—Niye imamla beraber selâm verdin?"

"—İmama uymak lâzım da ondan!"

"—Hayır, imam iki tarafa selâm verecek, sen ondan sonra selâm vereceksin."

"—Ben Hanefî mezhebindenim, Türküm, Türkiye'den geldim. Benim imamlarım, müçtehidlerim, fıkıh alimlerim, büyüklerim bu

meseleyi böyle bize öğrettiler. İşte hadîs-i şerif, işte şu, işte şu...” dersen yakanı bırakıyor.

Cahil adam... Demezsen, bu sefer seni dini iyi bilmeyen bir kimse sanıyor, yanlış iş yapıyor.

Neden? Kendisinin bilgisi az. Kendisinin bilgisi az olduğundan, o konudaki hadisleri bilmediğinden bize haksız çıkış yapıyor.

Rüknü Yemânî’ye geliyoruz... Hacer-i Esved köşesi var, Irak köşesi var, Rüknü Şâmî var, Şam tarafı köşesi var, Yemen tarafı köşesi var. Kâbe-i Müşerrefe’yi tavaf ederken, dönerken Rüknü Yemânî’ye geldiğin zaman, yani biraz daha yürüdün mü Hâcer-i Esved köşesine geleceğin yerde, bizim arkadaşlardan bir tanesi —ben söylemiştim, kendisine hadis okumuştum— gitmiş, orayı öpmüş. Rüknü Yemânî’yi öpmüş.

Hemen Araplar, oradaki vazifeliler başına gelmişler:

(*Hâzâ harâm lâ tef’al*) “Yapma, haram, yasak!” demiş.

(*Lâ*) “Haram değil! (*Hâzihî sünneh*) “Bu sünnettir. Peygamber Efendimiz böyle yaptı.” demiş. Adam bilmiyor; Kâbe’nin orasında

vazifelendirilmiş, oturtulmuş.

Ben orayı hadîs-i şerifte, Peygamber Efendimiz öpmüş diye okudum, ben de öptüm. Geldi yanıma yanaştı, diyor ki;

"—Burayı öpmek olmaz."

Dedim ki;

"—Kardeşim, bak sizin kitaplarınızda *Neylü'l-evtâr* isimli sizin alimlerinizin yazmış olduğu kitapta bu böyle yazıyor. Sizin mezhebinizde de bu böyle. Ama sen bilmiyorsun. Bilmediğin şeye karışıyorsun, başkasını yanlış yaptı sanıyorsun.

Muhterem kardeşlerim!

Hele hele böyle çeşitli görüşlerdeki müslümanların geldikleri hac gibi, umre gibi yerlerde insanın artık müdahale edeceği konuyu bilmesi lazım!

Bilmezse ne olur? Gülünç duruma düşer, yanlış iş yapar, haksız yere çıkış yapmış olur.

Emr-i mâruf nehy-i münker yapacak insanın konuyu bilmesi lazım. Konuştuğu konuyu bilmesi lazım.

Ben orada çok şiddetli bir şekilde her dinî işin mesnedini öğrenmemiz, öğretmemiz gerektiğini hissettim. Yani bana kalsa, —tecrübeme dayanarak— şimdi ilâhiyat fakültelerinde, imam-hatip okullarında çocuklara her şeyi mesnediyle öğretirim.

Derim ki:

"—Öğle namazını, ikindiyi kılıyorsun. Niye?"

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de:

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا (النساء:١٠٣)

(*İnne's-salâte kânet ale'l-mü'minîne kitâben mevkùtâ*) [Muhakkak ki namaz, müminler üzerine belli vakitlerde farz kılınmıştır.] (Nisâ, 4/103) buyurdu, ondan.

"—Ramazan orucunu tutuyorsun. Niye?"

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ

مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة:١٨٣)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kütibe aleykümü's-sıyâmu kemâ kütibe ale'llezîne min kabliküm leallekûm tettekùn.*) "Ey iman edenler, sizden öncekilere yazıldığı gibi, size de oruç yazıldı; umulur ki korunursunuz." (Bakara, 2/183) buyurdu, onun için tutuyorum.

Şunu yapıyorsun, şu sebepten; bunu yapıyorsun, bu sebepten; delilleriyle öğretmeliyiz ki, çocuk mesnedini bilsin. Hem de sevabı çok olur. Taklit olmaz, tahkîke ermiş olur.

Emr-i mâruf nehy-i münker konusunu bilecek. Emr-i mâruf nehy-i münker yaptığı insana da şefkatli, merhametli olacak. Kızgın olmayacak, sert olmayacak. Onu severek, okşayarak, gönlünü yaparak, konuyu öğretmeye çalışacak. Çünkü sertlikten bir şey hâsıl olmaz. Bir şey hâsıl olur; düşmanlık hâsıl olur, kırgınlık hâsıl olur, zıtlık hâsıl olur. Yumuşak söyleyecek.

Önce kendisini sevdirecek.

"—*Es-selâmü aleyküm*" diyecek.

O da tabii mecburen:

"—*Ve aleyküm selâm*!" der.

"—Nasılsın kardeşim?" diyecek.

"—Teşekkür ederim, sen nasılsın?" der.

"—Allah ömürler versin. Maşaallah, çok beğendim."

Onun o andaki güzel durumunu anlatırsınız. Meselâ;

"—Ne güzel, ne mutlu kardeşim; genç yaşında camiye gelmişsin, namazı cemaatle kıldın, Allah kabul etsin. Biz böyle yaşlandık, ilk başlarda yapamayanlar ne kadar büyük kayıpta oluyorlar, sen işte genç yaşta başlamışsın..." Şimdi bunların hepsi güzel güzel, güzel güzel, yumuşak yumuşak...

"—Ama işte bak, namazda secde ederken ayaklarını havaya kaldırmayacaksın. Kaldırmak olmaz. Onu da öyle yapıver, olur mu arslan kardeşim?" deyince o zaman olur.

Ama ilk başta; "Hey! Ne yapıyorsun? Ayağını ne kaldırdın! Gitti namazın! Çık dışarı!" dersen, o olmaz. Yani yumuşak olacak.

Üçüncüsü neymiş?

3. (*Adlün fîmâ ye'muru, adlün fîmâ yenhâ*) "Söylediği, nehyettiği

şeyde adaletli olacak, adalet duygusuyla hareket edecek. Haksızlık yapmayacak, yerli yerinde yapacak, yersiz yapmayacak.”

Bir insana “Şunu yapma!” diyorsun, hakkın var mı?

Veyahut bir şeyi yap diyorsun;

“—Git, elmayı kopar!” diyorsun, elma senin mi?

“—Değil…”

Sen “Başkasının elmasını kopar!” diye bu adama niye söylüyorsun? Adalete uymuyor ki... Söylediği şeyin adalete de uygun olması lâzım.

Emr-i mâruf nehy-i münker hülâseten, özet olarak söylemek gerekirse; hepimizin boynunda bir vazife. Yalnız bunu yaparken üç tane sıfata sahip olmalıymışız:

Bir; yumuşak huylu olacağız, güleç yüzlü olacağız, yumuşak yumuşak yapacağız.

İkincisi; konuştuğumuz konuyu bileceğiz. Bilmediğimiz konuda yanlış şey söyleriz, yanlış şeyi yasaklarız.

Üçüncüsü de; insaflı, adaletli olacağız, haksızlık yapmayacağız, doğruyu söyleyeceğiz.

Allah hepimizi mücahid, gayretli, konuşkan, çalışkan müslüman eylesin… Ama adaletli, yumuşak başlı, bilgili eylesin…

c. Nefsinizi Zelil Etmeyin!

Üçüncü hadîs-i şerif:

Bu hadîs-i şerif sağlam kaynaklarda, Tirmizî’de, İbn-i Mâce’de var. Huzeyfe, Ebû Said ve İbn-i Ömer *radıya’llàhu anhüm*’den rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[30]

---

[30] Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.209, no:2180; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.21, no: 4006; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.405, no:23491; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.427, no:2790; Kudàî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.52, no:867; Beyhakî, *Âdâb*, c.III, s.137, no:834; Ahmed ibn-i Hanbel, *Vera’*, c.I, s.155; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.111, no: 7639, İbn-i Hibbân, *Sikàt*, c.VIII, s.481. no:14552; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.305; Huzeyfe RA’dan.

Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VII, s.418, no:10821; Hasan-ı Basrî Rh.A’ten.

Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.536, no:1411; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, cVII, s.536, no:12167; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.348, no:20721; Ma’mer ibn-i Râşid, *Câmi’*, c.IV, s.72, no:1337; Katâde RA’dan.

لاَ يَنْبَغِي لِمُسْلِمٍ أَنْ يُذِلَّ نَفْسَهُ ، قِيلَ: وَكَيْفَ يُذِلُّ نَفْسَهُ ؟ قَالَ:
يَتَعَرَّضُ مِنَ الْبَلاَءِ لِمَا لاَ يُطِيقُ (حم. ت. حسن صحيح غريب ،
ه. ع. ض. عن جندب عن حذيفة ؛ ع. عن أبى سعيد ؛ طب.
عن ابن عمر)

RE. 491/8 (*Lâ yenbağî li-müslimin en yüzille nefsehû. Kîle: Ve keyfe yüzillü nefsehû? Kàle: Yetearradu mine'l-belâi limâ lâ yutîku.*)

(*Lâ yenbağî li-müslimin en yüzille nefsehû*) "Müslümana kendi kendisini, kendi nefsini horlamak, horlatmak yakışık almaz. Hor ve

---

Hàris, *Müsned*, c.III, s.256, no:758; Ebû Bekre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.408, no: 13507; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, cVII, s.539; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.29, no:5304; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.274, no:18156.

zelil duruma, ayaklar altına düşürmek, çamurlara batırmak, kendisini hor etmek, zelil etmek müslümana yakışmaz.”

(*Kîle*) Demişler ki: (*Ve keyfe yüzillü nefsehû*) “Müslüman kendisini nasıl hor zelil edebilir? Bundan kasdın ne, yâ Rasûlallah?” diye sormuşlar.

(*Kàle*) Buyurmuş ki: (*Yetearradu mine’l-belâi limâ lâ yutîku*) “Tâkat getiremeyeceği belâlara kendisini atar. O belâlara attığı için sıkıntılara düşer, hor duruma düşer.”

Müslümanın izzeti var. Mesela diyelim ki; sokakta gidiyorsun, külhan beyinin birisi geldi geçerken sana bir omuz attı. Ondan sonra da bıyığını burdu, pis pis sırıttı…

“—Vay sen misin bana böyle yapan! Ben senin canına okurum!”

Ne olacak? Onun yanına gideceksin, sen ona bir yumruk atacaksın, o sana bir yumruk atacak, sen onun bacağına dalacaksın, o senin bacağına dalacak, toza toprağa bulanacaksınız.

Senin sakalın var, hacılığın hocalığın var, ayıptır. Birisi görecek, diyecek ki:

“—Ya bu câhil serseriye sen niye uydun? Yakışık almaz.”

Müslüman düşünecek, diyecek ki:

“—Ben müslümanım. Ben izzetli, şerefli, Allah’ın dindar bir kuluyum, bana bu yakışmaz. Omuz vurdu. Vursun, belâsını Allah versin.”

Yürüyüp gidecek. Yani cahile uymayacak.

Bizim Anadolu’da bir söz vardır:

“—Köpekle dalaşmaktan çalıyı dolaşmak daha hayırlıdır.”

Çalının öbür tarafına dolaşırsın, köpekle dalaşmazsın. Yani değmez.

Bizim de şahsen hayatımızda aleyhimize söz söyleyenler oluyor. Herkesin düşmanı oluyor. Ama insan onu da kolay hazmedemiyor, sonradan sonraya yavaş yavaş... Peygamber Efendimiz’e de muârız olanlar olmuş, Kur’ân-ı Kerîm’e de karşı çıkanlar olmuş. Hatta Ankara’daki bir hoca kardeşimizin dediği gibi; bu insanlar öyle edepsiz ki Allah’a bile dil uzatmışlar, neler söylemişler... O bakımdan bunları düşününce, —peygamberler hep sıkıntılar çekmişler— insana biraz hafif geliyor. Ama haksız şeyler söylüyorlar.

“—Hadi ben de ona karşılık vereyim!” diyorsun.
Diyorlar ki:
“—Hocam, karşılık verme, bu edepsiz.”
Çirkefe, çamura, pis suya bir taş atarsın; sıçrar, gelir üstüne yapışır, beyaz elbisen kirlenir.
Ne yapacaksın? En iyisi uymayacaksın; çalıyı dolanacaksın, köpekle dalaşmayacaksın.

O bakımdan, müslüman kendisinin izzetini bilecek.
İzzet, şeref, yücelik, haysiyet kimindir? Müslümanındır.
Müslüman kendi mevkiine uygun asil davranacak. Gidip kâfirle cihad etmek var da edepsizle, seviyesizle onun seviyesine inmek yok. Belâlara kendisini atmak yok. Kendisine uygun olmayacak durumlara kendisini düşüremez. Kendisinin izzetini şerefini düşünerek vakur olması lâzım geliyor. Siz bu izzeti hissedin, ona göre hareket edin!
Hz. Ömer RA’ın —Allah cümlemizi şefaatine erdirsin— bir hikâyesi var: Kudüs’ü müslüman mücahidler kuşatmışlar, Kudüslüleri pes ettirmişler. Kudüs’ün ilgilileri diyorlar ki:
“—Tamam, şehri teslim edeceğiz. Ama sizin en büyüğünüz gelsin, ona teslim edeceğiz.”
Komutan Medine-i Münevvere’ye haber göndermiş. Medine-i Münevvere’den Hz. Ömer, yanında kölesiyle geliyor. Ne muhafız alayı, ne tantanalı şeyler... “Ya Allah!” demiş, bir tane deveyle Medine-i Münevvere’den kölesiyle beraber iki kişi yola çıkıyorlar. Deve iki tane değil, bir tane; biraz Hz. Ömer biniyor, köle yürüyor, biraz köle biniyor, Hz. Ömer yürüyor. Nöbetleşe geliyorlar.
“—Ben halifeyim, hep ben bineceğim, sen yürü.” demiyor. “Ben efendiyim, sen kölesin.” demiyor. “Etrafımızda büyük, tantanalı bir muhafız alayı olması gerekli.” dememiş.
Koca İslâm devletinin halifesi, öyle iki kişi Kudüs’e kadar gelmişler.

Ne mesafe? Çok büyük mesafe. Buradan Adana gibi, buradan Antep gibi mesafeye deveyle, “Sen in, ben bineyim, sen bin, ben ineyim...” usûlü yürüyerek gitmişler.
En sonunda sıra köleye gelmiş, karşıda suyun öbür tarafında şehir ahâlisi, “Halife geliyor!” diye kim bilir ne düşünüyorlar.

Karşıdan iki kişi düşe kalka geliyorlar. Bakmışlar, biri dizgini almış, deveyi sürüyor, ötekisi yukarıda... Yukarıda olan köle, sıra ona gelmiş.

"—Efendim ben ineyim, sen bin."

"—Yok, sıra sende." demiş.

Adaletli ya... O yukarıda o aşağıda, suyun başına gelmişler. Hz. Ömer paçaları sıvamış, sudan geçecek. Şehri kuşatan ordunun komutan gelmiş, demiş ki:

"—Yâ Ömer, bu bizim izzetimize biraz acayip oluyor. Şu paçalarını indir, izzet-i şerefimize dokunacak." gibi söz söyleyince Hz. Ömer onun göğsüne bir vurmuş, demiş ki;

"—Bunu daha önce söyleseydin seni komutanlıktan azlederdim! Sen âyet-i kerîmeyi bilmiyor musun:

وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ (المنافقون:٨)

(*Ve li'llâhi'l-izzete ve li-rasûlihî ve lil'mü'minîn*) "İzzet ve şeref, asıl üstünlük Allah'ındır, Rasûlüllah'ındır ve mü'minlerindir." (Münafikùn, 63/8)

İzzet müslümanlarındır. Ufak tefek dünyevî gösterişlerle izzet olmaz. İnsanın müslüman olmaktan doğan öyle bir izzeti vardır ki; yalınayak gezse, suyu paçalarını sıvayıp da geçse, deveyi dizgininden tutup, kölesini bindirip de yürüse o alçalmaz, daha yükselir.

Adaletini gösteriyor, merhametini gösteriyor, insana olan sevgisini saygısını gösteriyor. Tarihe şeref levhasıdır.

İzzeti elbisenin sırmasında aramayalım. İzzetin insanın içindeki ahlâkla, imanla olduğunu bilelim. Kendi izzetimize uygun tarzda asil davranmayı, vakur davranmayı daima prensip edinelim.

d. Farz Namazların Eksiği Nafilelerden Tamamlanır

Ahmed ibn-i Hanbel RA'dan.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[31]

لاَ يَنْتَقِصُ أَحَدُكُمْ مِنْ صَلاَتِهِ شَيْئًا إِلاَّ أَتَمَّهَا اللهُ مِنْ سُبْحَتِهِ

(حم. عن رجل من الأنصار)

RE. 491/9 (*Lâ yentakısu ehadüküm min salâtihî şey'en, illâ etemmeha'llâhu min subhatihî*)

"Sizden bir kimsenin kıldığı namazların farzından bir eksiklik olursa, o zaman Allah o eksikliği nafile namazlarından tamamlar."

Yarın rûz-ı mahşerde insanoğlu hesaba çekilecek. İlk hesabı namazından olacak; "Namazını kıldın mı, kılmadın mı?" diye. Bu namaz çok önemlidir. Çünkü namaz, günün belirli saatlerinde bizi Rabbimiz'in huzuruna çıkartıp, dünya işlerinden sıyırıp iyi müslüman olmamızı sağlıyor. Namaz günde beş vakit mânevî bakımdan yıkanma gibidir.

Gece bekçilerinin elinde bir anahtar olur, bir de fabrikanın muhtelif yerlerinde o anahtarın sokulup da kurulabileceği saatler olur. Bekçi belli saatlerde o saatin başına gidecek, çevirecek, öteki tarafa gidecek. Buradan anlaşılır ki bekçi vazifesini yaparken ihmalde bulunmamış, fabrikanın istenilen her köşesini de dolaşmış. O kurmadan o anlaşılır. Aksi takdirde orayı kurmamışsa; "Sen bekçiliğini iyi yapmamışsın, fabrikanın bu tarafını dolaşmamışsın." derler; o belli yerdeki saatler, kurmalar onu gösterir.

Bizim bu namazlarımız da bizi belli zamanlarda vazifeyi yapmaya bağlayan ibadetlerdir, çok kıymetlidir. Günün kritik zamanlarında Rabbimiz'in huzuruna çıkıp O'na kul olduğumuzu arz ediyoruz; secde ediyoruz, söz veriyoruz, tesbih ediyoruz, hamd ediyoruz, ondan sonra işe başlıyoruz. Sabahleyin yataktan kalkınca bir sabah namazı kılıyoruz, günün evvelinde Rabbimiz'e kulluğumuzu hatırlıyoruz, güne öyle başlıyoruz, ne güzel... Öğlenin

---

[31] Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.V, s.429, no:23687; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.19, no:1604; Kinde'den bir adam'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.773, no:21342; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.277, no:18164.

ortasında bir namaz kılıyoruz, hatırlıyoruz. İkindide tam böyle bir namaz kılıyoruz, hatırlıyoruz. Akşam eve gelince bir hatırlıyoruz. Yatarken bir hatırlıyoruz... Vakitleri ne kadar da güzel olmuş, ne kadar kritik önemli zamanlara denk gelmiş. Elhamdülillah, bize böyle güzel ibadetlerini nasip eden Allah'a hamd ü senâlar olsun. Namazın tadına doyum olmaz, her bakımdan güzel, her hâli hoştur.

Eğer bir insanın namazlarda eksikliği olursa, hatası vardır, kusuru vardır, eksiği vardır; rûz-ı mahşerde hesabı görülürken ne olacak?

Kıldığı öteki nafile namazlardan, sünnetlerden o farz namaz tamamlanacak. "Bak, burada bir eksiklik, çürüklük olmuş; ama şuradan hadi [tamamlayalım.]" diye melekler onu tamamlayacaklar. Allahu Teâlâ Hazretlerinin emri böyle.

Onun için, biz farzlardan ayrı sünnetler kılıyoruz, sünnetlerden ayrı sevaplı namazlar kılıyoruz.Bunların her birinin ayrıca faydası, sevabı, güzelliği, kazancı var. Beş vaktimize beş vakit katıyoruz ki o sevaplara nâil olalım.

Bazıları diyorlar ki;

"—Hocam, farz namaz borcu olan bu sevaplı namazları kılmamalı, farzını ödemeliymiş."

Hayır, o bizim mezhebimiz değil. Bizim mezhebimizde kendisi farzları ayrıca ödeyecek, bu sevaplı sünnetleri kılacak ki farzları zaten kaçırması bir kabahatti, o kabahatini örtmek için bu sefer başka sevaplı şeyleri kaçırıp ikinci bir kabahat yapmasın. Onu ayrı ödeyecek, bunlardan eksiltmeyecek.

Namazlarımıza dikkat edelim. Çocuklarımıza namazı sevdirelim. Namazı angarya gibi kılmayalım.Bilelim ki Rabbimiz'in huzuruna çıkmaktır, miraçtır, sevabı çoktur, şerefi çoktur, faydası çoktur, vazifemizdir. Peygamber Efendimiz'in en sevdiği ibadettir:[32]

---

[32] Neseî, *Sünen*, c.VII, s.61, no:3939; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.128, no:12315; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.174, no:2676; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.241, no:5203; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.199, no:3482; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.78, no:13232; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.280, no:8887; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.14, no:4020, 4021; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.317, no:6879; İbn-i Asâkir, mu'cem, c.I, s.89, no:159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.143, no:2733; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.73, no:1089.

قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلاَ ةِ

(*Kurreti aynî fi's-salâh*) "Gözümün şenliği namazda..." diyor. Yâni, gözümün bebeği namaz demek istiyor, çok sevdiğini beyan ediyor

Namaz, en ileri evliyâullahın en çok meşgul olduğu şeydir. O bakımdan, namazı sevmeye kendinizi alıştırın! Namazı sevememişseniz eksiğiniz olduğunu bilin!

e. Ses veya Koku Olmadıkça Abdest Bozulmaz

Bu Buhârî'de, Müslim'de, Ebû Dâvud'da, Ahmed ibn-i Hanbel'de ve diğer kaynaklarda olan bir hadîs-i şeriftir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[33]

لاَ يَنْصَرِفْ ، حَتَّى يَسْمَعَ صَوْتًا أَوْ يَجِدَ رِيحًا (حم. خ. م. ت. د. ن. ه. خز. حب. عن عباد بن تميم عن عمه ؛ أَنَّهُ شَكَا إِلاَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّجُلُ ، الَّذِي يُخَيَّلُ إِلَيْهِ أَنَّهُ يَجِدُ الشَّيْءَ فِي الصَّلاَةِ ،

33 Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.236, no:134; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.275, no:540; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.17, no:25; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.254, no:3190; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.201, no:650; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsar*, c.XI, s.266, no:4461: Abbâd ibn-i Temîm amcası Abdullah ibn-i Zeyd RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.219, no:151; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.299, No:1180; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.551, no:1246; Ebû Hüreyre RA"dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.130, no:507; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.96, no:11932; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.443, no:1249; Ukaylî, *Duafa*, c.V, s.63, no1093; Hàris, *Müsned*, c.I, s.127, no:81; İbn-i Adiy, Kâmil fi'd-Duafâ, c.V, s.199; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.249, no:9290; Abdürrezzak, *Musannef*, c.I, s.141, no:537; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.429, no:8087; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.329, no:26271; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.279, no:18168.

فَقَالَ؛ ه. ض. عن أبى سعيد . خط. عن أبى هريرة)

RE. 491/10 (*Lâ yensarif, hattâ yesmaa savten ev yecide rîhan.*)

(*İnnehu şekâ ile'n-nebiyyi SAS*) Peygamber SAS Efendimiz'e şikâyet etmiş: (*Er-racül ellezî yuhayyelü ileyhi*) "Adamın birisi namaz esnasında kendisine öyle geliyormuş ki, hayalinden öyle hissediyormuş ki, (*ennehû yecidü'ş-şey'e fi's-salâti*) sanki namazda abdesti kaçtı."

"—Gàliba abdestimi kaçırdım." gibi geliyor. "Yellendim" sanıyor, arkasından yani büyük abdest yerinden sanki bir hava çıkmış gibi sanıveriyor. Oturma yerinde bir kıpırtı oluyor, "Eyvah! Abdestim kaçtı!" sanıyor.

Birisi bundan şikâyet etmiş, Peygamber Efendimiz'e gelmiş. Belki kendisi ama Peygamber Efendimiz'e kibar soruyor. Kibar insanlar, hepsi edep öğreneceğimiz nümune insanlar.

Siz de böyle sorabilirsiniz. Dobra dobra "Ben böyleyim" demek de olur, ama bu güzel bir yol.

"—Adamın birisi, namaz esnasında hayaline geliyor ki abdesti kaçtı, sanıyor ki galiba bozuldu, galiba yellendi, kıpırtı oldu, bir şey oldu, kaçtı gibi... Ne yapması lazım?"

Peygamber Efendimiz ona buyurmuş ki:

(*Lâ yensarif*) "Namazı bırakıp gitmesin." (*Hattâ yesmaa savten ev yecide rîhan)* "Bir ses duymadıkça, bir koku hissetmedikçe.)

Yani yellenme sesli olur; sesi duyulursa tamam, sesi çıktı, namaz bozuldu. Veyahut kokusu duyulursa... Orada bir kıpırtı oldu, bir de çirkin koku yayıldı; tamam, abdestin kaçtı. Ama koku da yok ses de yok, bir kıpırdadı, galiba kaçtı gibi... Yok, işte o vesvesedir. O vesveseye itibar yok.

Özel bir şeytan varmış ki insanları abdestlerinde tereddüde sevk edermiş. Diyor ki Peygamber Efendimiz; "Şeytan o makatındaki kıllarla oynar. Orada bir kıpırtı olur, 'galiba bir şey kaçtı' sanıverir."

Ekseriya gençlerde olur. Mel'un şeytan gençlere musallat olur; namazı abdesti bıraktırmak için öyle yapar. Vazifeli yani mesleği bu olan ayrı bir şeytan varmış.

Onun için, kesin olarak bozulduğu anlaşılmadıkça bozulmamıştır, namaza devam.

"—Ama biraz kıpırdadı gibi oldu, ya bozulduysa?"

'Ya bozulduysaya kapı kapalı, Peygamber Efendimiz o kapıyı kapatıyor, ben değil. Peygamber Efendimiz diyor ki;

"—Yok öyle şey! Namazdan ayrılma!"

Ne zaman?

Ancak kokusunu duyduysan veya sesini duyduysan, abdestin kaçmış, yellenmişin, o zaman namazdan çık. Ama öyle değilse ayrılamazsın, ayrılmaman gerekir.

O vesveseye pirim vermeyeceksin. Şeytanı sevindirmeyeceksin. Orada duracaksın. "Şeytana inat" diyelim, şeytana kapılmamak için duracaksın; "Hayır, abdestim bozulmadı; çünkü koku duymadım, ses duymadım, abdestim devam ediyor." diyeceksin.

"—Hocam, alıverse daha iyi değil mi? Böyle yapacağına gitsin, hazır alıversin?"

Yok, vesvesenin kapısı bir açıldı mı kardeşlerim, insanı bezdirir, bıktırır, abdest alamaz duruma getirir, namaz kılamaz duruma getirir. Gider abdest alır, gelir namaza durur, yine kıpırdar. "Tüh be! Yine kaçtı galiba!" yallah...

Ne oluyor?

Bir defa gider, bir daha gider, bir daha gider, bir daha gider...

Birisi öyle yapmış da Peygamber Efendimiz sormuş:

"—Ne oluyor?"

"—Sanıyorum ki yâ Rasûlallah, namaza durunca abdestim kaçtı."

"—Yok" demiş, ona da söylemiş; "Öyle şey yok. Kaçtığına dair kesin ses veya koku duyulmadıkça öyle şey yok."

Ben de bir ara lisedeyken tutuldum, onun için canlı canlı anlatıyorum. Lisedeyken öyle bir oldu, abdestte titizlenmeye başladım. Küçük abdestim sanki daha bitmedi, sanki daha var, biraz daha yaşlık var gibi... Namazdan evvel abdest almaya kalkıyorum; benden sonrakiler abdest alıyor, ben hâlâ alamıyorum. Benden sonrakiler sünnet kılıyor, ben hâlâ alamıyorum. Farza duruyorlar, ben hâlâ alamıyorum. Farzı bitiriyorlar, ben hâlâ alamıyorum. İllallah, bir saat iki saat geçiyor... Bu bir hastalık, bir

hastalık başlangıcı. Sakın vesveseye pirim vermeyin. Şeytana yüz vermeyin, o kapıyı açmayın.

Dinimizde, fıkıhta bir kâide var:

“—Abdestin alındığı kesin olarak biliniyor mu?”

“—Biliniyor. Abdest aldım, almıştım.”

“—Bozulduğu kesin mi, tereddütlü mü?”

“—Tereddütlü…”

Tereddüt ile kesin olan şey kalkmaz. Binâen aleyh abdestin var.

“—Ya öyle olduysa?”

Öyle ihtimalle, vesveseyle olmuyor. Dinimizde kesinlik vardır, fıkhımız bu işi böyle bağlamış. Tabii dinleyenler bunu biz söylesek belki itimat ederdi, belki itimat etmezdi; ama Peygamber Efendimiz söylüyor.

“—Hayır, namazdan ayrılma, ancak kesin olarak koku duyunca veya ses duyunca o zaman bozulduğu belli olmuştur.” diye o zaman ayrılabileceğini söylüyor.

Bu kaideyi unutmayın, şeytana hiç yüz vermeyin. Kesin durun, sağlam durun, sizinle oynayamasın. Sonra kedinin yumakla oynadığı gibi oynar... Vakit geçer, namaz kılamazsınız.

f. Evde İdrar Biriktirmeyin!

Nihayet sonuncu hadîs-i şerifi okuyalım!

Bu hadîs-i şerif de idrar yapmakla ilgili. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[34]

لاَ يُنقَعُ بَوْلٌ فِي طَسْتٍ فِي الْبَيْتِ ، فَإِنَّ الْمَلاَئِكَةَ لاَ تَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ بَوْلٌ مُنْقَعٌ ، وَلاَ يَبُولَنَّ فِي مُغْتَسَلٍ (طس. عن عبد الله بن يزيد)

RE. 491/11 (*Lâ yunkau bevlün fî tastin fi'l-beyti, feinne'l-melâikete lâ tedhulu beyten fîhi bevlün munkaun, ve lâ yebûlenne fî muğteselin.*)

---

[34] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.312, no:2077; Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*, c.I, s.483, no:999; Abdullah ibn-i Yezid RA'dan.

Kenzü'-Ummâl, c.IX, s.349, no:26384; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.287, no:18187.

(*Lâ yunkau bevlün fî tastin fi'l-beyti*) "Bir evde bir tas, kap içine idrar yapılmasın. (*feinne'l-melâikete lâ tedhulu beyten fîhi bevlün munkaun*) Çünkü melekler içinde bir tarafa biriktirilmiş bir idrar bulunan eve girmez. (*Ve lâ yebûlenne fî muğteselin*) Ve yıkanılan yerde de küçük abdest yapılmasın!"

Çünkü pis; o evde durdukça, kapta durdukça melek oraya giremez. Kokusu olur, yayılır, keskin keskin kokar, melek gelmez.

Onun için, dedelerimiz bu hadislere dayanarak bu işi ne yapmışlar?

Tabii o zaman evler ne güzeldi, bahçeliydi, bahçenin kenarlarında çiçekler vardı, yollar vardı, bir köşesinde evden uzakta ayakyolu, abdest bozma yeri vardı. Ne güzel orada insan hiç kimsenin görmediği bir yerde hem de evden de uzakta dururdu... Evin içi tertemiz olurdu ve böylece melek de girerdi, her şey girerdi.

Muhterem kardeşlerim!

Bu hadisten anlıyoruz ki, evin içinde idrar birikinti halde bulundu mu melekler girmiyor.

“—Başka?”

Köpek oldu mu girmez.

Bizim kaldığımız yerde komşuya baktım, uzun saçlı bir köpek edinmiş, mahallenin bütün çocukları gelmiş seyrine bakıyorlar. “Aman ne güzel süs köpeği...” Gözleri görünmüyor, saçları gözlerinin üstüne dökülüyor, küçük bir köpek.

Evde köpek oldu mu oraya melek girmiyor.

Ama Almanlar, Fransızlar, İngilizler hep evlerinde köpek besliyorlar. Kucağına alır, yatağına yatırır, simidini ısırttırır, kaşığından bir ona verir, bir kendisi yer... Onlar gâvur, onlar bize benzemez. Bizim evimizde köpek bulunmayacak.

“—Kedi bulunabilir mi?”

Peygamber Efendimiz’in tavsiyeleri açık, ortada. Peygamber Efendimiz kediyi severdi. Köpeğe müsaade yok. Kedi olabilir.

Sonra, içinde resim, sûret olan eve melek girmez.

Şimdi anlaşıldı mı bizim evlerin çoğundaki dırdırın, vırvının, gırgırın sebebi?

Anlaşıldı. Çünkü bizim evlerin her tarafı tepeden tırnağa sûret doludur. Allah etmesin, bizim kardeşlerimizin artık şerbetlendi, alıştı, herkes alıştı; evde hem mücessem sûret hem musattah sûret, yani hem resim hem heykel müslümanların evlerinde her yerde vardır. Bahçede vardır; kartaldır, arslandır, tilkidir, geyiktir... Evin içinde vardır.

Hacı efendinin evine girersin, duvarda çok güzel bir halı, şırıl şırıl sular akıyor, geyikler başında, tüller giymiş çıplak kadınlar oralarda... O ne hayal ediyorsa oraya koymuş. Bu eve melek girmez; resim var. Duvarlara asmış. Olmaz.

“—Bu benim babamdır.”

Sarıklı cübbeli resmini duvara asmış. Olmaz. Veyahut kumbara şeklinde veyahut kartal veyahut kaplumbağa şeklinde veya köpek şeklinde veya burnu kesik domuz şeklinde... Melek girmez.

“—Sûret olan eve melek girmez. Köpek olan eve melek girmez. Bir de kap içinde idrar birikintisi bulunan eve melek girmez.” diyor.

Ne yapacağız?

Tabii şimdi yüznumaralar evlerimizin içinde. Apartman daireleri olduğu için herkesin evinin içinde...Artık ne olacak,

bilmiyoruz. Yani melek eve mi girmez, yoksa yüznumaranın karşısındaki salona gelir mi gelmez mi, odaya gelir mi gelmez mi, ayrı duvarlıdır filan diye... İnşaallah geliyordur. Geliyorsa kurtuluruz. Ama gelmiyorsa bizim tesbihlerden feyiz alamamamız, ileriye gidemememiz, nasihatlerin kulağımıza girmemesi, Allah'ın yolunda yürüyemememiz, şeytanın vesvesesinden kurtulamamamız, çeşit çeşit mânevî hastalıkların sebebi bak nasıl ortaya çıkıyor.

Onun için, aman evlerimizi temiz tutalım, pak tutalım! Bunun çaresine mümkün olduğu kadar bakalım. Allah yardımcımız olsun...

Tabii artık ekseriyet apartmanda oturduğundan yüznumarası dışarıda olan ev çok azaldı. Temenni ederiz ki kapısı ayrı olduğundan, ayrı bir bölme olduğundan oraya melek girmiyorsa bile öbür odalara inşaallah giriyordur.

Biz evimizin bir odasını mescid yapalım. Bir kurnazlık, çare: Evimizin bir odasını mescid yapalım, ibadet yeri yapalım, orada halılar, seccadeler bulunsun. İşte dört duvarı ayrı bir oda, mescid burası… Namazları orada kılarız, camiye gelmeden sünnetleri kılarız, daha sevaplı olan namazları kılarız. İnşaallah oraya melek gelir. Kur'an okuruz, çoluk çocuğumuzu oraya toplaşırız, akşamları bazı dinî konular okuruz.

Muhterem kardeşlerim! Bakın, şimdi bu sözün arkasından aklıma hemen geliverdi: Evimizde yatak odası var, yemek odası var, oturma odası var, yemek pişirme mutfağı var, şunu var bunu var... Halbuki hadislerde de geçiyor; bir namaz kılma odası yok, ona tahsis edilmiş bir oda yok... Müslümanın asıl öyle olması lazım değil mi?

Bundan sonra bence bir odaya misafir odası demeyelim, mescid diyelim, evimizin mescidi diyelim. Oraya, duvara da asalım. Hem oraya giren mescidin âdâbına uygun olmayan iş yapmasın, hem de evimizin orası mescid olsun.

"—Yâ melâike-i kirâm, burası mescid, buraya buyurun! Orası yüznumara, orası size yakışmaz." diyelim, onu ayıralım inşaallah.

Ama sûret bulundurmamamız lazım! Sûret bulundurmamak için de çok gayret etmemiz gerekiyor. Resimler kitaplardan geliyor, gazetelerden geliyor, mecmualardan geliyor; artık onu meydanda

bulundurmamak lazım. Resmin mücessem yani heykel tarzında olanı daha günahtır; onları hiç bulundurmamaya dikkat etmeli. Açıkta bulundurmamalı. Yani meydana duvara asılmış bir tarzda resim bulundurmamaya dikkat etmeli; sevaba ermek için, Peygamber Efendimiz'in tavsiyelerine uygun olması için, muhterem kardeşlerim!

g. İhramlıyken Nikâh Olmaz

Bir hadîs-i şerif daha var, ondan sonra başka harfe geçiyor:[35]

لاَ يَنْكِحُ الْمُحْرِمُ وَلاَ يُنْكَحُ وَلاَ يَخْطُبُ (مالك ، ط. والدارمى ، م.
د. ن. ه. خز. وابن الجارود ، وأبو عوانة ، حب. عن عثمان)

RE. 492/1 (*Lâ yenkihu'l-muhrimu, ve lâ yünkihu, ve lâ yahtubu.*)
(*Lâ yenkihu'l-muhrimu*) "Bir adam ihramlıyken evlenmez, () nikâhlanmaz. (*Ve lâ yahtubu*) Ve bir kadın da istenmez."

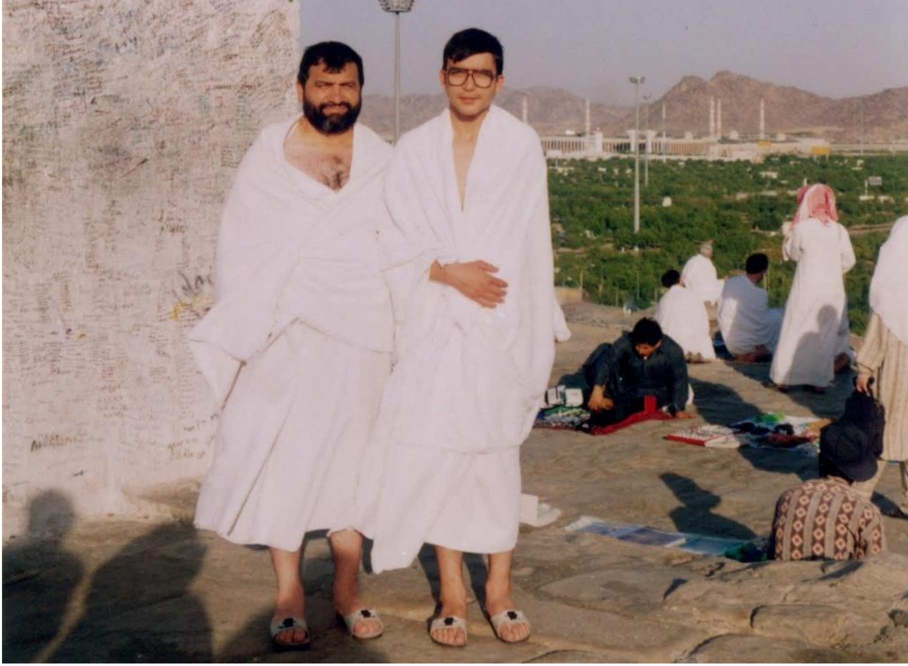
"—O hacdır, artık evlenme nikâh zamanı değildir. İhramı bitsin, haccı bitsin, o kadar sabretsin artık, hac vazifeleri bittikten sonra o işleri yapabilir." diyor Peygamber SAS Hazretleri.

İnsan hacca niyet ettiği zaman mikât denilen belirli mukaddes mıntıkanın hududuna geldiğinden itibaren birtakım yasaklar başlıyor: Dikişli elbise giyemez, hanımı bile olsa yanında hanımıyla ailevî münasebetleri olmaz, koku sürünemez, tıraş olamaz ve saire... İşte bu hale, bu duruma geçmeye ihramlı olmak, yani "Yasaklı bölgeye girmek, yasaklı olmak, bazı şeyleri yapamaz

---

[35] Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.216, no:2524; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.V, s.181, no:1569; Neseî, *Sünen*, c.X, s.401, no:3223; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.64, no:462; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.484, no:2117; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.II, s.268, no:3892; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.289, no:5413; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.260, no:57; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.65, no:8933; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.240, no:7385; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.266, no:3081; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.84, no:366; Mâlik, *Müsnedü'l-Muvatta'*, c.I, s.213, no:725; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.45, no:45; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XII, s.500, no:5066; Mâlik, *Muvatta'*, c.III, s.506, no:1269; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.493, no:7413; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.341; Hz. Osman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.40, no:11964; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.287, no:18189.

duruma gelmek” mânâsına *ihramlılık hali* deniliyor. Bu kimseye *muhrim* deniliyor.

Bu kimse dikişli elbise giyemediği için, üstüne bir örtü alıyor, altına bir örtü alıyor, ona sarılıyor. Omuzuna bir şey alıyor, öyle gidiyor. Bunun Türkçede adı *ihram* olmuş, yani üstüne alınan örtülerin adı *ihram* diye adlandırılmış. Aslında ihram demek, “Hacının mukaddes mıntıkaya, yasakların başladığı mıntıkaya geldikten sonra haccın yasak olan şeylerini yapamayacağı durumun başlaması hali” demek.

Onun için, insan büründüğü bu elbiseleri ihram sanmasın. Bu elbiseyi çıkarttığı zaman, diyelim yıkanması icap etti, gusül alması icap etti, yıkanacak, banyoya girdi, omuzundan bu örtüyü çıkarttı, ayağından da peştamalı çıkarttı, gusül abdesti alacak. Eyvah, ihramı gitti mi?

Hayır, ihramlılık hali bir haldir, tıraş oluncaya kadar devam edecek. Tıraş olduğu zaman çıkacak. Bu sadece ihramlı iken bürünülen bir örtüdür. Türkçede buna da ihram demişler, ihrama

girmek demişler. İstersen ona peştamal de, istersen *izar* de, başka bir şey diyebilirsin. Bu ihramı çıkarmakla insan ihramdan çıkmış olmuyor, vazifeleri bitirip tıraş olduktan sonra çıkmış oluyor. Bu arada onu da hatırlatalım.

Yapanlar bunu anladı da... Haccı yapanlar biraz bu meseleleri bilir. Haccı yapmayanlar da, "Hoca ne dedi?" diye şaşırmış olabilir.

Allah haccı yapmayan kardeşlerimize zenginlik versin... Kendilerine hac farz olsun. Ondan sonra makbul helâl paralarla güzel mebrur haclar yapmak nasib eylesin... Oralarda, o mukaddes yerlerde gezip, ibadetleri yapıp, günahları affettirip, sevapları kazanıp, cennetlik olup gelmeyi cümlemize nasib eylesin.

Fâtiha-ı şerife mea'l-besmele!

13. 09. 1987 – İskenderpaşa Camii

05. HAK DİN İSLÂM

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, şefîi'l-müznibîn muhammedin'il-mustafâ ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا أَبَا بَكْرٍ ، أَعْطَاكَ اللهُ الرِّضْوَانَ الأَكْبر. قَالَ: ومَا رِضْوانُهُ الأَكْبَرُ ؟ قَالَ: إِنَّ اللهَ يتجَلَّى لِلْخَلْقِ عَامَّةً ، ويَتَجَلَّي لَكَ خَاصَّةً (ابن مردويه عن أنس ؛ ك. وتعقب عن جابر)

RE. 492/2 (*Yâ ebâ bekrin, a'take'llàhu'r-rıdvâne'l-ekber. Kàle: Vemâ rıdvânuhü'l-ekber? Kàle: İnna'llàhe yetecellâ li'l-halki âmmeten, ve yetecellâ leke hassah.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ikramı, ihsanı dünya ve ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri sizleri ve bizleri sevdiği kullarından eylesin... Sevdiğimiz neticelere vâsıl eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şerifleri, sünnet-i seniyyesi dinimizin direği, can damarımızdır. O bakımdan yaz kış fırsat buldukça, Allah imkân verdiği kadar bu hadîs-i şerifleri okumak, dinlemek üzere burada toplanıyoruz. Allah cümlemizden razı olsun…

Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup feyizyâb olmaya gayret ediyoruz. Hiç şüphe yok ki bu çalışma, bu tercih ahiret hayrı bakımından insanın pazar günü piknik yerlerine gitmesinden, gezmesinden, eğlenmesinden çok daha önde gelen kıymetli bir çalışma… Allah ecrinizi bol bol ihsan eylesin…

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce, evvelen ve hâsseten Peygamber Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın ve bağlılığımızın bir nişânesi, tezâhürü olmak üzere onun ruhuna hediye etmek için, sonra onun cümle âlinin ve pâk ashâbının, etbâının, ahbabının ruhlarına hediye edelim diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in irşadıyla vazifeli olarak çalışmış olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve halifelerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şuraya cem' olmuş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün yakınlarının ve sevdiklerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diye çarpışarak canlarını, mallarını ve bütün gayretlerini ortaya koyarak fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han ve askerlerinin ve ecdâdımızın ve sâir mücahidlerin, gâzilerin, şehidlerin ruhlarına hediye olması için;

Camimizin bânisi İskender Paşa merhumun ruhuna hediye olsun diye ve bu camiyi ayakta tutan, tekrar tekrar tamir ve tecdit eyleyenlerin ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanların da dünya ve ahiret saadetine ermemize vesile olsun diye bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyalım, ruhlarına hediye edelim, ondan sonra başlayalım. Buyurun!

…………………………..

a. Hazret-i Ebû Bekir'in Fazîleti

Râmuz el-Ehàdis kitabının 492. sayfasına, y harfine geldik. Epeyce sonlara yaklaşmış bulunuyoruz. Demin Arapça metnini okumuş olduğum birinci hadis-i şerif, Câbir RA'dan Hàkim

Müstedrek'te, Enes RA'dan İbn-i Merdeveyh'te rivayet edilmiş olan hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz Ebu Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e iltifat ediyor. Buyurmuş ki:[36]

يَا أَبَا بَكْرٍ ، أَعْطَاكَ اللهُ الرِّضْوَانَ الأَكْبَرَ. قَالَ: وَمَا رِضْوَانُهُ الأَكْبَرُ ؟ قَالَ: إِنَّ اللهَ يَتَجَلَّى لِلْخَلْقِ عَامَّةً ، وَيَتَجَلَّي لَكَ خَاصَّةً (ابن مردويه عن أنس ؛ ك. وتعقب عن جابر)

RE. 492/2 (*Yâ ebâ bekrin, a'take'llàhu'r-rıdvâne'l-ekber*) "Ey Ebû Bekir, sana Allah rıdvân-ı ekber'i verdi. (*Kàle: Vemâ rıdvânehü'l-ekber*) Ebû Bekr-i Sıddîk merak etti, açıklanması için sordu: Nedir Allah'ın rıdvan-ı ekberi ya rasûlallah?" diye.

(*Kàle*) Peygamber SAS Hazretleri buyurdu ki:

(*İnna'llàhe yetecellâ li'l-halki âmmeten, ve yetecellâ leke hassah*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri halka kıyamet gününde umumi bir tecelliyle tecelli edecek; sana hususi, sana mahsus, özel, müstesna bir tecelliyle tecelli edecek."

Muhterem kardeşlerim! Ehl-i sünnet ve'l-cemaat alimlerinin adaletli, takvâ sahibi, derin bilginlerinin vardığı kanaat şudur ki Ümmet-i Muhammed'in tabii bir sıralama yapılırsa, içinde bazısı bazısından üstündür. Ümmet-i Muhammed'in gerçekten en üstün olan ferdi, Peygamber Efendimiz'den sonra Ebu Bekr-i Sıddîk Efendimiz'dir.

Neden? Çünkü daha sonra gelen insanlar Peygamber Efendimiz'in zamanında yaşayan insanlar kadar üstün olamıyor. Evliya da olsalar, Peygamber Efendimiz'in meclisine ermiş sahabe sıfatını kazanmış olan insanlar herkesten üstün oluyor. Yani Ümmet-i Muhammed'in en üstün tabakası sahabe tabakası oluyor. Nitekim Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:[37]

---

[36] Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.83, no:4463; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXX, s.161; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ,* c.V, s.12; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.558, no:32630; Câmiü'l-Ehàdîs, c.XXIII, s.31, no:25492.

[37] İbn-i Hacer, *Tahlîsu'l-Hayr*, c.IV, s.204, no:2130; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ (خ. م. ت. حم. حب. ق . حل. خط. كر. عن ابن مسعود ؛ ت. حم. حب. ك. طب. ش . عن عمران بن حصين ؛ ت. عن عمر ؛ حم . حب . طب . ش. طح . حل. عن نعمان بن بشير ؛ ك. طب. ش. وعبد بن حميد عن جعدة بن هبيرة ؛ طس. عن أبي هريرة)

(*Hayru'l-kurûni karnî*) "Çağların en hayırlısı benim yaşadığım çağdır. Zamanların, çağların en hayırlısı benim zamanımdır. (*Sümme'llezîne yelûnehüm*) Benim çağımda yaşayan insanlardan sonra, hemen onun arkasından gelenlerin zamanıdır. (*Sümme'llezîne yelûnehüm*) Sonra, onların arkasından gelenlerin

---

Lafız farkıyla: Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.938, no:2509; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1962, no:2533; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.695, no:3859; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.378, no:3594; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.205, no:7222; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.180, no:1777; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.122, no:20174; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.126; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîàb*, c.I, s.4; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.52; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.187; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IL, s.52; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.500, no:2221; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.426, no:19833; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.212, no:7229; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.535, no:5988; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.212, no:526; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32410; Umran ibn-i Husayn RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.549, no:2303; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.220, no:352; Hz. Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.IV, s.267, no:18374; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.121, no:6727; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.27, no:1122; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32413; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.152, no:5673; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.125; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.940, no:1036; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.211, no:4871; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.285, no:2187; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32408; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.148, no:383; Şeybânî, *el-Âhad ve'l-Mesânî,* c.II, s.47, no:726; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.180; Ca'de ibn-i Hübeyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.335, no:5475; Ebû Hüreyre RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.245, no:1265; RE. 280/5.

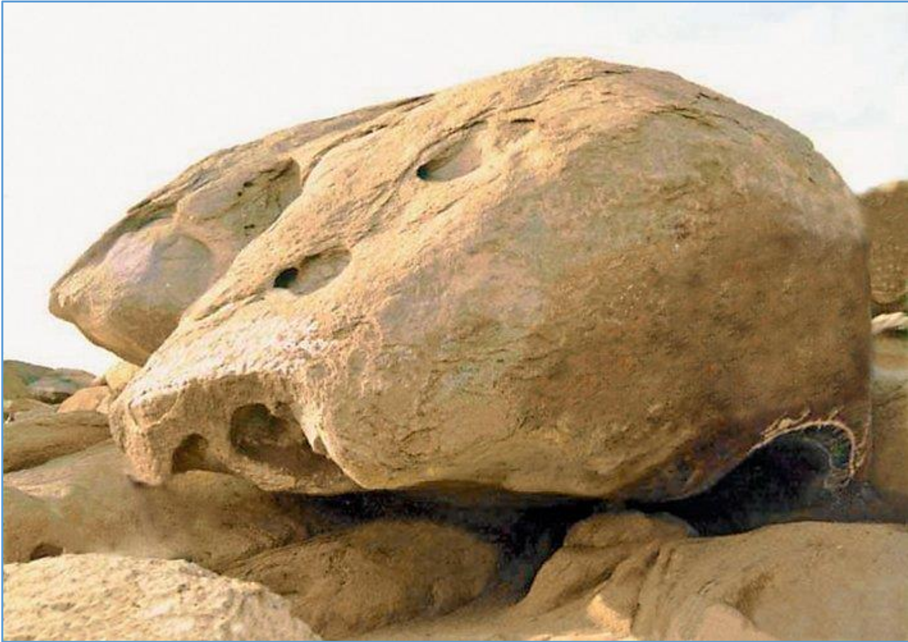
zamanıdır."

Yani, "Zaman dilimlerinin, tabakalarının en hayırlısı benim yaşadığım tabakadır, zamandır." diye ashabının üstünlüğünü zaten kendisi hadis-i şerifle de bize bildirmiş. Ümmet-i Muhammed'in içinde en üstün tabaka sahabe tabakası oluyor. Ondan sonra *Tabiin* tabakası, ondan sonra *Tebe-i Tabiin*… böyle devam ediyor.

Tabii sahabenin içinde de kimin en sevgili insan olduğunu Peygamber Efendimiz bilir. Elbette Allah'ın en sevgili kulunu, en yakınına almıştır, kendisine yakın tutmuştur. İnsan hiçbir şey bilmese, mantığından böyle bir muhakeme çıkar ve anlar bu işi…

Hakikaten de Peygamber Efendimiz SAS'in en yakın sahabesi Ebû Bekir Efendimiz'dir. Onunla hicret etti. İkisi beraber hicret ettiler, Mekke-i Mükerreme'den çıkmadan önce Sevr Mağaras'ında beraber gizlendiler. Çünkü müşrikler, artık Peygamber Efendimizin hayatına kasdetmeye karar vermişlerdi. Onun üzerine Mekke-i Mükerreme'den çıktılar.

Ama doğrudan doğruya Medine yoluna çıksalar olabilirdi, nasıl

isterse öyle yapardı ama Peygamber Efendimiz ters istikamete yürüdü. Sevr Dağı denilen bir dağ var, Medine tarafı değil, aşağı taraf… O tarafa gitti ve o tarafta bir mağarada, Sevr Mağarası'nda saklandılar. Ebu Bekr-i Sıddık Efendimiz'in kölesi oralarda hayvan otlatırken, sütlerinden onların gizliden gizliye istifade etmesini sağladı. Birkaç gün böylece beklediler.

Tabii Peygamber Efendimiz'in gittiğini anlayan müşrikler, kafirler deli divane oldular, araştırdılar ortalığı. Evine baskın yaptılar. Baktılar ki karşılarına Hz. Ali RA çıktı, yok Peygamber Efendimiz… Etrafı aradılar, taradılar. Mağaranın ağzına kadar geldiler, ama Allah göstermedi. Yani Allah-u Teàlâ Hazretleri dilerse, gören gözü görmez eder. Duyan kulağı duymaz eder. Kurtaracağını kurtarır.

Firavun Mûsa AS'yi kovaladı, deniz kenarında sıkıştırdı ama Allah denizden yol açtı, onu gene kurtardı. İbrâhim AS'ı putperestler ateşe attılar ama Allah-u Teàlâ Hazretleri ateşi;

يَا نَارُ كُونِي بَرْداً وَسَلاَمًا عَلَى إِبْرَاهِيم (الأنبيا : ٦٩)

(*Yâ nâru kûnû berden ve selâmen alâ ibrâhîm*) [Ey ateş! İbrahim için serinlik ve esenlik ol!" (Enbiya, 21/69) diye gülistan eyledi İbrâhim AS'a, yine sağ sâlim çıktı.

Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisini seven kullarını korur. Korumayı murat ettiğine de, cümle cihan halkı bir araya gelseler zarar veremezler. Mümkün değil, kimsenin zarar vermesi mümkün değil. Peygamber Efendimiz'in hayatından endişe ettiği için Ebû Bekr-i Sıddık Efendimiz telaşlanıyordu. Ya bulurlarsa, ya yakalarlarsa nice olur diye. Çünkü Peygamber Efendimiz'i çok seviyordu. Malını, canını onun yoluna adamıştı.

Hatta orada bir delik görmüş, oradan bir yılan çıkar, bir mağara içi çünkü, bir zararlı bir şey çıkar diye ayağını dayamış. O dayadığı esnada, oradan gerçekten delikten bir yılan çıkmak istiyor da ayağını ısırıyor, fakat acısına rağmen o gene orada öyle ayağını tutuyor. Kendisini o kadar sıkmış ki, gözlerinden sular damlamış, yaşlar akmış. Peygamber Efendimiz istirahatte iken, öyle yüzüne damlamış diye anlatılır.

Çok şeylerini biliyorsunuz. Güvercin geldi, örümcek ağ ördü diye. Onun için Peygamber Efendimizin bu sahabesinin adı Yar-ı Gar'dır. Yani mağaradaki samimi yol arkadaşı. *Yar* dost demek. *Gar* mağara demek. *Yar-ı gar-ı Peygamber* Ebubekir-i *Sıddık* derler yani. Lakabı odur.

b. Hazret-i Ebû Bekir'e Sıddîk Denilmesi

Bir de *Sıddîk* lakabı vardır.

Onun hakkında ileride, üçüncü hadis-i şerifte buyruluyor ki… Ümm-ü Hânî Hazretleri'nden RA Deylemî rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[38]

يَا أَبَا بَكْرٍ ، إِنَّ اللهَ سَمَّاكَ الصِّدِّيقَ (الديلمى عن أم هانئ)

(*Yâ ebâ bekrin, inna'llàhe semmâke es-sıddik*) "Ey Ebû Bekir, Allah seni *Sıddîk* diye isimlendirdi."

Peygamber Efendimiz, o ismi kendisine verdi, çünkü Allah öyle bildirdi.

Çünkü, Peygamber Efendimizin Mi'rac'a çıktığı gecede, İsrâ ve Mi'raç hadisesi olduğu gecede, Peygamber Efendimiz'e müşrikler inanmadılar. Olmaz böyle şey dediler. Büyük itirazlarda bulundular. Hadi bakalım, gördüysen gördüğün yerleri anlat dediler.

Peygamber Efendimiz dedi ki:

"—Giderken filancaların kervanı geçiyordu yoldan, ben onların üstünden geçiyordum. Onların hatta bir hayvanı kaybolmuştu, ben onlara o hayvanın bulunduğu yeri bildirdim. Hayvanı bulmalarına yardımcı oldum." diye böyle teferruatlı bilgi verdi onlara.

"—Pekiyi, gittin madem Mescid-i Aksa'yı gördün, kaç tane kapısı var? Kaç tane penceresi var?" dediler.

İnsan saymamışsa bilemez ki. Şu İskender Paşa Camii'nin kaç tane camı var deseler mesela acaba yan tarafta iki tane miydi, üç

---

[38] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.307, no8271; Ümm-ü Hânî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.556, no:32615; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.33, no:25499.

tane miydi? Ön tarafta iki tane miydi, üç tane miydi? İnsan o kadar namaz kıldığı camiyi anlatamaz.

Peygamber Efendimiz o sorulardan çok sıkıldı, bunaldı ama diyor ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri benimle Mescid-i Aksa arasındaki mesafeyi kaldırdı, Mescid-i Aksa Kudüs'te. Peygamber Efendimiz Mekke-i Mükerreme'de… Aradaki mesafeyi kaldırdı ve bana ayan beyan aşikâr oldu Mescid-i Aksa…"

Kaç tane penceresini soruyorsunuz? Bir, iki, üç, dört, beş… Sayısını söyledi. Kaç tane kapı, şu şu şu. Sayı söyledi Peygamber Efendimiz. Görerek söyledi yani.

İşte o Mi'rac hadisesini ve Mi'rac'dan önce tabii ilk önce Mekke-i Mükerreme'den Kudüs-ü Şerif'e kadar *İsr*â hadisesi var yani bir anda gitmesi hadisesi var. Bu, inkârı mümkün olmayan bir gerçek. Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki Allah-u Teàlâ Hazretleri:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرٰى بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا ، إِنَّه هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

(الاسراء: ١)

(*Sübhàne'llezî esrâ bi-abdihî leylen mine'l-mescidi'l-harâmi ile'l-mescidi'l-aksa'llezî bâreknâ havlehû li-nüriyehû min âyâtinâ, innehû hüve's-semîu'l-basîr.*) (İsrâ, 17/1)

"Kulu, Hz. Muhammed-i Mustafa'yı SAS bir gecede Mescid-i Haram'dan, etrafını mübârek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin şanı ne yücedir. Her türlü noksandan münezzeh, her şeye kadir Allah-u Teàlâ Hazretlerinin işidir. Muazzam ayetlerimizi göstermek için bunu yaptık." diye ayet-i kerime ile bildirildiğinden, Rasûlüllah Efendimiz bir gecede Mekke-i Mükerreme'den Kudüs-ü Şerif'e vardı demek, inanmak durumundadır müminler.

Ondan sonra da Mi'rac'a çıktı Kudüs-ü Şerif'ten. Semanın tabakalarını geçip Rabbü'l-Âlemîn'in huzuruna vardı.

Aşikâre gördü Rabbü'l-izzeti,
Ahirette öyle görür ümmeti.

Bî hurufu lafz u savt ol padişah,
Mustafâ'ya söyledi bi-iştibah.

Şeş cihetten ol münezzeh zül celâl;
Bî kem ü keyf ana gösterdi cemal.

Bu beyitlerin güzelliğini düşünen insan erir. O kadar güzel anlatıyor ki Süleyman Çelebi, öyle arif insan, öyle alim insan, öyle zarif insan, öyle kibar insan ki, yani o Mi'rac hadisesini anlatıyor ama nasıl anlatsın? Çok güzel kelimelerle anlatıyor ki sözsüz, lafızsız, harfsiz bir şekilde Hz. Allah CC, Hz. Muhammed AS ile konuştu. Altı cihetten münezzeh olan Allah; yani önde, arkada, sağda, solda diyemezsin.

Çünkü, Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurmuş ki:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ (الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm, eynemâ küntüm*) "Siz ey kullar, ey insanlar! Nerede olursanız olun, Allah sizinle beraberdir, sizin yanınızdadır." (Hadîd, 57/4)

Her cihetten münezzehtir. Şuradadır diye bir yön tevcih etmek yakışık almaz. Allah-u Teàlâ Hazretleri için, (*Şeş cihetten ol münezzeh zül celâl*) altı yönden birine bağlıymış gibi tarif edilmekten münezzeh olan o zül-celal olan Allah-u Teàlâ Hazretleri, (*Bî kem ü keyf ana gösterdi cemâl*) Keyfiyeti tarif edilemeyecek tarzda, miktarı anlatılamayacak bir şekilde, sözlere sığmayacak bir tarzda cemalini Peygamber Efendimiz'e gösterdi diyor.

Ne kadar güzel kelimelerle ne kadar saygılı bir anlatım... Ne kadar mükemmel bir edep yani. Çok güzel anlatmış. Şimdi bu hadise haktır, gerçektir, İsrâ oldu, Mi'rac haktır.

Diyorlar ki ulemânın ekseriyeti: *Ruh mea'l-cesed*... Bu mânevi haller öyle oldu. Yani ruhuyla ve bedeniyle Rasûlüllah Efendimiz gitti, *İsra* eyledi ve çıktı Mi'rac eyledi. Bazı sahabe ve bazı alimler, (*rıdvânu'llahi aleyhim ecmaîn*) Onlar da rüyada idi demişler.

Bizim alimlerimiz haklı olarak buna karşı çıkıyorlar, diyorlar ki: Eğer rüyada olsaydı, ben rüyada şöyle bir şey gördüm diyene hiç kimse itiraz edemez. Ben rüyada kendimi havada uçuyorum, gördüm desem ben uçamazsın diyemezsin. Rüya bu. Uçtum gerçekten. Rüyaya itiraz olmaz.

Müşriklerin itiraz etmesinden anlaşılıyor ki bu hadise oldu ve *ruh mea'l-cesed* oldu ki müşrikler itiraz ediyorlar. Yoksa görmüş, herkes bir rüya görür. Ben de neler görüyorum deyiverir, geçer insan. *Ruh mea'l-cesed* olduğunun delilini böyle çıkartıyorlar, doğrudur.

Şimdi Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz oralarda değildi, bu münakaşalar oluyor. Mekke müşrikleri gulgule çıkartıyorlar, gürültü patırtı çıkartıyorlar, itirazlar, şamatalar... Bir tanesi o sırada Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz gelirken yolunu kesmiş:

"—Gördün mü şu senin çok beğendiğin arkadaşını, bağlandığın arkadaşını? Bak neler söylüyor? Güya bir gecede kalkmış buradan

Kudüs'e gitmiş, güya Kudüs'ten yedi kat semayı geçip Arş-ı A'làya varmış, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna kabul olmuş." filan deyince, Ebû Bekr-i Sıddîk diyor ki:

"—Hakikaten bunları söylerken duydunuz mu? Söyledi mi? Bir şey ekleyip çıkartmıyorsunuz değil mi? Hakikaten söyledi mi o?"

"—Söyledi." diyorlar.

"—O söylediyse doğrudur." diyor.

İmana bak! İmana bak, bağlılığa bak. Bir tereddüdü var, acaba söylemeden bu şeyi acaba müşrikler mi uyduruyor? Olabilir ya; iftira, yalan, dolan, laf karıştırma, büyültme, küçültme, çeşitli şeyler yaparlar. Bunları hakikaten söyledi mi? Söyledi. O söylediyse doğrudur! O kadar. İman…

Çünkü tanıyor. Peygamber Efendimiz'i iyi biliyor. Gençliğinden beri biliyor. Muhammed el-Emîn Hz. Muhammed… Peygamber gelmeden önce emniyetiyle tanınmış bir kimse. Her şeyiyle biliyor. Yalan söylemeyeceğini biliyor. Dürüstlüğünü biliyor. Ahlâkının yüceliğini biliyor. Kendisinin güzelliğini biliyor.

"—Dudaklarından bu söz çıktıysa, tamam, öyledir." diyor.

Onun için, Allah ona *Sıddîk* lakabını ihsan eyledi. Yani tasdikte, bağlılıkta, arkadaşlıkta en ileri, samimi mertebede bulunan, hiç tereddütsüz bağlanan, son derece dürüst kimse manasına, eşsiz, güzel bir sıfat kazandı Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz.

Şimdi o Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz hakkında öyle medihler var ki, Peygamber Efendimizin öyle hadis-i şerifleri var ki, anlıyoruz ki Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz, gerçekten çok müstesna bir kimse… İşin rivayetlerini bir tarafa bıraksak, arif olan insan, Peygamber Efendimizin vefatından sonra ümmetin başına Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in geçmesinden anlar zaten işin gidişatını… Oradan anlamasa Peygamber Efendimizin türbe i saadetinde, kabrinin yanında yatma şerefine ermesinden anlar, hiçbir şeyden anlamazsa...

Fakat bazı mezhepler, ehli sünnet dışı mezhepler, Ebu Bekir Efendimiz'e dil uzatmışlardır. Ömer Efendimiz'e dil uzatmışlardır, (*rıdvanu'llàhi aleyhim ecmaîn*)

Halbuki Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

“—Benim ashabıma kötü sözler söyleyip de beni üzmeyin! Beni ezalandırmayın!” dedi.

Onlar Peygamber Efendimizin sözünü dinlemiyorlar, hatta sövmeyi esas alıyorlar. Sövüp saymayı, hakaret etmeyi esas alıyorlar.

Onun için, bu hadis-i şerifi koymuş ki Gümüşhaneli Hocamız;

“—Aman siz aşırılığa gitmeyin, Şia mezhebine kaymayın, ehli sünnetten tard olunmayın. İşin aslı böyledir. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz’in makamı budur!” diye, burada bu hadisleri dercetmiş.

Çünkü bu kitabı te’lif etmesinin sebebi, ihvanın, dervişlerin şeriatı güzelce öğrenip, sünneti seniyyeye tam bağlanıp takvâ yolunda yürümelerini sağlamak. Her türlü kusurdan alıkoymak için… Büyük şeyh tabii, büyük mürşid... Bu hadis-i şerifi koymuş.

Şimdi mânâsına tekrar dönelim. Diyor ki:

“—Ey Ebû Bekir, Allah sana Rıdvan-ı ekberi verdi. Rıdvan-ı ekberin kelime manasından ilk önce ele alalım. *Rıdvan*, rıza demek, hoşnutluk demek. *Ekber* de en büyük demek. Rıdvan-ı ekber demek, Allah’ın en üstün derecedeki en üstün hoşnutluğu, rızası...

Biz meselâ birisi bize bir iyilik yaptığı zaman ne diyoruz?

“—Hay Allah senden razı olsun, şu müşkül anımda ne kadar makbule geçti bu yardımın. Allah senden razı olsun!” diyoruz.

Tamam, Allah’ın razı olması var, bir de razı olmasının en yüksek derecesi var. Rıdvan-ı ekber, en yüksek derece…

Ebû Bekir Efendimiz RA sordu:

“—Rıdvan-ı ekberi nedir Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin?”

Efendimiz neticesini anlatıyor. Rıdvan-ı ekberin ne olduğunu onu tatmayan bilmez ki. Yani bazı şeyleri anlatmanın imkânı yoktur ki… Görmeyen bir insana, gözü kör olan bir insana, kırmızıyla yeşilin farkını nasıl anlatırsın? Veyahut bir manzaranın güzelliğini, bir çiçeğin şahaneliğini nasıl anlatırsın? Burnu koku olmayan bir insana, şu kokunun nefisliğini nasıl anlatırsın?

Onun için demişler ki:

من لم يذق لم يعرف

Men lem yezuk lem ya’rif

Yani, “Tatmayan bilmez!” demişler.

Köylünün birisine derlermiş;

“—Aman İstanbul çok meşhur bir şehir, çok büyük bir şehir. Aman Efendim padişahlar neler yapmışlar, neler yapmışlar. Hele hele hanları, hamamları çok müstesna, çok güzel!” filan demişler.

O da kalkmış İstanbul’a gelmiş. Taa bilmem nereden çıkmış gelmiş. İstanbul’un hanlarını, hamamlarını yanında methede ede gelen giden gelmiş buraya ama beş parasız, iş bulamamış, aç kalmış, becerememiş karnını doyurmasını…

Çarşıda dolaşırken bir dükkânın önüne gelmiş. Bakmış ki tezgâhta böyle tepsi tepsi tatlılar, yiyecekler, içeride insanlar kaşıklarla bir şeyler yiyorlar falan. Onlara bakarken bir fenalık gelmiş, yığılmış. İçeriden birisi de onu çağırmış:

“—Yâhu çağırın şu adamı, benzi sarı, yığıldı.” demiş,

Biraz bir şeyler yedirmişler, içirmişler. Baklavaları, tatlıları yemiş. Karnı doymuş.

Karnı doyduktan sonra soruyorlar:

“—Nereden geldin?”

“—Falanca yerden geldim.”

“—Ne iş yaparsın?”

“—İşsizim.”

Anlıyorlar, saf bir kimse.

“—Pekiyi, söyle bakalım, bu yediğinin ne olduğunu biliyor musun?”

Demiş ki:

“—Vallahi bey bilmiyorum ne olduğunu ama İstanbul’un hanlarını, hamamlarını çok medh ediyorlardı, çok güzel diyorlardı, bu yediklerim olsa olsa ya handır, ya hamam!” demiş.

Yani bilmeyen insan böyle zanneder işte… Han nedir, hamam nedir bilmeyen bir insanda buna benzer karışıklıklar olur.

Biz Rıdvan-ı ekberi nasıl anlayalım, nasıl anlatalım ki herkese nasib olacak bir şey değil. Allah’ın üstün rıza derecesi... Peygamber Efendimiz’e soruyor Ebu Bekr-i Sıddîk Efendimiz de. O da bilseydi, sormazdı. “Nedir Rıdvan-ı ekberi Allah’ın?” deyince Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Allah halka bir tecelli edecek genel olarak, sana hususî bir

tecelliyle tecelli edecek."

Tabii Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin o tecellisinden ne feyizler, ne nimetler, ne hayırlar, ne güzellikler, ne ihsanlar hasıl olacak. Dillerin tarif etmesi mümkün değil. En iyisi Süleyman Çelebi'nin (*bî kem u keyf*) dediği gibi, (*şeş cihetten ol münezzeh zül-celâl*) dediği gibi, tarif edilemeyecek bir üstün nimete hasıl olacağı anlaşılıyor Ebu Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in.

Bizim de mâlum, tasavvufi tarikatımızın kökü Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e dayanır. Oradan müteselsilen böyle an'ane halinde, silsile halinde bugüne kadar gelir. Yani bizim pirlerimizden de, bizim büyüklerimizden de biri oluyor.

Zaten emirü'l-müminîn oluyor, Müslümanların emiri, Peygamber Efendimiz'in halifesi oluyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri şefaatine nail eylesin… Onun sahip olduğu o güzel imandan bize de hisse ihsan eylesin… Ahirette komşu eylesin…

c. Hz. Ebû Bekir'in Mükâfâtı

İkinci hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz yine Ebû Bekr-i Sıddîk hakkında buyurmuş ki:[39]

يَا أَبَا بَكْرٍ ، إِنَّ اللهَ أَعْطَانِي ثَوَابَ مَنْ آمَنَ بِى مُنْذِ خَلْقِ آدَمَ إِلَى أَنْ بَعَثَنِى ، وَإِنَّ اللهَ تَعَالَى أَعْطَاكَ يَا أَبَا بَكْرٍ ثَوَابَ مَنْ آمَنَ بِي مُنْذِ بَعَثَنِى إِلَى يوم القيامة (خط. والديلمى ، وابن الجوزى فى الواهيات عن على)

RE. 492/3 (*Yâ ebâ bekrin, inna'llàhe a'tànî sevâbe men âmene bî, münzi halkı âdeme ilâ en beasenî, ve inna'llàhe teàlâ a'tàke yâ ebâ bekrin sevâbe men âmene bî, münzi beasenî ilâ yevmi'l-kıyâmeh.*)

---

[39] Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.256, no:1993; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.306, no:8270; Ahmed ibn-i Hanbel, *Fadàilü's-Sahâbe*, c.I, s.434, no:689; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXX, s.118; İbnü'l-Cevzî, *İlelü'l-Mütenâhiyye*, c.I, s.189, no:293; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.559, no:32642; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.33, no:25498.

Hatîb-i Bağdâdî, Deylemî vs. kaynaklar zikretmişler bu hadis-i şerifi. Şimdi bunun manası şöyle:

(*Yâ ebâ bekrin*) "Ey Ebû Bekir! (*İnna'llàhe a'tànî sevâbe men âmene bî, münzi halkı âdeme ilâ en beasenî*) Allah-u Teàlâ Hazretleri bana Hz. Adem'in yaratıldığı zamandan, Allah'ın beni Peygamber gönderdiği zamana kadar kimler bana inanmışsa, onların sevaplarını bana ikram etti, verdi."

Peygamber Efendimiz gelmeden evvel de ona inandılar. Çünkü Peygamber Efendimizin methi eski kitaplarda da vardı. Ahir zamanda şöyle bir Peygamber gelecek diye bildiriliyordu ve eski ümmetler ah o zamana yetişsek, ah ona ümmet olsak, hürmet etsek diyorlardı.

Hatta biliyorsunuz, Peygamber Efendimiz'e ilk defa Cebrâil AS geldiği zaman, Hz. Hatice Vâlidemiz'e meseleyi açtı, bana bir haller oluyor dedi. Bir gayri tabiilik var, olağanüstü durum var. Onun üzerine, o yaşlı bir kimse olan Varaka'nın yanına gitti ve meseleyi anlattılar. Dedi ki:

"—Müjdeler olsun ki Mûsa'ya, İsâ'ya gelen (*aleyhime's-selâm*) melek ona da geliyor. O kavminin Peygamberi olacak. Keşke ben yaşasam da ona ümmet olsam, kavmi onu çıkarttığı zaman, ona yardımcı olsam." dedi.

Daha bak, ortada bir şey yokken eski kitaplardan okuduğu bilgiye dayanarak böyle cevap verdi. Eski kitaplarda hep biliniyordu.

Peygamber Efendimize başından beri inananların sevabı verildiği gibi ey Ebû Bekir sana da, benim Peygamber gönderildiğim zamandan kıyamete kadar inanan insanların sevapları verilmiştir.

Şimdi bunu Hz. Ali Efendimiz'den rivayet etmişler. İbnü'l-Cevzî mevzuatta zikretmiş, fakat başka hadis-i şerifler de var:

"—Ümmetin imanı, terazinin bir kefesine konulsa, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in imanı bir kefeye konulsa, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in imanı daha ağır gelirdi." diye bildiriliyor.

Ameli de öyle, sevabı da öyle... Demek ki, Ümmeti Muhammed içinde Ebû Bekir Efendimiz'in derecesinin, sevabının, mertebesinin yüceliğini gösteren üç tane hadis-i şerif, harf sırası dolayısıyla ilk

başta okunmuş oldu.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi Ebu Bekr-i Sıddık Efendimiz'in şefaatine nail eylesin… Madem ona bağlanmışız silsile itibariyle, şefaatine erdirsin… Cennette yanından bizleri de ayırmasın…

d. Ara Düzeltmenin Mükâfatı

Dördüncü hadis-i şerife geliyoruz:

Bu da Ebû Eyyûb el-Ensâri Hazretleri'ne hitaben söylenmiş bir hadistir. Bu Ebû Eyyûb el-Ensârî Hàlid ibn-i Zeyd RA, şu Haliç'te camisi olup da beldemizin medarı iftiharı olan sahabedir. Peygamber SAS Efendimiz Medine-i Münevvere'ye gidince onun evinde misafir oldu. Onun için Peygamber Efendimizin mihmanârıdır o. Ev sahibidir yani… O mübarek zat, dayıları tarafından akraba da olurlar. Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri. O rivayet etmiş bu okuduğum hadis-i şerifi.

Ona buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:[40]

يَا أَبَا أَيُّوبَ ، أَلاَ أَدُلُّكَ عَلَى صَدَقَةٍ ، يَرْضَى اللهُ وَرَسُولُهُ مَوْضِعَهَا ، تُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ إِذَا تَفَاسَدُوا ، وَتُقَرِّبُ بَيْنَهُمْ إِذَا تَبَاعَدُوا (ط. وعبد بن حميد ، طب. عن أبى أيوب)

RE. 492/5 (*Yâ ebâ eyyûb, elâ edüllüke alâ sadakatin, yarda'llahu ve rasûlühû mevdiahâ, tuslihu beyne'n-nâsi izâ tefâsedû, ve tukarribu beynehüm izâ tebâadû.*)

(*Yâ ebâ eyyûb*) "Ey Ebu Eyyûb, (*elâ edüllüke alâ sadakatin, yarda'llahu ve rasûlühû mevdiahâ*) ben sana Allah'ın ve Rasulünün derecesine razı geldiği bir çeşit sadakayı haber vereyim mi? Anlatayım, öğreteyim mi?" dedi.

---

[40] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.138, no:3922; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.490, no:11094; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.81, no:598; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c. I, s.105, no:232; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*. c.VIII. s.152, no:13051; Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.59, no:5488; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.22, no:25473.

Bunu ne olduğunu da şöyle ifade etti:

(*Tuslihu beyne'n-nasi izâ tefâsed*û) "İnsanların arası bozulduğunda sen düzeltirsin, araları açıldığı zaman sen yaklaştırırsın!" dedi.

Şimdi bizim konuşma lisanımızın üslubu içinde söylemek gerekirse:

"—Ey Ebû Eyyûb el-Ensàrî!" diyor Peygamber Efendimiz. "Ben sana bir iş söyleyeceğim ki, o işi sen yaparsan, bu sadaka gibidir. Para vermeden sadaka gibidir. Sadaka veriyorsun fakire, para veriyorsun. Bir şey veriyorsun, sevap kazanıyorsun. Para vermeden sadaka gibi olan, sevap kazandıran ve Allah'ı ve Rasûlünü sevindiren, Allah ve Rasûlünün rızasını kazanmana vesile olacak olan bir iyi işi sana tavsiye edeyim mi?" demiş Peygamber Efendimiz.

Bu iyi işin ne olduğunu da şöylece belirtmiş:

"—İnsanların arası bozulduğu zaman, sen o arayı düzeltirsin; araları açıldığı zaman, aralarını birleştirirsin. Yani insanların

arasındaki kırgınlıkları, dargınlıkları düzeltmeye, barıştırmaya, buluşturmaya, birbirlerini seviştirmeye gayret edersin, cemiyet sıhhatli olsun diye.”

Bu, pek çok hadis-i şeriflerde belirtilmiş çok hayırlı bir iştir muhterem kardeşlerim! O bakımdan bizler de dargınların arasını bulmaya gayret edelim. Dargın olanları birbirleriyle barıştırmaya çalışalım. “İşte olanlar olmuş, kusuruna bakma, hadi sen affediver! Sen onu çağırıver, o da sana geliversin.” filan. Böylece arayı düzeltmeye çalışalım! Bu, Allah ve Rasûlünü memnun eden, hoşnut eden, razı eden bir iştir.

Bu da bir çeşit sadakadır. Keseden para çıkmadan yapılmış bir sadakadır. Hem de öyle bir sadakadır ki Allah ve resulü bu işi yapandan razı gelir. Onun için ara düzeltmeye gayret edelim. Bilakis ara bozmaktan sakınalım. İnsanları birbirine bağlayacak işler yapalım. İnsanları darıltacak işler yapmayalım. Laf getirmeyelim, söz taşımayalım. Gıybet etmeyelim, dedikodu yapmayalım. İnsanların arasını kızıştırmayalım. Birbirleriyle darılmaya teşvik etmeyelim, barışmaya teşvik edelim.

Bana bir kadın geldi, kocasından şikayetçi. Kocasını tanıyorum. Konuştuk. Dedim kocanda bir şey yok, barışın. Şöyledir de, böyledir de, ıvır da zıvır da, bir sürü laf da… Yâhu bir şey yok… Yazık çoluk çocuğunuz var… Bak çocuklarınız da güzel çocuklar, iyi çocuklar. Darılmayın, barışın!

“—Yok ben ayrılacağım! Bana para versin, ev versin, ben ayrı duracağım.”

E canım, hazır başında kocan varken ondan ayrılmanın manası var mı? Yapma bu işi.

“—Yok hocam onun size bağlılığı, itaati var; bu işi yap!”

Dedim:

“—Ya ne alâ memleket! Sen darılacaksın, bir yuvayı yıkacaksın, bir günaha gireceksin; beni ortak ediyorsun. Sen kendi başına yık. Beni ne ortak ediyorsun. Madem yıkmaya heveslisin, benim yanıma niye geliyorsun? Ben yuva yıkmaya müsaade edemem. Barışmanızı tavsiye ederim.” dedim.

“—Kocasından ayrılmaya niyet eden, istekli olan, talep eden bir

kadın cennetin kokusunu bile koklayamaz!" diyor Peygamber Efendimiz.

Halbuki cennetin kokusu cennetin duvarlarından öteye taşar, 500 yıllık mesafeye kadar gider. Daha cennetin yanına 500 yıllık mesafe varken, cennetin güzel kokuları insanın burnuna gelmeye başlar. İnsan mest olmaya başlar. "Kokusunu bile duyamaz!" diyor Peygamber Efendimiz.

"—Ayrılacağım!" dedi.

"—Yapma, etme!" dedim.

Yumuşak söyledim, bağırdım, azarladım. Tabii bir kulaktan giriyor, öbür kulaktan çıkıyor. Şeytan galebe çalıyor, kuvvetli geliyor. Bir barıştılar, ondan sonra ikincide bir daha bir darıldılar, ayrıldılar. Her iki tarafa da yazık, çocuklara da yazık. Kadın kaldı kocasız. Bu yaştan sonra bir daha bu kadını kim alır? Çocuklar kaldı anasız, yuvaları yıkıldı.

Allah'ın en sevmediği helâl, boşanmadır muhterem kardeşlerim. Onun için ara bozmak, ara yapmak meselesinden şey yapıyorum. Bir ara bir aralarını bulduk, bir araya getirdik, sonra olmadı.

Yine bir başka kardeşimiz vardı, bunun üç çocuğu vardı, kaldı üç çocuk ortada. Bir başka arkadaşımız vardı, evlendiler, kavgalaştılar, aralarına girdik, başka şehirlere gittik, geldik babalarına yalvardık; "Etmeyin, barışın, yazıktır, günahtır. Ortada çocuk var!" filan dedik. Kadını çağırdık bir taraftan, erkeği çağırdık bir taraftan, filanca yerde sünnet düğünüdür diye bahane bulduk, ikisini davet ettik, barıştırdık, yuvayı tekrar kurduk.

Aradan seneler geçti, çeşitli huzursuzluklar, şunlar, bunlar... Hop gene ayrıldılar. Gene geldik, yalvardık, yakardık, babasına yalvardık, kadına yalvardık, şuna yalvardık, ötekisine etme, berikisine yapma, uğraş, didin... Beş çocukla ayrıldılar.

Biliyor musunuz, şeytan insanları aldatmak için sabahleyin askerlerini toplarmış, "Sizin en güzel şeytanlık yapanınıza taç giydireceğim!" dermiş. Büyük mükâfat koyuyor ortaya. Kupa diyorlar ya şimdi, onun yerine o, "Taç giydireceğim!" dermiş. Salarmış sabahleyin yeryüzüne şeytan askerlerini, her birisi gidip bir Müslümanı kandırıyor, bir insanı kandırıyor, bir günaha

sokuyor, asi ettiriyor filan.

Akşam gelince hepsine sorarmış, sen ne yaptın? Ben adama içki içirdim. Sen ne yaptın? Ben adama günah işlettirdim. Sen ne yaptın? Ben şunu yaptım, ben bunu yaptım. Hayır, fena değil yaptığın şey, benim keyfime uygun ama, yani şeytanlık bakımından iyi ama böyle en yüksek derecesi değil. Hayır, hayır, hayır...

Bir tanesine sıra gelince, sen ne yaptın diye sorunca o da dermiş ki ben karıyla kocanın arasına girdim, birbirleriyle kavga ettirdim, ayırdım.

"—Haah, ente ente, aradığım sensin!" dermiş, tacı onun kafasına giydirirmiş şeytan.

Yani yuva yıkmak, şeytanın en çok beğendiği iş oluyor, Müslümanlara en zararlı iş oluyor.

Ara bozmak da öyle. Müslümanlar arayı düzeltmeye çalışacak, yuvayı düzeltmeye çalışacak. İnsanlar ayrıldığı zaman bir araya getirmeye çalışacak. Araları bozulduğu zaman düzeltmeye çalışacak. Ama nasihatle, hatalarını söyleyerek.

"—Bak sen şunu yapmışsın, o ondan darılmış, kızmış, gitmiş. Bundan sonra yapma! Ötekisine gideceksin, işte o bir daha yapmamaya söz verdi. Sen de biraz affedici ol, bak yuvanız devam etsin, arkadaşlığınız kesilmesin!" filan diye…

Ara yapmak çok sevap. Ara bulmak çok sevaptır. Allah'ın sevdiği, razı olduğu bir insan olmak derecesine gelir insan. Onun için bu hususta gayret gösterelim. Müslümanlar birbirleriyle kenetlenmiş, muhabbetli bir grup olmalı. Kimse onlara, kenetlendikleri zaman, yanaşamaz bile yanına… Müslümanların o birlik beraberliği sağlam olduğu zaman, Mehmet Akif merhumun dediği gibi:

Toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez!

Ama parça parça oldu mu, birbirlerine düşman oldu mu; düşman gelir, birisine fit koyar, para verir, teşvikte bulunur, onu kışkırtır. Ötekisine para verir, teşvikte bulunur, onu da kışkırtır, ikisini birbirine vuruşturur.

Bakın, İran hadisesinde bunun beyne'l-milel bir nümunesini görüyoruz. İran biraz galip geldiği zaman, Irak'a yardım ediyor, ona

vurdurtuyor; Irak biraz galip geldiği zaman, İran'a silah satıyor. Yani aradaki savaş bitmesin diye, biraz durum müsaitleşse bir tarafı bozdurtuyor. Düşmanın işi böyledir.

Şeytanların bir insan şeytanları vardır, bir de cin şeytanları vardır. Yeryüzünde yaşayan insan şeytanları çok. Onlar böyle insanlar birbirleriyle savaşsınlar diye, birbirlerini yesinler diye neler yapıyorlar. Müslümanlar da bu oyuna geliyorlar, boyna birbirlerini öldürüyorlar.

Her tüfek patlayışında, her bomba atılışında bir Müslüman gidiyor. Adı Hasan, adı Ali, adı Ahmet vs. bizden bir kimse gidiyor yani. Düşman gülüyor. Düşman seviniyor. Oh olsun diyor, tamam diyor. İsrail'i bıraktılar, Müslüman aleminde Müslümanlar birbirlerine düştüler. Ne kadar enteresan, garip bir iştir yani.

O yurtdışında öyle, bizde de yurtiçinde Müslümanlar birbirleriyle uğraşıyor. Aynı gruptan insanlar birbirleriyle uğraşıyor. Aynı zihniyette olan insanlar birbirleriyle hasetleşiyor, rekabetleşiyor, düşmanlık yapıyorlar. Allah ıslah eylesin…

e. Kabirlerinde Azab Gören Kimseler

Beşinci hadis-i şerif.

Bu da yine Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nden rivayet edilmiş diğer bir hadis-i şerif. Diyor ki:[41]

يَا أَبَا أَيُّوبَ ، أَتَسْمَعُ مَا أَسْمَعُ ؟ أَسْمَعُ أَصْوَاتَ الْيَهُود ، يُعَذَّبُونَ فِي قُبُورِهِمْ (طب. حم. خ. م. ن. عن البراء عن أبى أيوب)

(*Yâ ebâ eyyûb, e tesmeu mâ esmeu? Esmeu esvâte'l-yehûde, yuazzebûne fi kubûrihim.*)

---

[41] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.120, no:3857; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.394, no:3124; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.375, no:12160; Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.644, no:42543; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.22, no:25472.

(*Yâ ebâ eyyûb, e tesmeu mâ esmeu*) 'Ey Ebû Eyyub, sen benim duyduğum şeyi duyuyor musun? Bak, dinle, bir şeyler duyuyorum. Sen de duyuyor musun?'

Demek ki beraber gidiyorlarmış anlaşılan. O esnada Efendimiz duyduğu bir sesi, yanındaki Ebû Eyyûb el-Ensari Hazretleri'ne soruyor:

"—Sen benim duyduğumu duyuyor musun?" diye.

O da, (*Allàhu ve rasûlihî a'lemü*) "Allah ve Rasûlü daha iyi bilir." diyor. Bunun üzerine:

(*Esmeu esvâte'l-yehûde*) "Bu duyduklarım Yahudilerin sesleridir. (*Yuazzebûne fi kubûrihim*) Kabirlerinde azap görüyorlar." diyor.

Peygamber Efendimiz başka bir hadis-i şerifinde de buyurmuş ki kardeşlerim, kabirde azap görenlerin azaplarını, feryatlarını, figanlarını, çektiklerini insanlardan başka mahlûkların hepsi anlar. İnsanlar duymaz. İnsanlar duysaydı çıldırırlardı. Kabrin içinde olan şeyleri anlasalardı akılları başlarından giderdi.

Bir keresinde Peygamber Efendimiz iki kabrin başından geçiyordu:

"—Bu iki kabirdeki insanlar ikisi de azap görüyorlar. Hem de dedi, büyük bir şeyden dolayı değil. Sizin gözünüzde büyük gibi görünmeyen iki şeyden dolayı bunların azapları… Birisi nemime yapardı, laf taşırdı dedi. Yani Ahmed'in sözünü Mehmed'e götürüp:

"—Mehmed, Ahmed sana şunları şunları söyledi ha, haberin var mı?" diye böyle laf getirip götürerek ara bozuculuk yapardı.

İşte ara bozuculuk kötü olduğundan kabirde başlamış azabı.

"—Ötekisi de idrarını yaparken sakınmazdı, üstüne başına sıçratırdı." diye söylemiş.

Demek ki, o da temizliğe aykırı iş yaptığından, mâlum ayakta yapılırsa bu idrar şaldır şuldur, insanın dizlerine kadar çıkar. Çıktığı yere kadar sıçrar. Şaldır şuldur her tarafa böyle dağılır. Tabii onun usulüne göre çömelmek lazım, sıçramamasını sağlamak lazım vs. falan yani nerede olursa olsun insan. "İşte ondan dolayı azap görüyor." dedi.

"—Getirin bakalım bir yaş çubuk!" dedi.

Çubuğu ikiye böldü; yaş, taze dalı. Birisini bir kabrin üstüne, ötekisini öteki kabrin üstüne soktu. Bu dallar kuruyuncaya kadar

bunlar azap görmezler dedi. Yaş olduğu müddetçe azap görmezler dedi.

Onun için biz kabirlere ağaçlar, bitkiler dikiyoruz ki, o yeşillik dolayısıyla azap olmasın diye hatta Peygamber Efendimiz söylemiştir ki:

"—Kabrin otlarını ve sâiresini yolmayın!"

Yine aynı sebepten dolayı.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi kabri cennet bahçesi olanlardan eylesin… Kabirde azap görenlerden eylemesin…

Kabirde insana sàlih amelleri yoldaş olacak; namazları oruçları, hacları, ibadetleri, sadakaları, zekâtları… Veyahut, kötü insansa, yaptığı kötülükler yoldaş olacak. Onlar da çirkin şekillerde, korkunç şekillerde onun kabirde azab görmesine sebep olacaklar.

Tabii bunlar Yahudi olduğu için, Peygamber Efendimiz'e inanmadıklarından azab gördüler.

Peygamber Efendimiz'in geleceği Tevrat'ta yazılıdır muhterem kardeşlerim! Üniversitede mü'min bir hocamız vardı, o bize İncil'i, Tevrat'ı getirdi, cümlelerini dahi gösterdi.

Kur'an-ı Kerim'den zâten biliyoruz ki:

ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ (الفتح: ٢٩)

(*Zâlike meselühüm fi't-tevrât*) "Tevrat'ta Ümmet-i Muhammed böyle anlatılıyor." diye zikri geçiyor. (Fetih,48/29)

İncil'de de var, Tevrat'ta da var, diğer kitaplarda da var, Peygamber Efendimiz'in müjdesi var. Hattâ Hristiyan papazı iken, Ermeni asıllı iken, Arapça bilirken, Farsça bilirken, Süryanice bilirken, Yunanca, Latince bilirken, Roma'da, İngiltere'de doktora yapmışken, İran'da profesörlük pâyesini bulmuşken, Müslüman olmuş olan bir papaz var… İsmi Abdü'l-Ehad… Bakın, dikkat edin ki Hristiyanlar üç dedikleri için, Müslüman olunca kendine ne adını almış: *Abdü'l-Ehad*, tek olan Allah'ın kulu… Adını öyle almış, Müslüman olmuş.

Müslüman kardeşimiz; Allah mekânını cennet etsin, kabri nur olsun…

Diyor ki:

"—İncil (*Evangelos*) sözünün kelime mânâsı müjde demektir."

Hani, sana bir müjdem var!" diyoruz ya, onun gibi, müjde demek.

"—Pekiyi, bu kitaba niye müjde denmiş? Hristiyanların elindeki o kitaba *Evangelos* veya *İncil* adının verilmesi neden? Niye *Müjde* adını almış bu kitap?"

Çünkü, Hz. İsâ AS'ın ekserî toplantılarda söylediği söz:

"—Ben bu işi tamamlayamadım. Benden sonra bir hak peygamber gelecek, ahir zaman peygamberi gelecek. O çok büyük bir isan... Onun gelişini size haber vermek isterim, müjdelemek isterim." dediği için, Peygamberimizi müjdelediğinden o isim konulmuştur.

Abdü'l-Ehad Efendi Yunancayı, Latinceyi çok iyi bilen çok derin bir alım. Hatta bir kitap yazmış *İncil ve Salîb* diye. O da tercüme edilmiş, Arapçası ve Türkçesi var... Çok büyük bir alim olduğu için o söz önemli... Çünkü Yunanca biliyor, Latince biliyor, Süryanice biliyor, Arapça biliyor, Farsça biliyor, Türkçe biliyor. Aslı esası odur. Hz. İsâ AS'ın yaptığı, zaten Peygamber Efendimiz'i müjdelemektir.

Elbette Hristiyanların bildiği gibi Yahudiler de biliyordu. Bir peygamber gelecek diye bekliyorlardı. Beklediler, beklediler, Peygamber Efendimiz onların umduğu yerden, kendi aralarından çıkmayınca, bu sefer düşman oldular.

Onlar kendi aralarından çıkacak sanıyorlardı. Çünkü Hz. İbrâhim'in sülâlesinden bir Peygamber gelecek diye bilgi vardı. Sanıyorlardı ki, kendi aralarından bir Yahudi peygamber olacak. Fakat İbrâhim AS'ın Mekke'ye yerleşmiş oğlu İsmâil AS'ın soyundan peygamber gelip de bizim Peygamberimiz peygamber olunca, bu sefer hasetlerinden inkâr ettiler, kabul etmediler. Tabii, onun için azab görecekler.

Peygamber Efendimiz'i görüp de ona inanmadıkları için azap görecekler. Şimdi de öyle...

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللهِ الْإِسْلَامُ (آل عمران:١٩)

(*İnne'd-dîne inda'llàhi'l-islâm*) "Allah'ın indinde makbul olan

din sadece ve sadece İslâm'dır." (Âl-i İmrân, 3/19)

Başka bir ayet-i kerimede de:

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ (آل عمران:٨٥)

(*Ve men yebtaği gayre'l-islâmi dînen felen yukbele minhü*) "Allah'ın bu hak dininden, İslâm'dan başka bir dini din edinip, o dinde yürüyenin dindarlığı Allah indinde kabul edilmeyecektir, ibadetleri makbul olmayacaktır. Ben onları kabul etmeyeceğim!" (Âl-i İmran, 3/85) buyuruyor Allah-u Teàlâ Hazretleri...

İslâm'dan gayri bir dine sahip olup da, öyle Allah'a ibadet etmeye çalışanın, ibadeti taati kabul olmayacak diye Kur'an-ı Kerim'de bildiriliyor.

Bunlar kesin delildir. Allah başka bir dine razı değildir. Çünkü bozulmuşlardır, çünkü asliyetini kaybetmişlerdir. Çünkü bu yeni din her şeyiyle daha güzeldir. Her şeyiyle bozulmadan bize kadar gelmiştir.

Onun için, herkesin bu devirdi Peygamber Efendimiz'e iman edip Müslüman olması lâzım!

Aklı başında papazlar Müslüman oluyor, aklı başında hahamlar Müslüman oluyor. Aklı başında filozoflar Müslüman oluyor. Aklı başında Japonlar Müslüman oluyor, aklı başında Hintliler Müslüman oluyor. Dünyanın her yerindeki insanlar Müslüman oluyor. Duyuyorsunuz; profesörlerden, ilim adamlarından memleketimize gelip konferans verenler bile var…

Din İslâm dinidir. Devir Peygamber Efendimiz'in devridir. Hüküm onundur, ferman onundur. İnsan saadet-i dâreyne ermek istiyorsa, Müslüman olacak, başka çare yok…

Peygamber Efendimiz'i kabul etmese, Allah'a inancı bir insanı kurtarmağa yetmez. (*Lâ ilâhe illa'llàh*) dese yetmez, (*Muhammedün rasûlü'llàh*) demedikçe kurtulmaz. (*Muhammedün rasûlü'llàh*) diyecek, Peygamber Efendimiz'e de inanacak, sünnetinden, tâlimatından, terbiyesinden Allah'ın rızası yolunu tam öğrenip cehennemden kurtulacak.

O bakımdan bütün dünya ehline, bugün yaşayan insanların hepsine biz İslâm'ı tebliğ etmek, anlatmak, bu gerçeği söylemek durumundayız. Onlar da bu gerçeği kabul edip de İslâm'a gelmek zorundalar, yapacakları başka bir şey yok…

Bunun için bizim dernekler kurmamız lâzım, mecmualar çıkartmamız lâzım! Muhtelif dillerde neşriyat yapmamız lâzım! Bu neşriyatı dünyanın her yerindeki insanlara vermemiz lâzım!

Pakistanlı kardeşlerimiz bu işleri daha güzel yapıyorlar. Birçok İngilizce kitaplar elime geçti. O kitapları İngilizce olarak basıp, Garp ülkelerinde, Amerika'da, Japonya'da, başka ülkelerde dağıtıyorlar, anlatıyorlar.

Aynı kitapları Arap ülkelerinde zengin bazı vakıflar da basıp Avrupa'da ve sair yerlerde dağıtıyorlar. Okuyan Müslüman oluyor. Bugün pek çok münevver, pek çok gazeteci, pek çok alim pek çok gayrimüslim İslâm'a geliyor. Nasibi olan kurtuluyor, nasibi olmayan, Müslüman anadan babadan gelse bile, dinden imandan çıkıp küfre düşüp, dünyasını, ahiretini helâk edip gidiyor.

Türkiye'deki hacının hocanın oğlu dinden, imandan çıkabiliyor;

Avrupa'daki, Amerika'daki kimsenin oğlu İslâm'a gelebiliyor.

Onun için, şunu iyice bilmeliyiz ki biz muhtacız, Allah alemlerden müstağnidir. Kimsenin ibadetine muhtaç değil… Biz kuluz, o Rab…. Biz arayıp, bulup, ona kulluk etmek zorundayız. Onun bizim kulluğumuza ihtiyacı yoktur. Her şeyi o yaratmıştır. Bizler ona muhtacız.

Eğer gayret bizden olursa, biz azıcık yönelirsek, Allah bize daha çok teveccüh buyurur. Biz azıcık kımıldanırsak, Allah bize daha hızlı gelir. Hadis-i şerifteki ifadeyle, biz yürüyerek gitsek, o bize koşarak gelir, rızasını gönderir.

Onun için kulluğumuzu bilmeliyiz, edebimizi takınmalıyız, boynumuzu bükmeliyiz, kendimizin kurtulması için Allah'a yalvarmalıyız. Bir de bu dini dünyanın her yerine yaymak için çalışmalıyız. Kendimiz çalışamıyorsak, usulünü bilmiyorsak çalışanlara yardım etmeliyiz.

f. Farslılardan Gayretli Bir Zatın Çıkacağı

Şîrâzî Hz. Sefine RA'dan rivayet etmiş. Yine Ebû Eyyub el-Ensârî RA'a hitaben Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[42]

يَا أَبَا أَيُّوبَ ، لاَ تُعَيِّرْهُ بِالْفَارِسِيَّةِ ، فَلَوْ أَنَّ الدِّينَ مُعَلَّقٌ بِالثُّرَيَّا ، لَنَالَتْهُ أَبْنَاءُ فَارِسَ (الشيرازي في الألقاب عن سفينة)

RE. 492/ (*Yâ ebâ eyyûb, lâ tuayyirhu bi'l-fârisiyyeti, felev enne'd-dîne muallakun bi's-süreyyâ, lenâlethü ebnâü fârise*)

(*Yâ ebâ eyyûb*) "Ey Ebû Eyyûb, (*lâ tuayyirhu bi'l-fârisiyyeti*) sen onu Farsçasından dolayı, İranlı olmasından dolayı ayıplama!"

İnsanları, "Farsça konuşuyor, Arapçası biraz zayıf, yabancı bir dili var, aslında İranlı, Arabistanlı değil, Arap değil…" diye ayıplamak, küçümsemek doğru olmaz. Peygamber Efendimiz'in zamanında da Selman-ı Fârisî'ye, aslen İranlı olduğu için Ebû

---

[42] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.92, no:34133; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.23, no:25475.

Eyyûb RA biraz bir şeyler söyleyince:

"—Ey Ebû Eyyûb, onu Farsça konuşması dolayısıyla, İranlı olması dolayısıyla ayıplama! (*Enne'd-dîne muallakun bi's-süreyyâ*) Eğer din Süreyya (Ülker) yıldızında asılı olsaydı, takılı olsaydı, (*lenâlethü ebnâü fârise*) İranlıların evlatlarından bazıları gider, onu oradan alırlardı." diye methetmiş Peygamber Efendimiz.

Yâni, "Onları hor görme! Bazı kavimlerden bazı mübarek insanlar çıkacak!" diye bildirmiş.

Bu hadis-i şerif, bizim mezhebimizin imamı İmam-ı Azam Ebû Hanife Hazretleri'ne mânevî bakımdan işaret ediyor diye alimler yazmışlardır eserlerinde… Çünkü o zat, bu sıfatta idi. Hakîkaten dinimize fıkıh bakımından müstesna hizmetleri olmuştur. Allah şefaatlerine nail eylesin…

g. Çok Yemek Yemekten Sakının!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[43]

يَا أَبَا جُحَيْفَةَ ، أَقْصِرْ مِنْ جُشَائِكَ ؛ فَإِنَّ أَطْوَلَ النَّاسِ جُوعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، أَكْثَرُهُمْ شِبَعًا فِي الدُّنْيَا (الحكيم عن المقدام بن معدي كرب ؛ هب. عن أبى جحيفة)

RE. 492/8 (*Yâ ebâ cühayfe, aksır min cüşâike; feinne atvele'n-nâsi cûan yevme'l-kıyâmeti, ekseruhüm şibean fi'd-dünyâ*)

Ebû Cuhayfe adlı sahabi RA, geğirmiş Peygamber SAS'in yanında… İnsan fazla yemek yediği zaman midesinden bir gaz çıkartıyor, buna geğirmek diyoruz. Diyor ki Peygambe Efendimiz:

(*Yâ ebâ cühayfe, aksır min cüşâike*) "Yâ Ebû Cühayfe, geğirmeni biraz kısa tut! (*Feinne atvele'n-nâsi cûan yevme'l-kıyâmeti*) Kıyamette insanların açlıkları en uzun sürecek olanları,

---

[43] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.26, no:5643; Ebu Cuhayfe RA'dan.

Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usül*, c.III, s.124; Mikdam ibn-i Ma'di Kerb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.215, no:6221; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.37, no:25513.

(*ekseruhüm şibean fi'd-dünyâ*) dünyada toklukları fazla olanlardır."

Karnı tok, gamsız, tasasız gezenler ahirette çok açlık çekecekler.

Onun uçun muhterem kardeşlerim:

1. Yemeklerimizde ölçülü yiyelim!

"—Bu adam pehlivandır, oturduğu zaman bir kuzuyu yer!"

Yemesin, yazık, günah... Midesine yük, karaciğerine yük... Şişmanlarsa, her zaman onu taşıyacak. Yirmi kilo fazla olsa, bir teneke fazla taşıyor demek. Yirmi kilo az ol, lüzumsuz kiloyu ne taşıyorsun? Fazla yememek lâzım!

"—Ne kadar yemek lâzım?"

Kendisine gerekecek kadar yemek lâzım!

Doktorla görüştüm öğleyin:

"—Bir dilim ekmek yeter insana... Ekseriya fazla yemekten hastalık oluyor." diyor.

Şöyle bir dilim gösterdi, uzun ekmeğin dilimi... Yuvarlak ekmeğin dilimi farklı olur. Şöyle avucun yarısı kadar ekmek, bir yemekte yeter insana dedi.

"—O kadarcıktan ne olacak?" diyor millet ama, fazlasını yiyince sıhhati bozuluyor.

Onu ye, birazcık da katık filân ye... Tamam. Millet bir ekmeği deviriyor. O gelsin, bu gitsin, çok fazla yiyorlar. Çok yemek, içmek alışkanlık haline geliyor

Aşırı kilo... Ekseriya bizler göbekli, yağlı, kilolu oluyoruz.

Ama ben duydum ki bazı adamlar bu şeftalinin yarısı bana yeter deyip, şeftaliyi kesiyormuş; bir yarısını yiyormuş, öbür yarısını yemiyormuş. Her gıdanın mutfakta kalori değeri yazılıymış.

"—Üç tane zeytin, iki tane küçük peynir dilimi... Bir dilim ekmek..."

Bu kadar. Fazla yememeğe dikkat ediyorlar, onun için sıhhatli oluyorlar. Bakın buraya gelen turistlere bakın, ekseriyeti yaşlı, 80-90 yaşında ama geziyor, dolaşıyor. Başka diyarları göreyim diye heves ediyor. Bizimkiler de çarçabuk hastalanıyorlar.

Mısırlı kadınlara çok acırım hacda... Pencereye, kapıya sığmazlar. Adımını zor atar zavallılar. Sordum Mısırlılara:

"—Aşırı şişmanlık sanki Mısırlıların alâmetiymiş gibi, ekseriya

şişman oluyorlar. Niye böyle oluyor?”

Bakla cinsini çok yedikleri için kilo alıyorlarmış.

Yazık bu kadıncağızlara! 150 kilo, 120 kilo… Bunun yarısı yeter. İki misli fazla olmuş. Bir bacağının ağırlığı yetecekken, fil gibi oluyor. Yazık oluyor. Müslüman kadınlar, acıyor insan…

Öbür taraftan Yemenlilere bakıyorsun, kuş gibi… Gıdası az demek ki… Onlar da zayıf zayıf, tin tin, tin tin…

1. Ölçülü yemeyi bilmesi lâzım insanın…

2. Sık sık yememesi lâzım, fazla yememesi lâzım!

3. Mümkün oldukça oruç tutmak lâzım! Biraz açlığın kıvrandırmasını tatmalı, fakirin halini anlamalı!

Sonra, insanın midesi boşalınca kalbi çalışmağa başlar. Onun için, bazı günler oruç tutmalı ki insan; “İkindi de hocayı dinlerken, içimden ağlamak geliyor.” diyor.

Ağlamak elbette gelir, karnı aç da ondan… Duyguları yumuşak.

Karnı tok olsaydı, bir türlü gözleri yaşarmazdı. İnsan tok oldu mu katı olur biraz… Aç oldu mu hassas olur. Bir vaazdan, bir sözden, bir hadisten, bir ayetten, bir kıraatten ağlamaklı olur. Onun için arada oruç da tutun!

Peygamber Efendimizin tavsiye ettiği oruçlardan birisi Pazartesi Perşembe oruçlarıdır. Onu ekseriya kendisi tutardı. Siz de tutun!

Sonra mehtaplı gecelerin gündüzlerinde, yani Arabî ayların 13, 14 ve 15. günlerinde hiç orucu bırakmamış.

Arabî aylar bizim milâdî aylardan farklıdır. Onlar hilâlle başlar. Ortası, ayın on dördü, ayın tam yuvarlak olduğu zamandır. Sonunda yine sabahleyin hilâl görünür.

Yine Peygamber Efendimiz Receb’de, Şa’ban’da çok oruç tutardı. Ramazan’da oruç tutmak farz, hepimiz tutacağız.

Şevval’de altı gün orucu vardır.

Zilhicce’nin on gününde oruç tutmak çok sevaptır. Yani hacıların hacca gittiği zaman burada kalanlar tutabilirler.

Muharrem’in dokuzunda, onunda veya onunda, on birinde oruç tutmak iyidir.

Bu oruçları tutun kardeşlerim! Çok tokluk iyi değil, biraz aç durun ki, mideniz boşalsın, gönlünüz dolsun… Gönlünüz canlansın, yeşersin, feyizyab olsun…

h. Cuma Gününde Ölçü...

Ebü'd-Derdâ' RA, aşık sahabelerden biriydi. Allah şefaatine nâil etsin…Ona diyor ki Peygamber Efendimiz:[44]

يَا أَبَا الدَّرْدَاءِ ، لاَ تَخْتَصَّ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ بِقِيَامٍ دُونَ اللَّيَالِي ، وَلاَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ بِصِيَامٍ دُونَ الأَيَّامِ (حم. عن أبى الدرداء)

RE. 492/9 (*Yâ ebe'd-derdâ', lâ tahtessa leylete'l-cumuati bi-kıyâmin dûne'l-leyâlî, ve lâ yevme'l-cumuati bi-sıyâmin dûne'l-eyyâm.*)

"Çok kıymetli bir gecedir diye Cuma gecesini ibadete özel olarak tahsis etme! Başka günler yapmayıp yapmayıp, biriktirip, Cuma günü feyizli gecedir diye o geceyi ibadete tahsis etme! Başka günler oruç tutmayıp, tutmayıp, Cuma gündüzünü oruç tutmaya tahsis etme! Ölçülü ol, ibadetlerini her zamana yay!" demiş oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi sevdiği, razı olduğu ölçülü ibadetlere muvaffak eylesin…

Allah-u Teàlâ Hazretleri Peygamber Efendimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin… Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin…

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-besmele!

20. 09.1987 – İskenderpaşa Camii

---

[44] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.444, no:27547; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.142, no:2752; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.518, no:23929; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.XXIII, s.27, no:7962.

06. HER HAK SAHİBİNE HAKKINI VER!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn…

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا أَبَا الدَّرْدَاءِ ! إِنَّ لِجَسَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، وَلأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، وَلِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا ؛ وَأَعْطِ كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ ! صُمْ وَ أَفْطِرْ ، وَقُمْ وَنَمْ ، وَائْتِ أَهْلَكَ (حل. عن أبي جحيفة)

RE. 492/10 (*Yâ ebe'd-derdâ! İnne li-cesedike aleyke hakkan*, ve *li-ehlike aleyke hakkan*, ve *li-rabbike aleyke hakkan*, ve *a'ti külle zî hakkin hakkahû! Sum ve eftır*, ve *kum ve nem*, ve*'ti ehleke*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u TeÀlâ hazretlerinin selamı, rahmeti, bereketi, ikramı, ihsanı dünya ve ahirette üzerinize olsun… Rabbimiz rahmetine gark eylesin, iki cihanın saadetine nail eylesin…

Peygamber SAS Efendimiz'in sünneti, dünya ve âhiret saadetine ermemize vesiledir. Bida'tleri çıkaranların hiçbir ibadeti kabul olmayacak. Onun için Rabbimiz bizi Peygamber Efendimiz'e

en güzel tarzda uyanlardan eylesin… Onun sünnetini öğrenmeyi, sîretini bellemeyi, ümmetine güzel hizmet etmeyi nasib eylesin…

Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup izah etmek üzere oturduk, bir ilim meclisi teşkil ettik. Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce Peygamber Efendimiz SAS'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın bir nişânesi olmak üzere ruh-ı pâkine hediye olsun diye ve onun cümle âlinin, pak ashabının, etbâının, ahbâbının ve sâir enbiyâ ve mürselînin, cümle evliyâullahın ve bilhassa ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan hakiki verese-i nebî sâdât ve meşayih-i turuk-ı aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden Fatih Sultan Mehmed Han'ın, fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, muvahhid askerlerin, koruyanların, murabıtların ruhlarına hediye olsun diye:

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hasseten şu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu camiyi tekrar tekrar tamir ve tecdid eyleyip genişletip hizmette berdevam tutanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere kardeşâne duygularla gelip burada toplanan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasını kazanalım, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyalım, böylece şehid sevaplarına erelim, Rabbimiz'in huzuruna yüzü ak alnı açık, sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım diye, buyurun bir Fâtihâ, üç İhlâs-ı Şerîf okuyup ruhlarına hediye edip öyle başlayalım!

……………………

a. Her Hak Sahibine Hakkını Ver!

Mukaddimede metninin mübarek kelimelerini okuduğumuz hadîs-i şerîf, *Ramuzü'l-Ehàdis* isimli hadis kitabının 492. sayfasının 10. hadisi oluyor.

Geçen hafta kaldığımız yerden devam ediyoruz inşallah...

Peygamber SAS bu hadîs-i şerîflerinde, Ebu'd-Derdâ Üveymir

Hazretleri'ne hitaben buyurmuş ki:[45]

يَا أَبَا الدَّرْدَاءِ ! إِنَّ لِجَسَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، وَلأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، وَلِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا ؛ وَأَعْطِ كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ ! صُمْ وَ أَفْطِرْ ، وَقُمْ وَنَمْ ، وَائْتِ أَهْلَكَ (حل. عن أبي جحيفة)

RE. 492/10 (*Yâ ebe'd-derdâ! İnne li-cesedike aleyke hakkan*, *ve li-ehlike aleyke hakkan*, ve *li-rabbike aleyke hakkan*, ve *a'ti külle zî hakkin hakkahû! Sum ve eftır*, *ve kum ve nem*, ve*'ti ehleke*)

(*Yâ ebe'd-derdâ*!) Ey Ebü'd-Derdâ! (*İnne li-cesedike aleyke hakkan*) Hiç şüphe yok ki bedeninin, vücudunun senin üzerinde hakkı vardır. (*Ve li-ehlike aleyke hakkan*) Aile efradının, zevcenin ve çoluk çocuğunun senin üzerinde hakkı vardır. (*Ve li-rabbike aleyke hakkan*) Rabbinin senin üzerinde hakkı vardır. (*Ve a'ti külle zî hakkin hakkahû*) O halde her hak sahibine hakkını ver! (*Sum ve eftır*) Bazı günler oruç tut, bazı günler tutma, iftar et! (*Ve kum ve nem*) Geceleyin namaza kalk, bazı zamanlarda da uykunu uyu! (*Ve'ti ehleke*) Eşinin yanına da git!" buyurdu.

Bu hadîs-i şerîfi şöylece izah edelim. Birkaç defa daha yeri geldikçe söylemiştik. İçindeki mâna önemli olduğundan, bazı kardeşlerimize tekrar tekrar hatırlatmak uygun oluyor:

Ebü'd-Derdâ RA, sahabenin fakihlerinden, bilginlerinden, abidlerinden, fâzıllarından bir mübarek büyüğümüz idi; *radıya'llàhu anh*, Allah şefaatine nail etsin... Dünyaya metelik vermezdi, âşık-ı sâdık kullardan birisiydi; gecesini gündüzünü Rabbimiz'in kulluğunda, ibadetinde geçirmek isterdi. Bir gün, kendisinin ahiret kardeşi Selmân-ı Fârisî RA onu ziyarete, evine gitmiş; kapıyı çalmış. Kapıyı Ebü'd-Derdâ RA'ın hanımı Ümmü'd-

---

[45] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.112, no:285; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.275, no:8128; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.176, no:20; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLVII, s.116; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.188; Ebû Cuhayfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.45, no:5403; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.27, no:25480.

Derdâ RA açmış. Üzerinde pejmürde, hırpanî, yırtık pırtık bir kıyafet var. Selmân-ı Fârisî Hazretleri'nin dikkatini çekmiş bu durum, şöyle bir bakmış;

"—Bu ne hal?" demiş.

Selmân-ı Fârisî Hazretleri gibi mütevazı bir insanın bile "Bu ne hal?" demesine bakılırsa, zaten o zamanın imkânları mahdut; giyim kuşam şimdiki gibi bol ve zengin değil. Hali kim bilir ne kadar perişandı.

"—Kardeşin Ebü'd-Derdâ dünyayı terk etti." demiş.

"Kardeşin" diyor çünkü Peygamber Efendimiz ikisini kardeş etmiş. "Kardeşin Ebü'd-Derdâ'ya dünya lazım değil, dünyayı terk etti. Para kazanmıyor, eve bir şey getirmiyor; giyim yok, kuşam yok, perişanlığım ondan..." demek istemiş.

Beklemiş, biraz sonra, Ebü'd-Derdâ RA gelmiş, kardeşini gördüğüne çok sevinmiş, onu çok güleç yüzle karşılamış, "Hoş geldin aziz kardeşim!" diye iltifatlar etmiş. Ondan sonra önüne bir yemek çıkarmış. Artık o zamanın mahdut imkânlarıyla ne çıkardıysa...

"—Buyur sen de otur, beraber yiyelim!"

"—Yok ben oruçluyum, niyetliyim, sen buyur!" demiş.

Halbuki Ramazan değil. Demek ki sevap kazanmak için fazladan, nâfileten oruç tutuyor. Selmân-ı Fârisî dayatmış:

"—Sen yemezsen ben de yemem, otur bakalım!"

O da ev sahibi olduğu için, misafirine ikram olsun diye oturmuş, orucunu bozmuş. Ödeyecek; ertesi gün öder, başka bir gün öder. Çünkü, başlanmış bir oruç nafile bile olsa, bozulduğu zaman kaza edilmesi gerekir. Artık onun hatırı için kesmiş oruç tutmayı ve yemiş.

Akşam olmuş. Anlaşılan, evleri asıl şehirden uzakça bir yerde... Selmân-ı Fârisî'ye yatak sermişler, yatacak. Tabi odalar da çok değil, Ebü'd-Derdâ ile aynı yerde yatıyorlar. Herhalde hanım da perdenin öbür tarafında, başka yerde. Belki duvarları bile yok; evleri hurma dallarından yapılmış çardak gibi. Bilmiyoruz.

"—Sen buyur yat." demiş.

"—Sen ne yapacaksın?"

"—Benim biraz vazifelerim var; ibadet edeceğim, namaz

kılacağım, tesbih çekeceğim, Kur'an okuyacağım." neyse.
"—Hayır, sen yatmazsan ben de yatmam; yat aşağıya!"

Arkadaşlıkları çok tatlı, kıymetli; hatırı kırılmasın diye o da yatmış, ama uyumamış. Biraz vakit geçtikten sonra, "Selman nasıl olsa uyumuştur." diyerek kalkmış, ibadet edecek. Selmân-ı Fârisî yakalamış bileğinden;

"—Yat aşağıya!" demiş, tekrar yatırmış.

Biraz daha vakit geçmiş, yine kalkmaya davranmış; arkadaşı yine onu yatırınca, bakmış ki kurtuluş yok, yatmış uyumuş.

Ne zamana kadar uyumuşlar? Teheccüd zamanına, sahur vaktine kadar uyumuşlar. O zaman Selmân-ı Fârisî Hazretleri uyanmış;

"—Hadi bakalım şimdi kalkalım!" demiş.

Beraberce kalkmışlar, gece ibadetlerini yapmışlar. Biraz bekledikten sonra, Peygamber Efendimiz'in mescid-i saadetine gelmişler, onunla sabah namazını kılmışlar.

Ebü'd-Derdâ RA gitmiş, Peygamber SAS Hazretleri'ne demiş ki;

"—Yâ Rasûlallah! Selman beni ibadetlerimden alıkoydu. Her zaman yapmakta olduğum şeyleri yaptırmadı. Orucumu bozdurdu, gece ibadetlerimi yaptırmadı, beni yatırdı." diye olanları anlatınca, Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

"—Selman haklı..."

Tabii, Peygamber Efendimiz Selmân-ı Fârisî'yi de dinlemiştir veya dinlemese bile nübüvvet nuruyla Allah ona göstermiş, bildirmiştir. "Selman haklı, sen aşırı gidiyorsun!" demiş ve bu hadisi buyurmuş.

Şimdi bu çerçeve içinde mânaya bir daha dikkat edelim. Diyor ki;

"—Ey Ebü'd-Derdâ! Senin üzerinde vücudunun hakkı var." Bu vücudu yıpratma, dinlenmesi gerektiği zaman dinlendir. Uyku zamanında uyut; uykusuz bırakıp da halsiz mecalsiz hasta hale getirme.

Bu bedenin bizim üzerimizde hakkı var. Sigara içip ciğerlerimizi katran doldurup bu bedeni mahvedemeyiz. İçki içerek, ciğerlerimizi delerek, karaciğerimizi siroz ederek, midemizi mahvederek bedenimizi tahrip edemeyiz; hakkımız yok!

Biz bu bedeni aşırı meşakkatlere sokamayız. Biz bu bedeni; "Canım istedi yaşıyorum, canım istedi intihar ediyorum." diye kaldırıp kayadan aşağıya atamayız. Çünkü emanet. Can bizim kendi malımız değil, Allah'ın bize verdiği bir emanet. Biz onu korumakla vazifeliyiz, götürüp kayadan uçuruma atmakla vazifeli değiliz; buna hakkımız yok.

Müslüman; vücuduna karşı vazifesi olduğunu bilecek, vücudunu gözü gibi koruyup kollayacak. Acizâne şöyle bir misal aklıma geldi:

Reis-i cumhurun şoförü olsan; o kanatlı, kuyruklu arabanın bakımı sana havale edilse, üstüne toz kondurur musun? Devamlı bakarsın; silersin, temiz tutarsın. İçi dışı pırıl pırıl, gıcır gıcır olur.

İşte bu beden de öyle kıymetli. Bu bedeni kollayacaksın, hasta etmeyeceksin, iyi bakacaksın; zararlı gıdalarla, zararlı mükeyyefat ile tahrip etmeyeceksin. İstirahat zamanında istirahatini, çalışma zamanında çalışmanı yapacaksın. Bu beden Allah yolunda kullanılacak, müslümanların bunu anlaması lazım. Çoğu

anlamıyor. Şu camide, şu vaazımızı dinleyen, ileride kayıttan dinleyecek olan nice kardeşimiz vardır ki, sigara içiyordur. Hakkı yok!

Bu sigara ilk adımda, akciğerlerin içinde tüy gibi olup da içten dışa salına salına tozları dışarıya doğru atan çıkıntıların hareketini öldürüyor; ilk zararı bu... Normal bir insanın ciğerinin borularının içinde tüy gibi, kıl gibi bir şeyler var; devamlı iki tarafa salınıyor. Havayla vücuda girmiş olan toz zerrelerini, kıl parçalarını devamlı dışa süpürür gibi; attıra attıra, attıra attıra insanın boğazına bir şey geliyor, öksürüyor, dışarı bir şey çıkıyor. Ciğerde birikmiş olan o pis şeyleri vücut dışarıya atıyor. O zaman tükürüyorsun. Bu kıllar, bu tüyler havlu tüyü gibi devamlı içeriden dışarıya süpürme, temizleme işi yapıyorlar.

Sigara içenlerde ilk tahribat bunların hareketini öldürmesi... Giren kıl ciğerde kalıyor. Toz, katran ciğerde kalıyor. Sigaranın zifti, zifiri yapışıyor kalıyor; o artık hareket etmiyor. Ciğerde birikmeye başlıyor. Öldüğü zaman morga getirilip göğsü açılıp ciğeri çıkarılan sigara tiryakilerinin ciğeri katran gibi çıkıyor. " Ciğer gibi kıpkırmızı." derler ya o ciğer artık kırmızılığını kaybediyor, simsiyah oluyor, içi katran doluyor. Çünkü vücut artık bu katranı dışarıya atamıyor; ciğeri küçülüyor, küçülüyor, küçülüyor. O zaman nefes darlığı başlıyor. Merdivenlerden çıkamaz, ağır bir iş yapamaz; nefes nefese kalır. Vücudunu tahrip etti, ciğerini tahrip etti. O katranlar bir de kanser gibi çeşitli hastalıklara yol açıyor.

O bakımdan bu yaygın misali öne koydum. Kimse söylemiyor, herkes bildiğini yapıyor. Hatta sigara içmek kibarlığın icabı sayılıyor. Hatta basit sigaralarla da olmuyor iş. Amerika'dan gelme sigaralar içiliyor ki, tanesi kim bilir kaç paraya geliyordur?

Kötü şeylerden kesilmemiz, vücudumuzun sıhhatini korumamız lazım! Avrupalılar bu işe o kadar düşkün ki cumartesi-pazar günü oldu mu yaşlılar bile çantalarını sırtlarına alıyorlar, ormanlarda yürüyüşe çıkıyorlar. Apartmanın avlusunda arabaya girdim, çalıştırdım, yukarıdan inecek kimseyi bekliyorum. Apartman komşum geldi, dedi ki:

"—Durduğun yerde arabayı çalıştırıyorsun, hava kirlenir.

Kapat, gelince açarsın."

Âlem havanın temizliğine o kadar dikkat ediyor, kendi sıhhatine o kadar dikkat ediyor.

Şu kadar gram yiyor, ondan fazlasını yemiyor. Biz ne bulursak yeriz, önümüze kuzu gelse yeriz. Pehlivan adam bir oturuşta bir kuzuyu yemiş. Asıl pehlivanlık, kuzuyu yememekte. Pehlivanlık; önüne güzel kızarmış, iştah açıcı bir şey geldiği zaman vücuduna lazım olduğu kadarını yemek. Kuzuyu devirmek pehlivanlık değil! Onu yiyoruz, şişmanlıyoruz. Koca göbekle secde edecek edemez, secdeden kalkacak kalkamaz. Merasimle kalkıyor; önce dirsekleriyle dayanıyor, ondan sonra dizinin üstüne oturuyor, ondan sonra doğruluyor. Önce bir eliyle kalkıyor, ondan sonra öbür eliyle. Neden? Vücudumuza bakma terbiyesi almamışız. Bu bizim sosyal bir kusurumuz.

Gıdamız, vücudumuza lazım olacak kadar olmalı. Midemizi yormamalıyız; gözümüzü, kulağımızı yormamalıyız. Her âzâyı yormadan, yaradılışına uygun tarzda kullanmalıyız. Göz ibret alacak, orada kullanılmalı; sinemada, tiyatroda, eğlencede, harama bakmakta ziyan edilmemeli. Kulak hayırları dinlemek, öğrenmek için yaratılmıştır; günahta, çalgıda türküde kullanılmamalı.

Demek ki vücudumuzun bizim üzerimizde hakkı varmış. Yarın belki sarılır yakamıza; "Sen beni niye kollamadın?" diyebilir. O demese Allah diyecek, "Sen gençliğini nerede geçirdin? Vücudunu nerede telef ettin?" diye soracak; bu bir.

İkincisi; (*Ve li-ehlike aleyke hakkan*) "Ailenin senin üzerinde hakkı var." *Ehil*, evin ahalisi demek; buna hanım da çoluk çocuk da dâhildir. Ama bazen doğrudan doğruya zevce mânasına da kullanılır. "Ailenin de senin üzerinde hakkı var." Bu ne demektir? O kadınsa sen kocaysan, "Kocalık vazifelerini yapacaksın." demektir. Yani her çeşidi, evliliğin müsaade ettiği her şey olmak üzere giyimini kuşamını sağlayacaksın, başkasına muhtaç etmeyeceksin; haysiyetini, şerefini, namusunu koruyacaksın, iyi bir ev sağlamaya çalışacaksın, vesaire. Ondan sonra eşlik ihtiyacı neyse onu da yerine getireceksin.

Hz. Ömer RA kızına sormuş;

"—Askerler savaşmaya, cihada gidiyorlar; evlerinden uzak kalıyorlar. Ne zaman dönsünler?"

Hz. Ömer dobra dobra bir insan -Allah şefaatine nail etsin- kızına böyle soruyor. Bir hanımın efendisini çok özlemesi ne kadar zamanda çok coşar, fazlalaşır? O da utancından ağzıyla söyleyememiş de parmaklarıyla, "Üç ay!" diye işaret etmiş. O zaman askerleri o kadar cihad etmiş; üç ay sonra;

"—Haydi bakalım, git ailenin yanında biraz tebdil-i hava et." diye geri çağırmışlar. Çünkü hanımın da onun üzerinde hakkı var.

Şimdi Almanya'da veya başka ülkelerde çalışan kardeşlerimizin durumu ne? Hanımı Kayseri'de, kendisi Almanya'da; kendisini senede bir görüyor. Bu durumda kendisinin kocalığı ne oluyor? Hanımının hanımlığı ne oluyor? İhtiyaçlar ne oluyor? Sevgi, saygı ne oluyor?

O bakımdan hanımının da insanın üzerinde hakkı vardır. Ona da riayet etmeli, onu da kollamalı, korumalı. Eşin sana bir emanettir, sen onun üstünde koruyucu durumundasın; koruyacaksın, hatırını kollayacaksın, iltifat edeceksin, hakaret etmeyeceksin; "kötüsün, çirkinsin" demeyeceksin. Almasaydın. Aldıktan sonra söyleme. "Meleksin!" de, "Dünyada bir tanesin!" de; söyleme.

Geçen gün baba oğul iki kişi geldi; aldıkları gelini beğenmiyorlar. Merak ettim ben de, "Acaba kambur mu, topal mı, kör mü? Zavallıcık nasıl, neyin nesi?" Beğenmişler, almışlar; şimdi beğenmiyorlar. Gittim "Hoş geldiniz kızım." dedim, baktım. Beğenmeyenleri çok haksız gördüm; ayıptır, günahtır.

O bakımdan ailemizin üzerimizde hakkı olduğunu bilelim. İster kabul et ister etme; yarın Allah soracak. Soracak olduğu için eşimize tatlı muamele edeceğiz. Peygamber Efendimiz, Hz. Âişe validemiz yapılan bir gösteriyi izlemek isteyince omzunun arkasından bakmasını sağlamış. "Yeter" deyinceye kadar izlettirmiş.

Bir müslüman, ailesi içinde huzuru sağlayacak; tatlı dilli güleç yüzlü olacak, hanımını memnun edecek. Bu, beyin vazifesi... Tabii hanımın da vazifesi var. Hanım da beyine hizmet edecek, itaat edecek, namusunu koruyacak, beyi için süslenecek. Bak dinimiz

bunları bile anlatıyor; beyi için süslenebilir, boyanabilir, taranabilir, kokulanabilir. Kokulanacak hatta öylesi sevap ama dışarıya çıktığı zaman değil.

Şimdi zamane insanları tersini yapıyor. Dışarı çıkarken süsleniyor, boyanıyor, donanıyor. Ayıp, günah. Bunun mânası ne? "Dışarıdaki erkekler bana baksın." demek. Olur mu? Müslümanlar ne yapar? Örtünür, kapanır; ciddi olarak işini görür, evine döner. Evinde süslen. Çünkü Allah sana beyini helal kılmış, seni de beyine helal kılmış; tamam. İslâm böyle. İslâm'ın dışındaki şeylerin ne kadar kötü olduğunu anlayın. Evinde dağınık; saçlarında bigudiler, yüzünde maske, Merih'ten gelmiş gibi bir mahlûk; dışarı çıktığı zaman süslü güzel kokular, erkekler de yanından geçerken "Hımmm, nefis." Oldu mu şimdi, yakıştı mı? Olmadı.

Birisini söylediler, Allah kusurunu affetsin; kadının birisi gelmiş yanına, şöyle bakmış kadına, demiş ki;

"—Altmış bire değer."

"—Altmış bire değer, ne demek?"

"—Ramazan'da oruç tutsa, oruç bozmaya değer." demek.

Allah saklasın, olur mu böyle şey? İslâm'da bu var mı? Namusta, ahlâkta bu var mı? Kadın elbette dışarıda örtünecek, elbette bütün ziynetlerini saklayacak. Evinde serbest, Allah onu helal kılmış; o onun helali o onun zevci, kocası. Ama dışarıda kapanacak. Dışarıda ciddi olacak; dışarıya süsünü göstermeyecek, kendisini göstermeyecek, mümkünse sesini duyurmayacak. İslâm böyle işte... İslâm çok güzel!

Demek ki ailesinin de insanın üzerinde hakkı varmış. Eğer erkekse karısının onun üzerinde hakkı var, eğer kadınsa kocasının onun üzerinde hakkı var. Kadın erkeğin sözünü dinlemiyor. "Hatun gel yanıma" diyor, gelmiyor; yatak ayrı. Olmaz! Ne biçim kadınsın sen yahu? Adamı kızdıracaksın zorla başka yere mi götüreceksin? Yani o da yanlış. Bunlar tek taraflı değil, iki taraflı. Allah aile düzenini sağlamak için herkese vazifesini emrediyor. Peygamber Efendimiz herkese edebini öğretiyor; herkes öyle yapacak.

Ve bundan sonra da Peygamber Efendimiz diyor ki:

(*Ve li-rabbike aleyke hakkan*) "Rabbinin de senin üzerinde hakkı var." Ne kadar ince bir nokta...

Bakın üçüncü defada, üçüncü sırada söyledi. İlk önce; “Vücudunun hakkı var.” diyor. Çünkü her şey sağlıkla, varlıkla. Sağlığı, varlığı olmadı mı ne ibadet olur ne taat olur. Önce sağlığını koruyacak.

Sonra aileyi söyledi. Çünkü sen onunla yuva kurmuşsun; senin şahsî fikirlerinden dolayı ona hayatı zehir zemberek etmeye hakkın yok. Çünkü içtimaî bir birlik meydana gelmiş, bir yuva kurulmuş; sen öyle kendi keyfinle onu mahvedemezsin. Gençken aldın, evlendin ondan sonra mahvettin, bir kenarda bıraktın; ilgilenmiyorsun. Olmaz; ilgileneceksin, iltifat edeceksin, gönlünü alacaksın, sevindireceksin. “Aman ne yapayım, çok güzel değil ki!” Senin için en güzeli o. Artık “çok güzel değil” demenin zamanı geçti; güzelliklerini görmeye çalış. Bak müslüman, mütedeyyin, namazını kılıyor; onlar da ayrı güzellik. Dünya güzeli olsa namaz kılmasa kâfir olsa hoşuna gider mi? Dünyanın en güzel kâfir kızını sana verseler, ister misin? Müslümanın; “Şeytan görsün yüzünü, istemem. Ne yapayım? Allah bana mü’min, saliha bir eş vermiş, hamd ü senâlar olsun.” demesi lazım.

Üçüncüde Allah'a olan hakkını hatırlatıyor:

(*Ve li-rabbike aleyke hakkan*) "Rabbinin senin üzerinde hakkı var."

Her şeyimiz Rabbimiz'in ama öyle söyleyişinde hikmet var. Rabbimiz'e olan borcumuz ibadetler olduğuna göre, ibadetleri de ölçülü yapmayı emretmek mânasına geliyor.

"—Sıhhatini düşün, çevrene karşı görevlerini düşün; ibadetlerini ona göre ayarla, öyle yap. 'Günde bin rekat namaz kılacağım!' dersen, ne çalışabilirsin ne para kazanabilirsin; ne ailene bakabilirsin ne sıhhatin kalır; hiçbir işe yaramaz."

"—Rabbimiz'e ibadet edeceğim, en önemli şey bu."

En önemli ama bak Peygamber Efendimiz sırayı böyle koydu. Önce sıhhatini koru, sonra ailene ve çevrene yardımcı olmaya çalış, ondan sonra da ibadetlerini yap!

Allah bizden her an ibadet etmemizi istemiyor. Namazı günde beş vakit istemiş; sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı; aralıklı aralıklı... Temizlenmemize, dinlenmemize, masaj yapmamıza, kan deveranının cereyan etmesine vesile; her bakımdan güzel. Zamanları uygun, kritik... En uygun zamanlarda elbette o ibadetleri yapacağız. Aşırı olmayacak, ölçülü olacak. İslâm'ın biz müslümanlara emrettiği en ideal şekil; aşırı değil ölçülü ibadet etmek, devamlı ibadet etmek. Onun için siz de böyle olmaya gayret edin. Aşırılıklar sonunda yıkımlara sebep olur. Ölçülü gitmeye dikkat edin.

Ve arkasından, iyice anlaşılsın diye; (*Fea'ti külle zî hakkın hakkahu*) "Her hak sahibine hakkını ver, yâ Ebe'd-Derdâ!" diyor. "Vazifeni ölçülü yap, dengeli yap, taksimatı doğru yap, hepsine hakkını ölçülü ver!" diyor.

(*Ve sum ve eftır*) "Bazı günler oruç tut, bazı günler tutma." Bazı günler yersin, Allah'a şükredersin; 'Oh, el-hamdü lillâh, üzüm ne tatlıymış, elma ne kadar kırmızıymış! Oh yâ Rabbi, su ne kadar soğuk, şu sıcakta ne kadar hoşuma gitti. Karpuzun, kavunun da tadına bayıldım, çok güzelmiş.' dersin. Ertesi gün de oruç tutarsın, sabredersin."

(*Kum ve nem*) "Geceleyin namaza kalk, gecenin bir kısmında

uykunu da uyu! (*Ve'ti ehleke*) Ailenin de yanına var; eşlik vazifeleri, hizmetleri bakımından onu da ihmal etme!"

b. Yönetici Olmanın Zorluğu

Arkasındaki hadîs-i şerîf:

Bu ikinci hadîs-i şerîf, Ebû Zer-i Gıfârî Hazretleri'ne hitaben söylenmiş. Ebû Zer Hazretleri'nin ismi Cündüp ibn-i Cünâde'dir. Kendisi müslüman oldu, kardeşi müslüman oldu, anası müslüman oldu ve kavmini müslüman etmekte çok gayret gösterdi. İyi bir insan, sebatlı bir insan... Peygamber Efendimiz o Ebû Zer Hazretleri'ne diyor ki:[46]

يَا أَبَا ذَرٍّ ! إِنِّي أَرَاكَ ضَعِيفًا ، وَإِنِّي أُحِبُّ لَكَ مَا أُحِبُّ لِنَفْسِي ؛ لاَ تَأَمَّرَنَّ عَلَى اثْنَيْنِ ، وَلاَ تَوَلَّيَنَّ مَالَ يَتِيمٍ (م. د. ن. عن أبي ذرّ)

RE. 492/11 (*Yâ ebâ zer! İnnî erâke daîfen, ve innî uhibbü leke mâ uhibbu li-nefsî; lâ teemmerenne ale'sneyni, ve lâ tevelleyenne mâle yetîmin.*)

(*Yâ ebâ zer*) "Ey Ebû Zer! (*İnnî erâke daîfen*) Seni biraz zayıfça görüyorum. (*Ve innî uhibbü leke mâ uhibbu li-nefsî*) Ben kendim neyi istersem senin için de onu isterim. Seni seviyorum. Kendim için neyi seversem, senin için de onu temenni ederim ve severim. (*Lâ teemmerenne ale'sneyni*) Sakın ha iki kişinin başına emir olma, başa geçmeye çalışma! Reis olmaya, başkan olmaya heves etme! Velev iki kişi bile olsa onların başına başkan olmaya kalkma!.."

"Ben seni biraz zayıfça görüyorum. Başkan olursan haklarına riayet edemezsin, ölçülü hareket edemezsin, günaha girersin. Hâlbuki ben seni seviyorum; günaha girmeni, zarara uğramanı

---

[46] Müslim, *Sahih*, c.IX, s.348, no:3405; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.56, no:2484; Neseî, *Sünen*, c.XI, s.442, no:3607; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.129, no:5129; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.112, no:6494; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.45, no:7554; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.103, no:4045; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.379, no:7020; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.103, no:7017; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.335, no:8356; Ebû Zerr-i Gıfârî RA'dan.

Kenz'l-Ummâl, c.VI, s.18, no:14646; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXIII, s.41, no:25523.

istemem. Sakın ha başkan olma, emir olma, komutan olma, başa geçme."

Ve arkasından da buyurdu ki;

(*Ve lâ tevelleyenne mâle yetîmin*) "Yetimin malının idaresini de üzerine alma!"

Velîlik, vasîlik mes'uliyetli işlerdir, doğru düzgün yapamadığı zaman hak geçer, o zaman da insanın ahireti mahvolur. Çocuk kendi hakkını koruyamaz, yetimdir, büyükleri ölmüştür, idare senin elinde; sen onun malını biraz yanlış kullanırsan, ondan sonra ahirette başına çeşit çeşit belâlar, sıkıntılar gelir.

Muhterem kardeşlerim!

Aslında insanın kendisinin derdi kendisine yetiyor. İyi bir müslüman olacaksın, Allah'ın rızasını kazanacaksın. Kazan bakalım; kolay değil, bin bir sıkıntısı oluyor. Sabahleyin erken kalkacaksın, namazı kaçırmayacaksın. Ondan sonra işe gideceksin; kimsenin hakkını yemeyeceksin, helal kazanacaksın. Vazifelerini yapacaksın, akşam eve geleceksin. Bu aradaki ibadetlerini ihmal etmeyeceksin. Cuman, bayramın, farzların, sünnetlerin derken komşuluk vazifelerini yapacaksın, hanımına karşı vazifelerini yapacaksın, çoluk çocuğuna karşı babalık vazifelerini yapacaksın, yapacaksın, yapacaksın… Bir sürü iş var. Şimdi bu işlerin hepsi yetmiyormuş gibi bir de insana başkalarının idareciliği, sorumluluğu gelip yüklendi mi, yanlış karar aldı mı vebali çok büyük olur. Hepsini helâk eder, hepsine zararı dokunur. Doğru kararlar alması lazım.

Onun için akıllı bir insan idarecilik istememiş. Akıllılar kaçınmışlar; devlet hizmeti istememişler, hâkim olmak, emir olmak, vergi memuru olmak istememişler. Yanlış iş yapılacak yerlerden kaçınmışlar, kendi başlarının derdine bakmışlar. Peki bu işleri kim görecek?

Bu işleri, takvâ ehli yöneticilerin uygun gördüğü kimseler yapacak. "Sen yap." denir."Ben yapamam, kusura bakma, affet." der. " Hayır sen yapabilirsin." denirse o zaman yapar. Kendisi istemeden yukarıdakiler tarafından böyle bir vazife uygun görülüp de tavsiye edilirse o işin hayrı, bereketi çok olur ve başarısı üstün olur.

Kendisi heves ederse, "Doğrusu bu işi en güzel ben yaparım. Vallahi sağıma, soluma bakıyorum; benim kadar meziyetli, kabiliyetli, yüksek insan göremiyorum. Yapsam yapsam ben yaparım, başkası yapamaz." derse olmaz. O senin zannın, o senin hüsnü kuruntun. Sen öyle sanıyorsun ama gel kendini bir de başkalarına sor bakalım nasıl bir adamsın? Böyle insanlar vebal alıyor, mesuliyet alıyor; âhirette de işleri zorlaşıyor. Peygamber Efendimiz öyle tavsiye etmiş.

Hz. Ömer'e demişler ki;

"—Yâ Ömer! Sen yaralandın. Oğlunu başımıza halife yapalım."

Demiş ki:

"—Bu aileden bir tane kurban yeter."

Bak oğlunun halife olmasını istemiyor. Biz olsak, "Devlet başkanı olacak ya, kim istemez?" deriz. Bizim kendi mantığımıza göre böyle.

"—Seni Çankaya'da reis-i cumhur yapacağız." dsek,

"—Ben istemem!" diye kenara çekilecek olan kaç tane babayiğit çıkar.

Herkes ister. Umumiyetle istenen bir şey. Hatta bu işler için kavga ediyorlar. Ama bizim dinimizde işler âhiret hesabına göre yapıldığı için Peygamber Efendimiz sevdiği kimseye demiş ki;

"—Ben seni biraz zayıfça görüyorum, veballi işlere girme, kendi başının çaresine bak!"

Ama kabiliyetli insan olursa o vazifeyi yapması faydalı olacaktır. "Hadi bakalım sen şu işi yap!" diye vazife teklif olunursa, o da elinden geldiğince yapmaya çalışır. Hata etse bile iyi niyetli olduktan sonra Allah sevap yazar.

Allah bizi veballerden, mesuliyetlerden korusun. Eğer kendimiz istemeden bir vazife gelmiş yükletilmişse o vazifeyi yüz akıyla yapmayı nasip eylesin. Bize tevfîkini refîk eylesin. Bizi nusretiyle teyit ve takviye eylesin. Bize yardım eylesin. Bizi kendisine güzel kulluk etmeye muvaffak eylesin.

c. Allah Katında Değerli Olan Kimse

Kardeşlerim, bu hadîs-i şerîfi can kulağıyla dinleyin! Bakın, işler ne kadar başka türlü... Peygamber SAS Hazretleri'nden Ebû

Zerr-i Gıfârî Hazretleri rivayet etmiş, sahih kitaplarda da yazılmış.

Bir gün Peygamber Efendimiz Ebû Zerr-i Gıfârî Hazretleri'ne sormuş:[47]

يَا أَبَا ذَرٍّ ، اُنْظُرْ إِلٰى أَرْفَعِ رَجُلٍ فِي الْمَسْجِدِ فِي عَيْنَيْكَ ؟ قَالَ: فَنَظَرْتُ فَإِذَا رَجُلٌ عَلَيْهِ حُلَّةٌ ، قُلْتُ : هٰذَا ! قَالَ : اُنْظُرْ إِلٰى أَوْضَعِ رَجُلٍ فِي الْمَسْجِدِ ، قَالَ: فَنَظَرْتُ فَإِذَا رَجُلٌ عَلَيْهِ أَخْلَاقٌ ، قُلْتُ: هٰذَا ! قَالَ: وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ، لَهٰذَا عِنْدَ اللهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، خَيْرٌ مِنْ مِلْءِ الْأَرْضِ مِنْ مِثْلِ هٰذَا (حم. وهناد ، ع. حب. والروياني ، ك. ض. عن أبي ذر)

RE. 492/12 (*Yâ ebâ zer, ünzur ilâ erfaa racülin fi'l-mescidi fî ayneyke! Kàle: Fenazartü feizâ racülün aleyhi hulletün, kultü: Hâzâ! Kàle: Ünzur ilâ evdaa racülin fi'l-mescidi! Kàle: Fenazartü feizâ racülün aleyhi ahlâkun, kultü: Hâzâ! Kàle: Ve'llezî nefsî bi-yedihî lehâzâ inda'llàhi yevme'l-kıyâmeti, hayrun min mil'i'l-ardı min misli hâzâ*.)

(*Yâ ebâ zer, ünzur ilâ erfaa racülin fi'l-mescidi fî ayneyke!*) "Ey Ebû zer, bak bakalım senin gözünde şu mescidin içinde —kendi mescidini gösteriyor— en kaliteli, en yüksek, en şanlı, en şerefli, en üstün, en yüce adam kimdir?"

(*Kàle*) Ebû Zer RA diyor ki: (*Fenazartü feizâ racülün aleyhi hulletün*) "Baktım, bir de ne göreyim, orada bir adam üstüne güzel bir elbise giymiş, libâsı pırıl pırıl; kılığı, kıyafeti, kalıbı yerinde... (*Kultü: Hâzâ!*) Onu işaret ettim, 'Şudur!' dedim."

(*Kàle*) Sonra SAS Efendimiz dedi ki: (*Ünzur ilâ evdaa racülin fi'l-mescid*) "Bak bakalım, bu mescide en aşağı seviyede, en aşağı

---

[47] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.157, no:21433; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.II, s.456, n:681; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.222, no:35457; Hennâd. *Zühd*, c.II, s.416, no:815; Ebû Zerr-i Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.485, no:16658; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.42, no:25525.

mertebede olan adam hangisi? Bir de onu göster bakalım!"

(*Kàle*) Ebû Zer RA diyor ki: (*Fenazartü feizâ racülün aleyhi ahlâkun*) Baktım, üzerinde eski püskü elbiseler bulunan zavallı, perişan bir kimse var, onu gösterdim; (*kultü: Hâzâ!*) 'Şudur!' dedim.

(*Kàle*) Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:

(*Ve'llezî nefsî bi-yedihî*) "Canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki..."

Canımız hep Allah'ın emrine bağlı; yaşa derse yaşarız, öl derse ölürüz. Azrail AS'a; "Git şunun canını al!" derse; emrindeyiz.

فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ

(الأعراف:٣٤)

(*Feizâ câe ecelühüm lâ yesta'hirûne sâaten ve lâ yestakdimûn*) [Onların eceli geldi mi, ne bir an geri kalabilirler, ne de öne geçebilirler.] (A'raf, 7/34) Bir anlık; bir varmış, bir yokmuş...

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (البقرة:١٥٦)

(*İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn*) [Hiç şüphe yok biz Allah'ın kullarıyız ve ona döneceğiz.] (Bakara, 2/156) Allah geçmişlerimize rahmet eylesin. Bizim de olacağımız o.

Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:

(*Ve'llezî nefsî bi-yedihî*) "Canım, ruhum, nefsim elinde olan Allah'a and olsun ki, (*lehâzâ inda'llàhi yevme'l-kıyâmeti*) kıyamet gününde, Allah indinde senin şu beğenmediğin hırpani adam; (*hayrun min mil'i'l-ardı min misli hâzâ*) beğendiğin kılığı, kıyafeti yerinde olan adam gibi yer dolusu adamdan daha hayırlıdır."

Muhterem kardeşlerim!

Allah indinde yükseklik takvâ iledir; palto ile kürk ile cübbe ile rütbe ile, boy pos ile, yakışıklılık ile, palabıyıklılık ile, uzun sakallılık ile, koca kavukluluk ile, asaletle, soy sopla, zenginlikle değildir. Allah indinde en yüksek insan, takvâsı en üstün olandır. Allah'tan en çok korkan, Allah'a en iyi kulluk etmeye çalışan, Allah

yolunda en iyi yürümeye gayret eden insan en üstündür, velev fakir olsa. Elbisesi yamalı olabilir, üstü başı hırpani olabilir, tahsilsiz olabilir.

Şimdi adam zengin, çocuğunu okutuyor. Veriyor parayı, kolejde okutuyor. Geçemezse, diplomayı satın alıyor. Zaten geçmesini de sağlıyor. Öğretmen tayin ediyor, özel derslere götürüyor; çocuk zaten zehir gibi yetişiyor. Babasının rüşvet vermesine lüzum kalmadan iyi yetişiyor.

Öbür çocukcağız kış gününde gidecek, evde ders çalışacak. Nasıl çalışsın? Bir sobalı odada dokuz tane kardeş... Birisi bağırır, birisi gelir silgisini alır, kalemini alır; masası yok, soba iyi yanmıyor. Bu çocuk nasıl çalışacak da sınıf geçecek? Ötekisinin özel odası, özel masası var; aleti, edevatı var.

Ne demişler:

Zengin arabasını dağdan aşırır;
Fakir düz yolda yolunu şaşırır.

Zengin işini görüyor. Tahsili yüksek olur, parası iyi olur, giyimi güzel olur. Her sabah duş alır, güzel kokular sürünür, temiz elbiseler giyer. Dün giydiği gömleğini buruşturur, atar; "Yıka şunu!" der hizmetçiye... Zaten çamaşır makineleri çamaşırları şakur şukur yıkıyor. Beğenmediği elbise olursa, fakire verir, sevap kazanır; kendisi yenisini giyer.

Fakirler ne yapsın? Tahsil yok, para yok, mevki yok, temizlik eksik... Hadi onlar okkanın altına gitsinler. Hayır! Allah indinde takvâsı üstün ise, o, ötekisinden yeryüzü dolusu olsa, onlardan daha üstün olur.

O bakımdan, neye dikkat edeceğiz? Kalp temizliğine. Kalbimizin saf ve pak olmasına dikkat edeceğiz. Takvâya dikkat edeceğiz, Allah'a mutî olmaya, âsî olmamaya dikkat edeceğiz. Allah'ın sevdiği işleri yapmaya, sevmediği işleri yapmamaya çalışacağız. İşin inceliği burada...

Bu hadis-i şerifi hiç unutmayın! İnsanları dış görünüşlerine göre ölçmeyin! Belki kalbi, Allah indinde makbul bir kalptir; Allah onu seviyordur. Belki ötekisi kibirlidir, ücubludur, kötü huyludur;

Allah indinde makbul değildir, Allah onu sevmiyordur. O bakımdan, lütfen dış görünüşüne bakmayın, herkese hürmet edin!

Allah'ın kullarından kimin velî olduğu belli olmaz; saklıdır, Allah saklamıştır. Bir hadis-i kudsîde Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:[48]

أَوْلِيَائِي تَحْتَ قِبَابِي ، لاَ يَعْرِفُهُمْ غَيْرِي .

(*Evliyâî tahte kıbâbî, lâ ya'rifühüm gayrî*) Çok yaygın bir rivayettir: "Benim sevgili kullarım, gelin çadırı gibi çadırlarımın içinde saklıdır; benden gayrısı bilmez." Gelini herkes görür mü? Görmez, saklıdır. Gizli, örtülü...

O meydanda olanlar, davul zurna çalanlar, "Ben kutbu'l-aktâbım..." diye kerameti kendinden menkul olanlar gibi değildir. Öyle şey yok.

Büyüklerden bir tanesi diyor ki:

"—Kim 'Ben Allah'ın sevgili kuluyum!' diye kendisi söylüyorsa, o belli ki yalancıdır, iddiacıdır; iddiası boştur.

Kimin elinden kerametler istemeden zahir oluyorsa, o hakiki velîdir. Keramet iddia eden yalancıdır; hakikaten kerametler kendisine zahir olan hakiki velidir. Ama o kendisini saklar, mütevazı durur.

İmâm-ı Bâkî Hazretleri, İmâm-ı Rabbânî'nin hocası. Kerametleri zahir, büyük evliyâullahtan bir zât... Birisi gelip de;

"—Size intisab etmek istiyorum, dervişiniz olmak istiyorum; lütfen kabul edin!" diye talep edince;

"—Evlâdım, bende bir şey yok! Senin o aradığın cinsten evliyâ, Allah'ın sevgili kulları nerede, ben nerede?.. Eğer öyle birisini tanıyorsan, bana da haber ver, beraber gidelim!" dermiş.

Tabii mütevazı...

Allah'ın sevgili kullarının en bariz vasıflarından birisi tevazudur. Çünkü Allah kibirli olanı sevmez. Kibir tevfîkin perdelenmesine sebep olur. Allah'ın tevfîki, inayeti kaçar. Allah hepimizi sevdiği huylarla mütehallık eylesin...

---

[48] Gazâlî, *İhyâ*, c.IV, s.357.

d. Müslümanın Kardeşini Ziyaret Etmesi

Bir hadîs-i şerîf daha okuyalım; hava sıcak olduğundan herhalde uzatmamak daha sevimli olacak:

Bu hadîs-i şerîfi de hep hatırınızda tutun. Peygamber Efendimiz Ebû Rezîn isimli; Lukayt ibn-i Sabra veya Lakîd ibn-i Sabra isimli sahabeye demiş ki… Râvîsi de aynı şahıs…

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[49]

يَا أَبَا رَزِينٍ ، إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا زَارَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ ، شَيَّعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ ، يَقُولُونَ : اَللَّهُمَّ كَمَا وَصَلَهُ فِيكَ فَصِلْهُ (طس . عن أبي رزين العقيلي)

RE. 493/1 (*Yâ ebâ rezin, inne'l-müslime izâ zâra ehàhu'l-müslime, şeyyeahû seb'ûne elfe melekin, yusallûne aleyhi, yekùlûne: Allàhümme kemâ vasalehû fîke fesılhu.*)

(*Yâ ebâ rezin*) "Ey Rezîn'in babası, ey Ebâ Rezîn! (*İnne'l-müslime izâ zâra ehàhu'l-müslimi*) Müslüman, bir müslüman kardeşini ziyarete gittiği zaman, (*şeyyeahû seb'ûne elfe melekin*) onu yetmiş bin melek takip eder, uğurlar. (*Yusallûne aleyhi*) Onun için dua ederler. (*Yekùlûne: Allàhümme kemâ vasalehû fîke fesılhu*) 'Yâ Rabbi! O, senin rızanı kazanmak için bu müslüman kardeşinin ziyaretine gittiği gibi, sen de ona teveccüh eyle. Sen de onu rahmetine erdir!' diye dua ederler."

"—Uslanalım, akıllanalım!" diye her zaman söylüyoruz, her zaman karşımıza çıkıyor.

Müslümanın müslümanı sevmesi çok önemlidir. Müslümanın müslümanı ziyaret etmesi çok önemlidir. Müslümanın müslümana ikram etmesi çok önemlidir. Müslümanın müslümanı sevmesi,

---

[49] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.176, no:8320; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.295, no:3345; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.317, no:13592; Ebû Rezin RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.20, no:24722; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.47, no:25532.

kardeş olması çok önemlidir. Bunlara çok dikkat etmemiz lazım.

Sen buradan sevdiğin bir kardeşini ziyaret etmek için kalkıyorsun bir başka kasabaya veya bir başka semte gidiyorsun; yetmiş bin melek sana dua edip duruyor:

"—Yâ Rabbi! Bu kulunun ziyaret ettiği gibi sen de onu ziyaret et. Bu ona bağlandığı gibi sen de ona bağlan, sen de ona teveccüh et yâ Rabbi!"

Bu dualar çok büyük hayırlara ermesine vesile oluyor.

Müslüman, iyi arkadaşlar seçin. Arkadaşlığınızı canlı tutun; ziyaret edin, davet edin. Arkadaşlar birbirleriyle sargın olsunlar, sevgili olsunlar. Birbirleriyle ziyaretleştikçe, birbirlerini sevdikçe Allah'ın rahmetine ererler, sevgisine nail olurlar, rızasını bulurlar.

Bu, tarikat, tasavvuf dediğimiz şeyde de en önemli rükünlerden, esaslardan birisi müslümanın müslümanı sevmesidir, kardeş olmasıdır; o prensiptir. Onun için birbirlerine (*ihvan*) "kardeş" diyorlar. Bu ihvanlığa son derece ihtimam eylemeniz lazım!

Allah-u Teàlâ Hazretleri birbirimizi seven, muhabbetli, sargın, sevgili, saygılı kimseler olmayı, sevdiği kullar olmayı bizlere nasib eylesin… Ümmet-i Muhammed'i aziz eylesin... Düşmanlara karşı galip eylesin… Bizleri ve beldelerimizi hıfz eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

27.09.1987 - İskenderpaşa

07. ALLAH-U TEÀLÂ'NIN KULLARINA MUAMELESİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا أُمَّ حَارِثَةَ ، إِنَّهَا جَنَّاتٌ فِي جَنَّةٍ ، وَإِنَّ ابْنَكِ أَصَابَ الْفِرْدَوْسَ الأَعْلَى ،
وَالْفِرْدَوْسُ رَبْوَةُ الْجَنَّةِ وَأَوْسَطُهَا وَأَفْضَلُهَا (خ. ت. عن أنس)

RE. 494/1 (*Yâ ümme hàrisete, innehâ cennâtün fî cennetin, ve inne'bneki esàbe'l-firdevse'l-a'lâ, ve'l-firdevsü rabvetü'l-cenneti ve evsâtuhâ ve efdaluhâ.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünya ve ahirette cümlenizin üzerine olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda hayırlara nâil ve mazhar eylesin…

Peygamber Efendimiz nümune-i imtisalimiz Muhammed-i Mustafâ (*Aleyhi efdalü's-salevâti ve ekmelü't-tahiyyât ve't-teslimât*) Hazretlerinin sünnet-i seniyyesi bizim sebeb-i fevz ü felâhımızdır. Onun için her müslümanın Peygamber Efendimiz'in yolunca yürümesi gerekiyor. Hadis-i şeriflerini okuması, tavsiyelerini tutması dinimizin direğidir, esasıdır. O bakımdan bu hadîs-i şerifleri okumayı büyüklerimiz bize emretmişler, biz de okuyoruz.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce, Peygamber SAS Hazretleri'ne olan sevgimizin, bağlılığımızın nişânesi olmak üzere ve onun cümle pâk âlinin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye ve sâir enbiyâ ve'l-mürselin ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına hediye olsun diye;

Hassaten, okuduğumuz hadîs-i şerîfleri nakil ve rivayet etmiş olan alimlerin, râvilerin, kitabı te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi Hocamızın, kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zâhid-i Bursevî Hocamızın ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri canlarını mallarını ortaya koyarak fethetmiş olan fatih, mücahid ecdadımızın ruhlarına; Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve askerlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayrat-ü hasenat sahiplerinin ve hassaten içinde şu ibadetleri ve ilmi faaliyetleri yapmaya muvaffak olduğumuz İskenderpaşa Camii'sinin bânisi İskender Paşa'nın ve sonradan tekrar tekrar tâmir, tecdid ve tevsî eyleyip, hizmette devamını sağlayanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları şâd olsun diye;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun, Kur'an-ı Kerîm'in yolunda, Peygamber SAS Efendimizin izinde yürümemize vesile olması, Peygamberimizin şefaatine ermemiz ve Allah'ın rızasına vâsıl olup, cennetini cemalini görmemiz dileğiyle bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım! Buyurun:

……………………………

a. Firdevs-i A'lâ

Metnini az önce okumuş olduğumuz hadis-i şerif *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabının 494. sayfasının 1. hadîs-i şerîfi. Tirmizî Enes RA'dan rivayet etmiş, hasen, sahih hadîs-i şeriftir, buyurmuş.

Peygamber SAS diyor ki:[50]

---

[50] Buhârî, *Sahîh*, c.IX, s.381, no:2598; Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.453, no:3098; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.260, no:13767; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.167, no:18321; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.670, no:33241; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XXIII, s.84, no:25615.

يَا أُمَّ حَارِثَةَ ، إِنَّهَا جَنَّاتٌ فِي جَنَّةٍ ، وَإِنَّ ابْنَكِ أَصَابَ الْفِرْدَوْسَ الأَعْلَى ، وَالْفِرْدَوْسُ رَبْوَةُ الْجَنَّةِ ، وَأَوْسَطُهَا وَأَفْضَلُهَا (خ . ت . حسن صحيح عن أنس)

RE. 494/1 (*Yâ ümme hàrisete, innehâ cennâtün fî cennetin, ve inne'bneki esàbe'l-firdevse'l-a'lâ, ve'l-firdevsü rabvetü'l-cenneti, ve evsâtuhâ ve efdalühâ.*)

(*Yâ ümme hàrisete*) "Ey Harise'nin anası, ey Ümmü Hârise! (*İnnehâ cennâtün fî cennetin*) Senin oğlun bir cennettedir. Cennet bir tane değildir; tabaka tabakadır, sekiz cennettir. (*İnne'bneki esàbe'l-firdevse'l-a'lâ*) Senin oğlun bir cennettedir ki, orası *Firdevs-i A'lâ* diye adlandırılır. (*Ve'l-firdevsü rabvetü'l-cenneti ve evsâtuhâ ve efdalühâ*) Bu *Firdevs-i A'lâ* cennetin ortasıdır, yüksek, kıymetli, en faziletli yeridir. Senin oğlun orayı elde etmiştir!"

Hadîs-i şerîfin sebeb-i vürudu:

Bedir gazasında Harise RA şehid olmuş. Tabii annesi geride… Savaştan sonra kendisine, "Oğlun vefat etmiş." diye haber ulaşıyor. İnsanın yüreği yanar. Peygamber SAS Hazretleri'ne demiş ki:

"—Ya Rasûlallah! Eğer oğlum cennetteyse ne âlâ, ama cennette değilse, artık adamakıllı ağlayayım! Hem oğluma yandığıma, oğlumu kaybettiğime ağlayayım, hem de onun cennete gidemediğine ağlayayım! Artık bütün gücümle ağlayayım! Acaba durumu nasıl?" diye Peygamber SAS Efendimiz'e oğlunun mânevî hâlini, vefatından sonraki durumunu sorunca, Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:

"—Cennet bir tanecik değildir. Sekiz cennettir, çeşit çeşit cennetler vardır. Senin oğlun cennete girmekten ayrı o cennetin en yüksek yeri, en safalı, en güzel, en faziletli yeri olan Firdevs-i A'lâ'ya nail olmuştur. Onu elde etmiştir, onu ele geçirmiştir."

Peygamber Efendimiz'in yanında, onun emrinde cihad edip o yolda şehid olduğu için, kendisine Firdevs-i A'lâ nasib olmuştur. "Müsterih ol, sevin!" diye annesine müjde vermiştir.

Başka hadîs-i şeriflerinden biliyoruz ki, Peygamber SAS Hazretleri'nin tavsiyesi var:

“—Allah’tan isteyeceğiniz zaman afiyet isteyin!” buyuruyor.

Çünkü afiyet hem hastalıklardan hem de dertlerden, gamlardan, kederlerden korunmayı ifade ediyor. Hem sıhhatli olmayı hem mutlu huzurlu olmayı, hem dünyada hem ahirette hayırlara ermeyi ifade ediyor. Onun için insan, “Yâ Rabbi! Bana âfiyet ihsan et!” dediği zaman, her şeyi derli toplu istemiş oluyor. Hem sıhhati, huzuru, mutluluğu istemiş oluyor hem de ahiretin hayrını istemiş oluyor.

Bir de Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

“—Allah’tan istediğiniz zaman Firdevs-i A’lâ’yı isteyin!”

Cennetin en yüksek, en iyi yeri orasıdır, diye orayı istemeyi bize tavsiye etmiş.

Yâ Rabbi! Biz âciz naçiz, bîçare; yüzü kara, eli boş kulların da Efendimiz’in tavsiyesine uyarak senden Firdevs-i A’lâ’nı dileriz. Cemâlini görmeyi bizlere ihsan eyle. Firdevs-i A’lâ’yı bizlere de nasip eyle. Âmin…

b. Sevaplı Bazı Zikirler

Ümmü Râfî'den rivayet olunmuş bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS, mübarek sahabiyeye, kadın sahabeye (*rıdvanu'llahi aleyhim ecmaîn*) buyurmuş ki:[51]

يَا أُمَّ رَافِع ، إِذَا قُمْتِ إِلَى الصَّلاَةِ ، فَسَبِّحِي اللهَ عَشْرًا ، وَهَلِّلِيهِ عَشْرًا ، وَاحْمِدِيهِ عَشْرًا ، وَ كَبِّرِيهِ عَشْرًا ، وَاسْتَغْفِرِيهِ عَشْرًا ، فَإِنَّك إِذَا سَبَّحْتِ عَشْرًا ، قَالَ: هَذَا لِي. وَإِذَاهَلَّلْتِ ، قَالَ: هَذَا لِي. وَإِذَا حَمَدْتِ ، قَالَ: هَذَا لِي. وَإِذَا اسْتَغْفَرْتِ ، قَالَ: قَدْ غَفَرْتُ لَكِ (ابن السنى فى عمل يوم وليلة عن أم رافع)

RE. 494/2 (*Yâ ümme râfî, izâ kumte ile's-salâtî, fesebbihi'llâhe aşren, ve helliliyhi aşren, va'hmidiyhi aşren, ve kebbiriyhi aşren, ve'stağfiriyhi aşren; feinneke izâ sebbahti aşren, kàle: Hâzâ lî. Ve izâ hellelti, kàle: Hâzâ lî. Ve izâ hamedti, kàle: Hâzâ lî. Ve iza'steğferti, kàle: Kad gafertü lek.*)

(*Yâ ümme râfî*) "Ey Râfî'nin anası, Ümm-ü Râfî, (*izâ kumte ile's-salâtî*) namaza kalktığın zaman, (*fesebbihi'llâhe aşren*) 10 defa tesbih et, *Sübhàna'llah* de! (*Ve helliliyhi aşren*) 10 defa *Lâ ilâhe illa'llàh* de! (*Va'hmidiyhi aşren*) 10 defa da *El-hamdü li'llâh* de! (*Ve kebbiriyhi aşren*) 10 defa da *Allàhu ekber* de! (*Ve'stağfiriyhi aşren*) 10 defa da *Estağfiru'llàh* de!"

(*Feinneke izâ sebbahti aşren*) "Çünkü sen on defa *Sübhàna'llah* dedin mi, (*kàle*) Allah-u Teàâ Hazretleri buyurur ki: (*Hâzâ lî.*) 'Evet bu tesbihât benim zatımadır, benim içindir, bana layıktır, beni ilgilendiren bir cümle oluyor; kabul ettim.'"

---

[51] İbn-i Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyle*, c.I, s.203, no:107; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.437, no:8665; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1437; Ümm-ü Râfî' RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.531, no:20113; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.86, no:25618.

“Ey Ümm-ü Râfî, (*ve izâ hellelti*) sen *Lâ ilâhe illa’llah* dediğin zaman, (*kàle*) Allah-u Teàlâ Hazretleri yine buyurur ki: (*Hâzâ lî*) *‘Lâ ilâhe illallah* sözü de bana aittir, kabul ettim. Bu kulum bunu, beni iyi bildiğini, bana doğru iman ettiğini gösterecek şekilde ifade ediyor. Bu da benim şanımdandır. Benim sıfatımdır, kabul ettim.’”

(*Va’hmidiyhi aşren*) *“El-hamdü li’llâh* dediği zaman da, (*kàle: Hâzâ lî.*) ‘Bu da benim şanıma uygundur, bu cümle de bana aittir, bu cümle de benim sıfatıma, şanıma yakışan cümledir, bunu da kabul ettim.’ der.”

(*Ve iza’steğferti*) “*Estağfiru’llàh*, afv u mağfiret eyle dediğin zaman da, (*Kàle*) der ki: (*Kàle: Kad gafertü lek*) ‘O sözlerin hepsi benimdi, bu senin!’ demiş oluyor.”

Peygamber SAS Efendimiz:

“Allah-u Teàlâ hazretleri, ‘Ey kulum! Hep bana ait güzel cümleleri söyledin söyledin, sonunda affını, mağfiretini mi istiyorsun? Ben seni afv u mağfiret eyledim.’ diye afv u mağfiret eder!” diyor.

Ne kadar kolay, ne kadar sâde, ne kadar mükâfatı büyük bir şey! Namaza kalktığımız zaman ne yapacakmışız?

1. 10 defa *Sübhàna’llàh*,
2. 10 defa *Lâ ilâhe illa’llàh*,
3. 10 defa *El-hamdü li’llâh*,
4. 10 defada *Allàhu ekber*
5. 10 defa da *Estağfiru’llàh* diyecekmişiz.

Çok kolay, gayet basit!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bu kadar basit şeylere neden büyük sevaplar veriyor; neden arkasından büyük işler oluyor? Çünkü, Allah-u Teàlâ Hazretleri bize rahmetini ihsan etmek için bahane arıyor!

رحمتش را بها نمی حوید

بلکه او را بهانه می جوید

Rahmeteş râ bahâ nemi hùyed,
Belki û râ bahâne mi cûyed.

“Allah-u Teâlâ Hazretleri rahmetine para, karşılık, bahâ istemiyor. Rahmet etmek için bahane arıyor!”

Zaten birçok şeyi biz istemeden bize veriyor. Daha bizim istemeyi bilmediğimiz zamanlarda, küçük, bebek olduğumuz sıralarda lütfunu, ihsanını, rahmetini üzerimize saçmaya başlamış. Can vermiş, vücut vermiş, akıl vermiş, göz vermiş, kulak vermiş…

Sonra bizler müslüman bir anne-babadan doğmuşuz, ne mutlu! Ondan sonra akıl etmişiz, Müslümanlığı yaşamak nasib olmuş. Ondan sonra rızkımız her gün geliyor, hiç kesilmeden... Sanki biz dünyanın başka yerindeki insanlardan çok mu üstünüz! Öyle olmadığı hâlde Rabbimiz nice nice nimetler verip duruyor. Demek ki şimdiye kadar bize gelenleri, elde ettiğimiz şeyleri zaten biz hak etmiş değiliz ki! Zaten onlar bize bedavadan geldi. Hep fazl-ı ilâhîden lütf-u ilâhîden geldi. Bunu da söyleyiverdin mi Allah insanı mağfiret de ediveriyor.

Demek ki Allah-u Teàlâ Hazretleri kulun yaptığı şeyleri bahane edip bol bol veriyor, cömertçe veriyor, çok fazla miktarda veriyor. Kul; ömür boyu günah işliyor, günahı işliyor işliyor; sonra bir tevbe ediyor, bir Estağfiru'llàh diyor; Allah-u Teàlâ Hazretleri hepsini siliyor.

Kul günahkâr olarak ölüyor, 40 kişi cenazesine geliyor. Soruyorlar ki:

“—Bunu nasıl bilirsiniz?”

“—İyi biliriz.” diyorlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri; “Ben o kulum hakkındaki bilgilerimin hepsini bir kenara koydum, sizin şehadetinizi kabul ediyorum.” buyuruyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri rahmetine bahane arıyor. O bakımdan, biz de hiç olmazsa tembellik etmeyelim de bahaneleri kaçırmayalım! Cenneti kazanmak son derece kolay! Cenneti kazanmak işten bile değil!

Peygamber SAS Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki:

“—Annesi-babası sağken cenneti kazanmayanların burnu yerde sürtsün!”

Hiç kazanılmaz mı? Biraz hizmet edersin, elini öpersin, ayağını

öpersin, hizmet ediverirsin; cenneti kazanıverirsin. Demek kazanması kolaymış!

Muhterem kardeşlerim!

Kazanamazsak, bizim cenneti kazanamamamız çok büyük ahmaklıktan olur; cehenneme düşmek son derece büyük cahillikten olur! Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmeti çok! Hatta rûz-u mahşerde o kadar rahmetiyle tecelli edecekmiş ki, şeytan bile bir ara heveslenecekmiş:

"—Dur bakalım, herkes affoluyor, ben de mi affolacağım…" filan diye o bile heveslenme durumuna gelecekmiş.

Rahmetinin çokluğunu gördüğü için.

1. Sübhàna'llàh

İlk ne diyecektik?

Sübhàna'llàh diyecektik. Bunu namazda da diyoruz.

Sübhàna'llàh ne demek?

Arapça iki tane kelime yan yana gelmiş; *Sübhàn-allàh*.

Allah; Rabbimiz'in ismi.

Sübhàna'llàh ne demek?

Sübhàna'llàh; "Yâ Rabbi! Sen her noksandan münezzehsin, her türlü kemalâta sahipsin, kusursuzsun! Eksiğin, kusurun, acizliğin yok!" demek.

Her sıfatın kemal derecesinde, her şeyin sonsuz güzel, her şeyin sonsuz mükemmel, her şeyin sonsuz doğru, her şeyin sonsuz güçlü… diye Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kemâlât ile muttasıf olduğunu idrak etmek ve nevakıstan, nakisalardan uzak olduğunu anlama demektir. Onun için kıymeti çok fazla oluyor. Bir *Sübhàna'llàh* demenin kıymeti son derece fazla oluyor.

Bir *Sübhàna'llàh* dedi mi sevabı yerleri gökleri dolduruyor! Çünkü insan, Allah'ı tanımış oluyor, Allah'ın şanına uygun sözü söylemiş oluyor. Bu bakımdan bundan sonra *Sübhàna'llàh* sözünü söylerken bu mânayla söyleyelim. Bu sözü sonsuz bir takdir, sonsuz hayranlık, beğenme, sonsuz sevgi, onu sonsuz tenzih duygusu içinde söylemeliyiz. Bu sözü söylerken altında yatan mânaları, mânalar âlemini, mânalar deryasını idrak ederek söylemeliyiz.

Sübhàna'llàh diyoruz, neler söylemiş oluyoruz?

“—Yâ Rabbi! Sen sonsuz kudretlisin, her şeyi bilirsin, her şeye gücün yeter, her şeyi çok güzel eksiksiz kusursuz yaratmışsın: Dağların tepelerinden pınarlar çıkartır akıtırsın. Denizden suyu buharlaştırıp rüzgârlarla taşıttırıp toprakları sularsın. Yerden bir tohumdan koca ağaçlar çıkartırsın. İnsanları bir küçücük hücreden koca emsalsiz bir cihan gibi âlem-i asgar olarak yaratırsın.

İnsanlara ne kudretler vermişsin! Et parçasına söz söylettiriyorsun, et parçası görüyor, et parçası işitiyor, et parçası düşünüyor… Sonra hafıza dediğimiz şey ne kadar mükemmel bir şey! Eskileri unutmuyorsun, yenileri düşünebiliyorsun. Akıl denilen nimet ne kadar büyük nimet!

Yâ Rabbi! Sen bunları nerelerden, ne sonsuz kudretle, nasıl yaratmışsın yâ Rabbi!..” diye insan hayranlığından mest olur.

فَتَبَارَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ (المؤمنون:١٤)

(*Fetebâreke'llàhu ahsenü'l-hàlikîn*) [Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah pek yücedir.] (Mü'minûn, 23/14)

İnsan etrafını dikkatle, ibretle ve ilimle irfanla seyrederse her şeyine hayran olur. Senin baktığın yerlerde nice nice incelikler var. Gördüğün olaylarda, cereyan eden hadiselerde nice hikmetler var. Yerlerin göklerin ne kadar üstün bir nizamı var. İç âlemin ne kadar üstün bir düzeni var! Allah-u Teàlâ Hazretleri atomun içine büyük kudreti tıkıştırdığı gibi, bunların hepsini birden derlemiş toparlamış, *Sübhàna'llàh* sözünün içine tıkıştırmış.

Sübhàna'llàh dediğin zaman, sonsuz bir hayranlık, sonsuz Allah'ın kusursuzluğu, her şeyinin mükemmelliği, sonsuz tenzih duygusuyla:

“—Yâ Rabbi! Kafirlerin, cahillerin, müşriklerin senin hakkında söyledikleri şeyler ne kadar eksik, ne kadar kusurlu, *Sübhàna'llàh*; yâ Rabbi, sen bunların hepsinden münezzehsin, sen yüceler yücesisin!..” demiş gibi oluyor.

Atom gözle bile görülmez, atom bombasını patlattığı zaman şehirleri bile havaya uçuruyor!

“—Prensip ne?”

Atomun yapısını bozuyorsun.

“—Neyle bozuyorsun?”

Bu taraftan atomun çekirdeğini elektron bombardımanına tutuyorsun; üstüne elektronlar çarpa çarpa çekirdek bir ayrıldığı, patladığı zaman küçücük atomun çekirdeğinden öyle korkunç bir enerji ortaya çıkıyor ki, o zincirleme reaksiyonun sonunda şehirler havaya uçuyor! Atmosfere bir mantar bulutu çıkıyor! 20 bin metre, daha fazla… Etrafa mantar gibi dağılıyor. O zerreler zehirli, her tarafa saçıldığı zaman aylarca yıllarca milletin başına bela oluyor!

“—Küçücük bir atomdan mı oluyor bu?”

Evet, küçücük bir atomdan oluyor.

“—Bu küçücük atomun içine bu enerjiyi kim sığıştırmış, tıkıştırmış?”

Sübhàna'llàh, Allah! Her şeye gücü yeten Allah!

İşte bir atomun içine bir bombanın gücünü sıkıştıran Allah-u Teàlâ Hazretleri, *Sübhàna'llàh* sözünün içine de kendisinin kemâl sıfatlarının hepsini sıkıştırmış, yerleştirmiş. Bir *Sübhàna'llàh* dedi mi, mânasını anladı mı insanın içinde atomlar patlar, atom bombaları patlamış gibi olur.

Sübhàna'llàh böyle bir söz ama insan;

“—Ah hocam ah! Cahillik, ben şimdiye kadar *Sübhàna'llàh* derken hiç düşünmedim!..” der.

Kaç defa *Sübhàna'llàh* dedik, kaç defa secdeye vardık! O secdenin mânasını anlamamışız demek. Kâinatın sahibinin, yaratıcısının, mutasarrıfının önünde eğiliyoruz, alnımızı yere koyuyoruz; *Sübhàna'llàh Subhàne rabbiye'l-a'lâ* diyoruz. Meğer dilimiz neler diyormuş da, kulağımız ağzımızın dediğinin farkında değilmiş! *Sübhàna'llàh* sözü bu kadar güçlü, bu kadar kıymetli, bu kadar değerli, bu kadar doğru bir söz!

2. Lâ ilâhe illa'llàh

Sonra *Lâ ilâhe illa'llàh* diyoruz. Çünkü Allah-u Teâlâ Hazretleri şerik, nazîr, ortak kabul etmiyor! Kullar edepsizlik yapıyor, affediyor; hırsızlık yapıyor, affediyor; zina ediyor, affediyor; zulmediyor, affediyor… Her şeyi affediyor. Yalnız, şirki asla affetmeyeceğini, Kur'an-ı Kerim'de bildiriyor:

إِنَّ اللّٰهَ لاَ يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

(النساء:٤٨)

(*İnna'llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ*) "Hiç şüphe yok ki, Allah kendisine ortak koşmayı elbette bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar." (Nisâ, 4/48)

Hepsini affediyor affediyor; kendisine şerik koşulmasını, müşriklik yapılmasını affetmiyor. Kul Allah'ı tam bilecek, tam bilmek zorunda:

"—Bu kadar nimetleri veren Rabbim Allah-u Teàlâ Hazretleri'dir, başka ortağı, nazîri, şerîki, veziri müşîri yok! Kendisi tektir!"

لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ .

(*Lâ ilâhe illa'llàh*) "Allah'tan gayri ilah yok!"

"—Pekiyi, bu insanların yaptıkları?.."

Korkunç büyük bir cehalet! Son derece büyük bir küstahlık! Allah yaratmış, Allah yaşatıyor, Allah rızıklandırıyor; Allah'tan gayrıya tapıyor! Hem de bari taptığı bir şeye benzese! Eliyle yaptığı taşa, heykele, puta, ağaca veya Allah'ın yarattığı aya, güneşe, yıldıza, tapıyor! Akıl alır mı, mantık alır mı? Bu insanlar nasıl olmuş da bu kadar sapıtmışlar, nasıl olmuş da bu kadar şaşırmışlar? İşin başlangıcı doğruyken, Hz. Âdem insanların babası ve peygamberlerin ilki iken, bu kâinattaki hayatın mayası iman üzerine kurulmuşken bu insanlar nasıl oluyor da bu kadar sapıtıyor?

Bu insanlardan insanın sıtkı sıyrılıyor. Bu insanoğullarında iş yok, insanoğulları nankör, bu insanoğulları cahil!..

Allah bizi cehaletten, nankörlükten kurtarsın, gafletten uyarsın, zulumâttan nuruna kavuştursun.

إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولاً (الأحزاب:٧٢)

(*İnnehû kâne zalûmen cehûlâ*) [Doğrusu o çok zàlim, çok câhildir.] (Ahzab, 33/72) buyruluyor.

Sonsuz cahil, sonsuz zalim! Ondan dolayı eliyle putu yapıyor; süslüyor, boyuyor, taşıyor, oturtuyor, geçiyor tapınıyor!

Şeytana tapıyor!

Bizim memlekette Güneydoğu Anadolu'da Yezidîler varmış, Şeytana tapıyorlarmış! Yezidîler denilen bir kavim, bir topluluk, bir grup; şeytana tapıyormuş!

"—Niye tapıyorlarmış?"

"—Allah'tan bize zarar gelmez; şeytana tapalım da onun zararından kurtulalım!" diye tapıyorlarmış.

Mantığa bak, kafaya bak!..

Hindistan'dakiler öküze tapıyorlar! Be adam, aklını toplasana! Senin hududunun öbür tarafında öküzcükleri, inekçikleri nasıl kesip pişirip yiyorlar. Tapılacak bir şey olsaydı kendisine o işi yaptırır mıydı?

Kafa çalışmıyor! hani tarihte olsa ilim irfan yok, mantık yok,

matematik yok, fizik kimya yok, tecrübe yok!.. Diyelim ki bir insana İslâm ulaşmamış, hadi kendi aklıyla yamuk düşündü!

Peki Yirminci Yüzyıl'da; İslâm varken, ilim varken mantık matematik varken, fizik kimya varken, biyoloji zooloji, hayvanat ilmi varken bu öküzün öteki hayvanlardan farkı ne, niye ona tapıyorsun?..

Köpek de dört ayaklı öküz de dört ayaklı, koyun da dört ayaklı, o da dört ayaklı. Lamalar var, develer var, atlar var… Sen niye gidip bula bula öküze tapınmayı buldun?

Akıl yok mantık yok! Hatta öyle saçma insanlar ki hiç olmayacak şeylere, söyleyemeyeceğim şeylere- tapıyorlar.

Muhterem kardeşlerim!

Onları ayıplıyoruz da hepimiz gülüyoruz. Çünkü müslümanız, İslâm terbiyesi almışız. Ama orada adamlar bayağı inanıyorlar! Sen burada İslâm terbiyesi almışsın, bir şey değil de orada adamlar bayağı inanıyor! Hindistan'da, "Siz niye inekleri kesiyorsunuz?" diye müslümanlarla kavga ediyorlar. Aralarında arbede çıkıyor, savaş çıkıyor. Birbirlerini öldürmecesine mücadeleler oluyor. Bunların hepsini geçelim bize faydası olacak söze gelelim.

Muhterem kardeşlerim!

Aslında tapınmak nedir diye şöyle bir düşünecek olursak, biz de; yirminci yüzyılın Türkiye'sindeki, Irak'ında, Suriye'sinde, Suudi Arabistan'ında, Mısır'ındaki, Cezayir'indeki müslümanlar da farkına varmadan başka şeylere adeta tapıyoruz: Nefsimize tapıyoruz, şeytana tapıyoruz, paraya, mevkie makama tapıyoruz, kadına, içkiye, kumara tapıyoruz; vazgeçemiyoruz! Onların peşinden gidiyoruz, onların dediğini; şeytanın, nefsin dediğini yapıyoruz. Birçok kimse yapıyor.

Onun için, *Lâ ilâhe illallah* derken, Allah bizi insanların yanlış olarak tapındığı her çeşit puttan, her çeşit yanlış tapınma malzemesinden korusun, kurtarsın… Bir de nefsimize tapınmaktan, dünyaya tapınmaktan, şeytana tapınmaktan, paraya, maddeye tapınmaktan, mevkie makama tapınmaktan; mânevî tapınmalardan da korusun… Çünkü hakiki tevhid öyle olur.

İnsan; "Ancak sana ibadet ederiz, ancak senden yardım isteriz!"

deyip de ondan sonra da o sözüne uygun olmayan yalan yanlış şeylere bağlanır, onların peşinde koşar, onların sözünü dinlerse, o da bir çeşit tapınma olur. Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor:

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلٰهَهُ هَوَاهُ (الجاثية:٢٣)

(*Eferaeyte meni'ttehaze ilâhehû hevâhu*) "Sen görmedin mi kendi hevây-ı nefsini put edineni; nefsinin süflî arzularını, isteklerini mâbud edinen kimseyi?" (Câsiye, 45/23) diyor.

Sonra Kur'ân-ı Kerîm'de:

لاَ تَعْبُدْ الشَّيْطَانَ (مريم:٤٤)

(*Lâ ta'budü'ş-şeytàn*) "Şeytana tapınma!" (Meryem, 19/44) diye emir var.

Demek ki insanlar şeytana tapıyorlarmış, şeytanın peşinde koşuyorlarmış; emrini tutuyorlarmış.

O bakımdan Allah bizi şirkin, müşrikliğin her çeşidinden - görüneninden görünmezinden, aşikâresinden gizlisinden, büyüğünden küçüğünden, hafîsinden celîsinden korusun…

Riya, gösteriş için âhiret ameli yapmak. O da bir çeşit şirk! Neden?

İbadeti; falanca adam görsün diye yapıyorsun, Allah rızası için yapmıyorsun ki! Kendini başkasına beğendirmek için yapıyorsun, o da şirk! Allah bizi o riyadan da kurtarsın. Yirminci Yüzyıl'da müslümanlar onları bilmediği için saçma sapan bir sürü işler yapıyorlar!

Rabbimiz bize *Lâ ilâhe illa'llàh* derken bütün bu tapılmaya, insanın gönlünü çelmeye yönelik olan her şeyden kurtulmayı nasib eylesin... Ancak kendisine ibadet etmeyi, ancak kendisinden yardım istemeyi öğretsin. Kendisine tevekkül etmemizi sağlasın. Bir nefes alıncaya verinceye kadar masivaya meyletmekten bizi korusun.

3. El-hamdü li'llâh

Küçük bir cümledir ama, *El-hamdü li'llâh* demenin de mânası kolay kolay izah edilecek gibi bir şey değildir!

El-hamdü li'llâh; "Övmek sana olsun, övmek senindir" filan gibi bir mânaya geliyor ama "*hamd*" tam olarak övmek değil ki! Övmekten başka bir şey. Tam "medih" değil, tam "senâ" değil ki! Senâyı ihtiva ediyor, methi ihtiva ediyor, şükrü, hayranlığı ihtiva ediyor; her şeyi ihtiva eden bir duyguyla söyleniyor.

El-hamdü li'llâh dediğin zaman; "Yâ Rabbi! Hamd sana, hamdolsun." ya da "Hamd senindir." demiş oluyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretlerinin bize olan nimetlerini düşündüğümüz zaman bu cümleyi kullanıyoruz.

Bizim kitabımız, Kur'ân-ı Kerîm'imiz; (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) diye başlıyor. İlk önce onun ne mânaya geldiğini öğrenmek lâzım.

Mübarek Elmalılı Hamdi Yazır Hocamız'ın tefsirinden *El-hamdü li'llâh*'ın mânâsını bir okuyun bakalım! Mübarek; sayfalarla anlatıyor, ne derin mânalar, ne ince konular işliyor.

Bakıyorsun da Kur'ân-ı Kerîm tercüme olmazmış; hakikaten, gerçekten tercüme olmazmış! Ne desen olmuyor! Hiçbir Türkçe kelimenin içine, başka kelimenin içine mâna sığmıyor. Çatır çatır patlatıp atıyor. Sığmıyor. Engin bir mânası, derin bir mânası var. O bakımdan, *El-hamdü li'llâh*'ın tercümesi yok!

El-hamdü li'llâh, "Hamd Allah'ındır." demek. "Allah'ındır." desen de yetmiyor, hem "Allah'ındır." hem "Allah'a olsun." mânâsına geliyor. Dua cümlesi de olur ikbal cümlesi de olur, oradan da bir türlü tutturamıyorsun.

İnsan *El-hamdü li'llâh*'ı ne zaman söyler?

Allah'ın nimetlerini, büyüklüğünü, kendisini besleyip büyüttüğünü, kâinatı yönettiğini, her türlü kudrete sahip olduğunu ve kendisine lütfuyla muamele ettiğini düşününce söyler. Ve her hale, her duruma *El-hamdü li'llâh* der.

الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ ، وَفِي كُلِّ حِينٍ .

(*El-hamdü li'llâhi alâ külli hàlin, ve fî külli hîn*) "Yâ Rabbi! Her

zamanda, her hâl üzere hamd senindir, hamd sana olsun!”

Allahu Teâlâ hazretlerine hamd etmenin, methetmenin, O’nu sena eylemenin şu kulların yapacağı bir şey olmadığını herkes anlamalı!

Nasıl methedeyim, neresinden tutturayım, âciz dilimle ne kadarcığını söyleyebilirim:[52]

لاَ أُحْصِى ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ

(هب. عن عائشة)

(*Lâ uhsî senâen aleyke*) “Seni nasıl medh eylerim, medh u senâları sıralamakla bitiremem. (*Ente kemâ esneyte alâ nefsike*) Sen Kur’an-ı Kerim’de, hadis-i kudsîlerde kendini nasıl medh ettiysen, şânını, sıfatını hangi kelimelerle, cümlelerle söylediysen; sen öylesin!”

كَيْفَ وَكُلَّ ثَنَاءٍ يَعُودُ إِلَيْكَ

(*Keyfe ve külle senâin yeùdü ileyk*) “Her medh ü sena sana gider. Her şey senin olduğu için, her medh ü senâ sana gider. Kelebeğin kanadının nakışları, çiçeğin kokusu, çayırların çimenlerin güzelliği, dağların, ovaların manzaraları, denizlerin enginliği, göklerin dipsizliği, yıldızların pırıltısı… her şeyin methi, sevilmesi, güzelliği; hepsi Allah’a gidiyor.”

Onun için, (*El-hamdü li’llâhi alâ külli hàlin, ve fî külli hîn*) “Yâ Rabbi! Her halde, her zamanda, her durum üzerine hamd ü senâ senindir!” deriz. Bir kelime ile bunun da izahını bitirmek mümkün değil!

4. Allàhu ekber

Ondan sonra tekbir geliyor:

(*Kebbiriyhi aşren*) “On defa da tekbir getir, *‘Allàhu ekber*’ de!”

---

[52] Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.385, no:3838; Hz. Aişe RA’dan.

(*Allàhu ekber*) "Yâ Rabbi, en büyüksün!" demek.

Ekber ism-i tafdil siygası, Arapça'da mutlak olarak kullanıldığı zaman; "Hiçbir varlıkla mukayese edilmeyecek kadar, mukayese edilmesi mümkün olmayan bir tarzda büyüksün!" demek.

Bir ara tercüme etmişler: *Allahu ekber*'in karşılığında "Tanrı uludur!" demişler. "Tanrı uludur!"un Arapça karşılığı, (*Allàhu azîmün*) cümlesidir. Bu kadar!

(*Allàhu ekber*) demek, "Yâ Rabbi! Sen hiçbir varlıkla mukayese edilemeyecek derecede büyüklerin büyüğüsün!" demek. Onun için, onun da Türkçede uludur sözüyle filan ifade edilmesi mümkün değil! O kelimenin, o cümlenin kalıbı içine sığması mümkün değil!

Yalnız ben kendim, şöyle anlatmayı birkaç defa düşündüm de kardeşlerime nakletmeyi uygun gördüm:

İnsanoğlu, kâinatın ebadını bir düşünsün: Göklerin derinliği ne kadar, kaç karış, kaç metre, kaç kilometre... Dibi metreyle, kilometreyle bulunacak gibi değil; ışık yılıyla ölçülüyor. Işık; saniyede 300 bin kilometre hızla gidiyor. Bir saniyede 300 bin kilometre gidiyor. Bir saniyede bu kadar gidiyor, bir dakikada bunun 60 misli gider. Bir saatte bunun 3600 misli gider. Bir günde 24 çarpı 3600 kadar gider. Bir yılda 360 çarpı 24 çarpı 3600 kadar!..

Bu rakamlar ışığın bir yıllık seyahati! Fezada harekete geçtiği zaman, bir yılda aldığı mesafeye artık bizim rakamlar yetmez. Rakamın sıfırlarını koyduğumuz zaman defterimizin kenarına geliriz, kenarından aşağı düşeriz, mümkün değil!

Bilmem kaç milyon ışık yılı mesafedeki yıldızdan bize ışık geliyormuş, 5 milyon seneden beri geliyormuş! Esrarengiz bir kâinat! Pekiyi, 5 milyon yıl önce oradan yıldızdan ışık yola çıkmış ha babam de babam fezadan yürümüş gelmiş, 5 milyon sene seyahat etmiş, bizim gözümüze ulaşmış. "Geleceğim yere geldim." demiş, o buraya gelmiş ama, bize 5 milyon sene önceki hâli gelmiş.

"—Pekiyi, şimdi orada ne var?.."

Onu 5 milyon yıl sonrakilere sor. Ben sadece 5 milyon sene önce gelen ışıktan oradaki parıltıyı gördüm, şimdi o mahalde ne olduğunu hiç bilemem. Daha evvellerden daha ileride başka şeyler vardı da, onların da ışıkları bana doğru geliyor idi de, henüz gelmediyse, onu da göremem.

Demek ki bu kâinatın dibini ilim ve mantık bakımından aletle edevatla ölçmek, görmek filan mümkün değil! Dipsiz bir kâinat!

Peki, kâinat bu kadar dipsiz, uçsuz bucaksız, muhteşem ve senin aklının idrakinin kavrayamayacağı kadar geniş; Rabbimiz'in mülkü neresi, bunun hangi parseli, bir yeri Rabbimiz'in de öbür tarafı başkasının mı?

Her tarafı Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin! Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin mülkü bu kadar geniş olursa, sen her yerde hazır ve nâzır olan Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri'nin azametini, mülkünü düşünerek anla! *Allàhu ekber* dediği zaman insanın gözünde yıldızlar çakmalı! Yıldızlar, fezalar, lacivert, derin, engin boşluklar… İnsan *Allàhu ekber*'i ancak o zaman anlayabilir.

Kardeşlerim!

Bu sözleri bu idrak ile söylemeye çalışalım diye bu sözlerin azametini, mânasını anlatmaya çalıştım. Namaza kalktığınız zaman bunları onar onar söyleyin, gayet kolay! On tane parmağınız var: Parmağınızla ilk başta on tane *Sübhàna'llah*, sonra *El-hamdü*

li'llâh, ondan sonra *Lâ ilâhe illa'llah* sayıp söyleyiverin.

Bir başka hadîs-i şerîfinde; "Hangisiyle başlasan fark etmez, sonra hangisini yapsan fark etmez." diyor. Ama bu hadîs-i şerîfteki sırası; birinci sırada *Sübhàna'llah*, ikinci sırada, *Lâ ilâhe illa'llah*, üçüncü sırada *El-hamdü li'llâh*, dördüncü sırada *Allàhu ekber*, beşinci sırada da senin keyfine, benim keyfime uygun olan *Estağfiru'llah* sözü.

5. Estağfiru'llàh

(*Estağfiru'llàh*) "Yâ Rabbi! Senden benim suçlarımı bağışlamanı dilerim!" demek.

Yaptığımız suçlarımızı biliyoruz, kabahatimizi biliyoruz, ne yapalım nefsimiz var, cehaletimiz, zalimliğimiz, cahilliğimiz var… Ömrümüzü yolunda geçiremedik.

Ben pişman olmayan hiçbir insan görmedim! Belli bir yaşa gelmiş, soruyorsun:

"—Geçirdiğin ömründen memnun musun?"

"—Memnun olmak ne mümkün! Ah keşke gençlik geri gelse de Rabbime şu andaki idrakime göre güzel kulluk etsem!" diyor.

Gerçi küçüklüğünden beri güzel kulluk etmeye niyetli, Rabbine güzel ibadet etmeye alışkın insanlar da gelmiş geçmiş ama Peygamber Efendimiz SAS bile diyor ki:

سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ يَا مَعْبُودَ !

(*Sübhàneke mâ abednâke hakka ibâdetike yâ ma'bûd*) "Yâ Rabbi! Seni tesbih ve tenzih ederiz, sana lâyık ibadeti yapamadık!"

Ona lâyık ibadeti yapmamız mümkün değil!

Ben fakir, fakîr-i pürtaksîr, bîçare, bîkes, bî-sermaye, eli boş bir kul; ben ona lâyık ameli nasıl yapayım? Mümkün değil! Zaten lâyık ameli yapamadığımız gibi, lâyık olmayan bir sürü günahı da yapmışız. Ne yapacağız? Mahvolduk!

Peygamber Efendimiz, "Mahvoldun." demiyor. "Bunları söyler de sonra 'Yâ Rabbi! Ben edepsizliğimi, kusurumu, hatamı bildim, anladım, mahcubum, üzüntüdeyim, beni affet, mağfiret eyle yâ Rabbi!' deyince Allah-u Teàlâ Hazretleri lütfunun, kereminin

çokluğundan; ‘Pekiyi, mağfiret ettim.’ der.” diyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلٰى أَنْفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ ،

إِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ، إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الزمر: ٥٣)

(*Kul yâ ibâdiye'llezîne esrefû alâ enfüsihim*) “Ey günah işleyip de tehlike getirmek suretiyle nefislerine zulmetmiş olan kullarım! Ey günahkârlar! (*Lâ taknetù min rahmeti'llâh*) Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Günah işledik diye, Allah bizi affetmez diye Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! (*İnna'llàhe yağfiru'z-zünûbe cemîâ*) Allah-u Teàlâ Hazretleri günahları toptan affediverir. (*İnnehû hüve'l-gafûru'r-rahîm*) Çünkü o, çok mağfiret edicidir; kullarına karşı çok merhametlidir, çok şefkatlidir, affediverir. Sakın ümitsizliğe düşmeyin!” (Zümer, 39/53)

Senin günahın ne kadar büyük olursa olsun, Allah'ı mağfireti ondan da büyüktür. Yeter ki sen doğru yola gel, bundan sonraki ömründe rızà-i Bârî'ye uygun yaşamaya çalış! Rabbimiz, geçmiş günahların hepsini siler.

Bir namaza kalktığın zaman bunları söylersin, söylersin; defterin tertemiz olur gider. Bu fırsatları kaçırmayalım. Not edin, bundan sonra yapın!

c. Kulların Gönülleri

Üçüncü hadîs-i şerîf:

Peygamber SAS Efendimiz Ümmü Seleme RA'ya buyurmuş ki:[53]

---

[53] Tirmizi, *Sünen*, c.XI, s.428, no:3444; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.315, no:26721; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.XII, s.419, no:6986; İbn-i bi Şeybe, *Musannef*, c.X, s.209, no:29807; İbn-i Ebi Asım, *es-Sünneh*, c.I, s.221, no:180; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.VII, s.45, no:10888; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.I, s.233, no:1167; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.87, no:25622.

يَا أُمَّ سَلَمَةَ إِنَّهُ لَيْسَ آدَمِيٌّ إِلاَّ وَقَلْبُهُ بَيْنَ أُصْبُعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللهِ فَمَنْ شَاءَ أَقَامَ وَمَنْ شَاءَ أَزَاغَ (ت. حسن عن أم سلمة)

RE. 494/3 (*Yâ ümme seleme, innehû leyse âdemiyyün, illâ ve kalbühû beyne isbaayni min esàbii'llâhi; femen şâe ekàme, ve men şâe ezâga.*)

(*Yâ ümme seleme, innehû leyse âdemiyyün*) "Ey Seleme'nin anası, insanoğlundan hiçbir fert yoktur ki hiçbir âdemizâde, âdemoğlu, Allah'ın kulu yoktur ki, (*illâ ve kalbühû beyne isbaayni min esâbii'llâhi*) onun gönlü Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin parmaklarından iki parmağının arasında olmasın! (*Femen şâe ekàme, ve men şâe ezâga*) O, dilediğini sabit kılar, dilediğini kaydırır."

İki parmağının arasında! İki parmağının arasında küçük kalem olsa nasıl istediğin gibi çevirirsin; Allah-u Teàlâ Hazretleri kullar anlasın diye teşbih, benzetme yoluyla onların anlayacağı şekilde irad ettirmiş. Peygamber Efendimiz o tarzda anlatmış. Kur'ân-ı Kerîm'de biz kulların anlayacağı bir ifade var. Hadîs-i şerîflerde de Peygamber Efendimiz'in bize Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni anlatırken söylediği şeyler, yine bizim aklımızın alacağı bir tarzda…

Bir keresinde esirler geldi. Esirlerin içinden bir kadın koştu, öteki gruptaki bir çocuğu kucakladı, öptü, bağrına bastı, "Ah yavrum!" dedi, sevdi vs.

Tabii herkes seyrediyor. Demek ki yolculukta evlatla ana ayrı düşmüşler; orada sarılıyor, bir daha bırakmak istemiyor. Sevgiyle bağrına basmış; kadın da esir, çocuk da esir… Demek ki bir kabileyle bir savaş yapılmış, müslümanları asmış kesmiş; esirler oradan getirilmiş. Sımsıkı sarılıyor.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Ey benim ashabım! Ne dersiniz, bu kadın bu sevip, öpüp. koklayıp, bağrına bastığı bu çocuğu ateşe atar mı?"

"—Atmaz yâ Rasûlallah, yavrusunu nasıl seviyor, atar mı? Hangi anne yavrusunu ateşe atar? Yakar mı? Yakmaz!"

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri; bu kadının yavrusuna olan

şefkatinden, merhametinden daha fazla merhametli olarak kullarına şefkatli ve merhametlidir!" diyor.

Anlamamız eksik olduğundan böyle anlayabiliriz, başka türlü anlayamayız.

Peygamber SAS Efendimiz, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kullara muamelesini nasıl olduğunu söylemek bakımından bir başka hadîs-i şerîfinde diyor ki:

Bir adam devesine bindi, tulumuna suyu, torbasına yiyeceklerini doldurdu, uçsuz bucaksız, çeşmesiz, yeşilliksiz kum çöllerinde bir yerden bir yere gidecek. Susadığı zaman tulumundan su içecek, acıktığı zaman torbasından yiyecek alacak, avuçlayacak yiyecek. Buğday kavurması mıdır, çekirge kurusu mudur, ekmek parçası mıdır; nesi varsa onu yiyecek! Bîtab düşmeden varacağı yere varacak. Gündüzleri sıcaktan bir yere saklanacak, geceleri seyahat edecek; varacak.

Suudi Arabistan'ın sıcağını hacca gidenler bilir. Biraz fazla babayiğitlik kabadayılık yapıp da insan gezdi mi, güneş bir çarpar, insan kendisini hastanede bulur; buzların arasına yatırırlar, eğer kurtulursa kurtulur. Kurtulamazsa, güneş çarpmasından ölür gider. Şiddetli güneş... Kumun üstüne ayağını basamazsın; terliğini çıkart, bas, ayağının altı cayır cayır yanar. Sıcak, Suudi Arabistan'ın hâli bu...

Bir bedevi bu sıcakta giderken hayvanı kaçsa; insanın ihtiyacı oluyor ya hatta insan binmekten bile yorulur apışları, ayakları acır, biraz da yürüyeyim der veyahut ihtiyacı olur. İndi, ağaç yok ki hayvanı bağlasın. Hayvan kaçtı gitti.

Peşinden koştu, yetişemedi. Aradı, bulamadı. Sonsuz, sayısız kum tepeleri, bir çıkış, bir iniş. Bu hayvanı nereden bulacak? Hayvan gitti. Hayvanın gittiğine yanmayacak, su da gitti, yiyecek de gitti. Tepesinde de güneş, yürüdü yürüdü bitap düştü, ölecek hale geldi. Öldürür, insan birazcık yürüdü mü ölür. Ölecek hale geldi. Fakat hayvan da döndü dolaştı, sonunda tam bîtap hâle geldiği sırada yakınına geldi; o da bir seğirtti, hayvanı yakaladı, tuttu.

Ölümden kurtulduğu için:

"—Yâ Rabbi! Sana çok şükür! Yâ Rabbi! Ben senin âsi kulunum,

sen benim rahmeti çok Rabbimsin...” vs. diye teşekkür etmeye, şükretmeye filan çalışır değil mi?

Peygamber Efendimiz:

“—O şaşkınlıktan, o sevinçten aklı dili dolanıp da ‘Yâ Rabbi! Sen benim kulumsun, ben senin Rabbinim!’ diye sevinçten ne yapacağını şaşırır da sevinir ya...”

Hatta o şaşırmasını bile anlatıyor ki duygunun kuvveti belli olsun!

İşte bir kul eğri yoldan doğru yola girip de Rabbinin sevdiği bir insan olma durumuna geçince, Allah bundan daha çok sevinir!”

Allah’ın; kulunun hidayet bulmasından, doğru yola gelmesinden, iyi bir insan olmaya heves etmesinden; eğri yolu, şeytanın yolunu bırakıp da doğru yola gelmesinden ne kadar hoşnut ve razı olduğunu anlatıyor.

Halbuki Allah-u Teàlâ hazretleri bizim gibi değil! Her şeye gücü yeter, ne isterse onu yapar. Duyguları da bizim gibi değil ama Rasûlüllah Efendimiz biza anlayabileceğimiz şekilde misaller vererek anlatmış.

Kur’ân-ı Kerîm’de de bu var. Kur’ân-ı Kerîm’de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

تُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ،

ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (الصف:١٠-١١)

(*Yâ eyyühe’llezîne âmenû*) “Ey iman edenler! (*Hel edüllüküm alâ ticâretin tüncîküm min azâbin elîm*) Sizi feci bir cehennem azabından, korkunç, elim bir azaptan kurtaracak bir hayırlı ticareti size tavsiye edeyim mi, öğreteyim mi, göstereyim mi?” diye Allahu Teâlâ Kur’ân-ı Kerîm’de bize hitap ederek soruyor.

Tabii biz böyle bir soruya ne deriz?

“—Elbette, yâ Rabbi! Buyur, delalet et, göster!”

(*Tü’minûne bi’llâhi*) “Allah’a inanırsınız, (*ve rasûlihî*)

Rasûlüllah'a inanırsınız; (*ve tücâhidûne fî sebîli'llâhi bi-emvâlikümve enfüsiküm*) Ve Allah yolunda mallarınızla, canlarınızla cihad edersiniz. (Zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemûn) Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır." (Saf, 61/10-11)

Allah'a ve Rasûlullah'a inanırsınız, Allah yolunda mallarınızla canlarınızla cihad edersiniz; ah bir bilseniz bu sizin için çok daha hayırlıdır.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الأَنْهَارُ وَ
مَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ، ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (الصف:١٢)

(*Yağfirleküm zünûbeküm ve yüdhilküm cennâtin tecrî min tahtihe'l-enhâru ve mesâkine tayyibeten fî cennâti adnin, zalike'l-fevzü'l-azîm*) "Böyle yapınca, Allah günahlarınızı mağfiret eder. Size alt yanlarından şırıl şırıl ırmakların aktığı meskenler, Adn cennetlerinde güzel köşkler ihsan eder! İşte en büyük kurtuluş budur." diye bildiriyor. (Saf, 61/12)

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de işi neye benzeterek anlattı? Bizim dünyada yaptığımız ticarete benzeterek anlattı: "Size bir ticaret tavsiye edeyim mi?" diyor.

Ne alacağız, ne vereceğiz? Can ve mal vereceğiz, cenneti alacağız! Bir ticaret tavsiye ediyor. Tüccar Arap kavmine anlatma şekli bu.

Yunus Emre'nin de bizim köylülere İslâmiyet'i, tasavvufu anlatması ne kadar güzel!

Gider bostan dolabının başına... Bostan dolabı dönüyor gıcır gıcır gıcır dönüyor. Kepçeler suya dalıp çıkıyor. Öbür taraftan boşalıyor. Bostan sulanıyor. Diyor ki:

Dolap niçin inilersin
Derdim vardır inilerim

Ah ah vah der gibi o gıcırdadıkça dolaba soruyor; "Niye gıcır gıcır iniliyorsun, niye inilersin?" diyor. Yunus Emre, dolap demiş gibi anlatacak. Sonra soruyor:

Sordum sarı çiçeğe neden benzin sarıdır
Çiçek eydür derviş baba, ölüm bize yakındır.

“—Sarı çiçek, söyle bakayım, niye sarardın soldun, niye benzin sarı?” diye çiçeğe soruyor.

Çiçek, “Allah öyle yaratmış.” demiyor; “Ölüm var. Ölüm bize doğrudur da, bir gün gelecek öleceğim de ondan sarardım.” diyor.

Çiçek ondan sararmadı aslında ama, bize çiçeklerle konuşarak, dolaplarla konuşarak gerçekleri anlatmaya çalışıyor.

Yine duyarsınız:

Aşkın şarabından içem
Mecnun olup dağa düşem
Sensin dün ü gün endişem
Bana seni gerek seni

“—Allah Allah şaraptan bahsediyor!”

Kim bahsediyor?

Büyük meşayihten Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Eşrefoğlu İznikî, İsmail Hakkı Bursevî, veyahut İbrahim Hakkı Erzurumî…

“—Bu adamlar içki içmez, Allah’ın haramlarını yemezler; niye şaraptan filan bahsediyorlar?”

Bu şu demektir:

“—Ey bizim çevremizde olup da yaşayıp da Allah’ın emirlerine âsi olup da zevk ü sefayı meyhanede arayanlar! Ey içki içip de keyif bulacağım sananlar! Bırakın onları, burada Allah yolunda yürümenin bir zevk ü sefası var; onu tadın!” demek.

Bu, çevrenin şartlarına göre anlatım tarzı! Kur’ân-ı Kerîm’de öyle buyurulduğu için, Allah-u Teàlâ Hazretleri o usulü öğrettiği için, Peygamber Efendimiz öylece bize dinimizi anlattığından, büyüklerimiz de o tarzda hareket etmişler.

Demek ki müslümanın gönlü Allahu Teâlâ hazretlerinin iki parmağının arasındaymış!

“—Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin parmağı var mı? Şekli, boyu nasıl, ucunda tırnak var mı yok mu?..”

Bunlar hiç bizim söz söyleyeceğimiz bir şey değil, çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin zatını bilmek mümkün değil! Bilemeyiz,

mümkün değil! Ancak Rasûlüllah Efendimiz biz anlayalım diye böyle buyurmuş.

Nasıl parmağınla bir şeyi alırsın, iki parmağının arasında fıldır fıldır döndürebilirsin. Mü'min kâfir herkesin gönlü Allah'ın iki parmağı arasındadır, nasıl isterse o tarafa çevirir! Hayra döndürür, şerre döndürür. Elektrik düğmesi gibi; biz elektrik düğmesini alıyoruz, bir çeviriyoruz, ışık yanıyor. Bir çeviriyoruz, sönüyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri de öyle çevirir.

"—Ey Ümmü Seleme! Mü'minin veya insanoğlunun, âdemoğlunun kalbi Allah'ın parmağından iki parmak arasındadır! İstediğini doğrultur, istediğini saptırır."

"—Bu ne demektir?"

Kuvvet, kudret, hidayet hep Allah'tan demek!

Onun için biz ne yapacağız?

Allah'a boyun bükeceğiz, Allah'a yalvaracağız yakaracağız, Allah'tan isteyeceğiz. Gayrıdan fayda yok! Allah'a tevekkül etmesini, Allah'tan istemesini öğreneceğiz.

İstersen gayrıdan iste, istersen iste; ama olmaz. Hiçbir şey elde edemezsin. Allah'tan gayrıya bel bağlayanlar himayesiz kalırlar, mahrum kalırlar! Paraya güvenenler parasız kalır, evlada güvenenler evladından hayır görmez, mevkiine makamına güvenenler mevkiden makamdan tepetaklak aşağı düşerler…

Ne varmış? Ancak Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne iltica etmek, O'na sığınmak, O'ndan istemek varmış. Gerisi hepsi laf u güzaf, hiçbir işe yaramaz. Mü'min bu idrake erecek!

Sana müjdeler olsun, hastalanmışsın ama üzülme, çünkü bir müslümanın hastalığı sebebiyle, ateşin altının ve gümüşün kirini pasını giderdiği gibi, Allah onun günahlarını siler, temizler!"

Potada altın ve gümüş denilen şey eritilir. Eritildiği zaman içindeki katışıklardan ayrılır. Hatta gümüş biraz okside filan bile olsa yeniden eritildiği zaman düzelir, işte onun gibi olur.

"—Burada neye benzetiliyor?"

Müslümanın hastalık sebebiyle cayır cayır ateşlere yanıp da kıvranmasını; sanki altının, gümüşün potada yanmasına benzetiyor.

Ne güzel bir benzetme! Müslüman demek ki altına, gümüşe

benziyor. Çünkü kıymetli. Onun da günahları pasa vs. benziyor. Nasıl altının gümüşün pası potada eriyince geçerse, o da öylece geçmiş oluyor.

d. Cennetü'l-Baki' Mezarlığının Kıymeti

Ümmü Kays RA'dan Taberânî rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz o sahabiyeye, hatuna diyor ki:[54]

يَا أُمَّ قَيْسٍ ، أَتَرَيْنَ هَذِهِ الْمَقْبَرَةَ ؟ يُبْعَثُ مِنْهَا سَبْعُونَ أَلْفًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى صُورَةِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ ، يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ ، يَعْنِى الْبَقِيعَ (طب. عن أم قيس بنت محصن)

RE. 494/6 (*Yâ ümme kaysin, etereyna hâzihi'l-makberete yeb'asu'llàhu minhâ seb'îne elfen yevme'l-kıyâmeti alâ sûreti'l-kameri leylete'l-bedri yedhulûne'l-cennete bi-gayri hisâb, ya'ni'l-bakîa.*)

(*Yâ ümme kaysin*) Yâ Ümm-ü Kays! (*Etereyna hâzihi'l-makberete*) "Şu kabristanı görüyor musun? (*Yeb'asu'llàhu minhâ seb'îne elfen yevme'l-kıyâmeti*) Bu gördüğün kabristandan Allah-u Teàlâ Hazretleri kıyamet gününde yetmiş bin insan ba's edecek, kaldıracak! (*Alâ sûreti'l-kameri leylete'l-bedri*) Ayın on dördünde, ayın yusyuvarlak, pırıl pırıl parladığı şekliyle onlar dolunay gibi pırıl pırıl kalkacaklar. (*Yedhulûne'l-cennete bi-gayri hisâb*) Hiç hesaba dahi uğratılmadan sorgu-sual olmadan dosdoğru cennete gidecekler!"

Peygamber Efendimiz bunu hangi kabristan için söyledi?

---

[54] Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XXV, s.181, no:445; Hakim, *Müstedrek*, c.IV, s.77, no:6934; Tayalisi, *Müsned*, c.I, s.227, no:1635; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.III, s.686, no:5908; İbn-i Hacer, *el-İsabe*, c.IV, s.533, no:5636; Ümm-ü Kays bint-i Muhsan RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XII, s.262, no:34959; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.93, no:25634.

(*Ya'ni'l-bakîa*) *El-Bakî'* kabristanı için söyledi. *Bakiu'l-gargad* veyahut kısaca *el-Bakî'* denilen Medine-i Münevvere'nin kabristanı için söyledi.

"Allah-u Teàlâ Hazretleri kıyamet kopup da insanlar kabirlerinden kalkacakları zaman, el-Bâkî kabristanından 70 bin kişiyi ayın on dördü simasıyla, pırıl pırıl, nurlu olarak kaldıracak, ba's edecek ve doğrudan doğruya cennete gidecekler." diye buyrulmuş oluyor.

Peygamber Efendimiz Bakî'yi çok ziyaret ederdi. Orada hakikaten onun cennetle müjdelenmiş sahabesinden, akrabasından nice mübarek insanlar yatar.

Hatta bir de bazı kitaplarda esrarlı bazı şeyleri anlatırlar. Mâneviyat gözü biraz açık olan bir kimseye demişler ki;

"—Bu gece Bakî'yi bir gözetle, kolla bakalım!"

O da kollamış ki beyaz develerle tabutlar geliyor, dışarıdan bazı ölüleri Bakî'ye gömüyorlar. Bakî'den bazı ölüleri de o tabutlar alıyor, götürüyor…

"—Anlaşılmış ki el-Bâkî kabristanına layık olan kâmil mü'minleri Allah-u Teàlâ Hazretleri mânevî bakımdan oraya naklediyor. Bakî kabristanına layık olmayan, o beldenin ahalisinden olup oraya gömüldüğü hâlde aslında oraya liyakati olmayanları da mânevî bakımdan oradan sürüp çıkartıp atıyorlar." diye kitaplar yazar.

Allahu a'lem bi's-savab, nice esrarengiz işler vardır.

e. İstihare Etmek

Enes RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz ona şöyle tavsiye buyurmuş:[55]

يَا أَنَسُ ، إِذَا هَمَمْتَ بِأَمْرٍ ، فَاسْتَخِرْ رَبَّكَ فِيهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ ، ثُمَّ انْظُرْ

---

[55] Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.365, no:8451; İbn-i Sinni, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.III, s.149, no:597; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VII, s.813, no:21531; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.98, no:25645.

إِلَى الَّذِي يَسْبِقُ إِلَى قَلْبِكَ ، فَإِنَّ الْخَيْرَ فِيهِ (ابن السنى فى عمل يوم وليلة عن أنس)

RE. 494/7 (*Yâ enes, izâ hememte bi-emrin, festahir rabbeke azze ve celle fîhi seb'a merrâtin, sümme'nzur ile'llezî yesbiku ilâ kalbike, feinne'l-hayra fîhim.*)

(*Yâ enes, izâ hememte bi-emrin*) "Yâ Enes, bir işi yapmaya himmet edince, gayretlenince o işi yapmaya gayret ettiğin zaman, (*festahir rabbeke azze ve celle fîhi seb'a merrâtin*) Rabbinden yedi defa hayırlı olanı iste, hayırlısını iste; sana hayırlı olan tarafı göstermesini iste! (*Sümme'nzur ile'llezî yesbiku ilâ kalbike*) Sonra kalbine hangisi doğuyorsa, hangisi doğru geliyorsa o tarafı yap; (*feinne'l-hayra fîhim*) çünkü hayır ondadır!" diyor.

Hayır talep etmek; "Rabbim sen bana hayırlısını ihsan et!" diye istemek suretiyle olur. Bir de istihare duasını yapıp da yatmak, uykuda gördüğü şeylere göre hareket etmek suretiyle de olur.

Bizim büyüklerimizden duyduğumuz bir noktayı hatırlatalım:

İstihare; insanın acaba şöyle mi yapsam böyle mi yapsam diye tereddüt ettiği işlerde yapılır; şer'î bir delil olmadığı zaman, ikisi de eşit kıymette olduğu zaman yapılır. Yoksa şer'an şunun şöyle yapılması hayırlı, böyle yapılması şeriate aykırı ise orada istihare olmaz. Hayırlısı şeriate uygun olanı yapmaktır, orada hiç tereddüde lüzum yok.

"—Acaba içki satılacak bir bakkal dükkânı açsam mı açmasam mı, dükkânda içkiyi satsam mı satmasam mı?.." diye istihare yapılır mı?

Hayır yapılmaz!

"—Neden?"

İçkinin haram olduğunu, satılmayacağını dinimiz bildirmiş. Onun için bir istihare olmaz.

Ama, "Acaba şu işyerine mi girsem bu işyerine mi girsem, şunu mu yapsam bunu mu yapsam?.." İkisi de normal bir şey; o zaman istihare yapılabilir. Hatta bizim büyüklerimiz demişler ki:

"—İstişare yapılabilecek kıratta alim, fâzıl bir insan varsa

istişare yapmak istihare yapmaktan önde gelir! İstişare yaparsın; ayan beyan, akıl mantık, din iman, fıkıh ilmî ne diyorsa ona göre hareket edersin. Ama öyle olmazsa o zaman normal bir şeyin hayırlısını tesbit etmek istediğin zaman istihare yaparsın.

"—Yâ Rabbi, bunun hayırlısını bana göster!" diye normal şekliyle olur. Veyahut da istihare namazı kılıp istihare duası yapıp —o dualar ilmihal kitaplarında vardır— o gece yatmakla olur. Yedi defa insan bunu tekrar etmeli, ondan sonra gönlüne doğana göre hareket etmeli.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize hep hayırları yapmayı nasip eylesin… Cümle şerlerden hıfz eylesin… Bizi rızasına uygun ömür süren kimselerden eylesin… Kur'ân-ı Kerîm'in emrine, ahkâmına uygun yaşamayı nasib eylesin… Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ etmeyi nasib eylesin... Bid'atlerden uzak eylesin… Sevdiği, razı olduğu bir kul olarak ruhumuzu teslim eyleyip huzuruna yüzü ak, alnı açık varmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

11. 10. 1987 – İskenderpaşa Camii

08. TAKVÂ EHLİ VE RIZIK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hamden kesîren tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn… El-hamdü li'llâhi'llezî esbağa aleynâ niamehû zâhireten ve bâtıneh… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ şefîi'l-ümmeti nebiyyi'r-rahmeti muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ'…

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، أَمَا تَسْتَحيُونَ ؟ تجمَعُونَ مَا لاَ تَأْكُلُونَ ، وَتَبْنُونَ مَا لاَ تَعْمُرُونَ ، وَتَأْمُلُونَ مَا لاَ تُدرِكُونَ ، أَلاَ تَسْتَحيَونَ مِنْ ذٰلِكَ ؟

(طب. عن أم الوليد بنت عمر بن الخطاب)

RE. 495/6 (*Yâ eyyühe'n-nâs, emâ testahyûne? Tecmeùne mâ lâ te'külûne, ve teb'nûne mâ lâ ta'murûne, ve te'mülûne mâ lâ tüdrikûne. Elâ testahyûne min zâlike?*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve ahirette cümlenizin üzerine olsun... Allah-u Teàlâ hazretleri iki cihanda cümlenizi aziz eylesin…

Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin mübarek ehadîs-i şerîfesinden bir demet okuyup izah etmek, dinlemek üzere burada toplandık. Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına, izahına geçmezden

önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin ve bağlılığımızın bir nişanesi, saygımızın bir emaresi olmak üzere, önce onun ruhuna, sonra onun âlinin, ashabının, etbâının ruhlarına; hâsseten verese-i enbiyâ, ulemâ-i muhakkıkîn, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ervâhına; sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâullahın ruhlarına;

Bu hadîs-i şerîflerin bize kadar ulaşmasına emek sarf etmiş, hakkı geçmiş olan bütün ravilerin ve hadis alimlerinin ruhlarına; beldemizin fatihlerinin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, muvahhid askerlerin ruhlarına;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâsseten içinde toplandığımız şu caminin binasına ve tamirine ve mamur olarak hizmete devamına yardımcı olanların ruhlarına; beldemizin medâr-ı iftiharı enbiyâ ve sahabe ve tabiîn ve sâir salihînin ervâhına; Yûşa AS'dan, Ebû Eyyûb el-Ensarî Hazretlerinden sâir evliyâullaha kadar…

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu mescide toplanmış, gelmiş bulunan siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun, ruhları şad olsun diye ve yaşayan biz müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürüp huzuruna yüzü ak, alnı açık, sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyup öyle başlayalım, buyurun!

…………………………………..

a. Allah'tan Utanmaz mısınız?

Dersimizin ilk hadîs-i şerîfi öyle bir hadîs-i şerîf ki, muhterem kardeşlerim, dinledikten sonra oturup, elimizi yüzümüze kapayıp, ağlaya ağlaya camiyi terk etmemiz lâzım!

Peygamber SAS Hazretleri, Hz. Ömer RA'ın kızı Ümmü'l-Velid RA'nın rivayet ettiğine göre şöyle buyurmuş:[56]

---

[56] Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XXV, s.172, no:421; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.354, no:10562; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.61, no:2343; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.X, s.505, no:18043; İbn-i Adiy, *Kamil fi'd-Duafa*, c.VII, s.97; Ümm-ü Velid bint-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVIII, s.66, no:43962; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.119, no:25696.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، أَمَا تَسْتَحْيُونَ ؟ تَجْمَعُونَ مَا لاَ تَأْكُلُونَ ، وَتَبْنُونَ مَا لاَ تَعْمُرُونَ ، وَتَأْمُلُونَ مَا لاَ تُدْرِكُونَ ، أَلاَ تَسْتَحْيُونَ مِنْ ذٰلِكَ ؟

(طب. عن أم الوليد بنت عمر بن الخطاب)

RE. 495/6 (*Yâ eyyühe'n-nâs, emâ testahyûne? Tecmeûne mâ lâ te'külûne, ve teb'nûne mâ lâ ta'murûne, ve te'mülûne mâ lâ tüdrikûne. Elâ testahyûne min zâlike?*)

(*Yâ eyyühe'n-nâs*) "Ey insanlar! (*Emâ testahyûne*) Utanmaz mısınız? Utanmıyor musunuz? Arlanmıyor musunuz? Haya duymuyor musunuz?"

Galiba onun üzerine demişler ki:

(*Ve mâ zâke yâ rasûla'llah*) "Niye bu hitabınız, yâ Rasûlallah?" diye sormuşlar ki şerhte öyle diyor. "Bu hitabın aslı, esası, sebebi nedir?" diye anlamak istemişler.

Bir başka rivayette de:

(*Emâ testahyûne mina'llâhi teàlâ.*) "Allah-u Teàlâ'dan utanmaz mısınız?" diye o rivayet de varmış.

Muhakkak yürekleri ağızlarına gelmiştir, o hitabı duyunca beyinlerinden vurulmuşa dönmüşlerdir de sebebini anlamak istemişlerdir. Muhakkak onun için sormuşlardır.

Efendimiz devâmen buyuruyor ki:

(*Tecmeûne mâ lâ te'külûn*) "Yiyemeyeceğiniz kadarını topluyorsunuz, biriktiriyorsunuz."

İhtiyacınızdan fazla topluyorsunuz. Boyuna topla...

"—Rabbenâ hep bana! Rabbenâ hep bana!"

Haftanın kaç günü para kazanacağım, yiyecek bulacağım diye hepimizin hâli... Bu bize hitap! *Yâ eyyühe'n-nâs* dediğine göre, biz de insansak, bize, hepimize hitap...

Demek ki yiyecek kadar toplamaya bir mazeret var da... "Yemeyeceğinizi niye topluyorsunuz, ne bu böyle depo etmek boyuna?"

(*Ve teb'nûne mâ lâ ta'murûne*) "İçinde ömür sürmeyeceğiniz, oturmayacağınız binaları yapıyorsunuz."

Boyna yapıyorsunuz... Boyna binalar, köşkler, şunlar bunlar... Sanki içinde ebedî kalacak mısınız, girebilecek misiniz?

Duyuyoruz ki adam öyle bir köşk yaptırmış, öyle bir köşk yaptırmış... Unuttum, seneler önce söylemişlerdi, o zaman Ankara'daydım. O zaman ismi de hatırımdaydı, şu anda hatırımda yok. Öyle güzel bir köşkmüş ki dillere destan olmuş.

"—Bitti, az kaldı, tamam, bahçesi güzel, havuzu güzel, balkonu şahane..."

Bitmiş; adam ölmüş! Yani Allah içine girmeyi nasib etmemiş. Yani hikâye değil, kitapta okunmuş rivayet değil; bunu böyle söylediler. Diyelim ki on sene içinde olmuş bir hâdise bu. Ekseriya böyle olabiliyor.

Velev insan bina ettiğinin içine girmiş bile olsa ebedî mi kalacak? Hadisi yarım bırakıp da hatıra gelen şeyleri söylemek îcab ediyor.

Eski hükümdarlardan bir tanesi bir dervişe:

"—Gel, sana bir şey göstereceğim." demiş, koluna girmiş.

Almış beraberinde, götürmüş, yaptırdığı sarayı göstermiş, odalarını, bahçelerini, havuzlarını, balkonlarını, şahane manzarasını göstermiş. “Nasıl buldun bakalım?” diye sormuş.

Karşısındaki adam fukarâ ama derviş, Allah’tan korkan insan, hakkı söylemekle vazifeli insan; ârif insan, kâmil insan. Demiş ki:

“—Yazık etmişsin kendine... Bunu burada yapacağına âhirette bir köşk yapsaydın ya!”

Bu hepimize hitap. Ben onun için hiç çekinmeden söylüyorum. Birbirimizden farkımız yok… Allah bizi affetsin. Allah bizi lütfuyla ıslah eylesin. Keremiyle bizi doğru yola hidayet eylesin...

“—Bunu burada yapacağına ahirette yapsaydın ya! Hepsinin hesabını soracaklar sana, cevabını nasıl vereceksin? Sana iki gözlü ev yetmez miydi?” demiş.

Neler demişse ona uzun boylu nasihat etmiş... Yani ağzının tadını kaçırttırmış. O istiyor ki:

“—Aman pek güzel olmuş, manzarası şahane, güle güle oturun, Allah ömürler versin. Efendim sağ olun, var olun. İnşaallah eviniz saadethane olsun, devlethane olsun, köşkünüz pâyidar olsun, Allah size uzun ömürler versin...”

Umumiyetle biz böyle deriz. Gittiğimiz yerde umumiyetle:

“—Maşaallah, güzelmiş! Güle güle oturun.” diyoruz.

Ama Efendimiz ne demiş?

Hem de o zaman öyle bir devir ki... Abdullah ibn-i Ömer, Hz. Ömer’in oğlu Abdullah RA, çitinin duvarını çamurla sıvıyormuş, Allahu a’lem içerisi görünmesin diye. Peygamber Efendimiz oradan geçerken selâm vermiş;

“—Ne yapıyorsun yâ Abdullah?”

“—Eh işte, bir çit var, onun içi görünmesin diye çamurla sıvıyorum.”

Efendimiz onun yaptığı işten memnun kalmamış. Demiş ki:

اَلأَمْرُ أَيْسَرُ مِنْ ذَلِكَ

(*El-emrü eyseru min zâlike*) [Ahiret işi senin bu yaptığından daha kolaydır.]

“—Bunu yapacağına ilimle meşgul olsan, dini yaymakla meşgul

olsan? Bir gün gelir kıyamet kopuverir, başına geliverir, ölüverirsin. Ne diye bununla uğraşıyorsun?” gibi onu bile çok görmüş.

Mescid ne kadar?

Kumluk, hurma direklerini dikmişler, üstüne hurma dallarını çatmışlar, gölgelik olsun, sıcak güneş vurmasın diye... Şimdiki mescid gibi de değil; öyle gölgelik, kumluk bir yer.

Peygamber SAS Efendimiz mescidde otururken şöyle bir bakmış, o mescidin ötesinde bir yüksek bina görmüş. Sormuş:

“—Bu bina kimin?”

Demişler ki:

“—Filancanın…”

O şahıs biraz sonra gelmiş, Peygamber SAS Efendimiz’e selam vermiş. Efendimiz selâmını almamış. Halbuki Kur’ân-ı Kerîm’de emrediliyor, *Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm:*

وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا (النساء:٨٦)

(*Ve izâ huyyîtüm bi-tahiyyetin*) “Bir selâmla selâmlandığınız zaman ey mü’minler, (*fehayyu biahsene minhâ*) o selâmdan daha güzel bir karşılıkla selâmı karşılayın! Cevabını verin selâmın… (*Ev ruddûhâ*) Veyahut da hiç olmazsa, misliyle mukabele edin, dengi ile karşılık verin! Öyle sırtınızı dönüp, cevapsız bırakmayın!” (Nisâ, 4/86)

Selâm verilince cevap vermek lâzım. Ama Efendimiz ona öğretmek için, kendisi peygamber olduğundan ve Allah’ın ilhamıyla, vahyiyle hareket etmiş olduğundan, selâmını almamış. O “*Es-selâmü aleyke yâ rasûla’llah!*” diyor. Efendimiz hiç selâm vermiyor.

O şahıs da birden bir toparlanmış. Edepli, saygılı, zarif insanlar... Gitmiş, etraftan soruşturmuş;

“—Ben Rasûlüllah SAS Hazretleri’ne selâm verdim, mübarek selâmımı almadı. Acaba benim kabahatim nedir? Sizin bir bilginiz var mı?” diye sormuş.

Demişler ki:

“—Bir kusurunu bilmiyoruz. Ama sen gelmezden önce Efendimiz başını kaldırınca mescidin dışında biraz yüksekçe bir bina olarak senin binanı görünce, ‘Bu bina kime aittir?’ diye sordu. Biz de senin binan olduğunu söyledik. O kadar bir şey biliyoruz. Belki bununla ilgilidir.”

Adam mübarek, mescidden çıkmış, gitmiş, derhal yaptığı ikinci katı sökmüş, binasını indirmiş, yıkmış. Ondan sonra gelmiş, Rasûlüllah Efendimiz’e selâm vermiş, Efendimiz de selâmını almış.

Nerede bizim şimdiki gökdelenler, saraylar, villalar, yalılar, odalar, salonlar, salamanjeler; nerede o mübareklerin başlarını sokacakları yerler... Oda bile yok, içinde taksimâtı bile yok, su bile yok, hiçbir konforu yok. Efendimiz ona bile razı gelmemiş.

Biz şimdi bir yazlık, bir kışlık... İstanbul’dan Tekirdağ’a kadar, Yalova’dan Erdek’e kadar, daha bilmediğimiz öbür taraflara kadar... Çanakkale’den Bodrum’a, Marmaris’e, Antalya’ya, Kemer’e, Alanya’ya, Mersin’e, Erdemli’ye, İskenderun’a kadar bütün sahillere milyarları gömmüşüz; binalar yapmışız, bir ay tatil yapmak için konforlu konforlu siteler yapmışız, lüks lüks binalar yapmışız.

Bana inanmazsanız bir otobüse binin, Tekirdağ’a giderken... Yalnız deniz tarafında oturacaksınız, otobüsün sol tarafında oturacaksınız. Başınızı denize doğru çevirip bakarak öyle gidin. Görün bakalım o kasabaları, o sahil sitelerinin hallerini görün. Yazın geçemezsiniz. Arabalar sıkışır, plajcılar, eğlenceciler oralarda dolaşırlar, caddelerden araba geçecek hal kalmaz, siz geçemez duruma gelirsiniz.

Oraya kızıyla karısıyla gidenler, kızını karısını kaybedip öyle geliyor. *İnnâ li’llâhi ve innâ ileyhi râciûn…*

“—Bizim oğlan fıttırdı. Bizim oğlan aklını oynattı. Bizim kız sapıttı.” diyorlar; sapıtır tabii!

Hem de milyonları veriyorlar. Milyon değil, milyar! Orada bir daire; deniz kenarında, denize sahili olan, altın gibi kumu olan, pırıl pırıl denizi olan bir sahil... Kim bilir kaç milyon... 20 milyon, 30 milyon, 50 milyon... Şu kadar bin daire. Bir çarp, bir böl, bir topla, bir çıkar, ne çıkacak?

Türkiye’nin sanayileşmesi çıkar. Türkiye’nin büyük devlet

olması çıkar. Her şey çıkar. Bu millette para var! Bu millette her şey var!

"—-Fakir millet..."

Yalan! Va'llâhi de bi'llâhi da yalan! Her şey var! Ama şerre sarf etmekte var. Şerre sarf etmek olduğu zaman var.

İşte bak, ne güzel söylemiş Efendimiz… Dost acı söyler, düşman güldürür:

"—Ey insanlar! Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden utanmaz mısınız? Yiyemeyeceğiniz kadarını topluyorsunuz, oturamayacağınız kadarını bina ediyorsunuz!"

(*Ve te'mülûne mâ lâ tüdrikûne*) "Ulaşamayacağınız şeyleri ümit ediyorsunuz. Onlara umut bağlıyorsunuz. Tûl-i emel sahibisiniz. Nerede onlara ulaşmak? Onları hevesliyorsunuz, ümit ediyorsunuz. (*Elâ testahyûne min zâlike*) Bunlardan utanmıyor musunuz?" diyor.

Demek ki, müslüman olanın böyle hareket etmemesi lazım. Sert bir ifade. Bu ifade Peygamber SAS Efendimiz'den hepimize çok büyük bir azar. İnsanın başını sokacak bir evi olması uygundur. İnsanın kimseye muhtaç olmayacak bir geliri, malı olması uygundur.

Aziz kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizden malımızın hepsini istemiyor. Zekâtın nisbeti, nakitte kırkta birdir. 40 milyonun varsa 1 milyonunu vereceksin, 39 milyonun yine sana kalacak. Allah rızası için vereceksin. Sonra verdiğinin de on misli ecir var, sevabı var. Ve ayrıca verdiğini de Allah daha fazlasıyla sana geri vereceğini de bildiriyor:

"—Vallàhi verilen sadakadan mal azalmaz!" diye Peygamber SAS yemin ediyor.

Malının bereketleneceğini bildiriyor, garanti ediyor. Âhirette de Allah sevap veriyor. Bu işin daha kârlı olduğu muhakkak.

Bunu bu kadar garantilediği halde insanlar malının zekâtını bile vermiyor. Malının zekâtını vermeyen insan pintidir, cimridir, nekestir, bahildir, pahaldır; o adamdan hayır gelmez.

Muhterem kardeşlerim!

Halbuki zekât hayrın alt çizgisidir; asgarî çizgisidir, farz

olanıdır, fazilet olanı değildir. Fazilet olanı zekât olsaydı Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz nesi varsa Peygamber Efendimiz'e verip de, emrine tahsis eyleyip de nâmahrem yerlerini korumak için hasıra sarılmazdı. Demek ki Allah yolunda çoğunu vermek de var! Ama onun için sıddîk olmak lazım.

Sıddîk olmayanlar o zaman ne olur? Depocu olur. Depo memuru olur. Depo et bakalım, biriktir bakalım...

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki;

"—Siz vârisinizin malını kendi malınızdan daha çok seviyorsunuz. Var mı kendi malını vârisinden daha çok seven?"

Diyorlar ki:

"—Anlayamadık, bu nasıl şey? Herkes kendi malını daha çok sever."

"—Hayır, senin tasadduk edip hayır yaptığın mal ahirette senin hesabına yazıldığı için o senindir. Cimrilik yapıp da, tutup da mirasçılara kalan mal da mirasçının malıdır."

Siz mirasçıların mallarını bekliyorsunuz, başında nöbetçisiniz. Mirasçıların size teşekkürnâme yazması lazım. Teşekkür de etmezler, rahmet de okumazlar.

"—Bizim malları iyi beklemişsin, bak ne kadar bize bıraktın. Oh ben de bedavadan bunları istediğim gibi harcarım." diyecek, demesi lazım. Onu da demiyorlar tabii.

Bu hadisi bir kere daha okuyayım:

"—Ey insanlar! Utanmaz mısınız? Yiyemeyeceğiniz kadarını topluyorsunuz. Ömür süremeyeceğiniz kadarını bina ediyorsunuz. Elde edemeyeceğiniz şeylere ümit bağlıyorsunuz. Bundan utanmaz mısınız?" diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Ne diyeceğiz?

"—Duyduk yâ Rasûlallah! İşittik yâ Rasûlallah! Utandık yâ Rasûlallah! Affet yâ Rasûlallah! Bundan sonra malımız canımız senin yolunda, din uğrunda feda olsun!"

Mecmua çıkartıyoruz. Fıkıh kitabı okusunlar da kardeşlerimiz fıkıh bilgisine sahip olsunlar diye kalın bir cilt fıkıh kitabı verdik. Üç cilt tefsir kitabı verdik. Kocaman iki cilt, kadınların dinî bilgilerini takviyesine yarayacak eserler verdik, abone olsunlar diye. Yani abone parasını veren şahıs o kitabı dışarıdan alacak olsa, o kitabın parasını ancak vermiş, almış olur. Faydalı, hayırlı bir

şey... Bu sefer vermedik; hiç kimse yanaşmıyor. Amma materyalist insanlarmış ha!

b. Takvâyı Ticaret Edinin!

Muaz RA'dan ikinci hadîs-i şerîf.

Bu hadis-i şerif Muaz RA'dan, Taberânî, Ebû Nuaym ve İbn-i Mürdeveyh tarafından rivayet edilmiş.

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:[57]

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ! اتَّخِذُوا تَقْوَى اللّٰهِ تِجَارَةً ، يَأْتِكُمُ الرِّزْقُ بِلاَ بُضَاعَةٍ وَلاَ تِجَارَةٍ ، ثُمَّ قَرَءَ : وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا. وَ يَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَحْتَسِبُ (طب. حل. وابن مردوية عن معاذ)

RE. 495/7 (*Yâ eyyühe'n-nâs! İttehizû takva'llàhi ticâreten ye'tîkümü'r-rizku bilâ büdàatin ve lâ ticâreh, sümme karaa: Ve men yettekı'llàhe yec'al lehû mahracen. Ve yerzukhü min haysü lâ yahtesib*)

(*Yâ eyyühe'n-nâs*) "Ey insanlar, ey ahâli! (*İttehizû takva'llàhi ticâreten*) Takvâyı, Allah korkusunu, Allah'tan takvâ duygusu duymayı, takvâ hissine sahip olmayı kendinize ticaret konusu edinin! Kazanç kaynağınız takvânız olsun!

"Takvâ ehli olursanız, Allah'tan korkan insan olursanız; haya eden, utanan, sayan, seven, çekinen, sakınan, titiz, has hâlis müslüman olursanız; (*ye'tîkümü'r-rizku bilâ bi-dàatün ve lâ ticâreh*) sizin rızkınız, nimetiniz Allah tarafından size malsız, sermayesiz, ticaretsiz gelir."

Rızık size malsız, ticaretsiz, sermayesiz, parasız, pulsuz gelir,

---

[57] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.97, no:190; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.270, no:8254; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.266, no:11421; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.233, no:415; Ebü'ş-Şeyh, *Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.94, no:55; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.96; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.371, no;1007; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.312, no:1007; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.112, no:25679.

akar. (*Sümme karaa*) Sonra Efendimiz buna delil olarak da bir âyet-i kerîme okumuş. Buyurmuş ki:

وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا . وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَحْتَسِبُ

(الطلاق:٢-٣)

(*Ve men yettekı'llàhe yec'al lehû mahracâ.*) "Kim Allah'tan korkarsa; haramdan, günahtan, yanlışlıktan sakınırsa; Allah'ın emrini tutmakta titizlenirse; Allah ona sıkıntısından bir çıkış yolu gösterir, darlığını giderir, sorununu çözer. (*Ve yerzukhü min haysü lâ yahtesib*) Ve ummadığı yerden ona rızık gönderiverir, rızıklandırır, nimetlendirir, mükâfatlandırır." (Talâk, 65/2-3)

İnsan takvâ ehli olursa ne olurmuş?

Allah ona sıkıntısından çıkartacak yolu gösterirmiş. "Bak buradan kurtulursun, yürü çık." Haydi, sıyrılıp çıktı sıkıntıdan...

"—Başka?"

Hesaba gelmeyen, hesap etmediği, ummadığı tarzda, ummadığı yerden, ummadığı miktarda kendisine rızık gelir.

Neden? Takvâ ehli olduğundan.

Hatta öyle gelir ki eski evliyâullah —kitaplarda okuyoruz— çöle çıkarlarmış; bir birisi dua edermiş, bir birisi dua edermiş, bir ona rızık gelirmiş, bir ona rızık gelirmiş. Gelir. Âmennâ ve saddaknâ. Allah her şeye kàdirdir.

Musa AS'ın, ashâbı Firavun'dan kaçıp denizi geçtikten sonra bir çöle çıktılar ki, Sina çölüne...Uçsuz bucaksız kum tepeleri; çatır çatır güneş, su yok, çeşme yok, gıda yok, ağaç yok, ot yok, bir şey yok... Yani öyle bir yere çıktılar, oradan öbür tarafa hazırlıklı ordular geçemiyor. Arkalarında rızıklar, içecekler olan orduların bile oradan geçmesi bir dert oluyor.

Oradan Allah nasıl geçirdi?

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ، كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ (البقرة:٥٧)

(*Ve zallelnâ aleykümü'l-gamâme*) "Ve sizin üzerinize bulutu gölge yapmıştık. Sizi bulutla örterek gölgelendirmiştik. (*Ve enzelnâ aleykümü'l-menne ve's-selvâ*) Yiyeceklerin olmadığı sahrada, sizin üzerinize *men* ve *selvâ* denilen şeyleri, yâni kudret helvası ve bıldırcın ihsan etmiştik ve demiştik ki: (*Külû min tayyibâti mâ razeknâküm*) 'Size ihsan ettiğim, rızk olarak verdiğim nesnelerin hoşlarından, güzellerinden yiyiniz!' demiştik. Hatırlayın bunları!.." (Bakara, 2/57)

Gölgelendirdi. Allah bulutları gölgelendirdi. Güneşin acı harareti başlarına geçmesin diye gökyüzünde bulut yarattı. Bulut her zaman her yerde oluyor ya, biz de biliyoruz. Ama oralarda her zaman olan bir şey değil... Benî İsrail Musa aleyhisselâm'ın arkasından giderken bu mübarek müslümanlar, mazlum müslümanlar, imanlılar zarar görmesin diye Allah güneşin önüne bulutları perde yaptı, onları gölgeledi.

Onlara bıldırcın sürüleri sevk eyledi. Bıldırcınlar orada sapır sapır döküldüler, bunlar da yediler.

"—Olur mu?"

Olup duruyor. Bugün bile olup duruyor.

Sinop'ta gidiyorlar, ağları geriyorlar, arkasına florasan lüks lambalarını pompalayıp ışıkları yakıyorlar. Karadeniz'den gelen bıldırcınlar ışıkları görünce nefes nefese, kanat çırpa çırpa, çırpına çırpına geliyorlar, ağlara takılıyorlar, sapır sapır dökülüyorlar. Aşağıdakiler de zeytin, elma armut toplar gibi bıldırcınları topluyorlar. Yani bugün bile oluyor. Niye olmasın? Olmayacak şey değil, gayet mâkul…

Ama bak, Allah sevdiği imanlı kulları güneşten nasıl bulutla koruyor, aç kalmasınlar diye bıldırcın eti gönderiyor.

Ondan sonra kudret helvası... Ben o kudret helvasını da merak ediyorum. Mantar gibi bir şeymiş. Ama kendim yemedim. Mısır'a bir gitmeli, "Şu kudret helvası nasıl bir şey oluyor?" diye... Onu da merak ediyorum, yemek istiyorum. Allah kudret helvası yedirmiş.

Bıldırcın eti yemişler, kudret helvası yemişler, gıdaları sağlamışlar, oraya geçmişler. Allah yardım edince yardım eder.

Ama insanlar da nankör olunca neler yapıyorlar... Ne demişler Musa AS'a?

وَإِذْ قُلْتُمْ يَامُوسٰى لَنْ نَصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ، قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنٰى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ، اِهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ (البقرة:٦١)

(*Ve iz kultüm*) "Hani demiştiniz ki: (*Yâ mûsâ len nasbire alâ taàmin vâhidin*) 'Ey Mûsâ, biz tek bir yemeğe sabredemeyeceğiz. (*Fed'u lenâ rabbeke*) Sen Rabbine dua et, (*yuhric lenâ mimmâ tünbitü'l-ardu*) yerin çıkardığı nebâtâttan bizim için, (*min baklihâ*) sebzelerinden çıkartsın karşımıza topraktan... (*Ve kıssâihâ*) Acurlarından çıkartsın... (*Ve fûmihâ*) Sarımsağından çıkartsın... (*Ve adesihâ*) Mercimeğinden çıkartsın... (*Ve besalihâ*) Soğanından çıkartsın... Rabbine dua et, toprağın bitirdiği bitkiler içinden, bunları bize çıkartsın!' demiştiniz."

Onun üzerine Mûsâ AS onlara tevbih yoluyla, azarlamak ve yaptıkları isteklerin doğru olmadığını belirtmek üzere, (*Kàle e testebdilûne'llezî hüve ednâ bi'llezî hüve hayr*) "Siz daha hayırlı olanı vererek, bırakarak, onun yerine daha aşağı olanı değiştirmek mi istiyorsunuz?" dedi. Yâni, "Elinizdeki daha hayırlı iken, daha aşağı olanla mı değiştirilmesini taleb ediyorsunuz?" dedi.

"—Ya olağanüstü bir durum var, dişini sıksana mübarek! Düşmandan kurtulmuşsun, bir başka diyara gidiyorsun..."

(*İhbitù mısran*) "Buradan bir şehre, bir beldeye gidin o zaman; (*feinne leküm mâ seeltüm*) orada sizin için istediğiniz, taleb ettiğiniz şey mevcut olur. Orada sahip olabilirsiniz ona..." (Bakara, 2/61) diye, onları tevbih yoluyla böyle dedi.

Gidemezler ki, can korkusu var. Ama beyzâdeler orada bıldırcın etinden bıkmışlar.

Tabii bunlar insanoğlunun tabiatını sergileyen şeyler, muhterem kardeşlerim. Biz de onlardan bir parçayız. Biz de insanız, bizim de nefsimiz var, bizde de şeytan var, bizim de aklımız

böyle yamuk çalışır, eğri büğrü çalışır.

Allah Kur'ân-ı Kerîm'inde bize onları niye anlatmış?

O hatalara düşmeyelim diye anlatmış. Biz o edepsizlikleri yapmayalım, güzel kulluk yapalım, Allah'ın has kulu olalım, rızasına uygun hareket edelim diye. Böyle âyet-i kerîmeler onları bize hikâye ediyorlar, ibret alalım diye.

Demek ki, insan takvâ ehli olunca ne olurmuş?

Dükkân açmasına, sermaye toplamasına, alışveriş yapmasına, ticaret yapmasına lüzum kalmadan Allah ummadığı şekilde, ummadığı yerden, ummadığı miktarda ona, "Buyur, al benim takvâ ehli kulum. Al benim benden korkan, sakınan, çekinen, edepli, terbiyeli, hassas kulum!" diye ikram ediyor.

Nitekim etmiş. Kimsenin inkâr edemeyeceği misaller veriyorum. Mûsa AS'a ihsan etmiş, Peygamber Efendimiz'in ashâbına ikram etmiş, evliyâullaha ikram etmiş. Sen de takvâ ehli olursan sana da ikram eder; açık vaadi var. Peygamber Efendimiz daha da açıklamış. Ne diyor?

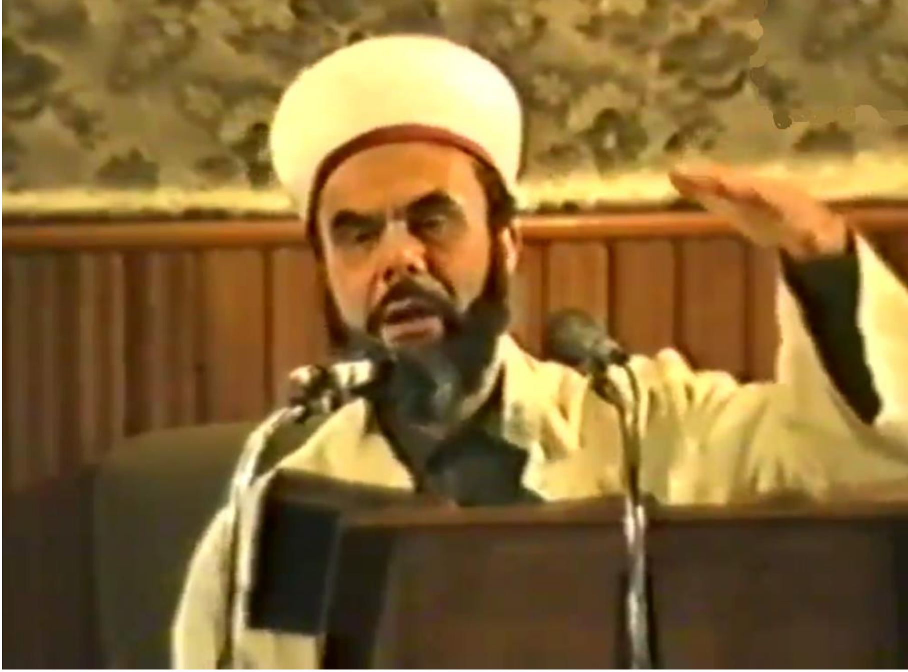
"—Ey insanlar! Takvâyı kendinize ticaret edinin, takvâ ehli olun, Allah size rızık versin. Takvâ ehli olursanız, rızkınız size sermayesiz, ticaretsiz gelir." diyor.

Biz de takvâyı bırakmışız, hırsı sermaye etmişiz. Takvâyı bırakmışız, hubb-u dünyayı sermaye edinmişiz. Takvâyı bırakmışız, tûl-i emeli sermaye edinmişiz. Takvâyı bırakmışız, tevekkülsüzlüğü, itimatsızlığı kendimize sermaye edinmişiz. Allah hangi kötü huyu yasaklamışsa, onu yapmışız; hangi iyi huyu bize emretmişse, onu bırakmışız.

"—Neden?"

Cahillikten. Şimdi benim kardeşlerim bu hadisi duyduktan sonra, bu ayeti duyduktan sonra elbet başka türlü hareket ederler. Öteki ayeti, hadisi duyduktan sonra elbet başka türlü hareket ederler. Bilmediği için, cahillikten...

Ama cahillik İslâm'da mazeret olmuyor. "Bilmiyordum, kusura bakma." mazeret olmuyor. Allah cahili iki türlü, iki misli azaplandıracak. Bir, cahillik dolayısıyla yaptığı kabahatten. İkincisi, "Niye cahil kaldın?" diye. Onun için, cahil kalmamızın mazereti yoktur. Bunu bilelim. Cahillikten kurtulmaya çalışalım, ilim öğrenelim!

Hocamız Pazar günleri bu mübarek yerde kendisi hadisleri okurdu. Pazar günü başka yere gezmeye tozmaya, pikniğe gitmeyi istemezdi, gitmeyin derdi, söylerdi.

“—Neden?”

İlim öğrenelim diye.

“—İnsan bu kitabı baştan sona bir okudu mu bayağı bir ârif, kâmil müslüman olur.” diye söylerdi.

Şimdi biz bu kitabın 500. sayfasına gelmişiz. Ben biraz yavaş gidiyorum, onlar biraz daha hızlı giderlerdi. Ama yavaş gidince, anlatınca da güzel oluyor diye yavaş yavaş gidiyorum. Şimdi 500. sayfa gelecek, bitecek bu. Başa geçeceğiz, yine okuyacağız, yine okuyacağız...

Bu hadisleri bildiğimiz için artık başkalarına;

“—Yok, öyle yapma kardeşim, hadîs-i şerîfte böyle buyuruluyor, bunu yapmak doğru olmuyormuş. Ben de eskiden bilmiyordum ama işin aslı böyleymiş.” diyeceğiz, inşaallah.

O niyetle öğrenelim, sağlam öğrenelim, başkalarına da nakledelim!

Demek ki takvâyı öğreneceğiz.

“—Takvâ nedir?”

Biz bunun için bir kitap neşrettik. Takvâ hakkında Erzurum’daki bir kardeşimiz doktora tezi yapmış, biz de onu bastık ki, “Takvâ nedir?” sorusu zihnine takılan kimse gitsin, öğrensin. Madem bu kadar önemliymiş, herkes takvâyı öğrensin.

Şimdi takvâyı ben burada iki kelime ile anlatsam, tamam diyecekler, işi bitirecekler. Diyorum ki:

“—O kitabı okuyun! Başka kitapları okuyun! İmam Gazâlî’nin eserlerinde takvâ bölümünü okuyun! Bu takvâya mutlaka sahip olun! *İhyâ-u Ulûm*’u okuyun! *Kimyâ-yı Saadet*’i okuyun! *Abidler Yolu’*nu okuyun! Daha başka eserleri okuyun! Takvâ ehli müslüman olun!”

Takvâ; sakına çekine, titiz titiz Müslümanlık yapmak demek. “Ayağını basarken sakınmak, işini yaparken düşünmek, günah olan yerden çekinmek, sevap olan işe koşuşmak.” demektir. Velev menfaatlere ters bile olsa, velev nefislere ağır bile gelse, velev etraftaki insanların yaşayışından farklı bile olsa, takvâ ehli olacağız, hakkı söyleyeceğiz.

Padişaha siz de diyebilir miydiniz öyle? Padişah sizi alsaydı, Dolmabahçe sarayını gezdirmeye götürseydi; “Gel bakalım.” deseydi... Zaten koltuklarınız kabarırdı;

“—Padişah benim koltuğuma girdi. Beni Dolmabahçe sarayına götürdü.” diye o ihtişam altında ezilip kalırdık.

Hizmetçiler gelirdi, bir şeyler ikram ederdi. “Aman Efendim!” Sevincimizden uçardık, bir şey söyleyemezdik.

“—İnsanların heybeti size hakkı söylemeye engel teşkil etmesin.” diyor Peygamber Efendimiz. Heybetli insan olabilir, padişah olabilir, komutan olabilir, başkan olabilir, reis olabilir, çok sevilen bir insan olabilir, yüksek bir şahsiyet olabilir; hak bildiğin şeyi söyleyeceksin.

Allah rahmet eylesin, talebelerimden birisi hâlini anlattı. Ruhi Özcan diye bir fıkıh hocası kardeşimiz vardı. Trafik kazasında genç yaşında ahirete göçtü. Mekânı cennet olsun. Bir toplantıya

çağrılmış, o toplantıdaki büyük şahsiyet[58] bir şeyler konuşmuş konuşmuş... Etrafında çok kimseler var. Ruhi Hoca kalkmış demiş ki:

"—Doğru olmadı efendim. Bu söylediğiniz yanlış oldu. Fıkıhta bu böyle değildir. Dinimizin aslı öyle değildir. İşin doğrusu böyledir." diye dobra dobra söylemiş.

İşte öyle olmak lazım. Hakkı söylemek lazım. Hakkı söylerseniz Allah CC sever. Hakkı söylemekten geri durursanız;

"—Hakkın söyleneceği yerde susan dilsiz şeytandır." diyor Peygamber SAS.

Hakkı söyleyeceksin. Durmayacaksın, söyleyeceksin. Durmayacaksın, söyleyeceksin ki, herkes hakka yanaşmak zorunda kalsın!

Haksıza prim verirseniz, haksıza destek verirseniz, haksızı alkışlarsanız, haksızlık yayılır. Çocuğa yaramazlık yaptığı zaman gülerseniz, "Maşaallah!" filan derseniz çocuk şımarık olur. Kötülük yaptığı zaman, "Yapma öyle!" 'çat' eline bir tane vurursanız ondan vazgeçer. Demek ki kötü şeye alkış, güleç yüz olmaz. Kötüye kaş çatılacak. İyiye, doğruya, hakka, hakikate alkış olacak, muhterem kardeşlerim!

Allah hepimize takvâyı nasib eylesin... Takvâyı öğrenip, müttakî kullar olarak yaşayıp, SAS Efendimiz'in tavsiyesine uyan, sevgisini kazanan, Allah'ın rızasına eren kullar olmayı cümlemize nasib eylesin…

c. Haram Bellidir, Helâl Bellidir

Üçüncü hadîs-i şerîf Enes RA'dan.

Peygamber Efendimiz SAS yine buyuruyor ki:[59]

يَأَيُّها النَّاس ! إِنَّ اللهَ تَعَالَى أَنْزَلَ كِتَابَهُ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّه ، فَأَحَلَّ حَلالَهُ ،

---

[58] N. Erbakan.

[59] Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.451, no:2132; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.264; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.196, no:991; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XXIII, s.136, no:25721.

وحرَّم حرامَهُ ؛ فما أحلّ في كتابه على لسانِ نبيِّه ، فهُو حلالٌ إلى يومِ القيامةِ ؛ وما حرَّم في كتابه على لسانِ نبيِّه ، فهُو حرامٌ إلى يومِ القيامةِ

(ض. حل. عن أنس)

RE.495/8 (*Yâ eyyühe'n-nâs! İnna'llàhe teàlâ enzele kitâbehû alâ lisâni nebiyyihî, feehalle halâlehû ve harrame harâmehû; femâ ehalle fî kitâbihî alâ lisâni nebiyyihî, fehüve halâlün ilâ yevmi'l-kıyâmeti; ve mâ harrame fî kitâbihî alâ lisâni nebiyyihî, fehüve harâmun ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*)

(*Yâ eyyühe'n-nâs*) "Ey insanlar! (*İnna'llàhe teàlâ*) Hiç şüphe yok ki Allah-u Teàlâ, (*enzele kitâbehû alâ lisâni nebiyyihî*) Kur'ân-ı Kerîm'i Peygamberi'nin diliyle size gönderdi."

(*Feehalle halâlehû ve harrame harâmehû*) "O Kur'ân-ı Kerîm'inde helâlini helâl kıldı, haramını haram kıldı. Hepsi yerli yerince size tebliğ olundu, belli oldu."

(*Femâ ehalle fî kitâbihî alâ lisâni nebiyyihî*) "Allah'ın Kur'ân-ı Kerîm'inde Peygamberinin diliyle size helâl diye bildirmiş olduğu bir konu, (*fehüve halâlün ilâ yevmi'l-kıyâmeti*) kıyamete kadar helâldir."

Buyurun, âfiyet olsun, o helalden istifade edin, yiyin için!

(*Ve mâ harrame fî kitâbihî alâ lisâni nebiyyihî*) Allah'ın Kur'ân-ı Kerîm'inde Peygamberinin diliyle size haram diye bildirmiş olduğu bir konu, (*fehüve harâmun ilâ yevmi'l-kıyâmeti*) kıyamete kadar o da haramdır."

Bu hadîs-i şerîf ne diyor:

"—Allah'ın helâl kıldığı kıyamete kadar helâldir, Allah'ın haram kıldığı kıyamete kadar haramdır." diyor.

Birisi kalkıp değiştiremez. Ne kadar mevkii yüksek olursa olsun, ne kadar itibarlı olursa olsun, dinde çıkıp da Allah'ın ahkâmını kimse değiştiremez. O salâhiyet yok.

Hıristiyanlarda varmış, duyduğumuza göre Papa İncil'den istediği ayeti kaldırtıyormuş. Geçen gün okudum, bir yerde gördüm. Johannes Gutenberg'in bastığı bir eski İncil bilmem kaç

milyon dolara satılmış. Ah o İncil bizim elimizde olsa da şimdiki İncil'le bir mukayese etsek, bakalım kaç tane ayeti atlamışlar? Papa; "Onu kaldırın, bunu atın!" diyormuş, zaman boyunca ayetlerde fark oluyormuş.

Bazı ayetlerin saklandığını bazı papazlar yazdıkları kitaplarda belirtiyorlar. Bizim Peygamberimiz'e ait müjdeleri ihtivâ eden ayetleri değiştirdiklerini biliyoruz. Kur'ân-ı Kerîm'de de bildiriliyor.

Ama Allah'ın helâli helâldir, haramı haramdır, kıyamete kadar; hiç kimse bunu değiştirmeye salâhiyetli ve güçlü değildir. Onun için, *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye*'de umumî bir fıkıh kàidesi olarak ne yazmışlar:

(*Mevrid-i nasta içtihada mesağ yoktur*.) "Hakkında ayet inmiş olan, kat'î, sarih hüküm bulunan konuda ictihad yapılamaz. İçtihada müsaade yoktur; çünkü âşikârdır."

Bir kimse kalkıp da dese:

"—Efendim şimdi Yirminci Yüzyıl'dayız, kendimizi kontrol edebiliriz, ilaç var, şunu var, bunu var, bir hap yutarsın, şöyle olur böyle olur... İçki bu devirde bu kadar katı yasak olmamalı, biraz serbest olmalı, biraz insanlar kıyıda köşede demlenip içki zıkkımlanabilmeli."

Öyle şey yok!

"—Azıcık içse olmaz mı?"

Yalayamaz bile!

"—E canım yalayınca sarhoş olmaz."

Olsun; çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır.

"—Bir kadehçik arkadaşımın hatırı için..."

Allah'ın hatırını çiğneyip, arkadaşının hatırını mı yapacaksın?

Bana bizim fakültede bir profesör öyle diyor:

"—Hocam, şimdi ben bir bayram günü arkadaşımın evine gitsem, o da bana bir küçük kupanın içinde likör ikram etse, ben bu ikramı red mi edeceğim?"

Tabii reddedeceksin! Allah'tan korkuyorsan, müslümansan reddedeceksin!

Kimsenin haram olan bir şeyi helal kılmaya salâhiyeti yoktur. Ama haramları helâl göstermek için ortalıkta dolaşan bir sürü tilki

vardır. Haberiniz olsun. Uzun kuyruklu tilkiler vardır, kürkleri de çok para eder. Allah'ın haramını ille size işlettirmek için çeşitli oyunlar, hünerler ederler. Postunu yüzmek lazım, satmak lazım! Allah'ın helallerini, yapın dediği şeyi de yaptırmamak için uğraşan bir sürü din düşmanı vardır.

"—Ne yapacağız şimdi?"

Dinini öğreneceksin. Kime tâbi olduğunu bileceksin. Karşındaki bir laf söylediği zaman ölçeceksin, biçeceksin. Ona Kur'an'dan ayetleri, Peygamber Efendimiz'in sahih sünnet-i seniyyesinden delilleri söyleyeceksin.

Bir dağın başında birisiyle karşılaştık. Yanlış bir mezhepten kardeşimiz. Konuştuk, iknâ oldu.

Bir otobüste bir şoförle karşılaştık. Yanındakilerle münâkaşa ediyordu. Yanaştık, münâkaşasına biz de girdik, ikna oldu. Şoföre dedim ki:

"—Sen Kur'ân-ı Kerîm'e inanıyor musun?"

"İnanırız ağabey. Bizler sizden çok Kur'an okuruz." dedi.

Nereden ölçmüş, bilmiyorum ama öyle dedi.

İyi valla, okuyorsa ben de memnun olurum. Allah'ın cenneti geniş, herkese yer var. O girince bana yer kalmayacak diye bir korkum yok ki...

"—Sizden çok okuruz." dedi. O iyi...

"Bana bak, sen aslında Kur'ân-ı Kerîm'e inanmayıp da şimdi bana laf olsun diye 'inanıyorum' deme. Eğer inanmıyorsan dobra dobra, erkekçe, açıkça söyle; 'Ben Kur'an'a da inanmıyorum.' de, ben sana ona göre konuşacağım. Elimde ona göre de delil var. İnanmıyorsan açıkça söyle şunu..." dedim.

"—Yok hocam, valla inanırız!" dedi.

Tamam...

"—Arapça bilir misin?" dedim.

"—Bilmem." dedi.

"—Din tahsili yaptın mı?"

"—Yapmadım." dedi.

"—Peki, içki içer misiniz?"

"—İçki içeriz." dedi.

"—Allah'ın Kur'ân-ı Kerîm'inde 'İçki içmeyin!' diye sarih emri var, 'İçmeyin!' diyor. Neye dayanarak içersiniz?" dedim.

“—E işte bizim büyüklerimiz var da, onlar bizim köylerimize dolaşırlar, gelirler de; ‘Boş verin, yobazlara aldırmayın, için!’ derler.”

Dedim ki:

“—Bak, ben Ankara İlâhiyat Fakültesi’nde hocayım. Sana yerini gösteriyorum, tebliğ ediyorum ki: Allah içkiyi haram kılmıştır, kitabında bunun yeri vardır. Sen de ‘Kur’ân-ı Kerîm’e inandım.’ diyorsun. Seni ne o köyüne gelen büyüklerin kurtarır, ne başka bir şey kurtarır. Hepinizi birden Allah derleyip toparlayıp cehenneme tıkar. Kur’ân-ı Kerîm’de bu yasak var.”

“—Namaz kılar mısınız?” dedim,

“—Kılmayız.” dedi. “Hem camide ayakkabı çalıyorlar.” dedi.

Yâni pireye kızıp yorgan mı yakacağız? Pabucun çalınmaması için ön tarafa papuçluk koyarız, gözümüzün önünde durur. Pabucu naylon torbaya koyarsın, önüne koyarsın. Pabucu hırsız çalıyor, burada kalabalık olduğu için.

Sirkeci’de cebinden cüzdanı çaldılar diye Sirkeci’den geçmekten vaz mı geçiyorsun? Vapurda çaldılar diye vapura girmekten vaz mı geçiyorsun? Otobüste çaldılar diye otobüse binmekten vaz mı geçiyorsun? Geçmiyorsun. Bu ne mantık?

“—Hz. Ali Efendimiz’i mescidde hançerlediler.”

Birisi gelmiş, Hz. Ali Efendimiz mescidde olduğu için orada hançerlemiş. Hançerleyenin eli kırılsın ama şimdiki mescidin kabahati ne?

Sonra, kötü bir yer olsa Hz. Ali Efendimiz mescide gider miydi? Gittiğine göre, sen de ona tâbi olduğuna göre sen de git! Yani nereden tuttursan akıl mantık almıyor.

Bak Kur’ân-ı Kerîm’de Allah’ın emri var, “Namaz kılın!” diyor.

“—Ca’fer-i Sâdık Hazretleri’ni sever misin?”

“—Severim…”

Biz de severiz, başımızın tacı, hocalarımızın hocası… Silsilemizde adı geçen büyüğümüz.

Ca’fer-i Sâdık Hazretleri’nin kitabını açtık. Gel bak buraya, ne diyor?

“—Târiku’s-salât katlolunur.” diyor.

Sert mübarek... “İnat edip de namazı terk eden kesilir.” diyor.

Buyursunlar, Ca'fer-i Sâdık Hazretlerini sevenler pirincin taşını ayıklasınlar bakalım...

Onun için, Allah'ın helâlleri helaldir, haramları haramdır. Birisi kalkıp da bu helâllere, haramlara aykırı bir şey yaparsa demek ki bozguncu, cahil, fâsık, kasıtlı, dinsiz... Bilerek, hepsini bile bile yapıyorsa demek ki dinsiz, demek ki dinini bozmaya çalışıyor. Belki aslında hıristiyandır. Belki kıyafet değiştirmiş misyonerdir, papazdır... Her şey olabilir.

Sen bir insanı neyle ölçeceksin, hangi terazide ölçeceksin?

Şeriatin terazisine koyacaksın, söylediği söze bakacaksın, yaptığı işe bakacaksın. Kur'an'a uyarsa iyi, uymuyorsa kötü; şeriata uyuyorsa iyi, uymuyorsa kötü. Bu kadar âşikâr, bu kadar belli.

Allah'ın haram kıldığı bir şeyi hiçbir kimse helâl kılamaz.

Allah mü'minlerin kadınlarının ziynetlerini saklayıp başlarını örtmesini emretmiş. Allah'ın emri, âşikâr. Falanca çıkmış, YÖK'ün başkanı; "Kur'ân-ı Kerîm'de tesettür yoktur." demiş.

Olmaz! Diyanet İşleri Başkanı'na sor bakalım. Her şeyin bir ehli var. Astronomik bir meseleyi gideceğiz Kandilli rasathanesine soracağız. Her şeyin mütehassısı olduğu için.

"—Diyanet İşleri Başkanlığı ne diyor?"

"—Tesettür farzdır." diyor."

O zaman sen sus, "gık" deme.

d. Tedavi Olun!

İbn-i Abbas RA'dan dördüncü hadîs-i şerîfe geçtik.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[60]

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، تَدَاوَوْا ، فَإِنَّ اللهَ لَمْ يَخْلُقْ دَاءً إِلاَّ خَلَقَ لَهُ شِفَاءً ،

---

[60] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.153, no:11337; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.VII, s.117, no:40522; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.323, no:6647; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.138, no:8280; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXIII, s.165, no:25763.

إِلاَّ السَّامُ ، وَالسَّامُ الْمَوْتُ (طب. عن ابن عباس)

RE. 495/9 (*Yâ eyyühe'n-nâs, tedâvev! Feinna'llâhe azze ve celle lem yahluk dâen, illâ haleka lehû şifâen; ille's-sâmu, ve's-sâmu el-mevtü.*)

(*Yâ eyyühe'n-nâs*) "Ey insanlar, (*tedâvev*) tedavi olun!"

Tedavi olmak yasak değil, Allah'a karşı gelmek değil.

"—Allah bir hastalığı vermiş, ne olacaksa olsun…"

Böyle bir mantık olmaz.

(*Feinna'llâhe azze ve celle lem yahluk dâen*) "Çünkü Allah-u Azze ve Celle, hiçbir hastalık yaratmamıştır; (*illâ haleka lehû şifâen*) mutlaka onun şifasını da yaratmıştır."

Her hastalığın şifası vardır. Demek ki arayacağız. Ne güzel bizi teşvik ediyor. Kanserin çaresini arayacağız, cüzzamın çaresini arayacağız. Başka hastalıkların çaresini arayacağız.

"—Her hastalığın çaresi vardır; (*ille's-sâm*) ancak ölümün çaresi yoktur."

Ölüm lazım, ölüm nimet, ölüm terhis, ölüm düğün, ölüm bayram, ölüm cennet yolunun kapısı... Ölüm de lâzım. Ölümü niye hor görüyoruz? O da olacak. Yerine göre, ölüm kurtuluş... Ölümün çaresi yok.

(*Es-sâmu el-mevtü*) "Sam ölümdür." diye de o kelimeyi açıklamış. Sâm'ın "ölüm" mânasına geldiğini kesin olarak herkes bilsin diye Efendimiz âşikâr olarak açıklamış.

Yahudiler Peygamber Efendimiz'e geldikleri zaman, ağızlarını biraz kalabalığa getirerek; "*Es-sâmu aleyküm*!" derlermiş. "*Es-selâmu aleyküm!*" diyecekler ya, "Selâm sana olsun!" demeleri lâzım.

Yani "gargaraya getirmek" diyoruz ya...

"—*Es-sâmu aleyküm* ne demek?

"—Sana ölüm olsun, ölüm sana." demek.

"—Selam sana." diyecek yerde "Ölüm sana." demiş oluyorlar.

Efendimiz nasıl cevap vermiş?

(*Ve aleyküm*) "Size de…" Yani aynen iade…

Tabii çok edepsiz insanlar gelmiş geçmiş. Allah'ın peygamberi, kendi kitaplarında yazılmış.

Peygamber Efendimiz yahudi havrasına gitti. Yanına sahabesinden, mübareklerden (*rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*) bazılarını aldı, gitti. Orada dedi ki:

"—Ey yahudi cemaati! Ben Allah'ın CC göndermiş olduğu hak peygamberim. Tevrat'ta size bildirilmiş olan peygamberim. Musa AS'ın size nasihat olarak söylediği peygamberim. İşte şu âyet-i kerîmede şöyle denmiyor mu? Bu âyet-i kerîmede böyle denmiyor mu?" diye Tevrat'ın âyetlerini yahudilere, yahudi ibadethanesi olan havrada hatırlattı.

Hiç cevap vermediler. Tebligâtını yaptıktan sonra Peygamber Efendimiz dışarı çıktı, giderken arkasından Abdullah ibn-i Selâm koştu koştu geldi. O da yahudi hahamlarından idi, dedi ki:

"—Yâ Rasûlallah! Senin söylediklerin aynen doğrudur! Evet, Tevrat'ta bu âyet-i kerîmeler var ve biz onları okuyoruz. Bir peygamber geleceğini de zaten bekliyorduk. Sen Allah'ın hak peygamberisin. Bunlar kıskançlıklarından, benî İsrail'in, yahudilerin arasından bir peygamber geleceğini umduklarından, sen İsmail AS'in soyundan geldiğinden, hasetlerinden seni kabul

edemiyorlar. Yoksa senin peygamber olduğunu evlatlarını bilir gibi biliyorlar.” diyerek kendisi orada müslüman oldu.

Radıyallahu anh, Allah şefaatine erdirsin…

Demek ki, nasibi olan hakkı buluyor, doğru yola geliyor; nasibi olmayan da mahrum kalıyor.

e. Hanımlar Mescide Giderken Süslenmesin!

Sonuncu hadîs-i şerîfi okuyorum, bitiyor:

Bu sonuncu hadîs-i şerîfte Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[61]

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، انْهَوْا نِسَاءَكُمْ عَنْ لُبْسِ الزِّينَةِ وَالتَّبَخْتُرِ فِي الْمَسْجِدِ ، فَإِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَمْ يُلْعَنُوا ، حَتَّى لَبِسَ نِسَاؤُهُمُ الزِّينَةَ ، وَتَبَخْتَرْنَ فِي الْمَسَاجِدِ (ه. عن عائشة)

(Yâ eyyühe’n-nâs! İnhev nisâeküm an lübsi’z-zîneti ve’t-tebahturi fi’l-mescidi, feinne benî isrâîle lem yül’anû, hattâ lebise nisâühümü’z-zînete, ve tebahterne fi’l-mesâcidi.)

“Ey insanlar! Hanımlarınızı süslü, ziynetli bir şekilde ve alımlı çalımlı bir tarzda mescidde yürümekten men edin. Çünkü İsrailoğulları kadınları mescidlerde süslenip, alımlı çalımlı, kırıta kırıta, kibirli kibirli yürüdüklerinden sonra, Allah’ın lanetine dûçâr oldular, mâruz kaldılar. Onun için hanımlarınıza mâni olun.”

Kadınlar süslenip püslenip mescide gelirse... Allah’ın evi burası… Mescidler, ibadethaneler, Allah’ın ibadet edilen yerleri, mübarek yerler olmuş oluyor. Onlar öyle alımlı çalımlı yürürlerse, orada fitne fesat olur. Hanımlar örtülü olacaklar, usûlüne uygun, sessiz sedasız yürüyecekler. Böyle bir fitne bahis konusu olmayacak.

---

[61] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.4, no:3991; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.387, no:45033; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.153, no:25743.

Dışarıda da öyle olacak. Hanımlar ziynetlerini nâmahremlere gösteremezler.

“—Süsleri, ziyneti kimler içindir?”

Mahremleri içindir. Kolunun bileziğini, nakışını, göğsünün süsünü, desenini, saçının tokasını, ziynetini, örgüsünü ve sairesini nâmahreme gösteremezler. Ancak mahremi olan, nikâhlısı olan kimseye gösterebilirler. Başkasına karşı kapanırlar. İslâm’ın prensibi, sistemi böyle.

“—Avrupa’nınki nasıl?”

Avrupa’nın prensibi, kadının olanca imkânı ile dışa karşı süslenmesidir. Yüzünü boyamasıdır, cazip elbiseler giymesidir. Elbisesinin şurasını burasını yırtmaçlı yapmasıdır, açık yapmasıdır, bol yapmasıdır, kısa kol yapmasıdır, kısa etek yapmasıdır.

Modayı görüyorsunuz, ibretle dışarıdan takip ediyorsunuz. Modanın esası kadına bakmayı sağlamaktır. Kadının ilgi çekici olmasıdır. O bakımdan bazen acayip renkler de kullanırlar. Acayip gözlükler, şuraları çıkıntılı, buraları uzantılı... Böyle acayip şeyler de görürsünüz. Çünkü maksat baktırmaktır.

“—İslâm’da maksat neymiş?”

Baktırmamakmış.

“—İslâm neyi düşünüyor?”

İslâm kötülüklerin teşekkülünü bile önlemeyi istiyor.

Sivrisinekler bataklıkta üredikten sonra, sen duvarlarda eline bir tane sineklik al, ‘çat pat’ ‘çat çut’ sinek öldürmeye çalış, baş edemezsin. O bataklıktan o sivrisinekler çıktıktan, uçtuktan sonra senin her tarafını delik deşik sokarlar, seni eleğe çevirirler. Çünkü oradan çok miktarda çıkar. On tanesini öldürsen ötekiler gelip seni haklar. Gece uyku uyutmazlar.

“—Ne yapacaksın?”

“—Bataklığı kurutacaksın.”

İslâm bataklığı kurutuyor. İşi önceden engelliyor, kadına bakılmamayı sağlıyor.

Erkeğe “Kadına bakma!” diye yasak koyuyor, kadına da “Erkeğe bakma!” diye yasak koyuyor. “Haremlik-selâmlık” diyor. “Süslenme, koku sürme!” diyor. “Sürebilirsin ama evinde

sürebilirsin." diyor. Kötülüğü başından engelliyor. Yani bataklık meydana getirmiyor. Böyle bir şeye hiç lüzum kalmıyor.

Eğer bu kötülükler mescidde olursa din yıkılır, din elden gider!

Biz Eyüp Sultan camiine gittik. Eyüp Sultan diyoruz; ama doğrusu Ebû Eyyûb el-Ensârî, Hâlid ibn-i Zeyd Hazretleri'nin mescidine gittik. *Radıya'llàhu anh...* O Peygamber Efendimiz'i evinde misafir etmiş mübarek sahabedir. Allah şefaatine nâil eylesin...

Beldemizin medâr-ı iftihârıdır, başımızın tâcıdır. Kıyamet günü biz onun peşinde cennete gideceğiz. Çünkü her beldenin şefaatçisi o beldedeki sahabi olacak, öyle gideceğiz. O bizim başımızda yürüyecek, önümüzde yürüyecek inşallah... Allah bizi yolundan ayırmasın…

Eyüp Sultan Camii'ne gittik. Yanımızda Libya'dan gelmiş profesör, dekan var.

"—Burası da bir sahabe kabridir, burada bir mescid yapılmış, Peygamber Efendimiz SAS'in mübarek ashâbı (*rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*) buralara kadar gelmişler..." diye Arap profesöre göstermek için gittik.

Avluda duruyoruz. 16-17 yaşlarında bir kız, bir küçük çocuğun peşinde koşuyor. "Aman çocuk düşmesin!" diye koşturuyor koşturuyor, eğiliyor kalkıyor filan... Yanımda da teknik üniversiteden bir hoca var. O gitti kızın yanına:

"—Kardeşim, böyle yapmayın!" dedi.

Kız yaz günü olduğu gibi japone kol, açık yaka, kısa etek giymiş. O bebeği de tutacağım diye eğiliyor kalkıyor, oturuyor... Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretlerinin türbesine yakışan vakar, ruhâniyet, caminin avlusuna yakışan hal nerede, bu kızcağızın yaptığı hareket nerede?

Dedi ki:

"—Kardeşim, böyle yapma! Bu kıyafetin buraya uygun olmamış."

"—Olsun, benim kalbim temiz." diyor.

Her yerde bunu öğretmişler. Senin kalbinin temizliği yetmez! Hakikaten aptal bir insan olduğun belli, tamam. Bön bir insan, işi bilmiyor. Ama etrafındaki insanların kalbi temiz olmaz. O zaman

mahallenin bütün çocukları insanın peşine takılır. Yanlış bir iş olur, doğru bir iş olmaz.

İslâm böyle şeye fırsat vermiyor. “Örtün.” diyor. “Uzun örtün.” diyor. Millet buna kızıyor.

Biz mecmuamızda “Kadınlara ayrı otobüs tahsis edilsin!” dedik, bir kampanya başlattık. Kadınlara ayrı otobüs, fena mı olur? Çok iyi olur. Kadınlar bir otobüse binerler, itme kakma olmaz, edepsizlik olmaz. Kadınlar da rahat eder, erkekler de rahat eder.

Başka yazarlar bize karşı çıkmışlar, cevap yazmışlar: Ya birisi çarşaf giyip kadın otobüsüne binerse... Mantığa bak! Al müzeye koy, al işte görülmemiş bir mantık, Merih’ten gelmiş bir mantık... Ya bir erkek çarşaf giyerse, oraya girerse...

Allah ıslah etsin… İnsanın kafası ters çalıştı mı, kafası çalışmadı mı ne yapsan kıymeti olmuyor.

El-hamdü lillâh, herkesin aklı vardır muhterem kardeşlerim! Delinin bile aklı vardır. Ama ona deli aklı derler.

“—Delinin aklı var mı, yok mu?”

“—Var…”

“—Nasıl akıl?”

“—Deli aklı…”

“—Pekiyi, akıllının aklı nasıl olması lazım?”

“—Akl-ı selîm olması lâzım!”

“—Akl-ı selîm ne demek?”

“—Her türlü arızadan, bozukluktan, çarpıklıktan selâmette olan akıl demek.”

Allah bize akl-ı selîm, kalb-i selîm, hiss-i selîm, zevk-i selîm nasib eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

25. 10. 1987 – İskenderpaşa Camii

09. ZİKİRLER VE DUALAR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-àlemîn... Nahmedehû bi cemîi mehâmidih. Lehü'l-hamdü kemâ yenbeğî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا بُسْرَةُ ، اذْكُرِي اللهَ عِنْدَ الْخَطِيْئَةِ ، يَذْكُرْكِ عِنْدَهَا بِالْمَغْفِرَةِ ؛ وَأَطِيْعِي زَوْجَكِ ، يَكْفِيْكِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ ؛ وَبَرِّي وَالِدَيْكِ ، يَكْثُرْ خَيْرُ بَيْتِكِ

(أبو نعيم عن بسرة)

RE. 496/1 (*Ya büsre, üzküri'llâhe inde'l-hatîeti yezkürki indehâ bi'l-mağfireti, ve etıî zevceki yekfîki hayre'd-dünyâ ve'l âhireti, ve berri vâlideyki yeksur hayrı beytik.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile

hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamadan önce, Peygamber Efendimiz SAS sonsuz bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın bir nişânesi olmak üzere, ruh-i pâkine hediye olsun diye, onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye, sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullâh ve mukarrabînin ruhlarına ve hassaten Ümmet-i Muhammedin irşâdıyla muvazzaf olmuş olan ulema-i muhakkıkîn, verese-i nebî, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına ayrı ayrı hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere kardeşlik duygusuyla, dine bağlılık hissiyle şu mescide toplanıp, cem olup gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun, Kur'an-ı Kerîm'in yolunda, Peygamber Efendimiz'in izinde yaşayıp, sàlih ameller işleyip huzur-u Rabbi'l-àlemîne sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye, bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, o mübâreklerin ruhlarına bağışlayalım, öyle başlayalım!

……………………………

a. Günah İşleyince Allah'ı Zikretmek

Bu hadîs-i şerîfte Peygamberimiz SAS râvî Büsre'ye nasihat olmak üzere, şöyle ferman buyurmuşlar:[62]

يَا بُسْرَةُ، اذْكُرِي اللهَ عِنْدَ الْخَطِيئَةِ، يَذْكُرْكِ عِنْدَهَا بِالْمَغْفِرَةِ؛ وَأَطِيعِي زَوْجَكِ، يَكْفِيكِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ؛ وَبَرِّي وَالِدَيْكِ، يَكْثُرْ خَيْرُ بَيْتِكِ

(أبو نعيم عن بسرة)

RE. 496/1 (*Ya büsretü, üzküri'llâhe inde'l-hatîeti yezkürki*

[62] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.398, no:8543; Büsre RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.852, no:43388; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.188, no:25810.

indehâ bi'l-mağfireti, ve etıî zevceki yekfîki hayre'd-dünyâ ve'l âhireti, ve berri vâlideyki yeksur hayrı beytik.)

(*Yâ büsretü*) "Ey Büsre! (*Üzküri'llâhe inde'l-hatîeti*) Hata ve günah işlediğin zaman Allah'ı an, yad eyle, zikreyle ki, (*yezkürke indehâ bi'l-mağfireti*) oda seni o günah karşılığında mağfiretiyle zikretsin, mağfiret eylesin."

(*Ve etıi zevceki*) "Eşine, kocana itaat eyle ki, (*yekfîki hayra'd-dünyâ ve'l-âhireh*) Allah senin dünya ve âhiret hayırlarına ermene kâfi gelsin, kifayet eylesin. Dünya ve âhiretin hayırlarını sana versin."

(*Ve berri vâlideyki*) "Anne ve babana iyi evlâtlık vazifelerini yap, itaatkâr ve iyilik yapıcı bir evlât ol ki, (*yeksur hayrı beytik*) evinin hayrı ziyade olsun, çok olsun."

Biraz açıklamasını yapalım:

(*Üzkiri*) Muhatabı hanım sahabe olduğu için müennes siygasıyla: "Yâd eyle, zikreyle… (*Üzkiri'llâhe*) Allah'ı zikreyle…" Ne zaman? (*İnde'l-hatîeti*) "Hata, hatîe, günah, kabahat, suç işlediğin zaman Allah'ı yâd et, zikret, hatırla!"

"*Lâ ilâhe illa'llàh* de, *Estağfiru'llàh* de, *Sübhàna'llàh* de; böyle bir şekilde zikret ki, Allah da seni mağfiret eylesin."

Demek ki, kul hata işlediği zaman ne yapacak?

Birkaç türlü davranış ihtimali var, önünde çeşitli yollar var, istediği yola girebilir. Yollardan birisi:

"—Artık ben günah işledim, Allah'ın sevmediği bir kul oldum, mahvoldum, Allah benim gibi suçlu, edepsiz bir kulu affetmez. Battı balık yan gider, artık bu iş böyle." deyip ümitsizliğe düşmek, kolu kanadı kırılmak ve artık yaptığı işlere dikkat etmemek.

Bu bir yol; ama yanlış yoldur çünkü Allah'tan ümitsizliğe düşmek yok.

"—Hocam! Sen benim yaptığım günahın ne kadar fena bir günah olduğunu bilsen!"

Ne kadar büyük günah olursa olsun, ne kadar kötü bir iş yapmış olursan ol, pişman oldun mu, tevbe ettin mi, Allah affediyor. Allah ümitsizliğe düşmeyi yasaklamış.

Hatta *Riyâzü's-Sàlihîn*'de bir hadîs-i şerîf vardır ki, o hadîs-i şerîfte eski ümmetlerden bir günahkârın mâcerâsı anlatılır:

Adam 99 kişiyi öldürmüş; “Acaba Allah beni affeder mi?” diye sonradan içine bir ateş düşmüş, yaptığı şeylerden pişman olmuş, affolunmasını istemeye başlamış:

“—Filanca kimseye derdini aç; o belki sana bir çare bulur.” demişler.

O da onun üzerine o şahsa, bir din adamına gitmiş. Belki bir rahibe gitti, bir papaza gitti… Derdini söylemiş.

O şahıs da:

“—Vay! Sen bu kadar adam mı öldürdün? Vay zalim, vay katil, vay alçak! Allah seni affetmez, bu suçlar çok büyük suçlar” deyince, adam sinirlenmiş. Zaten katil, onu da öldürmüş. Yani etmiş 100; doksan dokuz artı bir eşittir yüz. 100 kişiyi öldürmüş.

Bunu *Riyâzu’s-Sàlihîn* hadislerinde İmam Nevevî kaydediyor.

Sonra yine:

“—Benim derdime çare olacak bir ihtimal yok mu? Acaba ne olabilir?” diye araştırmalara girişmiş.

“—Falanca yerde çok daha büyük bir alim kimse var, ona git;

belki sana bir çare söyler." demişler.

O da yola koyulmuş.

"—Şunun yanına gideyim, günahlarıma tevbe edeyim, suçlarımı bağışlattırmak için neler yapmak gerekiyorsa, onları yapayım da ondan sonra Allah'ın rahmetine ereyim." diye bir düşünceyle, niyetle yola koyulmuş ama yolda eceli gelmiş, ölmüş.

Azap melekleri ve rahmet melekleri başına gelmişler. Azap melekleri:

"—Bu adam 100 kişiyi öldürmüş bir katil. Bunu alıp götürmemiz lazım, bu azap görecek." demişler.

Rahmet melekleri de diyorlarmış ki:

"—Evet suçluydu, günahlıydı ama tevbe edip çare arayıp derdine merhem olacak bir şeyler bulsa, onları yapıp ondan sonra iyi bir kul olmaya niyetlenerek yola gidiyordu."

Aralarında münakaşa olunca, nasıl olacağını bilemeyince hadîs-i şerîfte bildirildiğine göre Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne arz etmişler. Allah-u Teàlâ Hazretleri gittiği yer ile, gideceği yer arasındaki mesafeyi ölçtürmüş. Gideceği yere daha yakın olduğu için, rahmet meleklerine tevdi edilmiş, teslim edilmiş.

Hatta deniliyor ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri o tarafın mesafesini kısalttı, yeryüzünü kısaltarak, dürerek onu afv u mağfiret etti."

Bu bizim için bir müjdedir.

O hadîs-i şerîf, bu hadis-i şerîf ve daha başka hadîs-i şerîfler bir müjdedir ki, günah işlediğimiz zaman, kabahat, hata yaptığımız zaman, çare ümitsizliğe düşmek değil. Olan olmuş, yıkılan yıkılmış, kırılan kırılmış, bir kabahat olmuş, ortada; pişman olup tevbe edip bir daha yapmamaya azmederek;

"—Çok hata ettim, düzeltir misin? Çaresini nedir?" diyerek çare arayıp doğru yola girmektir. Yüzü ne kadar kara olsa suçu ne kadar çok olsa Allah yine ümitsizliğe düşmeyi yasak ediyor ve affedeceğini bildiriyor.

Affeder. Hakikaten kul samimi olarak dönerse, tevbe-i nasûh ile tevbe ederse Allah-u Teâlâ hazretleri geçmiş günahlarının hepsini affeder, onu iyi bir kul olarak kabul eder. Ama "Sözünde durmazsa yine günahlara dalarsa o zaman eskiyi ve yeniyi hesaba dâhil eder." diye hadîs-i şerîflerde geçiyor.

O bakımdan ey Allah'ın hata işlemiş olan kulları! Günahkâr kulları! Hatanızın hata olduğunu anladığınız anda, pişmanlık duyduğunuz anda tevbe edin, Allah'ı zikredin! Çare Allah'ı zikretmektir, tesbih eylemektir.

Fâtiha Sûresi'nde bizim için, Allah'a nasıl yalvarıp yakaracağımıza dair bir usul, edep gösterilmiştir. İlk önce nasıl başlanıyor? Hemen (*ihdina's-sırâta'l-müstakîm*) diye başlanmıyor. İlk önce (*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) diye başlanıyor. Ondan sonra, (*el-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) "Hamd Allah'ındır." deniliyor.

Allah'ın Rahman ve Rahim olduğu (*er-rahmâni'r-rahîm*) diyerek hatırlanılıyor. (*Mâliki yevmi'd-dîn*) olduğu hatırlanılıyor.

"—Yâ Rabbi! Biz sana iltica ederiz, biz senin kulunuz, ancak senden yardım isteriz, ancak sana ibadet ederiz." deniliyor.

Ondan sonra, (*İhdina's-sırâta'l-müstakîm*) deniliyor. Demek ki burada da anlıyoruz ki, önce Allah zikredilecek, hamd edilecek, tesbih edilecek, tekbir getirilecek; usul, âdâb erkân böyle…

"—Yâ Büsre! Hata işlediğin, kabahat yaptığın zaman Allah'ı zikret ki o da o günaha mukabil seni afv u mağfiret eylesin."

Allah-u Teàlâ Hazretleri o zikrin, tesbihin hürmetine; *Lâ ilâhe illa'llah, Estağfiru'llah, Allahu ekber, Allah Allah Allah, yâ Rab, yâ Rab, yâ Rab* demek hürmetine mağfiret ediyor

Burada Gülistan sahibi Şeyh Sa'dî'nin kitabına aldığı bir hadîs-i şerîfi hatırladım. Bir vaiz efendi bizim camimizde okumuştu da bir başka şahıs da onunla uzun boylu tartışıp "Nasıl olur?" diye kabul etmek istememişti. Ama hadîs-i şerîf var. Ben de biliyorum, okudum; *Gülistan*'da da var.

"Günahkâr bir kul 'Yâ Rabbi!' dediği zaman, Allah ona nazar etmez. Yine "Yâ Rabbi!' diye yalvarmaya devam edince, Allah yine nazar etmez. Yine "Yâ Rabbi! Yâ Rabbi!" diye yine Allah'ın adını anıp iltica edince, o zaman Allah-u Teàlâ Hazretleri der ki:

(*Yâ melâiketî*) "Ey benim meleklerim! Şahit olun ki ben bu kulumu afv u mağfiret eyledim. Çünkü bu kulum benden başka Rab olmadığını bildi, bana döndü, bana iltica ediyor."

(*Kad istahyeytü min abdî*) "Ben kulumdan utandım. O böyle 'Yâ Rabbi, yâ Rabbi, yâ Rabbi!' derken ben onu afv u mağfiret

etmemeye utandım. Şahit olun ki affediyorum, affettim."

Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerifinde geçtiğine göre Cenâb-ı Hak böyle buyuruyor.

Demek ki Rabbimiz'in rahmeti ne kadar geniş. Kul günahı işliyor ama pişman olup "Yâ Rabbi, ya Rabbi, ya Rabbi!" deyince Allah-u Teàlâ Hazretleri (*kad istahyeytü min abdî*) diyor:

"—Ben kulumdan utandım; affetmemeye utanırım, affederim."

Kul günahı işliyor, bizler işliyoruz, utanmadan günah işliyoruz; Rabbimiz mağfıret etmemeye utanıyor.

O bakımdan Allah'ın rahmetinin genişliğini bilerek, ona göre Allah'ı çok zikrederek, tevbe ve istiğfar eyleyerek günahlarımızın bağışlanmasını isteyelim, muhterem kardeşlerim!

Sonra devam etmiş tavsiye-i nebeviyyesi, ne diyor:

(*Ve etîi zevceki*) "Kocana da itaat et!"

Karşısındaki şahıs evli, ona; "Kocana itaat et!" diyor. Bunun karşılığında ne olacağını da şöyle buyuruyor.

(*Yekfîki hayra'd-dünyâ ve'l-âhireh*) "Allahu Teâlâ hazretleri bu itaatin hürmetine, senin dünya ve âhiretinin hayırlarla dolmasına, dünya ve âhiret hayırlarına ermene kâfi gelir. Seni dünya ve âhiretin hayırlarına erdirir."

Demek ki, kadın kocasına itaat edecek; bizim sistemimiz böyle... İslâm'ın aile yuvası sisteminde itaat kadına düşüyor. Kocasına itaat etmesi gerekiyor; kadının vazifesi bu.

"—Ben kendi başıma buyruğum, nasıl istersem öyle yaparım. Dışarıda çalışacağım; istediğim vakit giderim, istediğim zaman gelirim. İstediğim mantoyu alırım, istediğim kıyafeti giyerim. İstediğim şekilde süslenirim, taranırım. Kimse bana karışamaz. Memlekette hürriyet var, demokrasi var, kanun var, nizam var. Binâen aleyh, ben ne istersem öyle yaparım."

Demokrasi edepsizlik değildir; hürriyet cıvıklık demek değildir. Kadın his tarafı galip olan bir varlık olduğundan, o kocasına itaat edecek, kocası onu himaye edecek.

Kocasının da ona baskı yapmaması hususunda, rızkını, giyimini temin etmesi hususunda onu güzel bir şekilde barındırması hususunda ayrıca vazifeleri var:

"—Sen zahmeti çek, bu hanımı rahat ettir!" diye İslâm erkeğe

vazife yüklemiş.

Meseleye bakış tarzına göre yorum değişir.

"—İslâm'da kadın esir!"

Hayır! İslâm'da kadın hanımefendi! Evin içinde oturuyor; erkek hizmetçi, evinin kömürcüsü, kalorifercisi, pazarcısı, çarşıcısı, kâhyası, her şeyi…

"—Avrupa'da kadın hür, erkekle eşit!"

Yalan! Yanlış! Avrupa'da erkek kalleş, erkek erkeklikten nasipsiz, yükün yarısını karısının omzuna atıyor, keyfine bakıyor. "Sen ne istersen öyle yap." derken kendisi de ne isterse onu yapıyor. Zavallı kadın, sabahın erken saatinde gidecek, çalışacak, eve beraber girecekler, bir de ev işlerini yapacak.

"—O mu iyi? Bu mu iyi?"

Bu daha iyi…

Avrupa'dan elçinin karısı gelmiş; buradan İngiltere'ye mektup yazıyor:

"—Kardeş! Ben buraya gelinceye kadar sanırdım ki müslüman kadınları esirmiş, hareme kapatılmış, başlarına zebellah gibi adamlar dikilmiş. Kim bilir zavallılar ne perişan! Fakat buraya geldim, gördüm ki hiç de öyle değil. Son derece zarif, son derece rahat, son derece huzurlu yuvaları var." diyor.

İslâm ailesini, Osmanlı aile tipini methediyor. Leydi Monteggü yani İngiltere elçisinin karısı buradan mektuplar yazmış *Leydi Montegü'nün Mektupları* diye de basılmış.

O bakımdan, bizde kocaya itaat etmesi uygundur. İslâm vazifeleri, hakları, salâhiyetleri, ödevleri taksim etmiştir. Talebenin görevi şunlar, hakları şunlar; hocanın görevi şunlar, hakları şunlar; hanımın hakları şunlar, görevleri şunlar; beyin hakları şunlar, görevleri şunlar; müşterinin durumu şu, satıcının durumu bu; büyüğün durumu bu, küçüğün durumu bu. Zulmü yasaklamış, haksızlığı yasaklamış; adaleti emretmiş, herkese de vazifelerini tarif etmiş.

Bundan daha güzel sistem mi olur?

Bir tarafa; "Sen buna itaat edeceksin." derken, "Sen buna esir ol." dememiş. Öbür tarafa da tavsiye etmiş.

Her şey gayet güzel, mantıkî bir ölçü içinde, gayet güzel bir

sistem halinde tıkır tıkır çalışırsa çalışır. Ama çalıştırılmazsa o zaman netice alınamaz.

Çok güzel bir arabayı, acemi bir çırağın eline verirsen ne yapar? Götürür bir duvara çarpar. Araba güzel ama kullanıcısı berbat! İslâm da güzel bir sistem ama millet kullanmasını bilmiyor, tek taraflı olarak çalıştırıyor; haklarını istiyor, görevlerini vazifelerini yapmıyor. O zaman sistem bozulur, haksızlıklar olur.

Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki Türkiye'deki müslümanım diyen ahalinin çoğu, İslâmî şartlara gerçek mânasıyla tam riayet etmiyor. Bu bir gerçek… Herkes Kur'an okusun, hadîs-i şerîfleri okusun, görsün bakalım kendisinin ne derecede müslüman olduğunu… Bağırmamız, çağırmamız, yumruk atmamız, tokat atmamız, esmemiz, tozmamız, ev hayatımız, karılığımız, kocalığımız, işçiliğimiz, patronluğumuz, talebeliğimiz, hocalığımız her şeyimiz bozulmuştur. Herkes Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin emrine uygun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine muvafık tarzda kendisini düzeltmeli!

"—Kocana itaat et; Allah sana dünya ve âhiretin hayırlarını versin." diyor Peygamber Efendimiz.

İtaatte çok bereket vardır, çok hayır vardır.

(*Ve berri valideyki*) "Anne ve babana iyi evlâtlık et, iyi evlâtlık vazifelerini yap, ziyaret et, elini öp, hürmet et, yardım et, hizmet et! (*Yeksür hayru beytik*) Evinin hayrı, bereketi çok olur."

İnsanın hem evinin hayrı, bereketi çok olur hem de rızkı bol olur hem de ömrü uzar. Başka hadîs-i şerîflerden biliyoruz; sıla-ı rahim yapıldığı zaman, ana babaya itaat edildiği zaman, hem hayır ve bereket artar, hem insanın ömrü uzar. hem de rızkı bol ve geniş olur. Hem de anne ve babaya yapılan yardımların ikramların sevabı, cihada harcanan para kadar çoktur.

Onun için anne ve babası sağ olanlar, anne ve babalarına güzel evlâtlık yapsınlar. Lütfen güzel evlâtlık yapsınlar, İslâm'da evlâtlık nasıl yapılırmış onlara göstersinler.

Bizim fakülteden talebelerimizden bir tanesi —birkaç defa bunu anlattım ama yeri geldikçe anlatmakta fayda görüyorum—sakallı bir çocuk olarak benim karşıma geldi:

"—Oturabilir miyim hocam?" dedi, oturdu.

Ben masadayım, o da karşımda…

“—Hocam! Ben müslümanca yaşamak isteyen bir gencim.” dedi. Sakal bırakmış, mazbut bir delikanlı, üniversite talebesi. “Annem ve babam bana dargın, eve beni almıyorlar.” dedi.

“—Eyvah!” dedim ben o zaman; “Yardıma ihtiyacın varsa yardım edeyim?”

“—Yok, malî durumum iyi; gelirim, kazancım var. Malî bakımdan bir sıkıntım yok. Yalnız annem babam bana dargın, beni evden kovdu, babam eve almıyor.” dedi.

“—Niye?”

“—Benim sakallı olduğuma kızıyor, müslüman olduğuma kızıyor.”

“—Baban ne iş yapar?” dedim.

Saz imal ediyormuş; yani biraz İslâm’dan uzak bir şey olduğu anlaşılıyor. Dedim ki:

“—O seni kovsa bile senin ona evlatlık vazifen var. Sen ona bir mektup yaz.” dedim. Allah o anda aklıma öyle getirdi. De ki:

“—Çok değerli babacığım ve sevgili anneciğim! Siz beni evden kovdunuz. Müslümanlığımdan dolayı kovdunuz. Halbuki benim bir müslüman olarak size güzel hizmet etmem lâzım, hizmette bulunmam lâzım. Size karşı evlâtlık görevlerim var, ama siz benim İslâm’dan ayrılmamı istiyorsunuz. Sevgili babacığım, sevgili anneciğim! İslâm’dan ayrılamam, İslâm’dan ayrılmam mümkün değildir. Çünkü o imanımla, ahiretimle ilgili, bunu yapamam. Ama izin verin, benim Müslümanlığımı kabul edin, beni Müslümanlıktan vazgeçirmeye çalışmayın, ben size yine evlatlık vazifemi yapayım, ben size hizmet etmek istiyorum. Dışarıda da yaşarım; ama benim size hizmet etmem lazım, bana bu fırsatı verin.” gibi bir şeyler yazmasını o zaman tavsiye ettim.

Aradan bir zaman geçti, çocuk geldi, yanında bir kız, başörtülü, uzun mantolu, eldivenli. Kapıyı çaldı;

“—Hocam! İçeriye girebilir miyim?” dedi.

“—Tabii, girersin, buyur.” dedim.

Oturdu; ben yanındakini nişanlısı sandım. Uzun boylu, güzel bir kapalı hanım kızcağız.

“—Hocam! Bunu tanıyor musunuz?” dedi.

“—Tanımıyorum, ilk defa görüyorum.” dedim.

"—Bu benim kız kardeşim." dedi.

"—Mâşâallah!"

"—Bu sizin bana tavsiye ettiğiniz mektubun neticesi…" dedi.

"—Ben sizin dediğiniz tarzda bir mektup yazdım. Benim mektup evde bomba tesiri yapmış. Aile alt üst olmuş, babam ağlamış, annem ağlamış, kız kardeşlerim bir başka hallere girmişler. Ondan sonra bana, 'Pekiyi, gel evlâdım!' dediler, gittik, ben de evlatlığıma devam ettim, kız kardeşim örtündü. 'İslâm madem bu kadar güzel dinmiş.' dedi, böyle kapandı."

Ben de "Maşaallah!" dedim, sevindim.

Aradan bir zaman geçti;

"—Müjde hocam!" diye tekrar odama geldi.

"—Ne oluyor?" dedim.

"—Annem babam bütün aile hacca gidiyoruz." dedi.

Evladının müslüman olmasına tahammül edemeyip evden kovan; "Defol! Senin gibi yobaz çocuk istemiyorum." diye kovan bir babanın sonunda geldiği nokta nedir?

"—Müslümanlıktır."

Onu o noktaya getiren nedir?

"—Müslümanlığın güzelliğidir."

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan annenize, babanıza iyi muamele edin!

Annesi babası olan, velev gâvur bile olsa —bizim rahmetli büyüklerimiz öyle derdi, rahmetli annem öyle derdi— "Kiliseye götürmeyecek ama kiliseden gelirken omuzuna alıp getirecek. Kötülük yapmasına yardımcı olmayacak ama oradan dönüşte omzuna alıp getirecek." derdi.

Annenize babanıza iyi muamele edin! Hepimiz genel prensip olarak İslâm'ın güzel ahlâkını takınır, üzerimizde nümune olarak çevremize gösterirsek, dünyayı fethederiz.

Dünyada İslâm ile yarışacak, onunla rekabet edecek bir başka sistem yok. Tek yol İslâm; ama biz İslâm'ı güzel temsil edebilmeliyiz. Güzel temsil edersek, tam müslümanca temsil edersek, o zaman herkes İslâm'a gelir. Kötü temsil edersek hem müslüman gibi görünüp, sakal bırakıp, sarık sarıp, şalvar giyip de kaba saba bir insan olursak, o zaman bize kızması gereken insanlar bizim şahsımızda İslâm'a da kızar.

O bakımdan lütfen kılığı kıyafeti itibariyle müslümanca olan kimseler her hareketine, her sözüne daha bir başka türlü dikkat etsin. Bilsin ki o sakalından dolayı karşısındaki ona laf söyleyecek; "Vay sakallı vay!" diyecek, açacak ağzını, yumacak gözünü. Onun için fedakâr, edepli, tam derviş olacağız.

Dün akşam bir arkadaşla konuşuyorduk:

"—Hocam! Hayatta çok çalkantılar geçirdim, çok yollar denedim. En güzel yol olarak dervişliği gördüm. En güzel yol olarak, çare dervişlik." diyor.

Hakikaten öyle... Şimdi bu devirde Yunus Emre aramızda olsa Türkiye'yi fetheder, dünyayı fetheder.

"—Neden?"

O güzel huyuyla, güzel ahlâkıyla, tatlı sözüyle, güleç yüzüyle, bükük boynuyla, yaşlı gözüyle, etrafa baktığı zaman ibret alan, o güzel duygulu kalbiyle ortalığı fetheder.

Biz de öyle olalım, biz de o yolun yolcusuyuz. Biz de tatlı dilli, güleç yüzlü, güzel ahlâklı, fedakâr, İslâm'ı güzel temsil eden insanlar olursak...

O zaman bak ne diyor Peygamber Efendimiz:

"—Ana babana iyi davran; evinin hayrı, bereketi çok olur." diyor.

O neresi? O neresi?

İkisi ayrı yerde gibi ama yine evin hayrına bereketine tesir ediyor. Biz güzel ahlâklı olalım, cemiyete güzel ahlâk ile muamele edelim, ağzımızdan kötü söz çıkmasın, kendimizden kötü hareket çıkmasın, her hareketimiz zarif, olgunca, kibarca olsun, o zaman herkes meftun olur, bize hayran kalır.

Komünist bir yazar, sonradan dönmüş, gazetede hatırasını yazıyor:

"—Hatalı olduğumu şimdi anlıyorum. Her şeyi unuttum, bir şeyi unutamıyorum. Bizim okulda müslüman bir çocuk vardı. 'Ben yanlış yoldayım.' diye, bana öyle bir kindar bakardı, öyle bir soğuk muamele ederdi ki, hâlâ onun yarası yüreğimde." diyor.

Bak dönmüş, doğru yola gelmiş ama o sert bakışın, o kötü davranışın kalbinde bıraktığı iz hâlâ silinmemiş.

Tatlı tatlı hareket edelim!

Geçenlerde de söylediğim gibi yolculuk esnasında bir camiye namaz kılmaya gittim. Baktım birisi teskereyle harç taşıyor, caminin meşrutasına yardım ediyor.

"—Nerelisin, neyin nesisin?" diye namazdan sonra biraz sohbet ettik.

"—Nerede okudun?" dedim?

"—İzmir'de İktisâdî Ticarî İlimler'de okudum. O zaman biraz yanlış yoldaydım." dedi.

"—Hangi yanlış yoldaydın?" dedim?

"—İşte biraz solcuydum, komünisttim ama şimdi düzeldim." dedi.

Düzelir kardeşlerim, hepsi düzelir. Bu kardeşler belli bir kültürle yetiştikleri için, bu tarafı bilmedikleri için, bizi yanlış yolda sanıyorlar. Kapitalizmin zorbalıklarını görüyor, haksızlıklarını görüyor, sosyal adalet fikrinden o tarafa kayıyorlar. Bilmiyorlar ki İslâm'da bunların o aradığı adaletin, merhametin daha âlâsı var. Yanlış telkinlerle yanlış yollara gitmişler.

Biz yumuşak davranırsak gerçeği görecekler inşaallah.

Allah rahmet eylesin, yarın vefatının sene-i devriyesinde hatimlerle anacağız. Muammer Dolmacı kardeşimiz Bayındırlık Bakanlığı'nda müsteşar idi; bakandan sonra en yüksek, en kuvvetli şahsiyet idi.

Bayındırlık Bakanlığı'na onu ziyarete gidiyordum. Merdivenlerden yukarıya, oradan da aşağıya doğru kalabalık bir heyet iniyordu. Kendi aralarında konuşuyorlar, ben de dinliyorum. Yukarıya çıkıyorum; birbirini tanımayan insanlarız. Ben çıkıyorum; o inenler:

"—Aşk olsun Muammer beye, işimizi yapmadı ama adamı yine seviyorum." diyor.

İşlerini yapmamış, demek ki uygun bir şey söylememişler, yapılacak bir şey değil ama öyle tatlı dilli, güleç yüzle konuşmuş ki ayrılanlar işleri yapılmadığı halde memnun ayrılıyorlar.

Böyle olabilir:

"—Çok kıymetli kardeşim, aziz kardeşim! Sen bir şey istiyorsun, mümkün olsa yapardım ama yapılması mümkün olmadığından, istediğin şey şu şu bakımdan mahzurlu olduğundan yapamıyorum,

kusuruma bakma!" dedi herhalde, öyle anlaşılıyor, gönüllerini fethetmiş.

Yapılan iyilik eskimez kardeşim. Eskilerimiz;

"—Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı kalır." derler.

İyilik unutulmaz, bir güleç yüz unutulmaz. Bir güler yüz, bir tatlı dil, bir yerdeki bir yardım hiç unutulmaz. Onun için iyilik yapmayı prensip edinelim. Adamlar bizim hâlimizden İslâm'ı müşahhas olarak görsünler. "Tamam, müslümanlar böyle oluyor." desinler. Müslümanlardan korkmasınlar, müslümanlara kızmasınlar, müslümanları kötü, kaba saba sanmasınlar. Bizim sakalımızı görünce korkuyor. Cübbemizi görünce korkuyor, yumuşak yumuşak davranılırsa inşaallah anlarlar. Hadisi biraz daha tekrar edip geçelim.

"—Yâ Büsre! Yaptığın günahtan sonra pişman olunca hemen Allah'ı çok zikret ki, Allah da seni mağfiretiyle karşılasın, zikrettiğin için kusurunu bağışlasın. Kocana itaat et ki, Allah sana dünya ve ahiretin hayırlarını ihsan eylesin, kifayet eylesin. Ana babana güzel evlâtlık, iyi evlâtlık vazifelerini yap ki evinin hayrı bereketi çok olsun." diyor, bunlara dikkat edelim!

Evliler aile saadetini korumaya çok dikkat etsinler. Karı, kocasına itaat etsin, Koca, karısını himayede bulunsun, bağlılığını kaybetmesin. Evlâtlar anne ve babalarına hürmetkâr olsunlar.

b. Sıkıntı Zamanında Okunacak Dua

Taberânî ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. İbn-i Abbas Peygamber Efendimiz'in akrabası, amcazâdesi olmuş oluyor. O kendi akrabalarına hitaben, Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğunu anlatıyor:[63]

يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، إِذَا نَزَلَ بِكُمْ كَرْبٌ أَوْ جَهْدٌ أَوْ لأْوَاءُ، فَقُولُوا:

---

[63] Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.226, no:8474; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.258, no:10230; Taberani, *Dua*, c.I, s.313, no:1030; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.X, s.197, no:17132; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.II, s.121, no:3430; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.202, no:25843.

اَللهُ اَللهُ رَبُّنَا ، لاَ شَرِيكَ لَهُ (طب. عن ابن عباس)

RE. 496/2 (*Yâ benî abdi'l-muttalib, izâ nezele biküm kerbün ev cehdün ev le'vâü, fekùlü: Allàhu allàhu rabbünâ lâ şerîke leh.*)

(*Yâ benî abdi'l-muttalib*) "Ey Abdülmuttalib oğulları! (*İzâ nezele biküm kerbün ev cehdün ev le'vâü*) Sizin başınıza bir belâ, bir üzüntü, bir meşakkat veya bir sıkıntı gelirse, (*fekùlü: Allàhu allàhu rabbünâ lâ şerîke leh*) '*Allàhu allàhu rabbünâ, lâ şerîke leh'* deyin." diye tavsiye eylemiş.

Sizin de hatırınızda olsun; başınıza bir sıkıntı, bir üzüntü, bir meşakkat, bir dert, bir belâ geldiği zaman, (*Allàhu allàhu rabbünâ lâ şerîke leh*) diyeceğiz. Bunu defterinize yazarsanız hatırınızda olur. Zaten bilinen şeyler.

Mânâsı nedir?

Allah Allah diye Allah'ın ismini iki defa söyledikten sonra, (*Rabbünâ*) "Rabbimiz" veyahut "Ey Rabbimiz!" mânasına gelir.

(*Allàhu rabbünâ lâ şerîke leh*) "Allah bizim Rabbimiz'dir, onun şerîki yoktur." mânâsına gelir. Şerîki, nazîri yoktur. Her şeyi o işler, her şey onun takdiriyle olur.

Tabi bu söz; "Bu sıkıntıyı da başımıza takdir edip kader olarak getiren, gönderen odur, kaldıracak olan da odur." gibi bir mâna ile söylenmiş oluyor.

İnsan böyle iltica edince, Allah-u Teàlâ Hazretleri iltica eden, dua eden, kendisine bağlanan kulunu dünya ve âhiretin hayırlarına erdirir; bunu bilelim.

Bunu biz her Fâtiha okuduğumuz zaman; "Yalnız sana ibadet ederiz, yalnız senden yardım dileriz." diye söylüyoruz.

Gerçekten bu sözümüze uygun olarak, yalnız Allah'tan yardım isteyelim, başkasına el açmayalım ve ona iltica etmesini bilelim. O zaman inşaallah sıkıntılarımız izale olur, istediğimize ereriz, muradımıza nâil oluruz, dünya ve âhiretin hayırlarına mazhar oluruz.

c. Yemek Yedirmek, Güzel Konuşmak

Üçüncü hadîs-i şerîf:[64]

يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، عَلَيْكُمْ مِنَ الْجُنَّةِ: إِطْعَامُ الطَّعَامِ، وَإِطْيَابُ الْكَلَامِ؛ يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، أَطْعِمُوا الطَّعَامَ، وَأَطِيبُوا الْكَلَامَ

(هناد عن محمد بن المنكدر مرسلاً؛ كر. عن حسين)

RE. 496/3 (*Yâ benî abdi'l-muttalib, aleyküm mine'l-cünneti: ıt'âmü't-taâmi, ve ityâbü'l-kelâmi; yâ benî abdi'l-muttalib, et'ımü't-taâme, ve etîbü'l-kelâm*)

Bu da yine Abdülmuttalib oğullarına. Abdülmuttalib Peygamber Efendimiz'in dedesi oluyor; Şeybe isimli. Abdülmuttalib oğulları da amcazâdeleri ve saire dededen olan akrabaları olmuş oluyor. Hz. Hasan'dan İbn-i Asâkir rivayet etmiş. Hennâd'ın kitabında da var. Bu Hasan Peygamber Efendimiz'in torunu da olabilir, tâbiînin büyüklerinden Hasan-ı Basrî Hazretleri de olur. Burada o kadar geniş izahat verilmemiş.

(*Yâ benî abdi'l-muttalib*) "Ey Abdülmuttalib oğulları! (*Aleyküm mine'l-cünneti*) Kalkanlarınızı, siperlerinizi alın!"

Cünneh, kalkan demek. Darbe, mızrak, ok, kılıç geldiği zaman arkasına sığınmak veya onu tutmak, karşılamak için savaşta ellerine kalkan alıyorlar.

"—Kalkanlarınıza sahip olun, kalkan sahibi olun, kalkan alın, kalkanlarınızı ele alın." demiş oluyor. Ne demek olduğunu da izah etmiş:

"—Harp mi var? Kalkanı eline nasıl alacak?"

Peygamber Efendimiz; hakikaten gidip kalkanı eline almasını mı istemiş?

"—Hayır! Mânevî mânada demiş."

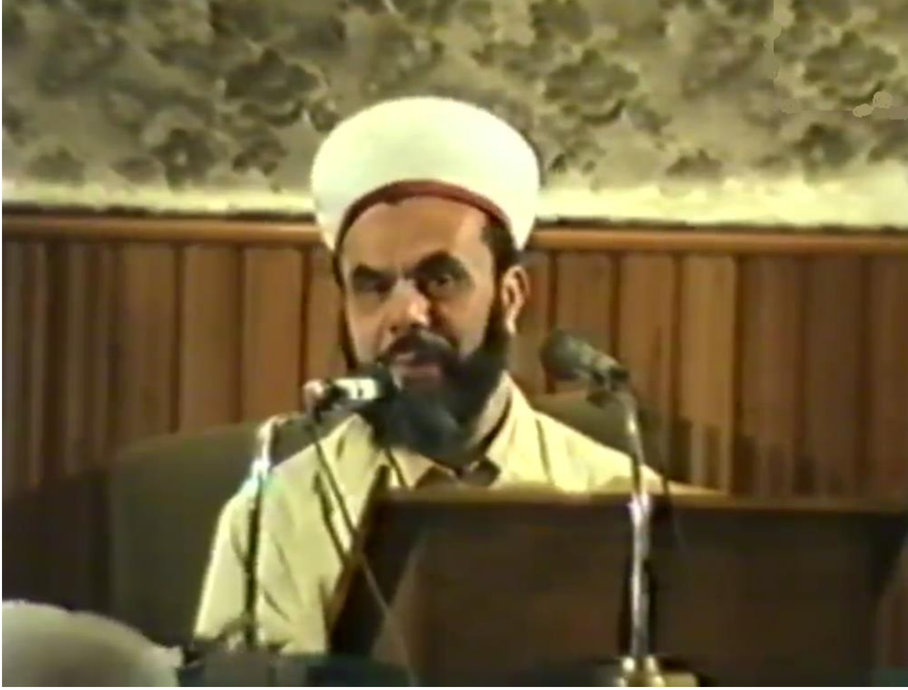
---

[64] Hennâd, *Zühd*, c.I, s.347, no:646; Muhammed ibn-i Münkedir Rh.A'ten.

Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.9, no:7870; Câbir ibni Abdulah RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.135, no:2911; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVI, s.374; Hz. Hüseyin RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.243, no:25841; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.205, no:25849.

Başınıza çok belâlar gelebilir; düşmanın size ok attığı gibi veya mızrak savurduğu gibi veyahut kılıcı kaldırıp ‘Pat!’ diye vurduğu gibi çeşitli dertler, belâlar gelir. Mânevî, mecazî mânasıyla;

“—Nasıl savaşta onlardan korunmak için kalkan kullanıyorsanız, mânevî bakımdan da başınıza gelecek dertlerin ve belâların def olması, size gelmemesi zarar vermemesi için şunları yapın.” demiş oluyor.

(*It’âmü’t-taâm ve ityâbü’l-kelâm*) “Yemek yedirmek ve sözü tatlı, hoş söylemek.” Kalkan buymuş.

“—Mânevî kalkan, insanı belâlardan koruyan çare neymiş?”

Ziyafet çekmekmiş, yemek yedirmekmiş; bir de tatlı konuşmakmış. Biz de eğer sıkıntılardan korunmak istiyorsak başımıza belaların yağmamasını istiyorsak cömert olacağız; konuya komşuya, arkadaşlara ziyafet çekeceğiz, evimizde misafir bulunduracağız. Misafiri seveceğiz. Büyüklerimiz sofraya misafirsiz oturmamaya gayret ederlermiş; mümkünse biz de öyle yapacağız.

“—Ey Abdülmuttalib oğulları! Yemek yediriniz ve sözü güzel söyleyiniz.” diye tavsiye etmiş.

Efendimiz bu tavsiyeyi çok yapıyor. Medine-i Münevvere’ye hicret ettiği zaman da ilk söylediği sözlerden birisidir. Tavsiyesi bu tarzda. Onun için dilimize sahip olalım, tatlı dilli olalım. Şu andan itibaren söz verelim:

“—Söz, inşaallah bundan sonra tatlı dilli olacağım, mümkün olduğu kadar sabırlı olacağım, kötü söz söylemeyeceğim, ağır söz konuşmayacağım, gıybet dedikodu etmeyeceğim.” diye.

Söz vermiş olalım, şu andan bu hadisi dinlediğimizden itibaren hepimiz tatlı dilli olalım.

Bir de mümkün olduğu kadar evimize misafir kabul edici, cömert kimse olalım. Soframız dostlarımıza açık olsun. Yedirelim. Yunus Emre bu işleri ne güzel anlamış, Allah rahmet eylesin:

Dürüş, kazan, ye yedir.
Bir gönül ele getir,
Bin Kâbe’den yeğrektir
Bir gönül imâreti…

“Çalış, çabala, kazan, kendin de ye, eşe dostuna da ziyafet çek, yedir. Bir gönül ele getir.Bir kimsenin gönlünü yapmaya, duasını almaya çalış.” diyor.

Hakikaten de öyle yaparlarmış:

İbn-i Batuta diye bir Arap seyyahı var. Sekizinci hicrî asırda bizim Anadolu’ya da gelmiş, bizim şehirleri epeyce dolaşmış. Tabi kendisinin bindiği bir hayvanı var, arkasında da köleleri var; bir de kendisine hediye edilen eşyaların taşındığı hayvanlar var. Denizli şehrine girer girmez pala bıyıklı, şalvarlı, kuşaklı, babayiğit bir adam atının yularına yapışmış. Öbür taraftan da bir başka babayiğit gelmiş, o da öbür tarafa yapışmış:

“—Eyvah!” demiş, “Yandık. Benim arkadaki bineklere yüklenmiş olan mallar gidecek. Canım da mı gidecek. Ne olacak?” diye korkmuş.

İkisi münakaşa ediyorlar. O Arap seyyahı da, Türkçe bilmediği için neticeyi merakla bekliyor.

Hadise şuymuş:

Bir tanesi, “Hoş geldin!” diye misafiri hemen alıyor, yakalıyor;

“—Bizim tekkeye buyur, orada ağırlayalım. Otur kalk, ye iç!” diyor.

Fakat öteki adam da o bölgenin sahibi olan kimseymiş; o da geliyor diyor ki:

“—Olur mu böyle yahu! Mıntıka bizim mıntıkamız iken bizim bu kardeşimizi ağırlamamamız, misafir etmemiz gerekirken, sen alıp öbür tarafa götürüyorsun. Bizim ağırlamamamız lazım!” diyormuş Sonunda öyle olduğu anlaşılıyor.

Anadolu’da Selçuklular zamanında “ahîler” dediğimiz teşkilat var, “fütüvvet teşkilatı” var. Gündüz mesleki çalışma yaparak alnının teriyle kazanırlarmış. “Elinin emeğini yemek en hayırlı kazanç” olduğundan böyle kazanırlarmış. Kazançlarıyla yiyecekleri içecekleri getirirlermiş; hem kendileri yermiş, hem de misafirleri ikramlara gark ederlermiş.

Meşhur bir teşkilat, Anadolu’nun her şehrinde varmış. Camiler yapmışlar, hayırlar yapmışlar; Bursa’da, Ankara’da, Eskişehir’de, Denizli’de, Eğridir’de, Burdur’da, Isparta’da… Selçuklular zamanının ve Osmanlılar’ın ilk devirlerinin meşhur teşkilatı. Hatta onlar imparatorluğun çekirdeğini, temelini teşkil etmişler. Cömertlik böyle yaygınmış.

İnşaallah biz de kardeşlerimizi sofincluded soframıza davet etmekte yarışalım, birbirimizle tatlı konuşalım. Yemek yedirdi mi samimiyet fazla oluyor, tatlı konuştuğu zaman da samimiyet fazla oluyor.

“—Bütün bunların hepsinden gaye nedir?”

Bir gönül ele getirmektir. Yani gönül kazanmaktır, kalp kazanmaktır, dost edinmektir. Gaye, Allah’ın rızasını kazanmaktır. O bakımdan inşaallah hep beraber öyle çalışalım!

d. Tevbe Edince Allah Affeder

Dördüncü hadîs-i şerîfe geldik:

Bu hadis-i şerîf Hz. Âişe Validemiz’den rivayet edilmiş. Birinci hadîs-i şerîfin ilk cümlesi gibi.

Peygamber SAS Efendimiz, muhatabı olan Hubeyb isimli

sahabiye şöyle diyor:[65]

يَا حُبَيْبُ ، كُلَّمَا أَذْنَبْتَ فَتُبْ ، قَالَ: يَا رَسُولَ الله ، إِذَنْ تَكْثُرْ ذُنُوبِى.

قَالَ: عَفْوُ اللهِ أَكْثَرُ مِنْ ذُنُوبِكَ يَا حُبَيْبُ بْنَ الحَارِثِ ! (الحكيم ، و

الباوردى عن عائشة)

RE. 496/4 (*Yâ hubeybü, küllemâ eznebte fetüb! Kàle: Yâ rasûla'llah! İzen teksür zünûbî? Kàle: Afvu'llàhi ekserü min zünûbike yâ hubeybi'bne'l haris*!)

(*Yâ hubeybü*) "Yâ Hubeyb, (*küllemâ eznebte fetüb*) bir günah işlediğin zaman tevbe et! Ne zaman günah işlesen tevbe et!" diyor.

(*Kàle*) O da o zaman: (*Yâ rasûlallah! İzen teksür zünûbî*) "Yâ Rasûlallah! Günahlarım çok olur." diyor.

"Çok günah işledim, ne olacak?" deyince, (*Kàle*) Peygamber Efendimiz cevabında şöyle buyurmuş:

(*Afvu'llàhi ekserü min zünûbike yâ hubeybü'bne'l hàris*) "Yâ Hubeybe'bne Hâris! Allah'ın afv u mağfiret etmesi, senin günahlarından daha geniştir, daha çoktur." diye babasının adıyla, resmi bir hitapla hitap etmiş.

Hani "beyefendi" falan deriz ya… "Hiç de senin dediğin gibi değil beyefendi hazretleri!" deriz ya, resmi bir eda takınarak.

"—Ey Haris oğlu Hubeyb! Bil ki Allah'ın rahmeti, mağfireti, affı senin günahından daha geniştir."

"—Ne olacak?"

"—Ne kadar çok olursa olsun, tevbe edince affeder. Allah ondan âciz mi kalır? Allah'ın affı daha geniş." buyurmuş.

O ilk hadîs-i şerîfteki mâna gibi bu da onun için. Tabii Hubeyb'in dediği gibi "Madem affolunuyormuş o halde günah işleyelim." diye işi tersinden anlamayalım! Yapılmış günahlarımıza tevbe edince

---

[65] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.122, no:4854; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.V, s.372, no:40076; Taberânî, *Dua*, c.I, s.503, no:1806; İbn-i Esir, Übdü'l-Gàbe, c.I, s.170; İbn-i Abdilber, el-*İstîab*, c.I, s.81; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.220, no:10247; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.224, no:258887.

affolunduğunu anlayalım!

e. Fâtiha Sûresi'nde Şifâ Vardır

Beşinci hadîs-i şerîf:

Câbir RA'dan rivayet edilmiş. Efendimiz bu râvîye buyurmuş ki, Allah şefaatlerine nâil eylesin:[66]

يَا جَابِرُ ، أَلا أُخْبِرُكَ بِخَيْرِ سُورَةٍ نَزَلَتْ فِي الْقُرْآنِ ؟ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ

فِيهَا شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ (هب. عن جابر)

RE. 496/5 (*Yâ câbir, elâ uhbiruke bi-hayri sûretin nezelet bi'l-kur'âni, fâtihatü'l-kitâbi, fîhâ şifâün min külli dâin*)

(*Yâ câbir*) "Ey Câbir, (*elâ uhbiruke bi-hayri sûretin nezelet bi'l-kur'âni*) Kur'an'da inmiş olan surelerin en hayırlısını sana haber vereyim mi? (*Fâtihatü'l-kitâbi*) *Fâtihatü'l-kitâb* ismiyle anılan Fâtiha Sûresi en hayırlı sûredir. (*Fîhâ şifâün min külli dâin*) Bu sûrenin içinde her hastalığa karşı şifa vardır."

Birisi hastalandı; Fâtiha'yı okuyun, üfleyin! Kendisi okusun, kendisi üflesin! Okusun, suya üflesin, içsin! Bu sûrenin kendisinde o hayır, o şifa, o bereket vardır.

Başka zamanlarda da anlattığım bir hikâyeyi tekrar size hatırlatayım:

Sahabeden (*rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*) bir grup, askerî bir hareket için seyahate gitmişlerdi. Seyahate gittikleri yerde onları ağırlamadılar. Çölde bir vahaya geldiler. Çöldeki şahıslar; oradaki kabile mensupları onları çadırlarına almadılar, yemek vermediler, su vermediler, ağırlamadılar. Onlar da gittiler, kenarda kumların üstüne yattılar.

Geceleyin içeriden bir feryat, vaveyla duyuldu. Vahadan, o çadırların olduğu yerden bir cariye çıktı, bunların yanına geldi:

"—Bizim kabilenin başkanını zehirli yılan soktu. İçinizde tedavi bilen bir kimse var mı?" diye sordu.

---

[66] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.449, no:2367; Câbir ibn-i Abdullah Ra'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.559; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.218, no:25875.

Sahabeden biri çıktı, dedi ki:

"—Ben biliyorum, tedavi yaparım."

Yılan sokmuş olduğu için adam şişmeye başlamış. Yılanın zehiri de öldürücü bir zehir; yani adam ölecek. Gitti, bir okudu; adamın şişi indi, hastalığı iyi oldu, kurtuldu. Onun üzerine o şahsa bir sürü koyun verdiler. O şahıs Medine-i Münevvere'ye geldiği zaman Peygamber Efendimiz ona sordu:

"—Neyi okudun?"

"—Yâ Rasûlallah! Fâtiha'yı okudum." dedi.

Fâtiha'yı okumuş. O Fâtiha'nın bereketine yılan sokması bile iyi olmuş durumda... O bakımdan sizin de hatırınızda olsun, hastalarınıza Fâtiha Sûresi'ni okuyun, üfleyin, Allah'ın lütf u keremiyle şifa olur.

f. Lâ Havle ve Lâ Kuvvete'ye Devam Edin!

Altıncı hadîs-i şerîf:

İbn-i Mâce, Taberânî ve diğer kaynaklar rivayet etmiş. Peygamber SAS râvîye hitaben şöyle buyurmuş:[67]

حَازِمِ بْنِ حَرْمَلَةَ ، أَكْثِرْ مِنْ قَوْلِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللّٰهِ ، فَإِنَّهَا كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ (ه. حل. عن حازم بن حرملة)

RE. 496/6 (*Yâ hàzimü'bni harmelete, eksir min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh; feinnehâ kenzüm min künûzi'l-cenneh.*)

(*Yâ hàzimü'bni harmelete*) "Ey Harmele oğlu Hâzim! (*Eksir min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh* sözünü çokça söyle; (*feinnehâ kenzüm min künûzi'l-cenneh*) çünkü o cennetin hazinelerinden bir hazinedir."

---

[67] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.275, no:3816; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.32, no:3565; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.IV, s.235, no:2394; Taberânî, *Dua*, c.I, s.475, no:1661; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.356, no:8524; İbn-i Abdilber, *el-İstiâb*, c.I, s.92; Mizzî, *Tehzîbül-Kemâl*, c.V, s.320, no:1060; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.357; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.III, s.109, no:369; Hàzim ibn-i Harmele RA'dan,

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.455, no:1965; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.223, no:25885.

Siz de biz de inşaallah bunu çok söyleyelim!

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh*) sözünün birçok tesiri vardır. Bu cümle; söyleyen insanın üzerinde mânevî birtakım tesirler meydana getirir ve en aşağısı iç sıkıntısı olmak üzere birçok derde, sıkıntıya çare olur.

Hadîs-i şerîflerden biliyoruz; hem Arş'ın hazinelerindendir, cennetin hazinelerindendir; hem de insanın sıkıntılarını def eder, dertlerine deva olur. Onun için *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh* sözünü çokça söyleyin! O zâta da Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş. Sizler de söyleyin!

Mânası şudur:

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) "Hiçbir kuvvet yoktur ki hepsi Allah'ın elinde olmasın. Onun dışında başka bir güç kuvvet sahibi yoktur. Allah ne dilerse onu yapar, istediğini ihsan eder, duayı kabul eder." gibi mânası var.

Bu, imanın temellerinden birisidir; cennetin hazinesi olması ondan oluyor. Biz mü'min kullar olarak buna inanacağız ve

inancımız bu sağlam temele dayalı olacak.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh, hiç kimse bir şey yapamaz evvelallah! Cümle cihan halkı gelse, bana bir şey yapamazlar; çünkü gücü kuvveti yapan, yaptıran Allah-u Teàlâ Hazretleridir. Güç kuvvet onun elindedir. Ben ona iltica ettim mi düşman zarar vermez." diye inanıp sağlam duracağız.

Yapacağımız hayrı yapacağız, hayırdan geri durmayacağız. Korkmayacağız, düşmandan çekinmeyeceğiz, sakınmayacağız. "Başımıza bir dert, üzüntü gelir." diye ürkmeyeceğiz. Yapmamız gereken vazifeyi korkmadan yapacağız.

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) deyip Allah'a tevekkül etmek, imanın temellerinden birisidir. Hepimizin bu zihniyette olmamız lazım. Çok yanlış zihniyetlere sahip olmuşuz.

Adam beş vakit kılıyor. Meselâ bizim bakkal; Ankara'da, mahallede beş vakit camiye gelir, iyi bir insan. Kızı bizim kızla kursa gitti. Kendisi iyi bir insan, biliyoruz; fakat içki satıyor.

"—Niye içki satıyorsun? Satmasana!" diyebiliyoruz ona.

Diyor ki:

"—Ne yapayım? Müşteri gelmiyor, kazancım az oluyor, muhtacım, müşteriyi celbetmek için mecburum."

Olmaz! Müşteriyi gönderen Allah, kazancı veren Allah, Rezzâk Allah. Onun için hiç çekinmeyecek, "Olmaz!" diyecek, bitecek.

İnsanlar günahları işlerken:

"—Efendim, işte şunu yaparsam şöyle olur da, böyle olur da…" bir sürü bahaneler ileri sürüyorlar.

Misal vermeyeyim; versem de olur ama bir sürü bahaneler ileri sürüyorlar, çekiniyorlar:

"—Ne yapayım işte… Viran olası hânede evlâd u iyâl var. Çoluk çocuğum var, mecburum kazanmak zorundayım." gibi.

Sen Allah'a tevekkül et! (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) de, sapasağlam yürü. Oradan bir zarar gelse bile Allah sana getirtmezse getirtmez, o zararın sana faydası vardır. Oradan ayrılırsın; başka bir yerde, daha hayırlı bir şeye erersin.

"—Adam dobra dobra müslümanca hareket etti. Farz edelim; başına bir sıkıntı geldi, işinden atıldı."

Atılsın. Hayırsız olduğu için Allah o kapıyı kapar, bu tarafta

başka kapı açar, daha hayırlı olur. Çünkü insanın rızkı değişmez.

Geçen gün hadîs-i şerîfte okudum. Peygamber Efendimiz SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“—İnsan rızkından kaçsa firar etse, ölümden kaçar gibi nasıl, nereye kaçarsa kaçsın, ölüm insanı gelip buluyorsa, ölecekse Azrail’den kaçmak mümkün olmuyorsa; rızkı da gelir, onu bulur.” diyor.

Rızkından firar etse, kaçsa bile rızkı onu bulur. Hata etmesi, gelmemesi, eksik kalması, şaşırması, postada gecikmesi yok bu işin, mutlaka gelir. Onun için helâlini isteyeceğiz.

“—Bu işten ayrılırsam halim ne olur?”

Ayrıl ya! Haramsa, gönlün mutmain değilse ayrıl! Çarşıda hamallık yapsan o kadar parayı alırsın. Ama Allah muhakkak başka kapı açar.

Bir kapıyı bend ederse, bin kapıyı eyler güşad.
[Hazret-i Allah’tır mâlik ü müfettihü’l-ebvâb…]

“Bir tanesini kapatırsa, bin tane başka hayırlı kapı açar.” Daha iyi olur. Sen onu illâ iyi sanıyorsun, o işin peşinde koşturuyorsun ama Allah’ın sana nasib ettiği öteki şey daha iyi olur.

Onun için (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*) sözünü söyleyelim; o sözün taşıdığı mânâyı da kalbimize yerleştirelim. Dilimizle sözü söyleyeceğiz tamam da yalnız o mânayı da gönlümüze yerleştirelim, imanımızın temeli olsun:

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*) “Allah’tan başka güç kuvvet yoktur.”

Cümle cihanın halkı bir insanın başına üşüşseler, yardım etmeye kalksalar, Allah zelîl etmişse azîz edemezler. Öldürmeyi murat etmişse yaşatamazlar. Yaşatmayı murat etmişse öldüremezler. Bunun misalleri çok:

Koca bir belde ahalisi İbrahim AS’ı öldürmek istediler, ateşte yakmak istediler. Ateş yaktılar, elleri bağlı, kolları bağlı ama öldüremediler.

Gördüğü rüya üzerine, Firavun, küçükken Mûsa AS’ı öldürmek istedi, öldüremedi. Allah onu kendisine, kendi sarayında beslettirdi, kendi sarayında büyüttürdü. Ondan sonra da ordusuyla

peşinden gitti, yine öldüremedi. Kendisi öldü, kendisi boğuldu, Musa AS kurtuldu. Bütün Peygamberlerin hayatlarında, eski ümmetlerin mâcerâlarında ibretler hep gözümüzün önünde…

Allah dilemedi mi, bir şey olmaz. Allah'ın dilediği olur. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah*'tır. Onun için sapasağlam Müslümanlığımıza bakacağız. Rızık hesabı, dünya hesabı, para hesabı, pul hesabı, mevki hesabı… Sen, "Şuna erişeyim!" diye bir hesap yaparsın. Allah bir başka hesap yapar, umduğunun tam tersi olur, tepetaklak aşağıya gidersin.

Öteki kul da Allah rızası için bir hareket yapar, "Hiç istemiyorum." der, Allah bir döndürür, lütfu ona yöneltir, ona ihsan eder. Onun için Allah'a kul olacağız.

Sen dünya istersin; ama Allah, sevdiği kulu dünyadan sakınırmış. Çünkü dünyalığa sahip oldu mu zengin olacak. Zengin oldu mu keyfe dalacak. Keyfe daldı mı vazifelerini yapmadı mı günaha girecek. Sen dünyadan mevki makam istersin, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Bir insan bir dünya makamına çıkarsa, Allah onu muhakkak ahiret makamından bir aşağıya indirir."

Sen makam istiyorsun ama ahiretine zarar oluyor. Onun için en iyisi teslim olmak, en iyisi (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) demek. "Allah ne dilerse, onun yaptığı iyi…" demek; cesur, çalışkan, fedakâr olmak, ahiret hesabı yaparak işini yürütmek, dünya hesabı yaparak değil.

"—Çocuğum çok para kazansın, sıkıntı çekmesin!" diye bir mektebe götürüp veriyorsun; dinsiz imansız yetişiyor, başına belâ oluyor, sana kan kusturuyor.

Öbür tarafta; "Çocuğum müslüman yetişsin!" diye çocuğunu bir başka tarafa veriyor. O oradan —Allah zekâ vermiş, akıl vermiş, fikir vermiş— ilerleyip, öteki adamın istediğinden daha âlâ, daha yüksek bir yere çıkıyor. Allah çıkarıyor.

O bakımdan Allah'a iyi kulluk etmeye bakalım, (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*)'ın mânâsını yaşayalım!

g. Cebrâil AS'ın Yardım Etmesi

Yedinci ve sonuncu hadîs-i şerîf:

Peygamber SAS Efendimiz, Hassan ibn-i Sâbit RA'a hitaben söylemiş:[68]

يَا حَسَّانُ ، اُهْجُ الْمُشْرِكِينَ وَجِبْرِيلَ مَعَكَ ؛ إِذَا حَارَبَ أَصْحَابِي بِالسِّلاَحِ ، فَحَارِبْ أَنْتَ بِاللِّسَانِ (خط. كر. عن حسان بن ثابت)

RE. 496/7 (*Yâ hassanü, ühcü'l-müşrikîne ve cibrîlü meake; izâ hârabe ashâbî bi's-silâhi, fehàrib ente bi'l-lisân.*)

Hassân ibn-i Sâbit RA bir şairdir. Peygamber Efendimiz'i şiirle müdafaa ederdi. Çünkü müşrikler şiir yazıp Peygamber Efendimiz'i hicv ederlerdi, müslümanları alaya alırlardı; bu da onlara cevap

---

68 Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.29, no:1209; Berâ' ibn-i Âzib RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.98; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XII, s.17; Hassan ibn-i Sâbit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.580, no:7995*; Câmiü'l-Ehàdîs*, c.23, s.228, no:25897.

verirdi. O zaman şiir, şimdiki basın gibi.

Nasıl şimdi basında, gazetede, birisinin aleyhine bir kara çalıyor, aleyhte yazı yazıyor, tepetaklak ötekisini bir methediyor, bir malı bir reklam ediyor; bakıyorsun mal satılıyor. O zaman için reklam ve propaganda vasıtası... O zaman baskı aletleri yoktu; gazete, matbaa, kitap yoktu.

O zaman Suudi Arabistan yarımadasının reklam ve propaganda aleti şairlerdi. Şairler çıkar; tekerlemeleri, şiirleri güzel söylerlerdi, herkes etraflarına toplanırdı:

"—Vay be! Ne güzel söz söyledi ya, bir daha söylesin bakalım, dur şurasını ezberleyeyim bakalım!" diye şairlerin şiirlerini ezberlerlerdi, kabilelerine gidip onları söylerlerdi.

"—Duydun mu falanca şair şöyle söylemiş." diye namları yürürdü, kabileler arasında şiirleri okunurdu.

Müslümanlık çıkınca başladılar müslümanların aleyhinde şiirler yazmaya, Peygamber Efendimiz'i kötülemeye. Peygamber Efendimiz de o zaman müslüman olanlara:

"—Siz de bunlara cevap verin, bunların sözlerini karşılayın!" dedi.

Demek ki, Müslümanlar da silaha silahla mukabele edecekler; hangi vasıta ile kendilerine zarar verilmeye çalışılıyorsa ona mukabil vasıta ile cevap vermeye geçecekler. Bugünün reklam ve propaganda vasıtası radyodur, televizyondur, gazetedir, mecmuadır, matbaadır, kitaptır.

Nasıl solcular ilk önce Millî Eğitim'den başladılar? Nasıl yazarlar ilk önce ahlâkımızı bozmak için hücuma geçti? Nasıl çevremizde kültür savaşı oluyor? Nasıl Avrupa'nın hain yazarları Peygamber Efendimiz'in hayatını yazarken çarpıttılar, İslâm tarihini yazarken çarpıttılar?

Buradaki hainler, onların eserlerini terceme ettiler, onları okuyan insanlara nasıl dinî bakımdan sarsıntı geçirttilerse, biz de kalemimizle, matbaamızla, kitaplarımızla, defterlerimizle, mecmualarımızla, gazetelerimizle, radyolarımızla, televizyonlarımızla mukabil neşriyat yapmalıyız.

Geçen gün Reşat Nuri Güntekin'in TRT'de *İstiklâl* isimli filmini seyrettim. Daha önce Cumhuriyet bayramlarında, *Bir Millet*

Uyanıyor diye bir film seyretmiştim. Askerî şeyler, kahramanlık filmi diye yapmışlar, TRT'de de Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle halka gösteriyorlar. Bir kere çoluk çocuk seyrettiği zaman utanacak sahneler var. Yani buna akılları mı ermiyor? Aptallar mı? Ne biçim şeyler, insan bunu nasıl yapar? Sen filmin içine bir genelev sahnesini nasıl koyarsın? O TRT'nin sansür kurulları ne iş yapar?

Kahramanlık filmi olduğu için bunu halkımız seyredecek; çocuk seyredecek, büyük seyredecek, bu nasıl olur? Bayağı genelev patronu var, kapı açılıyor, müşteri geliyor, içeride içki içiliyor, "Üst kata buyurun!" deniliyor; tam genelev.

Nasıl olur? Akıl mı yok? Mantık mı yok?

Ne lazım?

O halde Müslümanların radyo, televizyon, gazete, mecmua, dergi, kitap, basın yayın, kültür meseleleriyle çok yakından ilgilenmesi lazım muhterem kardeşlerim! Çünkü sen evlâdını bir okula teslim ediyorsun, o çocuk yetişiyor; zıpır yetişirse yandın. Bir zıpır yetişti mi dinsiz, imansız, edepsiz, ahlâksız, soysuz bir kimse oldu mu, gitti işte. Senin ona harcadığın milyarlar, Türkiye'de bir gencin yetişmesi için her okulda her yıl yapılan masraflar, yediği ekmekler… Fırınlarca ekmek yedi. Şu kadar masraf oldu; bu kadar giyim, bu kadar kuşam. Sonunda bu adam memleket haini olursa, zalim olursa, veyahut kıymetsiz bir insan olursa, bize hizmet etmeyen bir kimse olursa, karşı tarafa ajan olursa o zaman yandık.

O bakımdan yetiştirmeye çok dikkat etmeliyiz. Bunu inşaallah makale olarak da yazacağım. Son derece yanlış; halkın eğitiminde böyle şeyler olmaz. Halkın eğitiminde müstehcen kelime bile kullanılmaz ki. Bir kere öğrettin mi çocuk onu kapar. Bütün sözlerin hepsini bir tarafa bırakır, o müstehcen sözü kapar; gider, misafir geldiği zaman onu söyler. Sen öğretmedin ama o onu duydu, öbür tarafta onu söyler muhterem kardeşlerim.

Halkın eğitimi ince bir iştir; edepli, terbiyeli, dinli imanlı; soyunu, tarihini, mazisini, örfünü, âdetini bilen insanlar bu reklam filmlerini filan çevirmeli.

Elli sene önce kadın, nişanlısıyla aynı masada oturuyor. Ya bu filme kargalar bile güler. Eskiden nişanlısının burnunun ucunu

görmezdi. Annesi görürdü, nişanlarlardı, düğün günü görürdü. Bunların haberi yok.

Eskiden kadınlar çarşıda pazarda dolaşmazdı. Saçları arkadan çıkmış, önden çıkmış, üstüne bir tülbent takmış. Eskiden öyle baş örtülmezdi. Nişanlısıyla göz göze bakışmazlardı. Bilmiyorlar, milleti tanımıyorlar, milletin ne istediğinden haberleri yok.

Neden? Kabahat senin, kabahat benim; arzumuzu belirtmiyoruz. Kültür meseleleriyle ilgilenmemiz lazım, örfümüzü âdetimizi korumamız lâzım. Dünyada başka bir Türkiye daha var mı?

İslâm ülkeleri kendi kültürlerine sahip olacak. İngiliz, Rus, Fransız, İtalyan kültürünü yenmek için kendi kültürümüzün sahibi olacağız. Nasıl Hassan ibn-i Sâbit'e bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz vazife vermişse biz de kültür çalışmalarında vazife alacağız.

Onun için dergiler çıkarıyoruz. Fırsat bulsak, imkân bulsak, para bulsak gazete çıkarırız. Vakit bulsak yayınevi, müstakil radyo yayını çıkarırız. "Yarın öbür gün" deniliyor, beş on sene sonra mı olur? İki sene sonra mı olur? "Televizyon kanalları özel şirketler tarafından hazırlanacak." deniliyor.

Ben de istiyorum benim bir özel kanalım olsa, ben de bak ne güzel filimler yaparım. Ne güzel programlar hazırlarım, herkes benim programımı izler. Herkes bana abone olur. Çünkü ben halkımın içinden geliyorum, halkımın ne istediğini biliyorum. Böyle uydurma şeylerle halkı kan ağlattırmam!

Çoluk çocukla oturmuş, aile seyredip duruyorken getiriyor genelev sahnesini karşısında bayağı genelev yani mecazî filan söylemiyorum onu film olarak getiriyor. Bir de kahramanlık filmiymiş.

Onun için bak ne demiş Peygamber Efendimiz, dikkatinize sunuyorum:

يَا حَسَّانُ، اُهْجُ الْمُشْرِكِينَ وَجِبْرِيلَ مَعَكَ؛ إِذَا حَارَبَ أَصْحَابِي بِالسِّلاَحِ، فَحَارِبْ أَنْتَ بِاللِّسَانِ .

(*Yâ hassanü*) “Ey Hassan, ey şairim! (*Ühcü'l-müşrikîne*) Müşrikleri hicvet; müşrikler aleyhinde şiir yaz, onların yanlışlıklarını bildir; (*ve cibrîlü meake*) ve Cebrâil de senin yanındadır, korkma!”

“—Cebrâil AS seni te'yid eder, senin aklına kelimeleri getirir, kafiyeye, vezne uygun düşürür, güzel şey yazarsın. Meraklanma Cebrail senin yanında; onlara cevabı ver. Çünkü onlar puta tapıyorlar, Allah'ın dinine karşı çıkıyorlar, Peygamberine harp ilan etmişler, sen onlara cevabı yaz!” diyor ve arkasından buyuruyor:

(*İzâ hârabe ashâbî bi's-silâhi*) ““Diğer sahabelerim müşriklerle silah ile harp ederlerken, (*fehàrib ente bi'l-lisân*) sen de dilinle harp et!”

Demek ki, dille yapılan savaş da bir savaşmış, kalemle yapılan savaş da bir savaşmış.

Bu konuda başka bir rivayet şöyle: İmam Buhârî'nin, Müslim'in ve daha başka kaynakların rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz Hassân ibn-i Sâbit isimli şair sahabiye şöyle buyurmuş:[69]

اُهْجُ الْمُشْرِكِينَ ، فَإِنَّ رُوحَ الْقُدُسِ مَعَكَ ! قَالَهُ لِحَسَّانَ

(ط. حم. خ. م. ن. ع. عن البراء)

RE. 154/2 (*Ühcü'l-müşrikîne feinne ruha'l-kudüsi meake, kàlehû li-hassân.*)

(*Ühcü'l-müşrikîn*) “Müşriklerin İslâm aleyhindeki yalan dolan, iftira dolu hicviyelerine, kötü şiirlerine, kötülemelerine, karalamalarına, taşlamalarına sen karşılık ver, onları cevaplandır! Müşrikleri hicveyle!.. (*Feinne rûha'l-kudüsi meake*) Çünkü, Rûhü'l-Kudüs senin yanında, seni destekleyecek!” diyor Peygamber

---

[69] Buhàrî, *Sahîh*, c.IV, s.1512, no:3897; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.298, no:18665; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.49, no:1209; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.273, no:26020; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.80, no:8295; Hatîb-i Bağdâdî, *Tarih-i Bağdad*, c.XIV, s.31, no:7371; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.410, no:527; Berâ ibn-i Àzib RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.1023, no:33250; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.X, s.224, no:9478.

Efendimiz.

Rûhü'l-Kudüs, Cebrâil AS'ın sıfatıdır, lakàbıdır. Yâni Cebrâil AS Peygamber SAS Efendimiz'in hitab ettiği bu şair sahabisini destekleyecek, cevapları güzel versin diye...

Ben sevindim. Çok seviniyorum, haber geliyor:

"—Hocam! Senin mecmuanı okudum, uyandım, doğru yola geldim, gerçekleri görmeye başladım."

Ne güzel! Seviniyorum. Uyanmış, ciddiyete sahip olmuş, işe gitmeden önce din kitaplarını okuyormuş, kültürünü arttırıyormuş, iş vakti gelince işe gidiyormuş. Gayet kaliteli, gayet kültürlü bir insan haline gelmiş.

Muhterem kardeşlerim! O bakımdan Peygamber SAS Efendimiz'in Hassan ibn-i Sabit'e; "Hadi bakalım şiir söyle, müşriklere cevap ver!" dediği gibi, biz de kâfirlere cevap vereceğiz. Cevap vermek zorundayız.

Peygamber Efendimizin sünneti ile alay ediyorlar. Çok hanım almasıyla alay ediyorlar. Çok hanım almasını bir kusur, kabahat gibi gösteriyorlar. Sanki Peygamber Efendimiz hak peygamber değilmiş gibi gösteriyorlar.

Peygamber Efendimiz delikanlılık çağlarında kendisinden 15 yaş büyük bir kimse ile evlendi. Hiç öyle güzel kız ve sâire peşinde koşmadan, Hz. Hatice Vâlidemiz'le evlendi. Vefat edinceye kadar sadece onunla beraber evlilik yuvasını sürdürdü. O vefat ettikten sonra da ömrünün sonuna kadar öteki vâlidelerimizin yanında Hz. Hatice'yi hürmetle, sevgiyle yâd etti. "Onun durumu başkaydı, onun hali başkaydı." diye yâd etti.

Yaşlandıktan sonra, kocasız kalmış filanca kimseyi "Pekiyi bu da eşim olsun." diye yanına aldı, filancayı aldı. Peygamber Efendimiz'in evliliklerinde hikmetler var. Yani en güzel insanları almış değil. Hikmete mebni, bir sebebe mebni almış.

Şimdi solcular; Peygamber Efendimiz çok evlendi, küçük yaşlı kimseyle de evlendi filan diye onu bizim aleyhimize bir şey olarak, yani "Sizin dininiz hak din değil." demeye getiriyorlar açıkçası…

Şu anda silahlı savaş yok, kültür savaşı var. Biz de burada vazifemizi bileceğiz, destekleyeceğiz, çalışacağız, uğraşacağız.

Yirminci yüzyılın İslâmî çalışma sistemi budur muhterem kardeşlerim. O zaman şiirleymiş. Eğer şimdi de şiirle olsa, ben oturur şiir yazarım. Evelallah yazmışlığım da var, gücüm de yeter ama şimdi şiirle uğraşacak zaman değil.

O zaman, “Sen şiirle cevap ver!” demiş Peygamber Efendimiz. Şimdi basın çok önemli… Bunun önemine dikkatinizi çekerim. Siz de hepiniz bu hususta yardımcı olun!

Allah hepinizden razı olsun. Dünya ve ahiretin hayırlarına cümlenizi, cümlemizi erdirsin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

01. 11. 1987 – İskenderpaşa Camii

10. TEBLİĞ VE İRŞAD ÇALIŞMALARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin'il-mustafâ ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا خَالِدُ ، لِمَ تُؤْذِي رَجُلاً مِنْ أَهْلِ بَدْرٍ ، لَوْ أَنْفَقْتَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا لَمْ تُدْرِكْ عَمَلَهُ (ع. حب. طب. حط. ك. كر. عن عبد الله بن أبى أوفى)

RE. 496/8 (*Yâ hàlid, lime tü'zî racülen min ehl-i bedr? Lev enfakte misle uhudin zeheben lem tüdrik amelehû.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!
Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı ve ikramı dünyada ve ahirette cümlenize nail ve vasıl olsun.
Peygamberimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS hazretlerinin hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, taallüm ve tefeyyüz eylemek üzere şu hadis meclisini açmış bulunuyoruz.
Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamazdan önce Peygamber Efendimiz'in ruh-u pâkine; sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın bir nişanesi olarak tarafımızdan acizâne, fakîrâne hediye edilmek üzere ve onun cümle âl'inin, ashâbının, etbâının, ahbâbının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına, cümle evliyâullah-

ı mukarrabînin ruhlarına, hasseten sâdât ve meşâyih-i turuk-ı aliyyemizin ervahına;

Kendisinden feyz aldığımız Hocamız Mehmed Zâhid Kotku ibn-i İbrâhim el-Bursevî Hazretleri'nin ruhuna, kitabını okuduğumuz üstadımız Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi hazretlerinin ruhuna, bu hadîs-i şerîfleri bize nakil ve rivayet etmiş olan hadis alimlerinin ve râvilerinin ruhlarına;

Bu beldeleri Allah Allah diye diye mallarını, canlarını, her türlü varlıklarını feda ederek fethetmiş olan fatih ecdadımızın, Fatih Sultan Mehmed Hân'ın ve mübarek ordusunun ve sâir mücahidlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayrât u hasenât sahibi olan zevâtın ve bilhassa şu caminin bânisi İskender Paşa'nın, bu camiyi gerektikçe tamir ve tecdid eylemiş olanların ruhlarına hediye olsun diye; bu camiden güzerân eylemiş olan imamların, müezzinlerin, hatiplerin, vaizlerin, cemaatlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Hasseten uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere nice zahmetler ihtiyar ederek, nice fedakarlıklara katlanarak şu meclise cem olmuş olan kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; sizlerin ve bizlerin Rabbimizin rızasına uygun ömür sürmemize, rızasını kazanmamıza, huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye bir Fâtiha-i Şerîfe, üç İhlâs-ı Şerîf okuyup öyle başlayalım:

……………………..

a. Bedir Ehlinin Üstünlüğü

Az önce metnini okumuş olduğum bugünün ilk hadîs-i şerîfi, takip ettiğimiz Râmûzü'l-Ehâdîs isimli kitabın 496. sayfasının 8. hadîs-i şerifîdir. Metnini merak edenler, ezberlemek isteyenler, başkalarına söylemek isteyenler olabilir. Bu sayfaları hatırlarında tutsunlar. 496/8.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[70]

---

[70] İbn-i Hibban, *Sahih*, c.XV,s.565, no:7091; Taberani, *Mu'cemü's-Sagir*, c.I, s.348, no:580; Bezzar, *Müsned*, c.I,s.499, no:3365; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.IX, s.581, no:15878; Hatib-iBağdadi, *Tarih-i Bağdad*, c.XII, s.149, no:6609; İbn-i

يَا خَالِدُ ، لِمَ تُؤْذِي رَجُلاً مِنْ أَهْلِ بَدْرٍ ، لَوْ أَنْفَقْتَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا لَمْ تُدْرِكْ عَمَلَهُ (ع. حب. طب. حط. ك. كر. عن عبد الله بن أبى أوفى)

RE. 496/8 (*Yâ hàlid, lime tü'zî racülen min ehl-i bedr? Lev enfakte misle uhudin zeheben lem tüdrik amelehû.*)

(*Yâ hàlid*) "Ey Hàlid, (*lime tü'zî racülen min ehl-i bedr*) Bedir Savaşı'na katılmış mübarek mücahidlerden bir kimseyi niye ezâlandırıyorsun? (*Lev enfakte misle uhudin zeheben lem tüdrik amelehû*) Eğer sen şu gördüğün koca Uhud Dağı gibi altın infak etsen, sadaka versen, tasadduk eylesen, fukarâya dağıtsan onun amelinin derecesine yaklaşamazsın. Derece bakımından onu yakalayamazsın, o seviyeye gelemezsin; böyle mübarek bir adamı niye rahatsız ediyorsun?"

Hitap ettiği şahıs meşhur mücahid komutan, usta asker Halid ibn-i Velid el-Kureyşî el-Mahzumî. Kahramanlığıyla, komutanlığındaki dirayeti ile tanınmış kimse. Peygamber Efendimiz onu "Sen Allah'ın kılıcısın!" diye methetmiş. Çünkü kılıcı çekip karşı tarafa vurdun mu devirir keser gider; o da düşmana gitti mi alt edip öyle geliyordu. Nice fütuhat yapmış meşhur komutan: Dımaşk şehri, Şam arazisi Halid ibn-i Velid'in eliyle müslümanların arazisine katılmış. Hàlid ibn-i Velid, meşhur komutan. Suriye'de, Hama şehrinde medfun...

Bizim ziyaret ettiğimiz zamanlarda bir camisi vardı, camisinin avlusu vardı, caminin avlusunda âbide vardı. Sonra Hafız el-Esed denilen adam orada "Müslümanları tepeleyeceğiz···" derken şehrin altını üstüne getirince, o cami şimdi var mı yok mu bilmiyorum. Suriye'ye bir daha gitmediğim, gidemediğim için durumunu şu anda bilmiyorum. Öyle bir kimse. Halid ibn-i Velid kahraman bir

---

Asakir, *TarihiDimaşk*, c.XVI,s.242; İbn-i Abdilber, el-İstiab, c.I,s.127, no:Abdullah ibn-iEbi Evfâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummal,c.XII, s.40, no:33901; *Camiü'l-Ehadis*, c.23, s.233, no:25911.

adam, çok gazalara katılmış bir insan. O âbideye de bu sözlerini yazmışlar, o diyor ki: ki:[71]

لَقَدْ شَهِدْتُ مِائَةَ زَحْفٍ، وَمَا فِي بَدَنِي مَوْضِعُ شِبْرٍ إِلاَّ وَفِيهِ ضَرْبَةُ سَيْفٍ، أَوْ طَعْنَةُ رُمْحٍ، أَوْ رَمْيَةُ سَهْمٍ؛ ثُمَّ هَا أَنَا أَمُوتُ عَلَى فِرَاشِي كَمَا يَمُوتُ الْعِيرُ، فَلاَ نَامَتْ أَعْيُنُ الْجُبَنَاءِ!

(*Lekad şehidtü miete zahfin*) “Yüz tane savaşa girdim. (*Ve mâ fî bedenî mevdıu şibrin illâ ve fîhi darbetü seyfin, ev ta’netü rumhin, ev rumyetü sehmin*) Şu benim vücudumda bir kılıç darbesi, bir ok veya bir mızrak yarası olmayan bir karış yer bulamazsınız.” diyor.

Her tarafı yaralanmış. Savaşlar oyuncak değil, can pazarı... Vuruyorsun, kırıyorsun, yaralıyorsun, yaralanıyorsun filân. “Yüz tane savaşa girdim!” diyor.

(*Ve hâ ene emûtü alâ firâşî!*) “İşte görün, şimdi yatağımda ölüyorum! (*Felâ nâmet a’yünü’l-cübenâe!*) Korkakların gözleri açılsın, uyumasınlar! Akılları başlarına gelsin! Korkmağa lüzum yok, öldürmeyince Allah öldürmüyor. İşte görüyorsunuz, yatağımda ölüyorum.” diyor.

“—Demek ki öldüren, yaşatan kim imiş?”

“—Allah celle celâlüh!”

“—Bir işi olduran, oldurmayan kim imiş?”

“—Allah celle celâlüh!”

“—O bir şeyi murad ettiği zaman, kim karşısında durabilir?”

“—Hiçbir şey ve hiçbir kimse karşısında duramaz!”

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (يس:٨٢)

---

[71] İbn-i Esir, *Üsdü’l-Gàbe*, c.I, s.313; İbn-i Abdilber, *el-İstîâb*, c.I, s.127.

(*İnnemâ emruhû izâ erâde şey'en en yekùle lehû kün feyekûn*) "O bir şeyin olmasını istediği zaman ol der, onun planladığı şekilde o iş öyle olur." (Yâsin, 36/82)

Olmaması mümkün değil. Çünkü her şey ona mutî olmak zorundadır. Sadece küstah, aciz, zalim, zalûm, cehûl, hürriyet verdiği, irade-i cüz'iye vermiş olduğu şu insan nesli olarak biz âsi oluyoruz. Allah'a bizden başka âsi olan yok!

Cinlerden şeytan âsi gelmiş, bir de biz insanlar âsi geliyoruz; her şey mutî… Yeryüzü mutî, hücreler, moleküller, atomlar mutî, rüzgârlar, güneş, ay, yıldızlar… her şey itaat içinde, hepsi mutî; bacak kadar boyumuzla bir biz âsiyiz! Allah bize akıl fikir versin!

Hâlid ibn-i Velîd RA ile Abdurrahman ibn-i Avf RA arasında bir soğukluk, çekişme olmuş. Abdurrahman ibn-i Avf; Aşere-i Mübeşşere'den, cennetle müjdelenmiş sahabedendir. Bedir savaşına katılmış.

Bedir savaşına katılmanın müstesna bir mânâsı ve sevabı var:

Müslümanlar zayıf, kâfirler kuvvetli; müslümanların ilk yaptığı büyük mücadele! 313 kişi ile Bedir'e gidiyorlar, Kureyş 900 küsur kişilik bir ordu gönderiyor; üç misli fazla… Bu mübarekler orada onlarla çarpışıyorlar. Bedir gazası oluyor, el-hamdü lillâh, Allah'ın lütf u keremiyle muzaffer dönüyorlar.

Bu savaş çok önemli, bu savaşa iştirak fevkalade kıymetli. Bu savaşa iştirak etmeyenler dizlerini çok dövdüler, çok pişmanlık duydular. Bu savaşa katılanlar çok şerefler elde ettiler.

Seyfullah; Allah'ın kılıcı olan Halid ibn-i Velîd RA daha sonraki bir zamanda Abdurrahman ibn-i Avf ile münakaşa etmiş. İkisi de sahabi. İnsanların bazen böyle şeyleri oluyor; münakaşa etmişler, sert konuşmuş. Peygamber Efendimiz Hâlid ibn-i Velîd RA'a diyor ki;

"—Ey Hâlid! Bedir savaşına katılmış, Bedir ehli olan bir adamı sen niçin ezalandırıyorsun? Şu Uhud dağı kadar altını sadaka versen, hayır yapsan onun derecesine erişemezsin. Öyle yüksek bir insana nasıl olur da sen böyle eza verirsin?"

Uhud dağı —Medine-i Münevvere'ye gidenler bilirler— koskocaman bir dağdır. Medine ovadır, Medine'nin bir yanında kocaman, heybetli, güzel, sevimli bir dağ.

Peygamber Efendimiz:

"—Ben Uhud'u severim, Uhud bizi sever." buyurdu, biz de seviyoruz.

Uhud dağı çok güzel bir dağdır, büyük bir dağdır. Kocaman ovada yekpare, tek olduğundan Uhud diye isimlendirilmiş; *ehad* kelimesi ile mâna ilişkisi var. Ovanın ortasında sıradağ gibi uzunlamasına uzanmış kocaman bir şey. "O kadar altını harcasan onun derecesine, seviyesine gelemezsin!" diyor. Allah şefaatlerine nail eylesin…

İnsanların bazen iyi insanlara muhalefeti olur. Hayatımızda bizim de böyle hatalarımız olmuştur. İyi insanın karşısına çıkmamak lazım, karşısındaki insan mübarek bir kimse ise çıkmamak lazım; çıkarsa Allah'ın gazabına uğrar!

Allah'ın evliyâsından, dostlarından bir dostun karşısına hasım olarak çıkmak Allah'a harp ilan etmek gibidir. Allah öyle sayıyor:

"—Kim benim dostlarımdan birine karşı çıkarsa onu, bana harp

ilan etmiş sayarım!” diyor.

Çünkü Allah dostu, Allah'ın dostu, sevgilisi, velisi olan bir kimseye kalkıp da eza cefa edilmez, edilmemesi lâzım. Eden insan hayır bulmaz, felâh bulmaz, iyi bir neticeye uğramaz; başına büyük belâlar gelir. İnsanlar günahları güle güle yapıyorlar ama burunlarından fitil fitil gelir.

Geçen gün birisini anlatıyorlardı:

Kendisinde olmayan malı, tapu oyunları ile üstüne geçirmiş. Sayıverdiler; bir kardeşi bilmem hangi şehirde, hangi felâkette ölmüş, falanca kardeşi bilmem hangi belaya uğramış; ailesi iflah olmamış!

Sen o vakıf malını geçirdin, filanca şeyi böyle yaptın ama sonucu işte böyle olur. Onun için Allah dostları ile zıtlaşmaktan sakınılması lâzım! Siz de karşınızdakilere, mübarek insanlara zıt çıkmaktan sakının, çekinin.

Tabii biz hüsnü zan eyleriz: Her mü'min Allah'ın dostudur! Allah indindeki derecesini nereden bilelim? Onun için hiç kalp kırmamaya, kimseyi ezalandırmamaya, üzmemeye dikkat ederiz, etmemiz lâzım! Kimseyi incitmeyeceğiz. Kendi aramızda şefkatli, merhametli, muhabbetli olacağız, birbirimizi incitmeyeceğiz.

Yunus Emre'nin dediği gibi olacağız:

Dövene elsiz gerek,
Sövene dilsiz gerek,
Derviş gönülsüz gerek;
Sen derviş olamazsın!

Kahramanlığımız, babayiğitliğimiz, kabadayılığımız varsa kâfire, din düşmanlarına karşı kahraman olacağız, bizi gördüğü zaman adamın ödü patlayacak; öyle olmamız lazım.

Şimdi işler tersine döndü. İngiliz'miş, Fransız'mış, Amerikalı'ymış bilmem ne; turistleri gören yelkenleri suya indiriyor. Her türlü iltifat, her türlü hürmet, sevgi, saygı ona var. Bir sakallı mübarek insan görseler kaşlarını çatıyor.

Şarkıda dediği gibi:

Elinde terazi var,

Cebinde çerezi var,
Ellerle güler oynar,
Menimle garazı var!

Bizim ahalinin bir kısmı bu hale gelmiş. Neden?

İmanı sakatlanmış, terazisi bozulmuş; her şeyi ters görüyor. Ölçüler çapraz, ters dönmüş. Gözüne iyiler kötü, kötüler iyi görünüyor. Allah hidayet eylesin.

b. En Güzel Sığınma Duaları

İbn-i Hâbis el-Cühenî RA'dan rivayet edilmiş. Temim kabilesinden sahabe olan bir kimse. Peygamber Efendimiz SAS bu mübarek sahabisine RA hitaben diyor ki:[72]

يا ابن حابس ، أَلا أُخْبِرُكَ بِأَفْضَلِ مَا تَعَوَّذَ بِهِ الْمُتَعَوِّذُونَ : قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ، وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ، هُمَا الْمُعَوِّذَتان (هب. عن ابن حابس الجهنى)

RE. 496/9 (*Yâ Hâbis! Elâ uhbirüke bi-efdali mâ taavveze bihi'l-müteavvizûn? Kul eûzu bi-rabbi'l-felak ve Kul eûzu bi-rabbi'n-nâs; hüve'l-muavvezetân.*)

Elâ uhbirüke bi-efdali mâ taavveze bihi'l-müteavvizûn? "Sığınan insanların sığınmak için söylediği sözlerin en güzelini sana haber vereyim mi? Onlar *Kul eûzu bi-rabbi'l-felak* ve *Kul eûzu bi-rabbi'n-nâs* sûreleridir."

Hepimizin bildiği sûreler! Kur'ân-ı Kerîm'in en son sayfasında

---

72 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.152, no:17427; Şeybani, *el-Âhâd ve'l-Mesâni*, c.IV, s.400, no:2574; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.517, no:2574; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.II, s.113, no:559; Taberâni, *Dua*, c.I, s.303, no:980; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1266; İbn-i Sa'd, *Tabâkàt*, c.II, s.212; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXIV, s.34, no:7480; İbn-i Âbis el-Cühenî RA'dan.

Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.440, no:7847; İbn-i Âmir el-Cühenî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.486, no:2129; *Câmü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.66, no:25575.

üç tane sûre vardır. Kur'ân-ı Kerîm artık hatmolucak, sonuncu sayfası: *Kul hüva'llàhü ehad, Kul eûzu bi-rabbi'l-felak, Kul eûzu bi-rabbi'n-nâs.* Üç tane sûre vardır.

İnsanlar Allah'a sığınmak istediği zaman bir şeyler söyleyecek değil mi?

"—Yâ Rabbi! Sen beni koru, hıfzeyle, sana sığınırım, sen beni sakın, kolla!.." filan diyecek. İşte bu söylenecek sözlerin, yapılacak duaların en faziletlisi budur.

El-hamdü lillâh ki, Rabbimiz bize bu sûreleri ikram eylemiş. Bu sûreler Kur'ân-ı Kerîm'imizde var, bunları okuruz tamam. Gece yatarken, başımız bir derde girdiği zaman, sığınmak istediğimiz zaman bunları okuruz:

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ . مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ . وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ . وَ

مِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ. وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (الفلق:١-٥)

(*Kul eùzü bi-rabbi'l-felak. Min şerrî mâ halak. Ve min şerri gasikîn izâ vekab. Ve min şerrin neffâsâti fi'l-ukad. Ve min şerri hâsidîn izâ hased.*) (Felak, 113/1-5)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . مَلِكِ النَّاسِ . إِلَهِ النَّاسِ . مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ

الْخَنَّاسِ . الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ . مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاس .

(الناس:١-٦)

(*Kul eûzu bi-rabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yüvesvisu fî sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs.*) (Nas, 114/1-6)

Her mahlûkun şerrinden korunmak için, büyü, sihir yapanların sihrinin boşa çıkması için, düğümleri düğüm düğüm düğümleyip de üstene üfürüp üfürüp de karşı tarafa kötülük yapmak isteyenlerin

kötülüklerini engellemek için, şeytanın şerrinden, insanların kötülerinin şerrinden mahfuz olmak için bu sûreleri okumak lazım. Sabah okuyun, akşam okuyun!

Kul hüva'llàhu ehad da muavvezâttandır, bu hasseye sahip olan sûrelerdendir. Üçüne birden *Muavvezât* denilir. Son ikisine, tesniye sigasıyla olması dolayısıyla *Muavvizeteyn* denir. Üçü birden bahis konusu olunca muavvezât denilir: *Kul hüva'llàh, Kul eûzu bi-rabbi'l-felak, Kul eûzu bi-rabbi'n-nâs* sûreleri kıymetli sûrelerdir. Çok hıfz etme, koruma kabiliyeti hassesi olan sûrelerdir. Bunları okuyun, insan en iyi bunlarla sığınmış olur.

Bakıyorsun; bizim hacı kardeşlerimizden, hoca, dindar, sevdiğimiz kardeşlerimizden bazısı kalkmış üfürükçüye gitmiş, kalkmış büyü vs. var filan diye hocaya gitmiş.

Bu işin de istismarcıları var, onlar da "Tamam sana büyü yapılmış, şunu şöyle yap da böyle olsun…" diye adamı adamakıllı işkillendiriyorlar, üstüne bir sürü şüpheler daha oluşturuyorlar.

Ben hayret ediyorum, şaşıyorum. Allah akıl fikir versin. Güya müslüman, güya derviş…

"—Oraya neden gittin?"

Hayret ediyorum; *Kul hüva'llàhu ehad, Kul eûzu bi-rabbi'l-felak, Kul eûzu bi-rabbi'n-nâs* oku, tamam.

Büyü yapıldı diye bir vesvese geliyor, yuva yıkılıyor. Büyü yapıldı diye bir vesvese, iki kimse darılıyor…

"—Evin köşesinde şöyle bir şey buldum…"

Bul, *Kul hüva'llàh, Kul eûzu bi-rabbi'l-felak, Kul eûzu bi-rabbi'n-nâs* oku, geç git! Zihinlerinde büyüte büyüte artık bir hastalık halinde! Allah'a sığının;

Allah'a sığınmak laf ile olmaz, tevekkül laf ile olmaz. Allah'a sığının, dayanın, güvenin başka bir şeye lüzum yok. Hocaya gidiyor, para veriyor bilmem ne; dini iyi bilmemekten doğan saçmalıklar.

c. Ey Hassan, Kâfirlere Cevap Ver!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[73]

---

[73] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.245, no:434; Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.279, no:4540; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.411, no:6017; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.41, no:3587;

يَا حَسَّانُ ، أَجِبْ عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؛ اَللَّهُمَّ أَيِّدْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ (حم. خ. د. ن. خز. حب. عن حسان وأبى هريرة)

RE. 496/10 (*Yâ hassânu, ecib an rasûli'llâhi salla'llàhu aleyhi ve sellem; Allàhümme eyyidhû bi-rûhi'l-kuds.*)

Peygamber Efendimiz'in sahabesinden şairleri vardı, onlardan bir tanesi Hassan ibn-i Sabit'di. Ufak tefek bir sahabe ama çok güzel şiirler söylemiş, Müslümanlığı müdafaa etmiş. Müşriklerin şiir yoluyla söylediklerine cevap vermiş.

O zaman şiir; bir propaganda aracı, şimdiki zamanın basın gazetesi vs. gibi tesirli bir şey. Birisi bir şey söyledi mi, bir panayırda okundu mu kulaktan kulağa bütün kabilelere yayılıyor, laf oluyor, yerleşiyor; artık herkes onu konuşuyor, dedikodu mevzuu oluyor.

İşte o zaman müşrikler Peygamber Efendimiz'e hiciv, kötüleyici şiirler yazdıkları zaman Peygamber Efendimiz de silaha silahla mukabele kaidesine uygun olarak mü'min kimselere "Siz de bunlara İslâmî şiirler yazarak cevap verin!" buyuruyor, emrediyor; onlar da yazıyorlar.

Kur'ân-ı Kerîm'de de Şuarâ Sûresi vardır. Allahu Teâlâ hazretleri orada şuarânın dine hücum edenlerinin ne kadar kötü kimseler olduğunu bildiriyor. Sonunda buyuruyor ki:

وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ. أَلَمْ تَرَى أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ. وَ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لاَ يَفْعَلُونَ (الشعراء: ٢٢٤-٢٢٦)

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.237, no:20892; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.298, no:6500; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.12, s.384, no:2975; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.51, no:10000; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.179, no:3053; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.304, no:2309; Hassan ibn-i Sabit ve Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.672, no:33247; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.227, no:25895.

(*Ve'ş-şuarâü yettebiuhümü'l-gàvûn. Elem terâ ennehüm fî külli vâdin yehîmûn. Ve ennehüm yekùlûne mâ lâ yef'alûn.*) "Şairlere gelince, onlara da sapıklar uyarlar. Onların yapmadıkları şeyleri söylediklerini; her saçma sapan konuda, vâdide atıp tuttuklarını görmedin mi?" (Şuarâ, 26/224-226)

"—Yapmadıkları işleri söylerler, palavra atarlar. Her türlü azgınlık taşkınlık yolunda at oynatırlar. Allah'ın sapık, şaşkın insanları onlara giderler, kulak verirler, dinlerler, tâbi olurlar, değer verirler. Bir dedikodu makinesi halinde çalışırlar."

إِلاَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللهَ كَثِيراً وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا (الشعراء:٢٢٧)

(*İlle'llezîne âmenû ve amilu's-sàlihât*) "Ancak iman edip Allah'ın rızası istikametinde güzel, iyi işler yapanlar, (*ve zekeru'llàhe kesîran*) Allah'ı çok çok zikredenler, (*ve'ntasarû min ba'di mâ zulimû*) ve İslâm hücûma uğradığı zaman, elindeki o beyan kuvvetini İslâm'ın hizmetine koymuş mücâhid şairler başkadır." (Şuarâ, 26/227)

Demek ki şiirin İslâm'ı korumak için söylenen cinsi uygunmuş. Fuzûlî de:

"—Bu âyet-i kerîmelerin baş tarafları olsaydı, arkasından bu cümle gelmeseydi şairlerin hepsi mahvolacakken, imdat simidi, cankurtaran simidi gibi öteki kısmı yetişip biz şairleri kurtarmıştır." diyor.

Fuzûlî, divanının baş tarafında böyle yazmış. Öyledir.

Her şey niyete göredir. İnsan televizyonu hayra kullanılırsa hayır vasıtası olur, Kur'an öğrenmekte kullanırsa sevap olur. Şerde kullanılırsa şer vasıtası olur. Teyp; vaazı alırsın başka yerde dinletirsen sevap olur. Şarkı türkü alır, onu dinler, dinletirsen günah olur.

Birisi bir arkadaşın arabasını emanet almış, beni de bindirdi. Baktım orada teyp var.

"—Teybe bir şeyler koyun, dinleyelim." dedim.

Kur'ân-ı Kerîm sûreleri, ilahiler olabiliyor…

“—Hocam maalesef, burada gördüğün bantların hepsini ben biraz önce teybin içine soktum çıkarttım; hepsi de caz, tangırtı tungurtu… filan; hepsi berbat!” dedi.

Araba emanet ya…

İşte o günah! Aynı teyp, aynı makine günaha da kullanılabilir sevaba da kullanılabilir. Bıçak, silah; müslüman, harpte kâfire karşı kullanır, hayırlı bir şey olur. Sulhta bir masum insana kullanılır, şer aleti olur.

Şiir de öyle bir alettir. Dedelerimiz şiiri çok iyi, gayet iyi yolda kullanmışlar. Yunus Emre’nin şiirlerinin her birisi birer vaaz değil midir?

Şol cennetin ırmakları
Akar Allah deyu deyu…

derken, yüreğimizin yağı erimez mi? Gözlerimiz yaşarmaz mı?

Dervişlikle ilgili şeyleri söylediğimiz zaman Yunus Emre’nin tarif ettiği dervişlere ne kadar hayran kalırız. Boynu bükük, gözü yaşlı, hassas, hizmet ehli, mübarek insanlar. Neredeyse şiirlerini öpeceğimiz gelir. İşte şiir söylemiş; şiirle Kur’an tefsiri yazmışlar, şiirle lügat yazmışlar, şiirle hadis kitabı yazmışlar, hadisi yazmış, altına onu şiir haline getirmiş...

“—Olur mu böyle şey?”

Peygamber Efendimiz bile yaptırdı. Bir gün söyledi ki:

“—Sizin üç tane arkadaşınız, dostunuz olsa birisi siz hayattayken etrafınızda bulunsa, sizi desteklese, ondan sonra desteklemese; birisi sizi öldükten sonra da kabre koyuncaya kadar gelse, hizmetinizde bulunsa, ondan sonra kabirden dönse, desteklemese; birisi de kabirde de sizin yanınızda bulunsa, bu dostlardan hangisini istersiniz?”

“—Tabii kabirde de bize yoldaş olacak dostu isteriz.” deyince, Peygamber Efendimiz izah etti:

“—İnsanın hayatta iken kendisine yardım edecek dostu malıdır, paradır; hayra sarf ederse, sadaka-i câriye yaparsa sevap kazanır... Öldü mü, mal varisin olur, bitti. Yatakta son nefesini verdi mi mal gitti, başkasının oldu.

İkincisi: İnsanın dostları, hısımı akrabasıdır; son vazifelerini yaparlar vefat ettikten sonra bedenini, cesedini ortada bırakıp

kokuşturmazlar. Yıkarlar, kefenlerler, namazını kılarlar, kabir kazarlar, insanı kabre koyarlar.”

Bu da bir vazife, tamam bu da güzel. Mü’minin mü’mine son vazifesi, bu da güzel ama kabre giremezler ki! Annesi olsa, babası olsa kimse kabre, gömülenin yanına girmez. O mânevî bakımdan yalvarsa; “Ne olur, burada korkuyorum; biraz yanıma gelsene, otursana…” dese kimse duramaz, kalkar giderler. Onların ahbaplığı kabre kadar, o kadardır; kabre koyarlar giderler.

İnsana kabirde de fayda verecek olan dostu kimdir?

Ameli, yaptığı sevaplı işleri; okuduğu Kur’ân-ı Kerîmler, kıldığı namazlar, verdiği sadakalar, yaptığı iyilikler, haclar, sevaplı işler… Kabirde onların hepsi yoldaş olacak. Hem de —Allah her şeye kadir— insan suretinde, insanın anlayacağı şekilde karşısına getirilecek.

Hadîs-i şerîften biliyoruz ki:

Bir adam kabre girince bakacakmış ki kabirde çok güzel yüzlü, pırıl pırıl, sevimli, cana yakın birisi var.

“—Sen kimsin?”

“—Ben senin filanca zamanda okuduğun Tebâreke Sûresi’yim.” diyecekmiş.

“—Allah Tebâreke Sûresi’ne bir sevimli yol arkadaşı, kabir yoldaşı, arkadaşı sureti vermeye kadir mi?”

“—Allah-u Tealâ Hazretleri her şeye kàdir!

Demek ki salih ameller kabirde yoldaş olacak! Etrafını çepeçevre çevirecekler, yanına şeytanı sokmayacaklar; kabirde rahat edecek.

Peygamber Efendimiz bunları bu tarzda anlattı. Sahâbe-i kirâm şevk ile zevk ile dinlediler. Kim bilir Resûlullah Efendimiz’in sohbeti ne kadar tatlıydı?..

Sonra bir tanesi dayanamadı. Kalktı:

“—Yâ Rasûlallah! Müsaade eder misin, ben bunu şiir haline getireyim mi?” dedi. Çünkü çok duygulandı.

Peygamber Efendimiz:

“—Getir.” dedi.

O da geceleyin üzerinde çalışmış çabalamış; vezinli, kafiyeli bir şiir haline getirmiş. Ertesi gün geldi:

“—Yâ Resûlallah, o konuda şöyle bir şiir yazdım.” dedi.

Peygamber Efendimiz:
"—Oku bakayım!" dedi, okudu.
Peygamber SAS Efendimiz kendi hadisini dinlerken gözyaşı döktü, ağladı.
Demek ki hadisi şiir şeklinde terceme etmek olurmuş!

Hocamız Mehmed Zâhid Kotku Rh.A. de bazı konularda bendenize, fakîre "Hadi bakalım, şunu şiir şeklinde yaz!" filân diye birkaç defa söyledi. Ben de oturdum bir şey yazdım. Kasîde-i Bür'e'nin baş tarafında Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz'in şiiri vardır. Kasîde-i Ebû Bekir es-Sıddîk RA diye bir başlık vardır:

Cud bi-lutfike yâ ilâhî men lehû zâdün kalîl.
Müflisün bi's-sıdkı ye'tî inde bâbike yâ celîl.

Zenbühû zenbün azîmün fağfiri'z-zenbe'l-azîm.
İnnehû şahsun ğarîbün müznibün abdün zelil

diye devam eder. Ben de oturdum; aynı vezin, aynı kafiye ile aynı mânayı şiir haline —el-hamdü lillâh, nasib oldu— getirdim ve basıldı.

Olur! Şiir Allah yolunda kullanılırsa bir [vebali] yok. Peygamber Efendimiz Hassan b. Sâbit'e demiş ki:

يَا حَسَّانُ ، أَجِبْ عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؛

اَللَّهُمَّ أَيِّدْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ !

(*Yâ hassân, ecib an rasûli'llah*) "Ey Hassan! Rasûlullah SAS namına o müşriklere cevap ver!"

Peygamber Efendimiz SAS Hassan ibn-i Sâbit'e vazife veriyor: "Sen cevap ver!" diyor, Kendisi meşgul olmuyor. Hassan ibn-i Sabit oturuyor, yazıyor, çiziyor; cevabı veriyor.

Sonra dua etmiş:

(*Allàhümme eyyidhü bi-rûhi'l-kudüs*) "Yâ Rabbi, Hassan'ı Cebrail ile takviye et! Hassan ibn-i Sâbit'i bu şiiri yazarken Cebrâil ile takviye et!"

Allah'ın CC büyük melek Cebrail AS ile takviye ettiği bir şairin şiiri nasıl olur? Nasıl tesirli olur?

Demek ki buradan bize çıkan ders şu oluyor, Benim çıkarttığım ders: Kim bilir siz dinledikçe ne dersler çıkartırsınız. Peygamber Efendimiz burada müşriklerin dini kötülemek için yaptıkları hücumların çeşitlerine karşı, mukabil; aynı silahla müsbet çalışmalar yapmayı bize gösteriyor.

Her zaman bunu söylüyorum.

"—Neden tekrar tekrar söylüyorsunuz?" derseniz; söylüyor söylüyor kendim dinliyor gibiyim de ondan! Çünkü daha ortada bir şey yok!

"—Bu devirde müslümanlara büyük gazetelerle vs. hücum yapılıyor mu?"

Yapılıyor!

"—Müslümanlığın ahlâkı ayaklar altına alınıyor mu?"

Alınıyor.

"—Müslümanlara çatılıyor mu?"

Çatılıyor. Bizim hacı amcalardan bir tanesi söyledi:

“—Ben saatini, tarihini defterime yazdım.” dedi.

Defterini çıkarttı, sayfasını bulmak için karıştırdı. Türkiye Cumhuriyeti’nin radyosunda, “Cin, şeytan yoktur; onların hepsi uydurma, masaldır, efsanedir!” denmiş de o da hemen tarihini saatini yazmış.

Sen radyosun, senin işin müslümanların imanına sataşmak mı?

“—Cin yok, şeytan yok...”

“—Olmadığını nereden biliyorsun?”

Bilemezsin ki, görünen şey değil ki! Zaten *cin*, görünmeyen şey, gözden gizli şey demek. Şeytan da insanın damarları içinde dolaşırmış.

“—Sen teldeki elektriği görüyor musun? Bu telde elektrik var mı yok mu?”

Dokunmayınca bilmiyorsun! Elini çarptığı zaman “Varmış.” diyorsun. Benzin sapsarı kesiliyor.

“—Elektrik varmış, niye önceden bilemedin?”

“—Görünmediği için!”

Lambadan geçerse görünüyor da, telde olduğu zaman belli olmuyor. Demek ki bazı şeyler görünmez, görünmeyebilir. Bazı şeyler mânevî olur, görünmez yerde olur.

“—Cin yoktur, şeytan yoktur!” demiş.

Kur’an “Var!” diyor. Cin Sûresi var ve şeytan hakkında bir sürü emirler var:

“—Şeytan sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman belleyin! O sizi sapıtmak ister, size ‘Kâfir olun!’ der…” filan diye buyruluyor.

Allah’ın kelâmı Kur’ân-ı Kerîm, “Şeytan var! Cin var!” diyor. Radyodaki hangi haddini bilmez ise, “Cin yoktur, şeytan yoktur! Masaldır.” demiş. Demek ki bir insan edepsiz olursa, her yerden hücum olabiliyor. Mikrofonu eline geçirmiş. Aslında sataşamaz, sataşmaya hakkı yok… Çünkü kimse inancından dolayı kınanamaz! Kanunlarımız bunu böyle koyuyor. O, kanunun suç olarak tarif ettiği bir işi yapmış ama kim davacı olacak?

Milletin haberi yok! Milletin olandan haberi yok. Sabahleyin sen 9’da işe gidiyorsun; kadın saatinde senin karına neler telkin ediyorlar? Doğru şey mi eğri şey mi? Şu kadın saatini bir dinle,

orada söylemiş:

"—Cin yoktur, şeytan yoktur!" demiş.

Nereden bildin? Görmediğin şeye nasıl "Yok!" dersin?

Havada bir sürü dalgalar, bir sürü şualar var. Senin hiç görmediğin radyoaktivite gıdalarını berbat ediyor. Avrupa'ya ihraç ettiğin malları geri döndürtüyor, görüyor musun?

"—Görmüyorum."

Demek ki sen dangalaksın! Görmediğin birçok şeyin olduğunu bilip dururken, yine görmediğin birtakım şeyleri hem de Allah'ın var dediği, Peygamber Efendimiz'in, Kur'ân-ı Kerîm'in var dediği ve bütün Türkiye Cumhuriyeti'ndeki müslüman insanların inandığı şeyleri, "Yok!" diye söylüyorsun. Senin yaptığın ilim değil, terbiyesizlik!

Çünkü bir şeyin yokluğunu ispat etmek, varlığını ispat etmekten çok daha zordur!

"—Şu camide toplu iğne var mı?"

Buyur bakalım; "Şu camide toplu iğne yok!" de. Demek için bütün insanların üstünü arayacaksın, bütün halıları, her şeyi arayacaksın, hatta şu benim oturduğum minderleri ve sâireleri didik didik didikleyeceksin; ondan sonra yokmuş diyeceksin ama kaç hafta geçer, bitap düşersin. "Yok!" demek kolay bir şey değil!

"—Şeytan yok!"

Bak seni nasıl aldatmış, seni maskaraya çevirmiş! Senin bu sözün şeytanın olduğuna delil. Şeytanın maskarası olmuşsun. Hem de seni ne kadar büyük günaha sokmuş; sonra geçiyor, karşında kıs kıs gülüyor.

إِذْ قَالَ لِلْإِنسَانِ اكْفُرْ، فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ (الحشر:١٦)

(*İz kàle li'l-insani'kfür*) "Şeytan insana 'Kâfir ol!' der. (*Felemmâ kefera*) "Kâfir olduğu zaman da şeytan kenara çekilir, hem kıs kıs güler içinden, (*kàle*) hem de der ki: (*İnnî berîun minke innî ehàfu'llàhe rabbe'l-àlemîn*) 'Ben senden uzağım, seninle hiç ilişkim yok, mes'uliyet sana ait, ben àlemlerin Rabbinden korkarım!' der."

(Haşr, 59/16)

Alay ediyor. Şeytan öyle yapar. Şeytan var mıymış, yok muymuş ahirette göreceksin! Cehennemde yanında kanatlı, kuyruklu, boynuzlu, kıpkırmızı şeytanı gördüğün zaman ateşlerin içinde aklın başına gelecek. Burun buruna gelirsin, onunla arkadaş olursun. "Varmış!" dersin ama iş işten geçer. Demek ki içeriden, dışarıdan her çeşit hücumu yapıyorlar.

Biz ne yapacağız?

Müşrikler müslümanlara şiirle sataşınca, madem Peygamber Efendimiz şiirle cevap vermiş; biz de gazete çıkartacağız, mecmua çıkartacağız; biz de okul, fakülte açacağız…

Sabahleyin hacı amca bana soruyor:

"—Hocam, bir ara bahsetmiştiniz; fakülte açtınız mı?"

Fakülte sihirli bir değneğe hokus pokus yapıp bir yere değdirince açılmaz ki! Fakülte için para lazım, kadro var ama para yok! Paraların hepsi başkalarının elinde. Bizim cemaatimiz fukarâ! Ne yapalım; başkalarında para var, akıl yok; bizde de para yok! Her şey para ile oluyor.

Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz Peygamber Efendimiz'i takviye etmek için 90 bin altınını ortaya dökmüş. Hz. Osman parasını ortaya koymuş. Hz. Ömer RA parasını koymuş. Kureyş'in büyük zenginleri paralarını ortaya koymuşlar.

Parasız iş döner mi?

Ruslar Afganlılar'ı tepeleyip duruyorken, Afganlılar helikopterleri düşürecek füzeler alınca, tepeleyemez oldular. İş paranın ucunda! Para olmadığı zaman yukarıdan geliyorlardı, zavallıları bombalıyorlardı. Şu kadar Afganlı şehid oldu. Köyler harap oldu.

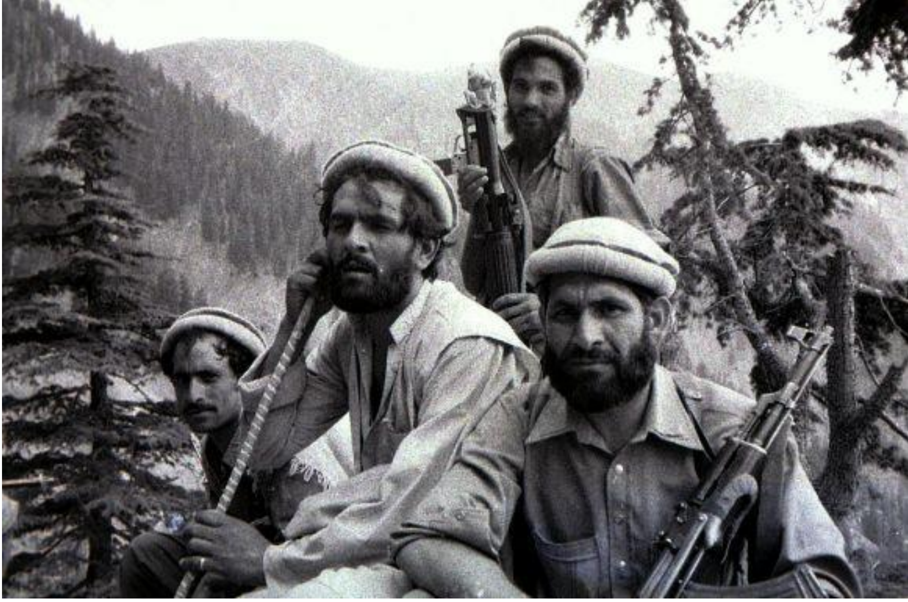
Mermiyi yapıştırınca gelemez oldular. Şimdi yüz bin tane adamını geri çekmiş de çok az adam kalmış.

"—Acaba Afganistan'ı tahliye mi ediyor?" diyorlar.

Sessizce kaçıyor.

"—Neden?"

Pabuç pahalı! Demek ki iş, kesenin ucundaymış. Yazıklar olsun tayyaresinin tokmağını altın yapan ahmaklara ki o paraları Allah yolunda harcamadılar, zevke sefaya harcadılar. Çocuklarına bir

ayda milyonlarca dolar harçlık veriyorlar. Öbür tarafta müslümanlar silahsızlıktan; kâfirlerin karşısında mağlup oluyor, şehid oluyor. Öyle zenginlere yazıklar olsun!

Kimisinde kucak kucak para var, ne yapacağını şaşırıyor; gidiyor İspanya'da 6 katlı oteli tutuyor, asansörleri işgal ediyor, bir çalgıcı çağırdığı zaman kendisini eğlendirdi diye bir gecesinde 30 bin doları eline sayıyor... Öbür tarafta müslümanlar inim inim inliyorlar.

Düşmanın silahına misliyle karşılık vereceğiz. Vermek içinde çalışacağız, ortaya para koyacağız.

Dilenci değiliz, kendi paramız var! Kendim bir köşede geçip rahat rahat yaşamayı ben de bilirim! Ne olacak? Her şeyim var, her türlü imkânım var; bir kenara geçerim, rahat ederim. Ama müslümanlar ne olacak?

Afganistan'da müslümanlar ölüyor, falanca yerde horlanıyor, filanca yerde malları gasp ediliyor, filanca yerde aldatılıyor… Müslüman kardeşimiz; benim kardeşim, benim malım, benim ülkelerim! Niceleri elimden gitmiş. Benim petrollerim sömürülüyor, benim ülkelerim istilaya uğramış, benim

dindaşlarım, vatandaşlarım, ırkdaşlarım ırgat gibi çalıştırılıyor. Düşmanın önünde benim vatandaşlarımın, kardeşlerimin ırzı namusu söz konusu, hepsi perişan…

Ben çalışmazsam olur mu?

Çalışacağım; burada çalışacağım, öbür taraftakilerin de imdadına, onun da imdadına yetişeceğim. Siz de öyle yapacaksınız, öyle yapmamız lazım. Burada gelip keyif çatmanın, karnını doyurup sonra yan gelip yatmanın anlamı yok ki! Vebalden başka bir şeyi yok. Gece gündüz çalışacağız, didineceğiz; paramızı harcayacağız, bilgimizi, bedenî çalışmalarımızı ortaya koyacağız, Allah rızası için eser bırakacağız.

Dedelerimiz çalışmış, Süleymaniye camiini bırakmış. Dağın üstüne bir dağ daha yapmış koskocaman bir şey! Nereden baksan görünüyor, dağ gibi bir eser. Şehzadebaşı'nı yapmış, Beyazıt Kulesi'ni yapmışlar… İstersen görme, insanın gözüne gözüne geliyor. Selimiye Kışlası'nı yapmış, görüyorsun; bentleri yapmış, görüyorsun; ormanlar, parklar, meydanlar yapmış, görüyorsun… Sen ne yaptın?

"—Ey kulum! Sen yaşadığın zaman ne yaptın?"

"—Ben kahve höpürdettim, çay karıştırdım, televizyon seyrettim, maça gittim, geceleyin yatağımı da alarak gişe açılıncaya kadar orada bekledim." mi diyeceğiz?

"—Yâ Rabbi! Çok fedakârlık yaptım; stadyumun önünde geceleyin yattım, nice ayazlar çektim de nihayet sabahleyin maçın biletini alabildim de içeri girdim. Boğazım yırtılıncaya kadar bağırdım. Benim takımımı takviye ettim. Betonların üstünde oturmaktan basur illetine mâruz kaldım, ne fedakârlıklar yaptım yâ Rabbi!" mi diyeceğiz?

Allah hepimize İslâm'a hizmet aşkı versin…

d. Çok Konuşmaktan Sakın!

Hadîs-i şerîf; Hz. Ömer RA'ın kızı, Peygamber Efendimiz'in zevce-i salihâsı, ümmü'l-mü'minîn Hz. Hafsa RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz Hz. Ömer'in kızı Hz. Hafsa'ya diyor

ki:[74]

يَا حَفْصَةَ ، إِيَّاكَ وَكَثْرَةَ الْكَلاَمِ ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الْكَلاَمِ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللّٰهِ ، تُمِيتُ الْقَلْبَ ؛ وَعَلَيْكِ بِكَثْرَةِ الْكَلاَمِ بِذِكْرِ اللّٰهِ فَإِنَّهُ يُحْيِى الْقَلْبَ

(الديلمى عن حفصة)

RE. 496/11 (*Yâ hafsa, iyyâkî ve kesrete'l-kelâm, feinne kesrete'l-kelâmi bi-gayri zikri'llâhi tümîtü'l-kalb; ve aleyki bi-kesreti'l-kelâm bi-zikri'llâhi feinnehû yuhyi'l-kalb*.)

(*Yâ hafsate*) "Ey Hafsa, (*iyyâkî ve kesrete'l-kelâm*) çok konuşmaktan sakın, aman çok konuşma! Lüzumsuz, çok konuşma! (*Feinne kesrete'l-kelâmi bi-gayri zikri'llâhi*) Çünkü Allah'ın zikri olmadan çok konuşmak, Allah'ın zikri konusunda olmayan çok konuşma; (*tümîtü'l-kalb*) kalbi, gönlü öldürür, kalp ölür. Fazla gevezelik yapmak kalbi öldürür. (*Ve aleyki bi-kesreti'l-kelâm bi-zikri'llâhi*). Allah'ın zikri konusunda konuşabildiğin kadar konuş. Allah'ın zikri konusunda çalışabildiğin kadar çalış! (*Feinnehû yuhyi'l-kalb*) Allah'ın zikri konusunda yapılan çalışma ve konuşmalar kalbi diriltir."

Zikret; *Lâ ilâhe illa'llàh* de, *Allah* de, *Subhàna'llàh* de, El-hamdü-lillâh de, *yâ Hak* de, *yâ Rab* de, *yâ Latîf* de, *yâ Kerîm* de, *yâ Ekreme'l-ekremîn* de; veyahut da Allah'ın emirlerini, ayetlerini, Peygamber Efendimiz'in hadislerini söyle… Bunların hepsi zikrullahtır.

"—Neden?"

"—Allah'ın dini konusunda yapılan konuşma olduğu içim!"

Mü'minlere yapılan bir konuşma zikrulllahtır. Bunları konuşabilirsin ama bunun dışında, Allah'ın zikri bâbında olmayan konuşmayı yapmak kalbi öldürür. Allah'ın zikri konusunda yapılan çalışma ve konuşmalar kalbi diriltir.

---

[74] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.432, no:8652; Hz. Hafsa RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.439, no:1896; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.228, no:25898.

Kalp sözü, yanlış anlamalara sebep olur. Burada kalp, gönül demek. Kalpten murad, sol tarafımızda elimizi koyduğumuz zaman tık tık hissettiğimiz et parçası değil. Asıl olan o et parçası ile mânevî ilgisi olan, mânevî bir varlık olan gönül.

Gönlü gevezelik, boş yere konuşmak öldürür; Allah'ın zikri ile lisanı çalıştırmak gönlü ihya eder, diriltir. O zaman İnsanın içi dirilir, gevezelikle ölür.

Ekseriya lüzumsuz konuşuyoruz. İleri geri, lüzumlu lüzumsuz konuşmaya küçükten başlanıyor; sonra, büyüyünce de hastalık haline geliyor, devam ediyor. O hale geliyor ki konuşmasa duramıyor.

Hiç unutmuyorum: Bizim profesörlerden birisi yaşlanmıştı. Sekreter ona demiş ki;

"—Hocam, ne diye böyle uzun zahmetler çekiyorsun da İstanbul'dan kalkıp Ankara'ya ders vermeye geliyorsun? Emekli ol, evinde rahatına bak!"

"—Ben o zaman kiminle konuşacağım. İyi, evimde durayım ama

o zaman kiminle konuşacağım?” demiş

Konuşmadan duramayacak duruma gelmiş.

Halbuki kâmil bir müslüman ne yapar?

Tenha yer arar. Tenha bir yer buldu mu oraya çekilir, tesbihini alır; Allah Allah zikirle meşgul olur. Sabahlar olsa, akşamlar, geceler, gündüzler olsa bıkmaz usanmaz. Zikirsiz alışmış, yalnız duramıyor. Allah, bize zikrini sevdirsin, gönlümüzden, dilimizden zikrini eksik etmesin.

Münafıklar az zikrederler, mü’minler çok zikreder.

وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلاَةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلاَ يَذْكُرُونَ

اللّٰهَ إِلاَّ قَلِيلاً (النساء:١٤٢)

(*Veizâ kàmû ile’s-salâti kàmû küsâlâ*) “Kalktıkları zaman namaza tembel tembel kalkarlar.” Demek namaz kılıyorlar ama isteyerek değil... (*Yürâûne’n-nâs*) Mürâilik yaparlar, riyâkârlık yaparlar. (*Ve lâ yezkürûna’llàhe illâ kalîlâ.*) Allah’ı da anarlar ama az anarlar.” (Nisâ, 4/142)

Namazlarını içlerinden geldiği için değil, riya ile halka gösteriş için kılarlar. Kılmasalar olmayacak, onun için kılarlar ve Allah’ı da az zikrederler, az anarlar!”

Kişi sevdiğini sevgiyle anar, çok çok zikreder hatta rüyasında bile anar, sayıklar.

Biz Rabbimizi çok zikredici kullar olalım. Hepiniz, hepimiz Allah’ın zikrine rağbet eyleyelim. Peygamber Efendimiz en yakınına böyle tavsiyede bulunmuş: Konuşulması mubah olan, günah olmayan sözün bile çoğunu yasaklıyor.

Günah zaten yasak. Gıybet etse yasak, dedikodu, yalan söylese, laf taşısa yasak! Bunların hepsi yasak da Efendimiz mubah olan sözleri bile çok çok konuşmayı yasaklıyor; dikkatinizi çekerim! Günah olan söz zaten konuşulmayacak. Onun tavsiyesi başka hadislerde yapılıyor. Burada zevzeklenmek deriz ya, dili boş şeylerle meşgul etmek, boş yere vakit öldürmek gevezelenmek; onları yasaklıyor.

e. Elinin Emeğini Yemek En Helâl Kazanç

Hâkim ibn-i Hizâm isimli sahabeden; ki mübarek bir zât, Kureyş'in şereflilerinden eşrafından bir kimse idi. Fil senesinden 13 sene evvel dünyaya gelmiş, yaşlıca bir kimse. Peygamber SAS Hazretleri o zâta hitaben buyurmuş ki:[75]

يَا حَكِيمَ ! مِنْ أَحَلِّ الْكَسْبِ مَا مَشَتْ فِيهِ هَاتَانِ ، يَعْنِي الرِّجْلَيْنِ ؛

وَمَا عَمِلَ فِيهِ هَاتَانِ ، يَعْنِي الْيَدَيْنِ ؛ وَعَرِقَتْ فِيهِ هٰذِهِ ، يَعْنِي الْجَبِينَ

(الديلمى عن حكيم بن حزام)

(*Yâ hakîm, min ehalli'l-kesbi mâ meşet fîhi hâtâni, ya'ni'r-ricleyn; ve mâ amile fîhi hatâni, ya'ni'l-yedeyn: Ve arikat fîhi hâzihî, ya'ni'l-cebîn*)

(*Yâ hakîm*) "Ey Hakîm! (*Min ehalli'l-kesbi*) İnsanın kazancının, çalışıp para kazanmak için yaptığı ve sonunda elde ettiği kârın kazancının en tatlısı, en helâli, (*mâ meşet fîhi hâtâni*) şunları kullanarak insanın koşturup terleyerek yaptığı kazançtır; (*ya'ni'r-ricleyn*) ayakları gösteriyor.

(*Ve mâ amile fîhi hatâni*) "Şunları kullanarak..." diyor, (*ya'ni'l-yedeyn*) elleri kasdediyor. (*Ve arikat fîhi hâzihî*) "Şurası terlediği zaman elde edilen kazanç..." diyor, (*ya'ni'l-cebîn*) alnı gösteriyor.

Buradan anlaşılıyor ki insanın helâl kazancı; ayaklarıyla yürüyerek, eliyle çalışarak, anlıyla terleyerek zahmet çekerek kazanmasıdır. Bu helâl kazançtır, bedavadan kazanç değildir. Efendimiz SAS böyle buyurmuş.

Bu zât macerasını, durumunu şöyle anlatıyor:

سَأَلْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَأَعْطَانِي ؛ ثُمَّ سَأَلْتُهُ فَأَعْطَانِي ،

ثُمَّ سَأَلْتُهُ فَأَعْطَانِي ، ثُمَّ قَالَ :

---

75 Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.414, no:8595; Hakîm ibn-i Hizam RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.33, no:9357; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.229, no:25901.

(*Seeltü rasulü'llàh SAS*) "Peygamber Efendimiz SAS'den istedim." Demek ki "Yâ Rasûlallah, ihtiyacım var!" demiş, bir şey istemiş. (*Fea'tani*) "Efendimiz vermiş."

(*Sümme seeltühû fea'tanî*) "Sonra yine istedim, Peygamber SAS yine verdi. (*Sümme seeltühû fea'tanî*) Sonra yine istedim, arkasından yine verdi."

Üç kere; o istiyor veriyor, o istiyor veriyor, o istiyor veriyor. Her isteyişinde isteyişini bir kere boş çevirmiyor. (*Fekàle SAS*) "Peygamber Efendimiz sonra da demiş ki:

"—İnsanın kesb ettiği şeyin en helâli, şu ayakları kullanarak, şu elleri kullanarak, şu alın terleyerek yapılan kazançtır! Zahmetsiz istemek yoluyla değil, bu işi yapma… Çalış, çabala; öyle kazan!" diye tavsiye etmiş oluyor.

İstemek kötüdür, istememek iyidir.

Peygamber SAS istemeyi sahabesine yasak etmişti, "İstemeyin!" demişti. Onlar da istememeye çok dikkat ederlerdi. Bizler de istemeyelim! Şahsen de istemeyelim, milletçe de istemeyelim!

El-hamdü lillâh, hazinelerimiz doldu, silah sanayine yatıracağız; yabancı şirketler, "Aman ihaleyi ben kazanayım, ben kazanayım, ben kazanayım…" diye etrafımızda pervane gibi dolaşıyor. Demek ki millette para varmış. Hiç istemeyelim.

Ne Amerika'dan isteyelim!.. Çünkü kaşığıyla veriyor, sapıyla göz çıkartıyor. Kaşığıyla verirken kaşığın ucuyla insanın gözünü çıkartıyor, gözünü oyuyor alimallah. O bakımdan "Senin olsun, hiç istemiyorum!" diyelim. Allah'ın izniyle kendimiz her şeyi yaparız. Hiçbir şey istememeyi esas alırsak her şeyi yaparız.

Tarık ibn-i Ziyad ne yapmış?

Mücahidler Cebelitarık'ı geçtikten sonra İspanya topraklarına ayak basınca, "Yakın gemileri!" demiş, gemileri yaktırmış. Gemilerin hepsini yakmışlar; yelkenler, tahta gemiler çatır çatır yanmış gitmiş. Diyor ki:

"—Ey askerler! Arkanız düşman gibi deniz, önünüz deniz gibi düşman!"

Ne güzel söylemiş. Arkadaki deniz ama geçilecek gibi bir şey

değil ki! İçine girse boğulur.

“—Arkanız size düşman gibi deniz, önünüz de deniz gibi çok düşman! Çarpışın!” demiş.

Çarpışmışlar, Allah’ın lütfuyla muzaffer olmuşlar. Çünkü ümit yok, geriye dönme imkânı yok. Gemileri yakmasaydı düşmanın kalabalığını, deniz gibi fazla olduğunu görünce, biraz sıkışınca gemiye gideceklerdi; yelkenleri açıp geriye gideceklerdi. Komutan onu başından sezinlemiş. Kendi gemilerini çatır çatır yaktırmış. “Başka çare yok, düşmanla çarpışacaksınız!” demiş. Biz de öyle yaparsak biz de her şeyi elde ederiz.

Amerika’dan alıyoruz. Neden alıyoruz?

Modası geçmiş, Kore harbine girmiş çıkmış, kurşunlarla delik deşik olmuş cipleri boyayıp bize gönderiyor. Parasız veriyor, yedek parçasından para alıyor; yine yüzü astarından fazlaya geliyor! Kullanılmış arabayı alıyoruz, fazlaya geliyor.

Amerika bir yardım yapacak:

“—Yardım yaparım ama Kıbrıs’a şu tavizi ver. Kendi memleketinde şunu yap. Benden şu malı al…” diyor.

Bizim ithalatımız, dış borcumuz şu kadar artıyor. Hepsi oyun! Alavere dalavere. Sonunda yine zarar bizim!

Onun için, “Senin hiçbir şeyini istemiyorum. Al senin yapacağın yardım sana ait olsun!” deyip kendi işimizi kendimiz helâlinden görmeliyiz. Birbirimizden istemediğimiz gibi kâfirden de hiç istememeliyiz.

Peygamber Efendimiz’e birisi bir şey getirip vermek istedi de, Efendimiz;

“—Biz mü’minler, kâfirlerden bir şey almayız!” dedi.

Almadı! O onur olsaydı şimdiye kadar çoktan uçak da yapmıştık, diğer aletleri de, silahları da yapmıştık. O onuru, haysiyeti, o şerefi kaybettiğimiz için bu durumlara geliyoruz. Millet neredeyse turistlerin pabucunun altını yalayacak!

f. Dünya Malı Tatlıdır

Peygamber SAS Efendimiz amcası Hz. Hamza’ya hitaben

buyurmuşlar ki:[76]

يَا حَمْزَةَ ، إِنَّ الدُّنيَا خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ ، فَمَنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهَا بُورِكَ لَهُ ، وَرُبَّ مُتَخَوِّضٍ فِي مَالِ اللهِ ، وَمَالِ رَسُولِ اللهِ لَهُ النَّارُ (الحكيم عن خولة بنت سعد الأنصارية امرأة حمزة)

RE. 496/13 (*Yâ hamza, inne'd-dünyâ hadiretün hulvetün, femen ehazehâ bi-hakkıhâ bûrike lehû, ve rubbe mütehavvıdın fî mâli'llâhi ve mâli rasûlihî lehü'n-nâru.*)

"Hamza!" diye hitab ettiği, amcası… Abdulmuttalib'in oğlu olan Hamza, Hamza ibn-i Abdulmuttalib.

Uhud Harbi'nde şehid olunca, Peygamber SAS ona çok üzüldü. Vahşi onu şehid etti, o Vahşi de sonradan müslüman oldu. Ebû Süfyan'ın karısının kölesiydi. Azatlık alacağım diye o zaman öldürdü. Çünkü Ebû Süfyan'ın karısı "Öldürürsen seni azad edeceğim!" diye vaad etmişti.

O, "Hürriyetimi alayım!" diye arkasında pusu kurdu, hançeriyle yaklaştı. Peygamber SAS'in o mübarek amcasını arkasından şehid etti.

Hz. Hamza kahramanca çarpışıyorken, arkasından şehid etti. Ama kaderin cilvesine bak ki, bu Vahşi de müslüman oldu, Süfyan da müslüman oldu, karısı Hind de müslüman oldu; (*radıya'llàhu anhüm ecmaîn*) Allah onları sonradan yine doğru yola döndürdü. Ama o şehid oldu.

Peygamber Efendimiz ona hitaben buyurmuş ki:

(*Yâ hamza*) "Ey Hamza! (*İnne'd-dünyâ hadiretün hulvetün*) Dünya tatlıdır, yeşilliktir, hoş görünüşlüdür; (*femen ehazehâ bi-*

---

[76] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.228, no:579; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.364; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.269, no2422; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.11, s.185, no:687; İbn-i Abdilber, *el-İstiâb*, c.I, s.592; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.191, no:2650; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXV, s.165; Havle bint-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.508, no:16758; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.229, no:25902.

hakkıhâ) ama ona gerektiği mevkii vermek lazım ve onu hakkıyla almak lazım."

Hakkı mukabilinde almak, haksız yere almamak lazım ve ona gerektiği kadar değer vermek lazım. Kimseye muhtaç olmayacak kadar dünyalık lazım. "Allah namerde, merde muhtaç etmesin!" diye helâlinden almak lazım.

"Kim böyle yaparsa; helâliyle ve gerektiği kadar alırsa, (*bûrike lehû*) o zaman hayrını görür. Mübarek, helâlinden aldığı zaman aldığı şeyin hayrını görür." Bu dünyalıktan tatlıdır hoştur, o zaman helâlinden alırsa hayrını görür.

(*Ve rubbe mütehavvıdın fî mâli'llâhi ve mâli rasûlihî*) Ama kim Allah'ın ve Rasûlullah'ın malına dalarsa; ganimet malına, zekâta, toplanılmış olanlara kim dalarsa, onları haramdan yağmalamaya kalkarsa; (*Lehü'n-nâr*) o zaman cehenneme düşer.
O zaman başı belâya girer."

Bu ekseriya memurların karşı karşıya bulunduğu tehlikedir.

Memurlar vazifeliler, kendilerinin olmayan birtakım mallara hâkim durumunda bulunurlar, memuriyetleri dolayısıyla kontrolden kaçırıp ellerindeki imkânı kendi lehlerine kullanırlarsa, iç ederlerse, parayı kendi zimmetlerine geçirirlerse o zaman geçirir ama cehenneme düşmeyi göze alıyor. Cehennemde cezasını çeker.

Almayacak! Harama el uzatmayacak! Peygamber Efendimiz;

"—Ganimet malından bir ayakkabı bağcığı alsa, cehennemden bir ateşten bağ almıştır!" diyor.

"—Hakkım olmayan bir bağcık aldım canım, azıcık bir şey aldım…"

Azı çoğu yok; cehennemden bir bağcık almış, demektir! O bakımdan memuriyeti olanlar; eline bir vesileyle başkalarının malları gelmiş olanlar; vakıf, dernek gibi birtakım sebeplerle hayır paraları kendisine verilen kimseler; bir ticarethanede kasada oturan ve sair para işlerinde ambar memurluğunda malların başında veyahut piyasadan satın alınacak şeyleri alma durumunda olan kimseler… Bunlar çok tehlikeyle karşı karşıyadır.

Benim yakınlarım anlatıyor:

Kendisi imalatçı, tornacılık yapıyor. Kendisine bir metal parçası verilirse "Bunun gibi yüz tane istiyorum, bin tane istiyorum..."

“—Tamam yaparım. Tanesi 15 lira, 17 lira…”

Fiyat biçilir, yapar.

Adam fabrikadan geliyormuş:

“—Bunu Kaça yaparsın?”

“—Tanesini 15 liraya yaparım.”

“—Hayır, biz sana 20 lira verelim!..”

Kendisi 15 istiyor!

“—Biz sana 20 lira verelim ama sen faturayı keserken 25 lira yaz. Parçayı 25 liraya yapmış gibi yap!”

Ne olacak?

5 lirasını imalatçı alacak; 5 lirasını ötekiler, şirketin mubayaa memuru alacak! Müdürüyle bilmem neyiyle bölüşecekler, haramı zıkkımlanacaklar. Bunu da razı etmek için istediği fiyattan 5 lira fazla teklif ediyorlar ki resmî faturayı öyle versin!

Allah’tan korkmayan bir insan “Tamam kardeşim.” der düşünür ki; “Bir parçadan 15 lira alacak yerde 20 lira alırsam şu kadar bin adet olduğuna göre şu kadar kârım olur…”

Kâr olmaz! Çünkü bir insanın hainlik yapmasına destek oluyor. Oradan kendisi kâr etmez! Öteki alanlarda mânevî bakımdan kâr etmez. Bu dünyada biraz gelişirler ama bir yerden bir patlak verir. Ya karısı kendisine hıyanet eder boynuzlanır, ya çocuğu eğri yola gider yüzü kızarır ya kendisinin hastalığı artar, derman bulunmaz dertlere düşer veyahut da âhirette de nice cezalara uğrar. Böyle yapmamak lazım. Bu bir hıyanet şekli olmuş oluyor.

Veyahut ambarda mal var. O hesabı belli değil. Oraya buraya gönderiyor, onun parasını alıyor. Sonra da bir kibrit çakıyor:

“—Yangın oldu!”

Kundaklıyor, kabahati örtülüyor. Buna benzer şeyi gazetelerden okuyoruz. Ambar memurları, mubayaa memurları yapabilir.

“—Hepsi yapar!” mânasına değil. Yapar ama cehennemden bir avuç ateş almış olur, cehenneme düşmeyi göze almış olur!

Her şeyimiz kale gibi sağlam olacak. Haram yemeyeceğiz, haram yedirmeyeceğiz: Yememek bir hüner, yedirmemek bir ikinci hüner! İnsanın, başkasının oyununa da alet olmaması lazım.

“—Ne yapalım, hiç müşteri bulamıyorum…”

Allah helâlinden versin. Varsın bulma, bulmazsan bulma! Öyle

müşteri olacağına olmasın!

O arkadaş anlatıyor:

“—Hangisi gelse böyle teklif yapıyor!

Gazeteler; “Doğru düzgün, ciddi bir müteahhitlik yapmak istediğin zaman, rüşvet vermediğin zaman işin yürümüyor. Bir ihracat ithalat yapacağın zaman işin yürümüyor. Hayalî ihracat oluyor!” diyor, görüyoruz.

İmansızlıktan, Allah’tan korkmamaktan kaynaklanan devlet malını yağmalamaya yönelik bir sürü şey! Ama bunların sebebi dine kıymet vermemek olduğundan ettiğini buluyor, ilgililer de ettiğini buluyor. Dine, dindara kıymet vermiyorlar; onları düşman yerine koyuyorlar, sonra kendileri de belâdan kurtulmuyorlar! Her yerde hıyanet!

Emniyet müdürü casus çıkıyor!.. Neden?

Oraya Allah’tan korkan insan getirseydin, kafasını kessen sır vermezdi!

O bakımdan, Allah bize yaptığımız hizmetlerde haktan ayrılmamayı nasib eylesin… Harama sapmamayı, helâllerle beslenmeyi, haram yememeyi nasib eylesin… Velev biraz meyil edecek gibi olsak bile, Allah o şerri nasib etmesin, yapamayalım.

Peygamber Efendimiz; küçükken, daha Peygamberlik gelmeden kendisi; “Bu sefer de ben gideyim, şu düğünü seyredeyim.” demiş, müşriklerin düğününü seyretmek istemiş. Arkadaşları gitmişler. Yolda bir uyku basmış, düğüne gidememiş. Bir de bakmış ki sabah olmuş. Yolda uyumuş kalmış.

Neden? Allah-u Teàlâ, Peygamber Efendimiz’e çalgı, türkü gibi şeyleri seyrettirmek istemiyor.

Allah bizim haramlarla ilişkimizi kessin, bizi o tarafa uğratmasın, haram yiyen insanlardan da uzak etsin… Daima helâl yiyen, namuslu, dürüst, mert, kahraman, fedakâr, yiğit arkadaşlarla işleri yapmayı, yürütmeyi nasip eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

08. 11. 1987 – İskenderpaşa Camii

11. KÜÇÜK BİR İYİLİĞİN KARŞILIĞI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hamden kesîren tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn… El-hamdü li'llâhi'llezî esbağa aleynâ niamehû zâhireten ve bâtıneh… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ şefîi'l-ümmeti nebiyyi'r-rahmeti muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ'…

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا حُمَيْرَاءُ ، مَنْ أَعْطَى نَاراً ، فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِجَمِيعِ مَا أَنْضَجَتْ تِلْكَ النَّارُ ؛ وَمَنْ أَعْطَى مِلْحًا ، فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِجَمِيعِ مَا طَيَّبَ ذٰلِكَ الْمِلْحُ ؛ وَمَنْ سَقَى مُسْلِمًا شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ ، حَيْثُ يُوجَدُ الْمَاءُ ، فَكَأَنَّمَا أَعْتَقَ رَقَبَةً ؛ وَمَنْ سَقَى مُسْلِمًا شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ ، حَيْثُ لاَ يُوجَدُ الْمَاءُ ، فَكَأَنَّمَا أَحْيَاهَا (ه. عن عائشة)

RE. 497/1 (*Yâ humeyrâ', men a'tà nâren, fekennemâ tesaddaka bi-cemîi mâ endacat tilke'n-nâr; ve men a'tà milhan, fekeennemâ tesaddaka bi-cemîi mâ tayyebe zâlike'l-milh; ve men saka müslimen şerbeten min mâin, haysü yûcedü'l-mâü, fekennemâ a'teka rakabeten; ve men saka müslimen şerbeten min mâin, haysü lâ yûcedü'l-mâü, fekennemâ ahyâhâ.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin…

Şu mübârek mescidde Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini teallüm eylemek, tefeyyüz eylemek maksadıyla toplanmış bulunuyoruz.

Hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz SAS'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın, ümmetliğimizin bir nişanesi olmak üzere, ruh-u pâkine hediye edelim diye, ve onun cümle ashab-ı kirâmının, âlinin, etbâının, ahbâbının ruhlarına dereceleri üzereayrı ayrı hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah u mukarrabînin ruhlarına ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri ulemâ-i muhakkıkîn, verese-i Nebî SAS, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu mescide toplanmış bulunan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Şu beldeleri Allah yolunda cihad ederek canlarıyla, mallarıyla, her türlü müktesebatlarıyla fedâkârâne çalışarak fethetmiş olan Fâtih Sultan Mehmed Han'ın ve ordusunun ve sâir şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, fâtihlerin ruhlarına;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde ibadet yapıp şu hadisleri okuyabildiğimiz İskenderpaş Camii'nin bânîsinin ve tekrar tekrar tâmir ve tecdîd ve tevsi eylemiş olanların kendilerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis kitabını cem ve telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hocamız Hazretleri'nin, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid-i Bursevî Hocamız'ın ruhlarına hediye olsun diye; hadis-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet etmiş olan hadis alimlerinin, râvîlerin ruhları şad olsun diye;

Biz yaşayan Müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayalım, Kur'an-ı Kerim'in yolunda yürüyelim, Peygamber Efendimiz'in sünnetini tutalım, sünnet-i seniyyesini ihyâ eyleyip şehid sevaplarına nâil olalım diye; azaba uğramadan ilk giren bahtiyarlarla beraber cennete girelim diye, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyup öyle başlayalım:

……………………………………

a. İyiliğin Karşılığı

İbn-i Mâce, Hz. Aişe-i Sıddîka RA'dan rivayet etmiş.
Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[77]

يَا حُمَيْرَاءُ ، مَنْ أَعْطَى نَاراً ، فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِجَمِيعِ مَا أَنْضَجَتْ تِلْكَ النَّارُ ؛ وَمَنْ أَعْطَى مِلْحًا ، فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِجَمِيعِ مَا طَيَّبَ ذٰلِكَ الْمِلْحُ ؛ وَمَنْ سَقَى مُسْلِمًا شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ ، حَيْثُ يُوجَدُ الْمَاءُ ، فَكَأَنَّمَا أَعْتَقَ رَقَبَةً ؛ وَمَنْ سَقَى مُسْلِمًا شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ ، حَيْثُ لاَ يُوجَدُ الْمَاءُ ، فَكَأَنَّمَا أَحْيَاهَا (ه. عن عائشة)

RE. 497/1 (*Yâ humeyrâ', men a'tà nâren, fekennemâ tesaddaka bi-cemîi mâ endacat tilke'n-nâr; ve men a'tà milhan, fekeennemâ tesaddaka bi-cemîi mâ tayyebe zâlike'l-milh; ve men saka müslimen şerbeten min mâin, haysü yûcedü'l-mâü, fekennemâ a'teka rakabeten; ve men saka müslimen şerbeten min mâin, haysü lâ yûcedü'l-mâü, fekennemâ ahyâhâ.*)

(*Yâ humeyrâ'*) "Ey Hümeyrâ, (*men a'tà nâren*) bir kimse birisine

---

[77] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.337, no:2465; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.349, no:6592; Hz. Aişe RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.419, no:16343; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.230, no:25907.

ateş verirse, (*fekennemâ tesaddaka bi-cemîi mâ endacat tilke'n-nâr*) sanki bu ateşin pişirdiği her şeyi tasadduk etmiş gibi sevap kazanır."

(*Ve men a'tà milhan*) Kim birisine bir miktar tuz verirse, (*fekeennemâ tesaddaka bi-cemîi mâ tayyebe zâlike'l-milh*) sanki bu tuzun lezzetlendirdiği şeylerin hepsini sadaka etmiş gibi sevap kazanır."

(*Ve men saka müslimen şerbeten min mâin, haysü yûcedü'l-mâü*) "Kim su bulunan bir yerde, su bulunan bir zamanda bir Müslüman kula bir içimlik su ikram ederse, (*fekennemâ a'teka rakabeten*) sanki bir köle azad etmiş gibi sevap kazanır."

(*Ve men saka müslimen şerbeten min mâin, haysü lâ yûcedü'l-mâü*) "Kim suyun bulunmadığı zamanda, kıt olduğu, kıymetli olduğu bir yerde bir Müslümana bir içimlik su ikram ederse, (*fekennemâ ahyâhâ*) sanki onu ihyâ etmiş gibi olur. Ölmüşken diriltmiş gibi, can vermiş gibi sevap kazanır." diyor Peygamber Efendimiz.

Muhterem kardeşlerim!

Bu hadis-i şeriften anlaşılan, küçük veya büyük hayırların insana çok sevap kazandırdığıdır. Çok sevap kazanır insan... Kendisi belki çok mühim değil, bir ateş vermek... Şimdi kibrit var, kibriti çakıyoruz; veyahut çakmak var, tüp gazı açıyoruz, çakmağı çakıyoruz, ateş yanıyor.

Eskiden gaz ocakları vardı; pompalayacaksın, iğneleyeceksin, söner vs. biraz daha zordu. Şimdi bu tüpler biraz kolay oldu.

Ondan önce kav ve çakmak vardı. Çakmak taşını demire vurduğun zaman bir kıvılcım çıkar kavı tutuştururdu. Kav gevşek, tül gibi bir malzeme idi. Kıvılcım üzerine düştüğü zaman üflersin, o ateş olur. Oradan yanacak malzemeyi, çırpıları tutuşturursun.

Suudi Arabistan'da bunları bulmak, o devir için oldukça zor bir şeydi. Birisi bir kimseye bir ateş verdi mi, bayağı bir sevindirici bir şeydi.

Eskiden birbirlerinden ateş almaya giderlerdi.

"—Birazcık bana ateş verir misiniz?" diye komşuya gidilirdi.

Şimdi bizim farkına varmadan ne kadar konfora erdiğimiz anlaşılıyor.

Hanımın birisi çeşme başında kavga etmiş: “Sıra benim, sıra senin… Sen önce gelmiştin, ben önce gelmiştim…” diye. Eve gelmiş kadıncağız, üzgün, yapılan hakareti hazmedememiş. Efendisi diyor ki:

“—Üzülme, inşallah, Allah sana daha iyisini verir. İster miydin evinde iğne kadar bir su aksaydı?”

“—Aman, dünyalar benim olurdu.” demiş.

Şimdi bizim evlerimizde şaldır şaldır sular akıyor. Çakmağı çaktığımız zaman ateş yanıyor, üç dakikada, beş dakikada çayı kaynatıyor, yemeği ısıtıyor. Düğmeyi çevirdiğimiz zaman, şıp, her taraf aydınlanıyor.

Eskiden çıra vardı, ondan sonra kandil vardı. Kandilin fitili temizlenecek, kesilecek, tanzim edilecek. Fener vardı, yağ kandilleri vardı. Yâni çok nimetlere mazharız. Eski insanlara göre çok konfora sahibiz.

Eskiden böyle bunlar zor olduğundan, olmadığı zaman nasıl sağlayacaktınız? Onu düşünürseniz, anlarsınız kıymetini…

Demek ki, bir kimse bir insana birazcık bir ateş verse, o ateşin pişirdiği yemekleri tasadduk etmiş gibi sevap kazanır. Olur mu?

Olur. Çünkü İbn-i Mâce rivayet etmiş hadis-i şerifi… Sıhhatli kaynaklardan birisidir.

Başka bir hadis-i şerifte buyuruyor ki:[78]

اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ (خ. م. حم. عن عدي بن حاتم)

(*İtteku'n-nâr velev bi-şıkkı temretin*) "Yarım hurmayla bile olsa ateşten, cehennemden kendinizi koruyun! Tasadduk edin!" diye emrediyor.

Demek ki hurma da veriverse, bir içim su da ikram ediverse, birazcık bir ateş de verse, hepsinin sevabı var. Bunlar bazen büyü miktarlarda sevaplar olabilir.

Birazcık ateş verse, o ateşte pişen bütün yemekleri tasadduk etmiş gibi sevap kazanıyor. Birazcık tuz verse, o tuzla lezzetlendirilmiş bütün yemekleri tasadduk etmiş gibi sevap kazanıyor. Yemeğin tuzu olmadı mı tadı olmaz. Ekmeğin içinde bir miktar tuz var… Tuzu olmayan bir ekmek aldığınız zaman,

---

[78] Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.230, no:1328; Müslim, *Sahîh*, c.V, s.196, no:1689; Neseî, Sünen, c.VIII, s.326, no:2505; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.256, no:18279; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.VII, s.43, no:2804; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.176, no:7532; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.39, no:2333; Dârimî, Sünen, c.I, s.478, no:1657; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.110, no:9900; Adiy ibn-i Hàtim RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.137, no:25101; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.395, no:678; Hz. Aişe RA'dan.

Dâra Kutnî, Sünen, c.II, s.125, no:10; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.97, no:85; Câbir RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.26, no:82; Câbir RA'dan, o da Hz. Ebû Bekir RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.86, no:2707; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.163, no:12771; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.299, no:6619; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.73, no:3644; Enes RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.483, no:3226; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.398, no:683; Nu'man ibn-i Beşir RA'dan.

Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.396, no:679; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.161, no:354; Umran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.339, no:15938; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.325, no:515.

görüyorsunuz ne kadar fark varmış arada… Bu tuzlu, bu tuzsuz; farkı derhal anlaşılıyor.

Su bulunan yerde birazcık su ikram etse, sanki bir köle azad etmiş gibi sevap kazanıyor. Suyun kıt olduğu yerde ikram ederse çok daha büyük sevaplar kazanıyor. Demek ki Allah-u Teàlâ Hazretleri, bizim yaptığımız küçük küçük hayırları rahmetine vesile ediyor, bahane ediyor. O bahane ile bize rahmetini ihsan ediyor, küçük bir bahane ile…

Allah-u Teàlâ Hazretleri rahmetine bahâ istemiyor, rahmetine bahane arıyor diye bir şairin Farsça güzel bir sözü var:

رحمتش را بها نمی حوید

بلکه او را بهانه می جوید

Rahmeteş râ bahâ nemi hùyed,
Belki û râ bahâne mi cûyed.

“Allah-u Teâlâ Hazretleri rahmetine para, karşılık, bahâ istemiyor. Rahmet etmek için bahane arıyor!”

Bahane arıyor. “Bir bahane olsa da kuluma ikram etsem!” diye Rabbimiz bahane arıyor. Biz birazcık bir su ikram edince, “Ben de seni şu sevaba mazhar ettim.” diye büyük sevaplar veriyor.

İyilik yapalım, sevap işleyelim, hayır yapalım, gönül kazanmağa çalışalım! İkramcı olalım, cömert olalım, eli açık olalım! Şu fani dünyada işte geldik, işte gidiyoruz. Bir göz yumup açıncaya kadar zamanı geçiveriyor.

b. Fitne Zamanında Ne Yapılacağı

Hàlid ibn-i Urfuta RA’dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz Hàlid isimli bir sahabiye hitâben buyurmuşlar ki:[79]

---

[79] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.292, no:22552; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.562, no:8578; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VII, s.590, no:12334; İbn-i Ebî Şeybe,

يَا خَالِدُ ، إِنَّهَا سَتَكُونُ بَعْدِي أَحْدَاثٌ ، وَفِتَنٌ ، وَفِرْقَةٌ ، وَاخْتِلَافٌ ؛ فَإِذَا كَانَ ذٰلِكَ ، فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ عَبْدَ اللّٰهِ الْمَقْتُولَ ، لاَ الْقَاتِلَ فَافْعَلْ

(ش . حم . طب . ك . والبغوى ، وابن قانع ، وأبو نعيم ، ونعيم بن حماد ، عن خالدبن عرفطة)

RE. 497/2 (*Yâ hàlid, innehâ setekûnü ba'dî ehdâsün, ve fitenün, ve firkatün, va'htilâfün; feizâ kâne zâlike, feini'steta'te en tekûne abda'llàhi'l-maktûl, le'l-kàtile fe'f'al*)

(*Yâ hàlid*) "Ey Hàlid, (*innehâ setekûnü ba'dî ehdâsün*) benden sonra, yakın bir zamanda hoşa gitmeyen bazı olaylar, (*ve fitenün, ve firkatün, va'htilâfün*) fitneler, tefrikalar ve ihtilaflar zuhur edecek, ortaya çıkacak. (*Feini'steta'te en tekûne abda'llàhi'l-maktûl*) Bunlar olduğu zaman, gücün yeterse Allah'ın öldürülen kulu ol; (*le'l-kàtile fe'f'al*) katil kulu olma!"

Peygamber SAS Efendimiz'e Allah-u Teàlâ Hazretleri nice ilimler, bilgiler, ma'rifetler bahşeyledi. Kendisi ümmî bir kavmin içinden ümmî bir peygamber olarak zuhur etti ama, ulûmü'l evvel ve'l-âhirîni, eskilerin ve yenilerin ilimlerini Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisine bahşeyledi.

Eski ümmetlerden nice nice kıssalar nakletti ki, dünyayı tarasanız bulamazsınız. Geleceğe ait nice nice bilgiler verdi ki, her birisi bizim için pırlantalar kadar kıymetli mâlumat, ikaz ve sâire… Her şeyi Allah-u Teàlâ Hazretleri ona göstermiş, hayattayken Mi'rac nasib eylemiş, cennetleri, cehennemleri göstermiş. Öyle bir mübarek Peygamberin ümmetiyiz, Allah şefaatinden mahrum etmesin… Yolundan ayırmasın…

Diyor ki:

"—Ey Hàlid, benden sonra birtakım ihtilaflar, karışıklıklar

Musannef, c.XV, s.309, no:39051; Sehàvî, *el-Makàsîdü'l-Hasene*, c.IV, s.228, no:1811; Hàlid ibn-i Urfuta RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.153, no:31005; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.231, no:25908.

olacak…”

Maalesef, Ümmet-i Muhammed’in içinde Peygamber Efendimiz’den sonra birçok karışıklıklar oldu. Peygamber Efendimiz’in zamanında da Efendimiz’in ne kadar zahmetler çektiğini sîret-i nebeviyyeden biliyoruz.

Nice harpler oldu, nice üzüntüler çekti Efendimiz. nice zahmetlere uğradı. Mübarek dişi kırıldı. Tâif’te kendisine ne kadar zulüm ettiler, ne kadar kötü muamele ettiler. Ne sıkıntılardan geçti. Sahabe-i kiramın hafızlarını, alimlerini bir kabile çağırıp, pusuya düşürüp yetmiş tanesini şehid ettiler.

Peygamber Efendimiz’den sonra da fitneler eksik olmadı. Öteki kabile isyan etti, beriki kabile zekât vermem dedi. Çeşit çeşit hadiseler oldu. İçteki düşmanlar, dıştaki düşmanlar… Hz. Osman Efendimiz’i şehid ettiler. Hz. Ömer Efendimiz’in, Hz. Ali Efendimiz’in hayatları şehadetle son buldu. Bu dünyada insanların hırsları, fitneleri, dalâletleri, mücadeleleri, kavgaları bitmiyor.

“—Pekiyi, Müslümanlar arasında böyle bir ihtilaf çıkarsa, ne olacak?”

Bir kere her Müslümanın vazifesi, Müslümanların arasındaki muhabbeti kuvvetlendirmektir. Hepimizin vazifesi, Müslümanlar arasında fitne çıkartmamak, ihtilaf çıkartmamak, muhabbeti kuvvetlendirmek, dostluğu kuvvetli yapmak, candan yapmaktır. İlk vazifemiz budur.

Bir istemediğimiz olay başımıza gelirse, öteki de Müslüman kardeşimiz bize çatıyor, bizi düşman biliyor. Halbuki yok öyle bir durum… Yanlış kanaate saplanmış, bize hırs ve kin ile ağzını açmış, gözünü yummuş bağırıyor, çağırıyor.

Sabredeceğiz, yumuşak davranacağız, affedeceğiz. Bizden alâkayı kesene biz ziyaretimizi yapacağız. Vermeyip bizi mahrum edene, esirgeyene biz vereceğiz. Bize zulmedeni biz affedeceğiz. Kötülüğe iyilikle muamele edeceğiz.

Birinci vazifemiz, kendimiz fitneye sebep olmamak… İkincisi, çıkmış olan bir fitnede rol almamak, payımızın olmaması ve ihtilafları söndürmek…

Haklı olduğumuz halde münakaşadan kaçacağız:

“—Tamam kardeşim, pekiyi, tamam tamam…” diyeceğiz, münakaşadan kaçacağız.

Haklı iken münakaşadan çekinen, kavgayı terk eden kimseye Peygamber Efendimiz cennetin avlusunda köşk vâdediyor. Yâni ihtilaf çıkmasın diye, gürültü patırtı olmasın diye…

İş daha da ilerleyip kavga gürültüye varırsa ne olacak?

O zaman biz yumruk vuran olmayacağız, yumruk yiyen olacağız. Biz öldüren olmayacağız, öldürülen olacağız. Bak, Peygamber Efendimiz:

"—Allah'ın öldürülen kulu olmaya gücün yeterse, öyle yap; öldüren kul olma!" diyor.

Hàlid isimli sahabiye öyle emrediyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki, Müslüman Müslümana el kaldırmaz. Müslüman Müslümana silah çekmez. Silah çeker de, karşılıklı çarpışırlarsa, Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:

"—Öldüren de cehenneme girer, ölen de cehenneme girer."

Diyorlar ki:

"—Yâ Rasûlallah, öldürenin cehenneme girmesini anladık da, öldürülen neden cehenneme giriyor?"

“—O da kılıç çekmedi mi, o da kardeşini öldürmeye heveslenmedi mi? Fırsat bulsaydı o onu öldürmeyecek miydi?”

Öldürecekti. Ötekisine fırsat geçmiş, o bunu öldürmüş. İkisi de cehennemde… Müslüman Müslümanı öldürmeğe kalkışmayacak! Elini kaldırmayacak, tamam diyecek. Pekiyi pekiyi diyecek.

“—Şimdi bu ölçüler böyle iken, Müslümanların arasındaki bu ihtilaflar nasıl olur?”

Dini bilmemekten olur, İslâm’ı yaşamamaktan olur. Peygamber SAS Efendimiz’i tanımamaktan olur. Allah’tan korkmamaktan olur. Nefse uymaktan olur, şeytana uymaktan olur.

Müslüman Müslümanla ihtilaf etmemeli! Boynunu büküvermeli, sabredivermeli! İnsanın canını, malını koruması kendi hakkıdır ama, “Öldüren kul olmaktansa, öldürülen kul olmak daha iyi!” diyor Peygamber Efendimiz. Yâni ne demek:

“—Hiç ihtilafa bulaşma, hiç taraf olma! Zâlim olma, kendini geri çek!” demek istiyor.

Fitne zamanında, ayakta durandan oturan daha hayırlıdır. Koşturandan sakin duran daha hayırlıdır. Aktif rol alan daha tehlikededir, günahtadır; pasif duran daha sevaptadır.

İhtilaf oldu mu ortalıktan kaybolacaksın, Müslümanların ihtilafında taraf olmayacaksın! Kavga gürültü çıkartmayacaksın, fitne fesat çıkartmayacaksın! Dostlukları bozdurmayacaksın. Allah’ın sevdiği gibi hareket edeceksin! Allah’ın sevmediği düşmanlıktan, çekişmeden, çatışmadan, savaştan uzak duracaksın!

Keşke bütün Müslümanlar şu şuura sahip olsalar da, hiç harb olmasa, hiç sıkıntı olmasa; memleketlerimiz gül gülistan olsa…

Keşke öyle olsa ama, görüyorsunuz, İslâm ne diyor, Müslümanlar ne yapıyor? Sübhànallàh, Allah cümlesini islah eylesin…

c. Rızık Kapısı Açıktır

Üçüncüi hadis-i şerif.

Hz. Zübeyr ibn-i Avvâm RA’dan rivayet edilmiş. Aşere-i Mübeşşere’dendir, Allah şefaatlerine nâil eylesin…

Zübeyr ibn-i Avvâm RA’a Peygamber SAS Efendimiz

buyurmuşlar ki:[80]

يَا زُبَيْرُ ، إِنَّ بَابَ الرِّزْقِ مَفْتُوحٌ ، مِنْ لَدُنِ الْعَرْشِ إِلَى قَرَارِ بَطْنِ الْأَرْضِ ، يَرْزُقُ اللهُ كُلَّ عَبْدٍ ، عَلَى قَدْرِ نَهْمَتِهِ وَهِمَّتِهِ (حل. عن الزبير)

RE. 497/3 (*Yâ zübeyru, inne bâbe'r-rizkı meftûhun, min ledüni'l-arşi ilâ karâri batni'l-ardı, yerzuku'llàhu külle abdin, alâ kadri nehmetihî ve himmetihî.*)

(*Yâ zübeyru, inne bâbe'r-rizkı meftûhun*) "Yâ Zübeyr, muhakkak ki rızık kapısı açılmıştır. (*Min ledüni'l-arşi ilâ karâri batni'l-ardı,*) Ta Arş-A'la'dan yerin derinliklerine kadar açıktır. (*Yerzuku'llàhu külle abdin, alâ kadri nehmetihî ve himmetihî*) Allah-u Teàlâ her kulu himmetine ve hacetine göre, ihtiyacına ve sarf ettiği gayrete göre rızıklandırır. O geniş rızık kapısından, Allah-u Teàlâ Hazretleri rızıkları kullarına ihsan eder."

Muhterem Kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi yarattı, halikımız o... Şu dünyada gördüğümüz şeyleri de bize musahhar eyledi. Bizim emrimize tahsis eyledi, bizim hizmetimize verdi.

Şeyh Sa'dî'nin çok güzel bir şiiri vardır Gülistan'da, fevkalâde güzel... Diyor ki:

ابر و باد و مه و خورشيد و فلك در كارند

تا تو نانى به كف آرى و به غفلت نخورى

Ebr u bâd u meh u hurşîd u felek der kârend,
Tâ tû nâni be kef âriy u be gaflet ne-hàri

---

[80] İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.185; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.73; Zübeyr ibn-i Avvâm RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.349, no:16004; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.238, no:25923.

“Bulut, rüzgâr, ay, güneş, gökler hepsi harıl harıl çalışıyorlar, sen bir lokma ekmek eline geçiresin de onu yiyesin diye, gaflete düşmeden yaşayasın diye…”

Rüzgâr esiyor, bulutları getiriyor, tarlalara bulutlar yağmurları döküyor, Güneş çıkıyor, toprak besliyor, aylar, mevsimler geçiyor, taneler meydana geliyor, buğday oluyor… Hepsi Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin takdiri, sanatı… *Tebâreke’llàhu ahsenü’l-hàlikîn*… Ne san’at, ne kudret ki, neler neler yaratmış, ne çeşitler yaratmış, hepsini bize musahhar kılmış. Bizim emrimize vermiş, bize tahsis eylemiş.

Hayvanları, çeşitli mahlûkları binek olarak bizler için yaratmış. Binebiliriz, kesebiliriz. Kesmemizde bir vebal yoktur, çünkü Allah müsaade etmiş. Bizim emrimize tahsis etmiş, bizim rızkımız için… Meyvaları yiyebiliriz. Şükredelim diye…

Şimdi bütün bunların hepsi tıkır tıkır saat gibi çalışır; Güneş çalışır, rüzgâr çalışır, yağmur çalışır, bitki çalışır, toprak çalışır, hepsi çalışır. Hepsi bize rızık temin eder, imkân bahşeder, nimet bahşeder… Hepsi tıkır tıkır çalışırlar, vazifelerini bilirler, emirleri tutarlar, kat’iyyen intizamsızlık yapmazlar, asi gelmezler.

Bütün bunların senin için çalışmasına rağmen ey insanoğlu, sen niye söz dinlemiyorsun? Sen ne biçim insansın ki, Allah sana bunca ikramda bulunuyor, sen niye kulluk etmiyorsun?

Ne güzel bir mânâyı dile getirmiş. Allah rahmet eylesin, ne güzel söylemiş!

Her şey bizim emrimize musahhar… Koyunlar bizim, kuzular bizim, balıklar bizim, kuşlar bizim, otlar bizim, meyvalar bizim, sebzeler bizim, tatlılar bizim, tuzlular bizim… Güneş bizim, bulut bizim, rüzgâr bizim, su bizim…

Dağın tepesinde su ihsan etmiş. Taşları çatlatıp pınarlardan şırıl şırıl sular çıkartmış. Her şey bizim emrimizde dönüyor, çalışıyor; biz söz dinlemiyoruz. Çok büyük bir gaflet, çok büyük bir dalâlet, çok büyük bir küstahlık… Çok büyük bir saygısızlık, çok büyük bir şükürsüzlük… Çok yanlış bir yol…

Allah kendisinin Rabliğini bilen, mün’imliğini, nimetleri ikram edici, in’am edici olduğunu bilip de kendisine şükür duygusuyla dolu olarak, hàlisâne kulluk eden kimselerden eylesin cümlemizi…

Şimdi bunları Allah-u Teàlâ Hazretleri bize nasib etmiş, kendisi veriyor. Ayet-i kerimede buyuruyor ki, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ (الذاريات:٥٧)

(*Mâ ürîdü minhüm min rizkın ve mâ ürîdü en yut'imûn*) "Ben onlardan rızık istemiyorum. Beni doyurmalarını da istemiyorum." (Zâriyât, 51/57)

إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ (الذاريات:٥٨)

(*İnna'llàhe hüve'r-rezzâku zü'l-kuvveti'l-metîn*) "Hiç şüphe yok ki, cümle mahlûkatın rızkını veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır." (Zâriyât, 51/58)

Allah-u Teâlâ Hazretleri kendisi Rezzâk-ı âlem'dir, rızıkları dağıtır. Kuvvet sahibidir, kudret-i külliye sahibidir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri kullardan rızık istemiyor, maaş istemiyor, kendisine ziyafet çekilmesini istemiyor; kendisi rızıklandırıyor.

Kullarından kulluk istiyor, ibadet istiyor, kendisine inkıyad istiyor, kendisine itaat edilmesini istiyor; rızkı kendisi veriyor. Maaşımız ondan, hayatımız ondan, rızıklarımız ondan, gıdamız ondan; bizden itaat istiyor.

"—Biz ne yapıyoruz?"

Biz, maaşımız garantili olduğu halde, rızkımız hazır olduğu halde, Allah bizden ibadet istediği halde, ibadeti terk ediyoruz, rızkın peşinde koşuyoruz.

Sübhànallàh! İkinci bir tezat, ikinci bir şaşılacak şey ki, Allah'ın garanti ettiği şeyin peşinde koşuyoruz. Bir adamın zaten kendisinin olan bir şeyi elde etmek için günler, aylar, yıllar boyu koşturmasına ne lüzum var? Zaten senin…

"—Ne yapacaksın?"

"—Maaş alacağım!"

Zâten maaşın hazır, gelmiş. Şaşkın adam, Allah'a ibadet etsene!

Bir insan rızkın peşinde koşacağım diye eğer Allah'a ibadeti terk ediyorsa, orada kusur yapıyorsa, gözü kördür. Bakıyor ama, bakar kör derler öylelerine…

Öteki a'mâ, Allah'ın cennetiyle müjdelenmiş bir kimse… Allah gözünü almış, o da sabrederse, cennetine girecek. Bu beriki gözü var, görmüyor; daha kör bu… Allah'ın istediği ibadeti yapmıyor; verdiği rızkı yeniden alacağım diye uğraşıyor. Fethedilen yeri yeniden fethedecek. Kazanılmışı yeniden kazanacağım diye uğraşıyor, vakit harcıyor. Allah akıl fikir versin…

"—Pekiyi, insan Allah yolunda gider, çalışırsa ne olur?"

Rızkı insanı takip eder, rızkı insana ulaşır. İnsan ölümden kaçar gibi rızkından kaçsa bile, rızkı kendisini arar, bulur. Ölüm nasıl gelip kendisini arar, bulursa… Azrail AS nerede olsa, Hint'te olsa, Yemen'de olsa, Fizan'da olsa gelir kendisini bulursa, rızkı da kendisini bulur. Kırk tane demir kapının arkasına saklansa, Allah rızkını oraya gönderir.

Meryem Vâlidemiz ne kadar saklı, müstesna bir odada ibadet ediyordu ama, önünde çeşit çeşit rızıklar oluyordu. Allah'a hakkıyla kulluk etse, tevekkül etse insan, nice rızıklara mazhar olur.

Çeşit çeşit şaşkınlıklarımız vardır, yanlış kararlarımız vardır, yanlış istikametlere yönelmişizdir. Onun için, Allah dünya hırsını içimizden alsın, ahirete rağbeti içimize doldursun… Kendisine kulluğu, ibadeti esas gaye edinmeyi nasib eylesin… Dünyaya meyledip de ahireti unutan gafil ve cahillerden eylemesin… Bizleri, çocuklarımızı, zürriyetlerimizi hep sàlih, uyanık, has, hàlis mü'minler eylesin… Bizi de müttakîlere imam eylesin…

d. Yemeğin İçine Böcek Düşerse...

Dördüncü hadis-i şerif.

Selmân-ı Fârisî RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz Selmân-ı Fârisî RA'a hitaben

buyurmuşlar ki:[81]

يَا سَلْمَانُ ، كُلُّ طَعَامٍ وَشَرَابٍ وَقَعَتْ فِيهِ دَابَّةٌ لَيْسَ لَهَا دَمٌ ، فَهُوَ الْحَلاَلُ أَكْلُهُ وَشُرْبُهُ وَوُضُوءُهُ (قط. خط. عن سلمان)

RE. 497/4 (*Yâ selmânü, küllü taàmin ve şerâbin vekaat fîhi dâbbetün leyse lehâ demün, fehüve'l-halâlü eklühû ve şürbuhû ve vudùuhû.*)

(*Yâ selmânü*) "Ey Selmân! (*Küllü taàmin ve şerâbin vekaat fîhi dâbbetün leyse lehâ demün*) Her yenen bir yemeğin, içilen bir meşrubatın içine kanı olmayan bir böcek, bir hayvan düşerse, (*fehüve'l-halâlü eklühû ve şürbuhû ve vudùuhû*) onu necis hale getirmez, o yemek yenilebilir, o su içilebilir. O su ile abdest alınabilir."

Selman RA, meşhur Selmân-ı Fârisî Hazretleridir. Efendimiz SAS:[82]

سَلْمَانُ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ (ابن سعد ، والحسن بن سفيان ، طب. ك. كر. عن كثير بن عبد الله بن عمرو بن عوف المزني عن أبيه عن جده)

---

[81] Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.253, no:1125; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.37, no:1; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.257, no:4763; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.406; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Müttefik ve'l-Müfterik*, c.I, s.96, no:Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.375. no:26541; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.245, no:25946.

[82]Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.691, no:6541; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.212, no:6040; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.189, no:10137; İbn-i Sa'd, *Tabâkàt*, c.IV, s.83; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXI, s.408; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kelâm*, c.XI, s.251; Ebû nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.I, s.136, no:125; Küseyr ibn-i Abdullah el-Müzenî babasından, o da dedesinden.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.337, no:3522; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.293, no:6534; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IX, s.154, no:14688; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.690, no:33340; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.284, no:13125.

(*Selmânü minnâ ehle'l-beyt*) "Selmân bizdendir, bizim ehl-i beytimizdendir." diye iltifat buyurmuştur.

Selman RA'ın macerası başlı başına bizim için bir ibrettir. Uzun uzun hayatını anlatıp, ondan ibret almak lâzım! Hayatında birçok safhalardan geçerek Peygamber Efendimiz'in sahabeliği ile nurlanmıştır.

Kendisi ateşperest bir kavmin içinden bir köy ağasının, bir reisin, bir başkanın, bir kavmin ulusu olan bir şahsın çocuğu olarak dünyaya gelmiş. O kavim ateşe tapıyorlar, ateşperest, yâni mecûsî inancına sahipler.

O bir rahibin yanından geçerken hak dini öğrenmiş ve hak dine kendisi tâbî olmuş, yerini yurdunu terk etmiş. Hatta bizim bu Anadolu'ya gelmiş. Anadolu'da muhtelif yerleri gezmiş, Bursa civarında kalmış, Suriye'ye gitmiş. İyi insan aramış, takvâ ehli insan aramış, hakiki alim insan aramış. Allah'tan korkan, ahiretini satıp dünyalık toplamaya çalışmayan, halis dindar arayıp mâneviyatını takviye etmek istemiş.

Böyle bir zatı bulunca ona hizmet etmiş. O vefat ederken, onun

tavsiyesi ile başka bir kimsenin yanına gitmiş. En sonuncu şahıs da demiş ki:

"—Sen mümkünse Hicaz taraflarına git! Oradan yeni peygamber çıkacak…"

Bunun üzerine, Hicaz'a gidecek bir kafileye katılmış. Yolda bunu köle diye satmışlar. Köle olarak Medine-i Münevvere'ye ulaşmış. Orada bir yahudinin kölesi iken, Peygamber Efendimiz Medine'ye teşrif buyurmuş. Sonunda Peygamber Efendimiz'i ziyaret edip, iman ile müşerref olmuş. Allah şefaatlerine nail eylesin…

e. Bana Secde Etme!

Selmân-ı Fârisî RA'dan rivayet edilmiş diğer bir hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz ona hitâben buyurmuşlar ki:[83]

يَا سَلْمَانُ ، لاَ تَسْجُدْ لِى ، أَرَأَيْتَ لَوْ مِتُّ أَ كُنْتُ سَاجِدًا لِقَبْرِي ؟ لاَ تَسْجُدْ لِى ، وَاسْجُدْ لِلْحَىِّ الَّذِ ى لاَ يَمُوتْ (الديلمي عن سلمان)

RE. 497/5 (*Yâ selmân, lâ tescüd lî, e raeyte lev mittü e küntü sâciden li-kabrî? Lâ tescüd lî, ve'scüd li'l-hayyi'llezî lâ yemût.*)

"Ey Selman, bana secde etme!"

Çünkü eski ümmetlerde hürmetin nişanesi olarak secde ederlerdi. Siz de tarih kitaplarında görmüşsünüzdür ki bazı hükümdarlara köleler veya bazı tebea secde ederlerdi. Eski tarihî filmlerde filân görmüşsünüzdür. Secde etmek bir hürmet nişânesi oluyor.

Kur'an-ı Kerim'de de Yusuf AS'ın hayat hikâyesi anlatılırken, anne ve babasının öbür kardeşleriyle beraber kendisine secde ettikleri anlatılıyor. Demek ki o devirde öyle hürmet ifadesi olarak secde etmek olmuş. Yusuf AS peygamber iken, onun yanına gelen annesi, babası ve kardeşleri on secdeye kapanmışlar, sevgilerinden, hürmetlerinden dolayı…

---

[83] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.387, no:8510 (2); Selmân-ı Fârisî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.476, no:19860; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.246, no:25948.

Rüyasını daha önce görmüş olduğu hadise tahakkuk etmiş.

Daha küçükken babasına diyor ki:

"—Babacığım 11 tane yıldızı, Ay'ı ve Güneş'i bana secde ederken gördüm rüyamda…" diyor, anlatıyor.

Babası diyor ki:

"—Aman evlâdım, rüyanı kardeşlerine anlatma; kıskanırlar, sana bir oyun ederler. Sana kasdederler."

Tabii uzun maceralardan sonra, Mısır'a yerleşiyor; kölelikten Mısır azizi olma durumuna geliyor. Kendisine peygamberlik verilmiş, cemâl sahibi, kemal sahibi mübarek bir kimse… Sonradan annesini, babasını da Kenan diyarından kendisinin bulunduğu, vazife gördüğü beldeye getirtiyor.

Onların hepsi gelince, kendisine bir ara kötülük yapmış kardeşleri de mahcuplar tabii… Üzülüyorlar yaptıkları kusurlardan dolayı… Özürler diliyorlar.

O da o zaman;

لاَ تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ ، وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

(يوسف:٩٢)

(*Lâ tesrîbe aleykümü'l-yevme yağfiru'llâhu leküm ve hüve erhamü'r-râhimîn*) "Bugün artık kendi kendinizi kınayıp mahcup olmanıza lüzum yok. Ben affettim, Allah da sizi affeder, O Erhamü'r-râhimîn'dir." (Yusuf, 12/92) diye teselli ediyor onları.

Hepsi kendisine secde ediyorlar. O zaman 11 tane yıldızın secde etmesi, Ay'ın ve Güneş'in secde etmesi rüyası gerçekleşmiş oluyor. Annesi babası Ay ve Güneş; 11 yıldız da kardeşleri… Rüyasını önceden gördüğü hadise sonradan tahakkuk ediyor Yusuf AS'ın…

Tabii bu hikâyede nice ibretler vardır. Rüyanın bir kısmının ileriye doğru olacak hadiselerde birer hakiki şahit ve haber olması durumu vardır.

Sonra sabredenlerin, takvâ ile hareket edenlerin, Allah'ın rızası yolunda yürüyenlerin birtakım meşakkatlere uğrasalar bile sonunda yine nimetlere, lütuflara erecekleri; zulüm yapanların,

haksızlık yapanların da sonunda bir gün üzüleceği bildirilmiş oluyor.

Onun için şairin birisi diyor ki:

Zâlimlere bir gün dedirir Hazret-i Mevlâ;
Tallàhi lekad âsereke'llàhu aleynâ…

Zalimler bir gün yaptıklarına pişman olurlar da, "Allah seni bizden üstün kıldı. Bak sana nimet verdi, biz haksızlık etmişiz, hata bizdeymiş. Hatamızı anladık." (Yusuf, 12/91) dedirtir Allah. Bir gün o noktaya getirtir.

Allah bizi zulmetmekten korusun… Zulme uğramaktan da korusun… Dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin…

Eskiden secde varmış. Selman RA da tabii İran'dan yetişti, Anadolu'ya geldi, Hristiyan rahiplerin yanında bulundu. Onların adetlerini gördü. Demek ki Efendimize sevgisinden, muhabbetinden, ona hürmetini ifade etmek için secde etmeye kalktı.

Secde etmeye kalkınca, Peygamber Efendimiz secde etmesini yasaklıyor. Diyor ki:

"—Yâ Selman, (*lâ tescüd lî*) bana secde etme! (*E raeyte lev mittü e küntü sâciden li-kabrî*) Ben ölsem, benim kabrime secde eder miydin? (*Lâ tescüd lî*) Bana secde etme; (*ve'scüd li'l-hayyi'llezî lâ yemût*) hiç ölmeyen, Hayy ü Kayyûm olan, lâ yemût olan Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne secde et!" diye Allah'a secde etmenin doğru olacağını bildiriyor. Kula secde etmenin doğru olmadığını bildiriyor.

Başka bir hadis-i şerif vardır, secde mevzuunda…

"—Bir kimsenin bir kimseye secde etmesi doğru olmaz. Eğer böyle bir secde etmek doğru olsaydı da ben secde edin diye emredecek olsaydım, kadınlara kocalarına secde etmelerini emrederdim. Ama secde etmek yok..." buyuruyor Peygamber Efendimiz…

Buradan da anlıyoruz ki, Müslüman sàliha hatunlar beylerine çok hürmetkâr olacaklar. Tabii, beyler de sàliha hatunlarına karşı son derece saygılı, himâyekâr olacaklar. Onların hukuklarına

riayetkâr olacaklar. Ev bir muhabbet ocağı halinde olacak. Ama hanım efendisine saygılı olacak.

Saygının bir çeşidi de ismiyle hitab etmemektir. Eskiden buna çok dikkat ederlermiş. “Ahmed bey, Mehmed bey, Hasan bey, Hüseyin bey…” diye ismiyle hitap etmezlermiş. Hatta doğrudan doğruya, “Ahmed, Mehmed, Ali, Veli…” demezlermiş. Bunlar bizim eski töremizde yok…

“Efendi!” derlermiş, “Yâ hu!” derlermiş. “Yâ hu” ne demek, “Ey o!” demek. İsmini söylemiyor, “Bakar mısın?” diyor.

Eskileri bir anlasak çok iyi olacak. Çünkü çok güzel edepleri öğrenmişler, hazmetmişler, hayatlarını o güzel edeple yaşamışlar. Evde bir yemek olsa komşulara da vermişler. Onun için tekerleme var:

“—Komşuda pişer, bize de düşer!” derler.

Çünkü komşuda oldu mu, kaç komşuya dağıtırlarmış.

“—İşte biraz mantı yaptık, tatlı yaptık, tuzlu yaptık, siz de buyurun!” derlermiş.

Şimdi hiç öyle şeyler kalmadı. Bir apartmandaki insan komşusunu tanımıyor. Alt kattakini, üst kattakini tanımıyor. Kimse kimseye gitmiyor. Gitse bir türlü, gitmese bir türlü…

Gittiğin zaman beraber oturtuyorlar. Hanım geliyor, elini sıkmağa kalkıyor. Sıkmayınca, bu sefer tepki gösteriyorlar.

Yâhu benim adetim değil… İslâm’a uygun değil. Peygamber Efendimiz kadınların elini sıkmamış. Bey’at ederken, erkeklerle musafaha yapmış da kadınların eline hiç dokunmamış. Peygamber Efendimiz’in yaptığını yapıyorum.

“—Vay gerici, vay yobaz! Kravat da bağlamıyorsun ah seni seni… Anladım, sen gericisin!”

Ne anladın sen? Hiçbir şey anlamadın… Hayatı da anlamamışın, karşındaki insana saygıyı da anlayamamışın. Dünyanın hangi ülkesine gitsen, herkesin bir başka türlü örfü, adeti olduğunu görüyorsun.

Görmüyor musun Japonların halini? Nasıl kimonoları giyiyorlar, kuşakları sarıyorlar. Diz üstünde sürüne sürüne gidiyorlar, konuşuyorlar. Evlerinde koltuk görüyor musun? Kendi törelerine göre perdeleri başka türlü, giyimleri başka türlü…

Çinliyi ayıplıyor musun, iki tane çubukla pilav yiyor diye? Kaşık yok işte, buyur bakalım! Bizim pilav kaşıkla yenir. Pilav geldi mi, “Kaşık nerede?” deriz hemen. Ama Çinliler kaşıkla yemiyor, iki tane çubukla yiyor.

İtalyanlar da bizim eriştemizi makarna diye isimlendirmişler. Onlar da makarnayı bütün kaynatıyorlar. Böyle yukarıya kadar kaldırıp, ağzını altına tutup, solucan yutar gibi öyle yiyorlar. Onların adeti de öyle… Bizdekiler güzel güzel kesilmiş, kıyılmış. Herkesin bir töresi var…

Bizim pantolonlarımız geniş. Neden? Biz namaz kılacağız, secde edeceğiz. Dar olursa, secdeye varırken yukarı çekmek gerekir. Dar olursa, biraz zorlandı mı arkadan yırtılır.

O oranın modası… Sımsıkı sarıyorlar paket sarar gibi, kasabın kıymayı kâğıda sardığı gibi…

Bir blue-jean pantolon giyiyor bizim gençler, sımsıkı, kasabın eti sardığı gibi… O bir başka moda, bizimki başka moda…

“—Haa, sen şalvar giydin, ayıp!”

Niye ayıp olsun. Eskiden gülerlerdi bize ama şimdi gülemiyorlar. Çünkü şalvar modası Avrupa'dan geliyor. Avrupalılar gördüler şalvarın zevkli olduğunu, rahat olduğunu, sıhhî olduğunu, onlar şalvar giymeye başladı. Şimdi Avrupa'dan şalvar geldi mi, giyiyor millet…

Şalvar giyiyor, abâye giyiyor, harmâne giyiyor. Niye? Avrupa'dan geldi.

Sübhànallàh, bizim şahsiyetimiz ne oldu, töremiz ne oldu?

Bizim halimiz başka… Avrupalı sakallarını kazır, bıyıklarını da kazır. Bazısı daha ileri gidiyor kaşlarını da kazıyor. Jül Brainer diye birisi vardı, cascavlaktı, hiç tüy yoktu kafasında…

Allah bu kılları bir sebeple yaratmış. Bu kaşın kılları, alnı terlediği zaman insanın, terlerin göze girmemesi için, terleri kenara akıtmak için… Ağzın üstündeki kılların, altındaki kılların bir sebebi var… Kışın sakalın biraz uzun oldu mu, boğazın hiç ağrımaz, hiç hasta olmazsın.

Ama sen bunu kesiyorsun cascavlak, ondan sonra boğazına kaşkol sarıp öyle dolaşıyorsun. Sakalın olsaydı hiç üşümeyecektin.

Her milletin kendine göre bir örfü var, ayrı… Ama İslâm milletinin kendi örfü tamamen ayrı… Ne diye onu ayıplıyorsun? Ayıplarsan, sen kültürsüzsün demek, medeniyeti tanıyamamışsın.

İngiltere'ye gidiyoruz, Almanya'ya gidiyoruz. Herkes istediği gibi giyiniyor. Afrika'dan gelenler var, Suudi Arabistan'dan gelenler var, başka yerlerden gelenler var; kimse kimseye karışmıyor.

O bakımdan Allah bizi kendi özümüze, kendi inancımıza bağlı eylesin… Kimseden korkmadan, endişe etmeden, "Arkadaş benim halim böyle! Ben böyleyim." dersin, olur biter.

Demek ki kulun kula secdesi yok… Secde Allah'a yapılır. Kabre secde etmek de yok… Onu da öğreniyoruz bu hadis-i şeriften… Herhangi bir başka şeye de secde etmek yok…

Ne güzel söylüyor Mehmet Akif Rh.A:

O rükû olmasa dünyada eğilmez başlar!

Mü'minin başı rükûda eğiliyor, secdede yere geliyor. Öyle

olmasa, başka zaman bu bel eğilmez; dimdik, sapasağlam durur. Çünkü Allah'a inanmış insanın bir izzeti vardır ki, hiçbir kimse ona erişemez Müslüman olmayanlardan…

f. Hastanın Duaları Makbuldür

Altıncı hadis-i şerif.

Bu da yine Selmân-ı Fârisî RA'dan rivayet edilmiş. Selmânü'l-Fârisî Hazretleri İranlıların cennete en önde gideni olacak. Hastalanmış anlaşılan… Peygamber SAS Efendimiz ona buyurmuşlar ki:[84]

يَا سَلْمَانُ ، إِنَّ الْمُبْتَلَى مُسْتَجَابٌ دَعَوَاتُهُ ؛ فَادْعُ وَتَخَيَّرْ مِنَ الدُّعَاءِ ،

اُدْعُ أَنْتَ وَأُؤَمِّنُ أَنَا (الديلمي عن سلمان)

RE. 497/6 (*Yâ selmân, inne'l-mübtelâ müstecâbün deavatühû; fe'd'u ve tehayyer mine'd-duài, üd'u ente ve üemmminü ene.*)

(*Yâ selmân*) "Ey Selman, (*inne'l-mübtelâ müstecâbün deavatühû*) bir derde uğrayan, hastalanan bir kimsenin duaları makbuldür. Allah dualarını kabul eder." O Allah'ın artık nazlı, kıymetli, müstesna bir kulu oluyor. Hastalandı ya, o hastalığının hatırına Allah dualarını kabul ediyor.

"Hasta kulun duaları makbuldür. (*Fed'u*) Sen dua et, (*ve tehayyer mine'd-duài*) seç duadan, hangi duayı etmek istiyorsan et! (*Üd'u ente ve üemminü ene*) Sen dua et, ben de sana amîn diyeyim." diyor.

Bundan çıkan ders şudur: Hastalık Allah'ın takdiri ile insanın başına geliyor. Evet hastalık istenmez.

"—Allah'tan istediğinizde afiyet isteyin!" buyruluyor.

Neden afiyeti isteyeceğiz? Afiyetin iki taraflı mânâsı var: Bir tarafı hastalıklardan uzak olmak mânâsına geliyor, öbür tarafı da belâlardan uzak olmak mânâsına geliyor. Yâni hem sıhhatli, hem de başı dinç ve esen olmak mânâsına geliyor.

---

[84] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.387, no:8510; Selmân-ı Fârisî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.107, no:3368; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.245, no:25944.

Yâni Allah insana afiyeti verdi mi, bu ne demek? Hem vücudu sıhhatli olacak, hem de gönlü şen olacak demek. Çünkü bazen insan turp gibi sıhhatli olur, Allah başına bir dert verir, dünya başına yıkılır. Dünya başına dar gelir. Sıhhatli ama dertli adam…

Yar yüreğim yar,
Gör ki neler var?

Ne dertler var… Bir ah çeker derinden, yer oynar yerinden… Neden? Dertli…

Demek ki, "Yâ Rabbi, sen bana sağlık ver!" dese insan, yetmez. Ne diyecek? "Afiyet ver yâ Rabbi!" diyecek ki, afiyet hem sağlığı ihtiva ediyor, hem de belâlardan mahfuz olmayı ifade ediyor.

Demek ki afiyeti isteyeceğiz. İsteyeceğiz ama Allah'ın takdiri… Bir sebepten hasta olursak ne yapacağız? Hastalığımıza bir bakıma sevineceğiz. Çünkü dualar kabul…

Hastanın iniltisi teşbihtir, uykusu ibadettir. Duaları makbuldür. Günahları mağfurdur. Defter-i a'mâlindeki bütün günahlar silinir, anasından doğduğu gündeki gibi tertemiz olur. Hayat yeniden başlar. "Defterin tertemiz oldu, işe yeniden başla!" denilir.

O bakımdan hastalık bir nevi ikramdır. Allah'ın bir çeşit ikramıdır ki, sevap kazanma vesilesi oluyor; bir.

İkincisi, işin bizim tarafımızdan açıkgözlülük, kârlılık tarafına gelecek olursak, muhterem kardeşlerim, hasta ziyaretini çok yapalım!

"—Neden?"

Duası makbul mübareğin… Gideriz elini tutarız, alnını tutarız, "Nasılsın?" deriz.

"—Hoş geldin, Allah senden razı olsun!" dedi mi yaşadık.

O zaman ne mutlu bize…

Onun için, hastayı ziyaret edelim ve kendisinden dua isteyelim! Diyelim ki:

"—Sen bir çeşit hastasın, biz senden beter durumdayız. Sen bize dua et, biz de âmin diyelim!" diyelim.

Biz sıhhatliyiz ama, sıhhatli olmak daha tehlikeli… Sıhhatli olduğu zaman insan, karnı tok sırtı pek olduğu zaman çeşitli

günahlara dalıyor. Hasta olsa Allah'ı anar, tesbih çeker, dua eder. Sıhhatli olduğu zaman neler neler yapıyor! Allah'ı unutuyor, nice hatalı işler yapıyor.

Demek ki, mümkün olduğu kadar hasta ziyaretini yapacağız. Cuma günü yapmanızı tavsiye ederim. Cuma günü hasta ziyaret etmek, sadaka vermek, Cuma namazı kılmakla beraber, bir de oruçlu olursa insan, bir de cenaze namazı kılarsa, onlar hakkında çok mükâfatlar var. Cuma günü böyle hayırları çokça yapmağa gayret edin!

Bir de muhterem kardeşlerim, hasta ziyareti hastaya ilaç gibi fayda verir. Bir keresinde ben bir hata işledim. Lise talebesiydim. Rahmetli anam üzülmesin diye, ev halkından kimseye haber vermeden hastaneye gittim, ameliyat oldum. Meğer ziyaretçisiz olmak ne zor şeymiş. Herkesin ziyaretçisi geliyor, ben yatakta yatıyorum, benim ziyaretçim yok… Herkes bana bakıyor, acıyorlar. Ben de ona sinirleniyorum. Ben söylemedim, ondan gelmiyorlar. Yoksa söylesem, bir sürü insan gelecekti ama, anam üzülmesin diye söylemedim. Zor oluyor. İnsan ziyaretçi bekliyor.

Böyle hastanedeki, askerdeki, hapisteki çeşitli yerlerdeki kardeşlerinizi ziyaret edin! Onun da çok sevabı var…

Sonuncu bir tavsiye: Hastanın ziyareti kısa olacak. Başına oturup da iki saat durulmayacak. Çünkü sıkışır, daha başka bir sıkıntısı olur. Gözleri kapanır, uyku uyumak ihtiyacı olur vs. Biraz halini hatırını sorarsın, ondan sonra, "Bana müsaade…" dersin.

Hastanın yanından süratle kalkmak, insanın akıllı, fikirli, ciddî, iyi bir Müslüman olduğunun alâmetidir. Bu konuda Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[85]

أَفْضَلُ الْعِيَادَةِ أَجْراً ، سُرْعَةُ الْقِيَامِ مِنْ عِنْدِ الْمَرِيضِ (الديلمي عن

---

[85] Sehàvî, *Mekàsîdü'l-Hasene*, c.I, s.131; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Marîd ve'l-Keffarât*, c.I, s.131; Said ibn-i Müseyyeb Rh.A'ten mürsel olarak.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.97, no:25153; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.155, no:459; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.230, no:4037.

جابر ؛ ابن أبى الدنيا ، هب. عن سعيد بن المسيب مرسلاً)

RE. 77/9 (*Efdalü'l-iyâdeti ecran, sür'atü'l-kıyâmi min indi'l-marîd*)

(*Efdalü'l-iyâdeti ecran*) "Hasta ziyaretinin sevap bakımından en faziletlisi, en üstünü, en sevaplısı, en güzeli, en yerinde olanı, (*sür'atü'l-kıyâmi min indi'l-marîd*) hastanın yanından çabuk kalkıp gitmektir."

g. Peygamber Efendimiz'e Buğz Etmek

Sonuncu hadis-i şerif.

Selmân-ı Fârisî RA'dan rivayet edilmiş. Tirmizî'de var, hasen hadis-i şerif diye bildirmiş, daha başka kaynaklarda da var.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[86]

يَا سَلْمَانُ ، لاَ تُبْغِضْنِي فَتُفَارِقَ دِينَكَ. قَالَ: كَيْفَ ؟ قَالَ: تُبْغِضُ الْعَرَبَ فَتُبْغِضُنِي (ط. حم. ع. طب. ك. هب. ت. حسن عن سلمان)

RE. 497/7 (*Yâ selmân, lâ tübgıdnî fetüfârıka dînüke. Kàle: Keyfe? Kàle: Tübgıdu'l-arabe fetübgıdunî.*)

(*Yâ selmân*) "Ey Selmân, (*lâ tübgıdnî*) bana buğz etme, bana kızma; (*fetüfârıka dînüke*) böyle yaparsan dininden kopar, ayrılır gidersin. Müslümanlıktan çıkarsın. Müslüman Peygamber Efendimiz'e kızabilir mi?

Kızmasa, hükmüne razı olmasa bile Müslümanlığa sığmaz, İslâm'dan çıkmış olur.

Peygamber Efendimiz'i insanların hepsinden daha çok sevmesi

---

86 Tirmizî, *Sünen*, c.XII, s.437, no:3862; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.440, no:23782; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.96, no:6995; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.238, no:6093; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.389, no:2513; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.91, no:658; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.229, no:1607; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.44, no:33921; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.246, no:25947.

lâzım bütün Müslümanların… Bizim de öyle… Çocuklarımıza da Peygamber Efendimiz'in sevgisini aşılayarak yetiştirmemiz lâzım! Bizim de Peygamber Efendimiz dediğimiz zaman, yüreğimiz ağzımıza gelmeli! Heyecandan, sevgiden bir hal olmalıyız. SAS Efendimiz'e en güzel tarzda, sevgi ve muhabbet duygularıyla bağlı olmalıyız.

"—Ey Selman, sakın bana kızma, yoksa dininden kopar gidersin!"

(*Kàle*) Selman RA hayretle sordu: (*Keyfe*) "Yâ Rasûlallah, sana nasıl buğz edebilirim, nasıl kızabilirim?"

(*Kàle*) Buyurdu ki: (*Tübgıdu'l-arabe fetübgıdunî*) "Araba buğz edersen, Arap kavmine kızarsan, bana kızmış olursun!"

Bu devirde biraz hafifledi ama, Araplara çatan çoktur bizim memlekette, moda gibidir. Hatta pis filân derler, şöyle derler, böyle derler.

Canım dünyada pislik-temizlik zenginlikle, görgü ile ilgili bir şeydir. Hindistan'a gitsen mahvolursun. Çin'e gitsen beter olursun. Belki bir hristiyan Güney Amerika ülkesine gitsen, ne kadar pislikler görürsün.

Avrupalılar da pistir. Ben sokaklarını filân anlatmaktan utanırım yâni. Evlerinde köpekle beraber otururlar, kalkarlar. Bir kendileri ısırırlar, bir köpeğe ısırtırlar. Sonra kendilerini temizlemezler, cünüplükten yıkanmazlar, taharetlenmezler. Çeşitli pislikleri vardır.

"—Hacca gittim de şöyle oldu da, böyle oldu da…"

"—Bırak bu gevezelikleri, dedikodu etmeyi… Güzel şeylerden bahset!"

Kimisi çok aleyhte bulunuyor, ileri geri söyleniyor:

"—Bize Cihan Harbinde şöyle yaptılar da, böyle yaptılar da…"

Canım, yapanlar hesabını verir. Sen şimdi bu zamana gel! Komşumuzdur, Suriye'dir; komşumuzdur, Irak'tır; komşumuzdur, Kuveyt'tir; komşumuzdur, falancadır… Biz şimdi iyi komşuluk münasebetleri içinde eskiyi tamir edip düzeltmeye bakalım!

Daha önceden, hepsi aynı ülkenin vatandaşları durumunda idi. Sonra devletimiz parçalandı, dağıldılar. Şimdi toparlanmaya bakalım! Zaten adamların başı sıkışık, bize ihtiyaçları var, biz de onları dışlamayalım!

Arab'a ters bakıyorlar. Allah'ın hiçbir kulunu hor görmemek lâzım! İmanlı kulun derecesi çok yüksektir. Allah'ın sevdiği kullara düşmanlık besleyen iflah olmaz. Onun için bu sözleri bırakalım!

Araplardan birisi ile Libya'da karşılaştım.

"—Müslümanlık iyi değil Türkiye'de," dedi.

"—Neden?" dedim.

"—Cuma namazında cami aradım, bulamadım!" dedi.

"—Hangi şehirde?" dedim.

"—İstanbul'da..." dedi.

"—Sübhànallàh..." dedim.

Sonra aklıma geldi:

"—Nerede misafir kaldın?" dedim.

"—Ataköy'de..." dedi.

"—Orası mâbetsiz şehir, orada bulamazsın!" dedim.

Sonra dedi ki:

"—Siz Arapları çok hor görüyorsunuz." dedi.

"—Yok yâ, hor görmeyiz, severiz. Araplar bizim kardeşimiz." dedim.

"—Yok!" dedi. "Ben bir manavdan alışveriş yapıyordum, meyva alıyordum. Oradan bir köpek geçiyordu. 'Arap... Arap... Arap...' dediler ona." dedi.

Sübhànallàh, o zaman aklım başıma geldi. Hiç o zamana kadar düşünmemiştim. Adamcağızın yüreğine işlemiş, köpeğe "Arap... Arap..." denmesi.

Dedim ki:

"—Bizim Türkçede Arap iki mânâya gelir. Bir siyah mânâsına gelir; bir de bir kavmin adı mânâsına gelir."

O zamana kadar düşünmemiştim. Düşündüm ki, doğru demiyoruz. Köpeğe, kediye Arap demek doğru değil. Çünkü Peygamber Efendimiz Arap kavminden... Renginden dolayı diyoruz biz onu ama, yine dememememiz lâzım!

Sözümüze dikkat edelim! Bazen yanlış bir söz söyleriz, bilmeden başkalarının kalbini kırabiliriz.

Araplar bizim Müslüman kardeşlerimizdir, kızmayacağız. Hatalı olanların Allah cezasını verir. Bizim de hatalı olanlarımızın

cezasını verir Allah… Biz hatalı olmamaya gayret edelim. Müslümanlar kardeştir, birbirimizi sevelim!

“—Filanca kardeşimiz Kürt…”

“—Müslüman mı?”

“—Müslüman…”

“—Tamam, yeter.”

“—Filanca kardeşimiz Çerkeş…”

“—Müslüman mı?”

“—Müslüman…”

“—Tamam, yeter.”

“—Filanca kardeşimiz Boşnak…”

“—Müslüman mı?”

“—Müslüman…”

“—Tamam, yeter.”

“—Filanca kardeşimiz Rum…”

“—Müslüman mı?”

“—Müslüman…”

“—Canım kardeşim, ne olacak. Müslüman olduktan sonra bir mesele yok…”

Müslüman değilse bile, bizim ecdadımız komşuluk münasebetlerinde çok yumuşak davranmışlar. Güzel ahlâkları ile onları büyülemişler, teshir etmişler, kendilerini sevdirmişler, İslâm’ı tebliğ etmişler; gönül hoşluğu ile onlar Müslüman olmuşlar. O da mümkün…

Birisi şu anda henüz Müslüman değil diye hemen dışlamamalı, çalışmalı üzerinde… Bakarsın, bir zaman gelir Müslüman olur. Müslüman olduktan sonra kardeşimiz olur. Kelime-i şehadet getirdi mi, Allah geçmiş günahların hepsini siler, tertemiz olur. Ondan sonra durumuna dikkat etti mi, yaşadı.

Bizim burada bir Ermeni Barsam Usta vardı. Müslüman oldu, Hocamız rahmetli ona Zâhid adını verdi. Zâhid Barsam, Ermeni… Olsun, Müslüman…

Papazlar geliyormuş:

"—Yâhu sen niye dininden döndün? Niye Hristiyanlığı bırakıp Müslüman oldun? Zamane Müslümanları şöyle kötü, böyle kötü..." diye kötü misaller anlatıyorlarmış.

O diyormuş ki onlara:

"—Siz suyun kanalizasyonlardaki akışına bakıyorsunuz, bu su pis diyorsunuz. Gidin suyun dağdan çıktığı pınarına bakın, o zaman anlarsınız." diyormuş.

İslâm'ın aslı, özü, pınarı neresi? Kur'an-ı Kerim, hadis-i şerifler, Peygamber Efendimizin asr-ı saadeti... Oraya bakarsa insan, İslâm'ın ne kadar güzel olduğunu görür. 20. Yüzyıl'ın Türkiye Müslümanlarına bakarsa, o zaman bizim kusurumuz çok, Allah affetsin...

Pakistanlı bir kimse ile tanıştım, Güney Afrika'da vazife görüyormuş. Sakallı, Müslüman, mütedeyyin bir insan...

"—Benim babam, Türkler için kasideler yazardı. Türkleri anarken hüngür hüngür ağlardı, göz yaşı dökerdi. Onlar evliyadır, onlar mübarek insanlardır. Onlar bizim gibi insanlar değillerdir diye bahsederdi." dedi. "Geldim İstanbul'a, Türkleri gördüm." dedi.

"—Eyvah, keşke uzaktan duysaydı da gelip görmeseydi." dedim.

Gelmiş, Eminönü'nü, Beyoğlu'nu, Sirkeci'yi görünce kim bilir ne kadar üzülmüştür. "Nerede kaldı Müslümanlık?" diye.

Bizde kusur çok, beldelerimizde İslâm'ı iyi koruyamamışız. Camilerimizi bile koruyamamışız da yıkılmış, harabe olmuş. Medreselerimiz yıkılmış, taşı bile kalmamış. İlim kalmamış, bilgi kalmamış, İslâm'dan uzaklaşmışız.

Allah bize tekrar ilim, irfan, edep, erkân nasib eylesin... Has, halis, hakiki Müslüman olmayı, rızasına ermeyi, cennetine girmeyi nasib eylesin...

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-besmele!

15. 11. 1987 – İskenderpaşa Camii

12. YÖNETİCİYE İTAATTA ÖLÇÜ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü lillâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا عَبَّاسُ ، ثَلاَثٌ لاَ يَدَعُهُنَّ قَوْمُكَ: الطَّعْنُ فِي النَّسَبِ ، وَالنِّيَاحَةُ ، وَالإِسْتِمْطَارُ بِالأَنْوَاءِ (طب. عن العباس)

RE. 497/8 (*Yâ abbâs, selâsün lâ yedauhünne kavmüke: Etta'nu fi'n-nesebi, ve'n-niyâhatü, ve'l-istimtâru bi'l-envâ'*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!
Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun… Rabbimiz sizleri ve bizleri dünya ve ahiretin hayırlarına nail eylesin... Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şeriflerinden bir demet taallüm edip, tefeyyüz etmek üzere oturmuş toplanmış bulunuyoruz.
Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce Peygamber Efendimiz SAS'e bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, ümmetliğimizin bir nişanesi olmak üzere onun rûh-u pâkine hediye olsun diye ve onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah u mukarrebînin ruhlarına ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri, hakiki ulemâ, verese-i Nebî SAS sadât

ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadis kitabını cem eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrâhim el-Bursevî Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye; bu hadîs-i şerifleri bize nakil ve rivayet etmiş olan hadis alimlerinin, râvilerin, şârihlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diye diye, her türlü sıkıntıyı göze alarak, canlarını mallarını ortaya koyarak dîn-i mübîne hizmet aşkıyla cihad ederek fethetmiş olan ecdadımızın, Fatih Sultan Mehmed Hân'ın askerlerinin ve sâir muvahhid askerlerin, şehidlerin, gazilerin, ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplandığımız mescidi bina etmiş olan İskender Paşa'nın ve bu mescidi zaman zaman tecdid ve tamir ve tevsi eylemiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarının şâd olması için; şu camiden güzerân eylemiş olan imamların, hatiplerin, müezzinlerin, vaizlerin, cemaatlerin ve bu caminin çevresinde medfun bulunanların ruhlarına hediye olsun diye;

Beldemizin medâr-ı iftihârı Yûşâ AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin, sâir sahabenin ve evliyâullahın ruhlarına hediye olsun diye; uzaktan yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere gelmiş bulunan sizlerin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına da hediye olsun diye,

Biz yaşayan müslümanlar da Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasına uygun ömür sürelim, Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmına uyalım, ehl-i Kur'an olalım, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sarılalım, sünneti ihya eyleyip şehid sevaplarına nail olalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup ruhlarına hediye edip öyle başlayalım:

……………………

a. Üç Yanlış Adet

Okuduğumuz hadîs-i şerifler Gümüşhaneli Hocamızın telif etmiş olduğu *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis kitabının, 497. sayfasındaki 8. hadîs-i şerif ve devamıdır.

Metnini az önce okuduğumuz bu hadîs-i şerifte Peygamber SAS

Hazretleri, amcası Hz. Abbas'a hitab etmiş ve buyurmuş ki:[87]

يَا عَبَّاسُ، ثَلاَثٌ لاَ يَدَعُهُنَّ قَوْمُكَ: الطَّعْنُ فِي النَّسَبِ، وَالنِّيَاحَةُ، وَالإِسْتِمْطَارُ بِالأَنْوَاءِ (طب. عن العباس)

RE. 497/8 (*Yâ abbâs, selâsün lâ yedauhünne kavmüke: Etta'nu fi'n-nesebi, ve'n-niyâhatü, ve'l-istimtâru bi'l-envâ'*)

(*Yâ abbâs*) "Yâ Abbâs, (*selâsün lâ yedauhünne kavmüke*) senin kavmin şu üç şeyi terk etmeyecek!"

Amcasına hitaben, "Yanlış olduğu, kusur, günah olduğu halde senin kavmin bu üç şeyi yapmaya devam edecek." demiş, sonra terk etmeyecekleri yanlış şeyler nelermiş, onları sıralamış:

1. (*Etta'nu fi'n-nesebi*) "Karşısındaki muhalif insanın nesebine ileri-geri söz söyleyip onu kötülemek!"

"—Senin nesebin iyi değil, şerefli değil, sen iyi bir soydan değilsin..." diye onun nesebine dil uzatmak kötü bir şey ama senin kavmin bunu bırakmaz, yapmaya devam ederler.

Çünkü bu işe iyice bulaşmışlar, bu kötü âdet iliklerine işlemiş, terk etmeleri zordur.

2. (*Ve'n-niyâhatü*) "Ölünün ardından feryat figan etmek; öldüğü zaman ölünün başına üşüşüp, "Ah ne kahramandı, ne iyiydi, ne cesurdu, ne cömertti..." diye ağlamak, birtakım kafiyeli, vezinli sözler söylemek. Kendisi sun'î olarak ağlamak, herkesi ağlatmak.

Bu bir merasim. Alıştıkları için bunu da bırakmazlar, bu da kötü bir şey; yapmamaları lazım!

Çünkü ölü kötü de olsa, "Kör ölünce kömür gözlü olur." dedikleri gibi arkasından; ölünün yakınlarının keyfi nasıl istiyorsa o tarzda söylerler. Kötü insana iyi demek filan tarzında da olur. O bakımdan *nevhâ-niyâha*; ölünün arkasından ağıtlar, mersiyeler vs. düzerek yaka paça yırtarak, saçını başını yolarak, göğsünü, dizini döverek

---

[87] Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.99, no:4012; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.302; Hz. Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.56, no:43918; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.290, no:26062.

üzüntü izharı merasimi… Merasim haline, âdet haline gelmiş olan şey, makbul bir şey değil!

Bizim memleketimizde de bazı bölgelerde görülüyor. Ölüyü getiriyorlar, tabutunu koyuyorlar, başında saatlerce, artık insanı bıktıracak ve İslâm'a uymayacak tarzda yapıyorlar. Efendimiz; bunu da bırakmazlar, diyor.

3. (*Ve'l-istimtâru bi'l-envâ'*) "Yıldızlardan, yıldızların batışından, batarken onlara yönelip dua etmekten yağmur ummak!"

Suudi Arabistan'da yağmur az olduğundan, batmaya meyletmiş olan yıldızlardan yağmur istemek âdeti!

"—Şu yıldız şuraya batıyor, şöyle diyelim, böyle diyelim, yağmur yağsın!" gibi kötü âdetleri bırakmazlar, maalesef yaparlar demiş oluyor Peygamber Efendimiz.

Bizim memleketimizde bunlardan hangisi vardır?

Öncelikle karşısındakini kötülemek yaygındır. Son derece çirkin bir şey! Bir kere bir insanın asıl asaleti takvâsındadır! Takvâ ehliyse, Allah'tan korkan bir kimseyse, basit bir aileden basit bir meslekten fukaracık bir kimse de olsa Allah'ın sevgili kulu olabilir! Kendisi iyi insan değilse; sülalesinin ağa olması, paşa, padişah veya vaiz, müftü, hoca olması kendisine bir fayda sağlamaz. Eğer kendisi iyi yolda değilse soyunun asaleti kendisine bir fayda sağlamaz.

Soy ile övünmek doğru değildir. Babayiğit ise, kişinin kendisinin iyi müslüman olması gerekiyor. Bu çok yapılıyor. Hususî bir şekli de tasavvuf ve tarikat vadisinde birtakım tarikatlerin taraftarları öteki tarafa ta'n ederler: Şu şöyledir bu böyledir…" filan diye haksız, yalan yanlış, bilmeden konuşurlar.

Dün akşam birisi bana nakletti ki;

"—Filanca insanlar falanca insan hakkında şöyle şöyle ileri geri konuşmuşlar. Hocası ona el vermedi!" demişler.

Nasıl yalan! Nasıl cüret eder, nasıl cesaret eder, ne yüzle, ne hakla söyler? Öteki ikisi bir yerde baş başa buluştular da o adam bir sözü söylemişse sen nereden bileceksin?

Bir başka şehirdeki bir insan bu taraftaki insanların şöyle bir konuşma yapmadığını ne cüretle, nasıl bir yalana cesaret edip de söyleyebilir? Hem de "Tarikat erbabıyım." dediği halde bu gıybeti, dedikoduyu, bu iftirayı nasıl yapıyorlar?..

O adam onu ahirette bırakır mı? Bu yalan sözden dolayı davacı olacak! Bir de yanılttığı kimselerin günahı boynuna gelmez mi? Gelir. Taraf tutmaktan, kendi tarafını sevmekten, öbür tarafa rekabet ve haset hissinden veryansın ediyorlar.

Buradaki bir arkadaşımız söylemişti, kendisi filan kasabadan; o kasabadaki şahıs da tasavvuf erbabı, güya iyi, dindar kimseler, Hocamız Rh.A'in aleyhinde atıp tutuyorlarmış.

"—Tasavvufta böyle edepsizlik var mı?" dedim!

Bu edepsizlik tasavvufa uyar mı, yakışır mı? Vefat etmiş bir kimseye böyle ileri geri söz söylenir mi?

Hayatta olana bile söylenmez! Hatta iftira olması çok büyük vebal! Doğru olan bir şeyi bile onun gıyabında söylese gıybet oluyor. Müslümanlar olarak dilimizi başkasının ırzına, namusuna, haysiyetine, şerefine tecavüz etmekten tutmasını öğreneceğiz.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Bir kimsenin aleyhinde konuşmak gıybettir ve büyük günahtır."

Diyorlar ki:

"—Ya o kusurlar onda varsa?.."

"—Kusurlar onda varsa, gıybettir; kusurlar onda yoksa, iftiradır!" buyuruyor.

Olsa da söylemeyeceksin, olmasa da söylemeyeceksin, demek. Millet maalesef bu meseleyi bilmiyor.

Demek ki bu soya sopa çatmak meselesi cahiliye âdeti, maalesef dünyanın her yerinde var. Karşısındaki adamı kötülemek için dilini nerelere kadar; babasına, dedesine kadar uzatırlar, onun aleyhinde konuşurlar. Eğer kendisi erbâb-ı tasavvuf ise karşısındaki hocasına, silsilesine, şeceresine dil uzatırlar. Aynı cahiliyettir, hiç fark etmez; belki daha büyük ayıp da olmuş oluyor!

Allah ıslah eylesin, güzel huylar nasib eylesin... Allah bütün müslümanları muhabbetle Peygamber SAS Efendimiz'in sünneti yolunda birbirlerine has, halis kardeş olan ve birbirlerini destekleyen, samimi dost eylesin…

Yıldızlardan medet ummak, yağmuru yıldızdan beklemek cahiliye âdeti. Yağmuru Allah yağdırır, kuraklığı Allah gönderir, ceza veya mükâfat olarak bütün bunlar ve daha her şey Allah-u

Teàlâ Hazretleri'nin kudretinde! Yapan Allah, yaptırmayan Allah; veren Allah, alan Allah; öldüren Allah, yaşatan Allah!.. Müslümanın bunu anlaması lâzım!

Bu mânada geniş olarak düşünecek olursak, bugün memleketimizde bu cahiliye zihniyeti hâlâ vardır. Bazı kimseler hâlâ yıldız falına inanır. Koskoca güya kültürün öncülüğünü yapan büyük büyük tirajlı gazetelerde yıldız falları köşeleri vardır. Yalan yanlış atarlar tutarlar:

"—Bugün sana bir ziyaretçi gelecek, bugün kötü bir hadiseyle karşılaşacaksın, bugün şu olacak bu olacak, bir kısmet ayağına gelecek…" gibi atmasyon, uydurmasyon şeylerle milleti kandırırlar.

Bir taraftan insanları, dinimizin en güzel ahkâmına yanaştıramazsın:

"—Allah CC böyle emrediyor, ne kadar güzel!.."

Bir türlü yanaştıramazsın, keçi gibi inat eder. Bir taraftan da millet; cahiliyenin, putperestliğin âdetlerinin devamını bu devirde güle oynaya takip ediyor. Meselâ, Afrika'daki yamyamların dansını taklit ediyor da namaz kılmaya gelmiyor, bu kadar garip şeyler oluyor!

Demek ki her şeyi Allah'tan bilmek, her şeyin Allah'tan olduğunu anlamak, Allah'a yönelmek, Allah'a bağlanmak, gayrıya bir şey isnat etmemek, vehmetmemek, gayrıda bir kudret olduğunu vehmetmemek İslâm'ın temel, ana esaslarından biridir!

Dervişlikte, tarikatta da ilk önce fail-i muhtârın, fa'alü limâ yürîd sıfatına sahip Allah-u Teàlâ Hazretleri olduğunu bilmek için; Allah'tan bilmek, Allah'tan istemek, ummak, Allah'a dua etmek, yalvarmak; gayrıya bel bükmemek, el açmamak, serfürû etmemek, tabasbus etmemek, doğru doğru, dobra dobra konuşabilmek, hakkı söyleyebilmek, zalim sultanın karşısında hakkı müdafaa edebilmek, mazlumun yanında yer alabilmek... Bütün bunlar hep o sıfattan kaynaklanır.

Her şeyin Allah'tan olduğunu bilen insan, kahraman insan olur, dobra dobra konuşur.

"—Bu adam mert bir adam, kahraman bir adam, dobra dobra konuşuyor; hiçbir şeyden korkmuyor, aferin!" diye erbabı anlar. Allah da sever.

Ama bazı kimseler doğru söyleyeni sevmezlermiş. Onun için dedelerimiz; “Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.” demiş. Dokuz köyden kovarlar, doğru! Gerçekten insanlarda böyle bir sıfat vardır, doğru konuşan insanı sevmezler. Eğri işlerinde, günahlarında devam etmek isterler. Birisi kalkıp da:

“—Bu yaptığınız doğru değil!” deyince, kan tepelerine sıçrar.

Horozibiği gibi yüzleri kıpkırmızı kızarır. Kızarlar ama yanlıştır. Bir insan haklı bir şeyi bir kimseye ihtar ettiği zaman; “Bu yaptığın doğru değil, bunu yapma!” dediği zaman, “Sen kendi işine bak” derse bu ona günah olarak yeter.

Hazmedecek, haksızlığını anlayacak, eğri yoldan doğru yola gelecek; bunları yapmalıyız. Hepimiz mert, doğru insan olmalıyız, dobra dobra olmalıyız, hakkı söylemeliyiz. Batıl yolda yürüyene, yanlış işler yapana, günah işleyene alkış tutmamalıyız, prim vermemeliyiz, destek olmamalıyız; gülmemeliyiz ki yapmasın!

Gülersek, alkışlarsak, “Mâşaallah, inşaallah…” dersek, desteklersek, peşinden gidersek, pabucunu yalarsak, kuyruğunu takip edersek olmaz. O zaman cemiyetin nizamı altüst olur!

Cemiyetler, topluluklar mert insanların sayesinde, fazilet sahibi insanlar ile yükselir! Rezalet sahibi kötü insanlarla mahvolur, tefessüh eder; rezil insanlarla koca imparatorluklar çöker!

Bizim Osmanlı İmparatorluğu'nun neden çöktüğünü niye düşünmüyoruz? Belgrad'dan, Avusturya'dan Basra körfezine kadar; Atlas Okyanusu'ndan, Fas'tan, Hint Okyanusu'na kadar topraklar bizimdi. Yüreğimiz niye sızlamıyor?

"—Bunu neden elden kaçırdık?" demiyoruz. Niye bu yeniçerilerin isyanlarını düşünmüyoruz? Niye memurlarının rüşvetlerinin ne kadar büyük zararlara yol açtığını düşünmüyoruz? Niye birtakım yüksek devlet ricalinin yabancı cemiyetlere girip, kötü işler yapıp yabancılara ajanlık edip de memleketi içten çökerttiklerini düşünmüyoruz?..

Öyle hainler var ki hâlâ alkışlanıyor, hâlâ millete kahramanmış gibi yalan yanlış tanıtılıyor. Hâlbuki hain, memleketi satmış; dış ülkelere öyle tavizler vermiş ki hâlâ temizleyemiyoruz.

O bakımdan dobra dobra olmayı öğrenmeliyiz.

"—Zarar gelir..."

Zarar Allah'tan gelir.

"—Ama böyle yaparsam faydalananlardan olurum."

Faydayı da Allah verir. Yanlış hesap yapma, mü'minsen hesabını doğru yap! Fayda ve zarar Allah'tandır; sen doğru ol.

Diyarbakırlı Said Paşa ne güzel söylemiş:

Halkı tahrîb eyleyip de kendin âbâd eyleme,
Bu cihanda ev yapıp, ukbâyı berbad eyleme;
Nef'in için zâlim-i bî-rahme imdâd eyleme,
Âlemi tenfîr eden ahvâli mu'tâd eyleme;
Müstakim ol, Hazret-i Allah utandırmaz seni!

Sen usandırma eli, el de usandırmaz seni,
Hîlekârlık eyleme, kimse dolandırmaz seni,
Dest-i a'dâdan soğuk su içme, kandırmaz seni,
Korkma düşmandan ki, âteş olsa yandırmaz seni
Müstakim ol, Hazret-i Allah utandırmaz seni!

"Kendi menfaatin için merhametsiz zalime yardım etme.

Düşmandan korkma, ateş seni yakamaz! Çünkü Allah'ın dostunu ateş yakamaz.

"—Hocam, ben elimi ateşe uzattım, yandı."

O mânaya alma; İbrahim AS'ı yakmadı! Allah seni ateşin yanına sokmaz, ateşe düşürmez. Öteki mânasını, doğru mânasını al!

O bakımdan Allah hepimize güzel ahlâk nasip eylesin. 55 milyon güzel ahlâklı insan, evelallah dünyayı düzeltiriz! Çünkü güzel ahlâk demek dine dayalı, imana dayalı [hâl] demek. 55 milyon has mü'min dünyaya ferman okutur.

Kânûnî Süleyman Fransa kralına bir mektup yazmış, demiş ki;

"—Duydum ki, sizin memleketinizde kadın erkeğe sarılır dans ederlermiş, buna dans denirmiş. Bu ne biçim edepsizliktir! Bundan sonra yapılmasın!" diye bir mektup yazmış.

Fransa'da adamlar korkularından danstan vazgeçmişler. Ne güzel! Kânûnî Süleyman mektup yazmış, fermân-ı âlişânını oraya göndermiş.

Birisine mektup yazıyor, diyor ki:

"—Filanca prensi hapsetmişsiniz, onu hemen hapisten çıkartın!"

Hemen apar topar çıkartıyorlar. Neden?

Allah CC kendisi has, halis iman eden kimselere yardım eder, onları aziz kılar, onları yeryüzüne hâkim kılar. İnsanlar Allah'ın yolundan dönerlerse, Allah'a hıyanet ederler, dinine âsi gelirler, günahlara dalarlarsa Allah yardımını çeker; o zaman perişan olurlar.

Bugünkü müslümanların perişanlıkları düşmanın hünerinden değildir, müslümanların zaafındandır, günahındandır! Müslümanlar günahlarının belâlarını çekiyorlar, Allah cezalandırıyor. Eğer müslümanlar iyi kimseler olsa, bir müslümanı kimse hor ve zelil edemez. Allah'ın aziz kıldığını kimse zelil edemez!

Onun için cahiliye âdetlerini bırakalım, İslâmî âdetlere sarılalım! Allah'tan gayrıdan fayda ve zarar gelmeyeceğinin imanımızın gereği olduğunu bilelim, Allah'tan korkalım, gayrıdan korkmayalım! Allah'a itaat edelim, kınayanın kınamasına aldırmayalım, hak yolda yürüyelim, bâtıl ehlinin ulumasına, bağırmasına, çağırmasına aldırmayalım. İt ürür kervan yürür, diye yolumuzca dosdoğru yürüyelim. Onlara uyup da kendi ahiretimizi

de berbat etmeyelim!

b. Abbasîlerin Yönetici Olacağı

İkinci hadîs-i şerif:

Bu hadîs-i şerifi Hatîb-i Bağdadî, İbn-i Abbas RA'dan, o da annesi Ümmü'l-Fadl'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz amcası Abbas RA'a demiş ki:[88]

يَا عَبَّاسُ ، أنت عَمِّي ، وَصِنْوُ أَبِي ، وَخَيْرُ مَنْ أَخْلَفَ بَعْدِي مِنْ أَهْلِي ، إِذَا كَانَتْ سَنَةُ خَمْسٍ وثَلاثِين ومِائَةٍ فَهِي لَكَ وَلِوَلَدِكَ ، مِنْهُمُ السَّفَّاحُ ، وَمِنْهُمُ الْمَنْصُورُ ، وَمِنْهُمُ الْمَهْدِيُّ (خط. عن ابن عباس عن أمه أم الفضل)

RE. 497/9 (*Yâ abbâs, ente ammî, ve sınvu ebî, ve hayru men ahlefe ba'dî min ehlî; izâ kânet senetü hamsin ve selâsîne ve mietin fehiye leke ve veledike, minhümü'sseffâhu, ve minhümü'l-mansûru, ve minhümü'l-mehdiyyü.*)

(*Yâ abbâs*) "Ey Abbas, (*ente ammî*) Sen benim amcamsın; (*ve sınvu ebî*) babamın eşisin, bir parçasısın. (*Ve hayru men ahlefe ba'dî min ehlî*) Ve benden sonra yerime halef olarak bırakacağım kimselerin en hayırlısı, ehlimden yerime bırakabileceğim kimselerden en hayırlısı sensin!"

(*İzâ kânet senetü hamsin ve selâsîne ve mietin fehiye leke ve veledike*) 135. sene olduğu zaman bu hilâfet sana ve senin evlâdına nasib olacak. (*Minhümü'sseffâhu*) Bu evlatların içinden kimisi *seffâh*, kan dökücü olacak; (*ve minhümü'l-mansûru*) kimisi *mansûr*, Allah tarafından nusrete mazhar olacak; *ve minhümü'l-mehdiyyü* () kimisi *mehdî*, doğru, hidayet üzere olacak!"

---

[88] Hatîb-i Bağdâdî, Târih-i Bağdad, c.I, s.63; İbn-i Asâkir, Târih-i Dimaşk, c.XXVI. s.362;

Kenzü'l-ummâl, c.XI, s.708, no: 33452; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.290, no:26061; İbn-i Abbas RA'dan, o da annesi Ümmü'l-Fadl'dan.

Gerçekten de Peygamber SAS Efendimiz'den sonra, Yezid ibn-i Muaviye zamanında Hz. Hüseyin Efendimiz; Peygamber Efendimiz'in yerine hilafet makamına kayyım olmak üzere Irak'a davet olunmuşken, giderken yolda şehid edildiği için hilafet Yezid isimli zalime geçti. Peygamber Efendimiz'in torunlarını çocuklarıyla, hanımlarıyla, ailesiyle insaf etmeden, şehid eden, öldüren, katleden bir sülâleye geçti.

Hilafet hakları mıydı?

Asla ve kat'a! Katiyen hakları değildi! Devletin başına mafya, eşkıyâ çetesi gibi çöreklendiler. Müslümanları kılıç, kırbaç zoruyla, zalimlerin kalabalığı gücüyle zalimleri mescidin kapılarına dikip:

"—Ya bey'at edersiniz, ya da bey'at etmediğiniz takdirde hepinizi burada öldürürüz!" diye bey'at aldılar.

Kâbe-i Müşerrefe'yi mancınık ateşine tutarak, Abdullah ibn-i Zübeyr RA'ı şehid ederek devleti ele geçirdiler. Bir sülâle olarak devam etti. İslâmî raydan çıktılar, günahlı işler işlediler! Aralarından bir iki tane sàlih kimse de yetişti.

Sonra bu hadîs-i şerifte bildirildiği gibi Emevîler yıkılarak hilafet, Hz. Abbas RA'ın soyundan olan Abbasî denilen devletin eline geçti mi? Geçti. (M. 750, H. 132)

Tarihen sabit! Bu hadîs-i şerifteki durum tahakkuk etti! Onların içinden kimisi gerçekten kan dökücü oldu; hınçta, hırsta, cezalandırmada aşırı gitti. Hz. Hüseyin'i öldüren insanlar öldüler gittiler, ahirette cezalarını buldular, defterleri dürüldü. Ondan sonra, masum insanları öldürmek zulüm oldu. Onlar yapmadı ki! Bir kimsenin yaptığı suçu ötekisine ödetmek İslâm'da adalete sığmayan bir şey, insanlıkta olmayan bir şey! Kimisi aşırı gittiği için kan dökücü olarak anıldı.

Kimisi âdilâne hareket etti. Fütuhata önem verdiler, İslâm âlemi genişledi. Birçok ülkeler İslâm diyarına katıldı. Orta Asya'dan Atlas Okyanusu'na kadar geniş araziler müslümanların emrine girdi ve İslâm; dünyaya, üç kıtaya hâkim oldu.

Bir kısmı doğru yol üzerinde yürüdüler. Artık Allah-u Teàlâ Hazretleri hesaplarını ahirette görecek. Ama Peygamber SAS Efendimiz, amcasına; "Senin sülalenden çocukların hilafete geçecekler!" diye bildirmiş.

“—Aklen bildirebilir mi?”

Bildirir. Çünkü her şeyi bilen; gelmişi, geleceği bilen Allah-u Teâlâ hazretlerinin hak peygamberi olunca bildirir ve bildirmiştir.

Peygamber Efendimiz İstanbul’un alınacağını bildirdi! Hadîs-i şeriflerde, kendisinden sonra neler olacağına dair birçok bilgiler verdi. Yokluk yoksulluk içindeyken, “Öyle günler gelecek ki şu kadar paraya mazhar olacaksınız, şu kadar zenginliğe sahip olacaksınız!” diye söyledi.

Bizanslılar İranlılar’a mağlup olmuşken; “Bizanslılar yine galip olacak!” diye söyledi. Hatta kıyametin nasıl olacağını, kimlerin geleceğini, ne gibi hadiseler olacağını hadîs-i şeriflerde tek tek söyledi.

Demek ki Allah’ın emretmesiyle, bildirmesiyle söylemesi mümkündür. Bu hadîs-i şerifte de o rivayet olarak Hocamız karşımıza koymuş, ki kendisi hadis alimidir, sıraya bunu da koyduğuna göre demek ki, bunun böyle sıhhatli hadîs-i şerif olduğundan da kendisinin kanaati tam…

c. Zorlukta da, Kolaylıkta da İtaat Et!

Râvisi, Ubâdetü'bnü's-Sâmit ibn-i Kays el-Ensârî el-Hazrecî RA… Kendisine söylenen sözü bize de rivayet etmiş oluyor. Medine-i Münevvere'nin Hazrec kabilesinden olan Ubâde hazretleri; Bedir'de bulunmuş olan Remle'de, 34 senesinde vefat etmiş olan büyük sahabidir.

Peygamber SAS Ubâdetü'bnü's-Sâmit Hazretleri'ne hitaben diyor ki:[89]

يَا عُبَادَةُ ، اسْمَعْ وَأَطِعْ ، فِي عُسْرِكَ وَيُسْرِكَ ، وَمَنْشَطِكَ وَمَكْرَهِكَ ، وَأَثَرَةٍ عَلَيْكَ ، وَإِنْ أَكَلُوا مَالَكَ ، وَضَرَبُوا ظَهْرَكَ ، إِلاَّ أَنْ تَكُونَ مَعْصِيَةً لِلّٰهِ بَوَاحًا

(حب. طب. كر. عن عبادة بن الصامت)

RE. 497/10 (*Yâ ubâdetü, esma' ve etı', fî usrike ve yüsrike, ve menşatike ve mekrahike, ve eseretin aleyke, ve in ekelû mâleke, ve darabû zahreke, illâ en tekûne fî masiyetin bevâhâ.*)

(*Yâ ubâdetü, esma' ve etı'*) "Ey Ubâde, söz dinle ve itaat et!" Ne zaman? (*Fi usrike ve yüsrike*) "Zorluğunda da, kolaylığında da… Senin zor zamanında da, kolay zamanında da…"

(*Ve menşatike ve mekrahike*) "Neşeli, ferah olduğun zamanda da, hoşlanmadığın razı gelmediğin, ikrah ettiğin zamanda da itaat et! (*Ve eseretin aleyke*) Kendi tercihin şöyle olsa, böyle olsa bile başına gelmiş olan kimseye itaat et! (*Ve in ekelû mâleke*) Eğer senin malını yeseler bile, şu şöyledir bu böyledir, istimlak ettim filan gibi şeylerle gasp edip alsalar; (*ve darabû zahreke*) sırtını kamçılasalar,

---

[89] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.321, no:22787; Deylemî, *Müsnedül-Firdevs*, c.V, s.385, no:8506; İbn-i Zenceveyh, *el-Emvâl*, c.I, s.28, no:24; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.III, s.47, no:857; Şâşî, *Müsned*, c.III, s.409, no:1161; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.184; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.56, no:3735; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.141, no:225;, İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* c.XV,s.57, no:38413; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.331, no:20686; Ubâdetü'bnü's-Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.104, no:468; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.283, no:26057.

kırbaçlasalar, sopalasalar, vursalar bile itaat et; (*illâ en tekûne fî masiyetin bevâhâ*) ancak açıkça bir günah konusu müstesna olmak üzere itaat et!"

Müslümanın her işinde temizlik vardır; kalbi temizdir, elbisesi, ağzı, eli, işi, niyeti temizdir, müslümanın her şeyi temizdir, her şeyinde intizam vardır, müslümanın işi muntazamdır; dağınık, derbeder değildir. Namaz kılacağı vakitler bellidir. İbadetin şekli bellidir. Topluca namaz kılacakları zaman darmadağın kılmazlar; başlarına bir imam geçer, arkasında saf bağlarlar. Safın intizamı namazın ikamesinden, tamamındandır.

Onun için imam gelir; sıra muntazam olacak diye öne gideni iter, geride kalanı çeker. Arada boşluk bırakmamayı tavsiye eder, "Aman!" der, ikaz eder. Çünkü Peygamber Efendimiz intizama alıştırmak için ikaz etmiş.

İnsan şekle önem vermeye dikkat ede ede, her işinde intizamlı olacağından, Peygamber Efendimiz safların arasına girerek tanzim ederdi:

"—Sen geride kalmışsın, öne çık; sen fazla ileri gitmişsin, biraz geriye gel. Hizaya dikkat et, omuzlarınızdan birbirinize bakın..." diye safın çizgi gibi muntazam olmasına, arada boşluk kalmamasına itina ederdi.

Şimdi gerilirler, bilhassa yaz günlerinde araya kimseyi sokmazlar. Sen de orada biraz boşluk görürsün, girmek istersin; "Buraya ne geldin..." gibilerden bir ters ters tepeden bakar. Senin gelmeni istemiyor. Sen de aldırmadan "Ben de şuraya sığayım..." filan dersen sana bir sinirlenir, safı bırakır arkaya gider.

Nereye gidersen git! Peygamber Efendimiz safların sıklaştırılmasını tavsiye ediyor, boş bırakılmamasını tavsiye ediyor ben de onun için buraya giriyorum. Arada boşluk olursa şeytan girer! Bak şeytanın girdiği belli! Adam öyle geniş geniş kurulmuş, sen yanına sokuldum mu şeytan onu damarından kızıştırıyor, püskürtüyor, kışkırtıyor; kızıp geriye gidiyor. Kendisi zarar eder, sevabı az olur.

İntizam her şeyimizde vardır.

"—Üç kişi yola gitse bir tanesi imam olacak!"

İmam olmak ne demek? Kafilenin başkanı olacak, son söz onda olacak!

“—Bu gece şurada mı geceleyelim, burada mı geceleyelim; şurada mı kalalım, burada mı kalalım? Yemeği şu vakitte mi yiyelim şöyle mi yapalım? Önce yemek mi yiyelim istirahat mı edelim?..”

Son söz onda olacak. Emir; kafilenin başkanı, emiri; sözü dinlenecek!

Daha büyük kafileler olsa…

Peygamber Efendimiz 10-20 kişi seriyye denilen askerî birlikler gönderirdi:

“—Filanca kabileye gidin, oradaki edepsizlere cezayı verin! Yol kesmişler, müslümanları öldürmüşler; siz de onların cezasını verin!” buyurdu.

Mesela 15-20 kişi deveyle, atla bir kafile gönderir. Bir tanesini başlarına reis seçerdi; “Buna itaat edin!” derdi.

Onun için Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerifinde buyuruyor ki;

“—Eğer sizin başınıza üzüm kurusu gibi siyah, buruşuk bir Habeşî köle bile emir tayin edilse ona itaat edin!” Çünkü itaat başarının özüdür! Herkes kendi bildiğini hareket ederse ve her kafadan bir ses çıkarsa düzen olmaz.

Bugün de böyle! Bugün de İslâm’ın bu prensibi bütün toplantılarda tatbik ediliyor. Bir dernek toplantısı, yıllık kongre yapacaksınız: İlan edersiniz; kongreye şahıslar gelir, ilk önce kongrenin başkanı seçilir, sonra divan heyeti seçilir, kâtipler… Ondan sonra toplantı açılır. Artık başkandan söz istenir:

“—Sayın başkan, söz istiyorum.”

Söz verirse konuşursun vermezse konuşamazsın.

“—Neden?”

Bir kere başkan seçtin!

“—Canım ben zorla konuşurum…” diyemezsin. Dışarıya attırtır, konuşturmaz. O bakımdan İslâm’ın bu intizamı, düzeni demek ki sivil hayatta da vardır, ibadette de, devlet düzeninde de vardır.

Müslümanın devlet başkanına, öteki müslümanların itaat etmesi lazımdır. Ama başına bir İngiliz gelmişse ona itaat etsin

mânasına değil! Bir hain gelmişse itaat etsin mânasına değil! (*Ulu'l-emri minhüm*) Müslümanın kendilerinden olan kimse geldiği zaman! Yoksa müslüman kuzu gibi değildir.

Hz. Ömer halife olduğu zaman ne yaptı? Minbere çıktı, konuşurken bir tanesi kalktı, dedi ki;

"—Yâ Ömer! Eğer sen yanlış hareket edersen seni kılıçlarımızla düzeltiriz!"

Dikkat ederseniz bu hadîs-i şerifin sonunda "Şöyle de olsa böyle de olsa itaat et itaat et... (*İllâ en tekûne fî ma'siyetin bevâhâ*) Apaşikâr günah emrediliyorsa, o zaman itaat etmek yok, o müstesna!" diye bildiriyor.

Masiyette, günahta itaat olmaz. Günah olmadığı takdirde ufak tefek kusurlardan, fikir farkından itaatsizlik yaparsa, itaatsizlik yapan günaha girer.

Peygamber Efendimiz onu ne bize kadar güzel nasihat etmiş, bildirmiş ki:

"—Ya Ubâde! Dinle, itaat et; zorluk zamanında da kolaylık zamanında da; sevinçli ferahlık zamanında da sevinmediğin istemediğin, kerih gördüğün zamanda da, senin tercihin başka türlü olduğu zamanda da itaat et!"

Farklı düşünebilirsin ama başkan böyle dedi.

Pekâlâ, bitti.

Ne kadar güzel! Bu, içtimai işlerin yürütülmesi için sağlam, çok sağlam bir düzendir. Müslümanlar bundan gafil, derbeder. Müslümanların başkanı kimdir belli değil!

Bugün dünya üzerinde müslümanların başkanı kim?

Yok ki! Yıkılmış gitmiş! Bina yıkılmış, caminin kubbesi çökmüş, minaresi devrilmiş; İslâm'ın binası harap, yok! Hilafet-i Kübrâ denilirdi; en büyük emirlik, emîrü'l-mü'minînlik. O makam şu anda yok!

Suudi Arabistan'ın da dinleyeceği, Suriye'nin de, Lübnan'ın da, Mısır'ın da dinleyeceği; bütün dünya üzerindeki müslümanların dinleyeceği müslümanların en büyük reisi var mı? Yok!

"—Müslümanların içinde adam mı yok?"

Estağfirullah, ne demek! Nice alimler var, nice fazıllar var. Velev öyle olmasa bile içlerinden birini seçme mecburiyeti var.

"—Üç kişi yola gitse…"

İlla hepsinin alim olması şart değil ki! Üçü de köylü, çiftçi amcalar: Köyden kasabaya gidiyorlar; birisini imam seçecekler, o kadar. İlle sipariş verip de fabrikadan, tornadan çıkma bir şey olacak değiller ki! Mevcudun içinden bir tane seçme mecburiyeti var.

Burada namaz kıldığımız zaman, imam efendi yok, gelmemiş; hastalanıvermiş veyahut bir yere gitmiş de yolda, trafik sıkışıklığından buraya yetişememiş. Ne yapacağız?

"—İmam gelmedi, hadi bakalım başınızın çaresine bakın!" mı denilecek?

Hayır, bu cemaatin içinden bir tanesi öne geçecek;

"—*Allahu ekber!*" deyip namazı kıldıracak.

Veya imama bir hal oldu, birden başı dönüverdi, yıkıldı, yığıldı kaldı. Ötekisi imam olacak. İmam; "Bana bir mazeret ârız oldu." diye arkasındaki şahsı yakasından tutacak, onu yerine geçirecek, namaz yine devam edecek. Orada imam değişir, müslümanın namazı bile bozulmaz. İslâm bu kadar muntazam!

Kimin seçileceği, nasıl seçileceği belli. İmamın arkası önemli! İmamın arkası şarjörün üstündeki fişek gibidir, imam gittiği zaman yerine o gelecek. Tık, nasıl tetiği çekti mi, bom, patladı mı alttaki şarjörden bir kurşun daha, bir tane daha geliyor, bir tane daha geliyor; onun gibi.

İmamın arkasındaki, imamlık mesleğini bilen, imamlık yapabilecek kimse olacak; her önüne gelen olmayacak, meseleyi bilen kimse olacak! Bu itaat önemli olduğu için, Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş. İnsanları kendi keyfine bırakırsan her kafadan bir ses çıkar, curcuna olur. Af edersiniz iş kadınlar hamamına döner.

Nasıl olacak? Son söz bir kimsede olacak, o da bir şey yaptı mı "Canım, hata ediyorsun, kusur ediyorsun."

Tamam, biraz da kusurlu olur; iş yürürken kusursuz gitmez, illa birtakım hatalar olur. Senin fikrin başka olabilir ama itaat edeceksin.

d. Allah'a İsyanda İtaat Olmaz!

Ama reis olan, başkan olan kimse günahı emredemez.

"—Ben şimdi sizin başkanınız oldum ya, Peygamber Efendimiz de; 'Sevsen de sevmesen de itaat et!' dedi ya, emrediyorum: Her biriniz gideceksiniz, şarap alacaksınız, kadehe dolduracaksınız, birer tane devireceksiniz." diyebilir mi? Diyemez!

"—Neden?"

Allah'ın emrini değiştirmeye salâhiyeti yok!

"—Ben emirdim, komutandım?"

Hiçbir şey değilsin. Günahı emrettiğin zaman olmaz.

Peygamber SAS Efendimiz Buyurmuşlar ki:[90]

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ (حم. طب. ك. وابن خزيمة ، وابن جرير عن عمران ؛ و الحكم بن عمرو ، وأبو نعيم ، خط. عن أنس ؛ طب. عن النواس)

RE. 481/9 (*Lâ tàate li-mahlûkin fî ma'siyeti'l-hàlik*) "Allah'a isyanda kula, mahlûka itaat yoktur."

"—Pekiyi, insana babası emretse?"

---

90 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.66, no:20672; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.170, no:381; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.632, no:602; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.55, no:873; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.275; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.145; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.409, no:3889; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.356, no:1988; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.383, no:3788; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.155, no:786; İbn-i Abdi'l-Ber, *et-Temhîd*, c.VIII, s.58; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.131, no:1095; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.181, no:3917; Hz. Hüseyin RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.545, no:33717; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.369, no:3647; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Abdi'l-Ber, el-İstîàb, c.I, s.269; Abdullah ibn-i Huzâfe RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X; s.22; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.II, s.109, no:443; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.322; Temîm-i Dârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.105, no:14875; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2077, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.427, no:17172.

“—Babası da dinlenmez!”

“—Anası emretse?”

“—Anası da dinlenmez!

Sahabeden öyle mübarek kimseler vardı, Mus’ab RA gibi. Anası, oğlunu canı gibi seviyor. Anası müşrike, imana gelmemiş; delikanlı ay parçası gibi güzel bir kimse. Bir ailenin zengin bir oğlu, müslüman olmuş. Annesi müslüman olmasını istemiyor.

“—O adamların arasında ne yapacaksın?”

Para pul var, asalet var, şu bu var. İstiyor ki oğlu kendi yanına gelsin. Oğlu da İslâm’ı bırakmıyor. Peygamber Efendimiz’in SAS cemalini görmüş, itaat etmiş, bey’at etmiş, bağlanmış, iman getirmiş.

Döner mi?

“—Gel oğlum; yanıma gelmezsen bundan sonra hiç yemek yemem, açlıktan ölürüm!” diyor.

Oğlu diyor ki:

“—Sen bu işi yapma! Sen böyle yemesen yemesen, ölsen, bir daha ölsen, bir daha ölsen, bir daha ölsen ben bu yolu terk etmem!”

Terk edilmez çünkü Allah’ın yoludur; anası da emretse, babası da emretse terk edilmez! Bu devirde bu maalesef çok.

Bu devirde anasını-babasını cebinden çıkartacak kadar Müslümanlığı kavi evlatlar var! Subhànallah. Halbuki analar-babalar müslüman olacaktı, evlatlar havailik edince onları doğru yola çağıracaklardı:

“—Evlâdım etme, günaha dalma, doğru yola gel!” diyeceklerdi.

Evlat; anasını babasını doğru yola çekmeye çalışıyor, o gelmiyor. Çok misalleri var: Kız müslüman, mütedeyyin; anası babası o yolda değil. Oğlan dört başı mâmur müslüman, babası ona düşman!..

Niye? Müslüman oldu diye!

“—Niye bu kadar müslümansın?”

Azıcık Müslümanlık olmaz ki; azıcık Müslümanlık diye bir şey olmaz, insan tam müslüman olur.

Babası şehirlerarası bir yolda lokanta işletiyor. Göl kenarında çok güzel manzaralı bir yer. Müşterisi az. İçki koymaya kalkıyor:

“—İçki koyalım o zaman müşteri çoğalır. Millet gelir; göle karşı içki de içer, yemek de yer, paralar kazanılır.”

Çocuk diyor ki:

“—İçkiyi koyarsan evi terk eder giderim! Çünkü içki satmakla kazancın haram olur, ben o zaman senin kazancını yiyemem, evi terk ederim!”

Oğlunun zorundan içki koyamıyor. Allah’ın emri olduğu için değil de oğlunun zorundan içki koyamıyor. Subhànallah, imtihan dünyası!

Nasıl Peygamber Efendimiz’in zamanında evlat müslüman olmuş, ana-baba kâfir kalmışsa, bu devirde de öyle oluyor. Her devirde de belki böyleydi. Onun için herkes gözünü açsın, herkes insafa, herkes imana gelsin. Allah cümlemizi yanlış yollardan hıfz eylesin, korusun…

Demek ki biz de itaat edeceğiz.

Pekiyi, müslümanların cihan üzerinde bir başkanı yok. Halîfe-i rûy-i zemîn yok. Eskiden bizim Osmanlı padişahları halife imişler, sonra cumhuriyetin ilk yıllarında hilafet kaldırılmış. Kaldırılmasaydı bütün İslâm ülkelerinin; Araplar, Pakistan Hindistan, Endonezya, Japonya… nerede müslüman varsa hepsi yine hilafetin merkezi burası diye az çok burada bağlı kalacaklardı. Çünkü asırlarca bağlı kaldılar.

Kaldırılmış. Şimdi müslümanların dünya üzerinde merkezî bir teşkilatı yok. Onun için düşmanlar hepsini parça parça, ayrı ayrı bir köşede kıstırıp tepeliyor. Afganistan’da birisi başka türlü tepeliyor, Afrika’da bir başka türlü tepeliyorlar, Balkanlar’da başka türlü, Trakya’da, Kırım’da, Kafkasya’da başka türlü…

Müslümanların birlik beraberlik olmamalarının büyük zararlarını her zaman görüyorlar. Biz Kıbrıs işinde yalnız kalıyoruz. Düşmanlar bize oyun ediyorlar, müttefiklerimiz hile yapıyorlar, atlatıyorlar, aldatıyorlar, kandırıyorlar, dolandırıyorlar.

Neden? Birlik yok, beraberlik yok. Yaparlar. Parça parça, tek tek yakaladılar mı tek tek haklarlar!

O zaman ne olacak?

Bir arkadaşımız; “Biz bir düşman arazisinde ordumuz dağıldığı için, bir grup kalmış ordu mensupları gibiyiz.” diyor. O grup hemen bir araya gelecek kendilerinin en yüksek rütbelisi kimse onu başkan seçecek.

Diyelim ki harp darp oldu; cephede sekiz tane asker dağıldılar, nerede olduklarını bilemediler, baktılar ki bir çalılıkların arasındalar. Bir baktılar, bir arkadaşları daha var. Tamam, sekiz tane bizim asker. Bir tanesinin iki tane pırpırı var, çavuş; o başkan! Vadide biraz yürürken, ellerinde silahlar, korka korka, acaba düşman var mı derken bir de baktılar, karşılarına yine onlardan bir de yüzbaşı çıktı. Şimdi başkan kim?

"—Yüzbaşı…"

Aradan 3-5 kişi daha geldi, daha büyük bir birliğe katıldılar. Baktılar ki orada kendi askerlerimizden 50-60 kişi daha var; aralarında binbaşı var. Tamam, bunlar da onlara iltihak ederler.

"—Başkan binbaşı!"

Düşman arazisinde perakende, darmadağın, çil yavrusu gibi dağılmış küçük birlikler gibiyiz.

Pekiyi, bizden sonra hilafet Peygamber Efendimiz'in torunlarını öldüren kimselere geçmiş. O zaman müslümanlar ne yaptılar? O zaman ulu'l- emr kim oldu?

O zaman asıl *ulu'l-emr*, ulemâ oldu. Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendimiz kitabında açıkça, sarahaten bildiriyor: *Ulu'l-emr*, ulemadır; Allah'ın kitabını bilen, ahkâmını, hadîs-i şerifleri bilen kimsedir. Ona itaat edilecek. Onun için tarikatlardaki o bey'at da işte o intizamın bir gereği olmuş oluyor.

Allah müslümanları birlik beraberlik içinde eylesin, dünyalarını düzenli eylesin… Hiçbirimizi hiçbir kâfirin karşısında zelil, mağlup ve mahcup etmesin... Hem dünyada hem âhirette cümlemizi aziz eylesin…

e. Mehdî'nin Hz. Abbas'ın Soyundan Geleceği

Bu hadîs-i şerif Ammâr ibn-i Yâsir RA'dan rivayet edilmiş, Abbas RA'a söylenmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[91]

---

[91] İbnü'l-Cevzî, *İlelü'l-Mütenâhiyye*, c.II, s.858, no:1437.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.271, no:38694: *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.289, no:26059.

يَا عَبَّاسُ ، إِنّ اللهَ بدَأَ فَتَحَ هَذَا الأَمْرَ بِي ، وَسيَخْتِمُهُ بِغُلامٍ مِنْ وَلَدِكَ ، يَمْلَؤُهَا عَدْلاً كَمَا مُلِئَتْ وجوراً ، وَهُوَ الَّذِي يُصَلِّي بِعِيسَى عَلَيْهِ السَّلاَم

(قط. فى الأفراد ، والخط. كر. عن عمار بن ياسر)

RE. 498/1 (*Yâ abbâs, innallàhe bedee feteha hâze'l-emre bî, ve seyahtimuhû bi-gulâmin min veledike, yemleuhâ adlen kemâ müliet çevren. Ve hüvellezî yusallî bi-isâ aleyhi's-selâm.*)

"—Ey Abbas! Allah bu işi benimle açtı."

Peygamber Efendimiz kendisini söylüyor: Hz. Muhammed ile bu iş açıldı; hilafet, müslümanların yeryüzüne gelmeleri, İslâm dininin, Müslümanlığın başlaması Peygamber Efendimizle başladı.

"—Ve senin ailenden bir çocuk ile bu iş tamamlanacak!"

Hilafet, müslümanların başkanlığı o aileden kimseyle tamamlanacak.

"—O senin evladından son halife olan kişi yeryüzünü adaletle dolduracak. Eskiden zulümle dolmuş olan yeryüzüne adalet getirecek. Ve o İsa AS'a namaz kıldıracak."

Bu kıyametin ahvalini anlatan hadîs-i şeriflerden bir tanesidir. Biliyorsunuz Allahu Teâlâ hazretleri müslümanları mutlaka yeryüzüne yeniden hâkim edecek! Mehdi gelecek, o mehdinin Peygamber Efendimiz'in sülalesinden olduğu, ismi kendisinin ismi gibi, babasının ismi Peygamber Efendimiz'in babasının ismi gibi olduğu hadîs-i şeriflerde bildiriliyor.

Bu hadîs-i şeriflerde de bildiriliyor ki Hz. Abbas'ın sülalesiyle de alakalı. İki sülale belki birleşecek; Mehdi aleyhisselam sülale olarak bir taraftan Peygamber Efendimiz'e bağlı olacak, bir taraftan da Hz. Abbas ile sülalesinin akrabalık bağlarının bulunacak olduğu anlaşılıyor. Ammâr b. Yâsir böyle rivayet etmiş. Hatîb-i Bağdadî ve Dârekutnî böyle rivayet etmişler.

Mehdilikle ilgili müstakil kitaplar çıkmıştır. Mehdilik meselesi bu günlerin canlı konularındandır. Mehdilikle ilgili konuları anlatan, özel o konuya tahsis edilmiş kitaplar vardır. Detaylı bilgi isteyenler oraya bakabilirler.

Yalnız şunu söyleyeyim ki hadîs-i şeriflerde Mehdi AS çıktığı

zaman bütün müslümanların onun bayrağı altında toplanması emrolunuyor.

Hem de nasıl emrolunuyor?

Yerler kar yağmış, buz olmuş olsa, dizi üstünde veya yere oturarak -Allah göstermesin- hani ayağı olmayan insanlar filan yürürler de yerde. (*Velev habben ale's-selce*) Buzun üstünde emekleyerek veya böyle oturmuş vaziyette elleriyle gelmek şeklinde bile olsa, oraya koşup gelecek.

Çünkü müslümanların kâfirlerle büyük savaşı bahis konusu. O savaşta müslümanların safında yer almak için dünyanın neresinde olursa olsun mehdinin ordusuna gidip toplanmaları hadîs-i şeriflerde emrediliyor. Bizi ilgilendiren tarafı budur. Bu bilince vakıf olacağız ki böyle bir şey olduğu zaman bir kenarda kalmak, "Tamam ben burada selametteyim." diye durmak yok. Müslümanlar; uzaklardan da olsa, dağlardan da olsa, karlardan, buzlardan geçmek de olsa oraya gidecek ve onun ordusunda vazifesini alacak!

Allah-u Teàlâ Hazretleri İslâm beldelerini her türlü afetlerden korusun... Kıyameti başımıza koparmasın… Kıyametin zamanını daha uzak zamanlara ileri zamanlara tehir eylesin… Bizlere salah u hâl nasip eylesin. Çünkü savaş zordur. Çünkü böyle büyük işler koptuğu zaman insanların işi zordur.

Muhterem kardeşlerim!

İçinde yaşadığımız günlerin kıymetini bilelim! Sulhun, sükûnun, asudeliğin, rahatlığın, keyfin karnımızın tokluğunun, sırtımızın berkliliğinin, sağlamlığının şükrünü eda edelim. Allah'ın yoluna sımsıkı sarılalım! Allah-u Teàlâ Hazretleri bizleri, bu güzel günleri arattıracak kötü durumlara düşürmesin…

Bizim beldemizde durum güzel, başka İslâm beldelerinde durum çok fena… Suriye'de, lrak'ta, Afganistan'da daha başka diyarlarda çok sıkıntılı durumlar var. Allah-u Teàlâ Hazretleri oraları da güzelleştirsin… Oradaki müslümanları, mücahid kardeşlerimizi de kâfirlere galip eylesin… İslâm beldelerini zalimlerin istilasından korusun, kurtarsın...

İnsan Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne ferahlık zamanında mutî olursa, ibadetinde olursa, vazifelerini yaparsa; dara geldiği zaman

yaptığı duaları Allah kabul eder. Genişlik, ferahlık zamanlarında, rahatlık devrelerinde Allah'ı anmazsa, dua etmezse, ibadetinde kusur yaparsa; başına bir belâ gelip çattığı zaman dua etse, duası kabul olmaz. Hadîs-i şerifte bildiriliyor.

Onun için şu güzel günlerinizde Allah'a güzel kulluk edin, Allah'a iyi bağlanın! Kendiniz ve diğer müslümanlar için hayır düşünün, hayır işleyin, kazancınızın fazlasıyla hayır yapın ki, bir gün gelir hayır yapmaya fırsat bile kalmayabilir!

Paranızın fazlasını Allah yolunda sarf edin, Allah'ın dinini takviye edin. Allah'ın dininin güçlenmesi, Müslümanlığın gelişmesi için canla başla çalışın! Çünkü "Keşke yapsaydım…" dersiniz, fırsat geçiverir!

Bir de bir hadîs-i şerifi hatırlatayım, temenni olarak istiyoruz ki başımıza böyle büyük belâlar patlamasın.

Hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[92]

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ (الديلمي عن أنس)

(*İzâ mâte'l-insânü*) "İnsan öldüğü zaman, (*fekad kàmet kıyâmetühû*) onun kıyameti kopmuş demektir."

Zamanı gelenin aramızdan birer ikişer ölüm gittiğini görüyoruz. Azrail AS gelip alıp gidiyor canını, ayrılıyor. Ölüm aramızdan bazı tanıdıklarımızı alıp duruyor, görüyoruz, bir gün sıra bize de gelecek.

Hep uzak bir zamanda diyoruz ama belli olmaz, genç de gidiyor yaşlı da gidiyor. Sıhhatli insan da trafik kazası oluyor, ölebiliyor veyahut sıhhatli gibi göründüğü halde birden vefat edebiliyor. Ölüm gelmeden tevbeye, hayır yapmaya acele etmeliyiz.

Kıyamet inşallah 100 sene sonra 200 sene, 500, 1000 sene sonra olsun ama ya biz ölürsek?.. Biz öldük mü bizim kıyametimiz koptu demektir. Onun için hemen yarın ölecekmiş gibi tevbe edin, hemen yarın ölecekmiş gibi hayırları yapın!

---

[92] Lafız farkıyla: Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.285, no:1117; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1072, no:42748; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1615, no:2618; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.IV, s.65, no:2781.

Size bir şeyi ihtar edeyim:

İhvanımızdan çok sevdiğimiz kardeşlerimiz vardı, hayır yapmak istiyorlardı. Hayatlarında yapamadılar, vasiyetlerinde yerine gelmiyor! Çeşitli mâniler çıkıyor; hukukî pürüzler, tapuda pürüzler, miras hukukundan meseleler çıkıyor. Mirasçılar o kadar verilmesine razı gelmiyorlar vs. derken hayır yapılamıyor. Hayrı sıhhatli iken, aklın başında, paran pulun, iktidarın varken kendi gözünün önünde yap, işi bitir.

Hayrın tıkır tıkır çalıştığını gör: Çeşme yaptıracaksan suyun şırıl şırıl aktığını gör. Köprü yaptıracaksan üstünden insanların geçtiğini, cami yaptıracaksan ezan okunduğunu, namaz kılındığını, Kur'an kursu yaptıracaksan içinde cıvıl cıvıl çocukların Kur'an okuduğunu gör.

Daha başka bir hayır yapacaksan paranı ver, bu iş bitsin.

"—Vereceğim, dur bakalım, hele bakalım..." demek; tehir, şeytanın işidir. Hayrı tehir etmek şeytanın işidir. Buna tesvif derler. (*Sevfe ef'alu*) "İnşallah ilerde şöyle yapacağım."

"—Hele dur bakalım, dur biraz acele etme bakalım!" filan, buna tesvif derler. Peygamber Efendimiz diyor ki:

هَلَكَ الْمُسَوِّفُونَ

(*Heleke'l-müsevvifûn*) "Tesvif yapanlar, ileriye atanlar helâk oldular."

"—Hele durun, yapacağım! Bekle biraz, sabret, ne acele ediyorsun be adam?"

"—Onlar helâk olur!" buyruluyor.

Hayırda acele edin! Bakarsın, kıyamet hemen kopuverir. Amerika'yla İran burun buruna kadar gelmediler mi? Borsalar alt üst oldu. Adamların Basra Körfezi'nde hâlâ gemileri dolaşmıyor mu?

"—Gemileri dolaşıyor."

Birbirlerini bombalayıp durmuyorlar mı?

"—Bir tarafın kafası kızacak! Adamakıllı bıçak kemiğe dayandı mı, kedi sıkıştı mı köpeğin üstüne atlar."

Atlar mı? Atlar.

Tavuk civcivini kaptırmamak için insanın üstüne sıçrar. Kaz insanın tepesine çıkar, gagalar. Kendisi insandan çok küçüktür ama kızdığı zaman başka şeyler olabilir.

Bir harbe tutuşsalar ne olur?

Senin paran geçmez! Bitti! O kadar, deste deste kâğıt paran vardı, tam kasaya yerleştirmiştin, Kur'an Kursu yapacaktın…

Sen şimdi onlarla soba tutuştur, hiçbir işe yaramaz hale gelir. Mademki harp olmadı, sulh var, mademki bir zaman açıldı; hayrını çarçabuk yap!

Çünkü şairin dediği gibi:

Bir bitmeyecek zevk verirken beste
Bir tel kopar ahenk ebediyen kesilir.

Yahya Kemal'in de işi anlatışı saz usulü ile olmuş. Hayatın teli dımbır dımbır çalıp dururken bir tel kopar, iş biter.

Sazın teli koptu mu ses çıkar mı? Dımbırtı biter.

Onun için, bir tel kopup da dımbırtı bitmeden hayra acele etmemiz lazım. Ben şahsen bu endişedeyim: Tevbe edelim, hayrı alelacele, çarçabuk yapalım!

Ağır oluyor! Ben çıkıyor, burada bir şey söylüyorum; zaman geçiyor, aylar geçiyor, ben ter döküyorum. Neden sonra oluyor? Olmuyor.

İki sene önce, "Bir gazete kuralım!" dedim. Bir akşam beni çağırdılar, tüccardan bazı kimseler bana sürpriz yaptılar:

"—Hocam, siz vaazda 'Gazete kuralım!' dediniz. Biz 'Tamam.' dedik. Ben beş yüz bin koyuyorum, o bilmem ne koyuyor gazeteyi kuruyoruz."

İki sene geçti, gazete kurulmadı! Halbuki gazete kurulsa bizim de söyleyeceğimiz sözler var. "Başkaları çıplak kadın resmi basıyorlar, müstehcen neşriyat, bize uymayan şeyler yapıyorlar. Biz de müslümanca bir gazete nasıl çıkar onu gösterelim!" dedik. Olmuyor.

Yapacak olan kimse hayrı çarçabuk yapsın! Uzun uzun tehir etmeye vakit müsait değil! Kıyamet kopacak gibi oluyor gidiyor, benim yüreğim ağzıma gelip gelip, tekrar yerine oturuyor. Sizin nasıl oluyor, bilmiyorum.

f. Gece Namazını Terk Etme!

Bu hadîs-i şerif Buharî'den.

Peygamber Efendimiz'in Abdullah dediği, Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-Âs RA. Bu zatın babası da, kendisi de sahabidir. Abdullah ibn-i Amr, dört meşhur Abdullah'tan birisidir, hadis ve ilim sahasında şöhret kazanmıştır. Peygamber SAS ona da diyor ki:[93]

يَا عَبْدَ اللهِ ، لاَ تَكُنْ مِثْلَ فُلاَنٍ كَانَ يَقُومُ اللَّيْلَ ، فَتَرَكَ قِيَامَ اللَّيْلِ

(حم. خ. م. ن. ه. عن ابن عمرو)

RE. 498/2 (*Yâ abda'llah, lâ tekün misle fülânin, kâne yekùmu mine'l-leyli, fetereke kıyâme'lleyl.*)

"—Ey Abdullah, filanca gibi olma!"

İsim söylemiyor; Ahmed gibi, Mehmed gibi falan demiyor.

"—Ey Abdullah! Filanca gibi olma; o geceleyin namaza kalkardı, gece kalkışını terk etti, sen öyle yapma!" diyor.

İsim zikretmiyor. Peygamber Efendimiz sözüne çok dikkat ederdi. Bazen remizli söylerdi. Bazen sevaplı bir şeyi "Kulun birisi şöyle yapmış böyle yapmış..." diye anlatırdı; yapan kendisi, "Ben yaptım." demezdi.

"—Zamanın birinde kulun birisi şöyle yapmış..." derdi, kendisini öyle anlatırdı.

Böyle isim zikretmeden söylüyor. Demek ki sahabeden birisi geceleyin namaza kalkarmış; sonra uyku bastırmış, keyif tarafı galip gelmiş, nefsi kendisini yenmiş, şeytana uymuş, gece ibadetini terk etmiş. Onu misal getiriyor, diyor ki:

"—Ey Abdullah! Filanca geceleyin namaza kalkardı terk etti,

---

[93] Buhàrî, *Sahîh*, c.IV, s.327, no:1084; Müslim, Sahîh, c.VI, s.43, no:1965; Neseî, Sünen, c.VI, s.283, no:1742; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.227, no:1321; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.170, no:6584; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.412, no:1304; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.31, no:2205; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.449, no:924; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.14, no:4495; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.173, no:1120; Bezzâr, *Müsned*, c.1, s.367, no:2358; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.781, no:21382; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.301, no:26084.

sen öyle yapma; sen namazını kıl!” buyuruyor.

Muhterem kardeşlerim!

Gece namazına kalkmak çok önemli! Gece, öyle bir mübarek zamandır ki, “Yok mu benden bir şey isteyen? İstediğini vereceğim!” diye Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin kullarına talip olduğu, kendisinin teşvik ettiği zamandır:

“—Hadi, dua edin; istediğinizi vereceğim!”

Müslümanlar kedinin mangalın dibinde mırıl mırıl uyuduğu gibi uyursa olmaz! Uyanık olursa;

“—Yâ Rabbi! Senden cennetini, cemâlini isterim, müslümanları hayra döndür, aziz eyle!..”

Duasına nail olur. Müslümanlara dua edeceğiz, kardeşlerimize, birbirimize dua edeceğiz.

Bir hadîs-i şerif hatırıma geliyor:

“—Ahir zamanda salih kimseler ümmetin umumu için dua ettikleri zaman, Allah-u Teàlâ Hazretleri onlara:

‘—Sen kendine bak, ben onlara kızgınım!’ dermiş.”

O da beni çok korkutuyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri:

“—Sen kendine iste, başkasını karıştırma; ben onlara kızgınım. Kendine bak!” der.

Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin gazabını çekecek, onu kızdıracak işler yaptıklarından, ceza geldiğinden, “Yâ Rabbi, affet!” dedikçe, Allah-u Teàlâ Hazretleri, “Affet!” diyeni azarlıyor. O bakımdan Allah bizlere güzel haller nasib eylesin…

g. Yönetici Olmayı İsteme!

Peygamber SAS Efendimiz, sahabeden Abdurrahman ibn-i Semüre’ye hitaben buyurdu ki:[94]

---

[94] Buhàrî, *Sahîh*, c.XX, s.302, no:6132; Müslim, *Sahîh*, c.VIII, s.453, no:3120; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.4, no:1449; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.147, no:2540; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.63, no:20647: İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.332, no:4479; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.52, no:19739; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V, s.226, no:8745; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.244, no:2346; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.III, s.160, no:889; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.357, no:2292; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XII, s.216, no:33210; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.III, s.439, no:1437; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.V, s.226, no:6683; Abdurrahman ibn-i Semüre RA’dan.

يَا عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ سَمُرَةَ ، لاَ تَسْأَلْ الإِمَارَةَ ، فَإِنَّكَ إِنْ أُوتِيتَهَا عَنْ مَسْأَلَةٍ وُكِلْتَ إِلَيْهَا ، وَإِنْ أُوتِيتَهَا مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ أُعِنْتَ عَلَيْهَا ؛ وَإِذَا حَلَفْتَ عَلَى يَمِينٍ ، فَرَأَيْتَ غَيْرَهَا خَيْراً مِنْهَا ، فَكَفِّرْ عَنْ يَمِينِكَ ، وَأْتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ (حم. ش. خ. م. د. ن. ت. عن عبد الرحمن بن سمرة)

RE. 498/3 (*Yâ abde'r-rahmani'bne semüre, lâ tes'eli'l-imârete, feinneke in ûtîtehâ an mes'eletin vükilte ileyhâ, ve in ûtîtehâ an gayri mes'eletin uinte aleyhâ, ve izâ halefte alâ yeminin, feraeyte gayrahâ hayran minhâ, fekeffir an yemînike ve'ti'llezî hüve hayr.*)

(*Yâ abde'r-rahmani'bne semüre*) "Ey Semure oğlu Abdurrahman! (*Lâ tes'eli'l-imârete*) Kendi kendine, kendiliğinden emirlik, komutanlık, başkanlık, reislik isteme!"

Müslümanlar bir gurup oldu mu, ille o gurubun bir başkanı olacak, kendileri bir başkan seçecekler demiştik. Burada da Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Kendin başkanlık isteme!"

"—Bana emirlik verin, ben falanca şehrin emiri, başkanı, komutanı olayım; bu işi iyi kıvırırım…" deme.

"—Neden?"

Eğer kendin emirlik, başkanlık, reislik, bir vazife; memuriyet, amirlik istersen, isteyerek bu sana verilirse, (*vükilte ileyhâ*) o işle kendin baş başa kalırsın, Allah sana yardım etmez; 'Ne derdin, ne işin varsa gör!' diye ortada cascavlak kalırsın!" demek. Çünkü kendin istedin, hadi yap bakalım görelim!

Sen kendin bir şey mi yapabilirsin? Yap bakalım! "Yüzüne gözüne bulaştırırsın, berbat edersin!" demek.

Hadis-i şerifte bu yok ama, çıkan mâna o:

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.18, no:14648; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.295, no:26072.

“—Kendin istersen Allah’ın yardımı olmaz. Kendin onunla baş başa, yapayalnız kalıverirsin; hiçbir şeyi de beceremezsin, başarıya ulaşamazsın!” demek.

(*Ve in ûtîtehâ an gayri mes’eletin*) “Ama istemeden sana verilirse…” Sen istemedin de ilgililer uygun gördüler:

“—Biz seni uygun bulduk, filanca işin başına geç bakalım!” dediler.

“—Yapamam, beni affedin!” falan dedin ama;

“—Yok, seni uygun gördük, bu işi yapacaksın!” dediler.

(*Uinte aleyhâ*) “O zaman bu işi yapmaya mânevî bakımdan yardıma mazhar olursun, sana yardım olunur. Allah yanlış işi yaptırtmaz; doğru işi yaptırtır, gösterir, ikaz eder, düzgün iş yaparsın!”

Bir arkadaşımız yüksek bir memuriyete gelmişti de bizzat kendi ağzından dinledim. Kendisi istemedi, başına gittiler, çöktüler: “İlle bu işi yapacaksın!” dediler, o da işin başına geldi.

“—El-hamdü lillâh, nice hatalı işler önüme gelmiş, Allah yaptırtmamış, yapmamışım. Allah, nice hayırlı işleri yapmaya yardım etmiş, şimdi anlıyorum.” diyor.

Yardım eder. Onun için istemeyin, istemeden verilirse Allah’ın yardımına mazhar olursunuz.

Peygamber Efendimiz bir başka hususa geçiyor, diyor ki;

(*Ve izâ halefte alâ yemînin*) “Bir şeye yemin ettiğin zaman…”

İnsan bazen yemini basar, bir şeyi yapmayı kendine mecburi kılar, yemin eder:

“—Vallahi şunu şöyle yapacağım, billâhi bunu böyle yapacağım…”

Eğer bir şeye böyle yemin etmişsen, (*feraeyte gayrahâ hayran minhâ*) sonra da aksini daha hayırlı görüp:

“—Ben bunu böyle yapmasam da şöyle yapsam daha iyiymiş. Hay Allah! Ne diye böyle yemin ettim, tüh, yemin de etmiş bulundum...” dersen, (*fekeffir an yemînike ve’ti’llezî hüve hayr*.) yeminin kefaretini ver, hayırlı gördüğün işi yap!”

Bir taraftan yemin ettin, bir taraftan da daha hayırlı olan şey o değil de buydu diye fikrin değişti. Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Yeminin kefaretini ver, hayırlı gördüğün işi yap! Yanlış işte ısrar etme!”

Bundan seneler öncesi bizim arkadaşlarımız seçim çalışmaları için bir yere gitmişler. Arkadaş, benimle aynı evde oturuyor. Kendi memleketine gitmiş. Orada bir sakallı mübarek amca komünist partisine rey vermiş. O zaman, seksenden önce öyle partiler vardı.

Namazında niyazında, sakallı mübarek bir insan komünistlerin partisine nasıl rey verir? Rey vermiş.

"—Ya amca, sen bu işi nasıl yaptın?"

"—Torunum geldi, bana yemin ettirdi; ne yapayım!" demiş.

Torunu anarşist! Anarşist torunu gelmiş:

"—Dede yemin et; vallahi billahi ille şuraya rey vereceksin!" diye onu yeminle bağlamış, yemin ettirmiş. Kendi partisine reyi öyle sağlamış.

Bizim arkadaşa:

"—Biliyorum evlâdım, biliyorum söyledikleriniz doğru ama ne yapayım? Öbür tarafa bir kere yemin ettim." diyormuş.

Bu adamcağız cahilliğinin kurbanı oldu, yanlış yere rey verdi. Neden? Çünkü Peygamber Efendimiz'in bu hadisini bilseydi o hataya düşmeyecekti. Oraya rey vermemeyi kendisi sonradan uygun gördü ama, "Yemin ettim." diye yanlış yere yine rey veriyor.

Demek ki, ne yapacaktı? Yemininin kefaretini verecekti, oraya rey vermeyecekti. Doğru işi yapacaktı.

Bu çok görülen bir meseledir.

"—Ne yapayım, bir kere yemin ettim…" filan derler.

Yeminin kefaretini ver, doğru gördüğün işi yap! Hatada, yanlışta ısrar eyleme!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize daima hakkı, hayrı göstersin; hakkı hayrı işletsin… Yolunda dâim, zikrinde kàim eylesin. Sevdiği kul eylesin... Ömrümüzün sonunda pişman olacağımız işlere bizi bulaştırmasın… Ümmet-i Muhammed'e fâideli olmamızı nasib eylesin… Cennetiyle cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin…

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-Fâtihah!

22. 11. 1987 – İskenderpaşa Camii

13. TAKVÂ, HAYÂ VE AMEL-İ SÀLİH

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytànir-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-àlemîne hamden kesîren tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne ve tâci ruûsinâ ve tabîbi kulûbinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Emma ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsü kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetün bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا عُثْمَانُ ، أَلاَ أُبَشِّرُكَ ! هٰذَا جِبرِيلُ يُخْبِرُنِي عَنِ اللهِ: مَامِنْ مُؤْمِنٍ يَعْطِسُ ثَلاَثَ عَطَسَاتٍ مُتَوَالِيَاتٍ ، إِلاَّ كَانَ الْإِيمَانُ فِي قَلْبِهِ ثَابِتًا

(الحكيم عن أنس)

RE. 498/6 (*Yâ osmanü, elâ übeşşiruke! Hâzâ cibrîlü yuhbirunî ani'llâhi: M âmin mü'minin ya'tısü selâse atasâtin mütevâliyâtin, illâ kâne'l-îmânü fî kalbihî sâbiten*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ikrâmı, ihsânı dünya ve ahirette üzerinize olsun… Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri iki cihanın saadetine cümlenizi nâil eylesin…

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce, Peygamber SAS Hazretleri'ne bağlılığımızın, ümmetliğimizin,

sevgimizin, saygımızın naçizane bir nişanesi olsun diye, rûh-i pâkine hediye edelim diye; onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; ve sâir enbiyâ ve mürselînin ve cümle evliyâullahın ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemâ-i muhakkıkîn, sâdât ve meşâyıh-ı turuk-u aliyyemizin ruhlarına;

Okuduğumuz eseri cem ve te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Hocamız'ın ruhuna; kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrâhim el-Bursevî Hocamız'ın ruhuna; bu hadisleri nakil ve rivayet eylemiş alimlerin, ravîlerin ve müelliflerin ruhlarına;

Bu beldeleri canlarını mallarını ortaya koyarak cihad edip, Allah yolunda fedakârca çalışıp çabalayarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış Fatih ecdâdımızın, Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve askerlerinin ve sâir şehidlerin, gazilerin ruhlarına;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâssaten içinde toplandığımız şu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu camiyi tekrar tekrar tamir, tecdit ve tevsi eylemiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu meclise gelip cem olmuş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyalım, öyle başlayalım! Buyurun:

....

a. Üç Defa Hapşırmak İman Alâmeti

Hakîm-i Tirmizî'nin Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri —Allah şefaatine nail eylesin— Hz. Osman RA'a hitaben buyurmuşlar ki:[95]

---

[95] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.26, no:6078; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirül-Usûl*, c.III, s.6; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s165, no:25550; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.302, no:26090.

يَا عُثْمَانُ ، أَلاَ أُبَشِّرُكَ ! هٰذَا جِبْرِيلُ يُخْبِرُنِي عَنِ اللهِ: مَامِنْ مُؤْمِنٍ يَعْطِسُ ثَلاَثَ عَطَسَاتٍ مُتَوَالِيَاتٍ ، إلاَّ كَانَ الإِيمَانُ فِي قَلْبِهِ ثَابِتًا

(الحكيم عن أنس)

RE. 498/6 (*Yâ osmanü, elâ übeşşiruke! Hâzâ cibrîlü yuhbirunî ani'llâhi: Mâ min mü'minin ya'tısü selâse atasâtin mütevâliyâtin, illâ kâne'l-îmânü fî kalbihî sâbiten*)

(*Yâ osman*) "Ey Osman! (*Elâ übeşşiruke*) "Dikkat et, müteyakkız ol, gözünü aç, âgâh ol, mütenebbih ol ki seni müjdeliyorum! Müjde sana!"

Elâ edatı Arapça'da ikaz, irşad için söylenen bir edattır. Yani bizim, "Şşşt, hey, bana bak!" dediğimiz zaman, nasıl "Şşşt" sözü, "Hey!" sözü bir ikaz alameti oluyorsa, onun gibi bir mânâya geliyor. (*Elâ übeşşiruke*) "Dikkat et, bak, bana iyi kulak ver; seni müjdeliyorum!" demiş. Peygamber Efendimiz, Hz. Osman Efendimiz'e...

Peygamber SAS Efendimiz, peygamberliği dolayısıyla Cebrail AS'ı görüyor. Peygamber Efendimiz, Hz. Osman'a diyor ki:

(*Hâzâ cibrîlü*) "İşte bak, Cebrail AS burada... (*Yuhbirunî*) İşte bu Cebrail AS bana haber veriyor ki... (*Ani'llâh*) Allah'tan haber getirip bildiriyor, bana haber veriyor ki: (*Mâ min mü'minin*) Hiçbir mü'min yoktur ki... (*Yağtisu*) veya (*yağtasu*) oluyor; iki bâbdan da geliyor. (*Selâse atasâtin*) "Üç defa hapşırırsa... Hiçbir mü'min yoktur ki, peş peşe üç defa hapşırırsa, (*illâ kâne'l-îmânü fî kalbihî sâbiten*) iman onun kalbine iyice yerleşir."

Hapşırmak, içimizden birden patlayıp gelen bir hadise... Bir de esnemek var. Hapşırmanın dimağı hafiflettiği, Allah'ın rahmetinden bir rahmet olduğu, ihsan olduğu, ruhu safâlandırdığı, hisleri kuvvetlendirdiği söyleniyor. Hakikaten, insan hapşırdığı zaman şöyle bir irkilip kendine geliyor. Yani kendine gelme, uyanıklık alâmeti oluyor. Şerhte de Hocamız *takviyetü'l-havâs* demiş. Yâni hislerin, duyguların kuvvetlenmesinin sembolü, alâmeti oluyor. Bu bakımdan hapşırmak makbul görülmüş, makbul

bulunmuş, makbul olduğu bildirilmiş.

Esnemek de insanın gevşeme alâmeti, uyku isteme alâmeti, dikkatinin dağılma alameti. O da şeytandan; makbul bir şey değil...

Birisi uyanıklık alâmeti; insan hapşırdı mı, uyuyorsa bile uyanır. Ötekisi uyumaya meyil alâmeti olduğundan; birisi makbul, ötekisi makbul değil...

İnsan peşpeşe üç defa hapşırırsa, o hapşırma imanın kalbe yerleşmesinin, kalpte sabit olmasının bir sebebi oluyor. Mümin kul için imanın kuvvetlenmesi oluyor. Çünkü teyakkuz haline geliyor; gafletten kurtulmuş, şeytanın kendisine oynadığı oyunlardan sıyrılmış oluyor.

Bazı şeylerin sırlarını inceliklerini, derinliklerini anlayamayabiliriz. Hepsini anlamamız mümkün olmuyor. Kısaca şerhlerden de bahsederek, şerhlerdeki bilgileri de görerek, göstererek bir şeyler izah ediyoruz, anlatıyoruz. Hapşırma ile esneme arasında böyle bir fark var. Hapşırma iyi bir şey oluyor, esneme olmuyor diye bir bilgi olarak öğrenmiş olduk. Bu meselenin mânevî tarafı böyleymiş; böylece öğrendik.

b. Hz. Osman'ın Halifeliği Bırakmaması

Bu hadîs-i şerîf; Tirmizî'de, Taberanî'de, Müstedrek'te, Ahmed ibn-i Hanbel'de, İbn-i Mâce'de var. Zeyd ibn-i Erkam RA'dan rivayet edilmiştir. Peygamber SAS Efendimiz Hz. Osman-ı Zinnûreyn RA'a buyurmuş ki:[96]

يَا عُثْمَانُ ! إِنَّ اللهَ مُقَمِّصُكَ قَمِيصًا ، فَإِنْ أَرَادَكَ الْمُنَافِقُونَ عَلَى خَلْعِهِ ،

فَلاَ تَخْلَعْهُ حَتَّى تَلْقَانِي (حم. ت. ه. ك. عن عائشة)

---

96 İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.124, no:109; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI,s.75, no:24510; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.171, no:2833; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.III, s.180, no:980; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVIII, s.282; Ahmed ibn-i Hanbel, *Fadàilü's-Sahàbe*, c.I, s.500, no:815; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.335, no:8943; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.597, no:32870; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.305, no:26097.

RE. 498/7 (*Yâ usmânu, inna'llàhe mukammisüke kâmîsan, fein erâdeke'l-münâfikùne alâ hal'ihî, felâ tahla'hu hattâ telkànî!*)

(*Yâ usmânu*) "Ey Osman, (*inna'llàhe mukmisüke kâmîsan*) Allah CC sana bir gömlek giydirecek; (*fein erâdeke'l-münâfikûne alâ hal'ihî*) münafıklar o gömleği senden çıkartmak isteyecekler. (*Felâ tahla'hu hattâ telkànî*) Sakın o gömleği bana kavuşuncaya kadar çıkartma!"

Bu hadîs-i şerîf, gizli remizli bir hadîs-i şerîf. Ama Hocamız Rh.A, Gümüşhaneli Hazretleri, altına bir hadîs-i şerîf daha denk getirmiş, rivayet etmiş. Onu da yazmış, diyor ki:[97]

يَا عُثْمَانُ ! إِنَّكَ سَتُؤْتِي الْخِلاَفَةَ مِنْ بَعْدِي ، وَسَيُرِيدُكَ الْمُنَافِقُونَ

[97] İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.27; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.597, no:32868; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.306, no:26100.

عَلٰى خَلْعِهَا ، فَلاَ تَخْلَعْهَا ، وَ صُمْ فِي ذٰلِكَ الْيَوْمِ ، تُفْطِرْ عِنْدِي

(عد. عن أنس)

RE. 498/8 (*Yâ usmân, inneke setü'tiye'l-hilâfete min ba'dî, ve seyürîdüke'l-münâfikûne alâ hâl'ihâ, felâ tahla'hâ, ve sum fî zâlike'l-yevm, tuftır indî.*)

Bu hadîs-i şerîf Enes RA'dan. Birinci hadîs-i şerîf; müteşâbih mâna olan, remizli olan hadîs-i şerîf. İkinci hadîs-i şerîf de başka bir kanaldan rivayet edilip gelmiş olan hadîs-i şerîf. İlk hadis-işerif hakkında bize açıklayıcı bir bilgi getiriyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

(*Yâ usmân, inneke setü'tiye'l-hilâfete min ba'dî*) "Ey Osman, Allah muhakkak ki sana benden sonra halifelik verecek. Hilafeti verecek sana... (*Ve seyürîdüke'l-münafikûne alâ hâl'ihâ*) Münafıklar da o hilafeti senden çekip almak isteyecekler. Seni hilafetten düşürmek isteyecekler. Sana âsî olacaklar, karşı çıkacaklar, seni devirmeye kalkışacaklar."

(*Felâ tahla'hâ*) "Sen o münafıkların lafına bakarak, o hilafetten vazgeçme! (*Ve sum fî-zâlike yevm*) Onların başına üşüştükleri o günde oruç tut! (*Tuftır indî*) Yanımda iftar edersin. İftarı benim yanımda yaparsın."

Bu iki hadîs-i şerîfi beraberce inceleyecek olursak, birinci hadîs-i şerîf; hadis kitaplarının en kuvvetlileri olan *Sıhah-ı Sitte* içinde rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîftir. İkinci hadîs-i şerîf de oradaki mânayı biraz genişletiyor. Peygamber Efendimiz, kendisinden sonra Hz. Osman'a halifelik verileceğini bildiriyor.

"—Bilemez mi?"

Bilir. Allah bildirince bilir. Âciz nâçiz, günahkâr kusurlu kullar olarak bizler dahi, bazen bazı şeyleri Allah rüyada gösterince biliyoruz. Yani bilinebiliyor; insan bazı şeyleri aynen görüyor ve yahut remizli olarak rüyada görüyor, ertesi gün oluyor. Hatta o rüyayı gördükten sonra etrafındakilerle konuşuyor, "Şöyle olacak bak!" diyor, şıp şöyle oluyor.

Rüya, mâneviyat tarafından çeşitli şekilde haberlerin ve istikbale ait bazı bilgilerin ulaşması için bir yoldur. Çünkü Allah-u

Teàlâ Hazretleri insanın ruhuna, her şeyine hakim, her şeyine sahip. Oradan, o mâneviyat âleminden bir işaret ihsan edebiliyor. Ama her rüya ille çıkacak manasında değildir. Sonra herkes gördüğü rüyanın manasını da doğru anlayamaz, anlamayabilir. Hatalı olabilir.

Ama rüyada bir takım esrarengiz, istikbale ait bilgilerin gösterilebileceğinin misalini Kur'ân-ı Kerîm'de bile buluyoruz.

Nitekim Yusuf AS, daha küçücük iken, pırıl pırıl simasıyla herkesin gözünü kamaştıran bir mübarek kişicik iken diyor ki:

"—Ey babacığım, —babası Peygamber Ya'kup AS— uykumda on bir tane yıldız gördüm. Ayı ve güneşi gördüm. Bana secde ediyorlardı." Ya'kub AS, izahat vermiyor. O, Peygamber; Yusuf AS, da ileride Peygamber olacak. Yavru, küçük ama o da pırıl pırıl bir insan. Yakup AS bilgi vermiyor, sadece diyor ki:

"—Yavrucuğum, bu rüyanı öteki kardeşlerine anlatma! Sonra sana bir oyun ederler. Bir hile yaparlar sana Yusuf'um, sakın ötekilere anlatma!" diyor.

Yusuf AS'ın kıssasını Kur'ân-ı Kerîm'de, Yusuf Sûresi'nde okuyoruz. Yusuf AS ne maceralar geçirmiş; kardeşleri onu kıskanmışlar, bazı oyunlar etmişler. Ya'kub AS'ın peygamberlik nuruyla görüp ihbar ettiği gibi, nice hadiseler başından geçmiş; köle olmuş, satılmış, Mısır'da satın alınmış, saraylara dahil olmuş, zindanlara girmiş, çıkmış.

Onun için bazı kimseler zindanlara, "*Medrese-i Yusûfiyye*" diyor. Zindanlara girmiş çıkmış ama, ondan sonra masum olduğu, mübarek olduğu, simasının güzelliği kadar da kalbinin güzel olduğu anlaşılınca Mısır'a sultan olmuş. Zindandan çıkmış; *Hazâinü'l-ard*, o zaman tabiri caizse Tarım Bakanı olmuş. Tarım ve ziraat işlerine bakan yüksek bir şahsiyet olmuş.

Demek ki sonra da kıtlık olmuş. Kendisinin, kardeşlerinin yaşadığı diyâr-ı Ken'an'dan kardeşleri gelmişler. Kıtlık olduğu için kendisinden buğday istemişler, kendilerine de bir miktar verilsin diye yiyecek istemişler. Orada da uzun uzun maceralar, hikmetler var. Arkasından kendi kardeşlerini ve ana-babasını diyâr-ı Ken'an'dan vazife gördüğü Mısır'a; imkanları bol sarayına, köşküne davet ediyor. Geliyorlar. Artık onun maiyetinde, orada mutlu bir

yaşam olacak. O zamanın hürmet usulüne göre tabi kardeşler mahcup. Çünkü Yusuf AS'a ne oyunlar ettiler. Yusuf AS da onlara ne cevap verdi?

لاَ تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

(يوسف:٩٢)

(*Lâ tesribe aleykümü'l-yevm*) "Bugün sizi kınamak yok, başa kakıp da sizi tenkit edecek değilim; (*yağfiru'llàhu leküm*) Allah sizi affetsin! (*Ve hüve erhamü'r-râhimîn*) O, merhametlilerin en merhametlisidir." (Yusuf, 12/92) diye bağışladı.

Onlar kötülük yaptılar, Yusuf AS iyilik yaptı. "Allah sizi mağfiret eylesin." dedi, "İnşaallah afv u mağfiret eder." dedi; hayır dua etti. Geldiler, mahcub oldular. Önünde hürmeten secde ettiler. O zamanın usulünde, o beldenin usulünde secde etmek varmış. Bizde yok. İnsanın insana secde etmesi yok.

Peygamber SAS Hazretleri bir hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki:

"—Kişi kişiye secde etmez, bizde secde etmek yok. Ama bir kimsenin başka birisine secde etmesine Allah tarafından müsaade edilmiş olsaydı, kadınların kocalarına secde etmelerini söylerdim. 'Hanımlar beylerine secde etsinler.' diye söylerdim. Yok; ama hürmeti göstermek için böyle tavsiye ederdim." demiş.

Bu neyi gösteriyor? Hanımlarımızın beylerimize saygılı olması gerektiğini, ilâhî bir vazife yapma düşüncesi ve şuuru ile evin hanımlığını yapması gerektiğini gösteriyor.

Beylerin de hanımlarına, "Bu yuvadan sevap hasıl olacak, nice hayırlar hasıl olacak!" diye müşfik, adaletli davranması, hayrı temin etmesi gerekiyor. Helâlinden rızık getirmesi, onları maddî-manevî her türlü sıkıntıdan koruması gerekiyor. O da onlara karşı, sanki Allahın vazifelendirilmiş bir hizmetçisi... Evin efendisi; ama aslında hizmetçi; onları korumak, onlara hizmet etmek için... İslâm, insanlara böyle karşılıklı güzel vazifeler yüklemiş.

Yusuf AS'ın önünde 11 kardeş secde ettiler. Anası babası da secde etti. O zaman Yusuf AS dedi ki:

وَقَالَ يَاأَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا

(يوسف: ١٠٠)

(*Ve kàle yâ ebeti hâzâ te'vîlü'r-rü'yâye min kablü kad cealehâ rabbî hakkà*) "Ey babacığım, görüyor musun? Bu, sana seneler öncesi anlatmış olduğum rüyanın çıkmasıdır. Bak rüyam çıktı, Rabbim onu tahakkuk ettirdi." dedi. (Yusuf, 12/100)

11 tane yıldız, kardeşleri; Peygamber kardeşi. Sonunda ona iman ettiler, hürmet gösterdiler; tabii yıldız gibiler... Ötekisi, peygamber annesi... Babası da hem peygamber, hem peygamber babası... Tabi o baba güneş gibi, anne ay gibi oluyor, kardeşler yıldızlar gibi oluyorlar. Yani güneşlere tabi yıldızlar gibi oluyor. Öylece rüyanın tahakkuk ettiğini, "Rabbim onu tahakkuk ettirdi." diye bildiriyor.

Peygamber SAS Hazretleri'nin gördüğü rüyaların da sonunda tahakkuk ettiğini Kur'ân-ı Kerîm bildiriyor. O halde rüya denilen olayın ileriye dönük birtakım hadiselerden insanlara haber verme yolu olduğunu Kur'ân-ı Kerîm gösteriyor, hadîs-i şerîfler de gösteriyor. O halde olabilir bu.

Rüya yoluyla insan görebilir. Peygamber olmasa da sàlih bir kimse olsa da görebilir. Ve görülüyor. Meselâ, insan imtihanda kendisine ne soru çıkacağını görebiliyor. Yarın imtihanda şu soru çıkacak diye görebiliyor. Yani muhakkak görecek diye bir şey yok. Allah gösterirse görebiliyor ve göstermiş olduğu kimseler var. Bazı kimseler istikbale ait şeyler bilebiliyor da, insanların en şereflisi, en yükseği, en edeplisi, en güzeli olan Peygamber SAS Efendimiz, Allah'ın bildirmesiyle istikbale ait bazı şeyleri bilmez mi?

Bilir, amennâ ve saddaknâ... Her sözü haktır. Münafıklar, müşrikler koştura koştura Ebû Bekir es-Sıddîk'in önüne geldiler, önüne dikildiler;

"—Gördün mü senin arkadaşının yaptığını?

"—Ne yapmış?"

"—Bak bu gece Mirac'a çıktığını söylüyor, gökleri dolaşmış güya…"

“—O böyle dedi mi? O dediyse, doğrudur, çıkmıştır.” dedi.

Ebû Bekir es-Sıddîk ne diyor? İlk önce acaba müşrikler oyun mu ediyor diye;

“—O öyle söyledi mi?” dedi.

“—Söyledi.” dediler.

“—Haa, o söylediyse doğrudur. Çünkü o yalan söylemez!” dedi.

Hz. Osman’ın halife olacağını bildi mi? Bilebilir mi?

Allah bildirmişse bilir. Allah-u Teàlâ Hazretleri ileride olacak hadiseyi Yusuf AS’a göstermiş de, Peygamber Efendimiz’e niye göstermesin? Aklen caiz, Kur’ânen caiz, şer’an caiz, hadis cihetiyle caiz. Olur, gösterebilir.

“—Bu, ilme, mantığa aykırı mı?”

Değil. Çünkü bu, olay, vakıa. Rivayet değil. Yani zaten sen veya ben bu akşam rüya görüp de ertesi günü olacağını görebiliyorsak ilim buna ne der?

“—Kabul ettim.” der; başka bir şey diyemez. Başka bir şey derse, “Heyt! Sen ilim değilsin, gözlerin kapalı, bir şeyden haberin yok.” deriz. İstikbale ait bazı şeyler olabiliyor. Hz. Osman’a da bildirilmiş:

“—Sen benden sonra halife olacaksın, münafıklar da senin karşına çıkacaklar. Seni devirmeye çalışacaklar.”

Öyle oldu mu? Oldu.

Hz. Osman Efendimiz’i devirmeye kalkıştılar. Hanesini sardılar. Kur’ân-ı Kerîm okuyorken içeriye girdiler. Bir tanesi mübarek sakalına yapıştı, elinde silah. Hz. Osman Efendimiz Kur’ân-ı Kerîm okuyor. Yapışan kimseye şöyle göz ucuyla baktı.

“—Evlâdım, baban seni bu haldeyken görseydi çok üzülürdü.” dedi.

Mübarek bir kimsenin bir oğlu; kızmış, sinirlenmiş, aldanmış. Mübarek bir insana düşmanlık yapıyor; sakalına yapışmış kesecek. O da sakin. Neden sakin? Hz. Osman niye sakin? Âsîler onun konağının, hilâfet evinin etrafını sardığı zaman, ellerinde kılıçlar içeriye doluşurken Kur’ân’ı Kerîm okuyordu, sakindi. Niye?

Cevabı hadîs-i şerîfte. Peygamber Efendimiz SAS ne diyor?

“—O gün oruç tut, yâ Osman, akşama iftarı benim yanımda yaparsın!”

Hz. Osman Efendimiz şehid edildi, o gün oruçluydu. Akşam Peygamber Efendimiz'in huzuruna, cennete gitti. Aşere-i Mübeşşere'den; gayet âşikâr bir şekilde. Onu öldürenler dertlerine yansınlar. O şehid oldu; cennete gitti, Peygamber Efendimiz'in yanına geldi. Onu öldürenler dertlerine yansınlar.

Buradan bize ne ders çıkar?

Kızgın kalabalıkları bazı münafıklar kışkırtır da iyi insanların aleyhine döndürtebilir. Sizler de beşer olduğunuza göre size bir haber geldiği zaman haberi kontrol edin.Bir insanın aleyhinde size bir şey söylendiği zaman onu tahkik edin, hemen kızmayın, hemen aleyhine dönmeyin; konuşun. Bir de onu dinleyin, hiç olmazsa…

"—İki-üç hafta önce filanca kişiler şöyle ters bir yola girmişler, şöyle ters bir iş yapıyorlar."

"—Yâ! Vah vah…" dedim. O şahıslar iki gün sonra buraya geldiler.

"—Ya, böyle rivayetler çıkmış." dedim.

"—Hiç aslı yok. Hiç esası yok…"

Demek ki tahkik etmek lazım. Bir dostunuzun aleyhinde bir şey duyduğunuz zaman hemen aleyhine dönmeyin. Neden?

Çünkü insanların dilinden kimse kurtulamamıştır. Peygamberler kurtulamamıştır. Peygamberlere "şair", "mecnun", "kâhin" demişler. "Akşam birileri bir şey söylüyor; sabah o bize naklediyor." demişler. Nice Peygamberlere nice nice iftiralar etmişler. Hatta hatta Yaradanları Allahu Teâlâ hazretlerine dil uzatmamış mı? Yahudiler ne demiş?

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُولَةٌ ، غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ،

بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ (المائدة:٦٤)

(*Ve kàleti'l-yehûdü yedu'llahi mağlûletün, gullet eydîhim ve luinû bimâ kàlû, bel yedu'llàhi mebsûtatâni yünfiku keyfe mâ yeşâ'*) [Yahudiler, 'Allah'ın eli bağlıdır, sıkıdır.' dediler. Hay dedikleri yüzünden elleri bağlanası ve lânet olasılar! Bilâkis, Allah'ın elleri açıktır, dilediği gibi infak eder.] (Mâide, 5/64)

Söylenir mi bu laf? Tevbe estağfirullah. Ne insanlar gelmiş geçmiş, ne edepsizler gelmiş. Allah kurtarsın…

Minibüse giriyorsun. Teybe bir şarkı koymuş. Allah Allah! Şarkıda ne laflar var, küfür. Yukarıdan aşağıya Allah'a, Peygamber'e çatmak. "Niye bunu bana yaptın Allah'ım?" filan gibi. Söylemiyorum, kelimeleri de küfür. Yani edepsiz mi ararsın? Şeytandan aşağı olanlar var. Hayvanlardan aşağı olanlar var. İyi insana laf söylerler.

Atarlar seng-i ta'rîzi dıraht-ı meyvadâr üzre.

Şair, iyi insana iftira atmayı neye benzetmiş? Çocukların meyvesini koparmak için meyveli ağaca taş atmasına benzetmiş. Güzel, meyveli ağaca taş atarlar. İsabet ettirirse, meyveyi yiyecek.

İyi insanlara da sataşan çok olur. Bir söz beni çok etkilemiştir. Meşhur evliyâullahtan, büyük Halvetî meşâyihinden Şemseddîn-i Sivâsî hazretleri, evliyâullahtan sevdiğimiz, hatırasından sevdiğimiz bir kimse… Diyor ki:

Bir acep sevdaya düşmüş Şemsî-yi nâdanı gör,
Hakka makbûl olmak ister, halka menfûr olmadan.

Kendi kendisine hitaben, kendisini ortaya koyarak diyor ki;

"Ben cahilin düştüğü şu arzuya, yanlış sevdaya, kanaate bak ki halkın nefretini kazanmadan Cenâb-ı Hakk'a makbul olacağımı sanıyorum." diyor. İnsan, Cenâb-ı Hakk'a makbul olmak istedi mi, dobra dobra oldu mu insanı dokuz köyden kovarlar. Ne çamurlar atarlar. Tepeden tırnağa boyarlar, neler söylerler.

Sahabeden bir mübarek müslüman olmaya gelmiş. Diyor ki;

"—Yâ Rasûlallah! Ben yahudilerin tanınmış alimiyim, müslüman olmak istiyorum. Yalnız beni kavmimden tahkik et."

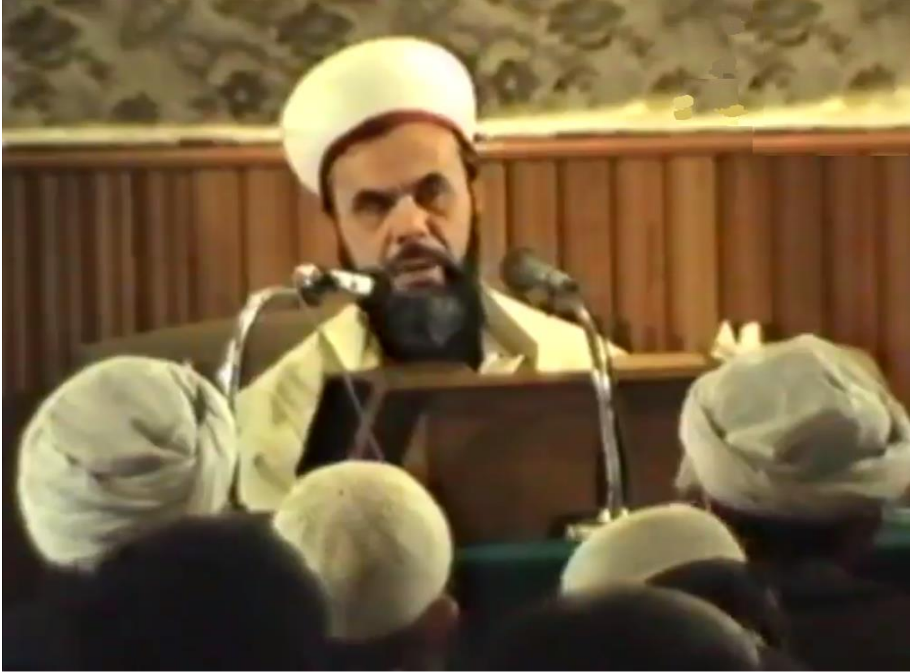
"—Niye?"

"—Çünkü benim müslüman olduğumu söylersem iftira ederler. Önceden bir tahkikatını yap."

Peygamber Efendimiz çağırıyor Yahudi cemaatini:

"—Sizin adamlarınızdan falanca aliminiz varmış. Var mı?"

"—Var..."

“—Nasıl bilirsiniz, iyi bir kimse midir?”
“—İyidir.”
“—Ahlâkı iyi midir?”
“—İyidir.”
“—Bilgisi iyi midir?”
“—İyidir.”
“—Dürüst müdür?”
“—Dürüsttür.”

Bilmem ne midir? Bilmem nedir. Hepsini söylüyorlar; neler söyledilerse…

“—Pekiyi, müslüman olsa?”
“—Ooo olmaz, yapmaz.”

O da perdenin arkasından çıkıyor:

“—Ben müslüman oldum. Sizi de Müslümanlığa davet ederim. Müslüman olun, hak yol budur.” diyor.

O zaman homurdana homurdana iftira edip çıkıyorlar:

“—İşte şöyle oldu da, böyle oldu da, menfaat için müslüman oldu da…”

Peki önceden niye söylemediniz? Herkese söylerler.

Aşere-i Mübeşşere'den Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA Kûfe'ye vali olmuş. Mübareği Hz. Ömer'e şikâyet ediyorlar:

"—Adaletli davranmaz, haksızlıklar yapar; şöyle yapar, böyle yapar."

Hz. Ömer tahkikatçı gönderiyor. Çünkü kendisi halife, öteki vali... Tahkik eden kimseler geliyorlar ki, öyle bir şey yok.

İyi insanların aleyhinde söz söylerler. Yani laf söylendi diye defterden silmeyin, gözden çıkartmayın. Bir münafık, bir fasık haber getirdiği zaman aslını araştırın. Rahatlıkla şöyle deyin:

"—O benim kardeşimdir; benim bildiğim o şahıs böyle bir şey yapmaz."

Ebû Bekir es-Sıddîk nasıl demiş? Samimi kardeşlik, arkadaşlık öyle olur. Nasıl Peygamber SAS hakkında:

"—O söylediyse doğrudur; çünkü yalan söylemez." demiş.

Siz de kardeşlerinizi böyle sevin ve böyle söyleyin!

Tamam, hakkında bir rivayet duydun; artık ona soğuk selam veriyorsun. Hatırını sormuyorsun, yüzüne bakmıyorsun. Neden?

Bir rivayet kulağına gelmiş. Bir sorsana mübarek. Aslını anlasana, hüsnü zan etsene! Çünkü bazen zâhiren kötü gibi görünen bir şeyin başka bir sebebi, başka bir hikmeti vardır. Sen dış görünüşü itibariyle onu kötü görürsün ama aslında sebebi anlaşılınca:

"—O sebepten mi, o zaman olabilir." der insan.

O bakımdan hüsnü zan edelim. Kimsenin aleyhinde bulunmayalım!

Ben buradan bir şey daha anladım. Birileri iftira etti, devirmek istiyor diye insan, Cenâb-ı Hakk'ın verdiği mevki ve makamdan aşağı inmez, inmemeli.

Hz. Osman'a hilafet verilmiş. Biz düşünebilirdik ki; madem bu kadar münafıklar etrafını sarmış, kılıçlarını çekmişler "İn aşağı!" diye bağırıyorlar, isyan çıkarmışlar; inerim.

Öyle şey yok. Kuru gürültüye pabuç bırakmak yok. İyi insan iyi vazifeye yaraşır, yakışır. Temiz mal, helâl mal müslüman kimseye yakışır. Çünkü malı hayra kullanır, makamı hayra kullanır. Onun

için, iyi insanlar iyi makamlarda durmalı. Kötülerin söylemesi, tenkit etmesi üzerine inmemeli. Herhalde böyle bir ders de çıkıyor. Bir de anlaşılıyor ki; iyi insanlar, dünya gözüyle pek hoş olmayan bazı sonuçlara uğruyor.

Hz. Osman cennetlik bir kimse, şehid ediliyor. Öldürülmek kötü bir şey… Evine birileri girmiş; vurmuş, kırmış boynunu, kanını akıtmış, hatta üstüne kan damlamış olan okuduğu Kur'ân-ı Kerîm nüshası bizim müzelerimizde deniliyor.

Demek ki Nebîlerin, velîlerin mertebesi şehadet oluyor, yüksek oluyor. Sonunda böyle olabiliyor. Allah cümlemize hüsn-ü hâtime nasib eylesin… Böyle oruçlu bir haldeyken, güzel bir durumda, iyi bir mü'min olarak Rabbimizin huzuruna varmamızı, emanetimizi öyle teslim etmemizi, imân-ı kâmil ile âhirete göçmemizi Rabbimiz cümlemize nasib eylesin…

Rabbimiz sa'îd olarak yaşayıp, şehid olarak âhirete göçmeyi cümlemize nasib eylesin… Âmin.

c. Hz. Ali Efendimizin Faziletleri

Muaz ibn-i Cebel RA'dan rivayet edilmiş, Hz. Ali hakkında, Peygamber Efendimiz'in medihlerini, sözlerini ihtivâ eden bir hadîs-i şerîf.

Hz. Ali Efendimiz, Peygamber SAS Efendimiz'in yeğeni idi. Amcası Ebû Talib'in oğlu idi. Çocuklardan ilk müslüman olan kimseydi. Allah'ın hikmeti. Yani Peygamber Efendimiz'in evinde büyüdü, yanında, dizinin dibinde, evlâdı gibi büyüdü. Peygamber SAS Efendimiz kendisine, kendi mübarek kızı Hz. Fatıma'yı zevce olarak verdi. Peygamber Efendimiz'e damat oldu.

Aşere-i Mübeşşere'dendir. Hz. Ali Efendimiz, hayatında cennetle müjdelenmiş; cennetlik olduğu garanti olarak kendine bildirilmiş on mübarek sahabeden biridir. İsimleri bir hadis-i şerifte bildirilmiştir. Bazı camilerde de isimleri çepeçevre yukarıya levhalar halinde asılmıştır.

Peygamber SAS Efendimiz, Hz. Ali'ye hitaben diyor ki:[98]

---

[98] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLII, s.58; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.65; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

يَا عَلِيُّ أخْصَمُكَ بِالنُّبُوَّةِ ، وَلاَ نُبُوَّةَ بَعْدِي ! وَتَخْصِمُ النَّاسَ بِسَبْعٍ ، وَلاَ يُحَاجُّكَ فِيهِ أَحَدٌ مِنْ قُرَيْشٍ: أَنْتَ أَوَّلُهُمْ إِيمَانًا بِاللهِ ، وَأَوْفَاهُمْ بِعَهْدِ اللهِ ، وَأَقْوَمُهُمْ بِأَمْرِ اللهِ ، وَأَقْسَمُهُمْ بِالسَّوِيَّةِ ، وَأَعْدَلُهُمْ فِى الرَّعِيَّةِ ، وَ أَبْصَرُهُمْ بِالْقَضِيَّةِ ، وَأَعْظَمُهُمْ عِنْدَ اللهِ مَزِيَّةً مزية (حل. عن معاذ)

RE. 498/9 (*Yâ aliyyü, uhassimuke bi'n-nübüvveti, velâ nübüvvete ba'di; ve tuhassimu'n-nâse bi-seb'in, velâ yuhâccüke fîhi ehadün min kureşyin: Ente evvelühüm imânen bi'llâhi. Ve evfâhum bi-ahdi'llâhi, ve akvemehüm bi-emri'llâhi, ve aksemühüm bi's-seviyyeti, ve a'delehüm fi'r-ra'iyyeti, ve ebsaruhüm fi'l- kadıyyeti, ve a'zamuhüm inda'llàhi meziyyeten.*)

(*Yâ aliyyü, uhassimuke bi'n-nübüvveti*) "Yâ Ali, ben seni peygamberlik bakımından geçerim. Yani peygamberlikte bana denk olamazsın, o bakımdan ben senden üstün olurum. (*Velâ nübüvvete ba'dî*) Çünkü benden sonra Peygamberlik yok."

"—Benden sonra Peygamberlik yok!" sözüne dikkat edelim.

Bir münasebetle şimdi geleceğim. Çünkü bizim zamanımızla ilgili.

"—Yâ Ali, ben seni nübüvvet farkıyla, peygamberlik derecesi itibariyle geçerim. Çünkü benden sonra peygamber gelmeyecek, peygamberlik yok ama, (*ve tuhassimu'n-nâse bi-seb'in*) sen de insanları yedi sıfatla geçersin. Onların hepsinden daha üstün meziyetlerin var. Onlardan üstünsün!"

(*Velâ yuhaccüke fîhi ehadün*) "Kureyş'ten —Peygamber Efendimiz'in mensup olduğu kabile— hiç kimse sana şu sıfatlarda aşık atamaz, yanaşamaz, denk olamaz." diyor. Hz. Ali Efendimiz'in sıfatlarını saymaya başlıyor:

1. (*Ente evvelühüm îmânen bi'llâhi*) "Sen bu Kureyş'in içinde ilk

---

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.617, no:32994; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII: s.318, no:26122.

iman eden kişisin. Allah'a iman bakımından en önde gelensin. Çocuklardan ilk müslüman olan kimsesin. Peygamber Efendimiz'e iman etti, namazı evvelden kılmaya başladı. Hz. Ali Efendimiz çocukluğundan beri pırıl pırıl yetişti.

2. (*Ve evfâhum bi-ahdi'llâhi*) "Allah'ın ahdine en vefalı olan kişilerdensin. Allah'ın ahdine, kulluk görevlerine Allahın kullarına emretmiş olduğu şeyleri yapmak hususunda en bağlı olan kimsesin."

3. (*Ve akvemehum bi-emr'illâhi*) "Allah'ın emirlerini tutmak, yasaklarından kaçmak hususunda en doğru hareket edenlerdensin."

4. (*Ve aksemühüm bi-seviyyeti*) "Adaletli, ölçülü, dengeli, dümdüz bir şekilde taksim eden, en güzel taksimatı yapan, herkese hakkını adaletle veren kimsesin."

5. (*Ve a'delehüm fi'r-ra'iyyeti*) "Çevrede en adaletli davranan, haksızlık yapmadan onların hakkını gözeten kimsesin."

6. (*Ve ebsarahüm fi'l-kadıyyeti*) "Hüküm verme hususunda, kadılık konusunda, bir meselenin aslını faslını araştırıp neticeye ulaşmak konusunda en basiretlisisin, en üstün nüfuz-u nazara sahip kimsesin."

7. (*Ve a'zamuhüm inda'llahi meziyyeten.*) "Meziyetçe, sıfatça Allah indinde en büyüklerisin." diye Peygamber Efendimiz, Hazreti Ali Efendimiz'i methetti.

Bu hadisi de Muaz RA, "Peygamber Efendimiz Hz. Ali hakkında böyle buyurmuştu." diye rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz'in Hayber'in fethinde Hz. Ali Efendimizle ilgili bir sözü, hadîs-i şerîfi var.

Hayber kalesini muhasara etmişler; yahudiler içeride kaleyi korumak için hazırlıktalar. Müslüman askerleri silahlı, çevreyi kuşatmışlar. Biraz da çarpışma yapmışlar ama kale sağlam, kolay kolay ele geçecek bir durumda değil. Peygamber SAS ordunun komutanını daha tayin etmemiş. Diyor ki:

"—Ben, yarın sabah bayrağı öyle bir kimseye vereceğim ki o Allah'ı sever, Allah da onu sever."

Peygamber Efendimiz, "Allah'ın sevdiği, Allah'a aşık bir has kuluna vereceğim." diye söyleyince o gece milletin uykusu kaçtı.

Neden?

“—Acaba bayrağı kime verecek?” diye.

Hz. Ömer RA diyor ki:

“—Ömrümde bir şeyi hiç bu kadar candan arzu etmemiştim. Canım kıvrana kıvrana istedi ki, yarın Rasûlullah o bayrağı bana verse…”

Çünkü medih var. Yani Peygamber Efendimiz’in lisanında şahitlik var, medih var ki:

“—O kul Allah’ı sever, Allah da o kulu sever.”

O zaman herkes istiyor:

“—Ah, bayrağı bir bana verse…”

Demek ki bayrağı verdiği takdirde, Allah’ın sevdiği kul olduğum anlaşılacak diye herkes kıvranmış, gece uykuları kaçmış. Ertesi gün kalabalık toplanmış, bayrak Peygamber SAS hazretlerinin mübarek elinde… Etrafa bakıyor, herkes biraz daha yukarıya kalkıyor ki:

“—Rasûlüllah’ın biraz gözüne çarpayım da acaba bana mı

verir?” diye.

Peygamber SAS hazretleri kalabalıkta bakmış, Hz. Ali Efendimiz yok. Diyor ki:

“—Ali nerede?” Toplulukta Hz. Ali Efendimiz yok.

“—Ali nerede?”

“—Efendim, gözü çok ağrıyor, istirahat ediyor.” diyorlar.

“—Getirin!” diyor.

Mübarek parmağıyla gözüne meshediyor, göz ağrısı geçiyor, bayrağı ona veriyor. O da Hayber’i fethetti. Allah’ın arslanı, Hayber fatihi, mübarek Hz. Ali Efendimiz. Allah şefaatine nail eylesin… Âmin.

d. İmanın Elbisesi ve Zîneti

Bu hadîs-i şerîfi İbn-i Asâkir, Hz. Ali Efendimiz’in bizzat kendisinden rivayet eylemiş. Peygamber SAS diyor ki:[99]

يَا عَلِيُّ ، إِنَّ الْإِسْلاَمَ عُرْيَانٌ ، لِبَاسُهُ التَّقْوٰى ، وَ رِيَاشُهُ الْهُدٰى ، وَزِينَتُهُ الْحَيَاءِ ، وَعِمَادُهُ الْوَرَعِ ، وَمَلاَكُهُ الْعَمَلُ الصَّالِحِ ، وَأَسَاسُ الْإِسلاَمِ حُبِّي وَحُبُّ أَهْلُ بَيْتِي (كر. عن علي)

RE. 498/10 (*Yâ aliy, inne’l-islâme uryânün, libâsühü’t-takvâ, ve riyâşühü’l-hüdâ, ve zînetühü’l-hayâ’, ve imâdühü’l-vera’, ve melâkühü’l-amelü’s-sàlih, ve esâsü’l-islâmi hubbî ve hubbu ehlü beytî.*)

Yâ Ali, ey Ali. İnne’l-islâme üryânün libâtüsühü’t-takvâ. “Müslümanlık çıplaktır, giyimsizdir. Onun giyimi, elbiseleri takvâdır.” Yani insan müslüman oldu, “Ben kelime-i şehâdet getirdim, elhamdülillah müslümanım.” dedi. Nedir?

Giyimsiz çıplak bir müslümandır.

---

[99] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXIII, s.241, no:5094; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XII, s.197, no:34206; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.23, no:27; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.323, no:26133.

İmanın giyimi nedir?

Takvâdır. Müslüman ancak takvâ ehli olursa o zaman onun İslâm'ı, Müslümanlığı giyimli olmuş, örtünmüş olur.

Giyimi neden giyiyoruz? Hadi bakalım o yazın çıplak çıplak dolaşan herif-i nâ şerîfler, kadınlar. Hadi buyursunlar şimdi dışarıda çıplak gezseler ya. Hepsi dışarıda başlarını bile örtmüşler. Kürklere sarınmışlar. Neden?

Hava soğuk olunca giyindiler. Yani koruyor. Giyinmeseler hastaneyi boylarlar, zatürre olurlar, zatülcenp olurlar, tahtalı köyü boylarlar. Giyim insanı ne yapıyor? Koruyor. Demek ki takvâ da elbiseye benziyorsa İslâm, Müslümanlık takvâ ile korunuyor demektir. Yani insan takvâ ehli olursa o zaman onun Müslümanlığı çıplak kalmaz, zatürre olmaz, zatülcenp olmaz, hasta olmaz, öksürük aksırık olmaz, nezle olmaz, felç olmaz; sağlam kalır. "Takvâ ehli olursa insanın Müslümanlığı sağlam kalır." demek.

Ne güzel bir benzetme. Demek ki biz müslümanız. Takvâmız yoksa bizim Müslümanlığımız çıplak çıplak meydanda. Halbuki dışarıda aşırı soğuk var; çatır çatır kar, buz. Karayeller esiyor. "Vuuuuvv" bacalardan damlar uçacak, saçaklardan buzlar sarkıyor, sen çıplak çıplak dolaşıyorsun. Cemiyetimizde durum şu anda öyle...

"—Müslümanım."

İyi, müslümansın ama elbisen nerede? Mânevî elbisen nerede? Takvân nerede?

"—Yok. Takvâ yok…"

Sen bu soğukta, ayazda kıkırdarsın, takırdarsın. Geceleyin buz kesilirsin, böyle kaskatı kalırsın, gidersin. İmanını takvâ ile koru… Takvâ ehli ol! Günahlardan kendini sakın! Günah olan yerlere gitme, günah olan sözleri söyleme… Günah olan yerlere bakma! Günah, haram olan yiyecekleri yeme!

Kötü olan kimselerle arkadaşlık etme! Kötü fiilleri yapma, haram para alma! Paranı helal yoldan kazan, takvâ ehli ol! Takvâ ehli olursan, senin Müslümanlığın korunur. Dışarıdaki küfür fırtınalarından, zemherilerinden korunur. Onun için takvâ ehli olacaksın.

İyi hatırınızda tutun çok güzel:

"—İslâm çıplaktır, onun elbiseleri takvâdır."

(*Ve riyâşühü'l-hüdâ*) "Dış görünümünü muntazam gösterecek elbisesi de hidâyettir." Yâni insan bir böyle giyiniyor, bir de giyimine dikkat ediyor.

"—Filanca fabrikanın falanca halis yünden kumaşı olsun! Aman güzel bir terziye gideyim, iyi bir kesimi olsun! Vay be terzi benim elbisemin şurasını biraz iyi dikmemiş, şurası buruşuyor, burası dar, burası kasıyor, bundan sonra iyi bir terziye gideyim. Aman iyi bir kumaş seçeyim, rengi güzel olsun."

Hele hele kadınlar?

"—Aman şunun rengi ne kadar güzelmiş, aman aman şunu istemem, bunun rengi kötü…"

Giyim aynı zamanda ziynettir. İnsanın dış görünüşünde bir de süs oluyor.

Nasreddin Hoca, "Ye kürküm ye!.." demiş. Davete gitmiş kapıdan döndürmüşler. Hırpani kıyafetle gitmiş kapıdan içeri girmek istemiş kapıdan döndürmüşler. "Dur bakalım. Geri dön." demişler. Gitmiş eve. Güzel kürkünü giymiş, güzel sarığını sarmış yeni pabuçlarını giymiş, kelli felli bir adam, elbiseleri gayet güzel. Ondan sonra düğün evine gelince içeri hemen buyur etmişler. Baş köşeye oturtmuşlar.

"—Sofraya gel." demişler.

Nasreddin Hoca sofraya oturmuş. Kürkün ucunu tutmuş;

"—Kürküm ye şu yemekten. Ye kürküm ye."

"—Neden? Ne oluyor?" demişler. Kürk yemek yer mi?

"—Bu, kürküme itibar." demiş, "Ben demin geldim, kimse bana itibar etmedi. İtibar kürküme, bu yemekleri kürküm yesin." demiş.

Demek ki insanın biraz giyimine itibar olduğunu çevremizde görüyoruz. Biz müslümanlar nasıl yapalım? Biz müslümanlar ne yapalım?

Süslenelim mi, süslenmeyelim mi? Nasıl hareket edelim? Yani giyimimize itina edelim mi, etmeyelim mi? Bunun bir ölçüsü var. Bunun ölçüsü; bir, insanın maddî imkânlarıdır. Yani maddî imkânları mütevazı olan bir insanın giyimde aşırı bir ölçüye gitmemesi lazım!

Maddî durumu müsait olan kimsede de Allahın verdiği

zenginliğinin kendisinde görünecek tarzda olması, giyiminin muntazam olması lâzım! O, mesela yamalı elbise ve saire, eski püskü, hırpani giymemesi lazım ki zengin olduğu bilinsin; fukarâ gelsin, kendisine müracaat etsin. Allah verdiği nimetin eserini kulu üzerinde görmek istediğinden zenginse biraz da giyimine dikkat etmesi lazım olur.

Bizim zamanımıza gelince. Yirminci Yüzyıl'dayız, 1987 bitiyor, 1988'e girmek üzereyiz. Bizim dış görünüşümüze özellikle dikkat etmemiz lâzım! Sakalımıza, kıyafetimize, temizliğimize, intizamımıza, pabucumuzun çamurlu olmamasına, giyimimizin muntazam olmasına, yırtık sökük olmamasına, yağlı paslı olmamasına, kirli olmamasına özellikle dikkat etmemiz lazım!

Neden? Milletin işi gücü yok, bizim her şeyimizle uğraşırlar. Küçücük bir kusur görseler:

"—Adama bak, sakalıyla hacının yaptığına bak!" derler.

Hacı olduğunu da nereden biliyorlarsa, hemen:

"—Hacı Baba git, Hacı Baba gel… Hacı Baba, olmaz böyle şey!" diye hemen tenkide başlarlar.

Onun için Müslümanlığı güzel temsil etmeye çalışmalıyız. Temiz, sade bir kıyafetle… Aşırı, lüks tarzında değil de temiz bir kıyafetle, İslâm'a yakışan bir tarzda giyinmeliyiz. İşte bu dış giyimdeki güzel görünüm de hüdâdır, hidâyettir. Yani İslâm çıplaktır, giydirdim tamam, yünlü iç fanilası giydin, yünlü don giydin, içine kazak giydin ama bir de üst elbisesi lazım. Şöyle dış görünümünü muntazam gösterecek, tamam. O da hüdâdır, hidâyettir.

İnsan, hidayet üzere, sebîl-i reşâd üzerinde, hak yol üzerinde yürürse o zaman bu elbisenin dış manzarası da güzel olmuş olur. Takvâyı Müslümanlığımıza giydireceğiz. Üstüne hidâyeti ve doğru düzgün hak yoluna yürümeyi de süs elbisemiz, süs kısmı yapacağız.

(*Ve zînetühü'l-hayâ'*) "İslâm'ın zîneti de hayâdır."

Tabii insan bir elbise giyer, üstüne bir kat daha elbise giyer. Meselâ gömlek giydiyse, üstüne ceket giyiyor şimdiki insanlar. Bir de tabii kadınsa yüzük takıyor, bilezik takıyor, gerdanlık takıyor, göğsüne broş dediğimiz çeşitli böyle kıymetli şeyler takıyor.

Erkekler de tabii kendilerine göre, zînet bâbında çeşitli şeyler

kullanmışlar tarih boyunca... Kılıç, kemer, tokalı mokalı şeyler kullanmışlar. “İslâm’ın zîneti de hayâdır, hayâ sahibi olacak müslüman...” Yâni takvâ sahibi olacak, hidâyet sahibi olacak, dosdoğru yolda yürüyecek ve utanç sahibi olacak.

“—Bu devirde insan biraz utangaç, hayâ sahibi olursa hayatta başarı sağlayamaz.” diye düşünebilirsiniz.

Yanlış. Peygamber Efendimiz diyor ki; Hayâ muhakkak hayır getirir, şer getirmez. Hayâlı olan, utangaç olan insan muhakkak hayra erer, şerre ermez. Hayâ İslâm’ın süsüdür, ziynetidir. Allah bizim hayâ damarımızı çatlatıp patlatıp da bizi arsız, yüzsüz kimseler haline getirmesin. O zaman millet babasını kandırıyor. O zaman, çok açıkgöz olduğu zaman şeytana çarığı ters giydiriyor. Şeytanın hatırına gelmeyecek işleri yapıyorlar.

Allah bizi hayâ sahibi eylesin, hayâdan mahrum eylemesin… Çünkü hayâ gitti mi, bu ikisi ikiz kardeş gibidir. Birbirine eklidir, bağlıdır. İmanın gereği hayâdır, Utanmıyor, korkmuyor, çekinmiyor, haramları yer. Sen onun sakalına, boynu bükük durduğuna bakma; içinde, kafasında kaç tane tilki dolaşıyor da kuyrukları birbirine değmiyor. Öyle olabilir. O bakımdan Allah hepimizi hayâ sahibi eylesin.

(*Ve imâdühü’l-vera’*) “İslâm’ın direği de verâdır.” Yani haramlardan el çekmek ve şüpheli şeye dahi yanaşmamak.

Sahabe-i kirâm mübah olan, helâl olan şeylerden biraz şüphe olanlara dahi yanaşmazlardı. “Acaba harama düşer miyiz?” diye korkularından, ihtiyat ettiklerinden o tarafa yanaşmazlardı. Hadîs-i şerîflerden de bizim öğrendiğimiz edep, şüpheli şeye yanaşmamaktır. Şüpheliye yanaştı mı, damın kenarında dolaşan ayağı kayar, düşebilir. Uçurumun kenarında dolaşanın ayağına bir şey takılır, bir şey olur, yanına yani o tarafa yanaştırmayız. Meselâ çocuk parkta oynayıp dururken, diyelim ki çocuk parkına annesi güneşletmeye götürmüş. Dış kapıya yanaştı mı hemen yerinden kalkar, koşa koşa çocuğu tutar. Neden?

Dış kapıya çıktı mı oradan sonrası sokak, sokakta da tehlike var, araba var diye tutar. Demek ki tehlikeye yanaşmamak da lazım oluyor. İşte dinin direği de böyle, tehlikeli şeye yanaşmamaktır.

Prensip budur. İşin aslı, esası tehlikeli, günah olma ihtimali

olan bir şeye hiç yanaşmamaktır. Ama ne olursa olsun haram-helal demeden, aldırmadan yersen, mutlaka sonunda pişman olursun.

(*Ve melâkühü'l-amelü's-sàlih*) "Can damarı, özü sàlih amel işlemektir."

"—Ben müslümanım. Vallàhi de müslümanım, billâhi de müslümanım, kalbim çok temiz..."

Pekiyi nereden belli? Temiz, inandık; ama nereden belli olacak? Namaz kılmazsın, Ramazan'da orucu yersin, zekâtı vermezsin. "Benim kalbim temiz." demekle olmaz. Bu işin özü, aslı, esası salih amel işlemek. İnsan, Allah'ın sevdiği, sevaplı işlere koşturacak.

O adam müslümandır. Nereden belli? Nerede bir hayır olsa adamcağızı orada görürüz. Mübarek maşallah, her yerde hemen karşında...

Hz. Ömer RA ile Hz. Ebû Bekir es-Sıddîk RA İkisi de cennetlik, ikisi de Peygamber Efendimiz'in sevgili, mübarek yâr-ı gârı gam güsârlarından. Hz. Ömer, Hz. Ebû Bekir'le hayırda yarışırmış. "Dur şunu geçsem, dur şunu geçsem." diye fırsat kollarmış ama Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz her seferinde daha önde... Nihayet bir seferinde, para lazım, ordu techiz edilecek, Peygamber Efendimiz:

"—Herkes ne imkânı varsa ortaya koysun!" gibi bir şey deyince, Hz. Ömer RA oturmuş, düşünmüş taşınmış, hesaplamış; malının yarısını ayırmış.

"—Malımın yarısını götüreceğim, Peygamber SAS Hazretleri'ne teslim edeceğim." demiş. "Bu sefer Ebû Bekir es-Sıddîk'ı herhalde geçerim!" filan diye hevesle gitmiş.

"—Ya Rasûlallah, malımın yarısı senin, buyur hayra sarfet! İstediğin şekilde kullan!" demiş.

Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz ne yapmış?

Nesi varsa vermiş. Peygamber Efendimiz çağırdığı zaman kendisi hasıra bürünmüş, öyle gelmiş. Nesi varsa vermiş.

"—Niye böyle yaptın, her şeyini verdin? Çoluk çocuğuna ne bıraktın?"

"—Çoluk çocuğuma Allah'ı ve Rasûlüllah'ı bıraktım." diyor.

Bu, Sıddıkâne vermektir. Ötekisi adaletle vermektir. Yarısını kendisine ayırmış, yarısını hak yola vermiş.

Hele bizimkiler, bizim halimiz ne olacak?

Hayrı görüp duruyoruz, yapmıyoruz. Mesela sandığın başına gidiyoruz, bir oy atacaksın doğru adam seçmiyoruz. Karşında iki tane yol çıkıyor, çok âşikâr olarak birisi hayır birisi şer, yapmıyoruz. Ne olacak bu milletin hali?

Bir arkadaşımı anlatacağım; yeni bir hadise değil eski bir hadise ama…Kardeşlerimizden bir kardeşimiz. Asil bir sülaleden. Babası dedesi, dedesinin dedesi müderris. Müderris, medreseleri olan bir kimse. Aynı zamanda meşâyihten, mürşid… Kendisi hafız, iyi. Ondan sonra Yüksek İslam Enstitüsü'nü bitirmiş, daha da iyi, yani ilmi de var. Ondan sonra Hukuk Fakültesi'ne de gitmiş, onu da bitirmiş. Oh oh oh maşaallah… Kadayıfın üstüne kaymak konulmuş gibi oldu şimdi. Hem Hukuk Fakültesi'ni bitirmiş, hem Yüksek İslâm Enstitüsü'nü bitirmiş, hem sülalece iyi bir kimse, hem de kendisi iyi…

Avukatlık stajı da yapmış, konuşması da güzel, tatlı dilli, güleç yüzlü. Dini konuları da iyi biliyor. Üniversite gibi yüksek bir okulda da müdürlük yapmış. Bir yüksekokulda da uzun seneler müdürlük

yapmış. Demek ki sıradan öğretim üyesi değil; onların başına idarecilik yapabilecek meziyette bir kimse. Tamam, o da güzel… Her şeyi güzel.

Eski seçimlerden birinde bir yerden aday olmuş. Hukuk bilgisi de var, her şeyi var. Meclise girecek, vazife yapacakmış. "Ey hemşehrilerim seçin beni, sizlere hizmet edeyim." gibilerden. Seçilmeyi istemek herkesin hakkı, yani herkes aday olabilir; normal şartlarda seçmek ve seçilmek herkesin hakkıdır. Ancak kamu haklarından men edilmemiş olmak şartıyla... Hani bir ceza giyip de kendisine, "Sen artık seçilemezsin, seçemezsin." denilmemişse.

Bu adamcağız da çalışmış çabalamış hemşehrileri kendisine oy vermemişler. Olabilir, halkın oylarına kimse bir şey diyemez. Vermemişler, ne diyelim. Biz diyemeyiz Allah celle celâlüh der. Bugünkü kanuna göre sen diyemezsin, ben diyemem. Allah der. Onu seçmemişler, kimi seçmişler?

Eski bir seçim olduğu için rahatlıkla söylüyorum. Bu adam iki tane yüksekokul, hem Hukuk Fakültesi'ni bitirmiş hem yüksek İslâm Enstitüsü'nü yani İlahiyat Fakültesi'ni bitirmiş. Şimdiki tabirle iki yüksekokul bitirmiş. Avukatlık stajını da yapmış. Kanunları da biliyor. Tamam.

"—Bunu seçmediniz de ey ahali kimi seçtiniz?"

Lise mezunu birisini seçmişler. Olabilir, bazen çarıklı erkân-ı harp olur, okuması olmadığı halde şeytan gibi, cin gibi "Gözleri velfecri okuyor." derler, çok hünerli, becerikli bir insan olur.

Değil! Ayyaşmış. Lise mezunu ayyaş, sarhoş. Peki ahlâkı? Bir başka meziyeti var mı? Yok. Ailesi, soyu sopu, çevresi yok. Fesubhânallah!.. Şimdi onu seçenler, ötekini seçmeyenler âhirette onun hesabını görürler. Allah sorar. Biz burada soramayız. Ben burada ancak tenkit edebilirim. Bir şey diyemem. Olmuş bitmiş bir şey; ama Allah onu sorar. Yani şunu demek istiyorum. Sandığın başına gidiyoruz, vicdanın ile baş başasın.

İmam Gazâlî Hazretlerinin *İhyâu Ulûm*'unda, benim çok etkilendiğim bir bölümünde diyor ki:

"Kardeşlik üç derecededir." Dostluk, kardeşlik. Yani siz bizimle dost olun, biz sizinle dostuz, siz birbirinizle dostsunuz. İmam Gazâlî

Hazretleri, “Müslümanlıkta bu kardeşlik üç seviyede olacak.” diyor. En aşağı seviyesinde ölçü nedir?

En aşağı seviyesinde ölçü, o kardeşini senin evinde baktığın, bakmakla kendini görevli ve mesul saydığın kimse yerine koymandır. Mesela evinde yaşlı halan var, ona bakıyorsun. Evinde hizmetçin var ya da evinde yeğenin var. Köyden göndermişler, senin yanında kalıyor. Okusun, tahsil görsün diye kendi evinde bakıyorsun. Sen ona yemek çıkartmasan olmaz. Durumu biraz müsaitse masraflarını karşılamasan olmaz. Aslî ihtiyaçlarını göreceksin, “Gel bu odada yat, şu yemeği ye.” filan diye yardımcı olacaksın.

“Kardeşliğin aşağı seviyesi, onun aslî ihtiyaçlarını görmektir.” diyor. Tamam, muhtaç etmezsin, harçlığını verirsin.

Kardeşliğin aşağıdan biraz yüksek orta seviyesinde, neyin varsa bölüşürsün:

“—Canım kardeşim, ciğer köşem, ben seni severim, sen beni seversin. Al yarısı senin, yarısı benim. Şu senin, bu benim olsun. Bak iki tane; şu senin, bu benim.” diye bölüşmek.

Bunu şimdi hakikî kardeşler bile yapmıyor. Hakikî kardeşlerin aslında öyle olması lazım, mirasta birbirlerine oyun oynuyorlar.

Cuma günü kadıncağızın birisi geldi, Cuma namazı vaktine kadar beni meşgul etti. Derdi var. Mirasta biri oyun etmiş, ötekiler mahrum etmişler, vermemişler. “Hangi mahkemeye gideyim, ne yapayım?” diye bana soruyor. Hakkı olanı bile vermiyor.

Halbuki kardeşlikte senin olanı bölüşüp ona yarısını vermeli. Elinde bir elman varsa ortasından kesiyorsun, yarısını verirsin, yarısı kendine kalır. Daha büyük imkânın varsa yarısı sana, yarısı ona. Kardeş payı dediğimiz tarzda, eşit olarak bölüşmek.

Üçüncü yüksek derecesi ise kardeşin ihtiyacını öne almak, esas almak. Onun ihtiyacını görmek, kendisini sonra düşünmek. Öncelikle onu. Yani diyelim ki bir tane cankurtaran simidi var. Birisi bağlayacak göğsüne, ondan sonra denize atlayacaklar. Gemi batıyor, sandal batıyor, motor çarpıştı. Bir kişi bağlayacak, iki kişi var. İki kardeş arkadaş. Can yeleği bir tane, ne olacak?

Üstün seviyeli arkadaşlık ise:

“—Al kardeşim şu can yeleğini sen bir boynuna geçir bakalım!”

“—Yok olmaz, ben giymem sen giy...”

"—Hayır, sen giyeceksin."

Yani hakikî kardeşlikte kardeşini tercih edecek. Ben yaşamayayım, sen yaşa. Ben öleyim, sen yaşa. Allah benim ömrümü sana versin.

Eskiden, iyi dinî kardeşlikte böyle şeyler olmuş. Kendisi açken yememiş, kendisine gelen yiyeceği "Bu kardeşim de aç galiba!" diye kendisinin aç olduğunu belli etmeden ona göndermiş. Buna îsâr derler. Kardeşini kendisine tercih etmek. Bu, kardeşliğin üstün derecesi…

Kardeşin kardeşini, en aşağı arkadaşını, dostunu aslî ihtiyaçlarını görmekle sorumlu olduğu bir kimse yerine koyup hiç kimseye muhtaç duruma düşürmeden yardım etmektir. Veyahut elindeki imkânı yarı yarıya, ikiye bölüşmek. Onu yarı yarıya imkânlarına ortak etmek. Veyahut da hepsini ona verip kendisini sonradan düşünmek. "Kardeşim rahat etsin de ben sonra Allah kerim." demek.

Bizim bunlarla hiç ilgimiz yok. Bizim müslümanlığımız eski devir müslümanlıklarına göre çok çok geri durumdadır. Bunu anlamamız için, kütüphanenizde İmam Gazzâlî'nin *İhyâu Ulûm*'u varsa, birinci cildinde kardeşlik bölümünü baştan sona bir okuyun! Kardeşlik nasıl olurmuş, müslümanların birbirlerine nasıl kardeşlik etmeleri lazımmış? Oradan okuyun!

Yoksa bizimkiler, yani o mübarekler mezardan çıksalar "Heytt!" diye bizi sopayla kovalarlar.

"—Sen nesin, müslüman mısın sen?"

"—Müslümanım!"

"—Şimdi ben senin yanına bir sopayı alır gelirsem, müslümanlık nasıl olurmuş, görürsün." diye bizi kovalarlar.

Çünkü bizim kardeşliğimiz kardeşlik değil. Ticaretimiz ticaret değil. Aklımız akıl, fikrimiz fikir değil.

Birisi bana otuz-kırk sayfa bir teksir göndermiş:

"—Hocam uygun görüyorsan bu yazılarımı oku, mecmuada neşret."

Bir okudum, adamcağız sallum sullum ortada sallanıyor. İmanı kafasında bir geliyor, bir gidiyor. Elektirik bir kesilir; bir gelir, bir gider, öyle… Ben onu mecmuada neşreder miyim? Kendisi muhtâc-

ı himmet, başkasına nasıl yol gösterecek?

Demek ki İslâm çıplaktır, elbisesi takvâdır. Dış süsü hidayet üzere doğru yolda yürümektir. İslâm'ın ziyneti de hayâdır. (*Ve imâdühü'l-verâu*) Direği de şüpheli şeyden kaçınmak, titiz müslümanlık yapmaktır.

(*Ve milâkuhu'l-amelü's-sàlihu*) "Özü, esası yani ayakta durmasının sebebi, onu canlı tutan sàlih ameldir."

Bir insan sàlih amel işlemezse, kuru lafın kıymeti yok, kalbini temizlemenin kıymeti yoktur. Sàlih amel işleyeceğiz. Bir cami dolusu müslümanız. Ama bu kardeşlerim hepsi kıymetli kardeşlerdir, Türkiye'deki seçme Müslümanlar, kaymak tabakası…

"—Türkiye nüfusunun %99'u Müslüman…"

İşte orada seninle biraz münakaşa ederim. %99'u müslüman olan bir ülke böyle olmaz. Hiç %99'u müslüman olan bir ülkeye benzer bir halimiz var mı?

Yok… Ne çarşıda, ne pazarda, ne dükkânda, ne de evde. Evlerimiz bile sarsılmış. Evde anne-babaların, evlâtlarının karşısında durumları sarsılmıştır. Anne-babanın evlâda bakışı, evlâdın anne-babaya bakışı, kardeşin kardeşe bakışı değişmiştir.

Nereden geldi bunlar? Batıdan geldi. Batılılaşıyoruz.

Bizim doğu töremizde evlât, babasının karşısında el pençe divan dururdu. Eski kitapları okuyun, gayet net olarak görürsünüz. Gık demez, itiraz etmez. Büyük ağabey baba yerinde sayılır.

Şimdi ismiyle hitap ediyor. "Ulan" diyor, bilmem ne diyor. Kavga ediyor. Anasını babasını dinlemiyor, çocuk merdivenden yuvarlıyor.

"—Koca karı! Ver bakalım şu sakladığın paralardan."

"—Evladım lâzım!"

Pat küt, pat küt dövüyor, merdivenden yuvarlıyor.

Neden? Batılılaştık. Millet kendi örfünü, ahlâkını, dinini, imanını terk etti. Lafla Müslümanlık olmaz.

"—Türkiye'nin % 99'u müslüman…"

"—Belli değil."

"—Efendim, ben Müslümanım!"

"—Belli değil. Yaptığın işten anlaşılır.

Hatta Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîflerinde:
“—Bir insanın kavî Müslümanlığı namazdan, oruçtan anlaşılmaz.” diyor.
“—Allah Allah, Peygamber Efendimiz mi diyor?”
Evet, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor. “Muamelesine bakın!” diyor. İnsanlarla muamelesi, ticareti, komşuluğu nasıl? Kocaysa kocalığı, hanımsa hanımlığı nasıl? Talebeyse talebeliği, hocaysa hocalığı nasıl? Teraziyi nasıl tutuyor? İşi nasıl? Menfaati karşısına geldiği zaman hangi yolu tercih ediyor? Seni ekiyor mu, bir oyun ediyor mu?
Ticarete beraber girmişler, sözleşmişler;
“—Yarıya bölüşeceğiz. Tamam mı?”
“—Tamam.” Ticaret kâr etmiş, bir silkeliyor arkadaşını, hiçbir şey vermiyor. Neden?
Noterden yapılmamış, anlaşma tamam değil. Atıyor. Başından silkeleyip atıyor. Yanından bir omuz vuruyor, deviriyor.
Bizim Müslümanlığımızın eseri sàlih amellerimizdir, icraatimizdir. Bir insanın icraati müslümanca olmazsa, ortaya koyduğu eseri olmazsa…
“—Şu camiyi ben yaptım, şu köprü benim eserim.” diyebiliyor musun?
“—Hocam benim param yok, olsa yaparım.” Olsun, bazı insanlar da öncü olur.

Şimdi bendeniz âcizâne Ankara’ya gidiyorum. Çamlı yolun kenarında, yayla mevkîinde bir su çıkmış, bilek gibi akıyor şarr şarr şarr şarr şarr. Güzel bir su akıyor. Veysel Karânî çeşmesi demişler. O mübareğin ismini vermişler.
Çeşme güzel ama yaz günlerinde millet geliyor, biraları açıyor, orada lıkır lıkır lıkır bira içiyor. Manzara güzel, çamlar, çimenler var ya adamın aklına Allah’a şükretmek gelmiyor da orada namaz kılması artması gerekirken Allah’a isyan ediyor.
“—Hadi gidelim şuraya.” dedik.
Para koyalım, ağaçlardan çardak yapalım, etrafını çevirelim, cami diyelim, mescid diyelim; bu suyun başında zıkkımlanamasınlar.
El-hamdü lillah, ben yapmadım ama orada bir cami var. Demek ki parası olmasa bile insan bazen öncü olabiliyor, yapabiliyor. O

caminin yanında da artık kimse o kadar da edepsiz değil. Orada içmezler.

Demek ki salih amel işleyeceğiz. Ömrümüzü salih amellerle ziynetlendireceğiz. Arkamızda eserlerimiz olacak.

Âyînesi iştir kişinin lâfa bakılmaz;
Şahsın görünür rütbe-i akl-ı eserinde

Eser, netice, sonuç iş. Bir yığın müslüman. % 99'u müslüman. Ne yapmış bu % 99 müslüman? Eskiden bizim memleketimize gelen seyyahlar böyle şeyler anlatıyorlar. Çok güzel bir memleket tasviri yapıyorlar, dedelerimizden, "Çok dürüst insanlar, temiz insanlar." diye bahsediyorlar. Neden?

İnsanın eseri işleridir. İşleri, eserleri güzel olursa anlarız. Yoksa İslâm havada kalır.

e. Hazret-i Ali'ye Tavsiye Edilen Dua

Bu hadîs-i şerîfinde Peygamber SAS Hz. Ali Efendimize bir dua tavsiye etmiş. Buyurmuş ki:[100]

يَا عَلِيُّ ، أَلاَ أُعَلِّمُكَ دُعَاءً تَدْعُو بِهِ ، لَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِثْلَ عَدَدِ الذَّرِّ ذُنُوبًا لَغُفِرَتْ لَكَ ، مَعَ أَنَّهُ مُغْفُورٌ لَكَ. قُلْ: اَللَّهُمَّ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ الْحَلِيمُ الْحَكِيمُ ، تَبَارَكْتَ سُبْحَانَكَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (طب. عن عمرو بن مرّة وزيد بن ارقم معا)

RE. 498/11 (*Yâ aliyyü elâ üallimeke duàen ted'ù bihî, lev kâne*

---

[100] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.192, no:5060; Zeyd ibn-i Erkam RA'dan.
Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.177, no:4998; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.51, no:763; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.115, no:8415; Ahmed ibn-i Hanbel, *Fadàilü's-Sahabe*, c.II, s.616, no:1053; Hz. Ali RA'dan
Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.237, no:3915; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.286, no:17303; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c. XXIII, s.320, no:26127.

aleyke misle adedi'z-zerri zünûben legufiret leke, mea ennehû mağfûrun leke. Kul: Allàhümme lâ ilâhe illâ ente'l-halîmü'l-hakîm, tebârekte sübhàneke rabbe'l-arşi'l-azîm.)

(*Yâ aliy*) "Ey Ali, (*elâ uallimeke duàen*) ben sana bir dua öğreteyim mi ki, (*ted'û bihî*) onunla el açıp dua et sen... Yâni, ben öğreteyim de sen de onunla dua et!"

(*Lev kâne aleyke misle adedi'z-zerri zünûben*) "Senin üzerinde zerreler adedince günah olmuş olsa, (*legufiret leke*) bu duayı okursan mağfiret olunacak. Zerreler adedince günahın olsa bile, bu duayı okudun mu affolacak."

(*Mea ennehû mağfûrun leke*) "Zaten seni Allah affetmiştir. Her ne kadar senin günahların afv u mağfiret olunmuşsa da bu duayı ettiğin zaman yine mağfiret olunur." diyor. Peygamber SAS hazretleri.

Neden? Demin anlattığım gibi Hz. Ali Aşere-i Mübeşşere'dendir ve onların en üstünüdür. Hz. Ali Efendimiz çok üstün bir insandı. Ondan dolayı. Allah, onun günahlarını affetmiş ama bu dua, kıymetlidir.

O zaman biz fırsattan bilistifade Hz. Ali Efendimiz'e kulak veririz, öğretilen bu duayı öğreniriz, biz de öyle dua ederiz. Çünkü biz Hz. Ali gibi cennete gireceği garantilenmiş bir kimse değiliz. Gözümüzü açalım, ona öğretilen duayı biz kaçırmayalım değil mi?

Neymiş o dua? (*Kul*) Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

اَللَّهُمَّ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ الْحَلِيمُ الْحَكِيمُ ، تَبَارَكْتَ سُبْحَانَكَ

رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ .

(*Allàhümme lâ ilâhe illâ ente'l-halîmu'l-hakîm, tebârekte subhàneke rabbü'l-arşi'l-azîm*)

(*Rabbi'l-arşi'l-azîm*) olur, (*Rabbe'l-arşi'l-azîm*) olur, (*Rabbü'l-arşi'l-azîm*) olur. Yani hepsinin Arap diline göre vechi var. Mânası kısaca şöyledir:

(*Allàhümme*) "Yâ Rabbî! (*Lâ ilâhe illâ ente*) Senden gayri mâbud yok, ancak sen varsın. Ancak sana ibadet ederiz. (*Ente'l-halîmu'l-hakîm*) Sen halîmsin, hilim sıfatına sahipsin; hakîmsin, hikmet sıfatına sahipsin!"

Yâ Rabbi! Biz günahlar ederiz, bizim başımıza taş yağdırmazsın. Halîmsin; çünkü birden gazap etsen ateşler içinde bizi cayır cayır yakarsın. Ama Halîm'sin yâ Rabbi, Hakîm'sin yâ Rabbi. Her yaptığın işte hikmet vardır. Benim başıma ters bir şey, hoşuma gitmeyen bir şey geldi. Hikmetinden kim bilir sual olunmaz. Ne sebeple olmuştur, bir sebebi vardır yâ Rabbi! Halîmsin, hakîmsin. Yâ Rabbî, senden gayri ilâh yok. Sen halîmsin, hakîmsin.

(*Tebârekte*) "Mübareksin yâ Rabbi, kutsalsın, her türlü şeyden paksın, pâkîzesin, paksın. (*Subhàneke*) Seni tenzih ederim, takdis ederim. (*Rabbe'l-arşi'l-azîm*) Sen Arş-ı azîmin sahibisin. Veyahut Arş'ın sahibi azamet sahibi Rabbimsin." diye Allah-u Teàlâ Hazretlerine böyle duayı tavsiye ediyor.

Bu duada Allah'ın varlığını, birliğini hatırlama var. *Halîm* olduğunu söylemek suretiyle kendimize hilimle muamele etmesini isteme durumu var. Yâ Rabbi, bize hilminle muamele et, yani böyle dua ederek, gazabınla muamele etme demiş oluyoruz.

Hakîm olduğunu hatırlamak var. Her türlü noksandan münezzeh olduğunu zikretmek var ve Arş-ı azîmin sahibi olduğunu

veyahut Arş'ın sahibi, azamet sahibi Allah olduğunu hatırlamak var. İnsan Allah-u Teàlâ Hazretlerini bu sıfatlarıyla bilirse,bunu ikrar ederse bu dua, burada bir şey istemedik diyebileceksiniz değil mi?

Mânasını söyledim. Allahtan bir şey istemedik, sadece "Yâ Rabbi, sen varsın, birsin, halîmsin, hakîmsin. Sen her türlü noksandan münezzehsin. Rabbu'l-arşi'l-azîmsin, Arş'ın sahibisin." dedik. Hiçbir şey istemedik.

Peygamber SAS buyuruyor ki: "Bir kimse Allah-u Teâlâ Hazretlerinin medh u senâsıyla meşgul olur da bir şey istemezse, Allah ona isteyeceğinden âlâsını verir." İnsan belki ne isteyeceğini bilemez; "Ben bilmem yâ Rabbi, sen daha iyi bilirsin, ben razıyım senin verdiğine ne istersen lütfunla, kereminle ver." demiş oluyor. Sadece onun güzel sıfatlarını zikretmiş oluyor.

Lâ ilâhe illa'llah deyince, biz bütün öteki dinlerin hepsinden sıyrılıp yükseliyoruz.

(Lâ ilâhe illâ ente) "Senden gayrı ilâh yok yâ Rabbi! Biz öyle Yunanlılar'ın taptığı gibi yüzlerce, bir sürü puta tapmıyoruz. Hıristiyanların şaşırdığı gibi Allah'ın peygamberini rab edinmemişiz. Yahudiler gibi işi çığırından çıkarmamışız. Senin gazabına uğramış değiliz. Senin varlığını, birliğini kabul ediyoruz."

"Sen azamet sahibisin, hilim, hikmet sahibisin, Arş'ın sahibisin. Her türlü noksandan münezzehsin!" diyoruz.

Bu bilgi, bu şuur bizi çok hayırlara erdiriyor.

Rabbimiz imanımızı kavî eylesin… Ma'rifetullaha cümlemizi nâil eylesin... Ârif-i hakikî olmayı, sevdiği kul olmayı nasib eylesin... Cemâliyle müşerref eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

06. 12. 1987 – İskenderpaşa Camii

14. PEYGAMBER SAS EFENDİMİZ'İN HZ. ALİ'YE TAVSİYELERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Şefîi zünûbinâ, tabîb-i kulûbina muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî, ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn…

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا عَلِيُّ ، أَمَا تَرْضَى أَنْ تَكُونَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى ، إِلاَّ أَنَّهُ لَيْسَ بَعْدِي نَبِيٌّ (ط. حم. م. خ. ت. ه. عن سعد ؛ طب. عن أم سلمة ؛ طب. عن البراء و زيد بن ارقم)

RE. 499/1 (*Yâ aliyyü, emâ terdà en tekûne minnî bi-menzileti hàrune min mûsâ, illâ ennehû leyse ba'dî nebiyyün*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi dünya ve ahirette üzerinize olsun… Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri iki cihanın saadetine cümlenizi nâil eylesin…

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadislerinden bir demet okuyup taallüm eylemek, tefeyyüz etmek üzere burada toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce

Peygamber SAS Hazretleri'ne bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın naçizane bir nişanesi olsun diye, rûh-i pâkine hediye edelim diye; onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; ve sâir enbiyâ ve mürselînin ve cümle evliyâullahın ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemâ-i muhakkıkîn, sâdât ve meşâyıh-ı turuk-u aliyyemizin ruhlarına;

Okuduğumuz eseri cem ve te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Hocamız'ın ruhuna; kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zahid Kotku ibn-i İbrâhim el-Bursevî Hocamız'ın ruhuna; bu hadisleri nakil ve rivayet eylemiş alimlerin, ravîlerin ve müelliflerin ruhlarına;

Bu beldeleri canlarını mallarını ortaya koyarak cihad edip, Allah yolunda fedakârca çalışıp çabalayarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış Fatih ecdâdımızın, Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve askerlerinin ve sâir şehidlerin, gazilerin ruhlarına;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâssaten içinde toplandığımız şu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu camiyi tekrar tekrar tamir, tecdit ve tevsi eylemiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu meclise gelip cem olmuş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Ayrıca biz yaşayan müslümanlar da Rabbimizin rızasına uygun yaşayalım, Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihya edip şehid sevaplarına nâil olalım, Kur'an-ı Kerîm'in ve Peygamber Efendimiz'in şefaatine nail olalım ve ahirete Allah-u Teàla Hazretleri'nin sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım, Peygamber Efendimiz'e komşu olalım diye buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım!

……………………….

a. Hz. Ali'nin İtibarı

Mukaddimede metnini okuduğum hadis-i şerif Râmûzü'l-Ehâdîs'in 499. sayfasının 1. hadis-i şerifidir.

Müslim'de ve kıymetli, sahih hadis kaynaklarında yer alan bir hadîs-i şerîftir. Peygamber SAS Efendimiz bu hadîs-i şerîfinde Hz.

Ali Efendimiz'in faziletini bize zımnen beyan etmiş oluyor:[101]

يَا عَلِيٌّ ، أَمَا تَرْضَى أَنْ تَكُونَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى ، إِلاَّ أَنَّهُ لَيْسَ بَعْدِي نَبِيٌّ (ط. حم. م. خ. ت. ه. عن سعد ؛ طب. عن أم سلمة ؛ طب. عن البراء و زيد بن ارقم)

RE. 499/1 (*Yâ aliyyü, emâ terdà en tekûne minnî bi-menzileti hàrune min mûsâ, illâ ennehû leyse ba'dî nebiyyün*)

Mânâsı şöyle:

(*Yâ aliyyü*) "Yâ Ali, (*emâ terdà en tekûne minnî bi-menzileti hàrune min mûsâ*) sen bana göre Mûsa AS'ın yanında Hârun AS nasılsa o mevkide, o makamda, o durumda olmayı sevmez misin, istemez misin? İşte o makamdasın! (*İllâ ennehû leyse ba'dî nebiyyün*) Ama şu kadar var ki, benden sonra peygamberlik olmadığından sen peygamber değilsin!"

"—Hârun AS, Mûsa AS'ın kardeşiydi ve peygamberdi. Ama sen peygamber değilsin! Bu fark ortada olmak şartına göre, sen bana

---

[101] Buhàrî, *Sahîh*, c.XII, s.42, no:3430; Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.128, no:4419; Tirmizî, *Sünen*, c.XII, s.187, no:3658; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.182, no:1583; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.371, no:6927; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.44, no:8141; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.IX, s.40, no:17671; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.285, no:344; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.192, no:1065; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.38, no:71; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:209; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.315, no:1526; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XII, s.60, no:32738; Abdürrezzak, *Musannef*, c.V, s.405, no:9745; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.III, s.337, no:1132; Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.473, no:1787; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.366, no:931; Şâşî, *Müsned*, c.I, s.133, no:102; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.195; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLII, s.111; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.417; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.797; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.143, no:4652; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.75, no:11092; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.39, no:7894; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IX, s.139, no:14645; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.203, no:5094; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IX, s.141, no:14653; Zeyd ibn-i Erkam ve Berâ ibn-i Âzib RA'dan.

Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IX, s.139, no:14644; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.606, no:32931; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.322, no:26131.

Mûsa AS'ın yanında Harun AS nasılsa, o kadar kıymetlisin!" demiş oluyor Peygamber Efendimiz.

Hz. Ali Efendimiz Ümmet-i Muhammed'in en faziletli sîmalarından bir mübarek zât... Peygamber Efendimiz'in amcazâdesi, damadı ve ilk müslüman çocuklardan... Daha çocuk yaşta iken müslüman olmaya müşerref olmuş, ömrünü İslâm'a hizmetle geçirmiş ve cennetle müjdelenen 10 kişinin arasında ismi zikredilmiş, çok mübarek, muhterem, ümmetin faziletli kişilerinden olduğunu anlatmıştım. Bu hadîs-i şerîf bu hususu te'yid ediyor.

Hadisin sebeb-i vürûdu hakkında şerhte, kaynaklarda şöyle bildiriliyor ki: Peygamber SAS Hazretleri Tebük cihadına, gazasına çıktığı zaman Medine-i Münevvere'de Hz. Ali Efendimiz'i geride vekil bırakmıştı. Onun üzerine münafıklar dedikodu yapmaya başladılar ve Hz. Ali hakkında;

"—Onu hor gördüğü için, hafife aldığından, kıymet vermediğinden geride bıraktı, yanına almadı, yanında götürmedi." deyince, Hz. Ali Efendimiz bu söze fevkalade üzüldü ve kılıcını kuşanarak, silahlarını alarak Peygamber SAS Efendimiz'in arkasından giderek yetişti. Dedi ki:

"—Yâ Rasûlallah, Medine'nin münafıkları sanıyorlar ki sen beni hafifliğimden dolayı geride bıraktın. Emret, ben de savaşa katılayım!"

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz:

"—Alçaklar yalan söylüyorlar! Ben seni ancak ehlim ve ehlin benim kendi aileme yakın olduğundan, sen benim kızımın efendisi olduğundan, benim ailelerime de yakın olduğundan, gözüm arkada kalmasın diye itimad ettiğim bir kimse olduğundan geride bıraktım!" buyurdu.

Ve Kurân-ı Kerîm'de bir ayet-i kerimede geçiyor, Mûsa AS Rabbinin daveti üzerine Tur Dağı'na giderken Hârun AS'ı geride bıraktı ve dedi ki;

"—Sen kavmimin başında bulun, ben davete icabet edeyim. Tur dağına gideyim, Rabbim'in davetine varayım; sen geride kal." diye kavminin başında reis olarak Harun AS'ı itimat ettiğinden bıraktı. Onu hatırlatarak, —o âyeti kerime ortada, bu sözün iyi anlaşılması için o âyeti kerimenin akılda olması lazım— diyor ki:

“—Mûsa AS’ın yanında Hârun AS’ın kıymeti, kadri, mertebesi, makamı neyse, sen de benim yanımda o mevkide, mertebede, bu günkü tabirle o pozisyonda, o durumda olmaya razı olmaz mısın? İşte ben o sebepten seni geride bıraktım! O münafıklar uyduruyorlar, dedikoducu alçaklar yalan söylüyorlar. Gerçeği ifade etmiyorlar, hainlik ediyorlar. Ben senden memnunum. Senin kıymetinden dolayı seni geride bıraktım!” demiş oluyor.

Ama bir hususu da belirtmiş oluyor ki;

(*İllâ ennehû leyse ba’dî nebiyyün*) “Benden sonra peygamber gelmeyeceğini Allahu Teâlâ hazretleri bildirdi. Benden sonra kıyamete kadar peygamber yok. Yoksa sen o kadar kıymetlisin ki Harun AS gibisin; Musa AS bir peygamberdi, Harun AS da bir peygamberdi. Sen de o kadar kıymetlisin, senin de durumun öyle ama benden sonra peygamber yok!” dedi.

Peygamber SAS hazretleri ifadesi ile onun gönlünü hoş eyledi, onun gönlünü aldı, teselli eylemiş oldu. Bu durumunu bildirmiş oldu.

Bir şeyi daha anlıyoruz ki, birtakım münafıklar ve kâfirler, Peygamber Efendimiz SAS Hazretleri'nden sonra sanki başka peygamber gelecekmiş gibi ortaya yalancılar çıkarıp tarih boyunca Ümmet-i Muhammed'in aklını karıştırmışlardır. Yalancı peygamberlerle, peygamber değil de peygamberlik olduğu iddiasıyla ortaya atılmış yalancılar çıkmıştır. Allah-u Teàlâ Hazretleri onların hepsini hor ve zelil eylemiştir.

Bunlardan ayrı yakın zamanlarda da Batılı, Avrupalı, Amerikalı müsteşriklerin, papazların kışkırtmasıyla bâtıl bazı tarikatlar çıkmıştır. İslâm'da mezhep, tarikat diyemeyeceğimiz bazı yollar çıkmıştır. Onlarda da iddialar ortaya atılıyor.

Mesela Ankara'da saatimi tamir ettirmek için bir saatçi dükkânına girdim, baktım orada eski yazıyla bir levha var. Oraya Bahâullah yazmış.

"—Levha olarak asmışsın, bu Bahâullâh kimdir?" dedim.

Meğerse adam Bahâîlerden imiş. Olmadık laflar, uygunsuz laflar söyledi. Hâlbuki Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında o yanlış yol İran'dan çıkmış! O zaman padişah o adamı yakalamış, demiş ki;

"—Sen şöyle şöyle iddialarla ortaya çıkmışsın…"

Zoru görünce geri dönmüş:

"—Yok efendim, estağfirullah ben hiç öyle bir iddia ile çıkmadım..."

Zamanın padişahı Kıbrıs'a sürmüş.

Yanlış bir yol ortaya çıkartmışlar. Sanki Peygamber Efendimiz'den sonra peygamber gelmiş gibi, sanki Kur'an'dan sonra başka kitap inmiş gibi yalan söyleyenler var! Halbuki bu hadîs-i şerîf Hz. Ali Efendimiz'in değerini sahih kaynaklardan gösterdiği gibi Peygamber Efendimiz'den sonra peygamber gelmeyeceğini, Efendimiz'in ağzından ifade etmesi bakımından bugünün meseleleri ile de ilgili.

Bu hadîs-i şerîfi hatırımıza iyice tutalım, Peygamber Efendimiz açıkça belirtmiş, beyan etmiş ki;

"—Benden sonra peygamber yok!"

Kur'ân-ı Kerîm'de de âyet-i kerîmede açıkça belirtmiştir ki Peygamber Efendimiz Hatemü'n-Nebiyyîn'dir, peygamberlerin

hatemidir, hâtimidir, sonuncusudur, mühürleyicisidir. O serinin en son, en kıymetli halkasıdır!

O bakımdan bu çeşit şeylere karşı müslümanların uyanık olması lâzım. Müslümanların imanından yakalayarak mü'min olması hassesinden faydalanarak istismar etmek, saptırmak için bâtıl yollar ortaya atarlar. Kâfirler; dünya insanlarının şeytanları, öteki görünmeyen cinlerin şeytanları ile ittifak ederek, insanları saptırmak için bazen inanç yönünden yanına sokulurlar. Onun için inancımızı koruma, itikadımızı muhafaza etme, sonradan ortaya atılıp insanları şaşırtmaya matuf olan hareketlerin foyasını zamanında meydana çıkartmaya hepimiz gayretli, hepimiz dikkatli olmalıyız.

Peygamber Efendimiz ahir zaman peygamberidir. Kendisinden sonra kıyamete kadar başka peygamber gelmeyecek, eski kitaplarda da durumu müjdelenmiş. Kendisi de Kur'ân-ı Kerîm'de methedilmiş, Kur'ân-ı Kerîm'in âyetlerinde de kendisinin en son peygamber olduğu bildirilmiş, Peygamber Efendimiz'in sahih hadislerinde de kendisinden sonra peygamber gelmeyeceği müjdelenmiştir. Onun tarafından bildirilmiş olduğunun delili olmuş oluyor.

Muhterem kardeşlerim!

Osmanlı şairlerinden birisi demiş ki:

Atarlar seng-i ta'rîzi dıraht-ı meyvedâr üzre…

Kıymetli yere hücum çok olur, kıymetli şeyin düşmanı çok olur. O bakımdan İslâm dininin de karıştırıcıları çoktur. İslâm dininin hasımları, Müslümanlığın karşısına doğrudan doğruya çıkamazlar. Çünkü pırıl pırıl bir din, kale gibi sağlam, itikadı güzel, an'anesi güzel, kitabı güzel, peygamberi, peygamberinin hayatı güzel, tespit edilmiş, rivayetler sağlam; gık diyemezler!

Hindistan'da Hintlileri hristiyan yapmak için oralara yerleşmiş, teşkilat kurmuş olan kilise teşkilatı ile Hindistan'ın müslümanları ve Nakşî tarikatının büyüklerinden Rahmetullah-ı Hindî Efendi karşı karşıya gelmişler, mücadele ediyorlar. Bizimkiler İslâm'ı geliştirmeye, korumaya çalışıyor; ötekiler Hristiyanlığı yaymaya çalışıyorlar. İmanla küfrün daima bir çekişmesi, mücadelesi ve

Müslümanların din düşmanlarına karşı devamlı bir cihadı var.

Rahmetullah-ı Hindî Efendi demiş ki:

"—Pekiyi, hadi bakalım, halkın karşısında bir münazaraya var mısınız? Siz halkın karşısına çıkın, ben de geleyim, toplanalım; meseleleri halkın karşısında bir müzakere edelim. Var mısınız?" demiş.

Kaçamamışlar, "Pekiyi." demişler. Bunun üzerine orada toplantılar yapılmış. Bu toplantılarda çeşitli meseleler görüşülmüş. Bizim Rahmetullah-ı Hindî Efendi —Allah garîk-i rahmet eylesin— onların İnciller'inden, onların kitaplarından da deliller getirerek, Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olmayacağını onlara kendi delilleri ile isbat ederek, İncil'in değiştirildiğini, Kur'ân-ı Kerîm'in Hak kelâmı olduğunu isbat ederek, İncil'de ve Tevrat'ta Peygamber Efendimiz'in geleceğini müjdeleyerek, daha başka sağlam şeylerle karşısındaki papazlar heyetini münâzarada perişan etmiş.

Ondan sonra kiliseden bir haber gitmiş ki:

"—Bundan sonra Müslümanların karşısına direkt geçip de doğrudan doğruya münakaşalara girmeyin, oturumlara girmeyin!"

Onlar dolandırarak, arka taraftan, sezdirmeden, aldatarak ancak o tarzda yapabilirler.

"—İlk önce müslümanı yavaş yavaş dinden soğutursunuz. Sonra onu gevşetip durduğunuz zaman yavaş yavaş alıştırırsınız. Doğrudan doğruya Hristiyanlığı onlara telkin etmeyin. İlk önce sizin örfünüzü, âdetinizi, an'anenizi, sizin zevkinizi onlara yavaş yavaş telkin edin. Onlar o hâle gelsin ki sizin gibi giyinsin, sizin gibi düşünsün, sizin gibi otursun kalksın, sizin gibi yesin, yatsın, sizin gibi uyusun uyansın, sizin gibi yaşasın. Kalkış saatleri, yatış saatleri, zevki, misafirliği, çalışması, iş hayatı, her şeyi size benzesin. Sadece işin bir ad koyması kalsın:

'—Bu adam müslüman mı hristiyan mı?' Güya müslüman ama her şeyi Hristiyanlığa benzemiş! Bir adım; sonra arkasından itiverirsiniz, bir adım daha atar, oldu hristiyan! Boynuna haçı geçirir, tamam!"

İlâ cehenneme zümerâ.

Metodları bu; metodları bu olduğu için, doğrudan doğruya gelemedikleri için müslümanların da uyanık olması lazım. Hiç

ummadığın yerden bir şey çıkartırlar, bir başka oyun çıkartırlar. İnsanın karşısına başka yoldan gelirler.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Middle East Technical University kurulduğu zaman, bilimsel bir heyet "Barış Gönüllüleri" Türkiye'ye geldi. Bak ne kadar güzel. "Barış" sevimli bir şey, çok tatlı maşallah, kaymaklı kaymaklı, iyi. Ondan sonra bir de "gönüllüleri." "Gönül" kelimesi zaten tatlı bir kelime. Bir de bir insan bir işi gönüllü yaparsa, parasız yaparsa, gönüllüymüş maşallah, kahraman olur.

Yalan! Cepleri para dolu! Teşkilattan para yağıyor. Hem cebi para dolu olsun hem de gönüllü, ama işin ortaya konuluş tarzı öyle; Barış Gönüllüsü! Mardin'e, Diyarbakır'a gittiler, bizim gitmediğimiz köylere, kasabalara gittiler. Oradaki kiliseleri gördüler.

Bizim aramızda yaşayan azınlık cemaatleri gördüler. Onlarla ilgi kurdular, onlara yardım ettiler. Üniversitedeki çocuklara İngilizce öğretme bahanesiyle sokuldular. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne "İngilizce öğreteceğiz…" diye sokuldular. Tabii ki kendisi İngiliz, Amerikalı olur da İngilizce'yi öğretirse, telaffuzu güzel olur, öğretmesi güzel olur… diye, hem de madem bunlar barış gönüllüsüymüş falan filan diye ilgililer büyük veballer yüklendiler, onları oralara tayin ettiler. Onlar da orada bizim çocuklarımıza ters akideler telkin ettiler.

Ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi anarşinin merkezi oldu mu? Oldu!

Olmadan evvel seneler önce söyledik:

"—Bu barış gönüllülerinin niyeti kötüdür! Bunların maksatları Hıristiyanlığı yaymak!"

Kimse dinlemedi! Çünkü o işlere karar verecek şahıslar kimlerse, o tarakta bezi olmadığından aldırmıyordu. Veyahut rüşvet alıyor, başka bir menfaati var veyahut anası-babasının kanı bozuk! Bir şeyi vardı.

Bizim yüreğimiz yanıyor! Biz halktan olduğumuz halde şıp diye anladık. Bu adamların niyeti kötü! Anadolu'da kasaba kasaba dolaşıyorlar. Ellerinde çantalar, broşür dağıtıyorlar. Niyeti kötü, biz anlıyoruz ama ötekiler tıs, ses çıkmıyor.

Sonunda ne oldu? Sağır sultanın da duyacağı hadiseler oldu,

körün bile göreceği hadiseler oldu!

Orta Doğu Teknik Üniversitesi ilim yuvası, oldu bir anarşi yuvası! Bellerinde çifte tabancalar, bahçesinin içinde gizli mağaralar, mağaraların içinde silahlar... En büyük anarşistten sonra polisle jandarma ile çatışan anarşistler oradan çıktı, bölücüler oradan, komünistler oradan çıktı. Demek ki sonunda bizim dediğimize geldiler.

Eski yazıda *Ba'de harâbi'l-Basra* diye bir söz vardır. Geldiler ama Basra'nın harap olmasından sonra geldiler. Oldu ama neden sonra oldu... Yine de bizim anladığımız anlamda bu işi düzenleyemediler. Yine de biz kötüyüz, onlar iyi! Gördün mü şimdi barış gönüllüsünü, bak ne kadar anarşist yetiştirdi?

Türkiye'de bizim devlet-i aliyyemiz kocaman bir devlet iken, Balkanlar'a da sahip iken, Tuna vilayeti, Mora vilayeti bizimken, üç kıtaya yayılmış durumda iken Türkiye'de Amerikalılar eğitim müesseseleri kurdular. Adı eğitim müessesesi: Papaz teşkilatı, orada eğitim yaptılar! Herkes de çocuklarını —zenginler, paşazâdeler— iyi eğitim yapıyor diye oraya verdiler.

Oraya verdiler ama Protestan teşkilatı! Orada yetişen şahıslar gayrimüslimlerin, azınlıkların çocukları vs. kendi memleketlerine gittiler. Bizi ülkemizden, devletimizden koparmak için istiklal mücadelesini yaptılar. O kolejden Bulgaristan'ın istiklâli için çalışan komiteciler çıktı, Yunanistan'ın istiklâli için çalışan komiteciler çıktı. Bizim ordularımız ile çarpıştılar.

Bize koynumuzda yılan beslettirdiler. Doğrudan doğruya ben buraya Hristiyanlığı yayacağım diye girse, belki hayır der; üniversite kuracağım, diye girdi. Dolambaçlı yoldan azınlıkları tahrik ettiler. Bugün bizim memleketteki azınlık ve bölücülerin yetişmiş azılı elemanlarının çoğu yine orada okumuştur, kaynaklık etmiştir. Profesörler, konferanslarında bu meseleleri bildiriyorlar, orası kaynaklık etti.

Muhterem kardeşlerim!

Bunların hepsi konferanslarla, profesörlerin konuşmaları ile devletin durumu ile gazetelere düşmüş hadiselerle sabit! Bize iman lazım, bize İslâm lazım! Biz de dinden, imandan, İslâm'dan ayrıldık mı hiç kimsenin bize dostluğu olmaz!

Gazeteleri okuyorsunuz görüyorsunuz;

"—Müttefikimiz bize niye böyle yapıyor?"

Yapar! Gâvurdan dost, domuzdan post olmaz!

"—Hocam hık mık..."

Hiç öyle deme! Bak hadiseler nereye getiriyor. Bizim onlara eskiden beri itimadımız yok. Dedelerimiz kaideyi ne güzel koymuşlar:

Hâzır ol cenge, eğer ister isen sulh u salâh.

Kendin hazırlıklı olacaksın, kuvvetli olacaksın, paçayı kaptırmayacaksın. Üniversite diye açarlar, anarşi yuvası yaparlar. Doktor gönderiyorum derler, din propagandası yaparlar. Barış gönüllüsü lisan öğreteceğim der, anarşist yetiştirir. Arkeolojik kazı yapacağım der, hainlik yapar, yaptığı kazıdan hazineleri dışa kaçırır...

Türkiye'nin bütün arkeolojik zenginlikleri yıllar boyu kaçırılmıştır. Almanya'ya, İngiltere'ye, Amerika'ya, Boston Müzesi'ne, falancaya filancaya kaçırılmıştır! İşte hâlâ kaçırılıyor, hâlâ da uslanmıyoruz, hâlâ da kazılarda gayrimüslimleri kullanıyoruz! Ya şu işin başına dört başı mamur, sadık, dürüst, sağlam imanlı insanları koy! Oradan buradan rüşvet alan insanları koyma, gayrimüslimleri sokma!

"—Nezaret eden birisi var..."

Nezaret eden değil! Rüşvetle kandırırlar, hazineleri alır yine götürürler.

Ben Laleli'nin arka tarafında, apartmanların arkasında yusyuvarlak mermerden bir bina gördüm ki bizim şu caminin beşi altısı gibi büyüklükte. Bu nedir, diye etrafında dolandım. Meğer Bizanslılardan kalma çok acayip bir bina imiş. Şurasından burasından girebilir miyim, derken bekçinin birisi geldi, nedir hocam filan dedi. Ben de;

"—Bu binayı merak ettim, neyin nesiymiş?.." dedim.

"—Vallahi bilmiyorum. Burada Almanlar kazı yapıyorlardı, kazıyı yaptılar sonra da şantiyeyi yaktılar, ortalıktan kayboldular." dedi.

Demek ki neler buldu, kaçırdı gitti! Sen onu oraya bırakırsan

öyle olur. Oraya sağlam adam koyacaksın, her yere sağlam adam koyacaksın. Sağlam adam koymadığın zaman bir hile olur.

Bize, bizim memleketimize müslüman yarar! Müslümandan gayrısı bize yâr olmaz, oyun eder. Sen bağrına basarsın, vatandaştır dersin, biz din farkı gözetmiyoruz dersin; onun aklı öbür taraftadır. Senin yüzüne güler, arkandan kuyunu kazar. Onun için uyanık olun. Allah-u Teàlâ Hazretleri, müslümanlara basiret, feraset vermiştir. İyi müslüman olursak, Allah feraset de verir, hakkı hak olarak görürüz, icrâ ederiz; bâtılı bâtıl olarak görürüz, korunuruz.

Memleketimizin meselelerine sahip çıkın!

"—Bu memleket kimin?"

Sizin! Sizin bir şeyden haberiniz yok! Ev sahibinin bir şeyden haberi yok; kapılar pencereler açık, giren belli değil çıkan belli değil, alınan belli değil yağmalanan belli değil... Ne biçim sahiplik bu! Ama bir de bunun vebali var.

"—Deden bu memleketi sana emanet vermedi mi?"

"—Emanet verdi."

"—Emaneti niye kollayamadın? Bu konağın hâli ne? Ne kapı kalmış ne pencere kalmış, ne eşya kalmış; hepsi yağmalanmış. Hani senin sahipliğin, görevin?.."

Sorgu sual olur. Onun için memleketinizin her şeyine sahip çıkın!

Orada onların kilisesine girmek istesen sana istedikleri kıyafeti giydirirler. Buraya turist baldırı çıplak, bacağı çıplak geliyor. Bizim müezzin efendiler, camii görevlileri önünde eğiliyorlar. Pabucunu çıkartmıyor, pabucu ile beraber giydiği bir terliği önüne sürüyor... Ne münasebet, çıkartsın kepaze! Giyinsin!..

Girmesin, uzaktan baksın! Biz ne karar verirsek öyle yapar. Namaz vaktinde geliyor, önüne kadar geliyor, insanın namazına falan zararı vardır. Açık saçık orada oturuyorlar. Onun için Allah şuur versin. Her meselemize sahip olalım!

b. İstişare Eden Pişman Olmaz

İkinci hadîs-i şerîf:

Hazret-i Ali Efendimiz'den Hatîb-i Bağdâdî rivâyet eylemiş. Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:[102]

يَا عَلِيُّ ، مَا خَابَ مَنِ اسْتَخَارَ ، وَلاَ نَدِمَ مَنِ اسْتَشَارَ. يَاعَلِيُّ ، عَلَيْكَ بِالدُّلْجَةِ ، فَإِنَّ الأَرْضَ تَطْوِي بِاللَّيْلِ مَا لاَ تَطْوِي بِالنَّهَارِ. يَا عَلِيُّ ، أُغْدُ بِاسْمِ اللهِ ، فَإِنَّ اللهَ يُبَارِكُ لأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا

(خط. عن علي)

RE. 499/2 (*Yâ aliyyü, mâ hâbe meni'stehàre, ve lâ nedime meni'steşâre. Yâ aliy, aleyke bi'l-dulceti, feinne'l-arda tatvî bi'l-leyli mâ lâ tatvî bi'n-nehâri. Yâ aliy, üğdu bi'smi'llâhi, feinna'llàhe yubârikü li-ümmetî fî bukûrihâ.*)

Peygamber SAS'in Hz. Ali Efendimiz'e bazı tavsiyeleri var. Diyor ki;

(*Yâ aliyyü, mâ hâbe meni'stehàre*) "Ey Ali! İstihare eden hiç zarara uğramaz. (*Ve lâ nedime meni'steşâre*) İstişare eden hiç pişmanlık duymaz. Nadim ve pişman olmaz."

(*Yâ aliy, aleyke bi'l-dulceti*) "Ey Ali! Sana gecenin son vaktinde, sahur vakitlerinde seyahat etmeni tavsiye ederim. (*Feinne'l-arda tatvî bi'l-leyli mâ lâ tatvî bi'n-nehâri*) Çünkü yeryüzü gündüzleyin olmadığı bir şekilde gecenin bu vaktinde katlanır, insan kolayca mesafe alır, seyahatini rahatlıkla yapabilir."

(*Yâ aliy, üğdu bi'smi'llâhi*) "Yâ Ali! Allah'ın ismiyle sabahleyin erkenden işe giriş, erkenci ol, çok erkenci ol! (*Feinna'llàhe yubârikü li-ümmetî fî bukûrihâ*) Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri benim ümmetime günün erken vakitlerini mübarek kılmıştır!"

Peygamber Efendimiz; "İstihare eden pişman olmaz, zarara uğramaz, sonunda bir ters işe mâruz kalmaz." diyor, bir işi yapacağımız zaman bizim de istihare etmemiz lâzım!

İstiharenin aslı, esası, kökü, temeli Allah'a tevekküle dayanır!

---

[102] Hatîb-i Bağdâdî, *Tarih-i Bağdad*, c.III, s.54, no:997; Hz. Ali RA'dan.

Allah'a dayanmak, bağlanmak Allah'tan istemek, Allah'ın kaderine razı olmak, Allah'a teslim olmak şuuruna dayanır. Bu şuur da tarikatta çok yüksek bir makamdır. Buna rıza ve teslim makamı derler, çok yüksek bir makamdır. Bu şuura sahip olan bir insan en aşağısından diyecek ki;

"—Yâ Rabbi, ben hangi işi nasıl yapmam gerektiğini belki iyi bilemem, sen ne yaparsan ben razıyım. Sana tevekkül ettim, seni vekil edindim, sen bana kâfisin, bana hayırlısını nasip et, ne verirsen ver; razıyım!"

İşte imanın, selâbet-i diniyyenin, sağlam mü'minliğin, iyi Müslümanlığın temeli bu:

"—İllâ ki ben şunu şöyle şöyle isterim..."

Ne mâlum onun hayırlı olduğu?

Çünkü ayet-i kerimede bildirilmiş ki:

عَسٰى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ، وَعَسٰى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ (البقرة:٢١٦)

(*Asâ en tekrahû şey'en ve hüve hayrun leküm ve asâ en tühibbû şey'en ve hüve şerrun leküm*) "Siz bir şeyi sevmezsiniz, kerih görürsünüz, ama o sizin için hayırlı olabilir. Buna karşılık siz bir şeyi seversiniz, ama o sizin için şer olabilir." (Bakara, 2/216)

Biz bir işi dış ölçülerine göre ölçeriz, galiba bu daha iyi deriz.

Bilmeyen bir çocuk elmas bir gerdanlığı bir paket çikolataya verir mi? Verir. Bilmiyor, onun nazarında çikolata önemli.

"—Ver şu çikolatayı bey amca..."

"—Sen elindekini bana ver!"

Ne yapsın çocuk? Mesela anasının-babasının mücevheri eline geçmiş; bir çikolataya verir, bir şekere, bir elma şekerine, horoz şekerine, bir düdük şekere iş hallolur.

Hırsız gelir; "Şunu alayım, bunu alayım..." der, alıp gidebilir.

Neden? Çocuğun şuuru yok, iyiyi kötüden ayırma yeteneği kâfi değil!

İşte müslüman da işin sonunu, nasıl olacağını bilmiyor ki. Önüne yollar çıkmış; acaba şöyle mi gideyim böyle mi gideyim, şunu

mu yapayım bunu mu yapayım?..

"—Yâ Rabbi! Ben sana tevekkül ettim, senin hükmüne razıyım, senden memnunum, sana dayandım; sen hayırlısını bana nasip et!"

Bu istiharenin bir mertebesidir. Hadîs-i şerîfte Peygamber SAS Efendimiz'in tavsiyesi var. İnsan bir mühim işte karar verme noktasına geldiği zaman iki rekât namaz kılarsa hadîs-i şerîfte öğretilen (*Allàhümme innî estahîrüke*...) diye başlayan istihare duası da var, o duayı da okur da Allah'a da dayanırsa yaptığı işin sonu mutlaka hayır olur, Allah ona hayır nasip eder, sonunda ziyana uğramaz.

Onun için işlerinizi istihare ile yapın; Allah'tan hayırlısını istemek, daha hayırlı olanı istemek suretiyle yapınız. Çünkü Allah'ın tercihi, Allah'ın nasip ettiği daha güzeldir.

الخير فيما وقع

(*El-hayru fî mâ vakaa*) [Olanda hayır vardır.]

الخير فيما اختاره الله

(*El-hayru fî ma'htârahu'llàh*) "Hayır Allah'ın seçtiğindedir."[103]

Allah hangisini nasib etmişse onda hayır vardır. İmtihana girersin, öyle; bir iş tutarsın, öyle; bir yola gidersin, öyle; her şeyi ilk önce Allah'a dayanarak, Allah'tan hayırlısını istemekle yaparsın.

Sünnet-i seniyyeye uygun şekli istihare namazı kılıp istihare duası yaparak yapmaktır. Öyle olmasa, öyle yapamasan bile kısa zamanda kısa bir karar vermen gerekirse gözünü bir kısıp yüzünü Allah'a döner, Allah'a dayanır, tevekkül eder, iltica edersin; Allah hayırlısını nasip eder. Çünkü Allah kendisine dayananı mahrum bırakmaz kardeşim!

Her zaman anlattığım bir misal var. Kitaplarda isimleri cisimleri yazılıyor ama insan üzerinden zaman geçince

---

103 *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.398, no:1273.

okuduklarının bazı teferruatını unutabiliyor, unutuyoruz.

Bir şahıs ticaret yaparmış. Ticaretine kervanla gitmez, kendi başına gidermiş. Ona demişler ki;

"—Yahu kendi başına gidiyorsun ama tehlikeli; haramiler yolunu kesseler malını alırlar, seni de öldürürler. Sen bir kervanla gitsen kervanın 30-40 tane muhafızları vardır, bir merhaleden bir merhaleye gündüz gözü ile gider. Fazla bir düşman saldıracak olsa haberci öbür tarafa gider, oradan yardım gelir... Teşkilat kervan yollarında muntazamdır. Sen öyle kendi başına gitmesen iyi olmaz mı?"

Demiş ki;

"—Ben Allah'a tevekkül ediyorum!"

Ondan sonra, tek başına giderken bir harami yolunu çevirmiş; malını almış, bıçak çekmiş öldürecek. Demiş ki;

"—Bari namaz kılayım. Son demim, öleceğim."

O harami ona bir namaz kılmaya müsaade etmiş. Orada namaz kılarken elini açmış, dua eylemiş. Hemen o anda Allah bir yardımcı gönderip o haramiyi ona öldürtmüş diye kitaplarda meşhur bir hadise olarak naklediliyor.

Bir başka hadisede de adam yolunu kestiği bir kimseyi öldürmeye geliyor, kılıcını kaldırıyor, birden "Dur, vurma!" diye bir ses duyuyor. Kılıcı geri çekiyor. Etrafına bakıyor, kimse yok; geriye bakıyor kimse yok; biraz dolanıyor, kimse yok. Bu sefer geliyor, kılıcı tekrar kaldırıyor, tam öldürecek; "Dur vurma!" Yine heybetli bir ses… Allah Allah, etrafına bakıyor bomboş. Yere bakıyor. Üçüncü kimse de yok, bu ses benim kulağıma nereden geliyor derken öldürmeye geldiği sırada bir atlı peyda oluyor. Koştura koştura bir mızrak sallıyor, bu adamı deviriyor. Kurtulan şahıs diyor ki:

"—Yahu Allah razı olsun, sen kimsin? Tam öleceğim sırada imdadıma yetiştin, geldin beni kurtardın!"

"—Ben Cebrail AS'ım. İlk defa sen o duayı ettiğin zaman filanca yerdeydim, oradan seslendim. İkinci defa —süratle gelmekte ama nerelerden geliyorsa— filanca yerdeydim. Üçüncüde yetiştim." diyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri melekleri ile korur, başka türlü korur, düşmanının başına yıldırım düşürür... Ne yaparsa yapar.

Yunan askerleri Uşak şehrinde müslümanları camiye doldurmuş, kapının önünde Yunan askeri diyormuş ki;

"—Hadi bakalım Allah'ınıza dua edin de —sanki onların Allah'ı değil— şimdi sizi kurtarsın! Şimdi kapıyı kapatacağız, gazı dökeceğiz, cami ile beraber yakacağız. Sizin canınıza okuyacağız. Hadi dua edin!.." falan filan derken, arkadan kapı bir açılmış. Türk askerleri o sırada gelmişler, yakalayıvermişler.

İşte Allah öyle anında yakalattırır. Tepesine yıldırım düşürür, eline fırsat vermez, felç gelir, kör olur, topal olur... Ne olursa olur! İnsan Allah'a dayandı mı sonunda ziyan etmez. Siz de Allah'a dayanın, Allah'a güvenin, teslim olun, razı olun, hayırlara erersiniz.

(*Ve lâ nedime meni'steşâre*) "İstişare eden kimse de nadim ve pişman olmaz."

Çünkü insan ne kadar bilgili olsa da her konuyu bilemez. Bir konu hakkında muhtelif kimselere sormak, hele hele o işin ehli olanlara, hele hele dürüst insanlara sormak lazım. Filanca şahıs, aklı başında, dürüst, güvenilen bir kimsedir; bir de ötekisine, bir de ötekisine sor, senin hatırına gelmeyen bak ne konular var... O konuda ne gibi meseleler vardır, onlar çıkar.

"—Ben işin bu tarafını hiç düşünmemiştim. İyi ki istişare etmişim." dersin.

Onun için işlerinizi istişare ile yapınız.

Kur'ân-ı Kerîm'de buyruluyor ki;

وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ (الشورى:٣٨)

(*Ve emruhüm şûrâ beynehüm*) "Müslümanların, örfü âdeti, töresi, geleneği, işi, aralarında istişare etmektir, toplanmaktır, meşveret yapmaktır, şûra kurmaktır!" (Şûrâ, 42/38) diyor.

Demek ki biz müslümanlar halka halka, derece derece istişareye önem vereceğiz, kendi özel işlerimizde yakın dostlarımızdan birkaç kişiyle ya da o konunun mütehassısları ile istişare ederiz.

Doktorlardan biliyorsunuz, bir hastanın hayatı önem kazanınca, ciddiyet kesp edince ne yapıyorlar? Bir araya geliyorlar, konsültasyon yapıyorlar.

Konsültasyon ne demek? İstişare demek, meseleyi çözümlemek için baş başa verip konuşmak demek. Türkçesi istişare demek oluyor, ona konsültasyon diyorlar. Hastanın durumunu konsültasyon yapalım, öteki mütehassısları da toplayıp istişare yapalım, demek.

Şahsî işlerinizde, tıbbî işlerinizde böylece istişare ettiğiniz gibi müslümanların genel mânasıyla da meşveret meclisleri, şuralarınız olması lazım. Danışmaları yaptıkları, meseleleri görüştükleri bir yerlerinin olması lazım. Her beldede her mahallede olursa iyi olur.

"—Bu beldemizin faydalı işleri nelerdir?.."

Düşünürsünüz yaparsınız, paranızı ölçülü, planlı şekilde sarf edersiniz.

"—Bir caminin yanına bir minare yapılmış, bir minare de ben yaptırayım iki minareli olsun."

Canım iki minareli olmayıversin, sen de öbür taraftaki mahrum olan semtteki camiyi yaptırıver. Buraya ikinci minare koyacağına öbür taraftaki ikinci işi yapıver. Veyahut orada da cami varsa, su işini hallediver. Su işi de hallolmuşsa, milleti çamurdan kurtar, Kur'an kursu yapıver veyahut başka bir iş yapıver.

Bu tabii ki planlama ile olur. Planlamak için de bir araya gelmek lazım. Onun için her mahallenin müslümanları bir araya gelip istişare etmeli, aralarında toplanmalı, konuşmalı, görüşmeli. Her beldenin kasabanın, köyün ahalisi, toplanmalı; meseleleri, hayır işlerini planlı yapmalı. İşler darmadağın, parça bölük olmamalı. Demek ki insan istişare ile yaparsa sonunda pişmanlık duymazmış.

c. Seher Vaktinde Yola Çık!

Peygamber Efendimiz sonra ne diyor:

يَاعَلِيُّ ، عَلَيْكَ بِالدُّلْجَةِ ، فَإِنَّ الأَرْضَ تَطْوِي بِاللَّيْلِ مَا لاَ تَطْوِي بِالنَّهَارِ.

(*Yâ aliyyü, aleyke bi'd-dülceti, feinne'l-arda tetvî bi'l-leyli mâ lâ tetvî bi'n-nehâri.*) "Gecenin son vaktinde, sabahtan önce, sabaha yakın vaktinde seyahat et yâ Ali! Çünkü o zaman yeryüzü dürülür, gündüz dürülmediği şekilde katlanır, dürülür, mesafe kısalır!"

Biliyorsunuz Arabistan'da gündüzleyin korkunç bir sıcak olur, gündüz yürüyemezsiniz ve sabah namazından sonra birden bastırır. Güneş ufuktan kendisini gösterdi mi sıcaklık başlar, terlemeye başlarsınız. Biraz sonra dayanılmaz bir hal alır, ayaklarınız kuma basamaz duruma gelir, terden adım atmaya mecaliniz kalmaz.

Suudi Arabistan'ın iklimi böyle; 45-50 derece sıcaklık olur. Sanki fırının ağzı açılmış da oradan sıcak hava geliyormuş gibi dağdan, kayadan esen sıcaklıktan yüzünüz yanar. O sıcakta seyahat olmaz. Oranın örfüne, töresine, ikliminin şartlarına göre insan akşamleyin erkence yatacak.

Neden? Zaten aydınlatma da bir masraftır. Çıra yaksa, mum yaksa, yağ yaksa bile bir masraftır. Peki, ne yapacak?

Müslüman erkence yatacak, müslümanın planı öyledir; yatsı namazını erkence kıldıktan sonra yatacak, uykusunu aldıktan sonra da seher vaktinde kalkacak. Orucuna niyet edecekse yemeğini yer, suyunu içer, oruca niyet eder, teheccüd namazını kılar. Çok sevaptır. Dua edecekse, tesbih çekecekse, Estağfiru'llah diyecekse onu yapar. Ondan sonra sabah namazı vakti gelince camiye koşar, yetişir. Koşmasa yürüse de yetişir, çünkü erkenden kalktı.

Yürüyüşte seyahatleri gece vaktinde yapmak iyidir! Gece seyahatine *isrâ* dediklerinden Peygamber Efendimiz'in Mi'rac gecesinde Mekke-i Mükerreme'den Kudüs'e götürülmesine de *İsrâ* denildiğini biliyorsunuz. Oradan Mi'raca çıkmış; Peygamber Efendimiz'in İsra ve Mi'rac mucizesi.

Geceleyin seyahat tatlıdır. Püfür püfür, hafif, latif yel eser, insan rahatlıkla mesafeyi alır, varacağı yere çarçabuk varır. Gündüz o mesafe büyür büyür, adım attıkça varamazsın. İnsan "Hay Allah ya..." deyip kalır. Suyu falan yoksa ölür bile! Bir kere yorgunluktan ölür de, güneş çarpmasından da ölebilir. O bakımdan Peygamber Efendimiz, erkenden, seher vaktinde, sahur vaktinde yolculuk yapmasını Hz. Ali Efendimiz'e tavsiye eylemiş.

d. İşe Erken Başla!

Sonra buyurmuş ki:

يَا عَلِيُّ ، أُغْدُ بِاسْــــمِ اللهِ ، فَإِنَّ اللهَ يُبَارِكُ لأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا .

(*Yâ aliyyü, uğdü bi'smi'llâhi, feinna'llàhe yübârikü li-ümmetî fî bükûrihâ.)* "Ey Ali! Sabahın erken vaktinde erkenden işini görmeye bak! Çünkü Allah-u Teàlâ hazretleri, Ümmet-i Muhammed'in o erken vakitlerini mübarek kılmıştır, hakkında hayırlı kılmıştır."

Onun için, bizim eski örfümüzde, töremizde dedelerimizin yaptığı; sabah namazından sonra dükkânlarını açmak, işyerlerine gitmekti. İkindiden sonra dükkânları kapatıp evlerine gelirlerdi. Çünkü oruçlu ise akşam ezanında evinde bulunacak, orucu açacak. Sistem İslâm'ın emirlerine tutmaya gayet uygun! Hatta saat 12'de gün biter, akşam ezanı ile beraber yeni gün başlardı. Çünkü güneş

battı, gün bitti olurdu. Erkenden gittiği için de işler görülürdü.

Meselâ, köylü eşyasını pazara getirmişse, öğleye kadar sattıktan sonra öğleden sonra da köyüne dönerdi, karanlığa kalmazdı. Şimdiki sistem olsa karanlıklara kalır, gecelere kalır, tehlikeye girer. Hayatın tabii sistemi erkenciliktir.

Şimdi nasıl?

Şimdi bize Batı'dan gelen hayat tarzı dolayısıyla tepe taklak, baş aşağıya, bacaklar havada, kafa aşağıda; her şey tersine dönmüş durumda! Şimdi millet gecenin karanlığında uyanık durabildiği kadar duruyor. 00.00, 01.00, 01.30, 02.00, 02.30, 03.00… Kimisi poker oynar, kimisi gezer tozar… Neler yaparlarsa! Televizyon 12'de, yarımda, 1'de biter; sonra oradan bir tarafa gelecek de… Zaten şehirlerde büyüdüğü için bir yerden öbür tarafa gitmek de yarım saat, bir saat alır. Tabii ki gecesi keyifle öldürülür.

Sabahleyin müezzin yukarıda minareden bağırır durur:

(*Hayye ale's-salâh*) "Haydi, namaza gelin."

(*Hayye ale'l-felâh*) "Kurtuluşa, felaha gelin; ne uyuyorsunuz!"

Arkasından da yine bağırır:

(*Es-salâtü hayrun mine'n-nevm.*) "Yahu namaz uykudan daha hayırlı! Uykuyu bırakın da namaza gelin!"

Kim duyacak?

Başına yorganı çekmiş. Zaten adam yorgun 02.00' de, 02.30'da, 03.00'te yattı; bîtap düştü. Bu şimdi ancak 10'da kalkar, gözleri çapaklı çapaklı kalkar. Sonra ellerini yüzünü yıkar.

Sen maazallah bir işin olur da çarşıya pazara gidersen, saat 9'da açık dükkân bile bulamazsın! 9.00 geçecek, 9.30, 10.00 geçecek… Şimdi esnafımız genel müdürlerle yarışıyor! Öğleye yakın açılır. Ondan sonra kaç vakitte ne olursa…. Akşam olur, yatsı olur evine ne zaman gider?

Evde bereket olmaz ki!

Ben hatırlıyorum: Bizim çocukluğumuzda hele hele akşam namazından sonra dışarıda bir kal bakalım. Akşam ezanı okunduktan sonra eve gelsen babaların, dedelerin kaşları çatılmış, evde bir fırtına esiyor ki insanın ödü patlar.

"—İnsan akşam namazından sonra hiç dışarıda kalır mı?"

Erkek çocuğu, kız değil!

Şimdi bakıyorum da bebeler ellerinde çanta, yatsı vaktinde okuldan dönüyorlar; işler tamamen tersine dönmüş. Mümkünse biz düzgününü yapacağız, erkenden işimize koşacağız, işimizi çabuk halledeceğiz.

Bizim yaşam tarzımız, dedelerimizin yaşayış tarzı, iman ile İslâm ile beraber bulunmuş bir hayat formülüdür, en güzel yaşam tarzıdır, sıhhate en uygunudur; gözün sıhhatine, bedenin, aklın sıhhatine uygundur. Doktorlar diyorlar ki insan gündüz, gece uyuduğunun üç misli de uyusa o tadı bulamaz. Gündüz uykusunda o dinlendiricilik yoktur! Belki güneş ışınları ile ilgili belki görünmeyen birtakım tesirlerle ilgili… Gündüzün uykusu geceninki gibi dinlendirici olmuyor.

O zaman erken vaktinde, uyku vaktinde yat uyu, uyanıklık vaktinde kalk, ibadet vaktinde ibadet et, çalışma vaktinde çalış.

"—Memurlar öyle yapıyor…"

Canım memurlar öyle, sen kendine göre hareket et! Cumartesi-pazar günü tatil, müslümanlar cuma günü namaza gidemiyor. Sistem kaymış, cumartesi günü havraya gidebilir. Buyursun gitsin, tatil. Pazar günü hristiyanlar kiliseye gidebilir, buyursun gitsin. Bize tabi pazar günü kilise günü demiyorlar ama biz cuma günü Cuma namazı kılamıyoruz!

Peygamber Efendimiz, buyuruyor ki;

"—Üç cuma, Cuma namazı kılmayanın kalbinde mânevî bir nuru iptal edilir, mühürlenir, gönlü iptal edilir!"

Gönlü iptal edildi, mühürlendi, hadi buyur bakalım!

Kapalı bir kapıyı açabilir misin? Zabıta memurları gelmiş, bir dükkânı mühürlemişler, açılır mı? Açılmaz! Her şeyimizi tepe taklak etmişiz. Millet elleri üstünde yürüyor; başları aşağıda, bacakları yukarıda, sallana sallana yürüyor. O zaman terakki o kadar olur.

Elleri üstünde yürüyen insanın alacağı mesafeler ne kadardır, ayakları üstünde normal, tabii olarak yürüyen insanın alacağı mesafe ne kadardır?!..

Millet cambazlık yapıyor. Allah akıl fikir versin.

e. Cuma'ya Perşembe'den Hazırlan!

Üçüncü hadîs-i şerîf…

Peygamber SAS Efendimiz Hz. Ali Efendimiz'e buyurmuş ki:[104]

يَا عَلِىُّ ، قَصُّ الظُّفْرِ ، وَنَتْفُ الإِبْطِ ، وَحَلْقُ الْعَانَةِ يَوْمَ الْخَمِيسِ ؛

وَالطِّيبُ وَاللِّبَاسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ (الديلمى عن على)

RE. 499/3 (*Yâ aliyyü, kassu'z-zufri, ve netfü'l-ibti, ve halku'l-âneti yevme'l-hamîsi; ve't-tîbü ve'l-libâsü yevme'l-cumuati.*)

(*Yâ aliyyü*) "Ey Ali, (*kassu'z-zufri*) tırnağın kesilmesi, (*ve netfü'l-ibti*) koltuk altının kıllarının izale edilmesi, kesilmesi, kazınması, koparılması; (*ve halku'l-âneti*) kasıklardaki kılların temizlenmesi gibi işler perşembe gününden olur; (*ve't-tîbü ve'l-libâsü yevme'l-cumuati*) cuma günü güzel koku sürünmek, iyi elbiseler giyinmek vardır!"

Muhterem kardeşlerim!

Müslüman'ın her hafta bayramı var. El-hamdü lillâh, hem de nurlu, feyizli, ışıklı, şaşaalı bir mânevî bayram! Cuma günü müslümanın bayramıdır; gecesi de bayramdır, gündüzü de bayramdır, gecesi de sevaplıdır, gündüzü de sevaplıdır.

Cuma günü müslüman nasıl bayram yapacak?

Müslüman cuma günü, bir kere sabah namazında camide bulunacak, perşembe günü yatsı namazında camide olacak ki cuma gecesini ibadetle geçirmiş gibi sevap alsın!

Sabah namazına kalktıktan sonra işrak vaktine kadar zikirle, Kur'an'la, ibadetle meşgul olacak. Öğle namazına kadar bir ara Kehf Sûresi'ni okuyacak, çünkü 10 günlük günahı bağışlanıyor.

Ondan sonra bir cuma abdesti alacak; gusül dediğimiz, tepeden tırnağa yıkanmak. Peygamber Efendimiz haftada bir yıkanmayı, en aşağı haftada bir yıkanmayı tavsiye ediyor. Cuma günlerine denk getirirse ayrıca sevabı vardır. Gusül abdesti aldığı zaman, Allah-u Teàlâ Hazretleri tam yedi günlük günahını üç gün ziyadesi ile siler,

---

[104] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.333, no:8350; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.658, no:17256: *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.332, no:26157.

süpürür, akıtır, götürür; müslümanı arındırır, pak eder. O bakımdan cuma günü müslüman, evinde gusül abdesti alacak.

"—Su olmayan bir yer olsa, sular kesik olsa, kıt olsa, eğer bir kupa bile su varsa, o kupa suyu alıp cuma günü gusül abdesti almak lazım…" diye büyükler bu işin ehemmiyetini o kadar güzel anlamışlar ve izah etmişlerdir.

Cuma namazlarına —vaaz olsun olmasın— erken gelmek lazım. Millet camiye geliyor, meshli, takkeli, bastonlu, beyaz sakallı hacı babalar, dedeler, dayılar; kasabalarda, köylerde caminin avlusuna devrilmiş olan ağaç kütüğünün üstüne kumru kuşları gibi diziliyorlar, gayet güzel diziliyorlar. Caminin kapısı açık…

Neden? Daha namaza vakit var. Mübarekler güneşleniyorlar. Caminin içine girmek sevap! Caminin içine gireceksin. Hoca varsa var, yoksa yok! Tesbih çekersin, Allah dersin, *Lâ ilâhe illa'llah* dersin, *Subhàna'llah* dersin. Kur'an'ı açarsın, sûre okursun, hatim, cüz okursun. Bir dinî kitap alırsın, onu okursun. Veyahut vaiz falan gelmeyecekse semtin vaizi yoksa hiç boşuna bekleme; çantana bir bant, yanına bir teyp alırsın, oraya takıverirsin; falanca vaiz efendinin beğendiğin bir vaazını cemaate dinletirsin.

Kendin de erken gidersin. Çünkü erken giden deve kurban etmiş gibi sevap kazanacak, ondan daha geç giden koyun kurban etmiş gibi sevap kazanacak, ondan sonra derece derece azalacak.

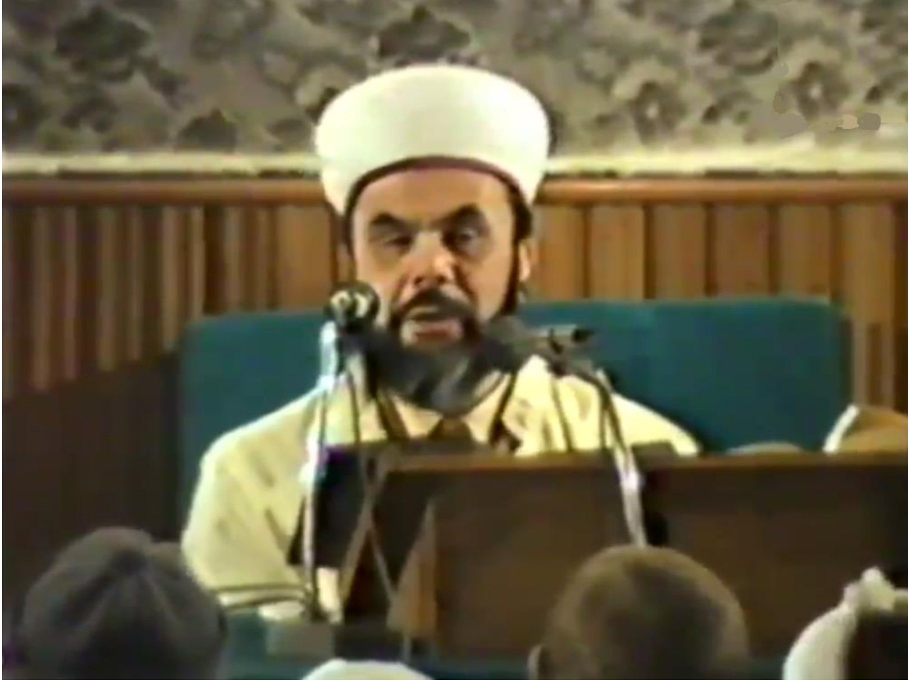
İmam minbere çıktığı zaman insanların sevabını yazan melekler defterlerini kapatırlar, artık mânevî bakımdan imamı dinlemeye gelirler. Ondan sonra gelen sadece Cuma farzını eda etmiş olur, bir fazilet kazanamaz; erkenden gidecek!

Ayrıca tırnaklarını kesecek.

Koltuk altında mısır püskülü gibi kıllar uzarsa ne olur?

İnsan terledikçe onlar ıslanır, sonra kurur; sonra tekrar ıslanır, tekrar kurur... Terler orada kristalleşir, koltuğunun altından teke kokusu gibi koku yayılır. İslâm, temizlik dini olduğundan İslâm'da koltuk altının temizlenmesi önemlidir. Koltuk altını temizleyecek.

Allah, İnsanın kasıklarında kıl bitirmiştir. Bu kılların temizlenmesi esastır. Çünkü orası da terler, orada da koku olur, daha başka şeylere sebep olur. O bakımdan her türlü pislik tutacak şeyler temizlenir.

Dikkat ederseniz, dinimiz sakalı uzatmayı tavsiye ediyor, bıyık uzatmayı tavsiye etmiyor! Çünkü burun altındadır. Maddî sebebi araştırılacak olursa temizlik zor olur. Alevî kardeşlerimizin dönen, ağzının içine giren koca bıyıkları vardır, övünürler. Koçboynuzu gibi kıvır kıvır:

"—Benim bıyığım şu kadar metre…" diye övünürler.

Onda övünülecek bir şey yok; çünkü burnunun altında, bıyığın uzun olmaması lâzım!

Peygamber Efendimiz, "Bıyıklarınızı kısaltın, sakallarınızı uzatın!" demiş, millet tersini yapıyor; sakallarını kesiyor, bıyıkları uzatıyor uzatıyor. Kendisini kahraman görüyor, artık bu mahallenin efesi benim diye etrafta dolaşıyor. Bu efelik değil!

Efelik sünnete uymaktır! Sen sünnet-i seniyyeye uyabiliyorsan efesin, uyamıyorsan çok zayıfmış, biçare ki uyamadı bile! Sevgili Peygamber Efendimiz'in yoluna bile uyamıyor; zayıf, biçare, yoksul, güçsüz, zavallı! Uyamıyor ki!

Tabii ki koltuklarını tıraş edecek, tırnaklarını kesecek...

Ne zaman yapacak? Peygamberimiz, yapacağı zamanı perşembe

günü, diyor. Demek ki perşembe günü akşam ezanı okunmazdan önce bu temizlik işleri bitmiş olacak.

Cuma günü gusül abdesti alacağız, güzel kokuları süreceğiz, temiz elbiselerimizi, temiz çorapları giyeceğiz.

"—Temiz çorabım yok..."

O zaman bir haftadır giydiğin çorapla camiye gelme! Mâşaallah sıhhatli bir adamsın, ayakların da kokuyor, korkunç bir kokusu var; o ayakkabının içinde dursun, hiç giyme! Ayaklarını şadırvanda gıcır gıcır yıka, çıplak ayakla gel!

Ne olur? Hiçbir şey olmaz, daha iyi olur. Millet terden sırılsıklam olmuş çorapla işten çıkıyor, camiye geliyor. Artık arkasındaki, sağındaki, solundaki müslümanlara Allah sabırlar versin. *İnna'llàhe mea's-sàbirîn…* Önündekinin çorabının kokusunu dinleyecek.

Temiz bir çorapla gelecek. Temiz yoksa ayaklarını yıkayacak öyle gelecek. Temiz elbiseler giyecek, güzel kokular sürecek, imamdan evvel camiye gelecek, oturacak, itikâfa niyet edecek.

İmam konuşurken can kulağıyla dinleyecek. Millet uykusunu imamın tam hutbeye çıktığı zamana ayırıyor. Hazır bu zaman boş geçmesin, diye imam yukarı çıktı mı, "*El-hamdü li'llâh… El-hamdü li'llâh…*" demeye başladı mı, bizimki de nerdeyse horlayacak! Bazen de horluyor, yanındaki dürtüyor, "Şşt, camidesin…" falan diyor. Yine sessiz uyukluyor.

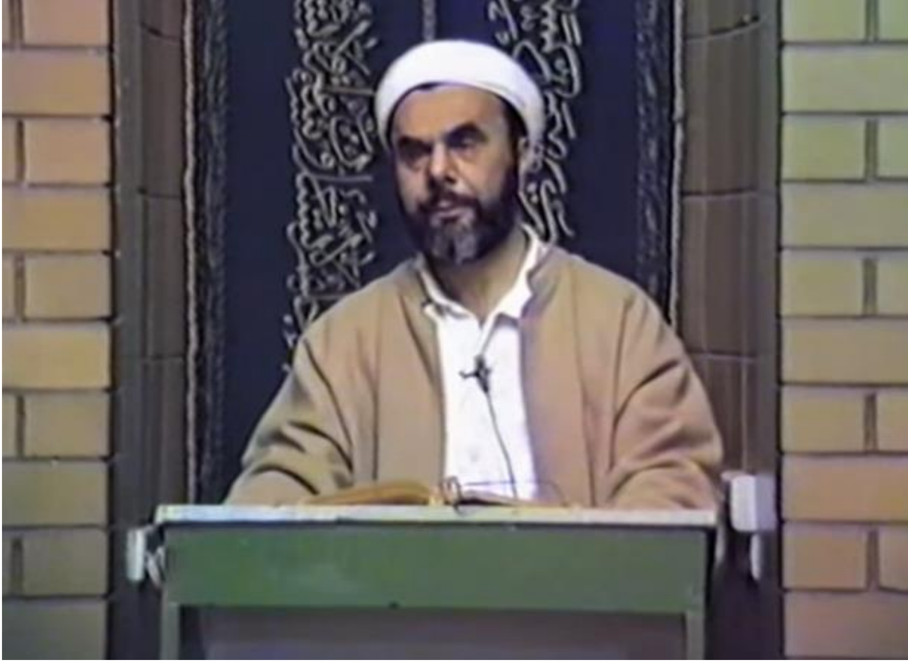
Şeytan yaptırıyor! Çünkü aslında o hutbeyi dinlemek sevap, şeytan onu dinlettirmiyor.

İşte haftalık sistemimizde, insan haftanın sonunda perşembe günü o temizlikleri yapacak. Cuma günü de güzel koku sürmek ve elbise giymek suretiyle gelecek, durumu müsaitse camide ibadetini yapacak. Ama memursa yapamıyor, öğrenciyse yapamıyor. Üniversitelerde bazı hocalar vardır, azılı güçlü, notları az, talebeyi parmağında oynatan; kahraman gibi dersini tam cuma saatine koyar.

"—Talebe hele bir gelmesin, ben onun nasıl canına okurum!" der.

Neden?

"—Cuma namazına götürtmeyecek!"

Allah'ın cezasına bak ki, kendisine iman nasib etmemiş, bir mahrumiyet; imanı varsa bile cumayı kılamıyor, ikinci mahrumiyet... O da yetmiyormuş gibi birçok insanın cuma kılmasına mâni oluyor.

Ne olur bu dersi buraya koymasan? Başka zaman ola ki yemek yeme vaktidir. Müslüman yemek yemekten vazgeçecek, camiye gidecek, ne olur ki?

Adamcağız akılsız! İnadına koyarlar: Tam o saate toplantı, gitsen bir türlü gitmesen bir türlü. Millet neler çeker. Ne olur 11'de tatil ediver, 1'de işi başlat; akşam 8'e kadar çalıştır.

"—Cuma günü saat 6'da bekliyorum." de, bir şey yapıver de milletin yüzü gülsün.

Olmayacak bir şey değil, bunların hepsi olur!

Ben Sakarya Mühendislik'te hocalık yaparken, mahrumiyet bölgesi olduğu için, hoca bulmak gerektiğinden Sakarya Mühendislik'te cumartesi-pazar günü ders vardı. Ben Ankara'dan, İlâhiyat Fakültesi'nden cuma günü akşam vasıtaya binerdim, cumartesi günü Sakarya'da dersimi yapardım. Çünkü ders vardı,

onların tatilleri de hafta içinde idi. Bak gördün mü, olabiliyor. Bir ayarlama yapmak pekâlâ mümkün!

Bu milletin ibadetlerini yapabilme imkânı sağlansa ne olur?

Bak, Avrupalı'nın pazar günü tatil yapmasının sebebi dinîdir. Kardeşlerim, biz müslümanız! Onlar pazar günü kiliseye gidebilmek için, herkes kiliseye gelsin, papazın sözünü dinlesin, diye mecburî tatil koymuşlar. Biz uyanmamışız, biz ona benziyoruz! Aklımızı mantığımızı kullanalım, kendi dinimize uygun hareket edelim.

f. Salât ü Selâm'ın Karşılığı

Bu hadîs-i şerîf Peygamber Efendimiz'e salat u selâm getirmekle ilgilidir. Ammâr ibn-i Yâsir, o mübarek sahabi rivayet eylemiş, Allah şefaatine erdirsin…

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[105]

يَا عَمَّارُ ، إِنَّ لِلّٰهِ تَعَلَى مَلَكًا ، أَعْطَاهُ أَسْمَاعَ الْخَلاَئِقِ كُلِّهَا ، وَهُوَ قَائِمٌ عَلَى قَبْرِي إِذَا مُتُّ ، إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ؛ فَلَيْسَ أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِي يُصَلِّي عَلَيَّ صَلاَةً ، إِلاَّ أَسْمَاهُ بِاسْمِهِ ، وَاسْمِ أَبِيهِ ، قَالَ : يَا مُحَمَّدُ ، صَلَّى فُلاَنٌ عَلَيْكَ كَذَا وَكَذَا ، فَيُصَلِّي الرَّبُّ عَلَى ذَلِكَ الرَّجُلِ ، بِكُلِّ وَاحِدَةٍ عَشْرًا

(طب . عن عمار)

RE. 499/4 (*Yâ ammâru, inne li'llâhi teàlâ meleken, a'tâhü esmâa'l-halâiki küllihâ, ve hüve kàimün alâ kabrî izâ mittü, ilâ yevmi'l-kıyâmeti; feleyse ehadün min ümmeti yusallî aleyye salâten, illâ esmâhü bismihî ve'smi ebîhi, kàle: Yâ muhammedü, salle felânün aleyke kezâ ve kezâ, feyusallî'r-rabbü alâ zâlike'r-racüli bi-*

[105] Heysemî, *Mecma'z-Zevâid*, c.X, s.251, no:17292; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.249, no:1246; Ammâr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.504, no:2227; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.342, no:26184.

külli vâhidetin aşrân.)

(*Yâ ammâru*) "Ey Ammâr! (*İnne li'llâhi teàlâ meleken*) Allah'ın bir meleği vardır, (*a'tâhü esmâe'l-halâiki küllihâ*) Allah bu meleğe bütün mahlûkatın sözlerini dinlemek kabiliyetini vermiştir. Hepsini birden dinleyebilir. Herkes konuşsa herkesi ayrıca dinleyebilir, Allah-u Teàlâ Hazretleri o meleğe öyle bir kabiliyet vermiştir."

(*Ve hüve kàimün alâ kabrî izâ mittü ilâ yevmi'l-kıyâmeti*) "O melek ben vefat ettiğim zaman kıyamet gününe kadar kabrimin üzerinde duracak." Peygamber Efendimiz sağlığında söylüyor. (*Feleyse ehadün min ümmeti yusallî aleyye salâten*) Ümmetimden hiçbir şahıs yoktur ki, bana salât u selâm ettiği zaman, (*illâ esmâhü bismihî ve'smi ebîhi*) o melek bana onun kendi ismiyle, babasının ismiyle bunu haber vermesin!

(*Kàle*) Der ki:

(*Yâ muhammedü, salle felânün aleyke kezâ ve kezâ*) "Yâ Muhammed! Filanca sana şöyle şöyle salât u selâm etti." diye Peygamber Efendimiz'e o şahsın salât u selâmını o melek bildirir. (*Feyusallî'r-rabbü alâ zâlike'r-racüli bi-külli vâhidetin aşrân*) Bunun üzerine Allah-u Teàlâ, Rabbimiz Teâlâ Hazretleri de o adamın her bir salât ü selâmına mukabil 10 misli salât u selâm eder. Allah o adama selâm eder!"

"—Ne diye?"

"—Peygamber Efendimiz'e salât u selâm getirdi." diye.

Demek ki bir insan Peygamber Efendimiz'e salevat getirirse;

1. Melek onu Peygamber Efendimiz'e bildiriyor.

2. Allah CC salevat getiren kimseye on salevat getiriyor. Rahmetini, mağfiretini ihsan ediyor, Allah-u Teàlâ Hazretleri o kula salât u selâm ediyor. Ne mutlu, ne büyük bir şeref!

O bakımdan bu hususta birçok hadîs-i şerîfler vardır. Peygamber Efendimiz'e salât u selâmı çokça edelim!

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki:

"—O adamın burnu yere sürtsün veya o adamın burnu yere sürter ki, onun yanında adım anılmış olduğu halde, o bana salât u selâm getirmedi."

Demek ki Peygamber Efendimiz'in adı anıldı mı, bir insan SAS diyecek, ona salât u selâm getirecek, büyüklerimiz bu âdeti

hadislerden öğrendiği için ne yapıyorlar? *Aleyhi's-selâm* diyorlar, Mûsâ *Aleyhi's-selâm*, İsa *Aleyhi's-selâm*, Hz. Muhammed *Aleyhi's-selâm* diyorlar.

Aleyhi's-selâm ne demek? "Ona selâm olsun!" demek.

Kısası bu, uzunu *Salla'llàhu aleyhi ve sellem* veyahut daha başka çeşitleri vardır. Kitaplarda ayrı ayrı faziletleri yazılmıştır.

Ama sen Peygamber Efendimiz'e salât u selâm ettin mi çok sevap kazanıyorsun. Bir kere havada kaybolmuyor, melekler götürüp Peygamber Efendimiz'e senin isminle babanın ismini de söyleyerek künyeni ona bildiriyorlar:

"—Yâ Rasûlallah! Filancanın oğlu falanca sana şöyle şöyle salât u selâm ettiler!" diye bildiriyorlar. Allah da o salât u selâm eden kimseye on salât u selâm ediyor.

Kur'ân-ı Kerîm'de ve ayet-i kerîmede geçiyor ki:

إِنَّ اللّٰهَ وَمَلاَئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ ، يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (الأحزاب:٥٦)

(*İnna'llàhe ve melâiketehû yusallûne ale'n-nebiyyi*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri ve melekleri, peygamber Hz. Muhammed SAS'e salât eylerler." Demek ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri salât eyliyor. (*Yâ eyyühe'llezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslîmâ*) "Ey iman edenler, siz de o Rasûl-i Edîb'e, o Muhammed-i Mustafâ'ya salât u selâm eyleyin!" (Ahzâb, 33/56)

Hiç şüphe yok ki Allahu Teâlâ hazretleri ve onun melekleri Peygamber Efendimiz'e salat u selâm ederler! Ey siz mü'min olan kullar, sizler de ona salevat eyleyin ve siz de selâm getirin!"

Kur'ân-ı Kerîm'de emrediliyor: O farzdır. Bu yüzden müslümanlar Peygamber Efendimiz'e salat u selâm getirir. Bir kere getirirse farziyet yapılmış olur da her zikredildiği zaman yapacaktır.

Salât u selâmı yapmazsa, o kulun burnu yerde sürter. Mahrum kalır, Peygamber Efendimiz'in sevgisine eremez, şefaatine eremez, kenarda sümüğünü çeker kalır!

Onun için Peygamber Efendimiz'in sevgisini gönlüne yerleştirecek, adı anıldığı zaman salât u selâmı çokça edecek. Peygamber Efendimiz cuma günlerinde salât u selâmı çokça etmeyi de zaten bize tavsiye eylemiştir.

Yalnız bu ayet-i kerîmenin izahında; Allah Peygamber Efendimiz'e nasıl salat ediyor, melekler nasıl salât u selâm ediyor, o ne demek?..

Allah'ın salât u selâmı demek, rahmeti demektir. Allah rahmetini ihsan ediyor, kim bilir ne rahmetlere gark ediyor?

Meleklerin salât u selâmı dua demektir. Onlar dua ediyorlar. Mü'minlerin salât u selâmı, kendilerinin Allah'ın rahmetine ermesine vesile oluyor. Burada bu mânaya geliyor.

Onun için Peygamber Efendimiz'i tanıyın! Peygamber Efendimiz'in sîretini okuyun, hadîs-i şerîflerini belleyin, sünnet-i seniyyesini baş tacı edin! Sünnet-i seniyyesini ihya ederseniz, tatbik ederseniz, Allah 100 şehid sevabı verecek!

Ümmetin bozulduğu zamanda Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılalım! Gelin, bu haftadan itibaren hepimiz karar verelim: Her işimizi Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine uygun yapmaya gayret edelim! Her işimiz sünnete uygun olsun, bid'at olmasın! Her işimiz Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği gibi olsun, onun öğrettiği âdaba, ahlâka uygun yaşayalım.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bu güzel duruma cümlemizi sahip ve nâil eylesin…

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-Besmele!

13. 12. 1987 – İskenderpaşa Camii

15. HER GÜN NE KADAR ZİKREDERSİN?

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübareken fîh alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve üsvetine'l-haseneti muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا مُعَاذُ ، وَاللهِ إِنِّي لأُحِبُّكَ ، أُوصِيكَ يَا مُعَاذُ ، لاَ تَدَعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاَةٍ أَنْ تَقُولَ: اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ ، وَشُكْرِكَ ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

(حم. د. ن. ك. طب. حب. وابن السنى عن معاذ بن جبل)

RE. 501/4 (*Yâ muàz. va'llàhi innî leuhibbüke, ûsîke yâ muàz, lâ tedaanne fî dübüri külli salâtin en tekùle: Allàhümme einnî alâ zikrike, ve şükrike, ve hüsni ibâdetik.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi, ihsanı ikramı dünya ve âhirette üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri, sizleri ve bizleri dünyanın ve ahiretin her türlü hayırlarına ve Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil eylesin.

Peygamber SAS Hazretleri'nin emirlerini duyup tutmak, hadislerini dinlemek ve tatbik etmek niyetiyle şu mescidde

oturmuş, toplanma bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, başta Peygamber SAS Hazretlerinin ruh-u pâkine hediye olsun diye; sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına dereceleri üzere ayrı ayrı hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ve hassaten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan verese-i Nebî ulemâ-i muhakkıkîn sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ervahına ayrı ayrı hediye olsun diye;

Hâssaten eserini okuduğumuz Gümüşhaneli Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın ruhuna ve bu eserin içindeki hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan din alimlerinin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diye fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve askerlerinin; zaman zaman canlarını ve mallarını ortaya koyarak korumuş olan şehidlerin, gazilerin ve mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Beldemizin medâr-ı iftiharı enbiyanın, evliyanın, sahabenin, tâbiînin, sulehânın ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde oturup ibadet eylediğimiz, hadis okuduğumuz şu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu camiyi zaman zaman, tekraren tamir ve tecdid ve tevsi eylemiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Ve bilhassa uzaktan ve yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek için şu camiye koşup gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahire göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; cümlesinin kabirleri pürnur olsun, ruhları memnun olsun, makamları a'lâ olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine muvafık yaşayalım, Rabbimizin huzur-u izzetine sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtiha-i Şerife üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öylece başlayalım!

……………………………

a. Namazdan Sonra Okunacak Dua

Okuduğumuz hadîs-i şerîfler *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 501. sayfasında 4. hadîs-i şerîften başlıyor. Hadislerin Arapça metnini merak edenler arasınlar, bulsunlar diye bu rakamları da söylüyorum.

Bu hadis-i şerif, birçok sahih hadis kitaplarında kaydedilmiş olan bir hadis-i şeriftir. Peygamber SAS Hazretleri Muâz ibn-i Cebel RA'a diyor ki:[106]

يَا مُعَاذُ ، وَاللهِ إِنِّي لأُحِبُّكَ ، أُوصِيكَ يَا مُعَاذُ ، لاَ تَدَعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاَةٍ أَنْ تَقُولَ: اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ ، وَشُكْرِكَ ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

(حم. د. ن. ك. طب. حب. وابن السنى عن معاذ بن جبل)

RE. 501/4 (*Yâ muàz, va'llàhi innî leuhibbüke, ûsîke yâ muàz, lâ tedaanne fî dübüri külli salâtin en tekùle: Allàhümme einnî alâ zikrike, ve şükrike, ve hüsni ibâdetik.*)

(*Yâ muàz, va'llàhi innî leuhibbüke*) "Ey Muaz, Allah'a yemin olsun ki, muhakkak ki, ben seni severim."

Peygamber Efendimiz üç kademeli, takviyeli, te'kitli bir ifade ile yemin ediyor. Ne mutlu Rasûlüllah'ın böyle hitabına mazhar olan o mübârek zâta! Allah şefaatine nail eylesin... Bizi de Rasûlüllah'ın sevdiği ümmetlerden olmaya muvaffak eylesin…

"Va'llàhi, muhakkak ki ben seni mutlaka ve mutlaka seviyorum, severim yâ Muâz! (*Ûsîke yâ muàz, lâ tedaanne fî dübüri külli salâtin en tekùle*) Sana her namaz kıldığın zaman, o namazın

---

[106] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.318, no:1301; Neseî, *Sünen*, c.V, s.86, no:1286; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.244, no:22172; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.387, no:1226; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.364, no:2020; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.60, no:110; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.369, no:751; Taberânî, *Müsnedü'Şâmiyyîn*, c.II, s.436, no:1650; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.71, no:120; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVIII, s.111; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.241; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.407, no:1010; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.128, no:3457; Câmiü'l-Ehàdîs, c.XXIII, s.392, no:26281.

arkasından şu sözleri söylemeni tavsiye ederim.”

Yemin ederek, sevdiğini bildirerek her namazın arkasından tavsiye ettiği sözler neymiş:

اَللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ ، وَشُكْرِكَ ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ !

(*Allàhümme einnî alâ zikrike, ve şükrike, ve hüsni ibâdetik*)

Buymuş… Bunu sizler de yazarsınız, yazarsanız ezberlerseniz; iyi olur. Biliyorsanız ne mutlu!

Mânâsı: (*Allàhümme*) “Ey Allah’ım, Rabbim! (*Einnî alâ zikrike*) Bana seni zikretmekte, (*ve şükrike*) sana şükretmekte, (*ve hüsni ibâdetik*) sana güzel ibadet ve kulluk etmekte yardım eyle!”

Allah’a güzel ibadet ve kulluk etmekte, verdiği nimetlere şükretmek hususunda ve Allah’ı layıkıyla zikretmek hususunda yardım isteniyor. Kimden yardım isteniyor?

Her türlü gücün, kuvvetin sahibi, kâinatın hâlıkı, bizim yaratanımız, yaşatanımız, râzıkımız, rezzâk-ı àlem, kàdir-i mutlak olan Rabbimiz Teàlâ Hazretleri’nden isteniyor. Başka kimden istenir ki!

Başkasından istesek, Allah istemese, alabilir miyiz?

Biz günde kırk defa, beş vakit namaz içinde, kırk rekâtta:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (الفاتحة:٥)

(*İyyâke na’budu ve iyyâke nestaîn*) “Ancak sana ibadet ederiz, başkasına değil! Ancak senden yardım isteriz yâ Rabbi” (Fâtiha,1/5) diyen insanlar olarak, zaten ne diye başkasına el açalım, avuç açalım? Niye yüzsuyu dökelim, gözyaşı dökelim, önünde el pençe divan duralım? Ne diye dalkavukluk edelim, medet umalım? Ona da Allah veriyor.

O eline geçmiş olan nimetleri kendisi mi imal etti, kendisi mi sahip oldu? Allah ona vermiş. Ona verdiği gibi bana da verir.

Allah’tan isterim, gayriden istemem. Allah’a bağlanırım, gayriye bağlanmam. Allah’ı severim, Allah’ın sev dediklerini severim, gayriye metelik vermem. Allah’ın say dediğini sayar, hürmet et dediğine hürmet ederim, gayriye kulak asmam. Zerre

kadar kıymet vermem.

"—Babana, anana hürmet et!" demiş; baş üstüne, hürmet ederim.

"—Hocana, alime hürmet et!" demiş; baş üstüne, hürmet ederim. Büyüklere saygı göstermeyi tavsiye etmiş; baş üstüne, saygı gösteririz.

Ama ciğeri beş para etmeyen bir kimseye, zengindir diye iltifat, hürmet edilmez.

Peygamber Efendimiz:

"—Bir münafığa bir müslüman, (*Yâ seyyidî*) 'Ey efendim!' dese Arş-ı A'lâ zangır zangır titrer!" diyor.

"—Vay, Allah'ın sevmediği bir kimseye bu, efendim dedi." diye Arş-ı A'lâ zangır zangır titrer.

Onun için, insan sözüne dikkat etmeli. Kime efendim denilecek, kime denmeyecek… Çünkü edepsize hürmet edersen, edepsizliğinde şımarır, ileriye gider.

Zalimlerin zulmünü yapabilmesi kendi başlarına değildir; etrafındaki destekçiler ve dalkavuklardandır. Şaşıranların, sapıtanların şaşırması, sapıtması etrafındaki dalkavuk halkadan dolayıdır. Etrafına almışlardır; gerçekleri göstermezler, söylemezler; o edepsizliği yapar durur.

Bir Allah'ın kulu da çıkıp dobra dobra, "Şu şöyledir" demez, demediği için o bilmez. Bilmez, bilmez, bilmez; kafasını gelip "küt" diye vuruncaya kadar… Acı gerçeklere burnu çarpıncaya kadar öyle gider.

Onun için müslüman kime iltifat edecek, ne sebeple iltifat edecek, kimden isteyecek, niçin isteyecek, nasıl isteyecek, ne kadar isteyecek, ne yolla isteyecek; hepsinin ölçüsü, hesabı var. Dinimizde yeri var veya yok! Yani öyle yapmanın yeri var, tavsiye edilmiş; böyle yapmanın yeri yok, yasaklanmış, tavsiye edilmemiş.

Allah'tan isteyeceğiz!

Tamam, bu koca cami topluluğunda ve benim bu bandımı sonradan dinleyecek insanlarda Allah'tan istemek hususunda bir itirazcı olmaz da normal yaşantımızda pratik hayatta böyle yapmıyoruz. Camide bu söze kimse itiraz etmez de hayatında bunu tatbik eden yok! Herkes nice nice hesaplar yapıyor, nice nice

dümenler çeviriyor, nice nice oyunlar yapıyor, nice nice yalan yanlış, eğri büğrü işlere bulaşıyor.

Şaire bakın ne diyor:

"—Ben seni methetmezdim, övmezdim, senin için şiir, kaside yazmazdım ama ne yapacaksın ki, viran olası hanede evlâd u iyâl var!"

Evinde çoluk çocuğunu besleyecek diye ötekisine, istemiyor ama dalkavukluk yapıyor; bu münafıklık alâmeti. İçinden istemiyor, şiir yazıyor. Yazma! Sırtına ip al, urganı al; odun topla, sat; yine birisinden isteme!

"—Ama o zaman çok rahat edemem. O adam bir kese verir, iki kese verir, beş kese verir." filan diye yapıyorlar.

Allah'tan isteyeceğiz, gayriden istemeyeceğiz. Allah verir!

Peygamber Efendimiz neler istenmesini tavsiye ediyor?

"—Yâ Rabbi! Zikrine, bana yardım et!"

Hepimizin Allah'ı zikretmemiz lâzım ama şeytan zikirden insanı alıkoymaya çalışır. Zikir en sevaplı ve en kolay ibadet olduğu halde… Ağzın "Allah" dediği zaman bir yorgunluk mu oluyor? Akşama kadar insanlar dünyanın gevezeliğini yaparlar, "Allah" demeye gelince bucak bucak kaçarlar.

Bağdat İlahiyat Fakültesi'nden, Kahire el-Ezher'den aldığı diplomaları önümüze serer; binbir bahane arar bulur…

Allah emretmiyor mu Kur'an'da? Emrediyor.

Rasûlullah Efendimiz söylemiyor mu? Söylüyor.

Ne kaçıyorsun Allah'ın zikrinden? Bak, Allah'ın emri, farzı. Allah'ı zikretmek, farzların başında gelenidir. Evvel gelen farzdır.

İnsan zikredemez. Niye?

En sevaplı ibadet olduğundan şeytan ille bir bahane bulur. Aldatır, kandırır, meşgul eder, olmadık bir şeyden akşama kadar vakit geçirir.

"—On dakika şurada otur da Sübhanallah, elhamdülillah, Allahu ekber, lâ ilâhe illallah de, aşk ile şevk ile Allah'ın adını an…"

Eh, ona yanaşmaz;

"—Vaktim yok, tren kaçacak, otobüs gidiyor, ders çalışacağım..."

Çocuğa onu söylediğin zaman dersin başına gider. Ondan sonra bakarsın yine oyuna gitmiş. Ama söylediğin zaman kaçar. Herkesin

damarına göre şeytan bir oyun bulur. Şeytanın oyunları bitmez, tükenmez; sonsuz hilesi vardır. Bir hileyi ona, öteki hileyi başkasına tatbik eder; zikirden kaçırtır. Zikirden kaçırtınca da Allah o kula sevap vermez. Zikrinden kaçtığı için sevmez, günaha girer; münafıklık alâmetidir. Allah-u Teàlâ Hazretleri ona rahmetiyle muamele etmez.

Ne olacak şimdi benim halim? Şeytan beni aldatıyor. Rabbimiz zikretmeye sevap veriyor ama şeytan aldatıyor, ne olacak?

Yine yardım onda... Her çaresizin çâresâzı Allah'tır.

Çaresiz kalmış, "Hiçbir çarem yok, bitti, bütün tedbirlerim tükendi. Şimdi tiril tiril ortada kaldım…" diyor.

"—Şimdi işi Allah'a kaldı!" diyorlar.

Şaşkın! Daha önce başkasında mıydı?

"—Onun işi Allah'a kalmıştır!"

Ya senin işin kime kaldı? Ali'ye, Veli'ye, Hasan'a, Hüseyin'e, müdüre, bakana mı kaldı? Senin işin de Allah'a kaldı. Lafa bak!

"—O Allahlık bir adamdır!"

Sen nelik bir adamsın? Yalan yanlış şeyler...

Allah'tan istiyoruz.

"—Yâ Rabbi! Bittim ben. Hiçbir şeyim yok, çare de bulamıyorum, perişanım. Meded yâ Rabbî!"

Meded; imdat et, yardımıma yetiş yâ Rabbi, demek. Bir insan şu naneyi yemiş, bu haltı karıştırmış, şu işi, fenalığı yapmış, şu kadar insanı darıltmış, bu kadar insanı küstürmüş hatta onu asmış, bunu kesmiş filan… Hiç çaresi bulunmasa ne olacak? Şimdi çaresiz, günahlara battı, ne olacak bu adam?

Bir çaresi var; Allah'a dönecek.

"—Bu kadar günahtan sonra Allah affeder mi?"

Eder!

لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ ، إِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا (الزمر: ٥٣)

(*Lâ taknetù min rahmeti'llâh*) "Allah'ın rahmetinden ümidi kesmeyin! (*İnna'llàhe yağfiru'z-zünûbe cemîâ*) Allah günahları toptan affedebilir." (Zümer, 39/53)

Allah günahların hepsini toptan affeder, siler, tertemiz olur;

haydi sil baştan... "Yeni baştan, yeni hayata gelmiş gibi buyur." diyebilir. 99 tane adam öldürse, yüzüncüyü de öldürse -cinayete teşvik etmiyoruz ama Allah'ın rahmetinin genişliğini, Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfleriyle böyle bildirmiş- yine Allah'ı tanıdı mı, bildi mi, günahını, hatasını anladı mı; Allah affeder.

O bakımdan; "Zikrini yapamıyorum yâ Rabbi, ibadetine gelemiyorum yâ Rabbi, kusurum çok yâ Rabbi, şeytan beni aldatıyor…"

Çare? Yine Allah'a iltica edeceğiz.

(*Einnî alâ zikrike*) "Yâ Rabbi! Bana seni anmakta, zikretmekte, yâd etmekte, hatırımda tutmakta, dilimden düşürmemekte yardım et."

Benim etrafımdaki, çeşit çeşit dünyanın fâni şeyleri aldatmasın. Etrafıma dikiliyor, toplanıyorlar…Dünyanın her işi için bin bir türlü imkân var; ahiretin işine gelince, yok. Sabahtan akşamlara kadar spor toto doldururlar ama zikir yok. Sabahtan akşama kadar topun peşinde koşarlar ama zikir yok. Sabahtan akşama kadar dünya peşinde koşarlar ama ahiret çalışması yok. Aldanıyorlar, aldanıyoruz! İnsanoğlu, bizim kardeşlerimiz, bizler, kendi kendimiz!..

"—Hocam! Uzun zamandır aldığım zikirleri yapamıyorum."

Yaptırtmıyor, dervişe de yaptırtmıyor. Çünkü zaten öyle biraz sevaplı iş yapmaya başlayan bir insan gördü mü şeytanın beyninin tası atıyor. "Tamam, bu şimdi sevap kazanacak, cennete gidecek. Ben cehenneme giderken bunun cennete gitmesine benim içim razı gelmiyor." diyor, onu cehenneme düşürmek için bütün hilelerini yapıyor.

Sabahleyin avanesini toplar, herkesi bir yere görevlendirirmiş. Akşamleyin de dönünce, "En iyi şeytanlığı hanginiz yaptıysa en iyinize şu tacı giydireceğim. Sayın bakalım kötülükleri, günahları, işlettiklerinizi…" diye sorarmış. Sabah gönderiyor akşam da rapor alıyor. Hem de en büyük şeytanlığı yapanlar, taçla mükâfatlandırılıyor. Hadîs-i şerîfte öğreniyoruz.

"—İşte ben şu haltı karıştırttım, ben şu işi yaptırttım…"

"—İyi iyi. Tamam, bir şeytanlık yapmışsın ama yeterli değil, sana bu tacı vermiyorum."

En sonunda bir tanesi:

"—Ben karıyla kocanın arasına girdim, birbirlerine darılttırdım, yuvayı bozdum."

"—Ente ente, tamam, aradığım adam sensin. Giy bu şeytanlık tacını!.." der ve onun başına giydirirmiş.

Ara bozmak, yuva yıkmak; şeytanın işi bu.

O bakımdan o büyük düşmana karşı yardımın büyük elden, Allah'tan gelmesi lazım! Onun için, "Yâ Rabbi seni zikirde bize yardım et!" diyoruz.

"—Ne olacak yani bu zikirden?"

Ne olacağı var mı;

Bir kez Allah dese aşk ile lisan
Dökülür cümle günah misli hazan.

İnsan içi yana yana, aşk ile bir kere Allah dese günahlar sapır sapır dökülür. Bu, öyle bir söz. Bir, *Lâ ilâhe illa'llah* dese cenneti hak ediyor. Cennetin bedeli…

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[107]

ثَمَنُ الْجَنَّةِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ (عد. وابن مردويه عن أنس ؛
عبد بن حميد في تفسيره عن الحسن مرسلاً)

RE. 259/7 (*Semenü'l-cenneti lâ ilàhe illa'llàh*) "Cennetin pahası, bedeli, duhûliyesi *Lâ ilàhe illa'llàh* sözüdür."

Ne güzel! Ne kadar kolay, ne kadar basit! Şeytan ne kadar usta bir aldatıcı ki bu kadar basit şeyi yaptırıp da insanı cennete sokturtmuyor. İnsan yapsa cennete girecek; aldatabiliyor. Bu kadar

---

[107] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.2, s.103, no:2548; *İbn-i Adiy, Kâmil fi'd-Duafâ,* c.VI, s.348; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.529, no:36461; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.270, no:107; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.52, no:157 ve s.419, no:1790; *Keşfü'l-Hafâ,* c.I, s.327, no:1048; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.11, no:11316, 13317.

kolay! Bir elini uzatsa cennetin kapısının halkasına yapışacak, içeriye girecek; elini uzattırmıyor.

Onun için, "Yâ Rabbi! Sen bize, seni zikretmekte yardım et, yardımcı ol." diyoruz.

İkincisi; (*Ve şükrike*) "Sana şükürde bize yardım et yâ Rabbi!"

Rabbimiz çeşit çeşit nimetler vermiş. Sonsuz… Saymanın imkânı yok. Bir kere bizim ayakta ve sıhhatli durmamız, milyonlarca nimetten dolayı. Kalbimiz çalışıyor, damarımız tıkanmamış, gözümüz görüyor,kulağımız işitiyor, midemiz sağlam, ağrımız yok, sızımız yok…

Bir dişimiz ağrısaydı feleğimizi şaşırırdık.

"—Hocam, ben pazar günü dersine gelemedim."

"—Niye?"

"—Dişim fena ağrıyordu, yattım kaldım. "

Bir diş ağrısı… 32 tane diş var, bir tanesi bir ağrıdı mı, insan 31 taneyle iş göremiyor. Otuz iki tanesi de sağlam olacak.

Göz, kulak, el, ayak sağlam olacak…

"—Biraz kırgınlık var üzerinize afiyet. Ben bugün gelmeyeyim, yatayım." diyor, aşağıya yatıyor.

Yani bir insanın ayakta dolaşması zaten milyonlarca nimetten, milyonlarca nimetin toplanmış olması sonucundan…

Ondan sonra Allah rızık vermiş, akıl fikir vermiş, evlât vermiş, mal vermiş. Memleketimize çeşit çeşit güzellikler vermiş. Suudi Arabistan'a gidiyorsun, güneşten yanıyorsun; yukarıya gidiyorsun, soğuktan donuyorsun. Bizim memlekete özel ikram... Havası suyu güzel; meyvesi sebzesi tatlı, güzel… Her şeyi güzel! Yalnız, biz adam değiliz! Biz ortalığı berbat etmek için var gücümüzle çalışıyoruz. Allah'ın verdiği nimetleri nasıl tepeceğiz diye -tepmeye alışmışız- çalışıyoruz.

Allah'ın verdiği bunca sonsuz nimetin şükrü lazım değil mi?

Lazım!

"—Kaleminizi rica edebilir miyim? Yanımda kalem yokmuş, telefon numarası yazacağım da." diyorsunuz.

Kalemini veriyor, yedi tane rakam yazıyorsunuz.

"—Buyurun, teşekkür ederim." diyorsunuz.

Ne olacak, yedi tane rakam yazdın; kaleminin mürekkebi mi

bitti?

“—Olsun! Ayıp olur, teşekkür etmek lazım!”

Küçük bir şey bile olsa teşekkür ediyoruz. Pekiyi, küçük bir şeye bile Allah’ın aciz, naçiz yaratığına, kuluna teşekkür ediyoruz. Etmemizi de zaten dinimiz emrediyor. Pekiyi, bütün nimetleri toptan bize veren Allah’a şükretmemiz gerekmez mi?

Ona bir şey yok! Bizim halimiz böyle! Ufacık tefecik şeylere bin bir teşekkür. Radyoyu açıyor, telefon ediyor;

“—Çok teşekkür ederiz, çok güzel şarkılar koydunuz.” diyor, olmadık şeylere bin bir tane teşekkür ediyor ama Allah’ın bütün büyük ve sonsuz nimetlerine teşekkür yok.

Neden?

Bu da şeytanın bir başka oyunu... Siyâsî bir şahıs tapu vermiş de birisi:

“—O bize tapu verdi. Allah bize ne verdi?” demiş.

Lafa bak! Ömür verdi, onca yıl yaşattı. Sulh, sükûn içindesin, sağsın, esensin… Yani hiçbir şey olmasa memleketimizde insanın nice nimetleri vardır. Şırıl şırıl sularımız vardır, el-hamdü lillâh... Otlar vardır; bazen kadınlar çayırlarda dolaşıyorlar, ellerinde bıçak, topluyorlar. Gayet güzel otlar... Neler yoktur ki… Birisi bir tapu verdi, o tamam oluyor da Allah neler neler veriyor.

“—Bize ne verdi ki?”

“—Bana bunu da mı yapacaktın?”

Böyle edepsizce sözler...

Akrabasından, sevdiğinden, yakınından birisi ölüyor. Adam ağzını açıyor, gözünü yumuyor, Allah’a küfrediyor. Küfrân-ı nîmette bulunuyor.

Ne olacak yani, herkes dünyada kalsa daha mı iyi? Ölüm bile bir nimet. Zaman geliyor, insanın ölmesi lazım. Sırası gelince gitmesi lazım, normal bir şey… Hem öbür taraf daha güzel olduktan sonra insan niye burada dursun? Öbür taraf daha güzelse ben burada ne yapayım, ne işim var? Bir an evvel gitsem de kurtulsam buradan; çamurundan, sıkıntısından, dedikodusundan...

“—Niye?”

İnsan öbür tarafı özler. Onun için şeytan şükrettirtmiyor,

nimetleri göstertmiyor. Kendinden aşağıdaki insanlarla, dünyanın öbür yerlerindeki insanlarla kendini mukayese et. Lübnan'da olsaydın, Irak'ta olsaydın ne yapacaktın?

Benim karşımdaki genç kardeşlerin hiç birisi olmazdı. Irak'ta ben olmazdım ki… Beni de alır cepheye sürerdi, sadece yaşlılar yani cephede çarpışamayacak olanlar kalırdı.

Harp yok, darp yok, el-hamdü lillâh oturmuşuz, ne güzel hadîs-i şerîf okuyor, Peygamber Efendimiz'in mübarek sözlerini dinliyoruz; ne güzel!

Afrika'da, Habeşistan'da veyahut Eritre'de, Nijerya'da; suyun akmadığı, yağmurun yağmadığı, toprağın çatladığı, meyvenin olmadığı, otun bitmediği çöllerde olsaydın… Çocukların kemik yığını gibi, bir torba kemik halinde kalsaydı, derisi kemiğine yapışmış olsaydı ne yapacaktın? Bir de başına azılı kâfirler gelse ve bir taraftan onlar seni öldürmeye kalksaydı ne yapacaktın?

"—El-hamdü lillâh hocam! Bizim memlekette öyle şeyler yok. Allah selâmet versin."

Bak, nasıl yavaş yavaş anlamaya başladın. İnsan başkalarıyla mukayese ettiği zaman anlar. Ben Avrupa'dan geliyorum, memleketimiz Avrupa'dan daha güzel, el-hamdü lillâh… Her şeyimiz, her türlü imkânımız var. Biraz gayret etsek hepsini geçeriz. Biraz, kimseden bir şey istememeyi öğrensek; biraz babayiğit olsak, mert olsak; biraz dedelerimiz gibi olsak… Her şeyimiz var, el-hamdü lillâh...

Kardeşin birisi dün anlatıyor. Arabasında gidiyoruz:

"—Fransızlar Isparta'ya geliyor, Isparta gülyağı fabrikasında makinenin başında bekliyor, gül yağını alıp gidiyorlar." diyor.

Kendi ülkelerinde denemişler, olmuyor. O Isparta'da olan gül, dünyanın başka hiçbir yerinde olmuyor. Gül yağı da her türlü parfümün anası, esası… Allah vermiş.

Ben Fransa'ya gitsem, beni atölyesinin, fabrikasının kapısından içeri sokmaz. Sen onu tezgâhının başına, can damarı yerine nasıl sokarsın? Sokma! Kapıda sırada bekle bakalım, de. En kıymetli malımızı bile ucuz alırlar. Gelirler, tepemize dikilip alırlar. Oyun üstüne oyun ederler. Kendi ürünlerini bize pahalı pahalı satarlar.

Her şeyimiz güzel, kıymetini bilmiyoruz. Onun için Allah

güzellikleri görmeyi, anlamayı nasib etsin…

"—Şu kumaş nasıl?"
Bu kaba.
"—Şu kumaş nasıl?"
Bunun içinde naylon var biraz katışık.
"—Şu nasıl?"
Bu halis, yumuşacık… Görmüyor musun bak, sıcacık, ne güzel! Tam yün, hiç eksiksiz… Yani müslümanın güzelliği anlaması lazım!
Peygamber SAS Efendimiz buyurdular ki:[108]

إِنَّ اللّٰهَ جَمِيلٌ ، يُحِبُّ الْجَمَالَ (م. حم. حب. ك. هب. عن عبد الله بن مسعود)

(*İnna'llàhe cemîlün*) "Şüphesiz ki Allah-u Teàlâ Hazretleri güzeldir, (*yuhibbü'l-cemâl*) güzelliği sever."
Müslüman da güzelliği anlayacak, hangi şey güzeldir bilecek, sevecek. Güzel olan, nimet olan, hoş olan şeye de şükredecek.
"—Yâ Rabbi! Çok şükür, bunu bana vermişsin, elhamdülillah."
Simsiyah olsaydı derin ne yapacaktın?
Hiçbir şey yapamazdın. "Allah böyle yaratmış, ne yapayım."

---

[108] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, *İman* 1/39, no:91; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.201, no:7365; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.367; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.39, no:85; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.
Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.78, no:70, Abdullah ibn-i Amr RA'dan.
Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.203, no:7822, Ebû Ümâme RA'dan.
Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.78, no:6906, Câbir RA'dan.
Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.320, no:1055; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.163, no:6201; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.143, no:1067; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.
Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.299, no:2322; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.
Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.330, no:2420; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.528, no:7748, 7763, 7769; c.VI, s.642, no:17188-17190; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.12, no:6775-6781.

diyecek, boynunu bükecektin. El-hamdü lillah Allah gül gibi yaratmış. Bizim memleketimizin ahalisi böyle. Hacda o zavallı Yemenlileri filan görüyorum; çintili çintili bacakları, ufacık tefecik. Dördünü-beşini bir torbaya koysan, sırtına alıp götürürsün. El-hamdü lillah...

Nereden baksan, müslümanla da başka yerle, başka insanlarla da mukayese etsen çok güzel!

"—Ama filanca adam benden daha zengin…"

Yukarıya bakma! Sonra sen o zenginin yanına gitsen, belki o da sana özeniyordur.

Ben şeker hastası olan bir zengin hatırlıyorum. Hamal eline yarım ekmeği almış, ortasını kestirmiş, içine peynir mi koydu artık ne koyduysa… Yüz dirhem ekmek, bilmem kaç tane hamsi; böyle şeyler satılıyor. "Hart hurt" ısırırken uzaktan fabrikatör görmüş. Demiş ki;

"—Şunun şu sıhhatli yemek yemesini elde etmek için bütün servetimi vermeye razıyım!"

Şeker hastası, bir şey yiyemiyor; bak, zengin... Zenginin de kendine göre derdi var. Dertsiz insan olur mu? Dertsiz insan olmaz. Ya hastalık olur, ya çocuğunda çoluğunda bir şey olur, ya işinde bir problem olur, ya —Allah etmesin— bir başka şey olur.

Sen kendinden aşağıdakilerle mukayese et. İçinde bulunduğun nimetleri gör, güzellikleri sez, sevildiğini anla, Allah'ın ikramına mazhar olduğunu bil. "Yâ Rabbi, çok şükür!" de.

Nasıl olacak bu şeytan aldatırken, bizi kışkırtırken? Komünistler gelirler, sınıf mücadelesi yapmak için kışkırttılar kışkırttılar…

Nasıl olacak? Ancak Allah yardım edince olacak.

Çünkü şükrettiğin zaman nimet artıyor:

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ (إبراهيم:٧)

(*Lein şekertüm*) "Eğer siz şükrederseniz; verilen nimetlere, lezzetlere, ihsanlara, atıyyelere, bağışlara, ikramlara şükrederseniz; (*leezîdenneküm*) muhakkak, mutlaka, muhakkak ve muhakkak ben de o nimeti artırırım."

Onun için, nimete şükürde nimetin artması vardır. Şükrettin mi nimet artar, bollaşır.

(*Ve lein kefertüm inne azâbi le şedîd*) “Küfrân-ı nimette bulursanız, nimete şükretmezseniz, iyiliğin kadr ü kıymetini bilmezseniz, o nimet elden kaçar. Hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir.” (İbrâhim, 14/7)

Bir nimetin kadrini bilip de şükrederseniz, Allah o nimeti arttırıyor. Artması var yani kâr ediyorsun, sonunda büyük kâr var.

“—Şükretmediğin zaman?”

Bir kere teşekkürünü yapmamış oluyorsun, nimet artmıyor. Ondan sonra, kıymeti bilinmeyen nimet elden gider!.. Çeşit çeşit zararları var.

“—Kim yaptırtmıyor sana bu şükrü?”

Şeytan yaptırtmıyor, nefis yaptırtmıyor.

“—Kim yardım edecek?”

Allah yardım edecek. “Yâ Rabbi! Senin verdiğin nimetleri anlamayı bana nasip et. Ona şükretmeyi nasip et. Seni zikretmeyi nasip et…” Rasûlüllah Efendimiz bunu öğretiyor.

Ve bir de:

(*Hüsni ibâdetik*) "Sana güzel kulluk ve ibadet etmekte de bana yardım et!"

Çünkü, sen buraya gelmişsin namaz kılıyorsun, öteki arkadaşın da gitti kahvehanede kumar oynadı. İsterse kazansın. Yüz bin lira kazandı, eve döndü, diyelim. Senin arkadaşın kahveye gitti, kumarda arkadaşlarını yuttu, yüz bin lira cebine koydu, geldi. Sen de camiye geldin, tek dizin üstünde Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini dinledin, eve döndün. Kim kârda?

Camiye gelen, ibadet yolunda olan, Allah'ın sevdiği hal üzere olan kârda… Ötekisi isterse milyonlar, isterse milyarlar kazansın… İsterse Kàrun kadar zengin olsun, isterse Firavun'un mülkünü versinler, isterse Mısır'a sultan olsun... Kıymeti yok! Kıymet, Allah'ın sevdiği bir hal üzere, ibadeti üzere olmak...

Bir insan sabahtan akşama Allah'ın yolunda vaktini geçirebilmiş mi, tamam. Allah'ın en büyük nimetine mazhar olmuştur. Sabahtan akşama boynundan büyük günaha girmiş mi, en büyük cezaya uğramış. Bir kere günah işledi mi, cezaya uğramıştır. Kim bilir ne edepsizlik yaptı ki Allah ona yardım etmedi de o günahı işledi. Kurtarmadı onu, o da günahlara daldı. Şimdi nasıl temizleyecek bakalım...

İnsanın kızması, tetik çekmesi, adam öldürmesi kolaydır. Bir nişan alırsın, biraz da önceden talimin varsa, tetiği çekersin, karşındaki adam devrilir. Bir ömür bir anda gider. Haydi, temizle bakalım. Git, üstüne yat, yanaklarından öp, sarıl;

"—Ben seni öldürmek istememiştim. Sen benim eski arkadaşımdın. Ne olur kalk da şu boyunu göreyim. Bir söz söyle, bir kelâm et…"

Gelmez geri… Bitti! Yani bir anlık bir kurşunla iş bitiyor. Günahın temizlenmesi zor! Onun için insan günah işledi mi geçmiş ola, kim bilir ne olacak hali. İbadette oldu mu, ne mutlu. Çok şükür ki o gün ibadette olmuş da Allah yolunda yürümüş.

Rabbimiz Teâlâ bize, kendisine güzel kulluk etmekte yardım etsin…

Para, mevki, makam esas değil… Allah'ın ibadeti yolunda olmak esastır. Rabbimiz kendisini anıp zikretmekte, verdiği

nimetlere şükretmekte, kendisine güzel ibadet etmekte bize yardım eylesin… Ve biz de bu şuuru her an tazelemek için, Peygamber Efendimiz'in sevdiği ve "Vallàhi ya Muâz! Ben seni muhakkak ki çok seviyorum!" dediği sahabisi Muâz RA'a öğrettiği ve, "Sana tavsiye ederim." dediği tavsiyeyi tutalım!

Biz de her namazın arkasından, (*Allàhümme einnî alâ zikrike ve şükrike ve hüsni ibâdetik*) diyelim ve o şuura sahip olalım! Ortalıkta o şuurla gezelim, şuursuz dolaşmayalım! Yaptığımız işler bir akla mantığa, bir sisteme dayalı olsun inşallah…

b. Kur'an-ı Kerim Okumak İnsanı Korur

İkinci hadîs-i şerîf, yine Muâz RA'a hitaben söylenmiş:[109]

يَا مُعَاذُ ، إِنَّ الْمُؤْمِنَ قَيَّدَهُ الْقُرْآنُ عَنْ كَثِيرٍ مِنْ هَوَى نَفْسِهِ

(طس. عن معاذ)

RE. 501/5 (*Yâ muâz! İnne'l-mü'mine kayyedehü'l-kur'ânu an kesîrin min hevâ nefsihî*) "Yâ Muâz! Hiç şüphe yok ki Kur'ân-ı Kerîm mü'min kulu, nefsinin hevâsının çoğundan men eder."

Nefsinin yolunda sürüklenip gitmesinden onu Kur'ân-ı Kerîm alıkoyar. Kur'ân-ı Kerîm'in insanı koruma kabiliyeti vardır. Yanlış yola gitmeme, nefsinin peşinde sürüklenmeme yolunda bir hassesi vardır.

O zaman şimdi ne yapmamız gerekiyor? Kur'ân-ı Kerîm'i okumamız gerekiyor.

Yalnız bu mübareklerin Kur'an okuyuşuyla bizim Kur'an okuyuşumuz arasında çok büyük farklar var. Bir kere lisan farkı var. Muâz RA Kur'an okuduğu zaman, kim bilir nasıl okuyordu? Allah şefaatine erdirsin, gözlerinden inci gibi yaşlar döküyordu, duygulanıyordu, ağlıyordu, dua ediyordu, yalvarıyordu.

Ayet-i kerîmeleri okuduğu zaman tüyleri diken diken oluyordu,

---

[109] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.176, no:8317; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.415, no:789; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.26; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XXIII, s.385, no:26267.

gözleri doluyordur. Sevgi âyetleri geldiği zaman kalbi aşk ile şevk ile doluyordur; korku âyetleri, cehennem âyetleri geldiği zaman Allah'a sığınıyordur, titriyordur, ürperiyordur, kendisini muhasebe ediyordur. "Aman, benim halim nice oluyor! Allah cehennemi yaratmış, ya ben düşersem içine…" filan diye, kendisini kontrol ediyor, "Kötülükleri bırakayım." diyordur.

Biz nasıl okuyoruz?

Bize sevgi âyeti mi, korku âyeti mi okunmuş; cennetten mi, cehennemden mi bahsediyor; gülünecek yerde mi, ağlanacak yerde miyiz?..

Hani bazen birisi fıkra anlatıyor, güzel anlatamıyor; karşısındaki bakıp kalıyor. Nüktesini anlayamıyor, anlayamayınca, "İşte gülünecek yeri burası." diyor. Kur'ân-ı Kerîm'in ne olduğunu anlayamazsa insan, sevabı ne olacak? Nerede Muâz RA'ın kazandığı sevap, nerede onun sevabı? Arada dağlar gibi fark olur.

Ne yapmamız lazım?

Kur'ân-ı Kerîm'i anlayacak bir yola yürümemiz lazım! Almanya'da, İsveç'te, Danimarka'da, İsviçre'de, Fransa'da, Hollanda'da, Belçika'da müslüman olmuş, buraya gelen Hollandalı, Belçikalı müslüman kardeşlerimiz ve kardeşlerimizin hanımları var. Müslüman oluyor, bir adım atıyor; ikinci adımı hemen Arapça öğrenmeye başlıyor.

Hamburg'ta bir müslüman genci anlattılar, geçen gittiğimde görmüştüm. "Hocam! Bu Alman çocuk, lise talebesi müslüman oldu." dediler. Genç, tam tıfıl değil de delikanlı diyelim. Ben de şöyle baktım; "Müslüman, iyi, maşallah! Allah mübarek etsin..." dedim. "Hocamızın Ehl-i Sünnet Akâidi'ni Almanca'ya tercüme ediyor." dediler. Lise talebesi, hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî'nin *Ehl-i Sünnet Akâidi* diye kitabını Türkçeden Almancaya tercümeye kalkışmış. Bana sordu;

"—Hocamız orada, 'Allah-u Teàlâ Hazretleri birdir ama başka birlere benzemez.' diyor, bu ne demek?"

Alman anlamıyor, lise talebesi… "Allah-u Teàlâ birdir, başka birlere benzemez ne demek?" Bir de birdir, ötekisi de birdir…

Benzemez! Hocamız doğru söylemiş. Çünkü biri bölersen yarım olur; bir bölü iki, sıfır onda beş, yarım. İstediğin gibi bölebilirsin.

Allah bölünmez; başka bire benzemiyor! Birdir, başka bire benzemez. Böyle izah ettim, memnun oldu.

Alman kanunlarına göre, yaşı küçük olduğu zaman anasının babasının üstünde tesiri olduğundan, Müslümanlığında zorluk çekiyormuş. Çocuk, Müslümanlığını izhar etmekte zorluk çekiyormuş. Bu sefer gittiğimde yaşı sınırı öbür tarafa geçmiş, daha serbest hareket etmeye başlamış.

Hadîs-i şerîfle ilgili olarak söyleyeceğim. Arapça öğrenmiş, mükemmel. Az gelmiş, Farsça öğrenmiş, mükemmel; Türkçe'yi de kitap tercüme edecek kadar biliyor! İlm-i akàidde, ilm-i kelâmda da bayağı ilerlemiş, mütehassıs durumuna gelmiş. Muhtelif kimselerle de İslâmî konuşmalar yapmaya, anasına, babasına, ailesine de tesir etmeye başlamış, onları da yumuşatmış…

Şimdi bu kardeşimiz bizden çok sevaplar alır gider. Sevapları kamyonlarla, tonlarla alır, götürür, gider.

"—Neden?"

Bize sanki, "Olduğun yerde say!" demişler. Bir ki, bir ki, bir ki… Bir yere gitmiyoruz.

Bize, "Yerinde say!" denmedi ama biz müslümanlar hepimiz, Türkiye'de yerimizde sayıyoruz.

O Alman müslüman oldu mu bir ileri gidiyor, bakıyorsun göremiyorsun. Allah Allah! Ufukta kayboldu. Bir Alman da vardı yanımda, geldi geçti gitti... Arkadan yanımıza geldi, bir ara gördük, ön tarafa geçti, gitti.

Neden? Adamlar usul, metod biliyorlar.

"—Ben müslüman mıyım?"

"—Müslümanım!"

"—Allah Kur'ân-ı Kerîm'i hangi dilde indirmiş?"

"—Arapça indirmiş."

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ (الشعراء: ١٩٥)

(*Bi-lisânin arabbiyyin mübîn*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri apâşikâr, apaçık bir Arapça'yla indirmiş." (Şuarâ, 26/195)

"—Ne yapmam lazım?"

“—Arapça öğrenmem lazım!” diyor.

Oturuyor, Arapça öğreniyor.

Biz ne yapıyoruz?

“—Kur’ân-ı Kerîm’in yüzüne bakmak da sevap, yüzüne bakalım kâfi... Mânasını bilmesek, okumak da sevap, okuyalım kâfi…” diyoruz.

Öyle şey olur mu? Çok kazanmak varken aza niye razı oluyoruz? Razı olduğumuz, yerimizde saydığımız için öbür taraf gelip bizi geçiyor.

Bu müslüman, geçmiş; haydi helâl olsun, hoş olsun. Allah daha güzel mevkiler, makamlar versin. Ya karşımızdaki din düşmanı çalışıp da bizi geçerse… O zaman bağrımız çok yaralanır. Bizim evlatlarımıza o zaman kilise kıyafeti giydirirler, kilise korosunda bangır bangır kilise şarkısı söylettirirler. Verirler 1000 markı, ayda 735.000 lira. Ona göre büyük para, o zaman söyler. “Kim ne para verirse onun borusunu öttürürüm.” diye öttürür. Çok çalıştıkları zaman bizden ileri giderler.

Allah bize İslâmî gayret versin...

Camiler dolusu, hatta ülkeler dolusu insanız. Türkiye’de 55 milyon insan var; yüzde doksan dokuzu müslüman! Vay vay vay, maşaallah! Endonezya’da, Filipinler’de, Malezya’da, Pakistan’da, Bangladeş’te, Hindistan’da ne kadar müslüman var? Bilmem kaç milyon...

Ne işe yarar bu adamlar? Hani ahbaplık, arkadaşlık?

Afganistan’da Ruslar’a, “Dur!” diyemediler; Bulgaristan’dakilere bir fayda sağlayamadılar; Yugoslavya’da bir şey olmadı. Müslümanların her yerden acı haberleri geliyor, bir işe yaramıyoruz. Neden?

İyi değiliz, kaliteli değiliz, ne yapmamız gerektiğini bilmiyoruz da ondan. Kendi kendimize, “Vah vah, tüh tüh…” diyor, sıra bize gelsin diye bekliyoruz. Sıra bize gelince, bıçağı bizim boğazımıza dayadığı zaman biz de bağıracağız. Şimdi bağırmıyoruz, çünkü şu anda bizim canımız yanmıyor.

“—Koyun bıçak boğazına dayandığı zaman tekmelenir mi?”

Tekmelenir. Geçmiş ola; istediği kadar tekmelensin. Kasap zaten iki ayağını bağlamıştır, bir tanesini mahsustan serbest bırakmıştır ki hafifçe tekmelensin de kan daha iyi çıksın diye. O

yatırmıştır, üstüne de çökmüştür. Ondan sonra tedbirin faydası yok.

Müslümanlar kuzu değildir, ama kuzu gibi oldular. Müslüman arslan gibidir. Kendisi kazanır, başkasını da doyurur. Aslan gibi müslümanları kuzu gibi yaptılar. Önüne gelen postunu giyiyor, etini yiyor, sütünden istifade ediyor, sağıyor. Müslümanlar böyle bir hale geldi, tabiat değiştirdi.

Onun için madem Kur'ân-ı Kerîm bizi nefsimizin hevasından alıkoyuyor, Kur'ân-ı Kerîm'i okuyalım! Okuyalım ama en güzel şekliyle, mânasını anlayarak okuyalım! Mânasını anlamak için Arapça çalışalım.

"—Bizden geçti!.."

Hiç kimseden geçmez! İlim, beşikten mezara kadardır. Bizden geçti diye bir şey yok. Beşikten mezara kadar ilim devam eder. Bak, şu anda ilim okuyoruz, ilim dinliyorsunuz, ilim öğreniyoruz. Burası cami ama mânevî bir mektep. Peygamber Efendimiz'in hadislerini, tavsiyelerini öğrenmiş oluyoruz. Onun için ilim beşikten mezara kadardır; çalışacağız.

Arapçayı öğrenelim! İnşaallah biz de yayınlarımızla size yardımcı olmaya çalışalım. Kolay, basit, halkı yormadan öğretmenin şekli, şemâili nasıldır diye oturup hazırlık yapalım. Ortaya bir metot koyalım…

Arapçayı öğrenin! Kur'ân-ı Kerîm'i anlaya anlaya okuyun. Sizin de gözünüz yaşarsın, tüyleriniz diken diken olsun. Muâz ibn-i Cebel gibi olamayız ama karınca kararınca onun izinde yürüyelim inşaallah...

c. Bir Kimsenin Hidâyetine Vesîle Olmak

Üçüncü hadîs-i şerîf:

Yine Muâz ibn-i Cebel RA'a Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[110]

---

[110] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.238, no:22127; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.602, no:9714; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XXIII, s.389, no:262762.

يَا مُعَاذُ ، أَنْ يَهْدِيَ اللهُ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلاً مِنْ أَهْلِ الشِّرْكِ ، خَيْرٌ لَكَ

مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ (حم. عن معاذ)

RE. 501/6 (*Yâ muàz, en yehdiye'llàhu alâ yedeyke racülen min ehli'ş-şirki, hayrun leke min en yekûne leke humru'n-neam*)

Allah'ın senin elinde ehli şirkten bir adamı hidayete sevk etmesi, senin birçok kızıl develere malik olmandan hayırlıdır.

"Allah'ın şirk ehlinden, müşriklerden bir adamı senin ellerinle, senin huzurunda hidayete erdirmesi, senin vasıtanla doğru yola sokturması sana nice nice deve sürülerine malik olmandan daha hayırlıdır, daha fazla sevap kazandırır."

Peygamber Efendimiz, rengi biraz kırmızımsı olduğundan, "Kırmızı deve sürelerine sahip olmandan daha hayırlıdır." diyor. Yani dünya malından hayırlıdır, demek istiyor.

Başka bir hadîs-i şerîfte geçer ki:

"—Senin vasıtanla bir müşrikin, şirk ehli birisinin doğru yola gelmesi, senin için dünyadan ve dünyanın içindeki maldan, mülkten, her şeyden daha hayırlıdır!"

O zaman tamam! Benim hayatımın programı karşıma serildi. Ne yapacağım, mesleğim de belli oldu.

"—Hangi mesleği seçeceğiz?"

Ehl-i şirki imana getirme, dinimize hizmet etme, insanları irşad etme, doğru yola getirme mesleğini seçeceğiz; kazanacağız. En büyük kazanç oymuş.

Bizim dedelerimiz hayatlarını İslâm'ı öğretmekle, yaymakla geçirmişler. Şeyh Yûsuf-u Hemedânî Efendimiz, İranlı, Hemedân şehrinden... Doksan bin Mecûsî'yi ihtidâ ettirmiş. Mübarek hadiste bir taneymiş, tefsirde bir taneymiş, fıkıhta bir taneymiş. Tatlı dilli, güleç yüzlüymüş. Mecûsilerin, ateşperestlerin kapısına gider, tık tık çalar, ikaz eder, irşad eder, ikna edermiş; müslüman edermiş.

Doksan bin! Kolay bir rakam değil. Dile söylemesi kolay; doksan bin diyorsun çabucak bitiveriyor ama haydi bakalım, sen bir tane insanı doğru yola çek… Yabancıları değil kendi ailenden birisini ikna et! Baba bir tarafta, oğul bir tarafta, kardeş bir tarafta, öteki kardeş başka tarafta… Birisi mü'min birisi kâfir, birisi imanlı birisi

imansız, birisi àbid birisi ayyaş... Acayip bir dünyadayız. Haydi bakalım, sen onu doğru yola çek. Komşundan, akrabandan, köylünden...

Büyük şehirlerde bizler, hocalar yani öğretme durumunda olan kimseler, “Anadolu ahalimiz temiz ahlâklıdır, müslümandır.” diye yatmışız. Geçmiş ola! Senin dünyadan haberin yok…

Anadolu’nun muhtelif kasabalarına, şehirlerine gidiyorum. Geçenlerde, birkaç ay evvel bir yere gitmiştim;

“—Hocam! Buranın eski adı Küçük Moskova’ydı.” dediler.

“—Yahu, Allah Allah! Anadolu’nun, bizim Anadolu’nun bağrından bir müslüman kasaba! Şu kadar cami var, bu kadar minare var…”

“—Yok, burası küçük Moskova’ydı.” dediler.

“—Ne demek yani?”

“—Kıpkızıldı.” dediler, zihniyet itibariyle…

Ruslar istila etmiş memleketi demek ki. Bizim asker hâlâ Trakya’da beklesin. Bulgar gelmiş, girmiş, buralara geçmiş. Bizim hükümet Karadeniz sahillerinde Amerika ile işbirliği yapıp istediği kadar radar tesisi kursun. İçeri gelmiş. Kasabalarımız, köylerimiz küçük Moskova olmuş. Bunun ötesi kalmış mı?

Kardeşlerim bana mektup yazıyor. Genç birisi diyor ki:

“—Hocam! Şu dünyadan hiç zevk almıyorum, lezzet almıyorum, hayatımızı iyi geçirmediğimiz kanaatimdeyim. Sen benim hocamsın, müsaade et ki Afganistan’da cihada gideyim...”

Git, güzel, iyi ama Rus bizim memleketimize de gelmiş. Şehirler, kasabalar kurmuş, yerleşmiş, yerleşilmiş yerlere girmiş. Senin, benim haberim yok; uyumuşuz.

“—Anadolu iyidir, Türkiye’nin % 99’u müslümandır.”

Nerede müslüman? Müslüman dediğin adamlara şöyle bir bak bakalım! Elmayı eline bir al, evir çevir… Karpuzu aldığın zaman, küt küt bir vuruyorsun, kabaksa koyuyorsun. Bir bak bakalım, müslüman dediğin adamlar nasıl?

Yani bir kamyon dolusu karpuz gördün diye hemen heveslenme. Kabak mı, içi mi geçmiş, kokuşmuş mu, çürümüş mü? Bazen karpuza bıçağı bir vurursun, pof yapar; hemen onu atarsın, içi ekşimiş… İstersen ye, sirkeden daha beterdir. Çünkü içi geçmiş,

bitmiş, kokuşmuş. Kimisi de bakarsın, vurursun, kesersin; çekirdekleri bile beyaz, olmamış, o da işe yaramaz.

Müslüman dediğin insanlar ne derecede müslüman, ne kadar kaliteli, ne işe yarar, ne kadar ibadet ehli, ne kadar dürüst, ne kadar namuslu, ne kadar haramı helâli ayırır?.. Hiç!

Ben yakınlarımdan uzaklarımdan bakıyorum. Haramın helâlin lafı bile yok. Benim hiç rızam yok, benim malımı yiyor. Rızam yok; söylüyorum, malımı vermiyor. Ondan sonra da ortada Müslümanım diye geziyor. Kargalar bile güler...

Yâni, bu hadîs-i şerîften çıkan ne, ne yapacağız?

İnsanları doğru yola çekmeye çalışacağız. Yakınımızdan, nazımızın geçtiği kimselerden başlayacağız. Kârlı meslek bu! Türkiye'yi yeniden fethedeceğiz. Çünkü Türkiye'nin bazı şehirleri düşmanın eline geçmiş, küçük Moskova olmuş. Orası küçük Moskova olmuş, burası da küçük Washington, öbür taraf da küçük Paris olmuştur; fark yoktur!

Bir iman şehri ile bir küfür şehri arasındaki fark kalmamıştır.

Ahaliden iki insanı yan yana koy; bil bakalım, bilene on puan! Hangisi müslüman, hangisi gayrimüslim? Dış şeklinden anlayamazsın. İkisi de *blue jean* pantolon giyiyor, ikisinin de sakalı bıyığı tıraşlı, ikisinin de kolunda zincir, ikisinin de başında şapka, ikisinin de kullandığı eşya aynı, tipleri de aynı... Sen, "Bu Karadenizli." dersin; "Yok, o Fransız!" derler. Sen, "Bu Fransız." dersin; "Yok, o Bitlisli!" derler… Fark kalmadı!

Müslümanın bir siması, bir alâmeti vardı. Peygamber Efendimiz başka hadislerde diyor ki:[111]

خَالِفُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارٰى

(*Hàlifü'l-yehûde ve'n-nasârâ*) "Yahudilere ve nasrânîlere muhalefet edin! Onlara aykırı, onlar gibi olmayan bir şekilde davranın!" Yâni, "Yahudilere de benzemeyin, Hristiyanlara da benzemeyin!" diyor.

Peygamber Efendimiz, öyle yapmayın, şöyle yapmayın! Yahudilere aykırı olsun, onlar gibi olmamak için şöyle olsun diye sıralıyor…

Bizim her şeyimiz benziyor, zaten benzetmek için çalışıyoruz. Aman ne olur benzeyelim, benzeşelim! Her şeyimizi ona göre ayarlamışız. Ben müslümanım! Benim bir şahsiyetim var, benim kendime göre bir hâlim var, dinim var, fikrim var… Elbette kendime göre bir yaşam tarzım olacak.

Ben dokuzda kalkamam ki, sabah namazı vaktinde kalkarım. Ben yatsıdan önce yatamam ki, yatsı namazı kılmadan yatılmaz! Ben ötekisinin yaptığı şekilde içki içemem, kadına bakamam, haram yiyemem…

Her şeyimi düzeltmem lzım! Ben müslümanım, müslüman olduğum için benim markam, benim damgam her işimde, her hareketimde İslâm damgası olması lazım! ^

Onun için Allah-u Teàlâ Hazretleri küçük Moskova, küçük

---

[111] İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.561, no:2186; Şeddad ibn-i Evs RA'dan.

Paris, küçük Roma, küçük Washington, küçük New York, küçük Chicago olmuş olan İslâm beldelerini kurtarmayı nasib etsin…

Şarkılar onların şarkıları, türküler onların türküleri, mûsikî onların mûsikîsi, giyim onların giyimi, örf onların örfü, âdet onların âdeti…

Ne kalmış arada? Bıçak sırtı kadar bir fark kalmış. O fark da şöyle bir dönüverdi mi tamam, öbür tarafı Hristiyanlık! Şöyle bir kısacık dönüverdin mi, Hristiyanlık! Arada bir fark yok, zaten her şeyi benzeşmiş; bir adını değiştirmek kalmış.

"—Adın ne?"

"—Ahmet"

"—Vazgeç Ahmet'ten gel şunu John yapalım."

"—Tamam, olsun…"

Bitti işte! O kadarcık yani bir ismi koymaya kalmış.

Eh, öyle madem, memleketin durumu bu kadar acı, o zaman bize uyku haram olur. Zevk haram olur, gülmek haram olur… Yani şer'î bakımdan demiyorum da edebî bakımdan söylüyorum. Çok çalışmamız gerekir. Âdetâ haram olmuşçasına uyumamamız gerekir. Âdetâ haram olmuşçasına işimizi başarıp da gülünecek bir sonuca ulaşıncaya kadar gülmememiz gerekir. Paramızı, pulumuzu ona göre tanzim etmemiz gerekir. İnsanları doğru yola çekmemiz gerekir.

Eğri yolda giden insanların hepsi cehennemin ateşinin içine düşecek. Cayır cayır yanacak, vıcık vıcık yağları çıkacak, aşağı tarafa damlayacak, kapkara olacak. Bağıracaklar, feryat edecekler... Senin yakının, benim yakınım… O zaman düşürmeyelim şunları ateşe…

Ateşe düşürmek istemiyorsan, şimdiden elini tutarsın;

"—Aman kardeşim o tarafa gitme, o tarafta ateş var. Allah'ın gazabı, azabı var. Şu tarafa gel, bu taraf daha tatlı, daha temiz, daha vicdana uygun, daha akl-ı selîme muvafık, daha faydalı… Dinimiz için, ülkemiz için, cemiyetimiz için uygun..." dersin.

Bu işi düşünebilen, konuşabilen, karşılıklı müzakere edebilen insanlar olarak sizlere, bizlere çalışmak düşüyor.

Almanya'ya gittiğim zaman söylediler. Almanya'da birçok hıristiyan kiliseleri var. Onlarda da çeşitli mezheplerden çeşitli

hıristiyanlar var, mezhep farkı gibi… Almanya'daki Evangelist Kilisesi'nin bu sene devletten aldığı yardım üç milyar Alman markı! Üç milyar Alman markı!.. Yedi yüzle çarpın, iki buçuk trilyon Türk lirası para… Bu adamlara, "Alın, bu parayla kilisenizi koruyun, dininizi yayın!" diye veriliyor.

Şimdi bu iki küsur trilyon parayı bizim işçi çocuklarının şaşkınlarına, anasına babasına asi olanlara, işçilerden içkiye kumara müptela olanlara, zayıf karakterlilere verse, dağıtsa kendi tarafına çekmez mi? Çeker!

"—Bizim neyimiz var?"

Bizim hiçbir şeyimiz yok diyemeyiz tabi, el-hamdü lillâh, çok şeylerimiz var da böyle büyük malî imkânlarımız yok. Böyle şuurumuz yok, bir düzenimiz yok!.. Evet, eskiden vakıflarımız olmuş ama koruyamamışız. Yıkılmış, satılmış, alınmış, edilmiş... Bakamamışız, viraneye dönmüş. Şimdi yeniden çalışmamız, gayret göstermemiz lazım!

d. Çok Sevaplı Bir Zikir

Sonuncu hadîs-i şerîf zikirle ilgili... Muaz RA'a buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:[112]

يَا مُعَاذُ ، كَمْ تَذْكُرُ كُلَّ يَوْمٍ ؟ أَتَذْكُرُ عَشَرَةَ آلاَفِ مَرَّةٍ ؟ أَلاَ أَدُلُّكَ عَلٰى كَلِمَاتٍ هُنَّ أَهْوَنُ عَلَيْكَ ، وَأَكْبَرُ مِنْ عَشَرَةِ آلاَفٍ وَعَشَرَةِ آلاَفٍ أَنْ تَقُولَ : (لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ عَدَدَ كَلِمَاتِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلا اللهُ عَدَدَ خَلْقِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ زِنَةَ عَرْشِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ مِلأَ سَمٰوَاتِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ

---

[112] Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ',* c.I, s.115, no:236; Ebu Şibel, dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.1, s.666, no:1910 ve c.2, s.366, no:3934; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.389, no:26274.

مِثْلَ ذٰلِكَ مَعَهُ ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ مِثْلَ ذٰلِكَ مَعَهُ) لاَ يُحْصِيهِ مَلَكٌ وَلاَ غَيْرُهُ

(ابن النجار عن أبي شبل عن جده)

RE. 501/7 (*Yâ muâz, kem tezkürü külle yevm? E tezkürü aşerete âlâfi merretin? Elâ edüllüke alâ kelimâtin hünne ehvenü aleyke ve ekberu min aşerati âlâfin ve aşerati âlâfin en tekùle: Lâ ilâhe illa'llàhu adede kelimâtih, lâ ilâhe illa'llàhu adede halkıh, lâ ilâhe illa'llàhu zinete arşih, lâ ilâhe illa'llàhu mil'e semâvâtih, lâ ilâhe illa'llàhu misle zâlike meah, ve'l-hamdü li'llâhi misle zâlike meah. Lâ yuhsîhî melekün ve lâ gayruhû.*)

Bu da bir zikir tarifi Peygamber Efendimiz'in... Diyor ki:

(*Yâ muâz, kem tezkürü külle yevm?*) "Ey Muaz, her gün ne kadar zikir yaparsın?"

Bu sözü, "Bağdat'ta okudum, Kahire'de okudum." diye zikri inkâr edenlerin gözüne batıralım. Bak, Peygamber Efendimiz soruyor, "Bir günde kaç defa zikredersin?" diyor. Bazıları tekrar tekrar zikretmeye karşı çıkıyor. Efendimiz istiyor işte. "Bir günde kaç defa zikredersin?" diye soruyor.

"—Yâ Muâz! Bir günde kaç defa tesbih çekersin, kaç defa zikredersin? (*E tezkürü aşerete âlâfi merratin?*) On bin defa zikreder misin bir günde?"

Rakamlara bak! "On bin defa zikreder misin?" diye soruyor.

(*Elâ edüllüke alâ kelimâtin*) "Ben sana birtakım sözler öğreteyim mi? (*Hünne ehvenü aleyke*) Onlar sana on bin defa zikretmekten daha kolay olur. (*Ve ekberu min aşerati âlâfin ve aşerati âlâfin*) Ve on bin defa ve on bin defadan daha fazladır sevabı..."

Neymiş onlar? (*En tekùle*) Şu sözleri söylemendir:

لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ عَدَدَ كَلِمَاتِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلا اللّٰهُ عَدَدَ خَلْقِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ زِنَةَ عَرْشِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ مِلأَ سَمٰوَاتِهِ ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ مِثْلَ ذٰلِكَ مَعَهُ ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ مِثْلَ ذٰلِكَ مَعَهُ

(*Lâ ilâhe illa'llàhu adede kelimâtih, lâ ilâhe illa'llàhu adede halkıh, lâ ilâhe illa'llàhu zinete arşih, lâ ilâhe illa'llàhu mil'e semâvâtih, lâ ilâhe illa'llàhu misle zâlike meah, ve'l-hamdü lillâh, misle zâlike meah.*)

"Bunu böyle söylersen, (*lâ yuhsîhî melekün ve lâ gayruhû*) herhangi bir melek bunun ecrini, sevabını bir melek veya daha başka bir mahlûk yazamaz, beceremez, bitiremez; o kadar çok sevabı olur ki bunu kaydedemez!"

Mehmed Zahid Hocamız'ın Allah makamını âlâ, derecesini yüksek eylesin; bizi böyle alıştırdı. Sabahları burada Evrâd-ı Şerîfemizi okuruz. Onun içinde bu dua vardır, her sabah okuruz. İşte bak, burada bir tanesi çıktı.

Nereden alınmış?

Hocamız sevaplı şeyleri hadîs-i şerîflerden süzmüş, almış. "Sabahları bunları okuyun, akşamları bunları okuyun!" diye *Evrâd* kitabına kaydetmiş. Burada karşımıza çıktı işte. Çoğumuzun ezberindedir. Mânasını ben şimdi söyleyivereyim:

(*Lâ ilâhe illa'llàh, adede kelimâtih*) "Allah'ın sözleri, kelimeleri adedince *Lâ ilâhe illa'llàh* olsun." Miktarı o kadar çok olsun.

(*Lâ ilâhe illa'llàhu zinete arşih*) "Allah'ın yarattığı mahlûklar adedince *Lâ ilâhe illa'llàh*..." O kadar çok miktarda *Lâ ilâhe illa'llàh*…

(*Lâ ilâhe illa'llàhu zinete arşih*) "Allah'ın Arş-ı A'lâsının ağırlığınca *Lâ ilâhe illa'llàh* olsun." Allah'ın yarattığı en büyük şey Arş-ı A'lâ… O azamette, o büyüklükte olan Arş-ı A'lâ'nın ağırlığınca *Lâ ilâhe illa'llàh* olsun.

(*Lâ ilâhe illa'llàhu mil'e semâvâtih*) "Semâların, göklerin dolusunca *Lâ ilâhe illa'llàh* olsun."

(*Lâ ilâhe illa'llàh, misle zâlike meah*) "Bu miktarlara bir o miktar daha *Lâ ilâhe illa'llàh* ilave olsun."

(*Ve'l-hamdü li'llâh, misle zâlike meah*) "*El-hamdü li'llâh* sözü de bu miktar gibi çok olsun!"

Yâni, insan çok coşkun bir tarzda Allah'ın varlığını, birliğini, lâ ilâhe illallah sözünü söylemiş oluyor.

İnsan; "Yâ Rabbi! Senin sözlerin adedince *Lâ ilâhe illa'llàh*

olsun. Senin yarattığın mahlûkatın adedince *Lâ ilâhe illa'llàh* olsun. Senin arşının ağırlığı miktarınca *Lâ ilâhe illa'llàh* olsun. Semâlarının, göklerinin dolusu kadar *Lâ ilâhe illa'llàh* olsun. Ve bunların yanında o kadar bir *Lâ ilâhe illa'llàh* daha olsun ve *El-hamdü li'llâh* da bu kadar miktarda olsun!" demiş oluyor. Ezberinizde yoksa bunu da ezberleyin, sevabı bu kadar fazladır.

Peygamber Efendimiz sevdiği sahabesinden Muâz RA'a bunu tâlim eylemiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri demek ki rahmetine bahane arıyormuş. Rahmetine bahaneler çok, *el-hamdü li'llâh*. O bahanelerle biz de rahmetini elde edelim. Çünkü o bize rahmetini vermeyi istiyor da, biz edepsizler bucak bucak kaçıyoruz. Bunu söylersen şu kadar sevap alıyorsun, o duayı edersen bu kadar sevap alıyorsun, şöyle dersen şu sevaba nail oluyorsun...

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

"—Cenneti isteyene Allah cenneti verir. Cehennemden sakınanı Allah cehennemden korur. Onun, cehenneme düşmesini engeller, nasib etmez!"

Demek ki kabahat bizim, kusur bizde!..

Allah bizim gönlümüzü rızası yoluna döndürsün... İki cihanın hayrına erdirsin… Sevdiği, razı olduğu kul olarak cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

17. 01. 1988 – İskenderpaşa Camii

16. TÜCCARLARIN SORUMLULUĞU

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا مَعْشَرَ التُّجَّارِ ، إِنَّ التُّجَّارَ يُبْعَثُونَ يومَ الْقِيَامَةِ فُجَّاراً ، إِلاَّ مَنِ اتَّقَى اللهَّ ، وَبَرَّ وَصَدَقَ (الدارمى ، ت. ض . ه. حب . طب . و البغوى ، والباوردى ، وابن قانع ، وابن جرير ، ك. ق. عن إسماعيل بن عبيد بن رفاعة عن أبيه عن جده ؛ هب. عن البراء)

RE. 501/8 (*Yâ ma'şere't-tüccâri, inne't-tüccâre yüb'asûne yevme'l-kıyâmeti füccâran, illâ meni't-tekallâhe ve berre ve sadaka.*)
Sadaka rasûlü'llah fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve ahirette üzerinize olsun… Rabbimiz iki cihanda rahmetine mazhar eylesin…

Peygamberimiz, rehberimiz, nümune-i imtisalimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup, tefeyyüz eylemek üzere toplanmış

bulunuyoruz.

Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, evvelen ve hâsseten Peygamber SAS Efendimiz'in ruh-u pâkine âcizâne, nâçizâne bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye; sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına hediyemiz olsun diye;

Ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerimizin, yakınlarımızın, ana baba, kardeş, evlat, dost arkadaşlarımızın ruhlarına hediye olsun diye ve bilhassa bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan din alimlerinin, râvilerin, bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han ve askerlerinin ve komutanlarının, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bugüne kadar ayakta kalmasına emek sarf etmiş, masraf etmiş, gayret göstermiş olan ashâb-ı hayrât u hasenâtın cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye; sâir mü'minîn ü mü'minât ve müslimîn ü müslimâtın da ruhları şad olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürelim, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öylece başlayalım!

....

a. Ey Tüccar Topluluğu, Alla'tan Korkun!

Okuduğumuz hadîs-i şerifler *Râmûzu'l-Ehâdîs* isimli hadis külliyatının 501. sayfasının 8. hadîs-i şerifidir. Metnini okumak, kaynaklarını görmek isteyenler oraya müracaat etsinler diye sayfa numarasını veriyoruz.

Bugünkü izah edilecek, okuduğumuz ilk hadîs-i şerif, ticaret ve

tüccarlarla ilgili. Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:[113]

يَا مَعْشَرَ التُّجَّارِ ، إِنَّ التُّجَّارَ يُبْعَثُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فُجَّاراً ، إِلاَّ مَنِ اتَّقَى

اللّٰهَ ، وَبَرَّ وَصَدَقَ (الدارمى ، ت. ض . ه. حب . طب . و البغوى ،

والباوردى ، وابن قانع ، وابن جرير ، ك. ق. عن إسماعيل بن عبيد

بن رفاعة عن أبيه عن جده ؛ هب. عن البراء)

RE. 501/8 (*Yâ ma'şere't-tüccâri, inne't-tüccâre yüb'asûne yevme'l-kıyâmeti füccâran, illâ meni't-tekallâhe ve berre ve sadaka*.)

(*Yâ ma'şere't-tüccâr*) "Ey tüccar topluluğu, ey ticaretle meşgul olan kişiler!"

Demek ki karşısında hepsi, onlara böyle seslenmiş.

(*İnne't-tüccâre yüb'asûne yevme'l-kıyâmeti füccâren*) "Biliniz ki, muhakkak ki ticaret erbabı kıyamet gününde fâcir kimseler olarak ba's olunacaklar! (*İllâ meni'tteka'llàhe*) Ancak Allah'tan korkanlar, (*ve berre*) iyi insan olanlar, (*ve sadaka*) doğru sözlü, doğru hareketli, doğru işli, doğru özlü olanlar müstesnâ…"

"—Doğru olanlar, iyi olanlar, Allah'tan korkanlar müstesnâ; öteki tüccarlar kıyamet gününde fâcir kimseler olarak ba's olunacaklar!" buyurmuş Peygamber SAS hazretleri.

Muhterem kardeşlerim!

Ticaret helâldir. Peygamber Efendimiz'in yaptığı işlerden bir iştir. Kendisi de kervanda bulunmuş, kervan nakletmiş, mal

---

113 Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.472, no:1131; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VI, s.365, no:2137; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.266,no:10194; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.III, s.477, no:1974; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.8, no:2144; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.43, no:4539; Tahâvî, *Tehzîbü'l-Âsâr* c.IV, s.25, no:1341; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.219, no:4849; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.277, no:4910; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.458, no:20999; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.III, s.151, no:466; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.114; Ubeyd ibn-i Râbia, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.47, no:9437; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.404, no:26302.

satmış, mal almış, getirmiş; ticaret serbest…

Hatta hadîs-i şeriflerde bildiriliyor ki, bir beldenin ihtiyacı olan bir malı, başka diyarlardan toplayıp alıp getiren kimse, bu diyarda o mala talebi karşılamış olduğundan, insanların ihtiyacını giderdiğinden, “Aferin, ne güzel böyle bir şey yapması” diye methedilmiştir. Özel rızıklara, Allah’ın ikramına mazhar olacağı ifade olunmuştur.

Başka bir hadîs-i şerifte Peygamber SAS yine ticaret erbabını methedip buyurmuş ki:[114]

اَلتَّاجِرُ الصَّدُوقُ الأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ

يَوْمَ الْقِيَامَةِ (ت. ك. قط. عن أبي سعيد)

(*Et-tâcirü’s-sadûku’l-emîn*) “Doğru sözlü, güvenilen vasıflı, doğru özlü bir tüccar, (*mea’n-nebiyyîne ve’s-sıddîkîne ve’ş-şühedâi yevme’l-kıyâmeh.*) Peygamberlerle, sıddîklarla ve şehidlerle beraber olacak kıyamet gününde...” Yâni, Arş’ın gölgesinde gölgelenecek; halkın arasında sıkıntı, izdiham içinde olmayacak; başı kabak, tepesinde güneş, ter dökmeyecek. Arş’ın gölgesinde nurdan minberde oturacak.

Bu neden? Ticaretin kârını görüp de, hırsını yenip de, doğru sözlü olabilip emin kimse olabilmek zor da ondan... Bayağı iman kuvveti ister de ondan... Kazanç fazla, dilin kemiği yok, istediği tarafa döner, ağzını şu tarafına eğersen bu tarafa gider, bu tarafa eğersen bu tarafa gider, söyleyiverir lâfı:

“—Vallahi billahi idare etmez! Sermayesi bundan daha yukarı!”

O zaman dükkânı kapat, sermayeden aşağıya ne satıyorsun? Yalan!

---

[114] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:1130; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.7, no:18; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.322, no:2539; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.III, s.449; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.299, no:966; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s,16; Taberî, *Tehzîbü’l-Âsâr*, c.IV, s.29, no:1314; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.7, no:9217; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.294, no:941; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XI, s.394, no;11046; RE.197/4.

“—İşte birisi geldi de şu kadar verdi de ona bile vermedim!”

Verseydin, ben başka yerde daha ucuzunu gördüm. Yani laf. Laf diye söylüyor onları, yalan dolan ediyor. Öyle olduğu zaman… Tabii olmaz!

Amma sadûk diyor, sâdık demiyor. Sadûk demek “sadakatinde aşırı titiz” demek. Mübalağa sigası. “Emin, güvenilir” demek. Yani sen ona güvenebilirsin… İster fatura versin, ister vermesin, istersen yanında bulun istersen bulunma, malın, merak etme; yanlışını vermez, kötüsünü vermez.

Ankara’da bir tüccarın dükkânına gittim. Kulaklarımla duydum, diyor ki gelen adama;

“—Şimdi sen bana senin patronla geleceksin ya, ucuz malları bunlar daha iyidir diye göster.”

Tüccarın adamını önceden ayarlıyor. Kendisine göre ayarlıyor.

“—Onun yanında, senin patronunun yanında bu daha iyidir de, bunu satalım adama!” diyor.

Yani önceden tüccarın adamını avlamış, nasıl ayarlamışsa,

aldatacak. Öyle kazançtan hayır mı gelir? Öyle Müslümanlık mı olur?

İşte çarşıda, pazarda, dükkân da olabilir, tezgâh da olabilir, semtin pazarı da olabilir, Mahmut Paşa, Beyoğlu olabilir, Fatih de olabilir… Fark etmez! İnsanın şeytana uymaması, doğruluktan ayrılmaması lazım. Ticaretine yalan katmaması lazım. Müşteriyi aldatmaması lazım.

Kâr edebilir. Kâr, ticaretinin hakkıdır. Elbette o oradan malı getirdi, zahmetini çekti, burada tezgâhlıyor; dükkâna ihtiyaç var. Çürüğü, bozulanı vardır, vergisi vardır, şusu vardır... Bir iş yapacak.

Ticaret belli şartlarla olacak. O şartlarla olduğu zaman makbul olur. Haramlardan sakındığı zaman, söylediği zaman doğru konuşunca, kendisi mal alacağı zaman malı, canını çıkartıp kötülemeyince; kendisi mal satacağı zaman haksız vasıflarla, "Şöyle güzeldir, böyle iyidir, vallaha da billaha da" diye böyle yapmayınca, alacağı olduğu zaman mülayim davranınca, borcu olduğu zaman borcuna sâdık olup verince: O tüccarın kazancı temiz, çok güzel bir kazanç olur… Son derece güzel olur.

Ama; "Ben şu adamdan bu malları alayım, aldıktan sonra senetleri ödemeyeyim, mahkemeye versin, mahkemeyi de uzatabildiğim kadar uzatayım, bir sene uzatsam, bir, iki sene uzatsam, iki sene uzattıktan sonra; "Tamam, borcum borçtur ödeyeceğim diyeyim. Üç sene sonra ödedim mi; zaten bu kolay kolay ödenir. Üç sene de bu sattığım malı çalıştırırım. Bankadan da faizli para almaktan da daha kârlı, tamam…"

Dolandır milleti…

"—Dolandırmadım!" der şimdi o.

"—Vereceğim parasını!"

Vereceksin parasını ama senin bu yaptığın dolandırıcılık. Senin zihnindeki bu düzenin dolandırıcılık. Allah bunu bilir.

Allah hainleri sevmez, Allah zalimleri sevmez!

"—İnsanın sadakasını, zekâtını fakire verirken; fakiri bekletmesi, sadakasını geciktirmesi zulümdür" diyor bizim dinimiz, bizim peygamberimiz.

Vereceksen çarçabuk ver! Ne bekletiyorsun? Ne oyalıyorsun?

Niye yanında gezdiriyorsun fakirin hakkını? Çarçabuk ver, olsun bitsin. Bizim dinimiz böyle…

Peygamber SAS'in tavsiyesi;

"—İşçiyi çalıştırdığın zaman önceden ücretini söyle. Ve akşamleyin alnının teri kurumadan parasını eline tutuştur!"

Dinimiz böyle diyor. Sabahleyin söyleyecek, diyecek ki:

"—Ben sana yevmiye sekiz bin lira verebilirim, beş bin lira verebilirim kardeşim!"

Akşamleyin de çalıştıktan sonra, "Al paranı!" diyecek, tıkır tıkır parayı sayacak. İşin doğrusu bu…

Ama şimdiki müslümanlar öyle değil. Neden?

Hırs… Madde, para, kazanç hırsı; işçisini dolandırmayı kâr sayıyor.

Suudi Arabistan'da çalışan bir sürü kardeşim var. Aylarca çalışmışlar. Patron hâlâ parasını vermiyor. İşçi oradan dolanıyor, buradan dolanıyor, yalvarıyor, yakarıyor, perişan oluyor. Vermiyor parayı. İslâm'ın neresinde var böyle bir şey?!

Yok! Yok ama yapıyorlar!

Onun için gözünü açması gerekir insanın. Kaşla göz arasında kese kâğıdının içine neler sokuştururlar, malın hilelisini satarlar.

Bir pabuç alırsın; bir yağmurda bir bakarsın darmadağın dağıldı. Allah Allah… Bir kumaş alırsın bakarsın, bin bir türlü, aklına hayaline gelmeyen hile. Sac alırsın, demir alırsın… Bakarsın baskülün tartısı yanlış…

Ölçüde tartıda hile yapmak, ölçüde hile yapmak, Kur'ân-ı Kerîm'de ayrı, hakkında sûre olan bir büyük günah:

وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ إِذَا
كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ لاَ يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ (المطففين:١-٥)

(*Veylün li'l-mutaffifîn. Ellezîne izektâlû ale'n-nâsi yestevfûne. Ve izâ kâlûhüm ev vezenûhüm yuhsirûn.E lâ yezunnû ülâike ennehüm*

meb'ûsûn. Li yevmin azîm.) [Eksik ölçüp noksan yapan hilekârlara yazıklar olsun! Onlar insanlardan alırken ölçüp tarttıklarında tam, onlara vermek için ölçüp tarttıklarında ise eksik ölçer ve tartarlar. Onlar düşünmezler mi ki, tekrar diriltilecekler! Büyük bir günde…] (Mutaffifîn, 83/1-5)

"—Bu adamlar yarın büyük, dehşetli, ulu bir günde ba's olunup da hesaba çekileceklerine kàni değiller mi? Utanmıyorlar mı, Allah'ın hesabından korkmuyorlar mı?" diye Kur'ân-ı Kerîm onlara bildiriyor.

Onun için muhterem kardeşlerim; ticaret serbesttir. Serbest, güzel… Helâl ticaretimizi harama döndürtmeyelim. Haramla beslenmeyelim. Haramla ailemizi, ailemizin ahiretini berbat etmeyelim. O masum çocuklara, o zavallı hanımcağıza haramı yedir, yedir, yedir; ondan sonra çocuğundan hayır bekle, hanımından hayır bekle... Olmaz! Helâl lokma her şeyin başı oluyor.

Ayrıca bir gayrimüslim, memleketimizi sevmeyen herhangi bir kimse gelip burada bir çalışma yaptığı zaman, ölü işlere yatırım yapar. Biz de bizi diriltecek, canlandıracak, öteki milletlerin yanında itibar sahibi yapacak, güçlendirecek, kuvvetlendirecek şeyler yapmalıyız.

Şahsen ben, şöyle bir kazanç kapısı düşüneceği zaman müslümanın, yaptığı işin bir işe yarayıp yaramadığına bakmasını da tercih ederim. Öyle bir şey yapmalı ki, faydası olmalı; memlekete, müslümana faydası olmalı.

İşte böyle olmazsa, bu şartlara riayet edilmezse, yalanla dolanla ticaret yapılırsa; o kimseler fâsık, fâcir, zalim, günahkâr olur; kıyamet gününde o zümre arasında haşrolunur.

Ne yapması lazım? Allah'tan korkması lazım! İyi insan olması, doğruyu söylemesi, yalan dolan etmemesi lazım!

Tüccar alışverişine dikkat edecek, işçi işine dikkat edecek. İş saatlerine uymuyor; kendisine işveren şahıs, ortadan kaybolduğu zaman, işte kaytarıyor. Başında kamçılı ustabaşı bulunduğu zaman iyi çalışıyor, bulunmadığı zaman iş yapmıyor; yan gelip yatıyor. Ağacın altında yan gelip yatıyor.

Ah karşıdan patron geliyor, hemen kalkıyor, bir şeyler yapıyor

filan görünüyor. Patron dışarıya çıktığı zaman atölyede ses seda kesiliyor, patron kapıdan girdiği zaman tangır tungur, tangır tungur faaliyet gene başlıyor... Bunların hepsi yanlış... O zaman o işçi de parasını hak etmemiş oluyor.

Memur oturmuş masasına, spor toto dolduruyor. Dışarıda adam içeri girecek;

"—Toplantı var." diyor.

Ne toplantısı? Üç tanesi bir araya gelmiş kahve höpürdetiyor, gazete mütalaa ediyor.

"—Toplantı var! Müdür beyin yanına girmeyin toplantı var!"

Ne toplantısı?

Onun için kazancın helal olması erliğin, erkekliğin, Müslümanlığın, şanındandır… En güzeli tabii insanın elinin emeği, alnının teri ile kazandığıdır. Parayı helâl ettirmeye hepimiz dikkat edelim.

Helâl para ile beslenmeye gayret edelim. Çünkü haram yersek; haramla beslenen teni ancak cehennem ateşi paklar, o kadar! Cehennemde yanmadıktan sonra o haramın tesiri ile meydana gelmiş olan vücut temizlenmez. Ancak öyle temizlenir!

Allah hepimizi dürüst eylesin. Yani bu ticaret konularında dürüst eylesin. İdarecileri de ıslah eylesin!

Bir de gizli haksızlıklar var şimdi.

"—Gizli haksızlık ne?"

İşçiler oturuyorlar; kavga, gürültü, pazarlık, grev, lokavt, bilmem ne filan… Toplu sözleşme yapıyorlar. Tarafeyn masaya oturuyor, imzaları çakıyor şunu bunu. Ondan sonra hop bir zam, bir zam, bir zam daha, bir zam daha...

Zammın tesiri ile alınacak ücretin şeyi sıfıra iniyor. Enflasyon dolayısıyla yine ücretler enflasyonun altında kalmış oluyor. "Eskiden bir maaşla, bir yevmiye ile şu kadar et alabilirdim, şu kadar ekmek alabilirdim, bu kadar bilmem ne alabilirdim." derken; şimdi bakıyorsun, alamıyorsun.

Şimdi, ben âcizane emekli oldum. Ankara'daki evi kiraya verdik. İlk kiraya verdiğimiz zaman, onunla bir altın alınıyordu, şimdi yarım altın almaya doğru inecek, belki dörtte bir altına inecek… Yani dostlar alışverişte görsün.

Bu da memleketin umumî haksızlığı! Yani değer birimleri kaypak, birileri bu işten istifade ediyor, büyük kalabalıklar da mağdur oluyor. Kim mağdur oluyor, kimden alacak hakkı; belli değil!

Büyük şirketlere bakıyorsun, çok büyük tröstlere bilmem nelere bakıyorsun, sermayeyi çok güzel arttırmışlar. İyi kâr etmişler.

"—Onlar kâr etti, millet ne oldu?"

Milletin anası ağladı, babası ağladı, mezarda kemikleri sızladı, evde çocuğu aç kaldı, açık kaldı... İşçi verem oldu, kan kustu, sakat oldu, çoluk çocuk cılız oldu, hasta oldu, bakımsız oldu. Sokaklar çamurlu kaldı, evlerimiz perişan, işçilerimizin dokuz-on onbir nüfuslu bir aile, iki gözlü bir evde filan… Böyle gidiyor. Bu da sosyal haksızlık, bu da bir başka türlü haksızlık!

Ne yapacağız? Topluca, bütün kardeşlerimizin huzuru, rahatı, temizliği için, maddî mânevî ihtiyaçlarının karşılanması için insaflı olacağız, çalışacağız. Bu haksızlıkları yok etmeye çalışacağız.

Niye bütün kardeşlerimizin asgarî bir geçim hakkı olmasın? Niye daha güzel bir evi olmasın?

Almanya'da şimdi hangi eve gidersen, sıcak su var. Ganî; şarıl şarıl sıcak su var. İşçisinin evinde de var. Niye Türkiye'de benim kardeşlerimin evinde olmasın?

İçme suyu yok. Öyle köyler var ki içme suyu yok. Kuyularda, sarnıçlarda kurtlanmış suları içiyorlar. Onun çaresini bulmalıyız. Çamurdan, çamur banyosu yapıyoruz her gün. Dizlerimize kadar, dizlerimizden yukarıya balıkçı çizmesi geçirmedikten sonra, şey yapmak mümkün değil. Her taraf çamur…

E modern bir devlet kurduk, hani nerde? Yıllar yılı yapmamışız. Yeni yeni mahalleler… Hani? Yol yok, iz yok, araba batar, tekeri çıkmaz, önüne hadi taş koy, kürekleri getir, bilmem neyi getir, çektiriciyi getir… Yeni yeni mahalleler…

Yirminci Yüzyıl'da çamur mahalle yapılır mı?!

Düzensiz, karmaşık, perişan, sefil… İnsanın yüreği sızlıyor sosyal bakımdan...

Şimdi Türk parasının değeri Amerikan dolarının karşısında tepetaklak! Alman markının karşısında kurşun gibi aşağıya gidiyor! Suyun içine atılmış kurşun gibi aşağıya gidiyor… Benim

hakikî yüz liram Alman parasının yanında üç kuruş değerinde.

Olmaz! Keratalardan mal almam, şeyime dikkat ederim, paramı para ettiririm. Benim kendi memleketimde etim de sütüm de ekmeğim de bana yeter. Oradan alacağım şeylere bir set koyarım. "İstememem senin teybini, istememem senin şununu bununu, lüks eşyanı" derim. Oradan ticaretimi azaltırım. Kendimin ihtiyaç maddesi olan şeyleri çoğaltırım. Kendim yaparım.

Şimdi Almanın tüccarı, ustabaşı, bilmem nesi, beyler paşalar gibi yaşıyor; neden?

Biz onun malını aldığımız için! Satamazsa, bak, nasıl kıvrım kıvrım kıvranır. Bunlar da ekonominin başka tarafları.

Bunu da münevver, ekonomist, idareci düşünecek. Acıyacak millete, acıyacak ümmete; onun mağdur olmaması, rahat etmesi, çocuğunun ekmek yemesi, ekmeğin yanında et yemesi, meyve yemesi için çare düşünecek.

Bunun için de hepimiz çalışacağız. Bir dairenin başında, tarım bakanlığında, ticaret bakanlığında, bilmem nerde; böyle aşk ile şevk ile çalışacağız. "Çünkü benim yaptığım şu hayırlı şeyden şu kadar insan istifade edecek!" diyeceğiz. Dışarıya bir şey kaçırmamaya çalışacağız.

"—Devleti dolandırırım, nasıl olsa devlet müslüman devlet değil!"

Böyle diyor mesela.

"—Dolandırırım, şu kadar haksız kazanç elde ederim!"

Edersin ama elli beş milyonu dolandırmış oluyorsun; elli beş milyon davacı kazanıyorsun. Rûz-i mahşerde elli beş milyon karşısına gelecek; "Bunlar hazineden haksız yere şu kadar parayı çaldılar, çırptılar, şu haksız iktisabı yaptılar" diyecek. Yetimi, dulu, şusu busu; onu isteyecek.

O bakımdan, bu meselelere de önem vermeliyiz. Bu meselelere de bastırmalıyız. Bu meseleleri de idarecilerimize hatırlatmalıyız. Bu meseleleri de onlardan istemeliyiz.

Birbirimize bir düşürüyorlar bizi, bir kızıştırıyorlar, ondan sonra atı alan Üsküdar'a geçiyor. Yorgan gitti, kavga bitti. Nasreddin Hoca'nın fıkrası gibi...

Aşağıda bakmış iki kişi kavga ediyor. "Dur bakayım!" ne

diyorlar filan diye geceleyin üşümemek için, biraz da geceliğini göstermemek için herhalde, yorgana bürünmüş, alt kapıya gitmiş. Kavga edenler yanına gelmişler, gelmişler, yorganı bir çekmişler, pır... Hoca arkalarından koca göbeği ile koşamamış bile, bakmış kalmış. Yorgan gitmiş, kavga bitmiş. Öyle oluyor.

O bakımdan ehl-i insaf, yani şurasında, kalbinde insafı olan, elinde adalet terazisi olan herkes, müslüman kardeşlerinin, fakir halkımızın, zavallı mazlumların, tahsilsizlerin, hakkını koruyamayanların, mazlumların hakkını korumakta gayret gösterecek.

Haksız iktisap; onu yalandırarak bunu dolandırarak, kazanç sağlamayacak. Kazanç temiz olmalı, pırıl pırıl olmalı, sâfî olmalı ki, insan yediği zaman onun bereketini görsün.

"—Hocam tesbih çekiyorum, çekiyorum, bir feyiz alamıyorum."

Lokman nasıl? Yediğin lokma nasıl? İyi mi kötü mü, haram mı helal mi?

Günlük yaşayışın nasıl? Sabahtan akşama harama bakarsan, akşam tesbih çekerken lezzet alınır mı? Alınmaz!

Günahlara daldığı sırada Allah insanın ilk başta ibadete olan zevkini, bağlılığını, meylini alır elinden! Şeytanın tuzağına düşmek için ilk şey bu. İbadeti sevmez, camiye gelmeyi sevmez, hadisi sevmez, hocayı sevmez, tefsiri sevmez, Kur'an okumayı istemez.

Bucak bucak kaçar belâsını bulmak üzere. Yolunu tutturmuş, az sonra belâsını bulacak demek o. En büyük felaket!

O bakımdan Allah bize helâl kazanç nasib eylesin. Doğru bir dil, doğru, iyi bir kalp nasib eylesin… Böyle bu gibi şeylere düşmememizi nasib eylesin…

b. Ey Hanımlar, Zekâtınızı Verin!

Bu ikinci hadîs-i şerif de kadınlara ait geldi.

Peygamber SAS Efendimiz, görüyorsunuz hiç kimseye hakkı söylemekten geri durmuyor. Dosdoğru söylüyor. "Ey tüccarlar, doğru olun, doğru olmazsanız, şu zümreden haşr olursunuz!" diyor. Sıra geldi kadınlara…

Kadınlara da ne buyurmuş:[115]

يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ ، تَصَدَّقْنَ وَلَوْ مِنْ حُلِيِّكُنَّ ، فَإِنَّكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ جَهَنَّمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (حم. ت. ن . ك . حب . عن زينب امرأة عبد الله بن مسعود ؛ طب. عن جمرة بنت قحافة)

RE. 501/9 (*Yâ ma'şere'n-nisâi, tesaddakne ve lev huliyyikünne, feinnekünne eksere ehli cehenenneme yevme'l-kıyâmeti.*)

(*Yâ ma'şere'n-nisâi*) "Ey kadınlar topluluğu, ey hanımlar topluluğu! (*Tesaddakne*) Zekâtınızı, sadakanızı verin!" Kadının da zekâtı, sadakası var. (*Ve lev huliyyikünne*) "Süs, ziynet eşyalarınızdan da olsa, borcunuz olan sadakayı, yani zekâtı ve hayr ü hasenâtı yapın!" Yapması lazım kadınların da…

Yapmazlarsa: (*Feinnekünne eksere ehli cehenenneme yevme'l-kıyâmeti*) "Çünkü sizler, kıyamet günü cehennem ehlinin ekseriyetini teşkil ediyorsunuz!"

Cehennem ahalisi kimlerdir? Gösterildi Peygamber Efendimiz'e: Ekseriya kadınlardır.

Neden? Süslenir, taranır, donanır, boyanır, Paris'ten gelen parfümleri sürünür. Geçtiği yerden on dakika sonra geçsen buradan bir kadın geçmiş, anlarsın. Tazı olmaya lüzum yok. Yani gayet güzel, kokusu kalır orada. Kim bilir kaç paraya alırlar o kokuları, bilmem neleri.

Tırnaklar uzanır, iyi görünsün diye boyanır, dudaklar boyanır, kirpikler takılır, şuradan sürme, buradan çekme, oradan kıvırma; allıklar, üstüne pudralar, gece kremleri, gündüz kremleri; dışarı

---

[115] Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.32, no:575; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.363, no:27093; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.V, s.375, no:3211; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.380, no:9200; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.77, no:5144; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.260, no:7; İbn-i bî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.260, no:250; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XV, s.352, no:3448; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.645, no:8784; Abdullah ibn-i Mes'ud'un hanımı Zeyneb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.395, no:45077; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.422, no:26339.

çıkarken, şöyle berberde altı aylık ondülasyon permalar bilmem neler…

“—Eee! Ne oluyor?”

Cehennem hazırlığı! Cehennem hazırlığı!

“—Neden?”

O süsleri başka erkekler kendisine baksın diye yapıyor.

Eteğin kenarı yırtmaçlı, çorap gayet ince olacak.

“—Etme hatun, şu kalın çorabı giy.”

“—Ayıplarlar. İnce olacak. Öyle kötü bacağı bile, giydiği zaman iyi gösteren cinsten olacak.”

Ondan sonra ne şeytanlıklar bulurlar? Ne modalar çıkartırlar? Neresini güzel gösterelim, nasıl gösterelim?

Ön yüzünden bakarsın, giyim gibi, arka yüzünden bakarsın belinden aşağısına kadar boş; yukarıdan bakarsın bir türlü, aşağıdan bakarsın bir türlü…

Yaz demezler, kış demezler. Kışın bir moda çıkar, mini etek; dizleri mosmor, kadınlar mini etekle gezer. Bir babayiğit çıkıp da, “Kış gününde ben üşüyorum, şunu kapatayım!” diyemez.

Neden? Moda üstatları; “Bu sene kısa etek modadır!” dedikleri, buyurdukları için kısa etek giymek zorunda…Dizleri morarsa, romatizma olsa da, akşamleyin eve vardığı zaman hapları yutsa da kısa giyecek!

Uzun giymiş kadın, başını da örtmüş, maksi manto modası zamanında. Yanından geçenler bakıyorlar, ben de duyuyorum.

Diyor ki;

“—Moda olan mantoyu giymiş, maksi manto. Tamam, uzun. Ama başını niye örtmüş?”

Çünkü, modada bir yeri örtse bile maksat tesettür için örtünmek olmadığından, öbür tarafı illa açacak. Eteği uzun olsa bile, cırt bu tarafa kadar yırtmaçlı olacak ki, onun Allah korkusundan örtündüğü sanılmasın! Kıyafetinin şeytanî olduğu anlaşılsın diye kenarından ille yırtmacı olacak.

Ne hileler, ne oyunlar...

Avrupa’nın, Paris’in, İtalya’nın, Almanya’nın Byers modeleri, Burada modeleri; hepsi bu iş için çalışır. Aklı başında bir insan da çıkıp da, “Benim dinimin, inancımın gereği olan örtünme şu

şekildir, şu tarzda giyinirim!" diyecek olsa; herkes yorgun öküzün sabana baktığı gibi bakar ona…

"—Bu ne böyle öcü gibi?"

Gazeteler de aleyhine yazar, "Öcü gibi" diye. Ondan sonra genç kız da örtünmeye utanır, başını örtmeye utanır. Allah'tan utanmaz, arkadaşlarından utanır. Azabından korkmaz Allah'ın, başkaları ayıplayacak diye korkar.

Onun için, ekseriya cehennem ahalisi kadınlardan olacak. Öyle olacağını Peygamber Efendimiz'e Allah göstermiş celle celâlüh.

"—Cehennem bana gösterildi, bir de baktım ki; cehennem ehlinin, ahalisinin çoğunluğu kadınlar!" buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Pekiyi, cehenneme düşmemek için ne yapması lâzım? İnsanın iyi müslüman olması lâzım! Farz olan ibadetlerini yapması lazım. Burada hangisini söylemiş; zekât vazifesini söylemiş.

Zekâtınızı verin, sadakanızı verin. Ziynet eşyalarınızı bozdurmak suretiyle de olsa verin. Çünkü belli bir seviyenin üstüne ulaşmış, zenginleşmiş olan bir kadının da ziynet eşyalarından dolayı, kendi malıdır, ona da zekât vermesi lazım.

"—Bilezikleri koluna takıyor takıyor; hiç zekât vermiyor."

"—Olmaz! Hesaplayacak altınını, gümüşünü; onun zekâtını verecek."

Eğer öyle yapmazsa ahirette hesabı var, azabı var. Onu hatırlatıyor Peygamber Efendimiz. Sevdiği için, ümmetinin selâmetini istediği için, vazifesi ihtar etmek, duyurmak, bildirmek olduğu için bildiriyor. Yapan kurtulur. Yapmayan kendisi bilir.

Yapacak tabii. Herkesin yapması lâzım geliyor.

Tabii burada şimdi, kadınlara hitap oldu diye, erkekler böyle yapmasın mânâsını hiç kimse çıkartmamıştır inşâallah. Yani "Ey kadınlar topluluğu siz zekâtınızı, sadakanızı verin; cehennem ehlinin ekseriyeti kadınlar olacak" diye de;

"—Tamam, biz erkekler kurtulduk!" diyemez erkekler.

Erkek de zenginse o da sadakasını verecek, zekâtını verecek, o da Allah'ın emirlerini tutacak, gayrete gelecek.

c. Ehl-i Kitaba Muhalefet Edin!

Diğer hadîs-i şerif… Ebû Ümâme Hazretleri'nden bir hadîs-i şerif… Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:[116]

يَا مَعْشَرَ الأَنْصَارِ، حَمِّرُوا، وَصَفِّرُوا، وَخَالِفُوا أَهْلَ الْكِتَابِ؛ تَسَرْوَلُوا، وَائْتَزِرُوا، وَخَالِفُوا أَهْلَ الْكِتَابِ؛ تَخَفَّفُوا، وَانْتَعِلُوا، وَخَالِفُوا أَهْلَ الْكِتَابِ؛ قُصُّوا سِبَالَكُمْ، وَوَفِّرُوا عَثَانِينَكُمْ، وَخَالِفُوا أَهْلَ الْكِتَابِ (حم. طب. ض. عن أبى أمامة)

---

[116] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.264, no:22337; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.VIII, s.236, no:7924; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.214, no:6405; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.230, no:8576;

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.658, no:17257: *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.401, no:26297.

RE. 501/10 (*Yâ ma'şere'l-ensâri, hammirû, ve saffirû, ve hâlifû ehle'l-kitâb; teservelû, ve'tezirû, ve hâlifû ehle'l-kitâb; tehaffefû, ve'nteilû, ve hâlifû ehle'l-kitâb; kussû sübâleküm, ve veffirû usânîneküm, ve hâlifû ehle'l-kitâb*.)

(*Yâ ma'şere'l-ensâr*) "Ey ensar topluluğu!"

Ensar ne demek? Peygamber SAS Hazretleri'nin sahabelerinin Medineli olanlarına Ensar denir.

Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'ye hicret ettiği zaman, hicreti emir de etti. Sahâbe-i kirâm yerlerini yurtlarını terk ettiler. Mekkeli olan bile terk etti, gitti. Hicret etti, Medine'ye gitti. Hicret edenlere ne denildi: Muhacirler, muhacir... Hicret ettiği için büyük sevap kazandı.

Neden? Allah emretti, Rasûlüllah emretti; "Küfrün olduğu yere gitmeyeceğiz, İslâm'ın olduğu yere gideceğiz" diye oraya toplaştıkları, emir öyle olduğu için, o hicretlerinden dolayı büyük sevap ve mertebe kazandılar muhacirler.

O muhacirler evini sırtında götüremezdi ki... Malını götüremezdi ki kamyona yüklesin götürsün. Müşrikler bırakmazlardı ki...

Kesesini yanına almış Süheyb-i Rûmî Hazretleri; parasını yani. Kazancını yanına almış, giderken peşine bir düştüler: Bir sürü ayak takımı, edepsiz, baktı ki bir kalabalık arkasından geliyor, siperlendi bir yere, okunu eline aldı, seslendi;

"—Bana bakın, ne istiyorsunuz siz benden?"

Dediler ki:

"—Yâ Süheyb sen bizim aramıza geldin, burada çalıştın, para kazandın." Sanatkârdı kendisi, elinin hünerleri vardı. "Şimdi paraları toplamışsın, bizden kazandığın paraları aldın gidiyorsun!"

Peygamber Efendimiz'in yanına doğru, Medine'ye doğru gidecek.

"—Öyle şey olur mu? Paralarımızı aldın gidiyorsun!"

Paralar onların değil, yani kâfirin mantığına bak. Öteki elinin emeği ile iş yaptığı için kazanmış ama ona bile göz dikiyor. Hain, insafsız.

"—Sizin istediğiniz para mı?" dedi, savurdu attı keseyi, savurdu attı paraları. "Alın!" dedi.

Onlar hemen saldırdılar paraya. O da yürüdü geldi Medine-i

Münevvere'ye… Parayı filan bıraktı.

Peygamber SAS Efendimiz ne buyurdu?

"—Süheyb kazandı, Süheyb kazandı, Süheyb kazandı!" buyurdu.

Evet, paralar gitti; ama Allah yolunda gitti. Peygamber Efendimiz'e kavuştu, Peygamber Efendimiz'in yanına geldi, hicret etti ya... Yoksa ötekiler hicrete müsaade etmezlerdi. Oklarını, kılıçlarını almışlardı; saldırırlardı.

Evet, Süheyb-i Rûmî Hazretleri de ok atmakta mahirdi, üç beşini haklardı ama: O kalabalığa dayanamazdı. Sonunda orada şehid olurdu yani hicret edecekken. Parayı verdi. İmanını, canını selâmetle Medine-i Münevvere'ye attı, getirdi.

O zaman ne olmuş oluyor?

"—Süheyb kazandı!" dedi Peygamber Efendimiz; elbette Süheyl kazandı.

Ne olacak fâni dünyanın parası pulu? Onu bile taşıttırmadılar. Peki, malı mülkü? Hiç taşıttırmazlardı. Kolay taşınabilen parayı bile taşıttırmayanlar müsaade etmezlerdi. Çünkü küstahtı, haksızdı, zalimdi, gaddardı Mekke'nin ehli olanlar!

Tabii Medine'ye gelenler Mekke'de zengin bile olsa, Medine'de fakir düştü. Mekke-i Mükerreme'de evi, barkı, konağı bile olsa; Medine-i Münevvere'de kaldı evsiz, yurtsuz, barksız... Onlara Medine'nin ahalisi kucak açtı. Onlar zaten davet etmişlerdi Rasûlüllah Efendimiz'i, onlar yardımcı oldular.

Onun için, *Ensar* ne demek? Yardımcılar demek.

Ötekiler muhacir, bunlar ensar. Yani o muhacirlerin elinden tuttular, desteklediler, yardım ettiler; mal verdiler, ev verdiler, barındırdılar. Allah'ın rızasını kazandılar. Allah'ın Kur'ân-ı Kerîm'deki methine mazhar oldular.

Âyet-i kerîmelerde Allah-u Teàlâ Hazretleri ensarın bu misafirperverliğini, bu bağrına basma işlemini, bu kardeşlerini kollama işlemini, fevkalâde metheyledi. Onun için *Ensar* adını alıyor.

O ensara, Medine ahalisine Peygamber Efendimiz SAS ne buyurmuş bu hadîs-i şerifte?

"—Ey Ensâr topluluğu! (*Hammirû ve saffirû*) Kınalayın

sakallarınızı, sarı renge boyayın, kırmızı renge boyayın! (*Ve hâlifû ehle'l-kitâb*) Ehl-i Kitab'a muhalefet edin!"

Peygamber SAS Hazretleri'nin hadîs-i şeriflerinde beyaz sakalı boyama tavsiyesi var. Birçok hadîs-i şeriflerde bu tavsiye var. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in yaşlı babasını getirmişler, böyle bembeyaz. Hz. Ebû Bekir Efendimiz'e de babasının sakalını boyamasını emretmiş Peygamber Efendimiz.

Kendisi boyamamış, çünkü boyamaya ihtiyacı yoktu. Sakalı ekseriyetle siyahtı. Birkaç tane, sayılı, yirmiden az beyaz teli vardı sakalında… Ama beyazlaşmış olan sakalların kınalanmasını, boyanmasını tavsiye ediyor.

Siyaha boyamak doğru değil. Ancak gazilerin, düşmanların karşısında genç ve heybetli görünmesi için siyaha boyaması oluyor. Aksi takdirde doğru değil. Ama kınalamak, boyamak tavsiye edilmiştir hadîs-i şerifte. Burada da o tavsiye ile karşılaşıyoruz.

(*Hammirû*) "Kırmızılaştırın sakallarınızı! Yani kınalayın. (*Ve saffirû*) Sarılaştırın! Yani o, işte keten denilen şeyle o renge boyattırın sakallarınızı. (*Ve hàlifû ehle'l-kitâb*) Böylece Ehl-i Kitab'a aykırı davranın, muhalefet edin, onlardan farklı olun, onlar gibi yapmayın!" diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Fırsat gelmişken belirteyim ki biz müslümanlar; her şeyimiz kendimize öz, hâlis, kendi şahsiyeti olan insanlarız. Giyimimiz, kuşamımız, örfümüz, âdetimiz, âdâb-ı muaşeretimiz, düğünümüz, evlenmemiz, selamlaşmamız, oturmamız kalkmamız, bir meclise girmemiz çıkmamız, ticaretimiz… Her şeyimiz başkadır.

Nasıldır yani? Allah'ın istediği gibidir, Rasûlüllah'ın istediği gibidir. Ehl-i Kitab'ın da daha başka türlü. Onlar da örfleri, âdetleri nasılsa başka türlü yol tutturmuşlar. Bize onlara uymak yasak! Allah yasak etmiş.

(*Hàlifû ehle'l-kitâb*) "Ehl-i Kitab'a muhalefet edin, onlara aykırı gidin; onların yaptığı gibi yapmayın!" diyor Peygamber Efendimiz burada da.

Dikkat edin bak daha kaç şeyi söyleyecek; "Sakallarınızı boyayın" diyor. Onlar demek ki boyamıyorlarmış. Böyle koca sakallarla... Şimdi de görüyorsunuz böyle en büyük papazlarının,

patriklerinin sakalları tâ aşağılara kadar, kocaman ve beyaz…

Öyle değil! Boyanacak; Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi bu… (*Ve hàlifû ehle'l-kitâb*) "Ehl-i Kitab'a muhalefet edin! Aykırı gidin!"

(*Teservelû*) "Şalvar giyin, altlık giyin, alt şalvarı giyin; (*ve'ttezirû*) ve üstünüze gömlek giyinin! (*Ve hàlifû ehle'l-kitâb*) Ehl-i Kitab'a muhalefet edin!"

Onlar şöyle bir örtüyü fırt, dolarlardı. Romalıların kıyafetlerini filan biliyorsunuz. Yani muhtelif vesilelerle görmüşsünüzdür tarihî kıyafetlerini. Bir örtü, oturdukları kalktıkları zaman orası burası görünürdü, açılabilirdi. Onun için, biz tesettürlü bir kavim, tesettürlü, hayâlı bir ümmet olduğumuz için biz oramızı buramızı göstermeyiz.

Adamlar böyle bir karışçık bir şeyi mayo diye giyerler. But, karın, diz, göbek, uyluk, göğüs meydanda… Çıkarlar, pazu şişirirler, halter kaldırırlar, bilmem ne; vücut güzelliği…

Biz öyle yapmayız. Bizim vücudumuzun, erkeğin göbekten dize kadar kısmı haramdır. Orasını göstermeyecek; örteriz biz, kapatırız. Ondan sonra; iyi örtünmesi için Peygamber Efendimiz ne diyor:

"—Şalvar giyin, altınıza don giyinin yani ve üstünüze gömlek giyinin, sadece öyle bir örtü bürünmekle, Ehl-i Kitab'ın o zaman yaptığı gibi, giyindiği gibi sadece bir bornoz sarınır gibi, sadece bir hamam peştamalı sarınır gibi gezmek suretiyle yapmayın! Onlar gibi yapmayın, onlara muhalefet edin!"

"—Neden?"

Biz tesettürlü, hayâlı, edepli, ahlâklı bir kavmiz.

"—Nerede kaldı şimdi?"

Masal gibi kitaplarda kaldı. Sen hele bir yaz gelsin de gör! Şimdi hava soğuk olduğu için millet paltosunu giymiş. Kadınlar da giymiş, başlarını da örtmüş ama hele bir yaz gelsin de gör, bir Ege tarafına git, bir Antalya taraflarında dolaş; alimallah, anadan babadan doğma, üryan dolaşıyorlar. Anadan babadan doğduğu gibi küçük çocuğun, üryan dolaşıyor.

Bizim arkadaşlar görmüş. Bizim Alanya'ya bir seyahatimiz oldu; ben görmedim. Arabada, benim arkamda oturanlar görmüşler. Diyor ki;

“—Herhalde bir aile idi. Tam takım. Yani baba, ana ve çocuklar üryandı!”

Alanya yolunda, Antalya’dan Alanya yolunda.

“—Neden?”

Hava sıcak, yan taraf deniz… Artık mayoya filan gerek duymuyorlar.

Şimdi milleti nasıl alıştırıyorlar?

19. Yüzyıl’ın başında Avrupa plajlarındaki kıyafetleri arşivlerden çıkartıp bakacak olursanız, dantelli, fırfırlı, kollu, bacaklı; mayolar öyle başladı. Denize girerken ilk önce kollu, bizim iç fanilaları gibi, kollu fanilalar gibi, diz altına kadar… Kadınların da fırfırlı, bilmem neli kıyafetler filan… Böyle görürüsünüz.

Sonra bunlar yavaş yavaş kısaldı. Kollar kısaldı, bacaklar kısaldı, yukarıya çıktı. Ondan sonra göğüsle karın arasındaki kısım açıldı. Ondan sonra bunlar da küçültüldü. Ondan sonra bikiniler çıktı. Ondan sonra yokini çıktı.

Yokini ne demek?

“—Üst tarafı yok” demek. Bu sefer üst tarafı yoklar çıktı.

O da az geldi azgınlara! Bu sefer alt taraf yoklar çıktı. Ve onların memleketinden bizim memlekete bulaştı!

Biz daha çok para kazanacağız diye memleketimizin en güzel koylarını, körfezlerini turizm belâsına, çıplaklar kulüplerine kiraladık! Para yetmiyor çünkü! Zıkkımlanacağız ya! Zıkkımlanmak için para yetmediğinden, memleketimizin en güzel yerlerini turistlere verdiler.

"—Müşteri velinimetimdir." deniliyor ya. Yani dükkânlarda yazar: 'Müşteri benim velinimetimdir. Onun sayesinde geçimimi sağlıyorum.' diye.

Şimdi en büyük hüner, turistin pabucunun altını yalamak! Pabucu varsa… Ekseriyeti baldırı çıplak ama markı cebine koydu mu, bir tane mark; 735 lira! 765 lira!

Adam bir tane marka orada bir otobüsle iki durak gidip iniyor ancak. Bizim memlekette her şeyi yapıyor. On mark oldu mu 7000 küsur lira! Buraya geldi mi bedava, sahipsiz bir memlekete gelmiş gibi oluyor. Koyuyor markları cebine, geliyor.

Biz de turist gelecek, döviz gelecek diye davulla, zurnayla seviniyoruz. Eskiden davulla zurnayla hacca uğurlardık, bir de erlerimizi askere uğurlardık. Askerlik vazifesini yapacak, cenge gidiyor, düşmanla savaşacak diye.

Şimdi adamlar gelecek diye en güzel yerleri verdik. Bir de oralara tel örgü çekmişler adamlar şimdi. Tel örgünün üstüne de yazmışlar, öyle dokundu ki bana:

(*Keep out*) "Uzakta dur, yaklaşma! Yakarım ha!" gibi.

Ne yapacaksa? Yani tel örgüye bile yaklaşmak yok.

Antalya'da gittik; İstiklâl Harbi'nin gazisi bir arkadaşımızın babası, burasında istiklâl madalyası, orada yapılan bir merasime kapıdan sokmamışlar içeriye. Bu memleketi kurtarmış adam, bu memlekette, kendi memleketinde öbür tarafa gidememiş.

Bu şaşkınlıktan bakalım ne zaman kurtulacağız? Ne oyunlar dönüyor, bakalım bunlardan ne zaman kurtulacağız? Allah akıl fikir versin!

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor, biz ne yapıyoruz?

Bir de Müslümanlığı kimseye bırakmaz, bana da bırakmaz! Size de bırakmaz. Bana da ne der:

"—Dar kafalı!" der.

Ama Peygamber Efendimiz'e ne diyecek bilmem!

"—Şalvar giyin, gömlek giyin, Ehl-i Kitab'a muhalefet edin!" diye emrediyor Peygamber Efendimiz. Ona da mı "dar kafalı" diyecek?

Müslümansa, insafı varsa ona da öyle der mi, diyebilir mi? Derse ne olur? Kâfir olur! Peygamber Efendimiz böyle demişken ona muhalefet ederse, sünnete muhalefetten bile kâfir olur. Dinden, imandan çıkar gider!

Allah bizi Peygamber Efendimiz'in yolundan, izinden, şefaatinden ayırmasın…

(*Tehaffefû, ve'nteilû*) "Mest giyin, pabuç giyin, şıpıdık terlik giyin! Yani ayaklarınız çıplak olmasın." diyor Peygamber Efendimiz. "Mest giyin veyahut na'lin giyin! (*Ve hàlifû ehle'l-kitâb*) Ehl-i Kitab'a muhalefet edin!"

Demek ki, onlar baldırı çıplak dolaşıyorlarmış o zaman. "Onlara muhalefet edin!" buyuruyor.

Şimdi adamlar tam baldırı çıplak dolaşıyor. Meşinden bir don giymiş, dizinden iki karış yukarıda. Yağlı pehlivanlar vardı eskiden, kispetlerini yağlarlardı. Yağın içinde girip her taraflarını yağlarlardı, Kırkpınar güreşlerinde… Güreşmek için. Onlar gibi giydiği şey, poposundaki şey pırıl pırıl yağlı, geziyor.

Bizim millet de ona heves etmiş. Kardeşlerimiz kot giyecekler. Fabrikadan çıktığı gibi giymiyorlar! Hadi bakalım al eline fırçayı, yıka babam yıka! Fırçala babam fırçala! Dizlerini yıprat beyazı çıksın, ondan sonra giyiyor.

Vallahi ben buna hiç akıl erdiremedim! Üniversite hocası oldum ama demek benim hakikaten kafam dar, hakikaten dar! Sen yeni kumaşı al, fırçalaya fırçalaya, uğraşa didine, yıprat; ondan sonra giy. Her tarafı beyazlansın… Eh, akıl!...

Allah insanı şaşırtmasın. Allah akıl nimetinden insanı mahrum etmesin. Sübhanallâh!

(*Kussû sübâleküm*) "Bıyıklarınızın uçlarını kısaltınız! (*Ve veffirû usânîneküm*) Sakallarınızı uzatınız! (*Ve hàlifû ehle'l-kitâb*) Ehl-i Kitab'a böylece muhalefet ediniz!"

Kaç defa bakın, "Ehl-i Kitab'a uymayın, ona muhalefet edin,

ondan aykırı olun!" diyor? Müslümanın ana prensibi kendi şahsiyetini korumasıdır! Sakalda da, bıyıkta da, giyimde de, kuşamda da, pabuçta da olsa kendi şahsiyetine göre giyinmesidir! Ötekisine uymamasıdır!

Kot pantolon Amerikan modası; japone kol Fransız modası; bıyık düblat bıyık, tıraş alaburus, bilmem ne… Bunun müslüman gibi olanı neresi?! Müslüman tipi nerede? Nasıl bıraktı millet?

Eski ümmetlere Allah'ın peygamberleri pırıl pırıl ahkâmı getirmişler:

"—Biz sizin Allah'ın peygamberiyiz; gönderdiği, size gönderdiği peygamberiz! Allah'ın emri şudur, budur…" diye söylemişler.

Eski ümmetler de demişler ki:

"—Sizin sözünüzle biz babamızın yolunu bırakmayız!"

Benim şimdi anlayamadığım şey, Hocamız da böyle söylerdi hutbede rahmetullahi aleyh:

"—Yahu bizim babamızın yolu güzelken, doğruyken, haklıyken, biz dışarıdan gelme modalara niye bu kadar çabuk kapıldık? Doğru yolu bırakmakta niye bu kadar vefasız olduk biz, çarçabuk hemen bırakıverdik?"

Eskiler eğri yolu bırakmakta bile bu kadar vefasızlık etmemişler. Yani, "Babam yanlış yoldaymış!" deyip doğru yola gelmekte bile nazlanmışlar. Biz doğru yolu bırakmakta, neredeyse şıkıdım şıkıdım oynayarak gideceğiz.

Onun için, Ehl-i Kitab'a muhalefet etmek ana bir fikirdir, ana fikir! Ona göre hareket edin!

Niye böyle yapıyorsun?

"—Ehl-i Kitab'a benzemeyeyim diye. Var mı bir diyeceğin?"

"—E güzel oluyor, çirkin oluyor…"

Güzellik benim nazarımda Peygamber Efendimiz'in sünnetine uymaktır!

"—O zaman beğenmezler, şöyle yapmazlar… Sen onların beğenilmeyecek her şeyini nasıl beğendin?"

Saçı sakalına karışıyor, bıyığı sakalına karışıyor. Bıyıkları dönüyor, ağzının içine giriyor. Sakalları oradan fışkırıyor, kulaklarının arasından çıkıyor.

Sen onun sakalını beğeniyorsun. Sonra bu kot pantolon

meselesine bakıyoruz, alt tarafı yırtılmış, püsküllü şeyler de var, modası da var. Yani böyle kumaşı alsan, cart, ayırsan; püskülleri, saçakları çıksa. o tarzda… Kıvırmamışlar, dikmemişler, öyle giyiyorlar. Sen onun püsküllü, yıpranmış, dar modasını beğeniyorsun, orası açık, burası bilmem ne modasını beğeniyorsun…

Hippilerin aleyhine konuşacak oldum bir yerde. Şöyle adam döndü baktı dükkânda bana:

"—Sen onların ne kadar yüksek insanlar olduğunu biliyor musun?" dedi.

"—Yaa! Ne kadar yüksekmiş?!" dedim.

"—Onların çoğu üniversiteli." dedi.

İsterse on tane üniversiteyi bitirsin! Cemiyetin dejenere olmuş tipi; nizam, kaide, ahlâk tanımıyor; mağaralarda kadınlı erkekli, hayvanlar gibi yaşamayı tercih ediyorlar. Üniversiteliymiş!

Bizim de var kaç tane üniversite diplomamız!

d. Sadaka ile Kazancınızı Temizleyin!

Peygamber SAS burada buyuruyor ki:[117]

يَا مَعْشَرَ التُّجَّارِ ، إِنَّ هٰذَا الْبَيْعَ يَحْضُرُهُ اللَّغْوُ وَالْحَلِفُ ، فَشُوبُوهُ بِالصَّدَقَةِ (حم. د. ن. ه. ك. ق. عن قيس بن أبي غرزة)

RE. 501/ (*Yâ ma'şere't-tüccâri. inne hâze'l-bey'a yahduruhu'l-lağvu ve'l-halfu, feşevvibûhu bi's-sadakati.*)

(*Yâ ma'şere't-tüccâri*) "Ey tüccarlar grubu, (*inne hâze'l-bey'a yahduruhu'l-lağvu*) bu alışverişe gereksiz, boş sözler, doğru olmayan sözler, (*ve'l-halfu*) ve yeminler karışır bazen. İstemeseniz

---

[117] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.156, no:2890; Ahmed ibn-i Hanbel *Müsned*, c,IV, s.6, no:16180; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.7, no:2141; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr,* c.XVIII, s.355, no:908; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.21, no:22637; İbn-i Kàni', *Mu'cemü's-Sahabe*, c.V, s.293, no:1391; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.126; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.90, no:1754; Kays ibn-i Ebî Gazve RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.47, no:9439.

de dikkat etseniz de karışır. (*Feşevvibûhu bi's-sadakati*) Onun için sadaka vermek suretiyle bu eksikliği, bu karışıklığı izale edin, telafi eyleyin!"

Demek ki tüccarın biraz cömert olması lazım.

e. Evlenmeye Gücü Yeten Evlensin!

Bir hadîs-i şerif-daha okuyacağım, keseceğim.

Bu da gençlere... Yani kadınlara, tüccarlara; hepsine bu hafta hadîs-i şeriften nasihat çıktı.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[118]

يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ ، مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ ، فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلْبَصَرِ ، وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ ؛ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ ، فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ ، فَإِنَّهُ لَهُ وِجَاءٌ (سعيد بن منصور ، حم. خ. م. د. ت. ن. ه. حب. عن ابن مسعود)

RE. 502/2 (*Yâ ma'şere'ş-şebâbi, meni'stetâa minkümü'l-bâete fe'l-yetezevvec, feinnehû egaddu li'l-basari, ve ahsanü'l-ferci; ve men lem yestati', fealeyhi bi's-savmi, feinnehû lehû vicâün.*)

(*Yâ ma'şere'ş-şebâbi*) "Ey gençler topluluğu, (*meni'stetâa*

---

[118] Buhàrî, *Sahih*, c.XV, s.496, no:4677; Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.173, no:2485; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.425, no:2210; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.438, no:1835; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.378, no:3592; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.296, no:8236; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.177, no:2165; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.263, no:5319; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.24; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.380, no:5476; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.6, no:3987; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.122, no:5192; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.229, no:219; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.63, no:115; Abdürrezzak, *Musannef*, c.VI, s.169, no:10380; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.184, no:1461; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.III, s.412, no:894; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.290, no:8214; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.35, no:11589; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.158, no:1193; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.272, no:44408; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.408, no:26310.

minkümü'l-bâete fe'l-yetezevvec) sizden evlenemeye güç yetirenler evlensin!"

Hoşuna gidecek, şimdi "Bu hoca iyi!" diyecekler gençler bana. "Evlenmesin!" deseydi onu okuyacaktım. Peygamber Efendimiz diyor:

"—Ey gençler, ey delikanlılar…" *Şebâb* demek; yirmi yaş civarında, ondan daha genç filan, delikanlılık çağı yani. Tıfıl, tüfûliyet zamanından büyümüş, buluğa ermiş kimseler, genç, delikanlı diyelim.

"—Ey delikanlılar sizden güç yetirenler evlensin! (*Feinnehû egaddu li'l-basari*) Çünkü bu gözü korumak için daha uygundur. (*Ve ahsanü'l-ferci*) Namusu korumak için daha koruyucu bir tedbirdir."

(*Ve men lem yestati'*) "Kim evlenmeye güç yetiremezse, (*fealeyhi bi's-savmi*) o zaman güç yetiremeyen o gençlere, o delikanlılara da oruç tutmak uygun düşer. Onlar da çok oruç tutsunlar. (*Feinnehû lehû vicâün*) "Çünkü bu oruç tutmak âdetâ bir çeşit sanki hadımlaştırma gibidir. Çünkü insanın karnı aç oldu mu şehveti sakin olur."

O zaman aklı midesinde olur:

"—Ah birazcık lokma olsa da yesem de, ah bir kızarmış et, birazcık yanında ekmek, ufacık tefecik bir piliç, içine birkaç tane pirinç kâfi, fazla istemem filan…"

Aklı fikri yemekte olur. Aklı yemekte olduğu için kötü taraflara kaymaz. Onun için, "Çok oruç tutsun!" diyor Peygamber Efendimiz öyle kimselere.

"—Ama evlenebilen evlensin! Bu, gözü korumak için daha uygundur." diyor.

Mahallenin çocukları mahallede kestirdikleri insanın camına bakarlar. Gece bakarlar, gündüz bakarlar. Köşe başında zincir çevirir. Niye çeviriyor? Karşıdaki camı gözlüyor, bekliyor. Yani maksadı karşıdaki camı gözlemek. Filancanın hizmetçisini ayartmak, falancanın kızını şey yapmak… O bakıştan daha başka kötülükler, işaretler başlıyor, işaretlerden daha kötüye gidiyor.

Böyle olmayacak!

"—Namusun korunması için, gözün şey yapılması için, harama bakmaması için evlenin!" diyor Peygamber Efendimiz. Çünkü

evlenilmezse ortaya çıkacak felâketler çok daha fazladır. Eh, genç yaşında çocuğu evlendirirsin. Tamam, evlilik de buymuş, biter. O da çoluk çocuğuna bakar. Onları büyütmekle meşgul olur, ciddi insanlar olur.

Yirmi yaşına gelir, yirmi beş yaşına gelir, askerlik yapsın, ihtisas yapsın, otuz yaşına gelir evlendirmezsin… Bir de Amerika'ya gitsin gelsin, ihtisasını tamamlasın, evlendirmezsin, otuz beş yaşında gelir, Amerika'dan otuz altı yaşında döner, gelir. Ondan sonra hadi bakalım kız arayalım, bilmem ne filan… Bakarsın adamda pek öyle evliliğe filan bir şey yok.

Neden?

Başka yollara alıştı da ondan! O vakte kadar, on iki yaşından kırk yaşına kadar yirmi sekiz yıl ne yaptı?

Günah işledi. Ondan sonra evlenecek. Onu beğenmez, bunu beğenmez, boyu 1.82 olsun… Saçları sarı olsun. Teni şöyle olsun. Ölçüleri böyle olsun. Tahsili şu olsun, bilmem nesi bu olsun… Artık sen onları kaydet deftere. Git fabrikalarda, Mahmut Paşa'da, dükkân dükkân dolaş, ara; siparişine uygun bir eş.

Olmaz! Namuslu bir kimseyi gördü mü, iyi bir aile olacak kimseyi gördü mü; evlenecek. Kız da evlenecek, erkek de evlenecek. Çarçabuk evlenecek ki iş ciddi olsun. Bu gençlerin problemi bitsin, namus meselesi ayaklar altına alınmasın, günahlar yapmasın.

Ama öyle olmuyor, evlenme gecikiyor. Bir kere üniversitenin sonuna kadar gecikiyor.

Şart mı? Hayır! Şart değil! İstersen liseden evlendirebilirsin.

"—Ama hocam, tahsili, şusu busu bilmem ne?"

Ben hiç senin lafını dinlemem bile. Peygamber Efendimiz erken evlendirmeyi tavsiye ediyor.

"—Senin paran var mı?"

"—Var."

Kendinle beraber çoluk çocuğunu da biraz geçindirebilir misin? Çocuğunu sokacağın böyle bir daire filan var mı? Evlendir. On üç yaşında evlendir, on beş yaşında evlendir, genç evlendir!

Avrupalılar şimdi buna karşılık diyorlar ki; "İnsanın en verimli çağı buluğa erip de evlenmediği, evliliğe kadar arada geçen zamandır. O zaman çok verimli olur!" Çünkü şiir yazar, saz çalar, keyif yapar, âşık olur, bilmem ne yapar… O zaman verimliymiş çağ.

O Avrupalının kafası yamuk. Bizim kafamız, bir insan on üç, on dört yaşında evlendi mi bu iş biter, ondan sonra verimli olur, ondan sonra adam olur. Ondan sonra bakarsın ciddi ciddi işine gider. Ciddi ciddi iş yapar. Ciddi Ciddi kitap yazar.

Bizim alimlerimiz hep öyle erken erken evlenmişler; ne güzel eserler yazmışlar. O problemi halletmişler, öyle bir problemleri olmamış. Günaha da girmedikleri için ilimleri de çok olmuş, hafızaları da kuvvetli olmuş.

Büyük evliyâullahtan birisi, yanında müridi, gidiyorlar yolda. Müridi bakıyor ki, karşıdan bir delikanlı geliyor; yüzü kıpkırmızı, levent gibi yakışıklı, kaşı gözü yerinde... Hocasına diyor ki:

"—Hocam. Ne dersin, Allah bu gelen delikanlıyı bu kadar vücudunu, endamını güzel yaratmış, acaba bunu ateşte yakar mı? Hem bu kadar güzel yaratmış, hem de yakar mı?"

"—Yakar elbette, yaratan o…"

İnsanının asıl güzelliği takvâsındadır! Yüzünün, kaşının, gözünün şeklinde değil! Nice yüzü gözü çapur çopur, siyah,

buruşuk, bilmem çirkin insan vardır ki, belki Allah indinde en güzel odur.

“—Allah bunu yakar mı” diye söyleyince, şöyle hocası ters ters bir bakmış yüzüne.

“—Sen ona o kadar dikkatli baktın mı?”

“—Baktım.”

“—Görürsün cezanı!” demiş.

Eve gelmiş, bakmış ki Kur’ân-ı Kerîm hıfzı zayıflamış, hafızası. Hatırlayamıyor âyetleri ve saireyi…

Neden? Çünkü günah oldu mu, hafıza zayıflar.

Çünkü ilim fazilettir. Günahla fazilet yan yana durmaz. Onun için, bizimkiler erken evlenip namusunu koruduğundan, büyük alimler yetişiyormuş, Gazâlî’ler yetişiyormuş. Dünyaya nam salmış, büyük müctehidler yetişiyormuş.

“—Şimdi?”

Şimdi yetişmiyor! İşte adamların dediği her türlü şart var; yetişmiyor.

Hatta o kadar ters felsefeler var ki… Delikanlı problem geçiriyor. Gidiyor tıp fakültesine, şöyle bir problemim var diyor doktora… Diyor ki doktor:

“—Flört et, geçer. Flört eyle, geçer!”

Yani, “yangının üstüne yalazı ile varmak” derler bizim memlekette, bir tabir vardır. Zaten orada yangın var, eline meşaleyi alıp ateşle ne gidiyorsun? Yani benzinin yanına kibritle varmak gibi bir şey. Sanki o zaman problem çözülecek. Yuvalar yıkılıyor o yüzden, insanların ahlâkları dejenere oluyor, cemiyetler, nesiller mahvoluyor.

İslâm’ın en önemli hedeflerinden birisi nesli korumaktır! O bakımdan muhterem kardeşlerim, Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

“—Evlenin, siz evlenin!”

“—Pekiyi, nasıl geçineceğiz?”

Senin rızkını Allah tayin etmiş, senin alacağın kızın da rızkını Allah tayin etmiş, onlar gelecek sana, korkma! Nasıl olsa gelecek. Onun rızkı da gelecek, senin rızkın da gelecek. Genç yaşta evlenin, bitsin bu iş!

Başınız da aklınızda duracağına, yanınızda dursun, bitsin. Ondan sonra artık ibadete düşersiniz, namazınızı doğru düzgün kılarsınız. Ondan sonra Allah'ın sevgili kulu olursunuz. Allah yolunda iyi çalışırsınız.

Eğer evlenemezseniz…

"—Para yok, pul yok, imkân yok, babam razı gelmiyor, anam razı gelmiyor, kızı istedik, anası babası vermiyor. İş tutmamışsın, bilmem ne yapmamışsın, sana kız mı veririz, diyorlar."

"—Evlenme imkânı bulamazsa, o zaman oruç tutsun!" diyor.

Akşam oturup bir deve yerse insan, bir sığır yerse, ondan sonra sabahleyin kendini zor tutar. Yani elbette oruç tutacak, böyle sakin duracak. Ye babam sabahleyin bir ekmek, öğleyin bir ekmek, akşamleyin bir ekmek… O zaman;

"—Hocam ben müslümanım ama kendime hâkim olamıyorum, şu kabahati işledim, şu kusuru işledim." diyorlar.

Oruç tut, oruç tut ki nefsin öyle kuvvetlenmesin, azmasın!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi her halimizde, her işimizde, her problemimizin çözümünde Rasûlüllah Efendimiz'in sünnetine uyanlardan eylesin... Böylece Peygamber Efendimiz'in sünnetine uymanın hayrına, bereketine, cümlenizi, cümlemizi nâil eylesin… Dünyada rızasına uygun yaşayıp, âhirette de cenneti ile cemâli ile müşerref olmayı nasib eylesin…

Fâtiha-i Şerife mea'l-Besmele!

24. 01. 1988 – İskenderpaşa Camii

17. ALLAH'I ÇOK ZİKREDİN!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Alâ külli hàlin ve fî külli hîn… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve şefîi'l-müznibîn muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn …
Emmâ ba'du fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem… Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَا نِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ ، عَلَيْكُنَّ بِالتَّهْلِيلِ وَالتَّسْبِيحِ وَالتَّقْدِيسِ ، وَلاَ تَغْفُلْنَ
فَتَنْسَيْنَ الرَّحْمَةَ ، وَاعْقِدْنَ بِالأَنَامِلِ ، فَإِنَّهُنَّ مَسْئُولاَتٌ ، مُسْتَنْطَقَاتٌ
(حم ، وابن سعد ، طب. عن هانى بن عثمان عن أمه حميضة بنت
ياسر عن جدتها يسيرة)

RE. 502/3 (*Yâ nisâe'l-mü'minîn, aleykünne bi't-tehlîli ve't-tesbîhi ve't-takdîsi, ve lâ tağfülne fetenseyne'r-rahmete, va'kidne bi'l-enâmili, feinne hünne mes'ûlâtün, mustentakâtün.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmeti, selâmı, bereketi, ihsânı, ikramı dünya ve ahirette üzerinizde olsun… Rabbimiz iki cihanın saadetine sizleri ve bizleri nail eylesin… Rahmetine dünyada ve ahirette mazhar eylesin.

Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden okuyup tefeyyüz eylemek

maksadıyla toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce Peygamber SAS Efendimiz'e olan bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın bir nişânesi olmak üzere rûh-i pâkine hediye edelim diye; ve onun cümle mübarek âlinin, pak ashabının, etbâının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sair enbiyâ ve mürselîn, cümle evliyâullah ve mukarrebînin ve hassaten meşâyıh-ı turuk-ı aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethedip bize hediye bırakmış olan Fatih Sultan Mehmed Hân'ın ve askerlerinin ve ordusunun ve şehidlerin ve gazilerin ve mücahidlerin ve zaman zaman düşmana karşı gerektiğinde savunmuş, müdafaa etmiş olan muvahhid askerlerin ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde ibadet etmiş olduğumuz caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu camiyi tekrar tekrar tamir ve tecdid ve tevsî eylemiş olanların ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan hadis alimlerinin ve alimlerin, ve okuduğumuz *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis kitabını cem ve telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hocamız Hazretleri'nin, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid-i Bursevî Hocamız'ın ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu meclise gelmiş oturmuş, iştirak etmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Beldemizin medâr-ı iftihârı Yûşâ AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensârî ve sair sahâbe-i güzîn ve tâbiîn ve evliyâullah ve sâlihînin ruhlarına hediye olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf, besmeleleriyle okuyalım, ruhlarına hediye edelim, öyle başlayalım! Rabbimiz bizi de dünya ve âhiretin hayırlarına, o büyüklerimizin himmet ve teveccühlerine ve şefaatlerine nail eylesin:

……………………..

a. Tesbih, Tehlîl ve Takdîs'e Devam Edin!

Okuduğumuz hadîs-i şerîf Râmûzü'l-Ehâdîs isimli hadis kitabının 502. sayfasındadır. Metnini merak eden kardeşlerimiz

oralardan bakarlar. Arapçalarını da takip edip daha iyi bir şekilde öğrenmek ve derinleşmek imkânını bulurlar.

Bu 502. sayfanın geçen hafta iki hadisini okumuştuk. Üçüncü hadîs-i şerîfinde Peygamber SAS Efendimiz hanımlara hitaben buyuruyor ki:[119]

يَا نِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ ، عَلَيْكُنَّ بِالتَّهْلِيلِ وَالتَّسْبِيحِ وَالتَّقْدِيسِ ، وَلاَ تَغْفُلْنَ فَتَنْسَيْنَ الرَّحْمَةَ ، وَاعْقِدْنَ بِالأَنَامِلِ ، فَإِنَّهُنَّ مَسْئُولاَتٌ ، مُسْتَنْطَقَاتٌ

(حم ، وابن سعد ، طب. عن هانى بن عثمان عن أمه حميضة بنت ياسر عن جدتها يسيرة)

RE. 502/3 (*Yâ nisâe'l-mü'minîn, aleykünne bi't-tehlîli ve't-tesbîhi ve't-takdîsi, ve lâ tağfülne fetenseyne'r-rahmete, va'kidne bi'l-enâmili, feinne hünne mes'ûlâtün, mustentakâtün.*)

(*Yâ nisâe'l-mü'minîn*) "Ey mü'minlerin hatunları, hanımları, kadınları! (*Aleykünne bi't-tehlîli ve't-tesbîhi ve't-takdîsi*) Sizin boynunuza borç olsun, vazife olsun, sakın ihmal etmeyin, yapın! Neyi? (*Et-tehlîli ve't-tesbîhi ve't-takdîs*) "*Lâ ilâhe ila'llàh* demek, *Subhàna'llàh* demek, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni diğer Esmâ-i Hüsnâ'sıyla takdis eylemek ve zikretmek vazifesini üzerinize vazife edinin, yapın, ihmal etmeyin! Bunlar sizin boynunuza borç olsun, vazifeniz olsun! (*Ve lâ tağfülne*) Sakın gafil olmayın, sakın zikri bırakmayın, tesbihi bırakmayın, ihmal etmeyin, gaflete düşmeyin; Allah'ı zikretmeyen, Allah'ı unutan kimselerden olmayın!"

"Gafil olursanız, o zaman, (*fetenseyne'r-rahmete*) siz de Allah'ın rahmetine eremezsiniz, Allah'ın rahmeti yönünden unutulan

---

[119] Tirmizî, *Sünen*, c.XII, s.4, no:3507; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.370, no:27134; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.182, no:5016; İbn-i Sa'd, *Tabakàt*, c.VIII, s.310; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.68; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.454, no:1570; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.389, no:7738; Taberânî, *Dua*, c.I, s.501, no:1771; İbn-i Abdilber, *el-İstiab*, c.I, s.623; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.68; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.V, s.444, no:3285; Hânî ibn-i Osman annesinden, o da babaannesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.446, no:1928; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.435, no:26363.

kimselerden olursunuz. Allah da size rahmetini vermez!”

Rahmet dağıtılırken hesaba katılmayan, âdetâ —Allah unutmaz ama— unutulmuş gibi olursunuz. Çünkü kabahat sizin. Siz Allah’ı unuttunuz, gaflete düştünüz, Allah da rahmetini dağıtırken sanki sizi unutmuş gibi; o da size rahmetini vermez, bahşetmez, sakın gaflete düşmeyin!

Zikir yaparken parmaklarınızla sayın! Adedini, kaç adet yaptığınızı parmaklarınızla sayıp tesbit edin; sayısı belli bir miktarda olsun. Parmaklarınızı ve boğumlarını böyle kullandıkça ne olur?

(*Feinne hünne mes’ûlâtün müstentakàtün*) “Çünkü bu parmaklar ve boğumları, kısımları sorguya çekilecekler kıyamet gününde… Kendilerinden bilgi istenilecek ve onlar da söyleyecekler:

“—Evet, ya Rabbi biz zikir ve tesbih ve takdis işlerinin sayılmasında kullanıldık, hayırda iş gördük. Bizim sahibimiz olan, bizim vücudumuzun sahibi olan zât, bizimle yaptığı tesbihleri saydı.” diye onlar sorguya çekilince, şehadette bulunacaklar.

Hadîs-i şerîfin başında;

“—Ey mü’minlerin hanımları, hatunları, kadınları…” dediğine göre erkekler bundan hariç, erkekler zikretmese de olur diye mâna çıkartmak çok yanlış olur. Çünkü Peygamber Efendimiz hanımlara hitap ediyormuş, kadınlara nasihat etmekteymiş. Çünkü kadınlara da nasihat ederdi Peygamber Efendimiz.

Onlar toplanırlardı, mescidin arka tarafında; Peygamber Efendimiz’le namaz kılarlardı. Hatta Peygamber SAS Efendimiz’in Mescîd-i Saadeti’nde hadîs-i şerîflerden biliyoruz ki önde erkekler; sonra çocuklar, gençler; çocuklar arka tarafta, en geride kadınlar namaz kılardı. Bunu herkes biliyor, yazılıyor.

Bizim bu İskender Paşa camimizde bakardım; bir kadın gelse namaz kılacağı yer yok. Abdest almak istese, abdest alacağı bir kısım yok. Meydanda kollarını sıvayıp abdest alamaz. Abdest tazelemek istese, sıkışsa veyahut ilk önce oraya gidecek, ondan sonra abdest alacak ihtiyacı olsa yer yok. Büyük eksiklik. Başka camilerde de hakeza kadınlar kısmı ve kadınların ibadet imkânı az. Anadolu’nun muhtelif kasabalarına gidiyorum, dolaşıyorum

oradaki kardeşlerimi, orada da aynı şeyi görüyorum ki kadınlara yok…

Üvey evlat mı kadınlar? Kadınlar ibadet etmeyecek mi, camiye gelmeyecek mi?

Gelmesin, evinde otursun, dersek olmaz. Çünkü Peygamber Efendimiz'in mescidine gelmişler. Gelmemiş, gelmeyecek olsalardı, Peygamber Efendimiz "Gelmeyin!" derdi. Onların da nasihate ihtiyacı var. Onların da dînî mâlumâtı öğrenmeleri lazım. Onların da ayetleri, hadisleri duymaları lazım.

Ben de bu ihtiyacı sezdiğim için sizlere ihtiyacı sundum birkaç sene önce. Dedim ki:

"—Yan tarafa kadınlar için yer yapacağız. Aman gayret edin."

Siz de yardım ettiniz. Yan taraftaki evi camiye aldık. Aldık, kadınlar bölümüne kattık. Sobayla filan ısıtmaya başladık ama ne de olsa eski püskü bir ev… Odaları girintili çıkıntılı; ısınması zor. Kadınlar üşüyorlar, titriyorlar; nihayet arka taraftaki müştemilâtı boydan boya, iç duvarlarını yıkarak alt katı kadınlara tahsis ettik ama arada avlu var. Şimdi onlar arka tarafta bizim konuşmalarımızı dinliyorlar; üst tarafta, alt tarafta, geniş salonlarda dinliyorlar. Fakat yine inşaallah şu yan taraftaki o eski püskü evleri yıkıp camiye gayet güzel bir kadınlar kısmı yapacağız Ramazan gelmeden, Allah muvaffak etsin… Siz de yardımınızı esirgemeyin.

Kadınlar orada cemaatlere katılacaklar, hatimle namaz kılacaklar, mukabele dinleyecekler, tesbih çekecekler… Siz de sevap kazanacaksınız, destekleyin; kadınlar da desteklesin, siz de destekleyin.

Çünkü Peygamber Efendimiz kadınlara da nasihat eylemiş; bizim de nasihatimiz kadınlara ulaşmış olsun. Şimdi kadınlara da erkeklere de Allah'ı zikretmek, tesbih çekmek lâzım! Ve borç, mecburiyet ve vecibe... Siz de Allah'ı zikredeceksiniz, biz de zikredeceğiz, kadınlar da zikredecek.

Aklı başında olan, sevap uman, Allah'tan hayır uman herkes zikredecek. Zikretmeyen ne olurmuş? Allah'ın rahmetinden mahrum kalırmış!

b. Zikrin Karşılığı

Bir hadîs-i kudsîde deniliyor ki:[120]

قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى: اذْكُرُونِي بِطَاعَتِي ، أَذْكُرْكُمْ بِمَغْفِرَتِي ؛ فَمَنْ ذَكَرَنِي وَهُوَ لِي مُطِيعٌ ، فَحَقٌّ عَلَيَّ أَنْ أَذْكُرَهُ مِنِّي بِمَغْفِرَةٍ ؛ وَمَنْ ذَكَرَنِي وَهُوَ لِي عَاصٍ ، يَحِقُّ عَلَيَّ أَنْ أَذْكُرَهُ بِمَقْتٍ (الديلمى ، كر. عن أبى هند الدارى)

(*Kàle'llàhu teàlâ*) "Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki:" Kim

120 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.179, no:4486; Münâvî, *Ehàdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.20, no:26; Ebû Hind ed-Dârî RAdan.
Câmiü'l-Ehàdîs, c.XV, s.53, no:14955.

diyor bu sözü? Rasûlüllah SAS Efendimiz... Nasıl buyurmuş Allah-u Teàlâ Hazretleri:

(*Üzkürûnî bi-tâatî*) “Bana itaat ederek, ibadet ederek beni anın; (*ezkürküm bi-mağfiretî*) ben de o zaman sizi mağfiret eyleyerek zikrederim. Siz bana itaat ve ibadet ile beni zikrederseniz, ben de mağfiret ederek sizi zikrederim.”

(*Femen zekerenî vehüve mutîun*) “Kim bana mutî iken, ibadetkâr iken, itâatkâr iken beni zikrederse; (*fehakkun aleyye ezkürehû minnî bi-mağfiretî*) onu mağfiretimle anmak bana, benim üzerime hak olur, vacip olur.” Çünkü kulum ibadet ediyor, itaat ediyor, mutî iken istiyor; ben de onu mağfiret ederek anarım.

Yâni ayet-i kerimede var, Allah-u Teâlâ Hazretleri:

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ (البقرة:١٥٢)

(*Fe'zkürûnî ezkürküm*) “Siz beni zikredin, ben de sizi zikrederim!” (Bakara, 2/152) buyurmuş, tamam. Biz ibadet üzere, itaat üzere onu zikredersek; o da bizi mağfiret ederek zikreder.

Kuldan tâat, ibadet, itaat, inkıyad, Allah'ın yolunda yürümek… Allah'tan da kuluna rahmet, mağfiret, ihsan, ikram… Onun karşılığı, tâatin, ibadetin karşılığı mağfiret oluyor.

(*Vemen zekerenî vehüve lî àsin,*) Hangi kul ki beni asi bir durumda zikrederse, isyan hali üzereyken zikrederse; (*yahikku aleyye en ezkürehû bi-maktin*) benim üzerime de vacip olur, ben de onu gazabımla zikrederim, gazabıma maruz bırakırım.”

Buradan da anlaşılıyor ki, zikir sadece tesbihi elinde çekmekten ibaret değil; tesbihi elinde devirip çevirip de ondan sonra Allah'a tâat eylemese, mûti olmasa, ibadet etmese, günahlardan sakınmasa, o zaman olmuyor. Hem zikir edecek hem de mûti olacak. Allah'a itaatkâr olacak, haramlara düşmeyecek.

Onun için zaten zikir insanda sevap hâsıl eder, günahları affettirir. Kalbini nurlandırır. Aşk u muhabbet meydana getirir, Allah sevgisi, saygısı hâsıl eder de kişi ondan sonra Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne daha güzel kulluk edecek duruma gelir.

Onun için zikir şart. Alime de şart, çünkü alimin de karışımında, mayasında, mizacında biraz benlik, kibir, gurur, ucub, halkın kendisine teveccüh etmesinden, biraz mâlumât sahibi olduğundan dolayı burnu havada olma gibi şeyler meydana gelebilir. Gelir, umumiyetle böyle olur.

Alimin de tevâzu sahibi olması için, gönlünde muhabbetullahın hâsıl olması için, dünyaya karşı zühdün hâsıl olması için, istiğnanın meydana gelmesi için, dünyaya rağbet etmeyip ahirete rağbet eylemesi için onun da zikretmesi gerekiyor. Zikrettikçe feyizlenir, nurlanır. İçi dışı Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin nuru ile nurlanır ve hayırlı bir insan olması mümkün olur. Onun için, erkekler ve kadınlar Allah'ı zikredeceğiz ve böylece Allah'ın iyi kulu olacağız.

"—Bunu parmaklarınızla sayın!" diyor.

Parmakların yetmediği yerde tesbihle sayarız.

Tesbih güzel bir vasıtadır ki, adetle bizi meşgul olmaktan, zihnimizi adete takılmaktan kurtarıyor. Biliyoruz ki o imameden başlayıp müezzine gelinceye kadar çekince 33 tane oluyor, meşgul olmuyor zihnimiz, tıkır tıkır çekiyoruz, mânaya kendimizi vermemiz mümkün oluyor; o bakımdan güzel bir şeydir. Bin kere, üç bin kere, beş bin kere zikredeceğimiz zaman doksan dokuzluk bir tesbih daha da önemli olmuş oluyor. Zikri ihmal etmeyelim.

Bir şeyi de size bu vesile ile ihtar etmek istiyorum. Allah göstermesin bir harp olsa. Yunanistan, Bulgaristan, Rusya, neyse… Bir yerden birisi bir hücum edecek olsa ne yaparız?

İşi gücü, ticareti bırakırız, silaha sarılırız. Aramızdaki küçük ihtilâfları bırakırız. Birbirimizle çekişmeyi bırakırız. Müştereken düşmana döneriz. Asıl mühim mesele o olduğundan düşmana karşı koymaya çalışırız. Elimizdeki malımızı, mülkümüzü, her şeyimizi savunmamıza yatırtırız. Olağanüstü bir tavır takınırız, düşmanı def etmek için.

Şunu söyleyeyim ki, Yunanistan'ın kalkıp da topraklarımıza hücum etmesinden daha az önemli durumda değiliz. Çoluk çocuğumuz elimizden gidiyor, Hıristiyanlaşıyor. Kendi hanımlarımız, ahalimiz dînî bakımdan gevşiyor. Kendimiz ibadetten, zikirden fayda görmez duruma geliyoruz.

Televizyonların programları, filmleri, açıkları saçıkları seyrede seyrede çok tehlikeli, dânî bakımdan muhataralı durumlara düşüyoruz.

O bakımdan madem böyle küfrün mânevî saldırısı var, mânevî bir savaş var. O halde o savaş hâlinde nasıl olağanüstü tedbir alıyorsak, hepimiz bu mânevî savaş hâlinde de olağanüstü tedbir alalım! Dinimize olağanüstü güçle sarılalım, yardımcı olalım, paralarımızın fazlalarını olağanüstü bir cömertlikle dînî hizmetlere tahsis edelim! Kendi vakitlerimizin büyük kısımlarını dînî hizmetlere tahsis edelim de Allah'ın sevabını rızasını kazanalım, rahmetine erelim! Çünkü bizim çocuklarımız ve torunlarımız ne olacak bilemiyorum.

Bir yere ziyarete gittim, bir kasabaya… Çok sevdiğimiz bir ihvan kardeşimiz, bizi her zaman karşılar, evinde de ağırlamak ister, evine misafir etmek ister. Derviş kardeşimiz, tesbihli kardeşimiz, namazlı niyazlı kimse, mücahid, şuurlu, dostu düşmanı bilen bir kimse… Evinin hâline bak, hanımının hâline bak, çocuklarının hâline bak, torunlarının hâline bak… O öldü mü gitti, tamam! Çocuklar gitti…

Çocuklar bizi bir kere evine çağırmaz; ne yapacak bizim gibi hocayı, sakallı adamı evinde? Bizi çağırmaz. Torunlar semtimize uğramaz. Torunu ne diyormuş Hıristiyanlıkla ilgili bir şeylerde. Bazen dedesi kızdığını anladığı için özellikle; "Niye kızıyor?" diyor. Gayri İslâmî olan şeylere "Niye kızıyor?" diye torun şaşırıyor. Küçük, bacak kadar bir şey ama şeker, çıtı pıtı konuşkan ama torunu dedesinden ayrı yolda…

Yetiştirememişiz! Kendimiz gibi yetiştirememişiz, gitmiş... Kızlar pantolon giyiyor, saçlar açık, namaz herhalde kılmıyor, kılsa belli olur halinden. Bir nesil aşağıya indik mi, vaziyet fenâ… İki nesil aşağıya indik mi, vaziyet daha da fenâ… Üç nesil aşağıya indik mi, galiba katranın içine batacağız, kapkara, vıcık vıcık çamurun içine batacağız.

O halde çok çalışmamız lazım, çok çalışmamız lazım. Herkes mânevî bir savaş başlamış olduğunu görsün.

Hatta bana dediler ki bugün, Çankaya'ya, hükümete, ilgililere baskı yapıyormuş bazı elçilikler ki:

“—Ne diye müslümanlara bu kadar serbestlik tanıyorsunuz? Hem Avrupa toplumuna gireceğiz diyorsunuz hem de bu kadar serbestlik tanıyorsunuz?”

Burası benim memleketim. Ben burada rahat edemeyeceğim de başka nerde rahat edeceğim?

Adamlara bak. Bizim memleketimize nasıl burnunu sokuyor, nasıl ortalığı karıştıyor. Bu cüreti, bu cesareti bulabildiğine göre bu zalimler, bu yanlış yolda giden şeytanın yardakçıları, yardımcıları, Allah'ın düşmanları, doğru yolun eğri hasımları; o zaman bizim çok çalışmamız lazım!

Tepeden baskı yapacak da, bizim hürriyetlerimizi engelleyecek de, şöyle olacak böyle olacak. Bilmiş olasınız hepinize büyük çalışmalar; bu yükün bir kısmını almak mecburiyeti geliyor.

Onun için, Allah'ın rahmetine çok ihtiyacımız olduğundan dinimize sımsıkı bağlanın, tesbih çekin, takdis edin, tehlil eyleyin, *Lâ ilâhe illa'llàh* deyin, *Sübhàna'llàh* deyin, Allah'a gözyaşı dökün, yalvarın, parmaklarınızla sayın, tesbihlerinizle sayın… Unutmayın ki Allah'ın zikrini ve Allah'a itaati, taati; siz de rahmet dağıtılırken unutulmayasınız! Allah'ın rahmetinden mahrum duruma düşmeyesiniz.

Şu sırada, bu serbestlik varken, Allah'ın dinine böyle yardım etmezseniz, yarın başınıza belâ geldiği zaman gözyaşı dökseniz, tesbih çekseniz, secde etseniz, yalvarsanız yakarsanız, kurbanlar kesseniz, gelen bela pattadak kalkıp gitmez. Şimdi rahatta iken, elinizde imkân var iken Allah'a güzel kulluk edin, her yaptığınız hayır mutlaka karşılanır. Bu parmaklarınızla tesbih çektiğiniz için bile o parmaklar size şahit olacak, konuşacak. Allah onları konuşturacak.

Âzâları insanın aleyhinde şahitlik edecek rûz-ı mahşerde... İnsanın gözü, kulağı, kaşı, dili, ağzı, eli, ayağı aleyhine şehâdette bulunacak. Allah onları konuşturacak:

“—Ey el, ey kol! Söyle bakalım, bu senin sahibin bu hırsızlığı yaptı mı?.. Kasadan bu parayı çaldı mı?..”

“—Evet, çaldı yâ Rabbi!.. Beni uzattı, kasayı açtırdı, kilidi kırdırttı, oradan parayı aldırttı, cebine sokturttu.” diye el şehâdet

edecek.

"—Ey gözler! Söyleyin bakalım, bu adam bu harama baktı mı?.."

"—Baktı yâ Rabbi!.." diyecekler.

Kendi âzâları insanın aleyhine şehâdet edecek. Bu âzâ bizim âzâmız; neden bizim aleyhimize şahidlik ediyor?.. Diyecekler ki:

لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا (فصلت:٢١)

(*Lime şehidtüm aleynâ?*) "Neden bizim aleyhimize şahitlik yaptınız şimdi?" (Fussilet, 41/21)

قَالُوا أَنطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنطَقَ كُلَّ شَيْءٍ (فصلت:٢١)

(*Kàlû entakana'llàhü'llezî entaka külle şey'*) "Her şeyi konuşturmağa kàdir olan Allah, bizi konuşturttu." (Fussilet, 41/21) Allah konuş dedikten sonra, biz saklayabilir miyiz? Konuşmamak mümkün mü? Kayayı konuşturur, her şeyi konuşturur."

Bu parmaklar konuşacak. Bu tesbih çeken eller şahitlik edecek, günah işlerse de şahitlik ettiği gibi... Onun için her âzânızı hayırda kullanın, her âzânızı şerden, kötülükten, günahtan koruyun ki Allah'ın rahmetine eresiniz.

c. Riyâ ve Gizli Şehvet

İkinci hadîs-i şerîf.

Bu hadîs-i şerîfte Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:[121]

---

[121] Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.138, no:900; Beyhakî, Şuabü'l-İman, c.V, s.332, no:6824; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.VI, s.188, no:40280; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.III, s.499, no:342; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.331, no:327; Abbad ibn-i Temîm amcasından.

Ebû Dâvud, Zühd, c.I, s.381, no:352; Abdullah ibn-i Mübarek, Zühd, c.I, s.393, no:1114; Şeddad ibn-i Evs RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.813, no:8840; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.438, no:26365.

يَا نَعَايَا الْعَرَبِ ، يَا نَعَايَا الْعَرَبِ ، يَا نَعَايَا الْعَرَبِ ! إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ الرِّيَاء وَالشَّهْوَةُ الخَفِيَّةُ (ع ، طب ، ض عن عبد الله بن زيد المازنى)

RE. 502/ (*Yâ neàye'l-arab, yâ neàye'l-arâb, yâ neàye'l-arâb! İnne ahvefe mâ ehàfu aleyküm er-riyâü ve'ş-şehvetü'l-hafiyyetü.*)

(*Yâ neàye'l-arab, yâ neàye'l-arâb, yâ neàye'l-arâb!*) "Ey Arabın kara habercileri, ey Arabın kara habercileri, ey Arabın kara habercileri! Matem habercileri, kara habercileri, ölüm habercileri!.." diye böyle seslenmiş.

"—Vay başımıza gelenler, vay başımıza gelenler!" gibi böyle bir şeyle seslenmiş Peygamber Efendimiz. "Ey Araba kara haber getirenler. Arapların başına gelenler!" filân mânâsına.

Peygamber Efendimiz bu sözün arkasından buyurmuş ki:

(*İnne ahvefe mâ ehàfu aleyküm*) "Ey ashabım! Sizin üzerinize, sizin hakkınızda korktuğum şeylerin beni en çok korkutanı (*er-riyâü*) riyadır, (*ve'ş-şehvetü'l-hafiyyetü*) ve gizli şehvettir!"

"—Benim sizin hususunuzda düşünüp de sizin namınıza korkuverdiğim, endişe ettiğim, 'Vah gene bu günahları yaparlar!' diye çekindiğim, sakındığım noktalar; riya ve gizli şehvettir." buyurmuş Peygamber Efendimiz.

"Vay Arabın başına gelene, vay Arabın kara habercileri!" diyerek de söze böyle başlamış.

Bu iki büyük tehlike, Peygamber Efendimiz'i telaşlandırıp da böyle ah vah ettirten, en çok korkutan iki tehlike nedir, onu biraz açıklayalım:

Birisi riyadır. *Riya*, kelime mânası olarak gösteriş yapmak, demek. Göstermelik iş yapmak, başkası görsün diye iş yapmak. Ahiretin işini, ahirete yarayacak sevaplı bir ibadeti tâati, başkasına gösteriş yapmak, dünya menfaati sağlamak için yaparsa bir insan, onun bu işine riya derler. Samimiyetle yapmıyor da hâlisâne bir sebeple yapmıyor da menfaat, şöhret sağlamak, işini yürütmek, beğenilmek, mevki makam sahibi olmak için yapıyor; işte bu riya…

Bu çok tehlikeli, son derece kötü bir iman zaafı, hastalığıdır.

Bundan Peygamber Efendimiz çok korkmuş. Çünkü ihlâsın karşısında olan bir şey. Müslümanlar ihlâslı, samimi olmazsa, Allah rızası için iş yapma durumundan kayıp da menfaatini düşünür duruma gelirlerse, gösterişe kayarlarsa, riyakârlığa kayarsa ne olacak?

Din elden gider; din için çalışacak insan kalmaz, satılır, istismar edilir; çöker Müslümanlık! En çok bundan korkuyorum, demiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri bu riyadan, riyakârlıktan, gösterişçilikten, ahiret ameliyle dünya menfaati sağlama fikrinden, dini istismar etme fikrinden, şeklinden, yolundan cümlemizi korusun. Hepimizi ihlâslı müslüman eylesin. Allah rızası için her işini yapan kimse olmayı nasib eylesin…

İkincisi de *şehvet-i hafiye*; saklı, gizli şehvet. İnsanın şehveti, arzusu, iştihası, içindeki emelleri, düşünceleri, sonsuz hırsları, istekleri; bunlar insanı mahveder. Bunlar saklı olduğundan kolay kolay da anlaşılmaz. Bir insan bir şey yapıyor. İyi bir şey yapıyor sanırsın. İyice yakınına gidip birkaç gün yanında kalıp tanıdıktan sonra, bakarsın maksadı başka. Bu adamın başka hırsı var. Onu elde etmek için yapıyor, onu elde etmek için aracı, vasıta olarak kullanıyor.

İşte bu gizli şehvet, arzularda ancak tasavvufî riyazetlerle, mücâhedelerle, zikirlerle, halvetlerle, tenhalarda gözyaşı döküp ağlamakla olur. Onun için müslümanların bu mânevî eğitimi görmesi lâzım! Müslümanların şirkten, şirk-i hafîden, riyakârlıktan, şehvetten, nefsin elinden kurtulmak için, mânevî eğitim görmesi lâzım.

Eskiden bunu görürlermiş. Eskiden tekkelerde bu çalışmalar yapılırmış, halvetlere sokulurmuş; kırk gün üstüne bastıra bastıra bazı konular iyice zihnine yerleştirilir, kişilerin kalbine nakşedilirmiş. Ondan sonra o kişi kemâlâta erip, kendisini kontrol edip, Allah yolunda nefsine tâbi olmadan hareket eder duruma gelirmiş.

Öyle terbiyesi tamam olmadan, kemâlât-ı ahlâkiyeye ermeden insanlar faydalı olamıyor. Kaş yapayım derken göz çıkartırlar. Hoca olsalar faydalı olamazlar, vaiz olsalar faydalı olamazlar. Herkesin, her müslümanın mutlaka o nefsini, şehvetini

engelleyecek, arzularına gem vurabilecek bir iradeye, terbiyesine sahip olması, tasavvuf eğitiminden geçmesi icap ediyor.

Peygamber Efendimiz işte bunun için “Vay Arabın başına gelene! Vay Arabın kara habercileri!..” diye bunlardan böyle bahsetmiş.

Rabbimiz hepimizi ihlâslı müslüman etsin… Hepimizi nefsine, kendine hâkim olan, iradesi kuvvetli, Allah yolunda fedakârlık ve feragat ile hareket edebilen; yapmaması gereken şeyi çelik gibi iradesiyle yapmayan, yapılması gereken zor işi de nefsi istemese bile yine iradesi ile ‘bunu yapmam lazım’ diyerek yapabilen güçlü, mâneviyatlı kimseler olmayı cümlemize nasib eylesin…

d. İyilik ve Kötülük

Üçüncü hadîs-i şerîfe geçtik:

Vâbısa ismindeki bir mübarek sahabiye hitaben Peygamber SAS böyle söylemiş:[122]

يَا وَابِصَةَ ، جِئْتَ تَسْأَلُنِي عَنِ الْبِرِّ وَالإِثْمِ ؛ الْبِرُّ مَا انْشَرَحَ لَهُ صَدْرُكَ ،
وَالإِثْمُ مَا حَاكَ فِي نفسك ، وَإِنْ أَفْتَاكَ عَنْهُ النَّاسُ (طب . كر . عن
وابصة الأسد ى)

RE. 502/5 (*Yâ vâbisa, ci’te tes’elunî ani’l-birri ve’l-ismi. El-birrü ma’nşeraha lehû sadruke, ve’l-ismü ma hâke fî-nefsike, ve in eftâke anhü’n-nâsü.*)

Bu Vâbısa ibn-i Mâbed ibn-i Utbe el-Esedî büyük bir sahabî ve 90 hicrî yılına kadar, yani Peygamber Efendimiz’in hicretinden sonra 90 senesine kadar, vefatından sonra 80 yıl kadar yaşamış bir mübarek sahabî. Dokuzuncu senede, Peygamber Efendimiz’in

---

[122] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.227, no:18028; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XXII, s.147, no:402; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.164, no:2000; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.I, s.423, no:815; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXII, s.341; Vâbisa ibn-i Ma’bed el-Esedî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.432, no:7311; *Câmiü’l-Ehàdis*, c.XXIII, s.440, no:26379.

Medine'ye geldiği sırada müslüman olmuş. Çok gözü yaşlı, çok ağlayan, gözyaşlarına hâkim olamayan mübarek bir kimseymiş. Allah şefaatine cümlemizi nail eylesin, radıyallahu anh…

Peygamber SAS Efendimiz'in yanına gelmiş. Peygamber Efendimiz ona:

(*Yâ vâbisa*) "Ey Vâbisa, (*ci'te tes'elunî ani'l-birri ve'l-ismi*) sen bana, 'Birr nedir, ism nedir; iyilik nedir, günah nedir?' diye sormaya geldin."

Peygamber SAS gelenin niyetini bilirdi. Gelmeden bilirdi. Bazen yanındakilere; "Birisi gelecek, şöyle diyecek." diye söylerdi.

"—Sen bana geldin, iyilik nedir, kötülük nedir diye sormak üzere. Ben sana onu bildireyim…" gibilerden tarif etmiş, buyurmuş ki;

(*El-birrü me'nşeraha lehû sadruke*) "İyilik denilen şey senin kalbinin onu düşündüğü zaman, yaptığı zaman ferahlandığı şeydir."

Bir şeyi yapıyorsun, kalbin ferahlanıyor mu?

“—İyi ki bunu yaptım; el-hamdü lillâh!” diye için yatıyor da kalbin de ferahlanıyor, rahatlıyor, neşeleniyor mu; tamam, bu iyi bir şey demektir.

(*Ve'l-ismü ma hâke fî nefsike*) “Kötülük ise, günah ise, nefsinde dalgalanma, tereddüt ve karşı koyma ve itiraz meydana getiren şeydir.”

“—Bunu yapıyorum ama iyi mi oluyor? Acaba yapmasam daha mı iyi? Bana pek tatlı değil gibi geldi bu iş!” filan diye nefsinin itiraz ettiği, pek razı gelmediği, çırpındığı şeydir kötülük de diyor.

(*Ve in eftâke anhü'n-nâsü*) “Eğer ‘Onu yap!’ diye insanlar sana fetva vermiş bile olsalar bu böyle!”

Razı gelmiyorsa bir şeye, kalbin yatmıyorsa, mutmain olmuyorsa, içinden ya bu olmadı galiba, filan diye itiraz geliyorsa o kötülüktür. Günahtır. Gönlünün yattığı, kalbinin rahatladığı, göğsünün ferahladığı şey iyiliktir, diye genel bir tarif veriyor. Umumî bir tarif.

İnsanoğlu İslâmî bakımdan güzel bir dengeye sahip olursa, terazisi sağlam olursa, iyi bir müslüman olursa bu gönlü bir ölçü olur. Gönlü o zaman bir ölçü olur. Kalbinin yapmadığı şeyi yapmasın. Kalbinin yaptığı şeyi rahatladığı şeyi yapsın. O zaman ölçü olur. Tamam, bu genel kaide; Efendimiz böyle tarif etmiş, ama adam İslâmî terbiye almamış, Müslümanlığı çürük, terazisi bozuk ise; “Bu benim içime yatmadı bu benim hoşuma gitmedi.” demesi bir ölçü olmaz. “Ben bundan ferahlık duydum.” demesi bir ölçü olmaz.

Bu Vâbısa'ya söylenmiş bir söz… Gözü yaşlı, takvâ ehli sahabiye söylenmiş bir söz. Öteki adam zaten zıpırın biri, ben onun gönlüne kalbine işi bırakırsam; “Elleri kınalı Zeynep'im üstüne varıversem kuyuya kaçacak!” dediği gibi bizim halkımızın, ben ona biraz salahiyet versem… Çingeneye biraz salahiyet versen, ilk önce babasını asarmış. Günahları beğenir, sevaplı işleri beğenmez. Allah'ın emrettiği güzel şeyleri beğenmez; Allah'ın yasak ettiği ama nefse tatlı gelen şeyleri beğenir. Bu, nefsi olgunlaşmış insan için.

Bazı kimseye gidiyorsun, iyi bir müslümanı beğenmiyor. Ben hayranıyım adamın. Gözü yaşlı, heyecanlı, ihlâslı, çalışkan, geceleri sabahlara kadar tesbih çeken insan… Ötekisi beğenmiyor.

"Ya bırak!" diyor, "Erkek adam ağlar mı?" diyor. Ağlar! Erkek adam ağlar! Hz. Ömer'in ağlamaktan yanaklarına iz olmuş. Erkeklerin erkeği, koca, babayiğit Hz. Ömer ağlamış.

Hz. İbrahim AS gözü yaşlı, çok ah vah, enîn eden, çok hassas bir kimseymiş. Koca Halîlullah peygamber!.. Allah'ın peygamberi; sevdiği kimse... Ağlar insan. Hiç, ağlayanın neden ağladığını görmemiş de, o bizim babayiğit kardeşimizin ağlamasını hoş görmüyor. Terazisi bozuk adamın… Veyahut filanca adamı çok beğeniyor. Onun beğenilecek nesi var?

Bir keresinde burada hadîs-i şerîfte geçmedi mi?

Peygamber Efendimiz Ebû Zerri'l-Gıfârî Hazretlerine sormuş:

"—Senin şu mescidde en beğendiğin kimse kimdir, hangisi?"

O da şöyle bir mescidde gözünü gezdirmiş.

"—Şu, yâ Rasûlallah!"

"—Pekiyi, gözünün en tutmadığı, en beğenmediğin kimse hangisidir?"

Şöyle bir bakınmış.

"—Şu ya Rasûllalah!" diye bir başka fukarâcık, kenarda sessiz sedasız duran bir kimseyi göstermiş. Ebû Zerri'l-Gıfârî RA, o da güzel bir sahabi…

Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Senin o beğenmediğin adam var ya… Bir de şu beğendiğin adam var ya… Şu beğendiğin adamdan bin tanesi buna denk olamaz! Mescid dolusu olanı buna denk olamaz!"

Teraziyi yormayınca yanlış tartar! Terazi bozuk olduğu zaman, ölçüler ters olduğu zaman, sen müslüman diye bir insanı beğenirsin; karşındaki müslümanlığı zayıf olduğundan, müslüman diye beğenmez. Sen Allah'ın emirlerine âsi geliyor, günahkâr, diye bir kimseyi beğenmezsin. Karşındaki ona hayran olur. Canını verecek gibi olur.

Gidiyorlar; Amerikalı artist falanca artistin saç modası, filanca artistin bıyık şekli, falancanın sakal modeli, filancanın giyimi, falancanın kuşamı... Moda oluyor. Bakıyorsun o modadan atletler çıkıyor, kazaklar çıkıyor, üzerinde pembe panter birtakım şeyler… Milletin terazisi bozuk da ondan! Onlara bu teraziyi veremeyiz.

Bu terazi kimin için, bu ölçü kimin için? İslâm'ı iyi bilen,

Allah'tan korkan insanlar için. Böyle kimseler kalbi rahatsız olan şeyi yapmaması lazım. Gönlünün ferahlık duyduğu şeyi yapması gerekir. Allah cümlemizin terazisini güzel, doğru düzgün eylesin. Aklını, fikrini, mantığını doğru çalışıp da gerçeği güzeli görmeyi nasip eylesin. Çirkini kötüyü anlayıp da ondan uzak olmayı nasib eylesin…

Sonraki hadîs-i şerîf de yine aynı şahsa ait. Başka bir rivayet, onu da okuyuverelim.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[123]

يَا وَابِصَةُ ، اسْتَفْتِ قَلْبَكَ ، اسْتَفْتِ نَفْسَكَ ؛ الْبِرُّ مَا اطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ ، وَاطْمَأَنَّتْ إِلَيْهِ النَّفْسُ ؛ وَالإِثْمُ مَا حَاكَ فِي النَّفْسِ ، وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ ، وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ وَأَفْتَوْكَ (أحم. طب . ق . فى الدلائل عن وابصة الأسد ى)

RE. 502/6 (*Yâ vâbısatü, istefti kalbeke, istefti nefseke; el-birrü ma'tmaenne ileyhi'l-kalbü, ve'tmaennet ileyhi'n-nefsü; ve'l-ismü mâ hâke fi'n-nefsi, ve tereddede fi's-sadri, ve in eftâke'n-nâsü ve eftevke*.)

(*Yâ vâbısatü*) "Ey Vâbisa, (*istefti kalbeke*) kalbinden fetva iste, kendi gönlüne danış, kalbine danış, nefsine danış. (*İstefti nefseke*) Kendini içine, nefsine sor; fetvayı ondan iste!"

(*El-birrü ma'tmaenne ileyhi'l-kalbü, ve'tmaennet ileyhi'n-nefsü*) "İyilik, kalbin mutmain olduğu, nefsin razı geldiği şeydir. (*Ve'l-ismü mâ hâke fi'n-nefsi, ve tereddede fi's-sadri*) Kötülük de insanın

---

[123] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.228, no:18035; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.320, no:2533; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.469, no:751; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.162, no:1587; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.133, no:1788; Ebü'ş-Şeyh, *el-Emsâl fi'l-Hadis,* c.I, s.279, no:237; Hàris, *Müsned*, c.I, s.89, no:58; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.398, no:8541; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.423, no:816; İb-i Asâkir, *Târihi Dimaşk*, c.X, s.111; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.24; Vâbisa ibn-i Ma'bed el-Esedî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.432, no:7312; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.440, no:26378.

nefsinde dalgalanma, tereddüt, itiraz meydana getiren ve göğsün çalkandığı şeydir. (*Ve in eftâke'n-nâsü ve eftevke*) Sana insanlar o konuda bunu yap diye fetva verseler bile onu yapmamak lazımdır. Ve o işten uzak durmak gerekir!" diyor.

Aynı mâna.

e. Çocuğun Yaratılması

Sonraki hadîs-i şerîf, İbn-i Mes'ûd RA'dan rivayet edilmiş.

Yahudinin birisi gelmiş, Peygamber Efendimiz'e bir soru sormuş:

"—İnsanoğlu nasıl yaratılıyor annesinin karnında? Erkeğin nutfesinden mi, menisinden mi yaratılıyor?" diye sormuş.

Ona cevaben diyor ki Peygamber Efendimiz:[124]

يَا يَهُودِيُّ ، مِنْ كُلٍّ يُخْلَقُ مِنْ نُطْفَةِ الرَّجُلِ وَمِنْ نُطْفَةِ الْمَرْأَةِ ؛ فَأَمَّا نُطْفَةُ الرَّجُلِ فَنُطْفَةٌ غَلِيظَةٌ ، مِنْهَا الْعَظْمُ وَالْعَصَبُ ؛ وَأَمَّا نُطْفَةُ الْمَرْأَةِ فَنُطْفَةٌ رَقِيقَةٌ ، مِنْهَا اللَّحْمُ وَالدَّمُ (حم. وأبو الشيخ فى العظمة عن ابن مسعود)

RE. 502/7 (*Yâ yahûdiyyü, min küllin yuhlaku'l-insânü min nutfeti'r-racüli ve min nutfeti'l-mer'eti. Feemmâ nutfetu'r-raculi fenutfetun galîzatün feminhe'l-azmu ve'l-asabü, ve emmâ nutfetu'l-mer'eti fenutfetün rakîkatün feminhe'l-lahmu ve'd-demü.)*

(*Yâ yahûdiyyü, min küllin yuhlaku'l-insânü*) "Ey Yahudi, Her ikisinden de yaratılır insan yavrusu; (*min nutfeti'r-racüli ve min nutfeti'l-mer'eti*) hem erkeğin nutfesinden, hem kadının nutfesinden, ikisinin birden salgısından yaratılır. (*Feemmâ*

---

[124] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.465, no:4438; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.339, no:9075; Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*, c.VIII, s.436, no:13901; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.485, no:45579; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.444, s.26388.

nutfetu'r-raculi fenutfetun galîzatün) Erkeğin nutfesi galîz nutfedir, kalın nutfedir; (*feminhe'l-azmu ve'l-asabü*) Ondan kemikler ve sinirler meydana gelir. (*Ve emmâ nutfetu'l-mer'eti fenutfetün rakîkatün*) Kadının nutfesi de incedir; (*feminhe'l-lahmu ve'd-demü*) ondan da etler ve kan meydana gelir." diye bir izahat vermiş.

Mâlumdur ki Allah-u Teàlâ Hazretleri:

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ (الذاريات:٤٩)

(*Ve min külli şey'in hâlaknâ zevceyni*) "Biz her şeyi çift olarak yarattık!" (Zâriyat, 51/49) buyurmuştur.

Hikmetinden sual olmaz. Kâinatın düzeni, nizamı; varlıklar erkekli dişili oluyor. Ondan sonra olgunluk peyda ediyor.

Bir yerde fıstık ağacı ekmişler bizim memlekette; hiç fıstık bitmemiş, aşılamışlar ağaçları, hiç fıstık bitmemiş. Onun üzerine bir usta ziraatçi gelmiş, gülmüş. Demiş ki:

"—Bunların üçünün, beşinin, onunun, arasına bir erkek fıstık ağacı dikeceksiniz!"

Onu dikmişler, o zaman fıstıklar olmaya başlamış.

Ağaç da öyle, hurma da öyle...

Hurmanın bir erkek hurması vardır. Dalları dikenli dikenlidir. O erkek hurma ağacı olmazsa öteki hurmalar ilkah olmaz. Döllenme tahakkuk etmez. Hurma meydana gelmez. Fıstık meydana gelmez. Yumurtadan civciv çıkmaz…

Her şeyin yaratılışı böyle erkekli dişili; Allah-u Teâlâ yaratmış. İkisinde birbirine karşı bir sevgi ve arzu halk eylemiş. Her ikisine de çocuklarına bakma ve hamiyet duygusu ihsan eylemiş. O küçücük, âciz yavruya, anneye bir sevgi ve şefkat veriyor, baktırtıyor. Annenin vücudunda değişiklik oluyor, göğüslerine süt geliyor, yavrusunu besliyor. Kendi canını verir yavrusunu yaşatmak için. Öyle bir sevgi hâsıl ediyor Allah-u Teâlâ hazretleri. Baba onlara bakıyor. Böylece nesiller devam edip duruyor.

Yavru her ikisinin de salgılarından hâsıl oluyor, diye bu hadîs-i şerîfte bilgi vermiş Peygamber SAS Efendimiz.

.

f. İnsanın Gurbette Ölmesi

Değişik bir konuya geçiverdi hadis-i şerif. Bende de bir sevgi ve tebessüm hâsıl oldu. Peygamber SAS buyurmuş ki:[125]

يَا لَيْتَهُ مَاتَ فِي غَيْرِ مَوْلِدِهِ ، إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا مَاتَ فِي غَيْرِ مَوْلِدِهِ ، قِيسَ لَهُ مِنْ مَوْلِدِهِ إِلَى مُنْقَطَعِ أَثَرِهِ فِي الْجَنَّةِ (ه. عن عبدالله بن عمرو)

RE. 502/8 (*Yâ leytehû mâte fî-gayri mevlidihî, inne'r-racüle izâ mâte fî-gayri mevlidihî, kîse lehû min mevlidihî ilâ munkatai isrihî fi'l-cenneti.*)

(*Yâ leytehû mâte fî-gayri mevlidihî*) "Keşke doğduğu yerden başka yerde ölseydi kişi!"

"—Sen nerelisin?"

"—Çanakkaleli."

"—Sen nerelisin?"

"—Yozgatlı."

"—Sen nerelisin?"

"—Kayserili."

"—Sen nerelisin!"

"—Karslı."

"—Keşke doğduğu bir yerden başka yerde ölseydi!" buyurmuş.

"—Niçin?" diye sormuşlar Peygamber Efendimiz'e. "Neden öyle?"

"—Niye Kars'ta ölmüyor, Çanakkale'de ölmüyor da Çankırı'da ölmüyor da başka yerde ölmesi daha iyi oluyor yâ Rasûlallah?" gibilerden sormuşlar.

Peygamber Efendimiz cevabında buyurmuş ki:

(*İnne'r-racüle*) "Adam, kadın fark etmez; kişi, ademoğlu, insan, (*izâ mâte fî-gayri mevlidihî*) doğduğu yerden başka bir yerde vefat ederse; (*kîse lehû min mevlidihî ilâ munkatai isrihî fi'l-cenneti*) cennette, doğduğu yerle vefat ettiği yerin arasındaki mesafe kadar

---

[125] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.102, no:1603; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.177, no:6656; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.172, no:9887; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.196, no:2934; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.494, no:16692; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.379, no:26255.

yer ölçülür, öyle yer verilir ona!”

Ne kadar uzakta ölürse o kadar iyi oluyor. Görüyor musunuz ki dinimiz nasıl hayata atılmayı, dünyaya yayılmayı, böyle cesur olmayı her yönden teşvik ediyor?

Bir yerde durdu mu su bile yosun bağlar, bozulur. Gezecek!

Onun için sahâbe-i kirâm Mekke’de doğmuşlar, Medine’de doğmuşlar. Kimisi Türkistan’da, kimisi Haliç’in kenarında (Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri), kimisi bilmem daha başka bir diyarda; kimisi Hindistan’da, kimisi Kıbrıs’ta, kimisi Mısır’da, kimisi tâ Afrika’nın kuzeyinde…

Neden? Gezmeyi tavsiye etmiş, uzaklara gitmeyi tavsiye etmiş dinimiz.

Korkmayacaksın! Açılacaksın, yayacaksın dini. Cesur olacaksın, gayretli olacaksın. Demek ki çeşit çeşit sevaplar var.

Diyâr-ı gurbette sıkıntı çeker, boynu bükülür, rahatını bulamaz, yiyeceği tam olmaz, dostları olmaz. O garipliğin, o boynu büküklüğün, o boynu bükük gözyaşı dökmenin öyle sevapları var, öyle sevapları var ki… Evet, garip oluyor, boynu bükülüyor ama Allah da büyük sevaplar veriyor.

Onun için cesur olacağız. Müteşebbis olacağız. Doğduğumuz yerlerden uzak diyarlara koşacağız, gideceğiz, İslâm’ı yaymak için çalışacağız, çabalayacağız. Rızkımızı arayacağız, sevapları bulmaya gayret edeceğiz inşallah!

g. Kazanca Dikkat Edilmemesi

Ebû Hüreyre RA’ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz bildirmiş ki:[126]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، مَا يُبَالِي الرَّجُلُ مِنْ أَيْنَ أَصَابَ الْمَالَ ،

---

[126] Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.XIII, s.468, no:4378; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.3, no:6041; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.447, no:8694; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.132, no:30915; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.457, no:26418.

مِنْ حَلَالٍ، أَوْ حَرَامٍ (ن. عن أبى هريرة)

RE. 502/9 (*Ye'tî ale'n-nâsi zamânün, mâ yübâli'r-raculü min eyne esâbe'l-mâle, min halâlin, ev harâmin.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zamânün*) "İnsanların başına öyle bir zaman gelecek ki, (*mâ yübâlî'r-raculü min eyne esâbe'l-mâle*) adam malı nereden aldığına bakmayacak, (*min halâlin, ev harâmin*) haramdan mı, helâlden mi geldiğine hiç aldırmayacak."

Gelsin yeter ki! Nereden gelirse gelsin, haram da olsa fark etmez! Helâl de olması, onun için öyle aranan bir şey değil. Yeter ki mal gelsin, yeter ki para gelsin, yeter ki kazancı olsun. "Haram mı helâl mi hiç aldırmayacak!" diyor.

Bunu bir büyük ayıp olarak, şaşılacak bir şey olarak zikrediyor. Çünkü Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında sahâbe-i kirâmın titrediği bir nokta; lokmanın helâl olması için, alnının teri ile kazanması için, haram olmaması için bütün dikkatlerin ayakta olduğu bir devir o zaman…

"—Şimdi böyle ama ileride öyle bir zaman gelecek ki adam sadece malın gelişine bakacak ve haramdan mı geliyor, helâlden mi geliyor hiç aldırmayacak!" diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Maksat müslümandır. Müslümanın huyu bozulacak. Ahiret duygusu zayıflayacak, hesap endişesi kalmayacak o zaman. Para haramdan mı, helâlden mi geliyor, aldırmadan yiyecek.

Allah cümlemizi harama düşmekten korusun, borçlarımızı ödememizi nasib etsin… Kazancımızı helâl eylesin, helâl kazancımızı Allah yolunda, müslümanlara faydalı işlerde sarf etmeyi, böylece ecir ve sevap kazanmayı nasib eylesin…

h. Ahir Zamanda İnsanların Bozulması

Nihayet bir uzunca büyük hadîs-i şerife geliyoruz. Bu hadîs-i şerif, ahir zamanın hallerini anlatan bir hadîs-i şeriftir. Onu da uzun uzun okuyup ondan sonra izah edelim!

Peygamber SAS Efendimiz, buyurmuşlar ki:[127]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، وُجُوهُهُمْ وُجُوهُ الآدَمِيِّينَ ، وَقُلُوبُهُمْ قُلُوبُ الشَّيَاطِينِ ، سَفَّاكِينَ لِلدِّمَاءِ ، لاَ يَرْعُونَ عَنْ قَبِيحٍ ، وَإِنْ بَايَعْتَهُمْ وَارَبُوكَ ، وَإِنِ ائْتَمَنْتَهُمْ خَانُوكَ ، صَبِيُّهُمْ عَارِمٌ ، وَشَابُّهُمْ شَاطِرٌ ، وَ شَيْخُهُمْ لاَ يَأْمُرُ بِمَعْرُوفٍ وَلاَ يَنْهَى عَنْ مُنْكَرٍ ، السُّنَّةُ فِيهِمْ بِدْعَةٌ ، وَ الْبِدْعَةُ فِيهِمْ سُنَّةٌ ، وَذُو الأَمْرِ مِنْهُمْ غَاوٍ ، فَعِنْدَ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ شِرَارُهُمْ ، وَيَدْعُو خِيَارُهُمْ فَلاَ يُسْتَجَابُ لَهُمْ (خط. عن ابن عباس)

RE. 502/11 (*Ye'tî ale'n-nâsi zamânün, vücûhuhüm vücûhü'l-âdemiyyîn, ve kulûbuhüm kulûbü'ş-şeyâtîni, lâ yeriùne an kabîhin, seffâkîne li'd-dimâi, lâ yeriûne an kabîhin, ve in bâye'tehüm ve erbûke*, ve *ini'ntementehüm hânûke, sabiyyuhüm ârimün, şâbbühüm şâtırun, şeyhuhüm lâ ye'murü bi-ma'rûfin ve lâ yenhâ an münkerin*, *es-sünnetü fîhim bid'atün*, *ve'l-bid'atü fîhim sünnetün, ve zü'l-emri minhüm gàvin*, *feinne zâlike aleyhim şirârühüm*, *ve yed'ù hıyârühüm*, *felâ yüstecâbü lehüm*.)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zamânün*) "İnsanların başına bir zaman gelecek ki, asırlar geçecek de öyle bir zamana ulaşacaklar ki; (*vücûhuhüm vücûhü'l-âdemiyyîn*) yüzleri âdemoğlu yüzü olacak, insan suretinde olacak; kaşları, gözleri, burnu, dudakları, yanakları yüzleri âdemoğlu suretinde olacak ama, (*ve kulûbuhüm kulûbü'ş-şeyâtîn*) gönülleri şeytan kalbi tarzında olacak. Kalpleri, gönülleri, şeytanların gönülleri olacak, şeytan gönüllü olacaklar!"

---

[127] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XI, s.99, no:11169; *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.227, no:6259; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.630, no:12445; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.399, no:921; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.250, no:31413; *Camiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.448, no:26421.

(*Seffâkîne li'd-dimâi*) "Kan dökücü olacaklar! Çünkü gönülleri şeytan gibi, içleri şeytan gibi. Yüzleri insan gibi ama içleri şeytan gibi; kan dökücü olacaklar. Hunhar olacaklar. Kan dökmekten sakınmayacaklar, çekinmeyecekler."

(*Lâ yeriûne an kabîhin*) "Kötü iş yapmaktan vera' duymayacaklar, sakınmayacaklar, çekinmeyecekler. Kötülükten geri durmayacaklar! (*Ve in bâye'tehüm*) Eğer sen onlara tâbi olursan, onlara uyarsan (*ve erbûke*) sana hıyanet edecekler. (*Ve ini'ntementehüm*) Onlara emniyet etsen, güvensen, (*hânûke*) sana hiyanet edecekler! Güvencini boşa çıkaracaklar; tersine iş yapacaklar."

(*Sabiyyuhüm ârimün*) "Çocukları terbiyesiz olacak. (*Şâbbühüm şâtırun*) Genç delikanlıları arsız olacak. (*Şeyhuhüm lâ ye'murü bi-ma'rûfin ve lâ yenhâ an münkerin*) İhtiyarları emr-i mâruf yapmayacak, kötülükten men etmeyecek!"

(*Es-sünnetü fîhim bid'atün*) Sünnet onların arasında bid'at olacak; (*ve'l-bid'atü fîhim sünnetün*) bid'atler de onların arasında sünnet olacak."

Peygamber Efendimiz'in yolundan gitmemek esas olacak. Peygamber Efendimiz'in yolu sanki bid'atmiş gibi merdud olacak nazarlarında... bid'atler makbul olacak, sanki sünnete sarılıyormuş gibi bid'atlere sarılıp yanlış yollarda yürüyecekler.

(*Ve zü'l-emri minhüm gàvin*) "Onların içinden, iş başında bulunan kimseler, sapık kimseler olacak, sapıtmış kişiler olacaklar. Doğru yoldan sapmış kimseler olacaklar! (*Feinne zâlike aleyhim şirârühüm*) Bu kavmin başına Allah, o kavmin içinin şerlilerini musallat edecek! (*Feyed'ù hıyârühüm*) Hayırlılar dua edecek ama, (*felâ yüstecâbü lehüm*) o kavme Allah duaları kabul edip icabet etmeyecek!"

Allah etmesin, böyle bir duruma bizi düşürmesin.

Bu hadîs-i şerîfte ileride olacak bir hâdise bildiriliyor. İki bakımdan inceleyebiliriz bu hadîs-i şerifi:

1. Bizim zamanımızda bu durum var mı?

2. Bu kötü sıfatlardan kurtulmak için neler yapmalıyız? Bu kötü duruma düşmemek için bizde ne gibi değişmeler, ne gibi çalışmalar olmalı?

Şu anlatılan şey:

"—Yüzleri insan yüzü, kalpleri şeytan kalbi, kan dökücü, kötü şeyden dönmemek, itimat olunursa hıyanet etmek, aldatmak, güvenilirse güvencini boşa çıkartmak, emanete hiyanet etmek hâli, çocukların terbiyesiz, gençlerin arsız yüzsüz olması, yaşlıların emr-i mâruf nehy-i münker yapmaması, bid'atlerin şâyi olması, sünnetlerin reddedilmiş olması ve işin başındaki kimselerin de sapık kimseler, taşkın, azgın kimseler olması…"

Şu sırada bizde var mı yok mu, filan denirse, herhalde cemaat ikiye ayrılır. Bir kısmı "Evet, var!" diyecek; bir kısmı "Yok!" diyecek ama yarısı var yarısı yok, diyebiliriz. Nasreddin Hoca gibi arayı bulmak için "Sen de haklısın! Sen de haklısın!" diyecek bir durumdayız. İyiler eksik değil, fakat bu şartların çoğu da sanki var gibi. Büyük ölçüde var gibi. O halde ne yapmamız lazım?

Hadis-i şerifi bu sefer, "Ne yapmamız lazım)" diye başından tekrar alalım. Bir, gönlümüze hâkim olalım, gönlümüzü Allah'ın istediği gönül, Allah'ın istediği temiz kalp haline getirelim, kötülükleri atalım! Gönül terbiyesi… İçimiz şeytan olmasın, şeytanî olmasın. Allah'a sığınalım. Kalbimizi sâfîleştirmek için ne yapmamız gerekiyorsa yapalım. Kalbimizi nasıl temizleyebiliriz?

"—Benim kalbim temiz." diyorlar.

Onlar nasıl temizlemişler, yakalamalı sormalı adamlara "Hangi deterjanı kullandın?" diye.

Kalbi temizlemek için ne yapmak lazım?

"—Kalp de demirin rutubet karşısında paslandığı gibi paslanır." diyor Peygamber Efendimiz. Kalp de paslanır.

"—Ama et o, demir değil!"

İşte ona benzer, demir paslanıp da nasıl vasfını kaybediyorsa, kalp de öyle vasfını kaybeder, hassasiyetini kaybeder, duygusuzlaşır, taşlaşır, katılaşır, bozulur.

Çare? Ölüm korkusu, ölüm düşüncesi ve zikrullahtır.

Kalbi diriltmenin çaresi ölümü düşünmek.

Öleceğiz. Sen de öleceksin, ben de öleceğim. Hepimiz biliyoruz ama hepimiz o şuuru içimize yerleştirip de hareketlerimizi ona göre tanzim etmiyoruz. Her gün ölümü düşüneceğiz. Peygamber

Efendimiz “Ölümü çokça düşünün!” diyor bize:[128]

أَكْثِرُوا ذِكْرَ الْمَوْتِ (الديلمي عن أبي هريرة)

(*Eksirû zikre’l-mevt*) “Ölümü çok zikredin, çok hatırlayın! Ölüm düşüncesini çok yapın!” diyor.

Bir gün öleceğiz; acaba yarın mı, acaba bir saat sonra mı, acaba on sene sonra mı? Acaba hazırlıklı mı gideceğiz, acaba bütün işler yarımken mi Azrail gelip canımızı pattadak alıverecek? Acaba borçlarımızı ödemiş olacak mıyız, acaba namazlarımız kılınmış mı, oruçlarımız tutulmuş mu, zekâtlarımız verilmiş mi? Acaba günahlarımıza tövbe etmiş miyiz? Acaba ölürsek cennete mi sokarlar bizi, yoksa bu hâlimizle cehenneme mi pat diye atarlar? Bunları düşüneceğiz. Çok düşüneceğiz, ağlayacağız, çare arayacağız.

Tasavvufta bizim yolumuzun esaslarından biri bu. Her gün zikre oturacak ve ölümü düşünecek insan… Şöyle kara kara düşünecek; “Benim halim nice olur?” diye. Düşünmezse, o zaman vur patlasın çal oynasın, gider. Birden de yakalanır bir yerde… Azrail’e istediği kadar yalvarsa faydası yok.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Sanki ölüm bizden başkasına yazılmış da bize yazılmamış, sanki biz müstesnayız! Sanki gömdüğümüz insanlar bir yere uğurlamışız da yarın dönecekmiş gibiyiz!” diyor.

İnsanoğlu ölenden ibret almalı, kendisinin öleceğini bilmeli! Ölümden sonra karşılaşacağı durumlara şimdiden tedbir almalı. Cehenneme düşmemek için çalışmalı; cenneti elde etmek için hayatında değişiklik yapmalı. Prensiplerini İslâmî prensiplere dönüştürmeli, bu bir.

Kalbin temizlenmesi şartlarından birisi bu.

İkincisi: Çokça zikir…

---

[128] Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.74, no:218; Ebû Hüreyre RA’dan. RE. 80/15.

أَلاَ بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ (الرعد: ٢٨)

(*Elâ bi-zikri'llâhi tatmeinnü'l-kulûb.*) "Gözünüzü açın, âgâh olun, dikkat edin, bilin ki gönüller ancak Allah'ın zikriyle mutmain olur, sâfileşir, temizlenir!" (Ra'd, 13/28) buyruluyor.

Onun için demin de kadınlara hitaben Peygamber Efendimiz'in tavsiye olarak söylediği gibi Allah'ı çokça zikredeceğiz.

"—O kadar çok zikredin ki, görenler sizi mecnun sansın!" diyor Peygamber Efendimiz.

Mecnun sanılacak gibi, çokça, her adımımızda Allah'ı zikredelim!

Süleyman Çelebi'yi hepimiz beğeniriz. Aman Mevlid'i ne güzel yazmış, hafız efendiler de ne güzel okuyor, mevlidhanlar da, filan deriz. Nasıl başlıyor?

Her nefeste Allah adın de müdâm;
Allah adıyla olur her iş tamam!

Hiç bu nasihati düşünüp de her nefeste Allah adını demeye kalkışan var mı? Yoksa koyun, kaval dinler gibi mi dinledik mevlitleri?

Allah'ı çok zikir edeceğiz, her nefeste zikredeceğiz, her zaman kalbimiz Allah, Allah, Allah diyecek. Saatin tık, tık, tık çalıştığı gibi… Bak saate nasıl tık tık diye çalışıyor, dakikasını geçirmiyor, muntazam çalışıyor? Bizim kalbimiz de Allah Allah diye çalışacak. O zaman kalbimiz düzelir. Şeytanî kalp olmaktan kurtulur; bu bir, tamam. Kalbimizi düzelttik.

Sonra: (*Seffâkîne li'd-dimâi*) "Kan dökeceklermiş o adamlar."

Biz de kan dökmekten sakınalım! Kan dökmekten, can yakmaktan, başkalarına zarar vermekten sakınalım! Müslüman müslümanın malına el uzatamaz, namusuna dil uzatamaz, karısına göz dikemez, kanını yere dökemez; haram! Yapamaz bunu… Onun için hiçbir sebeple, hiçbir şekilde kan dökmeye yanaşmayın!

"—Hocam, o da ne demek?" derseniz misal verebilirim:

Güneydoğu Anadolu'da, Doğu Anadolu'da kan davası vardır.

“—Benim dedemi öldürmüş bu aile, ben de o aileden birisini öldüreceğim!” diye yıllar yılı sürer.

O onu bir yerde kıstırır, bir şarjör boşaltır üstüne takır takır; o da onu öldürür.

Bu sefer öbür aileden o benim babamı öldürdü, diye annesi çocuğu öyle yetiştirir.

“—Senin babanı filanca öldürdü, senin babanı filanca öldürdü, senin babanı filanca öldürdü; sen onu öldürmezsen, intikamı almazsan sütüm haram olsun!” bilmem ne filan, öyle yetiştirir.

Çocuk on beş, on altı yaşına geldi mi; gelir burada katil olan insanı bulur. Eminönü’nde mi kıstırır, et pazarında mı, bitpazarında mı, bir yerde kıstırınca üstüne saldırır, bıçaklar, tabancalar, öldürür, bilmem ne yapar.

Bu sefer öteki aileler hadi sen bizim babamızı öldürdün diye… Böyle gider durur. Olmaz. Cezayı Allah verir; sen veremezsin. O katilse, onun cezasını Allah verecek, hiçbir sebeple kan dökmek helâl olmuyor.

Sonra öğrenci hareketleri oldu. Ben üniversitede profesörüm, hocayım, benim kendi talebelerim İlahiyat Fakültesi’nde. Yani dînî bilimler öğretiliyor, okutuluyor. Benim talebelerim; şunlar Türkeşçi, bunlar MSP’li… Şunlar bilmem neci, bunlar bilmem neci… Birisi ötekisine sandalyeyi vuruyor. Takur tukur devletin sandalyesi kırılıyor. Çivili, bilmem neli tarafları yarım yamalak eline alıyor, hadi birbirlerinin kafasına gözüne…

Birisi ötekilerine saldırdı, ben de gittim ayırdım filan da, nefes nefese, çocuk diyor ki:

“—Hocam, bir şeye yanmıyorum; benim üstüme saldırırken ‘Allah Allah Allah!’ diye saldırıyor, ben gâvur muyum? Yani o ağırıma gidiyor.” diyor.

Sübhànallah… O günleri yaşadık mı? Yaşadık.

Ben fiilen işin içine girdim. Herkes böyle odalarına saklandığı sırada atladım bahçeye; bir tarafta bir kardeşlerim, evlatlarım, talebelerim; öbür tarafta ötekiler, tabancalar patlıyor. Polisler müdahale edemiyor. Ben onları ayırdım;

“—Ya utanmıyor musunuz, ayıp değil mi?” diye.

Bir tanesine baktım, bir yerde yumak olmuşlar sekiz dokuz kişi, böyle ipliklerin karıştığı gibi.

“—Kalkın bakalım!” filan diye beni görünce herkes bir kenara çekiliyor, ayırıyorum. Bir de baktım alttan bizim dervişlerden bir tanesi çıktı.

Dokuz kişi çullanmış, cılız bir insan, pehlivan olsa…

“—Ya ayıp, hiç olmazsa teke tek çıkın da bir güreş gibi olsun, boks gibi olsun.”

Hele hele bir müftünün kızı vardı, o da onların arasında.

“—Bre kız sen ne ararsın burada?”

O da pataklıyor, o da bir iki yumruk vuruyor.

İnsanlar şaşırdı mı… Ama babası, müftü de ateşli bir şeydi. Kürsüye çıktı mı etrafa bağıra çağıra, kıvılcımlar saçardı. Öyle babanın öyle evlâdı, başörtülü ama gel de anlat.

İnsanlar rayından çıktı mı gözleri görmüyor. Bir çaresini buluyorlar, bir tarafından işi uygun görüyorlar, kılıfına uyduruyorlar, “Şeriate de muvafıktır.” diyorlar. Ondan sonra her türlü kötülüğü yapıyorlar.

Bizim fakültedekileri bir numune olarak zikrettim ki bizim fakülte İlâhiyat Fakültesi, bizde kâfir yok, bizde boş yok gibi. Bizde hepsi dolu, hepsi iyi ama gene de birbirlerini beğenmiyorlardı. O

onu suçluyor, o onu suçluyordu. Kavga gürültü çıkartıyorlardı.

Olmaz! Bakın, hadîs-i şerîfleri okusak, okutsak bunlar olmayacağı anlaşılıyor. Müslümanın, müslümanın kanını dökmemesi lazım.

Talebe geliyor şimdi bana:

"—Hocam, yolda, koridorda gelip bana omuz vuruyorlar."

"—Niye vuruyor?"

"—Kavga çıksın diye..."

Koridor geniş ama geliyor, çocuğa bir omuz vuruyor. Ne yapalım? Sabredin! Niye?

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

"—Fitneyi çıkartmamak esas! Fitne çıktığı zaman, fitnede koşturandan yürüyen nispeten biraz daha iyi; yürüyenden, oturan nispeten biraz daha iyi!"

Geri duracak, fitneyi kışkırtmayacak.

Sonra, "Sana birisi gelse evinde seni öldürmeye kalksa Hz. Âdem'in hayırlı oğlu gibi ol!" diye hadîs-i şerîfte bildiriyor Peygamber Efendimiz.

Gelen Müslümansa, ona el kaldırmak uygun olmuyor da, öldürse bile uygun olmadığı için, Hz. Âdem'in hayırlı oğlu gibi ol, diyor. Öldürülen oğlu gibi ol, öldüren gibi olma, diyor. Çünkü müslüman müslümana el kaldırmaz.

Hz. Osman Efendimiz'i bile suçladılar da, Kur'an okurken şehid ettiler. İnsanların beyni dağıldı mı, aklı bozuldu mu, terazisi çatladı patladı mı yanlış işleri çok yapabiliyorlar. İşte biz bunları öğretmeliyiz. Bunca düşmanı varken İslâm'ın, İranlılar, Iraklılar birbirlerine ne kahramanca saldırıyorlar. Kahramanca sözünün arkasında parantez, parantezin içinde üç tane nida işareti, beş tane soru işareti... Nasıl saldırıyorlar birbirlerine. Sanki başka hiçbir düşman yok. Hiç sanki memleketlerine kasteden başka insan yokmuş gibi… Allah akıl fikir versin.

Müslümanın müslümana kanı, malı, canı, ırzı, namusu, haysiyeti haramdır. Dokunamaz. Müslüman müslümana zarar veremez. Vermemesi lazım, kan dökmemesi lazım.

Biz ıslah edici olalım! Kan dökücü olmayalım. Herhangi bir şekilde birbirimizin kanını dökmeye fetva vermeyelim. Bunca kâfir

varken, müslüman müslümana düşüp de elâlemi kendisine güldürmesin. Allah'ın gazabına uğramasınlar. Kan dökmemeye dikkat edeceğiz.

(Ve lâ yeri'ùne an kabîhin) "Kötü şeyden çekinmiyorlar, vera' duygusu taşımıyorlar, kötü şeyden vazgeçmiyorlar!"

Kötü olan her şeyden uzak duralım. İyi olan her şeyi isteyelim, yapalım. Hareketlerimizin de güzellerini geliştirelim. Güzel hareket yapalım, çirkin hareket yapmayalım. Güzel huylarımız olsun, devam etsin; kötü huyları tasfiye edelim. Güzel söz söylemeye alışalım. Çirkin söz söylemekten geri duralım. İyilik yapmaya alışalım. Kötülük yapmaktan geri duralım. Her şeyimizi güzelleştirme çalışmamız olsun kendi içimizde. "Allah güzeldir, güzelliği sever." buyurduğu için böyle yapalım.

(*Ve in bâye'tehüm ve erbûke*) "Eğer sen onlara tâbi olursan sana ihanet ederler, aldatırlar."

Olmadık yere tâbi olmayalım biz de... Gözümüzü açalım, uyulmayacak insana tâbi olmayalım. Bir, bizi aldatacak sahtekâra tâbi olmayalım; ikincisi, bize tâbi olanları aldatmayalım! Bize bağlananların ümitlerini boşa çıkartmayalım.

(*Ve ini'ntemementehüm hânûke*) "Sen onlara bir şey emanet verirsen, emanete hıyanet ederler." diyor.

Emanete hıyanetlik etmek münafıklık sıfatıdır. Dürüst olalım. Kimsenin malına el uzatmayalım. Emanetini hiç çarçur etmeyelim.

(*Sabiyyuhüm ârimün*) "Çocukları şımarıktır."

Çocuklarımızı terbiyeli yetiştirelim! Evet, seversin ama onu terbiyeli yetiştirmek sevginin gereğidir. Şımarık oldu mu Allah sevmez, ahireti mahvolur. Çocuğumuzu terbiyeli yetiştirirsek hayatta daha büyük fayda sağlar. Onun için çocuğumuzun terbiyesine dikkat edelim.

"—Dokunma ona, karışma!"

Babasına bile karıştırtmıyor zamane insanı. Çocuğunun terbiyesine babasını karıştırtmıyor:

"—Baba, sen karışma. O çocuk benim!" diyor şimdi zamane anne ve babaları.

Babası birazcık nasihat edecek olsa karşı çıkıyor.

"—Karışma, çocuğun terbiyesi bozulur, sistemi bozulur. Sen

müdahale etme!” diyor.

Anneler babaların da cesareti kırılıyor bu durumda.

(*Şâbbühüm şâtırun*) “Gençleri, delikanlıları arsızdır.”

Bu zamanda gençlerin çok iyileri var, camileri dolduruyor, elhamdü lillah… Bunca kardeşimiz, ekseriyeti genç... Onların karşısında bu iş vardır demek zor ama camiin dışında da bir hayli de rambo, samba rumba gençliği de var. Böyle acayip gençlik de var. Aklı fikri köşe başlarında zincir çevirmek, daha başka şeyler olan kimseler var.

Gençlerimiz bilsinler ki, gençlikte yapılan ibadetin kıymeti çok fazladır. Onun ecri, sevabı çok fazladır. Onun için gençlikte doğru yola girmeye gayret etsinler. Ve genç arkadaşlarını İslâmî çalışmalara çekme hususunda çalışsınlar. Ben misaller biliyorum.

Mesela bir camiin genç imamı o mahalledeki bütün gençleri ısındırmış camiye. Beraberce, topluca camiye gelip namaz falan kılıyorlarmış. Aferin. İmam genç, imamların yaşlısı makbul, çünkü tecrübeli olacak, kıvamını bulmuş olacak ama aşk olsun bu genç imam kardeşimize ki, mahalledeki bütün futbolcu gençliği şunu bunu evirmiş çevirmiş, namazsız niyazsız çoluk çocuğu toparlamış; hepsini camiye gelen, şuurlu müslüman hâline getirmiş.

Öyle çalışmalıyız, gençlerimiz müslüman olmalı. Önemli, kendileri için önemli.

(*Ve şeyhuhüm lâ ye’murü bi-ma’rûfin ve lâ yenhâ an münkerin*) “Yaşlıları emr-i mâruf, nehy-i münker yapmayacaklarmış o devirde...” O halde yaşlılarımız, bizim yaşlılarımız; lütfen biraz emr-i mâruf, nehy-i münkerci olsunlar, yanlış olan şeyleri söylesinler. Ama tatlı tatlı söylesinler.

“—Evlâdım bunu böyle yapma, bu bizim örfümüzde, töremizde yok. Bak sen aslansın, ağasın, paşasın…”

Nasıl diyecekse desin. Kıyıda kalmasınlar, çekilmesinler; bizim sözümüzü dinleyen yok, artık biz cemiyetten atılmış, itilmiş, kenara çekilmiş insanlarız, demesinler. Kendi bilgilerini, görgülerini tecrübelerini, kendi evlâtlarına yakınlarına, gençliğe, mahalleye aktarsınlar.

Eskiden mahallenin eli bastonlu, camiye gelip giden hacı amcaları, hoca dedeleri, yaşlı cemaat mahallede, alimallah, epeyce

müessirlermiş; kimse karşılarına çıkamazmış. Yaşlılar büyük hürmet görürmüş ve dedikleri olurmuş.

Şimdi yaşlılar sahayı terk ediyorlar. Olmaz. Yaşlılar yerlerinde sağlam dursunlar ve kendi bildikleri doğru şeyleri gençlere öğretmek hususunda gayretli olsunlar. Çünkü emr-i bil mâruf yapmamak nehy-i münker yapmamak iyi değil!

Ben hatırlıyorum. Amerika'nın meşhur, Kore'de falan madalyalar kazanmış olan bir generali vardı. Bütün madalyalarını, şunlarını bunlarını takmış takıştırmış eline bastonu almış bütün madalyaları, yürümüş gitmiş gitmiş bulunduğu şehirde mason binasının, mason mâbedinin camlarını, çerçevelerini şangur şungur indirmiş.

Siz dine karşısınız, diye indirmiş. Kimse de öyle bir savaşa girmiş çıkmış meşhur bir general olduğundan dolayı bir şey dememiş. Yaşlı olduğu halde protesto ediyor. Yapması gereken şeyi söylüyor. "Niye dinsizsiniz?" diye kendi düşüncesine göre.

Einstein'i duydum. Adam şöyle alim böyle alim... Yahudi asıllı. Yahudilere yardım için kapı kapı, firma firma dolaşmış, yardım toplamış, iane toplamış. Aktif… Biz deriz ki hani böyle üç gün yemek yemeyi unutmuş, boyuna izafiyet teorisini şey yapacağım filan diye çalışarak deneylerle … Adam bak nasıl dinine hizmet etmek için dolaşıyor. Kendi nüfuzunu kullanıyor.

Onun için yaşlılar, lütfen görev başına! Lütfen emr-i mâruf, nehy-i münker yapsınlar.

(*Es-sünnetü fîhim bid'atün*) "Sünnet onların arasında bid'attir. (*Ve'l-bid'atü fîhim sünnetün*) Ve bid'at onların arasında sünnettir!"

İş tersine dönmüştür; yapılmaması gereken şeyler yapılıyor, yapılması gereken şeyler yapılmıyor.

O zaman biz Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılalım sımsıkı, bid'atlerden uzak duralım. Bizim yolumuzun ana hedefi budur. Zaten camimizde Mehmed Zahid Hocamız'dan, Hocamız'ın hocasından beri yaptığımız; hadis kitapları okumak suretiyle sünnete sarılmaktır. Her şeyimizi Peygamber Efendimiz'in tavsiyesine uygun yapmak için hadis kitapları okuyoruz, onu teşvik ediyoruz ve dersimizin başında da bunu söylüyoruz.

"—Aman sünnet-i seniyyeye sarılın, bid'atlere kapılmayın!

Bid'atler dalâlettir, sapıklıktır. Sapıklık da insanı cehenneme götürür. Hem kendisi cehenneme gidecek, hem de işleyeni cehenneme götürecek!" diye.

Sözümüze öyle başlıyoruz, başlarken o Arapça sözlerin mânası odur. O bakımdan hepiniz hadis kitabı okuyun.

Dışarıda bir kardeşimiz dedi ki:

"—Hocam, ben yeni tesbih vazifesi aldım üzerime, ne tavsiye edersiniz?"

Dedim ki:

"—*Riyâzü's-Sàlihîn* kitabının üç cildini oku, öyle gel!"

Hadis kitabını. Üç cilt, okumamışlarsa ilk önce bir okuyun gelin bakalım. Peygamber Efendimiz'in hadislerini bir görün, onun hayata bakış tarzı nedir, bir anlayın! Onun yaşayış tarzını, edebini ahlâkını şöyle bir görün ve onu tatbik etmeye girişin! Okuduğunuz hadîs-i şerîfi de tatbik edin!

Sonra demek ki sünnette sarılacağız, bid'atten uzak duracağız.

(*Ve zü'l-emri minhüm gàvin*) "Emir sahibi, işin başında olan kimseler sapıktır ve tuğyan etmiş, bozuk kimsedir!" diyor.

Bunun da halli mümkündür, elinizdedir, elimizdedir. Çünkü saltanat usûlü değildir yönetim; seçimledir. İyi insanları seçerseniz. En hâlis kimseleri seçerseniz. Onlar da Allah'ın, Peygamber'in yolunda yürüyüp onları işlerler. Bu mesele de hallolabilir.

Eğer bunlar yapılmazsa, o öteki kötü durum olursa, o zaman Allah şerlileri musallat edermiş. İyiler dua etse de kabul olmazmış. Bu duruma düşmemeye hepiniz, hepimiz canla başla çalışıp gayret edelim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin… Dünya ve ahiretin şerlerinden korusun... Dine en güzel tarzda hizmet edip, en büyük sevapları almayı cümlenize, cümlemize nasib eylesin…

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-Besmele!

31. 01. 1988 – İskenderpaşa Camii

18. AHİR ZAMANDA OLACAK ŞEYLER

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hàlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Tabîb-i kulûbinâ ve şefî-i zünûbinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî, ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn ...

Emmâ ba'du fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، مَنْ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ أَصْفَرُ وَلاَ أَبْيَضُ ، لَمْ يَتَهَنَّ بِالْعَيْشِ (طب. حل. عن المقدام بن معديكرب)

RE. 503/1 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, men lem yekün meahû asfaru ve lâ ebyadu, lem yetehenne bi'l-ayşi*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünyada ve ahirette üzerine olsun... Rabbimiz iki cihanda rahmetine mazhar eylesin…

Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretlerinin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir miktar okuyup, teallüm ve tefeyyüz eylemek üzere şu mescidde toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretlerine bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin,

ashabının, etbaının, ahbabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemâ-i muhakkıkîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamızın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretlerinin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Ve nihayet uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyalım, öyle başlayalım! Buyurun:

……………………………

a. Parası Olmayan Rahat Edemeyecek

Mukaddimede metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis koleksiyonunun 503. sayfasındadır. Oranın 1. hadîs-i şerifinden itibaren okuyoruz. Metnini, kaynağını merak edenler baksınlar diye de yerini söylüyoruz.

Taberânî *Mu'cemü'l-Kebîr*'inde ve *Mu'cemü'l-Evsat*'ında Mikdam RA'dan rivayet eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[129]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، مَنْ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ أَصْفَرُ وَلاَ أَبْيَضُ ، لَمْ يَتَهَنَّ بِالْعَيْشِ (طب. طس. حل. عن المقدام)

RE. 503/1 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, men lem yekün meahû asfaru ve lâ ebyadu, lem yetehenne bi'l-ayşi*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanlar üzerine bir zaman gelip çatacak ki, (*men lem yekün meahû asferu ve lâ ebyadu lem yetehenne bi'l-ayşi*) yanında sarı renkli olan altını, ak renkli olan gümüşü olmayanın, dinarı dirhemi, parası pulu olmayanın yaşayışı rahat olmayacak."

"Rahat olmayacak" demek, "ağzının tadını bulamayacak" demek. Şu an öyle değil midir?

Öyledir denilebilir, ama eski devirlerde öyle değildi. O zaman yeryüzü genişti, insanların adedi azdı. Kayıtlar, tahditler, hudutlar böyle değildi. İsteyen istediği yere gidiyordu, oturabiliyordu. Bir araziyi çeviren orada kalabiliyordu. Yerler geniş olduğundan "Burası benim!" diye karşısına birisi çıkmıyordu. Başına birisi dikilip de; "Ver bakalım şu kadar para!" demiyordu.

Bir iş tutan tutar, parası olan olur. Olmayan bir mağarada, bir çayırda, bir ormanda veya bir dağın tepesinde yaşar. Ağaçların meyvelerini yer, odunları keser, satar veya satmaz. Böyle rahat bir yaşam vardı.

Eski zamanlarda para olsa da olurdu, olmasa da olurdu. İnsanlar mütevazı ve dünyaya rağbeti olmayan kimselerdi. Lüks ve konfor peşinde değillerdi. Karnını bir şeyle doyurdu mu kâfi geliyordu, yetiyordu. Bir avuç arpa, kendisinin ekip biçtiği bir kenara koyduğu arpa kavurması ona yetebiliyordu. Veyahut yufka

---

[129] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.278, no:659; *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.374, no:2269; *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.27, no:7; *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.343, no:1461; Sehàvî, *el-Mekàsîdü'l-Hasene*, c.I, s.348, no:492; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.111, no:6244; Mikdâm ibn-i Ma'dîkerb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.240, no:6346; Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.408, no:1311; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.458, no:26419.

ekmeği yaparlarmış da, yufka ekmeğinin yanık kısımlarını yanmamış olan kısımlarına katık ederek yerlermiş.

Çeşit çeşit meyveleri nereden bulsunlar?

Biraz üzüm, biraz incir veya hurma kurutma imkânı varsa kurutrlar. "Kurtlanırsa kurtlansın!" deyip onu yiyip öyle geçiniyorlarmış ama şimdi öyle değil.

Şimdi nefes almak bile parayla, yolda yürümek parayla, vatandaş olmak parayla. Babadan dededen bir arazi kalsa bile onun da vergisini ödemen lazım. Bir yerden gelirin yoksa o zaman yandın, halin harap. Yani para gerekiyor! Kör olmayasıca para gerekiyor. Allah hepimize helalinden nasip etsin, haramından korusun; parasız olmuyor.

İşte o zaman gelmiş. Birisinin babasından, dedesinden bir arazi kalmış;

"—Ben buraya girerim, bir ev yaparım, yaşarım." diye düşünmüş.

Yaşa da göreyim bakayım! Belediye gelir, dikilir başına:

"—Buraya ev yapamazsın! Ebatı şu kadar, boyu bu kadar olacak. Caddeden şu kadar çekeceksin; şu kadar yükseltemezsin, bu kadar alçaltamazsın. Bu arazinin bina vergisini verdin mi? Şerefiye, aydınlatma, temizlik, tanzimat vergilerini verdin mi?"

"—Param yok! İstersen ceplerimi çıkarayım, tersine döndüreyim. İçinde tozdan başka bir şey yok."

"—Ben onu bunu bilmem, bu vergiyi vereceksin!"

Yani şimdi yaşam paralı, parasız yaşamak mümkün değil. Adam gidiyor, bir apartman dairesi alıyor, ev sahibi oluyor. "Kapıcı parası, kalorifer parası" derken kira kadar masrafı oluyor.

Rahatlık anlayışı artık eskisi gibi değil. Rahat ve konfor da çok fazla. Onun için insanlar vergiler koymuşlar. Bir bakımdan bunları da normal karşılamak gerekiyor. Allah insana sıhhat verir de para kazanır, bir şekilde öderse bir şey değil. Ödeyemezse onları da koruyup kollamak, yardımcı olmak; o zayıfların, fakirlerin, mazlumların, yetimlerin dulların halini biraz gözetmek de etrafındaki er kişilerin, babayiğitlerin, mertlerin, merhametlilerin işi olmuş oluyor.

Rabbimiz Teàlâ zenginlerimize merhamet versin, fakirlerimize

güzel hal nasip eylesin… Vücutlarımıza afiyet versin… Bizi nâmerde değil merde de muhtaç etmesin, kimseye muhtaç etmesin… Rabbimiz bizi alnımız açık, yüzümüz ak; kimsenin önünde eğilmemiş, kimseye boyun bükmemiş; kimseye el açmamış insanlar olarak yaşatsın... İhtiyaçlarımızı, kendi gayb hazinelerinden ihsan ve ikram eyleyip, bizi gayrısından müstağnî eylesin. Öyle yaşayıp öylece ölelim.

Mehmed Âkif merhumun dediği gibi:

O rükû olmasa dünyada eğilmez başlar.

Müslüman, kimsenin önünde eğilmez ama namaz var, secde var; rükû yapıyoruz, secde yapıyoruz, o sebeple eğiliyoruz. Yoksa müslüman eğilir mi?

Müslüman eğilmez! Kimseye "Eyvallah!" demez. *"Çiğnerim, çiğnenirim hakkı tutar kaldırırım."* diyor şair. Müslüman kimseden korkmaz; Hak neyse onu yapar. Ama o müslümanlar nerede?

Yahudi Filistin'de sopayla vura vura müslümanı öldürüyor; millet orada burada keyfine bakıyor. Bizim memlekette en büyük şirketler onların elinde… Her türlü imkâna sahipler, her türlü konforları var. Rahatlık içindeler.

İspanyollar onları kesiyorlardı da bizimkiler; "Yazıktır, insandır, kesmesinler." diye gemilerle aldılar. İspanya'dan gemilere bindirip Osmanlı diyarına getirdiler. "Ne de olsa ehl-i kitaptır." dediler. Ama, "Çingeneye salâhiyet versen önce babasını asarmış." derler. "Besle kargayı oysun gözünü…" derler. Öyle oluyor.

Ama onların böyle olması onlardan değil, bizden! Kabahat bizde, kabahat tüm Müslümanlarda… Bir kere Allah'ın sevgili kulları olmadıkları için Allah ceza veriyor. Çünkü yoldan çıkmış, raydan çıkmış, sapıtmış, şaşırmış; Allah bela veriyor!

Belâ gelmez kula, kul azmayınca;
Kaza gelmez kula, Hak yazmayınca...

Allah yazıyor, ondan öyle oluyor. Ama bela neden geliyor?

Kul azdı, sapıttı da cezayı hak etti, ensesinde tokat patladı;

ondan oluyor. Bizim birkaç asırdır çektiğimiz dinimizden döndüğümüzdendir, dinimize hizmetten geri kaldığımızdandır. Allah uyanıklık nasib etsin…

Dün akşam akıllı, uslu, tahsilli, terbiyeli, görgülü, bilgili kardeşlerimizle oturduk; "Ne yapalım, ne edelim?" diye bir sohbet havası içinde konuştuk. İçinde mühendisi var, idarecisi var. Çok yüksek memuriyetlerde bulunmuş, idarecilik yapmış, müdürlük yapmış kimseler var. Döndük dolaştık, geldik iyi müslüman olmaya... İş, İslâm'a hizmet etmeye, irşad ve tebliğ çalışması yapmaya geldi, dayandı. Gerisi laf, gerisi hep fasa fiso, başka bir şey yok!

Allah yolunda çalışırsan, Allah'ın dinine hizmet edersen, Allah'ın emirlerini tebliğ edersen, cahilleri gafilleri irşad ve ikaz edersen, en güzel çalışma bu… Başka türlü de kurtuluş imkânı yok. Allah akıl fikir versin…

b. Para Allah Yolunda Harcanmalı!

Bu hadîs-i şerîflerde; Peygamber Efendimiz'in âhir zaman ahkâmı, ahvali ile ilgili ihbarları, bildirileri ve önceden söylemiş olduğu hususları öğreneceğiz.

Demek ki paraya ihtiyaç varmış; Allah bizi helâlinden paraya sahip eylesin… Kazandığımız paraya bizi köle etmesin… Paranın pulun, dinarın dirhemin kulu kölesi etmesin…

Para kazanılıyor, kazanılacak. Sonra ne olacak?

Allah yolunda harcanacak. Kazanılacak, harcanacak. Senin elinden geçecek, öbür tarafa gidecek. Kazanacaksın, kimseye muhtaç olmayacaksın ve sevap kazanacaksın. Yiyeceksin, yedireceksin. Giyeceksin, giydireceksin. Dostlarına ikramda bulunacaksın. Feda olsun! Ayrıca fukaranın hakkını ayırıp vereceksin. Cihada para ayıracaksın, Allah yoluna para ayıracaksın. O paralar gidecek ama onunla cenneti kazanacaksın.

"—Yok! Ben onları öyle zor kazandım ki eğer sen onu Sarayburnu'ndan savurup denize atsan, arkasından balıklama denize atlarım. Paralarım çok kıymetli, kimseye vermem." dersen, o zaman ayet-i kerîmede geçen o cezaya çarptırılırsın.

Ayet-i Kerime'de buyruluyor ki:

اَلَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلاَ يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ (التوبة: ٣٤)

(*Ellezîne yeknizûne'z-zehebe ve'l-fıddata ve lâ yünfikùnehâ fî sebîli'llâhi febeşşirhüm bi-azâbin elîm*) "Altın ve gümüşü biriktirip, depo edip, onları Allah yolunda harcamayanları elem dolu bir azapla korkut! Onlar cehenneme düşecekler." (Tevbe, 9/34)

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ، هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ

(التوبة: ٣٥)

(*Yevme yuhmâ aleyhâ fî nâri cehenneme*) "O günde ki o depo ettikleri mallar cehennem ateşinde kızdırılacak; (*fetükvâ bihâ cibâhuhüm ve cünûbühüm ve zuhûruhüm*) yüzleri, alınları, yanları ve sırtları o ateşlerle dağlanacak."

(*Hâzâ mâ keneztüm li-enfüsiküm fezûkù mâ küntüm teknizûn*) "İşte bu sizin dünyada Allah yolunda sarf etmeyip de, depo ettiğiniz paralarınızdır. Buyurun, tadın bakalım.!" (Tevbe, 9/35) diye Allah-u Teàlâ Hazretleri onlara cehennemde azap edileceğini bildiriyor.

Onun için para kıymetli, kazanması zor; kazanıldığı yer de sorguya tâbi, harcandığı yer de sorguya tâbi… Allah helâlinden kazanmayı, yerine sarf etmeyi nasib etsin…

Antalya'nın bir kasabasına gittik. Dağın arasında küçük bir kasaba, daha önceden hiç duymamıştım. Nahiye, belki de bir köy ama biraz büyümüş, kasaba olmuş. Dediler ki:

'—'Hocam, bu kasabadaki şahısların hepsi düğünlerini Hilton'da yaparlar."

Vay be! Antalya neresi, İstanbul neresi, vay vay vay! Bu kasabanın beyleri, paşaları düğünlerini Hilton'da yaparlarmış, aşağısı kurtarmazmış.

Antalya'da bir kasabanın filanca nahiyesindeki bir kişisin, camide doğru düzgün mevlidini yap; eşini, dostunu, ahbabını çağır, ziyafetini çek, düğün yemeğini yedir, cemaate dua ettir, hatim indir; çocuğun böyle evlensin.

Adı "Hilton" işte! Bir Amerikalı gelmiş, memleketimizin kanunlarından turizmle ilgili teşviklerinden yararlanarak boğazın en güzel yerine bir bina yapmış. Bir odası bilmem kaç yüz bin liradır. Ben hiç bilmiyorum. Gitmek de hiç nasib olmadı, istemem de. Düğününü orada yapacak.

Neden? Gösteriş!

"—Ben düğünümü orada yaptırmazsam, sonra bana ne derler?" diye düşünüyor.

Zaten kız ağlar;

"—Benim düğünümü niye Hilton'da yapmadın? Arkadaşımın düğünü orada oldu da benimki niye orada olmadı?" der.

Sonra düğün Hilton'da olunca tabii ki mevlidli, Kur'an'lı, hatimli mi, dualı mı olur? Orasını Allah bilir. Nasıl olduğunu bilmiyoruz. Nasıl olduğunu Allah bilir. Vah vah!

“—Para benim, sana ne? İstediğim yerde harcarım.”

İşte öyle değil! Kazın ayağı öyle değil! Allah o paraları nereye harcadığını da sana soracak.

“—Ama ben kendim kazandım.”

Kendin kazandığın halde nereye harcadığını soracak.

Onun için harcadığın yer de önemli. Lüzumsuz yere harcayamazsın, telef edemezsin, zayi edemezsin, israf edemezsin. Allah müsrifleri sevmez. İsraf haram, yasak! İsraf edemezsin! Harcamalarını belli bir ölçüye göre yapacaksın, ölçünün ötesine gitmeyeceksin.

Zenginsen zenginliğin biraz belli olacak. Giyiminden, kuşamından adamın zengin olduğu belli olacak ki fukara:

‘—’Bu zengindir.” deyip yanına gelebilsin, bir şey isteyebilsin. “Bir ihtiyacım var.” diyecek, o da çıkarıp verecek.

Hadîs-i şerifte buyruluyor ki:[130]

لِلسَّائِلِ حَقٌّ، وَإِنْ جَاءَ عَلَى فَرَسٍ (د. ق. عن علي)

RE. 350/12 (*Li's-sâili hakkun, ve in câe alâ feresin*) “El açıp isteyenin, dilenenin bir hakkı vardır, at üstünde gelse bile...”

Yâni, “Bir insan atı ile gelip sizden bir şey istese bile, boş çevirmeyin!” diyor.

Hadîs-i şerîfte böyle denildi diye, elbette bunun da istismarcıları türemiş. Adamın cebi para dolu, belki bankada milyonları var ama dilenciliği meslek edinmiş, dolaşıyor. Tabii öyle olduğunu bilirsen, vermezsin!

---

[130] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.522, Zekât 3/33, no:1665; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.201, no:1730; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.109, no:2468; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.130, no:2893; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.154, no:6784; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.353, no9823; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.23, no:12983, Hz. Hüseyin RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.522, Zekât 3/33, no:1666; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.23, no:12984 Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.203, no:535, Hirmas ibn-i Ziyad RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.346, no:15986; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.484, no:18678.

Para daha senin yanındayken, “Acaba çevremde hayır yapacak kim var?” diye ararsın, bildiğin insana verirsin. Köyünde sorarsın, mahallende sorarsın. Zengin bir semtte oturuyorsan İstanbul’un, Ankara’nın, İzmir’in, Bursa’nın lüks bir semtinde oturuyorsan bir ara lütfen ve keremen inayet buyurup fakir mahallelerine, gecekondu semtlerine gidersin. Gecekondu semtlerinde bir namaz kılarsın. O senin güzel, pırıl pırıl ayakkabıların çamurlu sokaklarda biraz çamurlanır, batarsın çıkarsın, paçaların çamur olur.

“—Çeşmeden su dolduracağız.” diye mantosuz kızların ayazda tir tir titrediğini, evlerin damının aktığını, insanın akşama yemek yiyemediğini, hastalandığını, kan tükürdüğünü görürsün; merhamete gelirsin.

“—Vazgeçtim, ben bundan sonra gülmeyeceğim. Bu tarafın çamuru kalmayıncaya kadar bana gülmek yasak.” dersin, o zaman verirsin.

İnsan görmeyince elbette bilmiyor. Bilmeyince de parayı ne yapacağını, nereye koyacağını, nasıl harcayacağını şaşırıyor. Açın gazeteleri, lüks hayatın sahnelerini. Artistler nasıl yaşarmış, nasıl havuzun içine süt doldururmuş, ‘cildi daha iyi olsun diye sütün içinde yüzermiş! Ondan sonra fotoğraflar!

İşte kıyametin neden kopacağı görülüyor. Bu çifte manzaradan kıyametin niçin kopacağı görülüyor!

Müslümanlar geri durursa, ilgilenmezse, irşada çalışmazsa, gayrete gelmezse kıyamet kopar! Bu insanoğlu gemi azıya aldı mı durduramazsın artık. Freni yok, doludizgin cehenneme kadar gider, ondan sonra cehennemin uçurumuna yuvarlanır. Onun için hepiniz İslâm’ı öğreneceksiniz. Ondan sonra da öğreteceksiniz.

“—Ben yirmi yıldır dervişim.”

Mâşâallah!

“—Ben otuz beş yıllık dervişim.”

Sana iki kere mâşâallah!

“—Ben elli yıllık dervişim.”

Sana üç defa mâşâallah!

İyi güzel ama bir çocuğa bile ana babasının bakımının bir zamanı var. Annesinden süt emmesinin zamanı iki yaştır. Dört yaşındaki çocuk süt emerse olmaz. Sen de artık İslâm’a faydalı

olacaksın. Hep memeye yapışmışsın, boyuna süt içiyorsun. Olur mu?

Biraz da sen başka insanlara faydalı olmaya başla. Şu kadar senedir Allah'ın emirlerini duyuyorsun, yasaklarını öğrenmişsin, Peygamber Efendimiz'in sünneti ne, duyuyorsun. İnsanın bir Pazar günü öğrendiği bile yeter. Sen de biraz çalış, sen de biraz sofraya ekmek getir, hazır yeme! Sen de biraz İslâm'a faydalı ol, sen de biraz Allah'ın dinine hizmet et ki izzet bulasın. Hürmet et ki hürmet bulasın. Yardım et ki yardıma eresin. Merhamet et ki merhamet bulasın.

İslâm'ın ihtiyacı var. Kadın da çalışacak, erkek de çalışacak, yaşlı da çalışacak, genç de çalışacak; olacak!

"—Hocam durumumuz iyi. İskenderpaşa camii doluyor, dışarıda insanlar ayakta kalıyor, avlular da doluyor. Bazıları burada namaz kılamayıp komşuya gidiyor."

İskenderpaşa camiinin içini kubbesine kadar üst üste insan doldursak ne ifade eder? İstanbul, beş milyonluk yedi milyonluk bir şehir. Bu kadar milyonun içinde bu kadar insan nedir?

Bizim hepimizi toplasan, bir kışlaya doldursan biz ne kadarız, futbola giden ne kadar? Keyfe giden ne kadar? Zevke giden ne kadar? Namaz kılmayan ne kadar? Dinden habersiz ne kadar? Allah, peygamber, din, iman tanımayan ne kadar?

Hesabını yaptın mı? Mahallende, kendi sokağında bir hesap yap! On tane ev bu tarafta var, on tane ev diğer tarafta var. Bunlardan kaç tanesi camiye gelir, kaç tanesi gelmez? Kaç tanesi imanlı, kaç tanesi imansız? Kaç tanesi namazlı, kaç tanesi namazsız? Kaç tanesi haramdan korkar, kaç tanesi korkmaz? Kaç tanesi namuslu, kaç tanesi namussuz? Yap hesabını... O zaman Türkiye'de de, dünyada da müslümanlığın hesabı ortaya çıkar. Biraz çalışacağız.

Hiç reşit olmayacak mıyız? Hep bebek mi kalacağız?

Arkadaşlardan birisi, profesörün konferansına gitmiş, konferansın sonunda bizim dinleyen arkadaşların imtihanı var, diyor ki; "Profesör hâlâ yardımı başkasından umuyor. Hâlâ 'falanca şöyle yapsın, böyle yapsın.' diyor. Kendisini çocuk sanıyor, büyüyememiş." Senin ağabey dediklerinin yarısı mezara girdi. Sen

abi oldun, baba oldun, dede oldun. Biraz da sen İslâm'a hizmet et.

"—Canım yapıyorlardır."

Kim yapıyor? Nerede? İslâm'a kim yardım ediyor?

"—Yardım eden hiç kimse yok, bir sen varsın." diye düşüneceksin. "Hiç kimse kalmamış, iş bana kalmış." diyeceksin; İslâm'ı yaymak, öğretmek ve savunmak için sen de çalışacaksın.

Dergi çıkarıyoruz. Bizim hanım kızlardan birisi İslâmî eserler yayınlayan kitabevine gitmiş. Bizim dergilerden birini istemiş. Adam ne demiş?

"—Ne yapacaksın dergiyi? Kur'ân-ı Kerîm'i oku, yeter." demiş.

Biz bu dergileri "Kur'ân-ı Kerîm'e hizmet olsun." diye çıkarıyoruz. O ne demek öyle!

"—Ne yapacaksın reçeli, ekmek yersin yeter. Ne yapacaksın katığı, tuza banarsın yeter." diyor musun?

Hepsinin yeri var, hepsinin zamanı var. Elektrik de gerekiyor, su da, hava da gerekiyor güneş de, para da gerekiyor sıhhat de, tatlı da gerekiyor, tuzlu da, ekşi de gerekiyor, turşu da. Hepsinin yeri var. Ne yapacaksın, olur mu?

O zaman her şeyi kapatalım, bitsin! Ötekiler çalışsın, ötekiler milletin kafasını ütülesin. Ütülemek ütü ile değildir, tavuğu ütülemek gibidir. "Ateşin üstünde çevire çevire, tüylerini yaka yaka kebap etmek" demektir. Milletin kafasını ütülesin, dazlak kalır, hiç kıl kalmaz. Ondan sonra pişirilecek, yenilecek hale gelir. Sen konuşma! Ne yapacaksın? Kur'ân-ı Kerîm'i oku. Dininin inceliklerini halkın anlayacağı şekilde anlatma, anlatan eserleri okuma. Hemen Kur'ân-ı Kerîm'i oku. Tamam!

Pekiyi, o ayet ne diyor? Onu anlayacak Arapçan var mı?

"—Yok!"

O zaman sana anlatacak bir esere ihtiyaç var.

Kitapçısı böyle derse, artık ötekisine ne diyeceğiz, bilmiyorum. En akıllısı Deli Bekir, o da zincirde yatar.

c. Allah'ın Umûma Gazaplı Oluşu

İkinci hadîs-i şerîf:

Enes RA'dan Ebû Nuaym rivâyet etmiş ki, Peygamber SAS şöyle

buyuruyor:[131]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَدْعُو فِيهِ الْمُؤْمِنُ لِلْعَامَّةِ ، فَيَقُولُ اللهُ: اُدْعُ لِخَاصَّةِ نَفْسِكَ ، أَسْتَجِبْ لَكَ ! فَأَمَّا الْعَامَّةِ ، فَإِنِّي عَلَيْهِمْ سَاخِطٌ (حل. عن أنس)

RE. 503/2 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yed'ù fîhi'l-mü'minü li'l-àmmeti feyekùlu'llàh: Üd'u li-hàssati nefsike, estecib leke, feemme'l-àmmetü feennî aleyhim sâhitun*)

Bu hadîs-i şerîfi okuduktan sonra tüylerimizin diken diken olması gerekiyor. Secdeye kapanıp oradan kalkmamamız gerekiyor. Gözyaşları ile seccademizi ıslatmamız gerekiyor. Gözyaşlarının kapının altından sokaklara akıp sel olması gerekiyor. Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına bir zaman gelip çatacak ki devirler değişip yıllar geçip insanlar öyle bir zamana ulaşacaklar ki, (*yed'ù fîhi'l-mü'minü li'l-àmmeti*) o zaman mü'min elini açacak ve umumiyetle müslümanların hepsi için dua edecek; 'Yâ Rabbi! Ümmeti Muhammed'i aziz eyle. Yâ Rabbi! İnsanlara hayırlar ihsan eyle. Yâ Rabbi! Mesut eyle, bahtiyar eyle. Dertlilere deva, hastalara şifa, borçlulara eda ihsan eyle." diyecek…"

Herkes için dua etmek şefkatin, sevginin, merhametin, saygının, acımanın, insanlığın, kardeşliğin icabı olduğu için böyle dua ediyoruz. Bu bizim dinimizde tavsiyedir. Biz herkes için dua ederiz. Tahiyyat'ta da, namazın içinde de, dışında da dua ederiz.

Ama öyle bir zaman gelecek ki, o zaman kişi herkes için, genel topluluk için dua edecek ama, (f*eyekùlu'llàhu*) ona Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle buyuracak:

---

[131] Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.175; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.445, no:8692; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.282,no:31176; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.462, no:26432.

(*Üd'u li-hàssati nefsike*) "Kendi nefsinin öz ihtiyaçları için, kendin için dua et! (*Estecib leke*) Ben senin duanı kabul edeyim. (*Feemme'l-àmmete*) Ama umûma gelince, toplumun bütününe gelince; (*feennî aleyhim sâhitun*) ben onlara kızgınım, kızmaktayım. Onun için kızdığım kimselere dua edip durma! Kendine dua edeceksen et, bırak onları!" buyurur.

Neden? Çünkü bu insanlar Allah tanımaz, Peygamber tanımaz veyahut tanıyorum dese bile başımıza kaka kaka, minnet ede ede yaparlar.

"—Tamam ya, daha ne istiyorsun, Allah'a inanıyorum işte!" der.

"—Yetmez. İnanıyorsan itaat et." Deriz.

"—Tamam, Peygamber'i de kabul ettik." der.

"—Peygamber'i kabul ettiysen hadislerini dinle, yolunda yürü." deriz, umursamaz.

Herkesin evine televizyon, şarkı türkü, aşk meşk sahnesi, çıplaklık, gazino, tiyatro, içki meclisi girmiş! Dünyanın öteki ülkelerindeki edepsizlerin hayatları, örfleri, âdetleri girmiş. Herkes

onları seyrediyor. Bir seyrediyor, iki seyrediyor, üç seyrediyor, dört seyrediyor… Sonra:

'—'Yahu, galiba fena da değil bu hayat." demeye başlıyor.

Ondan sonra, "Ben de öyle yapsam ne olur?" demeye başlıyor. Çocuğun ismini değişik koymaya başlıyor. Yemeği değişik yemeye başlıyor. Selâmı değişik vermeye başlıyor. Tavrı değişik olmaya başlıyor; sigarayı bir başka türlü tüttürüyor. Bıyığın şekli değişik, saçın şekli acayip, pantolon bir başka türlü… Değişti gitti her şey!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızası neredEdir? Biz onu aramak zorundayız, biz onun kuluyuz. Ya ona güzel kulluk ederiz, ya da bizim canımıza okur; dünyada da ahirette de perişan eder. Düşmanı musallat eder, hastalık verir, inim inim inletir. Sen paraları haramdan kazanırsın kazanırsın, bir kaza yaparsın, canın cehenneme gider.

Bunları bizim ahali için demiyorum da, günah işleyen kimse için diyorum. Karısı sakat kalır, kızı sakat kalır. Bacağı kırılır, kafası çatlar, kanlar içinde sıkışır kalır.

Neden? Haramla beslendi mi iflah olmaz. O gülüyordu, inanmıyordu ama Allah'ın adaleti tecelli eder ve ondan sonra herkes gerçekleri görür. İbret-i âlem olur, âleme ibret olur.

"—Demek ki kâfirler iflah olmuyormuş, zalimler iflah olmuyormuş, Allah'a âsî olanlar bir gün cezasını çekiyormuş, insanlara kötülük yapanlar bir gün mahvoluyormuş." dedirtir Allah...

Zalimlere bir gün dönüp dolaşıp:

'—'Biz hata ettik, hatamız da anlaşıldı, bizim işimiz yanlışmış, sen doğru yoldaymışsın, sen üstünmüşsün." dedirtir. Yusuf AS ile kardeşleri de böyledir.

Allah, Firavun'a bile öleceği zaman;

لاَ إِلَهَ إِلاَّ الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ (يونس: ٩٠)

(*Lâ ilâhe ille'llezî âmenet bihî benû isrâîle ve ene mine'l-müslimîn.*) "Benî İsrail'in iman etmiş olduğu o Allah'tan gayri bir ilâh olmadığına ben de inandım. Ben de müslümanlardanım." (Yunus, 10/90) dedirtti.

Bir gün der ama ne zaman? İş işten geçtikten sonra…

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan bu hadîs-i şerîfi bir daha okuyun; aklınıza yazın, defterinize yazın, levha yapın karşınıza koyun; işyerinizde bulunsun, odanızda bulunsun, aklınızdan çıkmasın. Rabbimizin rızasını kazanmanın yolu neyse, ona koşturalım! Gazabından, kızgınlığından kurtulmanın çaresi ne ise, onu yapalım! Çünkü Allah'ın gazabı, kızgınlığı başka bir şeye benzemez. Allah bir kuluna gazap etti mi, o kulun her şeyi biter, mahvolur.

Bakın Peygamber Efendimiz ne diyor? Bir kere daha tekrar edelim:

"İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki mü'min bütün ahali için dua edince, Allah-u Teàlâ Hazretleri ona şöyle buyuracak:

'—Sen kendi nefsin için, kendin için dua et. Duana icabet ederim. Sen benim mü'min kulumsun ama genel ahali için dua etme! Çünkü ben onlara kızgınım." diyecek."

Allah-u Teàlâ Hazretleri içimizdeki beyinsizlerin akılsızların edepsizliklerinden, günahlarından dolayı bizleri helâk etmesin… Allah'ın yasak ettiği şeyleri yapıyorlar, günah işliyorlar. Bir kısmı da onların bu yaptığının doğru olmadığını bildiği için:

"—Yapmayın etmeyin, günahtır. Allah'ın gazabı gelir, azabı gelir. Doğru yolda yürüyün, emirlerini tutun, iyi kul olun!" diyor ama ötekilerin onu dinleyecek hali yok.

"—Külahıma anlat!" der gibi, bildikleri yoldan hiç sapmıyorlar.

Bir grup da onlara diyecekmiş ki:

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْماً اللهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَاباً شَدِيداً ، قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ (الأعراف:١٦٤)

(*Ve iz kàlet ümmetün minhüm lime taizùne kavmen-ni'llàhu mühlikühüm ev muazzibühüm azâben şedîdâ*) "Allah'ın helâkine uğrayacak olan, Allah'ın helâk edeceği, şiddetli azaba uğratacağı bu insanlara boş yere, ne diye vaaz edip duruyorsunuz, niye nasihat edip duruyorsunuz? Bak dinlemiyorlar işte sizi, boş verin!"

demişler.

Onlar da demişler ki: (*Kàlû ma'zireten ilâ rabbiküm ve leallehüm yettekùn*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne bizden bir mâzeret olsun, 'Yâ Rabbi! Bak biz hem yapmadık hem de yapılmamasını söyledik. Bizi affet, biz suçlu değiliz.'" (A'raf, 7/164)

"—Belki de doğru yola gelirler." diye en mühim şey anlatmaktır. Bugün hepimizin üzerine, boynuna borç olan en mühim mesele; bu beyinsizler, aptallar, zalimler, günahkârlar, kâfirler, fâsıklar, fâcirler, zàlimler dinlese de, dinlemese de, Allah'ın emirlerini herkese duyurmaktır.

Müslümanlar bir araya gelse her şeyi yapar. Radyo istasyonu kurar, televizyon kanalı kiralar, kitap dergi çıkarır, bir irşad ordusu meydana getirir, her yere gönderir. Hocalar Allah'ın dinini anlatırlar, ayetleri hadisleri anlatırlar.

Çanakkale'de, bizim akrabalardan birisi gitmiş kahvede konuşuyorlar:

"—Vakit de bir hayli geçti, ikindi ezanını ben duymadım. Okunmadı mı?" demiş.

"—Evet, normal. İkindi okunmuyor burada." demiş adam.

"—Niye?"

"—Cami kapalı, hoca yok da ondan..."

Bizim akrabanın da biraz parası var; "Aman, parasını ben vereyim. Siz köylüsünüz, para toplayamıyorsunuz, kıyamıyorsunuz, kıymetli geliyor. Siz bulun hocayı, parasını ben vereyim." demiş.

Camisiz, ezansız, namazsız, niyazsız bir köy tasavvur edebilir misiniz?

"Bizim köylerimiz müslüman köyü." diye biliriz. Mâzîye bakınca öyleydi, bir zamanlar öyle müslüman idi ama şimdi hepsi başka bir yol tutturdu, Allah ıslah etsin! Namaz kılanı az, Allah yolunda gideni az, haramdan korkanı az, Allah'ın emirlerini tutanı az… Peygamber Efendimiz'in yolunda yürüyeni az... O köyün ahalisi; parasını başkası vereceği halde hocayı yine bulamamışlar, yine istememişler. Biri ölse ne olacak? "Zaten canı çıkmış, gitmiş. Hoca ona dua etse ne olur etmese ne olur; gömerler, olur biter." Gömmeseler de kargalar yese ne olur? O da mühim değil.

Bazen kenarda bir hayvan ölüyor da kuşlar yiyor. Akbabalar etrafında dolaşıyor. Öyle diyecekler herhalde. “Sırf ölüyü yıkamak için de hoca tutulur mu?” En iyisi hiç tutmamak. Cami de kapalı. Sabahleyin de kimsenin uykusu bozulmaz, kimse rahatsız olmaz.

Çünkü gece yarıma, bire kadar televizyon seyredecekler, uykuları yetmez. Sabah uyumaları gerekiyor. Onun için müezzin çıkıp da minareden bağırınca, uykuları kaçar. Sonra çocuklar zayıflar. Yiyip yiyip semirecekler, o vakitte uyanırlarsa olmaz diye düşünüyorlar herhalde. Allah ıslah etsin, akıl fikir versin…

Biz güya Allah’ın dostlarıyız, mü’minleriz. Biz çalışmıyoruz ki! Ömrümüzde kaç tane insanı bâtıl yoldan hak yola çekmişiz? Bir hesap yapalım. Kaç kişi bize heves ederek, bizim sözümüzle doğru yolu bulmuş? Bir hesabını yapın. Kimi hak yola getirdiniz? Allah biliyor. Allah’ın soracağı sorguyu, suali, hesabı siz dünyada kendinize sorun.

“—Yahu, ben bunca yıl yaş yaşadım. Ömrüm Allah’ın hoşuna gidecek, rızasına uygun şekilde mi geçti, aykırı mı geçti?”

“—Hocam, aykırı geçti ama ben emekli olduktan sonra sakal bırakacağım, hacca gideceğim, namazımı kılacağım.”

Hesabı böyle. Emekli oluncaya, hacca gidinceye kadar ne olacak peki?

Hacca gittikten sonra, zemzem suyundan içildikten sonra içki içmek doğru değilmiş! “Şimdi küplerle içeyim de hasretlik kalmasın.” Sabah akşam lıkır lıkır içiyor! Milletin mantığı böyle çalışıyor.

“—Genç yaşında hacca gitme!” Niye?

“—Hacca gidersen zemzem suyu içtikten sonra içki içmek günahtır!”

Zemzem suyunu içsen de içmesen de içki her zaman günah, her zaman haram! Bir de hacca gitmeyi geciktiriyor. Beyzadeye günahtan ayrılmak zor geliyor. Günahtan ayrılmayacak, işleyecek, sonra hacca gidecek, hepsini temizleyecek. Oh! Ne dünyalık geride kalacak, ne ahiretlik geride kalacak. Bir cebinde birisi, bir cebinde birisi olacak. Tamam! Hem nefsin arzusu oldu, hem şeytan alkışladı, hem de öbür tarafta ibadet etti!

Sen Allah-u Teàlâ Hazretlerini ne sanıyorsun?

Bu senin şaşkın, perişan mantığın… Hakikat öyle değil!

d. Candan Dua Eden Kurtulacak

Üçüncü hadîs-i şerîf;[132]

يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ، لا يَنْجُو فِيهِ، إِلاَّ مَنْ دَعَا دُعَاءَ الْغَرِيقِ

(هب. عن حذيفة؛ نعيم بن حماد فى الفتن عن حذيفة)

RE. 503/3 (*Ye'ti aleyküm zemânün, lâ yencû fîhi, illâ men deâ duàe'l-garîki.*)

"Sizin üzerinize bir zaman gelecek; o zaman ancak boğulmak üzere olan bir insanın yaptığı dua gibi dua eden insan kurtulacak, başkası kurtulamayacak."

Neden? Çünkü çok acılar, ıstıraplar, zulümler, haksızlıklar, üzüntüler, sıkıntılar olacak.

Biz şimdi nasıl dua ederiz?

Elimizi açarız; gözümüz caminin nakışında, aklımız bakkal hesabında, camiden çıktıktan sonra gideceğimiz yerde, daha önce konuştuğumuz işte. İşte öyle hafif bir dua ederiz. "Yâ Rabbi! Sen bana şunu ver, bunu ver." deriz, önem vermeden.

Halbuki Peygamber Efendimiz, "Allah-u Teàlâ Hazretleri gafil bir kalp ile eğlenen, oyalanan dağınık bir kalp ile yapılan duayı kabul etmez." diyor. Dua candan olacak.

Kime dua ediyorsun, kimin huzurundasın?

Bileceksin, öyle dua edeceksin. İmanın zaafından, gevşekliğinden, yaptığı ibadetin önemini anlamamaktan, değerini bilmemekten, duanın ne kadar önemli bir iş olduğunun farkına varamamaktan kaynaklanıyor.

"—Azaplar olacak, ikablar olacak; yarım ağızla, gafil kalp ile

---

[132] Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.687, no:1869; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.40, no:1114; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.201, no:29783; Ebu Nuaym, Hilyetü'l-Evliyâ, c.I, s.274; Huzeyfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.224, no:31308; *Câmiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.468, no:26451.

yapılan dualar kabul olmayacak. Onlar helâk olacaklar, kurtulamayacaklar. Ancak boğulmak üzere olan bir insanın can havliyle, korkuyla, gözleri fal taşı gibi açılmışken yaptığı şekilde; 'Aman yâ Rabbi, kurtar yâ Rabbi!' diye dua eden kurtulacak.' diyor."

Peygamber SAS Efendimiz, müslümanlarla kâfirlerin, müşriklerin yaptığı bir savaşta ellerini öyle kaldırdı, öyle candan dua etti, öyle tazarru ve niyaz etti ki, üstünden omzundan elbisesinin üst tarafı sıyrıldı, aşağıya düştü.

İnsanın bütün ihtimaller olup, bitip sonuca yaklaştığı sırada yaptığı dua değersizdir. Yumurta kapıya geldiği zaman yapılan dua değersizdir. Asıl değerli dua; insan sıhhatli iken, hali vakti yerinde iken, sıkıntısı yokken, huzuru tamken yapılan duadır.

Allah'ı bilip de ona candan dua ediyor mu?

İşte o vefalı, o iyi müslüman, o sadık müslüman! Şu anda durumu iyi olduğu halde bak nasıl tazarru ve niyaz ediyor! Allah onu sever. Sıkıntıya düştüğü zaman yaptığı duasını da kabul eder. Ama geniş zamanında Allah'ın adını hiç anmaz, hiç hatırlamaz. Şairin dediği gibi:

Kundurası vurmadığı zamanlarda
Anmazdı ama Allah'ın adını.
Günahkâr da sayılmazdı.
Yazık oldu Süleyman Efendi'ye…[133]

Ayakkabısı vurmazsa "Allah!" demez. Ancak ayakkabısı sıktığı için, "Aman Allah!" der.

Bazen bakıyorum, "İnşaallah mâşaallah" diyenlerin dinle, imanla ilgisi yok. Sözün gelişi söylüyor.

Rabbimiz kendisine kuvvetli bir şekilde iman etmiş olmayı nasib etsin… İmanımızı kuvvetli eylesin... Dualarımızı candan yapmayı nasib eylesin... Sanki son duamızmış gibi, sanki boğulmak üzereymişiz gibi candan dua etmeyi nasib etsin…

---

[133] Orhan Veli Kanık, *Kitâbe-i Sengi Mezar*.

Allah böyle duayı sever, duada ısrarı sever, ısrarla yapılan duayı sever. “Aman yâ Rabbi!” diye yalvarmayı, gözyaşı dökmeyi sever. O duyguları, o coşkunluğu, o bağlılığı, o sevgiyi, o saygıyı, o haşyeti, o huşûyu Allah cümlemize nasib eylesin...

Bu duygu olmayınca olmuyor, olması için de zikir gerekiyor, tesbih gerekiyor. Kulun geceleri Allah’ı yâd etmesi gerekiyor, gözyaşı dökmesi gerekiyor; o zaman olacak. Onu da yap diyoruz, millet bucak bucak kaçıyor, yapmıyor. Yapmayınca da adı müslüman ama hâli acayip oluyor, İslâm’a uygun olmuyor. Zayıflığımız buradan kaynaklanıyor.

e. Camide Dünya Kelâmı Konuşulması

Enes RA’dan rivayet edilmiş, Hàkim’in *Müstedrek* kitabında kaydedilmiş bu hadîs-i şerifte Peygamber SAS buyuruyor ki:[134]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَتَحَلَّقُونَ فِي مَسَاجِدِهِمْ وَلَيْسَ هَمُّهُمْ إِلاَّ الدُّنْيَا ، وَلَيْسَ لِلّٰهِ فِيهِمْ فَلاَ تُجَالِسُوهُمْ (ك. عن أنس)

RE. 503/4 (*Ye’tî ale’n-nâsi zemânün, yetehallekûne fî mesâcidihim, ve leyse himmetühüm ille’d-dünyâ, leyse li’llâhi fîhim hâcetün felâ tücâlisühüm.*)

(*Ye’tî ale’n-nâsi zemânün*) “İnsanların üzerine bir zaman gelip çatacak ki, (*yetehallekûne fî mesâcidihim*) o zaman o insanlar mescidlerde halka halka, dairevî şekilde oturacaklar. (*Ve leyse himmetühüm ille’d-dünyâ*) Hocanın, cemaatin akılları fikirleri, düşünceleri, gayretleri, hedefleri, niyetleri dünyalık olacak. Tek düşündükleri para pul, kazanç, geçim, dünyada rahat etmek, keyif çatmak, tatil yapmak, huzur içinde olmak olacak. Ne şişi yakıyor ne kebabı. Mescide de geliyor ama aklı fikri dünyalık. (*Leyse li’llâhi fîhim hâcetün*) Allah’ın o kullara ihtiyacı yoktur. O alimlere, o dinleyicilere, o cemaate ihtiyacı yoktur. (*Felâ tücâlisühüm*) Siz

---

[134] Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.359, no:7916; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.205, no:29086; *Câmiü’l-Ehadis*, c.XXIII, s.459, no:26424.

onlarla; işleri, akılları, fikirleri dünyalık olan o insanlarla oturmayın!"

Akılları fikirleri dünyalık olan insanlar iki türlü olabilir. Birincisi; camiye geliş nedenleri dünyalık olur:

"—Ben bu konuşmayı yaparsam şu kadar para alacağım." Veyahut "Bu mevlidi okutan, bu hatmi yaptıran kimse çok zengin; herkesin cebine para koyuyor, herkese bir ikramda bulunuyor. Ben onun sohbetine geleyim, onunla ahbaplığı bozmaya gelmez. Keratayı sevmiyorum ama ne yapalım, toplantısına gitmek zorundayız. İşim bozulmasın diye gideceğim." der, yani sağlanacak bir menfaatten dolayı olabilir.

İkincisi; konuşmaları dünyalık olabilir, dünya menfaati olabilir. İnsan camide halka halka neden oturur? Zikir için oturur. Zikir halkası olur; Allah der, salât u selâm getirir, zikreder, tesbih eder. Ama dünyalık için oturanlar öbek öbek, halka halka kah kah kah, kih kih kih gülüşürler!

Medine-i Münevvere'den Mekke-i Mükerreme'ye gidiyoruz. Yanımızda oralı bir doktor var. Bir camiye, mola yerine geldik. Namaz kılacağız, ondan sonra yolumuza devam edeceğiz. Camiye girdik; cami tıklım tıklım dolu, halka halka olmuşlar. Muhtelif milletlerden insanlar oraya gelmişler, demek ki Hicaz'a gelmiş insanlar. Cami kahvehane gibi durmadan konuşuyorlar.

Bizim doktor kibar bir kimseydi; iyi bir insan, gayretli bir kimse. Kendisi Arap; Türkçe de biliyor, Arapça da biliyor. Bunlara yüksek sesle bir bağırdı, bir azarladı;

"—Ey insanlar! Ne oluyorsunuz? Burası Allah'ın evi! Şurada namaz kıldık, namazı nasıl kıldığımızı anlamadık. Burası sohbet yeri mi? Niye böyle sesinizi yükseltiyorsunuz? Allah'tan korkmaz mısınız? Günah değil mi? Ayette, hadiste böyle denmiyor mu?"

Çok sert, bağıra bağıra azarladı, kalabalık sus pus oldu, hiç ses kalmadı. Demek ki böyle de olabilir.

Konuşmaları dünya olursa, onlarla oturmamak gerekiyor. Veyahut niyetleri dünyalık elde etmek, menfaat sağlamak olursa, onlarla oturmamak gerekiyor. Mescidler Allah'ın evleridir. "Allah'ın evi" sözü az bir söz değil. Burada insan yaptığı işe, takındığı tavra dikkat edecek.

Sen gidip de bir valinin konağında keyifle, istediğin gibi hareket edebilir misin? Oturacağın kalkacağın yere, attığın adıma, her şeye dikkat edersin. Hele bir reisicumhura gidecek olsan, o zaman daha da dikkat edersin.

Adam kirli paslı hâli ile üç gün ayağından çıkarmadığı, bir zamanlar rengi beyaz olan ama pislikten kapkara olmuş, terden sırılsıklam olmuş çorabıyla camiye geliyor. Allah'ın evindesin, öteki kulları kaçırıyorsun! Bastığı yeri arkasından ıslak bezle silmek gerekiyor. Üstü başı perişan!

Her mescide girdiğinizde, her mescidin ihtirama layık bir makam olması dolayısıyla, iclâli gerekiyor, hürmet etmek gerekiyor. Güzel, temiz, pak elbiselerini giyecek. Elleri, yüzü, ayakları yıkanmış olacak, güzel kokular sürünmüş olacak. Caminin içine girdiği zaman gürültü patırtı etmeyecek, dünya kelâmı ile meşgul olmayacak.

"—Ey cemaat-i müslimîn! Benim devem kaybolmuştu, gören var mı?"

Bir kimse eğer böyle derse, Peygamber Efendimiz:
“—Allah ona devesini buldurtmasın.” diyor.
Cami deve arama yeri mi? Devenin araştırmasını yapma yeri mi?
Değil! Orada kaybolmuş olan malını, hayvanını söyleyen kimse için “Allah buldurtmasın!” diye beddua ediyor. Cami ibadet yeri; onun için her müslümanın buna göre tavır takınması gerekiyor.

Bizim Müslümanlıktan nasibimiz çok az. Bir acayip kavim, bir acayip nesil olduk. Allah bize edep nasip etsin… İslâm’ın edepleri çok ince, anlayabilirsek. Mescidde de İslâm’ın âdâbı son derece ince, insan tir tir titrer. Büyüklerimizin hayatlarında okuyoruz, namaza geldikleri zaman limon gibi sararırlarmış.
“—Ne oldu, hasta mı oldun, bir derdin mi var?”
“—Hayır, ama biraz sonra Rabbimin huzuruna çıkacağım.”
Korkudan, hürmetten, haşyetten limon gibi sararırlarmış.
Neden? Çünkü Rabbinin huzuruna namaza çıkıyor. Nerede onların namazı, nerede bizim namazımız? Nerede onların Müslümanlığı, nerede bizim Müslümanlığımız? Nerede onların nezaketi, zerafeti, âdâbı, ahlâkı nerede bizim hâlimiz, kabalığımız, itişmemiz, çekişmemiz, saf için kavga etmemiz.
Efendimiz safların sık olmasını emrediyor. Biz ne yapıyoruz? Ön tarafta millet geniş geniş, aralıklı aralıklı, atlamalı atlamalı oturmuş.
“—Ben de şuraya gireyim!” diyorsunuz.
Öfkeyle bir bakıyor, sanki gözünden çıkan ışınlardan mum gibi eriyeceksiniz, halılara döküleceksiniz. Sen aldırmıyorsun;
“—Müslüman kardeşimdir, Peygamber Efendimiz de safları sıkı yapmayı emretmiş, neyse.” diyorsun, yine safın arasına giriyorsun.
Ama bu sefer o, bir hışımla arka safa geçiyor.
‘—’Sen misin ön safa gelen, ben de arka safa geçerim.”
Nereye gidersen git! Ön safın sevabı daha çok. İşte Allah seni mahrum ediyor. Arkaya gittin mi, mahrum oluyorsun. Sabredeceksin!

Namazda omuzlarının birbirlerine sürtünmesinden, sahabe-i kirâmın elbiselerinin omuz başları eskirmiş. Ne izdiham oluyor ki, ne sürtünme oluyor! Elbisenin eskimesi öyle kolay olmaz ki.

Bizim saftaki duruşumuz gibi durmakla elbiselerin omuz başları eskimez, arkadaşlar. Sahabenin eskiyormuş. Demek ki nasılmış? Alimallah sımsıkı…

İzmir üzümleri vardır. Gübreyi çok verirsin, salkımın taneleri birbirine girer. Bir tane koparacaksın koparamazsın, birbirine kaynamış gibidir. Demek ki müslüman öyle olacak.

Bu neden olur?

Sevgiden, sabırdan, tahammülden, birbirine bağlılıktan, hadîs-i şerîfe aşina olmasından, Allah'a saygısından olur. Yok, bizim halimiz böyle değil! İnsanlar arkaya geçiyor.

"—Ben, sen arkaya geçesin diye buraya gelmedim. Kurbanın olayım. En arka safa gideyim ben, yeter ki sen yerinde dur. Hadîs-i şerîfte, 'Saflar boş olduğu zaman aralarından şeytan geçer.' diye bildiriliyor da ben ondan geldim, yoksa âşıklısı değilim. Sevabın hepsi de senin olsun. Allah seni cennette en yüksek dereceye çıkarsın. Senin mevkiinde makamında gözüm yok. Mânevî mevkiini de Allah daha ziyade etsin."

Ama eksiğiz, âdâb bakımından eksikliyiz. Allah lütfuyla bizi o güzel edeplerle ahlâklarla edeplendirsin…

Bu hadîs-i şerîfler, "Bir zaman gelecek, çok kötü haller olacak." diye devam edeceği için, ben biraz size yükleneceğim, sıkı durun. Kusura bakmayın, bana darılmayın çünkü hadîs-i şerîf okuyorum.

f. Aile Yükü Az Olanlar

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[135]

يَأْتِى عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، اَفْضَلُ اَهْلِ ذَلِكَ الزَّمَانِ كُلُّ خَفِيفِ الْحَاذِّ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ، وَمَنْ خَفِيفُ الحَذِّ ؟ قَالَ: قَلِيلُ الْعِيَالِ (كر. عن حذيفة)

[135] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVII, s.295, no:7499; Huzeyfe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.287, no:44507; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.453, no:26407.

RE. 503/5 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, efdalü ehli zâlike'z-zamâni küllü hafîfi'l-hâz. Kîle: Yâ rasûla'llah, ve men hafîfü'l-hâz? Kàle: Kalîlü'l-ıyâl.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların üzerine bir zaman gelir ki, (*efdalü ehli zâlike'z-zamâni küllü hafîfi'l-hâz*) bu zaman ahalisinin en faziletlisi, *hafîfü'l-hâz* olanlardır."

Hâz, sırt; *hafîfü'l-hâz*, arkası hafif olan demektir. "O zaman geldiğinde, zamanın en faziletli insanları sırtı hafif olanlardır."

"—Yâ Rasûla'llah! Sırtı hafiften maksadın ne?" diyorlar.

Şöyle buyuruyor: (*Kalîlü'l-iyâl*) "Aile efradı, geçimi ile mükellef olduğu kimseler az olur."

Aile yükü az olanlar. O zaman geçim için; "Harama sapacağım, kazanacağım." diye uğraşma olmaz, ibadet yapma imkânı olur diye söylemiş herhalde, Allahu a'lem…

Aslında ben doğum kontrolünün külliyen karşısındayım. Şiddetle, kuvvetle, olanca gücümle karşısındayım. Hepimizin on beş tane, yirmi tane, otuz tane çocuğu olsun.

Peygamber Efendimiz "Ben sizin çokluğunuzla iftihar ederim." diyor. Çocuklarımızı bir müslüman yetiştirdik mi yaşadık. Rusya'yı istila ederiz, biter.

Devlet erkânı Ortak Pazar'la anlaşma yapmış; 12 tane hıristiyan devletin arasına 13. olarak biz de gireceğiz. Onların arasında onda bir nisbetine düşeceğiz. 450 kişilik meclislerinde 50 tane üyemiz olacak. Kim ne söyler, kim ne dinler, ayrı.

Biz bu birliğe girelim diye müracaat ediyoruz; Avrupa nazlanıyor. Aslında "Yan cebime koyun!" diyor ama biraz da nazlanıyor, almaktan korkuyor.

"—Bunlar çok çoğalıyor." diyor.

Çoğalıyor; binde yirmi beş, çoluk çocuk artıyor.

"—Hocam bir kızımız oldu, ismini ne koyalım?"

"—Hocam bir oğlumuz oldu."

"—Allah ömür versin, analı babalı büyütsün; adı Saliha olsun, Edibe olsun!" diye biz de söylüyoruz.

Mâşaallah! Yeğenlerimiz, torunlarımız, kardeşler, bakıyorsun dede olmuş, baba olmuş. Torununun torununu görmeye doğru gidiyoruz. Mâşaallah çoğalıyoruz, çok güzel.

Korkuyorlar, Almanya'da nüfus azalıyor. Çünkü çocuk yapmıyorlar. "Kim uğraşacak çocuğun ağlamasıyla, çocuğun altıyla, üstüyle?" diye düşünüyorlar.

Köpek besliyorlar ama çocuk yapmıyorlar. Kucağına alıyor, simidini bir ona ısırttırıyor bir kendi ısırıyor.

"—Terliğimi getir." diyor, akıllı köpek gidiyor ağzıyla ısırıyor terliği getiriyor.

"—Postadan gazeteyi getir." diyor posta kulübesinden, gidiyor oradan posta kulübesinden ısırıyor gazeteyi getiriyor.

"—Böyle köpeğe can kurban!" diyor.

Kimisi bir köpek sahibi olmuş, kimisi iki köpek sahibi… Kimisi katır gibi köpeklerin zincirini zor tutuyor. Köpek bir koku alıp gitmek istediği zaman, sahibini arkasından sürüklüyor. "Alimallah illa bunu koklayacağım." diye. Duvar kenarını koklar, ağaç kenarını koklar, elektrik direğini koklar. Kalabalıkta bacağını kaldırıyor, yanında duran adamın bacağını kirletiyor. Sokaklar berbat… Temiz Avrupa, köpeklerin pisliklerinden berbat. İnsan iğreniyor, nefret geliyor.

Birisinin köpeği ölmüş, bizim işçilerin birisinin komşusuymuş. Kadın ağlıyor, neredeyse köpeğine resmî tören yaptıracak.

"—Niye ağlıyorsun, niye üzülüyorsun, alt tarafı bir köpek değil mi? Başkasını alırsın."

"—Vay sen benim köpeğimin ölmesinin acısını hafife aldın." diye bizim işçiye bir müddet darılmış komşu Alman.

Çocuk yapmıyorlar. Nüfus azalıyor. 70 milyondan 69 milyona, 69 milyondan 68 milyona yavaş yavaş düşüyor. Rahat ediyorlar; çoluk yok, çocuk yok. İstedikleri zaman tatile giderler. Yanına hanımını oturtur, kendisi direksiyona geçer, kayak malzemesini yukarıya alırlar.

"—İspanya'ya gidelim, İtalya'ya gidelim, Yunanistan'a gidelim. Sıcak ülkelerde güneş altında kebap olalım. Bir o tarafa bir bu tarafa dönelim. Üstlüğü çıkaralım, orası da kararsın, altlığı çıkartalım orası da kararsın."

Kim uğraşır çocukla?

Peygamber Efendimiz; "Evlenin, çoğalın! Ben sizin

çokluğunuzla diğer ümmetlere mübâhât edeceğim, iftihar edeceğim.” buyuruyor.

Ben de onu esas alıyorum. Biz böyle çok çocuk yaptığımız, çoğaldığımız için şimdi 55 milyonuz. Beş on sene geçti mi 70 milyonuz. Beş on sene daha geçince 110 milyonuz. Biraz daha geçti mi 150 milyonuz inşaallah. Adamlar korkuyorlar;

“—Bizim bu Türklerle başımız dertte...” diyorlar.

Korkuyorlar ama aslında biraz da hesap yapıyorlar:

“—Bunların nüfusu 55 milyon, bizim nüfusumuz şu kadar. Şimdi biz bunların on katıyız.” diyorlar.

Türkiye’de bu 55 milyonun ne kadarı adam olur? İslâmî bakımdan geçerli notu kaç kişi alabilir? Sınıfta kalmayan kaç tanesi var?

“—Yüzde beş…”

Bizim çocukluk zamanımızda yüzde üç idi, yüzde bir idi. Şimdi yirmide bir oldu. Gerisini ne sen sor, ne ben söyleyeyim.

Görüyoruz etrafımızda; köylüyü de görüyoruz, şehirliyi de. Zengini de fakiri de… Dünyalıkları tıkırında oldu mu, Allah’ın adını anan yok. Camiye gelen, ibadet eden yok. Babası kırk kere söylese, caminin kapısına kadar getirse, kapıdan kaçıyor. Evinde başını örttürse sokağa çıkınca açıyor.

Demek ki onda bir desek, oranın da zaten onda biriyiz. O zaman yüzde bire düşüyoruz; “Yüzde bir olan bu insanları da biz nasıl olsa kendimize benzetiriz.” diye heves ediyorlar. “Biz bunları gâvurlaştırırız. Bu sakallı, bereli, şalvarlı olanlar zor, onları halledemeyiz. Çünkü onlar biraz İslâm’ı duymuş, öğrenmişler. İkinciler Türkçeyi peltek peltek konuşuyorlar. O dili biraz öğrenmiş, orta.

İkinci nesil evlendi de orada kaldı mı… Onlar zaten Almanla mı evlenir, Türk ile mi evlenir, gönlü kimi beğenir, bilmiyoruz. Onun da çocuğu oldu mu, üçüncü nesil, *third generation*…

“—Üçüncü nesil bizimdir.” diyor Almanlar.

Babalarda iş yok! Gönder Türkiye’ye… Adam olmaz. Namaz kılıyor. Sakalı var, şalvarı var. Entegrasyon imkânı yok. Bunları eğitip öğütüp hamur etmek, pişirmek yutmak mümkün değil, gönder!

İkinci nesil iki cami arasında beynamaz. “Oraya mı gitsem, buraya mı gitsem, şuraya mı gitsem? Bunu mu yapsam, şunu mu yapsam?” Türkiye’de rahat edemiyor. Neydi o Almanya’nın sokakları, halleri? Almanya’ya hasret duyuyor. Almanya’ya gitse babası razı değil. Ne Türkiye’ye tam uyuyor ne Almanya’ya tam uyuyor?

Üçüncüde böyle bir bocalama yok. Üçüncü doludizgin… İlkokuldan hatta hastaneden itibaren Alman usulü yetiştiği için, Alman cemiyetine tam uyum sağlıyor. Adının Ahmet, Ali, Veli, Hasan, Hüseyin olması fark etmez. Ötekisi ile uyum içinde… El sıkması, selâm vermesi, yemek yemesi, oturması kalkması, bira içmesi, filanca yerde domuz etini sol eline çatalı alıp sağ eliyle kesip yemesi zor bir şey değil. Onların hepsi entegre olmuş!

Gazetelerde de okuduk; yalan mı doğru mu bilmiyorum, güvenilmez ama bizimkiler Noel yortularını, merasimlerini seyretmek için kiliselere o kadar akın etmişler ki, kilisede asıl hıristiyanlara yer kalmamış. Zaten orası dışarıdan büyük görünür, içeride yalnızca sıraları vardır. Kontenjan doldu mu ötekiler ayakta kalır.

Bizimkiler gitmişler, bakalım kilisenin korosu Aya Maria’yı nasıl söyleyecek? “Üçüncü jenerasyon bizim.” diyorlar. Türkiye de girerse tamam, biraz sıkıntı çekeriz.

Üç nesil geçti mi, *innâ li’llâhi ve innâ ileyhi râciûn…*

“—Bir zamanlar Türk diye bir millet varmış, müslümanlarmış. Benim dedem onlardanmış.” diye söylerler artık.

Öyle düşünüyorlar. Ama nüfus fazla olunca korkuyorlar. Onun için ben de, “Onların korktuğunu yapalım, çoğalalım, adedimiz artsın!” diyorum.

Allah her şeyin gerçeğini görüp onu yapmayı cümlemize nasib eylesin…

Araplar Peygamber Efendimiz SAS gelmeden önce, geçim korkusundan çocuklarını, kız çocuklarını ‘Evlenecek, çoluk çocuk olacak, savaşamaz” diye diri diri toprağa gömerlermiş. Mezarı kazarlar, içine atarlar, üstüne toprağı örterlermiş. Boğulur; aşağıda bir iki bağırır, ölür gidermiş.

Geçimin, gıdalanmanın, yemeğin sağlanamayacağından

korktuğu için, çocuğu besleyemem diye öldürürlermiş. Yemek mahdut, gıda mahdut, çöl. Hurmalar bir avuç, sütler az, hayvanlar az. “Fazla boğaz olmasın!” diye öldürürlermiş.

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَلاَ تَقْتُلُوا أَوْلاَدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلاَقٍ ، نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ (الاسراء: ٣١)

(*Velâ taktulû evlâdeküm haşyete imlâk, nahnü nerzukuhüm ve iyyâküm*) [Geçim endişesi ile çocuklarınızın canına kıymayın! Biz, onların da, sizin de rızkınızı veririz.] (İsra, 17/31)

“—Rızık benden, korkmayın!” buyuruyor.

Bizim memlekette de doğum planlaması yapılıyor. Hanımlar çok çocuk istemiyor. Bizim hanımlar da keyfine düşkün... Hükümet de çok çocuk istemiyor. Çünkü çok çocuk; çok problem, çok okul, çok iş demek. Yaşayanların yaşamlarına, keyiflerine biraz noksanlık demek.

İnsanlar; “Nüfusumuz çoğalmasa bu imkânları daha bol yeriz, daha iyi olur.” diye düşünüyorlar. O zaman zihniyet bakımından çocuğunu kuma gömen Arap’la aynı noktaya geliyor.

“—Rızkı Allah vermeyecek mi?”

“—Allah verecek!”

“—Ne korkuyorsun? Korkma!”

Korkuyor. O çocuğunu gömen Arapla aynı duruma düşüyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri her şeyimizi rızasına uygun yapmayı cümlemize nasib eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

07. 02. 1988 – İskenderpaşa Camii

19. İNSANLAR ÜZERİNE ÖYLE BİR ZAMAN GELECEK Kİ...

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Nahmeduhû bi-cemii mehàmidih, ve'l-hamdü kemâ yenbaği li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَقُومُونَ سَاعَةً ، لاَ يَجِدُونَ إِمَامًا يُصَلِّي بِهِمْ

(ه. حم. طب. وابن سعد عن سلامة بِنْتِ الْحُرِّ)

RE. 503/6 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yekùmûne sâaten, lâ yecidûne imâmen yusallî bihim.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve ahirette üzerinize olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri sevdiği, razı olduğu kul olmayı nasib eylesin…

Peygamberimiz, rehberimiz, nümune-i imtisalimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salevât ve ekmelü't-tahiyyâtü ve't-teslimât*) Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup, tefeyyüz eylemek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, evvelen ve hâsseten Peygamber SAS Efendimiz'in ruh-u pâkine

âcizâne, nâçizâne bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye; sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına hediyemiz olsun diye;

Ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerimizin, yakınlarımızın, ana baba, kardeş, evlat, dost arkadaşlarımızın ruhlarına hediye olsun diye ve bilhassa bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan din alimlerinin, râvilerin, bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han ve askerlerinin ve komutanlarının, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu caminin bugüne kadar ayakta kalmasına emek sarf etmiş, masraf etmiş, gayret göstermiş olan ashâb-ı hayrât u hasenâtın cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye; sâir mü'minîn ü mü'minât ve müslimîn ü müslimâtın da ruhları şad olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürelim, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öylece başlayalım!

....

a. Dinimizin Hizmetine Koşalım!

Okuduğumuz hadis-i şerifler *Râmûzü'l-Ehàdîs* kitabının 503. sayfasının, 6. hadisi ve devamıdır. Sanıyorum geçen hafta burada kalmıştık. Altıncı hadis-i şerifte Peygamber SAS Hazretleri'nin şöyle buyurduğu rivayet olunuyor:[136]

---

[136] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.197, no:493; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.251, no:972; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.381, no:27181; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.310, no:783; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.129, no:5130; Şeybânî, *el-Âhad ve'l-Mesânî*, c.V, s.561, no:3416; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.452, no:1566; İshak ibn-i râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.240, no:7; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VII, s.703, no:11303; İbn-i Sa'd, *Tabâkat*, c.VIII, s.309; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXV, s.204, no:7866; Selâme binti'l-Hur RA'dan.

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَقُومُونَ سَاعَةً ، لاَ يَجِدُونَ إِمَامًا يُصَلِّي بِهِمْ

(ه. حم. طب. وابن سعد عن سلامة بِنْتِ الْحُرِّ)

RE. 503/6 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların üzerine bir zaman gelecek ki, (*yekùmûne sâaten*) bir zaman kalkacaklar, (*lâ yecidûne imâmen yusallî bihim*) dolaşacaklar; kendilerine namaz kıldıracak bir imam bulamayacaklar."

Bu da tabii insanların dünyaya dalmasından, din ilimlerini unutmasından, Kur'an-ı Kerim'e hakimiyet ve onu taallümden uzak kalmalarından ve namaz kıldırmanın âdâbını bilecek insanın yetişmemiş olmasından kaynaklanacak. Aslında zaman zaman, muhtelif yerlerde böyle sıkıntılar çekilmiş ve bu tabii dinin daha çok unutulacağı ahir zamanın alametlerinden olacak.

Bizim memleketimizde de bir ara Kur'an-ı Kerim okutulmadığı için, dînî mektepler talebe gelmiyor bahanesiyle kapatıldığı için; İlk ilâhiyat fakültesi İstanbul'daydı, Dâru'l-Fünûna bağlıydı, o kapatıldığı için, belli bir zamana kadar; hatta gazetelerde dini tefrikalar yazıldığı zaman yukarıdan yazı yazılıp, "Gazetenizde dini yazılar çıkmaya başlamıştır, bunları derhal kesin!" diye talimat verildiği için, dinini bilen insanlar azaldı bir ara. Fevkalâde azaldı ve insanlar dinden, imandan, ahlâktan, adabdan, İslâm'dan uzak bir fetret devresi yaşadılar.

Bu, iki kere ikinin dört ettiği gibi, yaşayanların, içimizdeki canlı şahitlerin şahadetleriyle bilinen bir hakikat...

İşte o dinsiz, dinî eğitimsiz, ibadetsiz geçirilen o zamanlarda yetişen insanlar, sonradan başka ideolojilere saptılar. Çünkü, sen onun zihninden doğru olan ideolojiyi alırsan, imanı alırsan kalbinden, doğru fikri çıkartırsan aklından; boş kalmaz. Senin boşalttığın yere başkaları gelirler başka fikirler sokarlar. Nitekim komünizm yayıldı, nitekim batı hayranlığı yayıldı. Nitekim zevkperestlik yayıldı, nitekim eyyamcılık yayıldı, nitekim

---

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.213, no:38442; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.464, no:26440.

insafsızlık yayıldı. Nitekim hırs, dünya hırsı, kazanç fikri yayıldı ve şimdi bocalıyoruz. “Acaba bu edepsizlikleri nasıl izale ederiz? İnsanları nasıl derleriz, toparlarız?” diye bocalıyoruz.

Evet, bir zaman sonra imam-hatip okulları açıldı, [İslâm Enstitüleri] ilâhiyat fakülteleri açıldı; ama aradaki o boşluğun bir zararı oldu. Eğitimsiz geçen devrenin çok büyük zararı oldu. Yetişti bir takım insanlar...

Kızların erkeklere kışkırtıldığı, erkeklerin kızlara kışkırtıldığı; ahlâkın, âdâbın kabul etmeyeceği, insanın burada cami kürsüsünde söyleyemeyeceği şeylerin mübah ve tabi görüldüğü bir devrenin insanları... O zevki, o safayı, o keyfi, o edepsizliği tatmış, ar damarı çatlamış insanlar... Yetişti, ortada, mevcut; onlar da yaşıyorlar, onlar da para kazanacaklar... Bu sefer ödenmeyen senetler, hileli ihracatlar, kusurlu mallar, ticaretteki bin bir türlü dolap, oyun, dümen, aldatmaca, kandırmaca... Özel hayatımızda çeşit çeşit sıkıntılar, ailelerin perişanlığı, kadınların-kızların kötü yola meyli, raydan çıkması, yoldan çıkması, evden kaçması... Kumarın, fuhşun, içkinin olağanüstü boyutlarda yayılması ortada...

Şimdi onları temizleyeceğiz diye uğraşıyoruz ama, sonradan yapılan temizleme, temiz bir elbisenin, ilk defa fabrikadan çıkmış, tezgahtan çıkmış temiz kumaşın temizliği gibi olmaz. Lekeyi sileceğim diye uğraşma, eskisi gibi olmaz.

Kaldı ki, öteki insanlar da:

“—Canım, dinin aslının, esasının olmadığını anladık biz!” diye, onlar da şimdi uğraşıyorlar.

Hem de sizlerden çok daha aktif, çok daha şuurlu, çok daha gayretli, bir bakıma çok daha mücahid; ama şeytan yolunda... Rahman yolunda değil, şeytan yolunda mücahid... Homoseksüel, yâni eşcinsel, yani lûtî, yani şöyle böyle; parti kuruyor, bayrak açıyor, korkmuyor, çekinmiyor. Kanunlar serbest, herkesin fikir hürriyeti var, ve saire var; parti kuruyor.

Seneler senesi dinimize çatıldı, bağırıldı, çağırıldı, öğretilmedi, öğretilmedi, şimdi dinimiz kötüleniyor; bizim dinimizden asırlar önce yeryüzünden gelmiş-geçmiş, bozulmuş, tahrifata uğramış din medhediliyor. “Buraya gelin, buraya girin!” diye onun reklâmı

yapılıyor. Neden? Adam imansız, dinsiz, edepsiz, arsız, yüzsüz olunca; kim parayı daha çok verirse, onun borusunu öttürür. Parayı veren, düdüğü çalar.

Onun için, sokağa çıktığınız zaman bir çok acaip, İslam'a yakışmayan, insanlığa sığmayan, bizim örfümüzde, adetimizde, milli tarihimizde, dinî hayatımızda asla görülememiş olan feci şeyleri görüyorsunuz; sahneleri, halleri görüyorsunuz. Kız erkeğe yaslanmış, erkek kıza yaslanmış; birbirlerinin boyunlarına, omuzlarına ellerini atmışlar, birbirlerinin ellerini tutmuşlar, birbirlerinin gözlerinin içine bakarak yürüme... Bu basit bir şey... Daha daha, bir de yaz günü olduğu zaman, plaj şehirlerine, sıcak deniz kenarlarına gittiği zaman insan; kim bilir neler görecek? Böyle bir manzara...

Şimdi ne olacak?.. Olan oldu bir kere, dinin önemi olmadığına, dinin yanlış bir yol olduğuna, İslam'ın artık terk edilmesi gereken bir "bir zamanların fikri" olduğuna kàni olan insanların, bir fırtınalı devresi geçti. Geçti ama, deldi geçti... Ciğerimizi deldi, öyle geçti; arkada iz bıraktı. Ortalık berbat oldu, harabeye döndü, yıkıldı, pislendi... Şimdi temizleyeceğiz, kolay mı?.. Kolay mı temizlemek?

Zor değil, Allah yardım ederse olur. Çünkü Peygamber SAS Efendimiz, tamamen cahil olan insanların arasında, cahiliye çağında dünyaya geldi. Allah'ın yardımıyla onlara imanı öğretti. Onlardan asr-ı saadet hasıl oldu, sahabe yetişti, dünyanın her yerine imanı, İslâm'ı, Allah'ın emrini yayan, bir ihlaslı kadro meydana geldi.

Olabilir, yine olabilir; ama iki sebep var olmasına mâni: Bir, başta gelen sebep; bizim kayıtsızlığımız, günahlara alışmamız, günahların karşısında hayret duygusunu kaybetmemiz, infial duymamamız, müteessir olmamamız, onları düzeltmek için gayrete gelmememiz. En kötüsü bu... Alıştık; eh ne yapalım, olsun... Her türlü kötülüğe karşı bir umursamazlık, olur böyle şeyler diye bir fikir yayıldı; birisi bu...

İkincisi, tabii bu iş büyük bir iş olduğu için, büyük yatırımlar lâzım! Sonra, devletin desteği lazım!.. Devlet desteklemediği zaman, devlete rağmen olmaz, çok zor olur. Devletin desteklemesi

lazım!..

Şimdi sizin bir aile görgünüz var, bir iman duygunuz var, annenizden görmüşsünüz; başörtülü, namazlı, niyazlı... Anneannenizi tanıyorsunuz, sakallı dedenizi biliyorsunuz, hacı, eli tesbihli, dürüst, hiç kimseye zerre kadar zarar vermeyen insan... Siz de bu duyguyu çocuğunuza vermek istiyorsunuz ama, her gün karşınızda televizyon... Sokakta başka manzara... Evde çeşit çeşit gazeteler, müstehcen yayınlar... Dışarıda her türlü kötülük imkânları; kumar, içki, fuhuş, zina, bar, pavyon, gazino...

Her gün, şöyle evinize oturduğunuz zaman, televizyonda karşınıza gelen filmler... Herkesin evinde televizyon var şimdi, herkesin evi sinema... Eskiden sinemaya para verilip gidilirdi. Bazı insanlar gitmezdi. Şimdi herkesin evi sinema oldu. Herkesin karşısında televizyon, her akşam bir filim. Kimisi yerli, kimisi yabancı...

Yabancı filmler tabii, onların kendi ahlâklarını, kendi anlayışlarını, kendi zevklerini aksettirerek meydana getirilmiş şeyler. Yâni çok mâsum olsalar bile, bir gâvurun hayatı... Bir gâvurun, bir kâfirin, bir müşrikin, bir putperestin, bir imansızın, bir dinsizin kendi kafa yapısı...

Ayrıca bir de ideolojik maksadı varsa;

"—Ben karşı tarafı aldatayım, kandırayım, bozayım, yıkayım, çürüteyim!" diye bir maksadı varsa, o da ayrı...

Karşıda bakıyorsunuz aile faciaları, rezaletler, aşklar, entrikalar, dalavereler... O filmi görünce insan; gözü görüyor, kalbine gidiyor, aklına gidiyor, bazı şeyler yerleşiyor. Çocuklar ona göre giyinmeğe başlıyor, çocuklar ona göre davranmağa başlıyor. İnsanlar münasebetlerini, beşerî temaslarını ona göre tanzim etmeye başlıyorlar; değişiyoruz... Yani millî, dinî hasletlerimiz gidiyor, onların her gün tesiri altında kalıyoruz. Onları izale edecek bir şey yok...

"—Var; İskenderpaşa Camii'nde vaaz..."

Kaç kişi gelir? Beş milyon İstanbul'dan, kaç kişi gelir?..

"—Var, imam-hatip okulu..."

İmam-hatip okulunu talebelerinin nisbeti, öbür talebelerin yanında ne kadardır?..

"—Televizyonda dini konuşma var!"

Televizyondaki dinî konuşmanın yanında, dine zararı olan neşriyat ne kadar?..

O bakımdan, çok azınlıkta kalıyoruz. Son derece zayıf kalıyoruz, son derece ters bir inkişaf devam edip gidiyor.

İnsanlar kötüyü çok görerek, yabancının, düşmanın, hasmın; tarihî, ezeli, ebedi rakiplerimizin dediklerini dinleye dinleye dinleye; kendi öz babasının, öz dedesinin, öz yurdunun, öz imanını fikirlerini de unutturmuşlar, okutmamışlar, öğretmemişler, yaymamışlar; onu da unuta unuta unuta gâvurlaşıyor. Onlara benziyor. Hareket olarak, fikir olarak, zevk olarak, şevk olarak, sanat olarak, her yönden benziyor... Her yönden benziyor.

Adam beş vakit namaz kılarmış, bırakıyor. Cumaya gidermiş, terk ediyor. Allah'a bağlılığı varmış, şimdi ileri geri, edepli edepsiz konuşuyor. Değişiyor insanlar... Çocuğunuz sizden daha berbat... Siz zaten ahım-şahım bir şey değilsiniz, çocuğunuza sizin kadar da dinî bilgi veremiyorsunuz. Çocuğunuzun çocuğu, ondan da berbat... İslâmî bakımdan yani... İsterse elbisesi güzel olsun. İsterse mevkii

makamı yerinde olsun... Yâni, Allah indindeki kıymeti bakımından, iman değeri bakımından berbat.

Anneanne başörtülü, çarşaflı, peçeli... Şöyle başörtüsünü çenesinin üzerinden iğnelemiş, yüzünde üçgen kadar bir kısım, bir karış yer görünüyor; başka hiçbir yerini göstermiyor anneanne...

Onun yanındaki kızı mantolu, dizine kadar mantosu; ayağında naylon çorap, topuklu ayyakkabı... Başında eşarp, hafif ucu arkadan geriye çekilmiş saçları görünüyor; kumral, esmer neyse belli. Yanakları boyalı, dudakları rujlu; ama işte mantolu, başörtülü...

Onun yanındaki çocuğa bakıyorsunuz blue-jean pantolonlu, kısa kol japone bluzlu, saçlarını salıvermiş, rüzgârdan uçuşuyor. Televizyonlarda reklamı yapılmış şampuanlarla yıkanmış, oradan oraya uçuştukça yelken gibi, onun hoşuna gidiyor.

Onun yanındakine bakıyorsunuz, torunun çocuğuna... O artık şuradan askılı, buradan şortlu öyle geziyor; hava güzelse... Havanın güzelliği ile ilgili giyim.

Belli ki, böyle çizgi tepetaklak gidiyor, yere çakılmaya doğru... Böyle uçağın pike, aşağı inişi gibi gidiyor. O durum öyle, bizim durumuz böyle... Gayretimiz az, kuvvetimiz az, İslâm'a ayırdığımız imkân az, zaman az, para az, gayret az... Bu millet bir tarafa doğru gidiyor.

Allah şu günleri bize göstermesin; arayacaklar da namaz kıldıracak insan bulamayacaklar.

"—Ya kalk, geç sen kıldır!"

Bilmez ki, nasıl kıldırsın?..

Benim çocukluğumda şurada Şehzadebaşı'nda yıkılan bir cami vardı. Orada imam gelmedi. Ondan sonra birisi kalktı, ben yapayım imamlığı dedi, geçti "*Allàhu ekber!*" dedi; öğle namazı kılıyoruz... Başladı cehren kıraate:

"*—El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemin...*" filân diye.

Arkadakiler ikaz ettiler, "Öğle namazı cehren kılınmaz!" diye. Bir şeyden haberi yok tabii, câhil olduğu anlaşıldı.

O bakımdan, Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimize din gayreti versin, iman kuvveti versin, kendimiz İslâm'ı güzel öğrenelim, çocuklarımıza İslâm'ı öğretelim!.. Her birimiz imam yoksa imamlık

yapacak, müezzin yoksa müezzinlik yapacak, cenaze namaz kıldıracak, cenaze yıkayacak, dinî görevlerin her çeşidini yapabilecek, cuma günü hutbe okuyabilecek kadar öğrenelim dinimizi...

Hatırlıyorum, bir meşhur hocaefendi vardı, ben de lisede, üniversitede talebeydim. Camisi doluyor, taşıyor... Çok güzel hutbe okuyor diye, cami doluyor. Bir cuma günü gelmedi hoca. Beklediler, hoca yok. Hutbeye çıkacak birisi okuyacak. Yok... Hadi sen oku, hadi sen oku, hadi sen çık! Kimse hutbe okumaya çıkamıyor.

Nihayet bizim ihvandan, marangozluk yapan bir kardeşimiz —Allah selamet versin— geçirdi başına sarığı, giydi cübbeyi. Çıktı orada, bir hutbe irad etti:

"—Yazıklar olsun size ey cemaat!" dedi. "Yazıklar olsun, bir cami dolusu adamsınız, bana mı kalacaktı bu hutbe!" dedi. Ama güzel hutbe okudu, çok yerinde sözler söyledi.

"—Bak, ne hale geldik ki, benim gibi bir marangoza kaldı. Ben ümmi bir adamım!" dedi.

Ama, çok güzel bir konuşma yaptı, gayet güzel hutbe irad etti. Çok dokunaklı, yürekten konuştuğu için, çok da tesirli oldu. O zamandan beri hatırlarım.

Hepimizin bunları bilmemiz gerekiyor. Çoluk-çocuğumuza dinimizin önemli şeylerini öğretmemiz gerekiyor.

"—Şimdi devir değişti, din karın doyurmuyor ki... Şimdi doktorlukta para var, mühendislikte para var, ticarette para var... Şimdi kim onlarla uğraşır. Çocuğumu elektronik mühendisi yetiştireceğim, siyasetçi yetiştireceğim, doktor yetiştireceğim, tabip yetiştireceğim!.."

Herkes bunun peşinde...

Amerikalı birisi müslüman olmuş, Amerikalı... Diyor ki:

"—Siz müslümanlar tarih boyunca çok büyük dâhîler yetiştirmişsiniz, çok büyük insanlar yetiştirmişsiniz. Onları okuyun!.. Ben de şimdi, İmam Şâtibî'nin eserlerini okuyorum!" diyor.

Kendi söylediğini kendisi yapıyor da, bize de haber veriyor:

"—Sizin çok büyük adamlarınız var, tarih boyunca yetişmiş;

onları okuyun! Dâhî imişler, her birisi dehâ sahibi kimselermiş, kıymetli insanlar. Okuyun onları!" diyor. "O zamanın en süper zekâlı, en kaliteli beyinleri, insanları, din adamı olmuş. Şimdi olsaydı, tahmin ederim ki, hepsi ya mühendis olurdu ya doktor." diyor. Çünkü, zekiler bu tarafa kayıyor şimdi. En yüksek puanlılar, en çok para nereden gelecekse oraya kayıyor.

Ankara'da bizim çok zengin, çok sevdiğimiz bir kardeşimiz var. Zengin, yâni para ihtiyacı yok, parası bol. İmam-hatibe göndermiş çocuğunu güzel, aferin... Yaz tatilinde de çocuğunu yedek parça satan bir dükkâna, ticareti öğrensin diye vermeyi düşünüyor. Dükkânın sahibi, ahbabı; oğlunu onun yanına verecek, ticareti öğrensin diye.

Bana da soruyor:

"—Hocam, çocuğum boş gezmesin diye, onu yedek parça dükkanında tezgâhtarlık, çıraklık yapsın diye; yazın oraya göndermeyi düşünüyorum."

"—Kat'iyyen, asla... Çocuk imam-hatipli mi?.."

"—İmam-hatipli!.."

"—Çıraklık yapacaksa, gitsin bir vaizin yanında çıraklık yapsın! Çantasını taşısın, ağzının içine baksın, cemaate nasıl hitab ettiğini öğrensin, dini bilgisini arttırsın. Onun mesleği belli oldu." dedim.

Zenginlere burada da müteaddit defalar söyledim:

En akıllı çocuğunuzu din ilmine ayırın! En akıllısına, en kabiliyetlisine; sınıfı pekiyi ile geçen, okuldan teşekkür getiren, iftihar getiren çocuklarınıza:

"—Evlâdım, sen din alimi ol!" deyin! "Senin arkanda ben varım, korkma!.. Sen dünya telaşı için, para kazanacağım diye, istikbalimi temin edeceğim diye aklını yorma! Benden sana daire, ev... Benden sana, emrine araba... Benden sana şu kadar imkân, bu kadar fırsat, bu kadar kolaylık... Sen dinini güzel öğrenmeye bak!" deyin ki, insanların eline bakmayan, maddî bakımdan muhtaç olmayan hocalar çoğalsın.

Kendisini iyi yetiştirmiş hocalar çıksın da, elini vicdanına koysun; eğmeden, bükmeden, cemaatten bir şey beklemeden, menfaat duygusu ile hareket etmeden, Allah'ın emirlerini öğretsin!..

İmam efendiye söylemişler bir köyde:

"—Çocuklarımıza Kur'an öğret!.."

"—Ben öğretmen değilim, ben imamım, namazı kıldırırım; o kadar!" demiş.

Yâhu öyle şey olur mu?.. Ben hemen bizim arkadaşlara dedim:

"—Şu köymüş orası... Allah rızası için, oraya birisi gitsin, o köyün çocuklarını toplasın, Kur'an öğretsin!" dedim.

Sağ olsun kardeşlerimizden birkaç tanesi kalktılar, böyle yerlere gittiler. O köy de memnun olmuş sonradan...

Yâni Allah'ın dinini öğretecek, para istemeyecek. "İstersen ben sana para vereyim, benim paraya ihtiyacım yok!" diyecek. "İstersen ben sana para vereyim!" dedi mi cemaate, cemaat bitti o zaman. İflahı kesilir cemaatin...

Ama cemaatten para aldı mı, o zaman yandı. Para veren insan, veren el alan elden üstün olduğu için, dinlemez!.. Ötekisi dinini satarak para aldığı için, o da Allah indinde makbul bir kimse olmaz.

Onun için zenginler, zengin kardeşlerim, çocuklarının en zekilerin din ilmine sevk etsinler, dini güzel öğrensinler! Allah rızası için bir köye göndersinler, bir kasabaya göndersinler; orada Allah'ın dinini öğretsin!.. Çünkü bak, Peygamber Efendimiz buyuruyor:

"—Bir zaman gelecek, namaz kıldıracak insan kalmayacak müslümanların arasında."

O duruma düşmeyelim!.. O duruma düşmemek için, dinimize sarılalım!.. Herkesin gayesi para kazanmak:

"—Dükkân açacağım da, işi genişleteceğim de, sermayemi artıracağım da, ithalat yapacağım da, ihracat yapacağım da..."

Dinimize koşalım! Dinimizin imdadına, hizmetine koşalım!.. Allah-u Teàlâ Hazretleri hem dünyalık verir, hem ahiretlik verir.

b. Faizin Çok Yaygınlaşması

İkinci hadis-i şerîf, yani bu sayfadakilerin yedincisi:[137]

---

[137] Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.469, no:4379; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.494, no:10415; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.105, no:6233; Beyhakî, *Sünenü'l-*

يَأْتِى عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَأْكُلُونَ فِيهِ الرِّبَا ، فَمَنْ لَمْ يَأْكُلْهُ مِنْهُمْ نَالَهُ مِنْ غُبَارِهِ (حم. وابن النجار عن أبى هريرة)

RE. 503/7 (*Ye'ti ale'n-nâsi zemânün, ye'külûne fihi'r-ribà, femen lem ye'külhü minhüm nâlehû min gubârihî.*)

Bu herkesin duymuş olduğu, kulaklarına girmiş olan bir hadis-i şerîftir. İbnü'n-Neccàr, Ebû Hüreyre RA'dan ve Ahmed ibn-i Hanbel yine aynı ràvîden rivayet eylemiş. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına bir zaman gelecek, o zaman onlar ribà, faiz yiyecekler. Eğer yemezse bile, faizin tozu onlara isabet edecek." Tozundan gelecek biraz. Kendisi doğrudan doğruya yemese bile kıyıdan, kenardan, bulaşığından, tozundan kendisine gelecek.

Bu zaman geldi mi?.. Geldi, geçiyor bile. Millet evini satıyor, bankaya para yatırıyor; faiz yiyeceğim diye, şıkıdım şıkıdım, oynaya oynaya koşuyor.

"—Oh yaşadık, faiz hadleri de yükseldi. Şimdi tamaaam, ben evimi satarım, parayı oraya koyarım, ondan sonra yaşarım, günümü gün ederim." diyor, hesabı böyle yapıyor.

Halbuki, Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerîfi niçin buyurmuş? Faizin haram olduğu belli de; o zamane müslümanlarının sahabe-i kirâmın da bunu yemediği aşikar da, "Öyle değişecek öyle değişecek ki, bir zaman gelip insanlar faiz yiyecekler." diye, hayret edilecek bir şey olarak söylüyor bunu.

O hayret edilecek zaman gelmiş. Her türlü sistem, her türlü düzen etrafımızda, insanların faiz yemesini kışkırtacak, kabartacak, fışkırtacak tarzda tanzim edilmiş. Herkes faiz yiyor. Yemeyene tozu isabet ediyor. Nasıl tozu isabet ediyor? Camide imam olsa; maaşından... Piyasada dükkân sahibi olsa; senetten-

---

Kübrâ, c.V, s.275, no:10252; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.IV, s.4, no:6042; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.474; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.110, no:9790; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.459, no:26422.

sepetten, kıyıdan-kenardan, kırdırmadan, tahsilattan, icradan-micradan... İlle kenarından, köşesinden faiz bulaşıyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri gözümüzü açmayı nasib etsin...

Yani istesek, başka bir yol tutturabiliriz. İstesek başka türlü bir yöne girebiliriz. İstesek tedbirler alabiliriz. İstesek sermayelerimizi ortaklıklar olarak bir araya getirebiliriz. Büyük sermayeler teşkil ederiz, helâl kazançlar sağlayabiliriz. Ama bunun için birlik lazım, beraberlik lazım!.. Ondan sonra muhabbet lâzım; bu birliğin olması için... Bilgi lâzım; yani çevre bu, şartlar bu, ekonomik sistem bu, kapitalist ekonomik sistem, serbest rekabet ve faiz sistemi. Bu sistemin içinde ne yapacağız?

"—Ne yapacaksın hocam, uyar gidersin!"

Öyle diyor millet, başka türlü olmaz diyor. Halbuki, şu anda bizim sermaye birikimine çok ihtiyacımız var. Biz sermayelerimizi birleştirirsek, büyük sermayeler teşkil etsek —AT'ye gireceğiz diye hükümet hazırlanıp duruyor— güçlü sermayelerle daha büyük işler yapabiliriz. Milyonları, milyarları toplayıp, büyük yatırımlarla büyük işler yapabiliriz; ama millet çare düşünmüyor. Mevcut düzene uymayı esas almış. Hocalar da:

"—Nizam İslâm nizamı değildir, faiz burada yenilebilir." diyor, fetva veriyor.

Bazı grup hocalar var, bazı zümreler var. Hatta kimisi de diyor ki:

"—Sen yemezsen, getir bana; ben yiyeyim. Çatur çutur ben yerim!" diyenler var. Çare aramıyor da ne yapalım durum böyle diyor. Zor...

Müslümanlık çok kolay, gayet kolay; iki kere iki dört, gayet basit yani çok basit; amma şeytan öyle maniler diziyor ki insanın önüne, öyle oyunlarla geliyor ki, günahı öyle allayıp pulluyor ki, öyle tatlı gösteriyor ki; bu sefer imtihan zorlaşıyor. Tereddüt etmeye başlıyorsun, şakaklarından terlemeye başlıyorsun, bocalamaya başlıyorsun, hık demeye başlıyorsun, mık demeye başlıyorsun; ondan sonra birisi de yanına gelip de "fıs fıs fıs fıs, böyle de olurmuş." dedi mi?

"—Hah! Hay Allah razı olsun! Sen beni tereddütten kurtardın." diye millet yapışıyor. Dînî ahkâmın keyfine göre te'vilin şeyine yapışıyor;

“—İyi, sen beni kurtardın; madem bu böyle kolayca yeniliyormuş, ben de yerim olur biter!” diyor.

Allah’ın emri orada duradursun bu da burada çatur-çutur yemeğe başlıyor. Allah cümlemize helal kazanç nasib etsin.

Peygamber Efendimiz’in şu hadisi beni o kadar etkiliyor ki, bilmiyorum sizi etkilemiyor mu:

“—İnsanı ecelinin aradığı gibi, ölümün aradığı gibi, rızkı arar bulur.”

Rızık gelecek, sen kaçsan, taşın arkasına saklansan, kalenin içine girsen, kırk tane kapıdan kırk bir tane kilit vurup, en geriye girsen gene gelecek. Rızk, Allah yazmış bunu, senin boğazından geçecek; tamam... O gelecek.

Gelecek ama, iki şekilde gelir: Ya helâlinden gelir ya haram yoldan gelir. İki yolu var, iki deliği var bu rızkın gelmesinin. İki yolu var; bu yollardan birisi helalden gelmesi, ötekisi haramdan gelmesi yolu. Gelen miktar aynı. Üçse üç, beşse beş, yediyse yedi, dokuzsa dokuz; ama geliş yolu... Birisi artı, birisi eksi; birisi müsbet, birisi menfi; birisi günah, birisi sevap. İki yol var. Eğer sen imtihanı kazanır da günaha hayır dersen, sevaba evet dersen, aynı rızık gelecek.

“—Ya hocam, bu kaideyi herkes biliyor mu?”

Bilmez olur mu, içki satan bakkal bile biliyor. Çünkü kocaman levha asmış oraya;

الرِّزق على الله.

(*Er-rızku ale’llàh*) “Rızık Allah’ın tekeffül ettiği bir şeydir, rızkı Allah verecek.”

Rızkı Allah verecek de niye haramdan almaya kalkıyorsun?.. Nasıl olsa belli... Gelecek... Ne diye haramdan almaya kalkıyorsun? Demek levhayı asmış ama, levhanın mânâsı kafasına girmemiş, gönlüne yer etmemiş.

Çoğumuzun durumu budur. Kimseyi ayıplamıyoruz. Müslüman günahkârı ayıplamaz; acır. Onun da kurtulması için, kendisinin de düşmemesi için dua eder. Ayıplarsa, aynı belâya kendisi de uğrar. Ayıplamağa gelmez.

“—A kardeşim, neden böyle yapıyor? Yâ Rabbi, kurtar onu!” diye dua etmesi lâzım!..

Küçük hesaplar yapıyoruz, müslüman kardeşlerim! Çok küçük hesaplar yapıyoruz. Çok kısa hesap yapıyoruz, ahireti düşünmeden yapıyoruz. İki paralık, iki günlük dünya hayatı için Rabbimizin huzurunda yüzümüzü kara edecek işler yapıyoruz. Rabbimizin rızasını kazandıracak, yüzümüzü ak edecek işlere koşmuyoruz.

Yapışmışız bir eğme, bükme, te'vil etme yoluna, çaresine, usülüne; her haramı te'vil edip yapıyoruz. Her emri, bir kolayını bulup oradan paçayı kurtarıyoruz. Olacaktı, edecekti filân diye şeytan bizi aldatıyor. Cemiyet olarak...

Bu caminin cemaati olmasa bile, siz olmasanız bile, senin akraban, senin kardeşin, senin hemşehrin, memleketimizin fertleri... Yâni biz toplansak, şöyle bir milyon etsek, geriye 54 milyon... Beş milyon etsek, geriye 50 milyon... Elli milyon bu hesapları yapmıyor, bu bilgileri bilmiyor, bunları duymuyor.

Çünkü duyuramıyoruz. Çünkü gerekli yayın vasıtalarımız yok. Gerekli imkânlarımız; propaganda, reklam, tanıtma, eğitim, öğretim vasıtalarımız az... Bunları yapalım dediğimiz zaman, para kayboluyor. “Köprü senetleri satılacak!” dediğin zaman para çıkıyor ortaya...

Bir varmış, bir yokmuş; ne?.. Müslümanın cebinde para... Hayra çağırdığın zaman yok... Dünyevî kazanç vs. olduğu zaman, tümen tümen para dökülüyor ortalığa... Herkesin cebinde ihtiyaç fazlası yığınla para var, ben biliyorum. Amma, hayra kullanmak babayiğitlerin işi, herkes yapamaz ki... Herkes yapamıyor, işte o kadar.

Kadınların kolunda bilezik var, boynunda beşi bir yerde var... Adamların ihtiyat paraları var, kimseye söylemedikleri yerde malları, mülkleri var... Bilmezmiyim, var. Var ama, hayra gelince;

“—Ah hocam, iyi söylüyorsun ama, işte şuraya vedim de, şurayı aldım da... Şu kadar borcum var da bilmem ne de...”

Beni aldattın ama, Allah'ı da aldatamazsın ki!..

c. Hacca Gidenlerin Değişmesi

Buyurun, bir hadis-i şerif daha... Zâten bu hadisler hep böyle gelecek, “Başınıza öyle bir kötü zaman gelecek ki...” diye başlayan hadisler, alfabetik sırayla geldiği için, konular hep böyle... Bu hadis-i şerifin mevzuu hac…

Peygamber SAS Hazretleri bu hadis-i şerifinde, Enes RA’ın rivayet ettiğine, Hatib-i Bağdadî’nin ve Deylemî’nin kitaplarına kaydettiğine göre buyuruyor ki:[138]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَحُجُّ أَغْنِيَاءُ أُمَّتِي لِلنُّزْهَةِ ، وَأَوْسَطُهُم لِلتِّجَارَةِ ، وَقُرَّاؤُهُمْ لِلرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ ، وَفُقَرَاؤُهُمْ لِلْمَسْئَلَةِ (خط.

---

[138] Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.444, no:8689; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.296; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.V, s.220, no:12363; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.2269, no:3267; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.461, no:26429.

والديلمي عن أنس)

RE. 503/8 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yehuccü ağniyâü ümmetî li'n-nüzheti, ve evsatuhüm li't-ticâreti, ve kurrâühüm li'r-riyâi ve's-süm'ati, ve fukarâühüm li'l-mes'eleh.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına bir zaman gelecek, (*yehuccü ağniyâü ümmetî li'n-nüzhetî*) benim ümmetimin zenginleri, gezmek için, tenezzüh için hacca gidecek." Yâni çok zenginler, parası pulu cebinde deste deste hazır olanlar:

"—Bir de şu tarafı görelim ya. Arabistan nasılmış bakalım, kum çölleri güzel mi, değil mi?.. Sıcaklığı ne diyorlar? Bir de oraları görelim, manzaraları seyredelim!" filan diye, tenezzüh için gezmeye gidecekler yani. İbadet maksadıyla değil, gezmeye gidecekler; bir...

Daha devam ediyor, dinleyin daha bitmedi:

(*Ve evsatuhüm*) "Orta durumda olanlar, (*li't-ticâreti*) ticarete gidecekler."

"—Giderken şunları da götürürüm, şu kadarını satarım, şu kadar para elde ederim. Onun şu kadarını şuna harcarım, geriye şu kadar da kâr kalır yanıma... Hem uçakla gitmiş gelmiş olurum, hac yapmış olurum; hem de para kazanırım."

Hiçbir şey kazanamazsın.

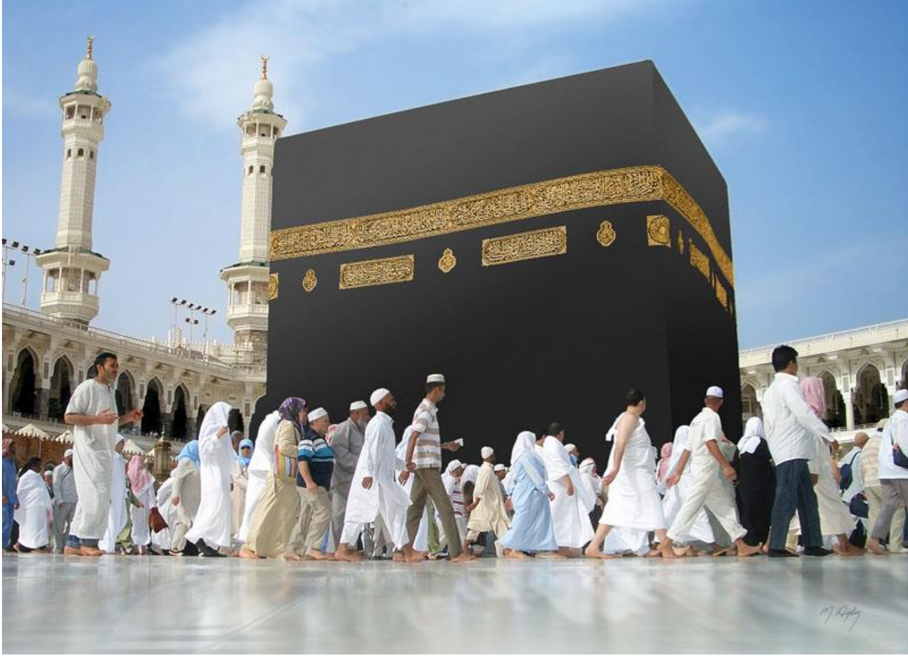
Şimdi zenginlere çattık, tüccarlara çattık, hocalar kurtuluyor mu?.. Bizim tutulacak yanımız var mı?.. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Ve kurrâühüm li'r-riyâi ve's-süm'ati*) "Kurrâsı da yâni Kur'an'ı çok okuyanı, dinî bilgisi yerinde olanı da gösteriş için, şöhret için hacca gider." Gitmese;

"—Aaa bu hoca gitmemiş, olur mu yâ?.. Ötekisi dokuz defa gitmiş, bu yedi defa gitmiş. Hadi bakalım sen de dokuza çıkar, sen de on bire çıkar!.."

Gösteriş için ve şöhret olsun diye gider. İhlâslı değil yâni.

(*Ve fukarâühüm*) "Fakirleri de gider hacca..." Nasıl gider?.. Zâten fakiri de hakîkî fakir değil!.. Nerede hakiki fakiri kaç kişi görmüş de şey yapmış? Fakir dersin, cebinde cüzdan bulunur. Bilmem hangi bankada şu kadar milyon parası vardır. Gider,

hakikaten parası olmasa da gitse bile, gideni de niçin gidermiş? (*Li'l-mes'eleti*) "Dilenmek için gider."

Oraya iki milyon hacı geliyor. Orada tabii sadaka falan çok veriliyor, bahşiş çok veriliyor. Sonra haccın kusurları olduğu zaman fukaraya sadaka verme mecburiyeti var. Böyle Harem-i Şerif'in kapısına doğru giderken yol üzerinde kolu kafasının arkasına kıvrılmış, bacağı omzundan çıkmış. Bir gözü kör, öteki kulağı bilmem ne... Dünyanın neresinde ne kadar acayip insan varsa müzelik; hepsi böyle sıra sıra sıra sıra biblo gibi dizilmiştir. Eller açık... Bir tanesine verdin mi, kargaların güvercinlerin atılan yeme üşüştükleri gibi hepsi sizin tepenize çullanır.

"—Bana da ver, bana da ver, bana da ver!"

Vermek istemezsen, cüzdanı elinden kapar. Öyle... Neden? Onun dinle, diyanetle, imanla, hacla, umreyle, sevapla filan ilişkisi yok. Oraya para kazanmaya gitmiş.

Bizim orada bir mühendis-mimar kardeşimiz var, o anlatıyor:

"—Baktım birisi dileniyor. Kolunu sarmış, dileniyor. Hiç tavrı hoşuma gitmedi. Ondan sonra baktım, bizim memleketliye de

benziyor. Yani bunun Türkiye'den gitme olduğu anlaşılıyor." diyor. Gitmiş;

"—Neyin var senin?" demiş.

"—İşte kolum şöyle de böyle de..."

"—Aç göreceğim!" demiş.

Bakmış pabuç biraz pahalı, kaçmak istemiş ötekisi. Bizimki de inatçı, babayiğit; o da onun peşini bırakmamış. Kolunu açtırmış, bir şey yok. Yalandan sarmış kolunu, şu kadar para toplamış.

Sadaka Rasûlü'llàh, Resûlüllah doğru söylemiş, Rasûlüllah; Allah'ın elçisi o, Allah'ın bildirdiğini söylüyor:

"—Zenginler gezmek için, orta halliler, ticaret için, alimler gösteriş için, fakirler dilenmek için giderler hacca..." diyor.

Hacca bunlar için gidilmez aslında; hacca Allah rızası için gidilir. Allah emretti diye, farz diye gidilir, gözyaşı ile gidilir, gözyaşı ile gelinir. Edep ile gidilir, edep ile gelinir. Her anında insan yaptığı şeye, söylediği söze riayet ederek ibadetini öyle yapması lazım! O tarzda gidip gelmesi lazım.

Rabbimiz ibadetlerin her çeşidini sırf kendi rızası için yapmaya bizleri muvaffak eylesin... Riyadan, gösterişten, ihlâssızlıktan bizi korusun... Rızasının haricinde bir başka sebeple bir ibadet yapma durumuna düşmekten cümlemizi hıfz eylesin...

Cümlemizi ıslah eylesin... Zenginlerimizi ıslah eylesin, tüccarlarımızı ıslah eylesin, alimlerimizi hocalarımızı ıslah eylesin, fakirlerimizi ıslah eylesin, sevdiği kul eylesin…

Aslında tüccar hakkında hadis-i şerîf var. Buyruluyor ki:[139]

التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ (عبد بن حميد ، والدارمى ، ت. حسن ، قط. ك. عن أبي سعيد)

---

[139] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:1130; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.7, no:2143; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.29, no:1344; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.7, no:18; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.322, no:2539; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.449; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.299, no:966; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VI, s.16, no:1387; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hibbân, Mecrûhîn, c.II, s.230; Zehebî, *Mîzânü'l-İ'tidâl*, c.III, s.413, no:6968; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.7, no:9217; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.294, no:941; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.394, no:11046.

RE. 197/4 (*Et-tâciru's-sadûku'l-emînü*) "Doğru sözlü ve güvenilir olan tüccar, (*mea'n-nebiyyîne ve's-sıddîkîne ve'ş-şühedâ'*) peygamberlerle, sıddıklarla, şehidlerle beraber olacak." Allah-u Teàlâ Hazretleri öyle bir tüccarı, Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelendirecek. Mahşer gününün sıkıntılarını duyurmayacak.

Tüccarın iyisi yok mu? Var... Alimin iyisi yok mu? Var... Alimin derecesi şehidden yüksek. Yani, iyi alim olduktan sonra, gayet güzel!.. Fakirin iyisi yok mu? Var... Ekseriya cennete fakirler girecek, ama nasıl fakir? Yalancıktan kendisini hasta gösteren, dilenen değil...

يَحْسَبُهُمْ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنْ التَّعَفُّفِ (البقرة:٢٧٣)

(*Yahsebühümü'l-câhili ağniyâe mine't-teaffüf*) [Bilmeyen kimseler, iffetlerinden dolayı onları zengin zanneder.] (Bakara, 2/273) Bilmeyenin, onun fakir olduğunu anlaması bile mümkün olmaz. Dilenmek istemez veya isterse ihtiyacı kadar dilenir, fazlasına el açmaz.

Medine-i Münevvere'de kendim gördüm. Nijeryalıydı galiba, böyle Arap bir ihtiyar, halsiz, mec'alsiz kadıncağız. Birisi geldi para verdi. Ben de göz ucuyla bakıyorum. Bir şey verdi ona yani; zekât, para, bir şey verdi... Almadı, almayınca ben de dikkat kesildim, "Niye almıyor?" diye. Diyor ki:

"—Ben bugünkü ihtiyacımı aldım, başka bir fakire ver!" diyor.

Medine'nin fukarası, fukara ama Medine'nin fukarası... Öylesi de var.

"—Bu Medine'de bu fakirler niye bu kadar çok?" demiş, Medine'nin valisi, emiri... Onların hepsini Medine'den sürme kararı almış bir gün. Anlatıyorlar orada... Vali kararı almış, ertesi gün bütün o siyahi dilencileri, o Medine'de bulunan garibanları dışarı atacaklar.

Gece Rasûlüllah SAS'i görmüş rüyasında;

"—Sakın ha onlara dokunma!" diye onu ikaz eylemiş.

Demek ki, iyileri var ki Resûlallah Efendimiz himaye ediyor. Fakirin de iyisi var, zenginin de iyisi var. Alimin de iyisi var, tüccarın da iyisi var.

Peygamber Efendimiz'in hadisi kimler hakkında? İyi olmayanlar hakkında. İyi olmayanlar kendilerini düzeltsin diye. Allah cümlemize salah-ı hàl; kendi kendimizi düzeltmek nasib eylesin... Bizi kahrıyla, gazabıyla terbiye eylemesin...

d. Alimlerin Kıskançlığı

Bu hadis-i şerîf de biz alim geçinenler hakkında... Yâni siz nasibinizi aldınız, şimdi sıra bizde…

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[140]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَحْسُدُ الفُقَهَاءُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا ، وَيَغَارُ

[140] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.448, no:8699; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.302, no:5447; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.211, no:29119; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.395, no:3246; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.467, no:26448.

بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ، كَتَغَايُرِ التُّيُوسِ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ (ك.

في تاريخه، خط. عن ابن عمر)

RE. 503/9 (*Ye'tî alâ ümmetî zemânün yahsudü'l-fukahâü ba'duhüm ba'dà, ve yegàru ba'duhüm alâ ba'dın ketegàyeru't- tuyûsi ba'duhâ alâ ba'd.*)

Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*Ye'tî alâ ümmetî zemânün*) "Benim ümmetimin üzerine öyle bir zaman gelecek ki, (*yahsudü'l-fukahâü ba'duhüm ba'dà*) ümmetin fakihleri, din alimleri, bilginleri birbirine hased edecekler, kıskanacaklar birbirlerini... (*Ve yegàru ba'duhüm alâ ba'dın ketegayuru't-tuyûsi ba'duha alâ ba'd.*) Tekelerin, keçilerine karşı birbirlerini kıskandıkları gibi, birbirlerine kıskançlık gösterecekler."

Başka hadis-i şerîflerde de var. Yâni, kendi talebesinin başka hocaya gitmesine kızacak, göndermeyecek onu... Birbirlerini kıskanacaklar, birbirlerine hased edecekler. İşte alimi mahveden huylardan birisi budur. Alimi mahveden huylardan birisi, kendini beğenmesidir, kibir ve ucûbudur; bir tanesi de kıskançlığıdır. Kıskanmasıdır, birbirleriyle rekabetidir. Kendisini üstün görmesidir, ötekisini aşağı görmesidir. Kötülemesidir, aleyhinde bulunmasıdır.

Burada bizim böyle pazar derslerini dinlemeye gelen kardeşlerimiz anlatmışlardı, Yalova'dan gelmişler.

"—Hocam, orada filanca kimseler, hocamız Mehmed Zahid Efendi'nin aleyhinde bulunuyor!" dediler bana.

Hem de derviş geçinen, tasavvuf erbabı geçinen kimseler yani onları söyleyenler, filanca zümre.

"—E, İslâm'da böyle şey var mıymış?.. Hele hele, tasavvufta var mıymış?.. Hele hele, vefat etmiş bir mübareğin aleyhinde konuşmak hiç olur mu?.. Hangi İslâmî terbiyede var?" dedim;

Neden?.. Kıskanıyor. Kıskanıyor da ondan... Kıskançlığını ahirete intikal etmiş olanlara bile teşmil ediyor. Kıskandığından aleyhinde bulunuyor, kötülüyor.

Bizim talebelerden birisi geldi, diyor ki:

"—Hocam, sizin silsile-i tarikatınızda filanca yere kadar tamammış, ondan sonrası bozukmuş."

Yâni Gümüşhanevî Hazretleri'ne kadar, şu kitabını okuduğumuz mübarek hocamıza kadar silsile tamammış, ondan sonrası bozukmuş. Neden oraya kadar tamam diyor?.. Kendisinin silsilesi oradan dallanıp ayrılıyor da, benimki iyi demek istiyor. Yani benimki iyi, seninki kaka demek istiyor. Çocuksu bir şey...

Allah indinde makbullük, onların ölçeceği bir şey değil. Allah sevdi mi, başkası bir şey dese de kıymeti yok da... Yalnız o kıskanmak, o dedikodu, o gıybet, o aleyhte konuşmak, o ümmeti mahvediyor işte... Bu ümmeti mahveden şeylerden birisi de budur.

O halde biz ne yapacağız?.. Biz müslüman kardeşlerimizin aleyhinde bulunmayacağız. Kötülüğünü istemeyeceğiz. Hased etmeyeceğiz. Kıskanmayacağız. İlmi nereden öğrenebilirse öğrenebilir, öğrensin; gitsin hakiki alim olduktan sonra, hangi alimin meclisine giderse gitsin, istifade eylesin, öğrensin. Çünkü müslüman bal arısına benzer. Gider, her çiçekten kendisine lâzım olan malzemeyi alır, balını yapar. Mühim olan ilmi öğrenmektir.

Kimi alim vardır, hadiste ileridir. Kimi alim vardır, fıkıhta ileridir. Kimisi vardır, akaid ve kelamda ileridir. Kimisi vardır, tefsirde ileridir. Kimisinin eli mahirdir, güzel yazı yazar; hüsn-ü hat öğretir. Tabi onlara gidecek, hepsinden istifade edecek.

Sonra, müslümanın müslümana hüsn-ü zan etmesi esastır. Herkes birbirini kötülerse; kötüleyen günaha girer. Hüsn-ü zan edecek. Bilmiyoruz ki, Allah indinde kim daha üstün.

e. Acizlik ve Günahkârlık

Ahmed ibn-i Hanbel'in Ebû Hüreyre RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[141]

---

[141] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.278, no:7730; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.484, no:8352; Ebu Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.287, no:6403; Beyhaki, Âdâb, c.I, s.377, no:286; Hennad, *Zühd*, c.II, s.606, no:1296; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.VII, s.562, no:12243; Ebû Hüreyre RA'dan.

يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ يُخَيَّرُ فِيهِ الرَّجُلُ بَيْنَ الْعَجْزِ وَالْفُجُورِ ، فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ الزَّمَانَ فَلْيَخْتَرْ الْعَجْزَ عَلَى الْفُجُورِ (حم. ك. عن ابى هريرة)

RE. 503/10 (*Ye'tî aleyküm zemânün yuhayyeru fihi'r-racülü beyne'l-aczi ve'l-fucûri, femen edreke zâlike'z-zemâne felyahtere'l-acze ale'l-fucûr.*)

"Sizin üzerinize bir zaman gelecek ki, o zaman kişi acizlik ile günah arasında, fücur arasında ortada kalacak." Hangisini tercih etsin, yani beceriksizlik, acizlik, bir işi yapmamak durumunu mu tercih etsin; yoksa şu işi becereyim falan derken fısk u fucûr, günah ve yanlış yola mı sapsın?..

Peygamber Efendimiz, "Sizden kim o zamana ulaşırsa, acizliği tercih etsin; günaha dalmasın!" diyor. Yâni maddi menfaati değil, sevabı düşüneceğiz. Dünyayı değil, ahireti düşüneceğiz. Yapmamayı tercih edeceğiz. Yanlış iş yapmaktansa, kendimizi tutmayı öğreneceğiz.

f. İmanın Soyulup Alınması

Bir başka hadis-i şerif… Deylemî Ebü'd-Derdâ RA'dan rivayet eylemiş bu hadis-i şerifi.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[142]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يُسْلَبُ الرَّجُلُ إِيمَانَهُ وَمَا يَشْعُرُ ، يُسَلُّ مِنْهُ كَمَا يُسَلُّ الْقَمِيصُ (الديلمي عن أبي الدرداء)

RE. 503/11 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yüslebü'r-racülü imânehû*

Kenzü'l-Ummal, c.XIV, s.218, no:34858; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.468, no:26452.

[142] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.445, no:8690; Ebü'd-Derdâ RA'dan. *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIIII, s.462, no:26435.

ve mâ yeş'uru, yüsellü minhü kemâ yüsellü'l-kamîs.)

"İnsanların başına bir zaman gelir, yâni ahir zaman bu da yine; (*yüslebü'r-racülü îmânehû*) veyahut (*yeslübü'r-racülü imânehû*) kişinin imanı kendisinden soyulup alınır. (*Ve mâ yeş'uru*) Adam hiç farkında değil... Farkında olmadan imanı alınır, içinden çekilir, gider de hiç farkında değil. (*Yüsellü minhü*) Onun içinden iman, böyle kılıcın kınından sıyrıldığı gibi çekilir; (*kemâ yüsellü'l-kamîs.*) gömlek çıkartılır gibi çıkartılır." İman gitti, adam farkında değil...

İşte bu da bu devirde benim korktuğum, sizin de belki endişe ettiğiniz hususlardan biridir. Yâni, insan kendisini mü'min sanıyor, farkında değil ama, imanı gömlek çıkar gibi çıkıp gidiyor, soyulup gidiyor. İçinden atılıp gidiyor, ayrılıp gidiyor. Tabii bu neden olur?.. Kişinin cahilliğinden olur, edepsizliğinden olur, vurdum duymazlığından olur, aldırmazlığından olur, dini önemsememesinden olur.

İnsan, devletin bir resmi işi olduğu zaman, veyahut okulun ciddî bir imtihanı olduğu zaman, veyahut resmi dairede bir mesele olduğu zaman, mahkeme olduğu zaman bütün ciddiyetini takınıyor. Dünyevi işlerde bütün ciddiyetini takınıyor; ama Allah'ın emri, Allah'ın rızası, Allah'ın hükmü konusunda birçok kimse omuz silkiyor, aldırmıyor, düşünmüyor, bakmıyor, farkında değil.

Halbuki imtihan için gelmiş bu dünyaya... Bu dünyada ne yapması gerektiğinin şuurunda değil... Nasıl yaratıldığını bilmiyor, yaratılmış, ölecek, öldüğünü hatırına getirmiyor. Öldükten sonra, bu dünyadaki bütün faaliyetlerinden sorgu sual olacak; zerre kadar hayır işlediyse, karşılığını görecek; zerre kadar şer işlediyse cezâsını çekecek... Bunların farkında değil, şuurunda değil, bir şeylerle oyalanıyor. İmanı da söylediği sözlerden, yaptığı işlerden dolayı kendisinden ayrılıp gidiyor; ne yaptığının farkında değil. İşte bu, bu toplumun bozulma alâmetlerinden, yanlış yolda olduğunun alâmetlerinden birisi…

İmanımız en büyük cevherimizdir, kıymetimizdir, sermâyemizdir, hazinemizdir. Hazinelerin korunmasına lâyık bir

şekilde korumaya gayret edelim! Bankanın bir para taşıyan çantasını bile, nasıl zırhlı araçlarla, nasıl korumalarla oradan oraya naklediyorlar. İnsanın imanı, ahirette cenneti kazanmasına sebep olacak en büyük cevheridir. İmanın hırsızları da çoktur. Şeytanlar, kâfirler, münafıklar uğraşırlar. İnsanı raydan çıkarmaya, dinden imandan uzaklaştırmaya gayret edenler çoktur.

Biz de dinimize, Allah'ın razı olduğu din olan İslâm'a sımsıkı sarılmalıyız! İslâm'ı evimizde, ailemizde, çoluk çocuğumuzla yaşamalıyız!..

g. Alimlerin Öldürülmesi

Nihayet sayfanın sonundaki hadis-i şerîfe geliyoruz.

Deylemî'nin Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:[143]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، تُقْتَلُ فِيهِ الْعُلَمَاءُ كَمَا تُقْتَلُ الْكِلاَبُ ، فَيَا لَيْتَ الْعُلَمَاءُ فِي ذٰلِكَ الزَّمَانِ تَجَامَعُوا (الديلمي عن ابن عباس)

RE. 503/12 (*Ye'ti ale'n-nâsü zemânün, tuktelu fihi'l-ulemàü kemâ tuktelü'l-kilâbu, feyâ leyte'l-ulemàü fi zâlike'z-zemâni tücâmiù.*)

(*Ye'ti ale'n-nâsü zemânün*) "İnsanların üzerine bir zaman gelecek ki, (*tuktelu fihi'l-ulemàü kemâ tuktelü'l-kilâbu*) o zamanda alimler köpeklerin öldürüldüğü gibi öldürülecek. (*Feyâ leyte'l-ulemàü fi zâlike'z-zemâni tücâmiù*) Keşke o zamanın alimleri birleşselerdi, ittifak etselerdi, ihtilâfa düşmeselerdi, bir araya gelselerdi." diyor Peygamber Efendimiz.

Bu durum bir zaman olmuş. Emevîlerin kurulduğu zaman, o Peygamber Efendimiz'in mübarek torunu Hz. Hüseyin'in öldürül-

---

[143] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.439, no:8671; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.284, no:31182; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.464, no:26438.

düğü zaman, ondan sonra, o valilerin cevr ü cefaları... Medine-i Münevvere'de Mescid-i Nebevî'nin kapılarında durmuşlar, ümmetin alimlerini böyle tehdit etmişler, şehid etmişler.

O devirlerde olduğu gibi, bir de kıyametin alâmeti olarak da ileride de böyle olacak deniliyor. "Alimler keşke birlik ve beraberlik olsalardı da düşmanlara karşı bu duruma kendilerini düşürmeselerdi." diye Peygamber SAS Efendimiz böyle tavsiye eylemiş.

Tabii, bu alime düşmanlık nereden oluyor?.. İslâm Ülkelerine İslâm düşmanlarının galebe çalmasından, gàlip gelmesinden oluyor. Allah etmesin, şimdi bir İslâm ülkesini, diyelim ki komünistler istilâ ettiler, hàkim oldular. Ne yaparlar?.. İlkönce alimleri öldürürler.

Öteki insanlara bir şey yapmaz. Çünkü kendisine ırgat lâzım! Fabrikasında şurada burada çalışacak ırgat, işçi, kaba kuvvet sahibi insan lâzım!.. Onların başına mitralyözlü, makinalı tüfekli on beş yirmi tane nöbetçi koydu mu, taş kırdırtır, tarlayı sürdürtür, madende çalıştırır... Kırbaçla, zorbalıkla her işi yaptırtır.

Ama alimler ilk başta hapse, ondan sonra darağacına... İlk yaptıkları şey bu olur. Bulgaristan'da böyle olmuştur, daha başka diyarlarda böyle olmuştur, Türkistan'da böyle olmuştur. Dünyanın her yerinde ulemanın durumu böyle olmuştur. Yâni onlar hakkı, hayrı söylerler de ötekilere gerçekleri gösterirler diye, husumeti ilkönce onlar çekiyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri her türlü şerlinin şerrinden korusun... Müslümanları birlik ve beraberlik, sevgi ve saygı ile yekvücut bir arada olma durumuna getirsin... Allah'tan korkmayan ve müslümanlara merhamet etmeyen insanları onlara musallat etmesin. Müslümanları dünyanın her yerinde, her bölgesinde, her zaman aziz eylesin... Kimsenin önünde hor ve zelil eylemesin...

Fâtiha-i Şerife mea'l-besmele!..

14. 02. 1988 - İskenderpaşa Camii

20. AHİR ZAMANDA OLACAK HALLER

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hàlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, şefîi'l-müznibîn muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihi, ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sdkı ve'l-vefâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَسْتَخْفِي الْمُؤْمِنِ فِيهِمْ ، كَمَا يَسْتَخْفِي الْمُنَافِقُ فِيكُمُ الْيَوْمَ (ابن السني عن جابر)

RE. 504/1 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yestahfî fîhimü'l-mü'minü, kemâ yestahfi'l-münâfiku fîkümü'l-yevm*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve çok muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Rabbimiz dünyada ve ahirette her türlü hayırlara sizleri nâil eylesin...

Peygamberimiz Efendimiz, şefîimiz, üsvetü'l-hasenemiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek nasihatlerinden, hadis-i şeriflerinden bir demet okuyup teaallüm eylemek, tefeyyüz etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce, Peygamber Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın, ümmetliğimizin bir nişanesi olmak üzere, àcizâne nâçizâne ruh-u pâkine hediye edelim diye; ve onun cümle âlinin ve ashâbının ve

etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; ve sair enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah u mukarrebînin ruhlarına hediye olsun diye;

Şu hadis-i şerifleri bize nakil ve rivâyet eylemiş olan hadis alimlerinin, din alimlerinin, müctehidlerin, râvîlerin, müelliflerin; müellif-i merhum Gümüşhâneli Ahmed Ziyâeddîn Hazretleri'nin; kendisinden feyz aldığımız hocamız Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrâhim el-Bursevî Hazretleri'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah rızası için, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifindeki müjdeye ermek şevkiyle, canlarını, mallarını ortaya koyarak cihad eyleyip fethetmiş olan, Fatih Sultan Mehmed Han —*aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân*— Hazretleri'nin ve onun mübarek ordusunun; fâtihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, muvahhid askerlerin ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde oturup bu hadis dersini yaptığımız şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun diye; ve bu camiyi tekrar tekrar tamir eden, tecdîd eden, tevsî eden, genişleten kimselerin, bunların yapılması için az çok katkıda bulunanların kendilerine ve geçmişlerine vâsıl olsun; ruhları şâd olsun, makamları a'lâ olsun diye;

Ve uzaktan yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere koşup gelmiş olan siz kıymetli kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına ayrı ayrı hediye olsun diye; şu caminin çevresinde medfun bulunan mevtânin ve beldemizin medâr-ı iftiharı Yûşâ AS'ın, Ebû Eyyûb Hàlid ibn-i Zeyd el-Ensàrî Hazretleri'nin ve sâir sahabe-i güzînin ve beldemizde medfun bulunan evliyâullahın, sàlihlerin cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye;

Ve biz yaşayan, Allah'ın eksikli kusurlu kulları mü'minler de, Rabbimiz'in rızası yolunda ömür sürelim, Kur'an-ı Kerim'e uygun yaşayalım, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnetine uyalım, sünnet-i seniyyesini şu garip asırda ihyâ eyleyip, yüzlerce şehid sevabına nâil olalım diye; evlâtlarımız, çocuklarımız da bu yolda yürüsünler diye, bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, onların ruhlarına hediye edelim, öyle başlayalım! Buyurun:

....

a. Mü'minin Kendini Gizlemesi

Okuduğumuz hadis-i şerifler *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli meşhur hadis kitabının, 504. sayfasının 1. hadisinden başlıyor. Az önce metnini okumuş olduğumuz hadis-i şerif, Câbir RA'dan rivayet edilmiş.

Biliyorsunuz, geçtiğimiz haftalarda hep kıyamette olacak şeyleri bildiren hadis-i şerifler karşımızdaydı. Kıyamet kopmazdan önce, ahir zamanda neler olacak, insanın başına neler gelecek, bu insanlar ne hallere gelecek, Peygamber SAS Efendimiz onları anlatıyordu. İşte bu haftada yine onların devamı var. Onları bitirirsek, birkaç tane de başka konuda hadis-i şerif okuruz.

Şimdi bu birinci hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[144]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَسْتَخْفِي الْمُؤْمِنُ فِيهِمْ ، كَمَا يَسْتَخْفِي الْمُنَافِقُ فِيكُمُ الْيَوْمَ (ابن السني عن جابر)

RE. 504/1 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların üzerine bir zaman gelecek, aylar, yıllar, asırlar geçip öyle bir zaman gelecek ki, (*yestahfî fîhimü'l-mü'minü kemâ yestahfi'l-münâfiku fîkümü'l-yevm.*) bugün sizin aranızda, korkusundan münafık nasıl saklanmakta ise, ey ashabım; o zaman gelince de, bulunduğu topluluğun içinde mü'min öyle saklanacak, çekinecek."

Eyvah! Demek ki, cemiyet berbat olacak, şerliler galip olacak; hayırlılar zebûn olacak, halsiz olacak, güçsüz olacak... Fesat çok olacak, fitne çok olacak ve cemiyetlere hakim olan edebsiz insanlar, mü'minlere, sàlihlere, àbidlere kızacaklar; onları hor görecekler, hakir görecekler. Münafıklar hakimiyeti elde etmiş olacak. Söz şerlilerin elinde olacak. O zaman mü'min bir kenarda saklanacak,

---

144 Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.148, no:238; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.441, no:8679; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Münde, *el-Fevâid*, c.I, s.28, no:10; Übey RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.260, no:31111; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.462, no:26434.

mü'min olduğunu ızhar edemeyecek, kalbinden geçeni söyleyemeyecek, konuşamayacak... Peygamber Efendimiz'in zamanında münafıkların, iman etmedikleri halde kalplerinde iman nuru yanmadığı halde mü'min gibi görünüp camiye gelip gittikleri gibi, o devirde de, o devir geldiği zaman da müslümanlar saklanacak, mü'minler saklanacak diyor. Devir değişecek, böyle bir hal gelecek diyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi dünyanın ve hayatın ve ahiretin her çeşit şerrinden korusun... Böyle durumlara düşürmesin... Şu mübarek beldeler ki şehidlerin kanlarıyla sulanmıştır, Allah Allah diye Allah adı zikredile edile fethedilmiştir ve günde beş vakit ezanlar buraların semalarını mânevî bakımdan yıkamakta, yumakta, paklamaktadır.

Bu ezanlar ki, şehadetleri dinin temeli,
Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli!

dediği gibi Mehmed Akif merhumun. Bu beldelerden bu ezanlar susmasın, sönmesin de, mü'minler zebûn olmasın da, şerliler şu ecdad yâdigârı diyarlara el koymasınlar. Temennîmiz bu... Müslümanlar aziz olsun, hor ve zelil olmasınlar. Temennîmiz bu, fakat kuru temennî ile netice alınmaz.

"—Nereden biliyorsun netice alınmayacağını?.."

Peygamber SAS Hazretleri'nin öğretmesinden biliyorum. Peygamber Efendimiz SAS'in hayatından biliyorum. Bizim içimizde onun ayağının tozu olacak insan var mı?.. Rasûlüllah, Seyyidü'l-evvelîne ve'l-âhirîn Muhammed-i Mustafâ, hayatı nasıl geçmiş, nasıl çalışmayla geçmiş. Bir anı boş geçmemiş. Her anında tebliğ, irşâd, cihad, hayır, hasenât... Ömrü böyle geçmiş Rasûlüllah Efendimiz'in. Daima münafıklarla, müşriklerle mücadeleyle geçmiş.

Allah-u Teàlâ Hazretleri dileseydi o Rasûl-i edîbinin yüzü suyu hürmetine, duası berekâtıyla dünyayı gül gülistan etmez miydi?.. Kàdirdi. Âmennâ ve saddaknâ, (*kün*) derdi, ol derdi, (*feyekûn*) olurdu. Çünkü Rasûlüllah Efendimiz'in duasını reddetmezdi. Rasûlüllah Efendimiz'in hatırını kırmazdı Rabbimiz. İsteseydi öyle olurdu.

Rasûlüllah Efendimiz de şöyle güzel, serin hurmaların altında, çimenlik, rahat, huzurlu bir bahçede, önünde kuyudan sular çekiliyor, şırıl şırıl bostanlar, sular akıyor, üzümler asmalardan sarkıyor, hurmalar ballanmış, tatlanmış... Böyle hoş, mübarek bir manzarada elini kaldırır:

“—Yâ Rabbi! Müşrikleri kahreyle, eğer dilersen hidâyet eyle, hepsi doğru yola girsinler, doğru yolu bulsunlar, her taraf gül gülistan olsun.” derdi.

Âdetullah böyle değil, kanun-u ilâhî böyle değil. Rasûlüllah Efendimiz bir bir, böyle cımbızla kıl çeker gibi bir bir uğraştı. 13 sene uğraştı, o Mekke-i Mükerreme’nin çatır çatır kayalık tepeleri arasındaki (*gayri zî zer’in*) ekin bitmez, ot bitmez o vadide, uğraş uğraş uğraş... Kendisini tanıyanlar, kendisiyle akraba olanlar karşısına çıktı. Kendisinin ibadetine mânî oldular. Namaz kılarken üstüne işkembe koymağa kalkıştılar, secde edeceği yere şey yapmağa çalıştılar... Hayatına kasdettiler, kendi yurdundan çıkarttılar... Taif’e gitti, Taif’te taşladılar cahiller, zalimler,

topuğunu kanattılar...

Demek ki, Rasûlüllah Efendimiz Allah'ın en sevgili kulu olduğu halde, çalışmanın kanununu bize gösterdiğine göre, onun hayatı çalışmayla geçtiğine göre, bizim de onun yolunda yürümemiz lâzım!..

"—Sünnet-i seniyye yolunda yürüyoruz. Sakal bıraktım görmüyor musun göbeğime kadar sakal..."

Sen Rasûlüllah'ın hayatını örnek alsana! Sakal, tıraş olmadı mı zaten kendiliğinden büyüyüp gidiyor aşağıya doğru. Salıversen yerlerde sürünür. Rasûlüllah'ın hayatına uydurabiliyor musun kendini?.. Rasûlüllah Efendimiz gibi çalışabiliyor musun?.. Rasûlüllah gibi gününü geçirebiliyor musun?.. Rasûlüllah gibi fedakârlık yapabiliyor musun, cömertlik yapabiliyor musun?.. O bizim örneğimiz değil mi, nümunemiz değil mi?.. "İşte böyle olun ey kullarım, size bak bir nümune insan gönderiyorum, görün bakalım insanlık nasılmış." diye Allah-u Teàlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz'i göndermedi mi?.. Gönderdi.

"—O tarafları karıştırma hocam. Ben dünya işlerinde bildiğim gibi yaparım. Amerikalılar gibi yaparım, İngilizler gibi yaparım, Fransızlar gibi yaparım, İtalyanlar gibi yaparım, Rumlar gibi yaparım, Ruslar gibi yaparım... Sen bana Rasûlüllah'ı örnek gösterme!" dersen bu ne biçim müslümanlık. Gel de sen bana bunu anlat o zaman.

Hem müslümansın, hem yönünü döndürmüşsün Batı'ya... Batmak mı istiyorsun?.. Müslümansan kıbleye dön! Mü'minsen Allah'a itaat et! Kur'an'ı Allah'ın kelâmı bellemişsen ahkâmına uy! Rasûlüllah'ın Allah'ın hak peygamberi olduğunu anlamış, tanımışsan, sünnetine uy! Yolunca yürü, hareketini ona göre tanzim et!.. Ahlâkını ona benzet!.. Ahlâk-ı Muhammediyye ile ahlâklan. Ahlâk-ı Kur'an ile edeblen... O yolda yürü. Bizim halimiz ona benzer mi?.. Bizim adımız müslüman...

Eh tabii *Lâ ilàhe illa'llàh* diyen müslüman oluyor, biz de müslümanız ama, bu müslümanlığa sahabe-i kirâm —sağ olsalardı— kim bilir ne derlerdi. Kim bilir bize ne muamele yaparlardı?.. Döverler miydi, kovarlar mıydı?.. Yavaş yavaş, yumuşak yumuşak bize böyle "Yapmayın, bu böyle müslümanlık değildir, doğru düzgün olun..." diye ne yaparlardı bilmiyorum ama,

bildiğim bir şey var ki: Eğer biz çalışmazsak bir zaman gelir, müslüman mü'minliğini söylemez duruma gelir de, o devr-i saadette münafığın mü'minlerin iman kuvvetinden korkup da gık diyemediği gibi, bu fitne ve fesat çağında mü'min imanının gereğini yapamaz, söylemesi gerekli olan sözü söyleyemez; müdafaa etmesi gereken fikri müdafaa edemez duruma düşer.

Neden?.. Çalışmadı.

Çalışmaz, çalışmaz, çalışmaz;

"—Hocam, ben geçen sene çalışmadım, bu sene başıma taş yağmadı, hiçbir şey olmadı... Bak sapasağlam turp gibi dolaşıyorum, kara turp gibi dolaşıyorum ortalıkta... Bak, geçen sene Allah yolunda bir çalışma yapmadım."

Birikiyor, birikiyor,,, Veballer birikiyor, cezalar birikiyor, başına patladığı zaman anlarsın. Şimdi turp gibi gezersin, o zaman traktörün altında kalmış turp gibi olur. Pat diye üstünden o koca ağır yük geçtiği zaman senin ne yuvarlaklığın kalır, ne suyun kalır, ne bir şeyin kalır. Onun için kötü günler gelmeden iyi günlerde hazırlık yapmalı mü'min…

"—Şimdi sulh ve sükûn devresindeyiz hocam, param da fena değil. Çok şükür, el-hamdü lillâh paramız bol, bereketi yerinde, ticarethanemiz tıkır tıkır çalışıyor, para kesiyoruz alimallah köşenin başında, durumumuz gayet güzel. Hocam sıhhatim de iyi, el-hamdü lillâh, hiç nezle bile olmam, kışın soğuğundan da korkmam… Zaten beldemiz, memleketimiz sıcak, gayet güzel bir belde. Paralar geldi mi yazın Bodrum, Marmaris...

Oralarda deniz kenarları, öyle şahane ki sen görmemişsin, haberin yok, dünyadan haberin yok. Yaşamayı nereden bileceksin sen?.. Orada kumsallar var, billur gibi sular var, körfezler var, yüzersin, dalarsın, çıkarsın, güneşte bir o tarafa dönersin, bir o tarafa dönersin, kızarırsın, kremleri sürersin, eğlence var, zevk var, safâ var...

Orada insan öyle bir yaz geçirdi mi kışın nezle de olmuyor. Çünkü C vitaminini alıyor, B vitaminini alıyor, D vitaminini alıyor, meyvalar, sebzeler, ekşiler, turşular, tatlılar, kaymaklar, baklavalar, börekler, çörekler... Hacı babalardan bilmem nelerden... Tamam, benim keyfim tıkırında."

Fâni dünya hoştur amma akıbet mevt olmasa...

Tıkırında ama, bu gidiş fena değil ama sonunda ölüm var, ölümün arkasından da hesap var. Ölüm gelmeden önce de fitne ve fesat var ve azap var. Onun için bu iyi günlerde, keyfin yerinde iken, paran pulun yerinde iken Allah'a güzel kulluk edersen, vâden yettiği zaman, başına bir hal geldiği zaman dersin ki:

"—Sen bilirsin Rabbim. Ben iyi günlerimde de senin yolunda yürümeğe gayret ettim ama beşerim, elbette kusurum vardır, şaşırmışımdır, yanlış işler yapmışımdır. Fermânına boynum kıldan ince, ne dilersen... Senden ne geldi de kim ne itiraz edebilir?.. Elimden geldiğince yapmaya çalıştım ama eksikliyimdir, muhakkak kusurluyumdur, sen bilirsin." diyebilirsin.

Ama hiçbir şey yapmamışsın, "Dur yâ Azrâil! Benim canımı alma, bana müddet ver… Ben tevbe edeceğim, hacca gideceğim, zekâtlarımı ödeyeceğim, borçlarımı kapatacağım, namaz kılmağa başlayacağım, tesbih çekmeğe başlayacağım, kıbleye dönmeğe başlayacağım… Televizyonu evden atacağım, bilmem neleri satacağım, hayır yapacağım, hasenât yapacağım...

فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ (الأعراف:٣٤)

(*Feizâ câe ecelühüm lâ yesta'hirûne sâaten ve lâ yestakdimûn*) [Ecelleri gelince ne bir an geri kalırlar, ne de bir an ileri gidebilirler.] (A'raf, 7/34) O ecel geldiği zaman, o Azrail pençesini insanın yakasına yapıştırdığı zaman, tehir olmaz.

Allah'ın azabı geldiği zaman değişmez. Ceza olarak gelir çünkü. Ceza olarak geldiği zaman, senin dua etmen de para etmez. Kopup geldiği zaman para etmez. Şimdiden edersen olur.

Onun için aziz kardeşlerim! Bu güzel günlerin kıymetini bilelim. Ramazan'a yaklaşıyoruz, Üç Aylar'a girdik. Cuma günü Receb'in biriydi, Cumartesi ikisi, bugün Receb-i Şerîf'in üçü... Tevbe ayı. Tevbe edelim, doğru yola girelim. Haramları bırakalım, Allah'ın yoluna dönelim, maddi manevi borçlarımızı ödeyelim, iyi insan olmağa şu anda söz verelim:

"—Söz verdik yâ Rabbi, iyi insan olacağız..."

Bütün hesapları ona göre bir tasfiye edelim, her şeyimizi

Allah'ın rızasına uygun hale getirelim, ondan sonra ne yaparsa yapar Mevlâ... Çünkü kader, Allah'ın takdiri… Kadere rızâ da sevaptır. O da yüksek bir mertebedir. O zaman kadere rızâ gösteririz. Ama;

"—Ah! Keşke vaktim olsaydı, hayır yapsaydım bilmem ne yapsaydım diye pişman olacak şekilde ömür sürmeyelim!

"—Hocam zaten şu sıralarda Bodrum'a gittiğimiz yok, Marmaris'e gittiğimiz yok." demeyin, havalar soğuk diye gitmiyorsunuz.

Sonra okul tatil değil diye gitmiyorsunuz. Çocuğun mektebi var da ondan. Çocuğun tatili şimdi olsa şimdi bile gidersiniz. Şimdi bile gidersiniz Bodrum'a Marmaris'e. Oralarda insanların azalması okulların olduğundan. Kimse kimseyi aldatmasın! Kendi kendimizi ıslah edelim. Kendi nefsimize düşman olalım.

"—Ey nefis! Sen beni ne diye sürüklüyorsun be! Benimle beraber sen de yanmayacak mısın cehennemde çatır çatır?.."

"—Yanacağım."

"—E ne diye böyle yapıyorsun?.. Islah ol. Bak bazı nefisler *mutmainne* oluyormuş. Böyle Allah'ın zikriyle yola gelmiş lokum gibi oluyormuş. Sen bu emmâreliği bıraksana be mübarek! Şu anda mübarek değilsin, mübarek hale gelsene!" diye nefsimizle savaşalım.

Bu da bir cihad… İlle Moskof kâfiri geldiği zaman onun karşısında kalaşnikoflarla savaşacak değiliz ki. Düşman bizim içimizde… Onun için, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[145]

أَعْدٰى عَدُوِّكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ .

(*A'dâ adüvvüke nefsüke'lletî beyne cenbeyke*) "Senin en büyük düşmanın, şu iki yanın arasındaki, içindeki nefsindir."

[145] Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.359, no:355; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.408, no:5248; Harâitî, *İ'tilâlü'l-Kulûb*, c.I, s.35, no:32; Ebû Mâlik el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.431, no:11263; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.143, no:412, 2144; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.270, no:19379.

En büyük düşman kendi nefsimiz. Bizi Marmarislere, Bodrumlara götüren, zevklere safâlara daldıran, Allah yolundan döndüren, günahları işleten nefis… Dünyanın fani lezzetlerine takan nefis… Şeytana uyan, şeytanın içimizdeki yardakçısı, destekçisi nefis… Nefsimizle savaşalım, cihad edelim! Cihad-ı ekberdir. Nefsimizle, kuşanalım *Lâ ilàhe illa'llàh* kılıcımızı, çalalım düşmanın üstüne… Arş yiğitler!

Allah-u Teàlâ Hazretleri güzel günlerde kendisine güzel kulluk edenleri, kötü günlerde yardımsız bırakmaz kardeşlerim! Onun için günlerimiz güzel, halimiz iyi, sıhhatimiz tam... Tamam, bu günlerin kadrini, kıymetini bil! Cenâb-ı Hakk'a güzel kul olma zamanı geldi, mevsimi geldi.

Bülbül ne yatar uyursun
Çağrışıp ötme zamanı geldi!

Bahar geliyor, mânevî bahar bastı bile. Yâni Receb geldi, Şa'ban gelecek, Ramazan gelecek, bayram gelecek... O bayrama hazır hale gelelim. Aman kendinizi hazırlayın, çoluk çocuğunuzu hazırlayın! Günahlardan sıdk ile tevbe edin, tevbe-i nasuh ile Cenâb-ı Hakk'ın yoluna dönün. Şu kötü günleri Allah bize göstermesin, bizim çocuklarımıza göstermesin, bizim torunlarımıza göstermesin... Beş yüz yıl göstermesin, bir milyon yıl göstermesin... Memleketimiz pırıl pırıl, ışıl ışıl İslâm beldesi olsun.

"—Olur mu hocam böyle şeyler?.."

Allah dilerse olur. Çalışacağız. Biz, kâinâtın mukadderâtının tanzimcisi değiliz ki. Biz kuluz. Biz, bize emredileni yaparız, Rabbimiz neylerse güzel eyler. Neylerse güzel eyler! Rabbimizin kaderine, takdirine, her şeyine rızamız, hoşnutluğumuz vardır. Neylerse güzel eyler. Ama biz kulluğu güzel yapalım. Nefse uymayalım, şeytana uymayalım, dünyaya kapılmayalım, ebedî kalacağımızı sanmayalım.

Geçen seneki arkadaşlarımızın bazıları gitmedi mi aramızdan?.. Geçen sene Ramazan'ı beraber yaptıklarımızın bazısı gitti. Kimisi bizden yaşça da küçüktü. Kimisi akranımızdı, kimisi büyüktü gitti. Sapır sapır yaprak dökümü gibi bazıları gidiyor, bazı yeni yapraklar çıkıyor. Doğan da var, ölen de var. Bir tarafta çocuk vıyaklıyor, doğdu; öbür tarafta bir matem havası, herkes hüngür

hüngür ağlıyor, sevdikleri bir kimse ahirete göçmüş. Her gün bu ibret sahnesi karşımızda. Allah cümlemize uyanıklık nasib etsin...

b. Toplantılarda Gıybet Yapılması

Deylemî'nin rivâyet ettiği bu ikinci hadis-i şerîf, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:[146]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَقْعُدُ الرَّجُلُ إِلَى قَوْمٍ ، فَمَا يَمْنَعُهُ أَنْ يَقُومَ إِلاَّ مَخَافَةَ أَنْ يَقَعُوا فِيهِ (الديلمى عن أبى هريرة)

RE. 504/2 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yak'udü'r-racüli ilâ kavmin, femâ yemneuhû en yekùme illâ mehàfete en yekaù fîhi.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların üzerine öyle bir zaman gelecek ki, (*yak'udü'r-racüli ilâ kavmin*) adam bir mecliste oturacak; (*femâ yemneuhû en yekùme illâ mehàfete en yekaù fîhi*) onun o meclisten kalkmamasına, kalktığım zaman arkamdan beni gıybet ederler, arkamdan çekiştirirler diye korkması sebep olacak. Kalkacak ama, o meclisin tadı yok, tuzu yok ama kalkarsa, giderse arkamdan beni çekiştirirler, gıybetimi yaparlar diye çekinecek."

Öyle meclis mi olur! Meclis dediğin Allah'ın zikri meclisidir. Meclis dediğin sevap kazandıran meclistir. Meclis dediğimiz hani TBMM gibi bahçeli, duvarlı, beş katlı, on katlı salonlu yer değil. Üç kişi bir araya geldi, bir arada oturdular mı ona meclis denir. Yâni toplantı demek, grup demek. Mahall-i cülûs demek. Yâni oturma yeri demek.

Biz şimdi burada bir meclis kurmuşuz. İskenderpaşa Camiinde meclis. Ne demek?.. Yâni İskenderpaşa Camii'nde hepimiz oturmuşuz dizimizin üstüne, Peygamber Efendimiz'e şevkimizden, muhabbetimizden, Allah yoluna bağlılığımızdan, imanımızdan Rasûlüllah Efendimiz'in sözlerini, nasihatlerini dinlemeğe

---

[146] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.441, no:8678; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.192, no:31185; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.464, no:26439.

çalışıyoruz. Hadis meclisi, hadis toplantısı.

Öyle bir zaman gelecek ki, müslümanların şeyine, toplantıda oturuyor, tadı yok, tuzu yok ama, kalkacak ama gıybet ederler diye korkusundan kalkamıyor. O duruma gelecek.

Allah bizi bu kötü durumlara düşürmesin...

c. Bid'at Ehliyle Oturmanın Zararı

Üçüncü hadis-i şerîf.

Deylemî ibn-i Mes'ud RA'den rivâyet etmiş. Bu da kıyameti anlatan hadis-i şerîfler cümlesinden. Buradaki cümlelere dikkat edelim. Diyor ki bu hadis-i şerîfin muhtevâsı:[147]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، يَكُونُ عَامَّتُهُمْ يَقْرَءُونَ الْقُرْآنَ ، وَيَجْتَهِدُونَ فِي الْعِبَادَةِ ، يَشْتَغِلُونَ بِأَهْلِ الْبِدَعِ ، يُشْرِكُونَ مِنْ حَيْثُ لاَ يَعْلَمُونَ ، يَأْخُذُونَ عَلَى قَوْلِهِمْ وَعِلْمِهِمُ الرِّزْقَ ، يَأْكُلُونَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ ، هُمْ أَتْبَاعُ الدَّجَّالِ الأَعْوَرُ (الاسمعيلى ، والديلمى عن ابن مسعود)

RE. 504/3 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yekùnü àmmetühüm yakraùne'l-kur'ân, ve yectehidûne fi'l-ibâdeti, ve yeşteğilûne bi-ehli'l-bid'i yüşrikûne min haysü lâ ya'lemûn ve ye'huzûne alâ kavlihim* —başka bir rivayette *alâ kırâatihim— ve ilmihim er-rızka, ye'külûne'd-dünyâ bi'd-dîn hüm etbâu'd-deccâli'l-a'ver.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına bir zaman gelecek üzerine, (*yekùnü âmmetühüm yakraùne'l-kur'an*) bu insanlar genel olarak hepsi Kur'an okuyacaklar (*ve yectehidûne fi'l-ibâdeti*) ibadet ve taatte gayret edecekler..." Namaz kılıyor, tesbih çekiyor, Kur'an okuyor vs... "Kur'an okuyor ve ibadet ediyor, (*ve yeşteğilûne bi-ehli'l-*

---

[147] İsmâilî, *Mu'cemü'l-Esâmî.* c.I, s.410, no:248; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.443, no:8685; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.207, no:29093; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.466, no:26445.

bid'i) bid'at ehli ile meşgul olurlar, onlarla düşerler kalkarlar. Yâni sünnete uygun olmayan işler yapan kimselerle arkadaşlık, ahbaplık ederler, onlarla düşer kalkarlar." Böyle olunca, o ehl-i bid'at kendi kafasından sünnete aykırı neler söyleyecek kim bilir.

Zamanımızda bir sürü sivri akıllı insan var. Müslümanım diyor. Yâni kâfirim demiyor. Ben dini kabul etmiyorum demiyor. Müslümanım diyor. Ama öyle sivri fikirler ortaya atıyor ki ne farz kalıyor, ne sünnet kalıyor. Bid'at ehli...

(*Yüşrikûne min haysü lâ ya'lemûn*) "Bilmediği yerde ve zamanda şirke düşüyorlar. O ehl-i bid'atle düşüp kalkmalarından dolayı şirke düşüyorlar, farkına varmıyorlar. Ve konuşmalarına, kıraatlerine ve bilgilerine karşılık, mukabil rızk alıyorlar, geçim sağlıyorlar. (*Ye'külûne'd-dünyâ bi'd-dîn*) Dünyalığı dinini satarak, din mukabilinde sağlıyorlar. Geçimlerini, menfaatlerini böyle sağlıyorlar.

(*Hüm etbâu'd-deccâli'l-a'ver*) "Bunlar bir gözü kör olan Deccal'ın tebaasıdır. Onun tâbiileridir. Böyle herifler, böyle insanlar Kur'an okuyorlar, ibadete çalışıyorlar ama ehl-i bid'atle düşüp kalkıyorlar, bilmeden şirke giriyorlar. Konuşmalarını, ibadetlerini dünyalık, para pul, rızık celbi için kullanıyorlar, rızk alıyorlar mukabilinde... Dinlerini satıp dünyayı alıyorlar. Bunlar Deccal'ın tebaasıdır." diyor bu hadis-i şerîf.

d. Şeytanın Evlâtlara Ortak Olması

Dördüncü hadis-i şerîf.

Ebu'ş-Şeyh Ebû Hüreyre RA'dan rivâyet etmiş bu dördüncü hadis-i şerifi.

Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[148]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يُشَارِكُهُمُ الشَّيَاطِينُ فِي أَوْلاَدِهِمْ . قِيلَ:

أَوَ كَائِنٌ ذٰلِكَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالُوا : وَكَيْفَ نَعْرِفُ أَوْلاَدَنَا

148 *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.239, no:5795.

مِنْ أَوْلَادِهِمْ ؟ قَالَ: بِقِلَّةِ الْحَيَاءِ ، وَ قِلَّةِ الرَّحْمَةِ (أبو الشيخ عن أبي هريرة)

RE. 504/4 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yüşârikühümü'ş-şeyâtînü fî evlâdihim. Kîle: E ve kâinün zâlike yâ rasûla'llàh? Kàle: Neam. Kàlû: Ve keyfe na'rifü evlâdenâ min evlâdihim? Kàle: Bi-kılleti'l-hayâi ve kılleti'r-rahmeh.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına öyle bir zaman gelecek ki, (*yüşârikühümü'ş-şeyâtînü fî evlâdihim*) şeytanlar o insanlara evlâtları konusunda ortak olacaklar."

Bunu duyunca Sahebe-i Kirâm dediler ki: (*Kîle: E ve kâinün zâlike yâ rasûla'llàh?*) "Bu da mı olacak yâ Rasûlallah? Bu olacak mı?.. Şeytanlar bizim evlatlarımıza ortak mı olacak?.."

(*Kàle: Neam*) "Evet, olacak. Şeytanlar sizin evlatlarınıza ortak olacak." Yâni sizin hanımız şeytan doğuracak. Şeytanın çocuğunu doğuracak, ortak olacak. Senin hanımın şeytanın çocuğunu doğuracak demek yâni.

(*Kàlû*) O zaman dediler ki: (*Ve keyfe na'rifü evlâdenâ min evlâdihim?*) "Biz kendi has evlâtlarımızı şeytanın evlâtlarından nasıl fark edebiliriz yâ Rasûlallah? Evlâtlarımız içinde bazıları var ama bunlardan hangisi bizim kendi evladımız, hangisi şeytanın evladı nasıl ayırabiliriz?.."

(*Kàle*) Buyurdu ki Peygamber SAS: (*Bi-kılleti'l-hayâi ve kılleti'r-rahmeh.*) "Hayalarının az olmasından. Utançlarının, hayâ duygularının az olmasından ayırabilirsin onları ve merhametlerinin, acımalarının az olmasından… Acımasız ve utanmaz, arlanmaz diyeceğiz daha doğrusu. Arlanmaz ve merhametsiz olmasından anlarsın.

Muhterem kardeşlerim! Başka hadis-i şerîflerle bu konuyu biraz anlatmağa çalışayım. Peygamber SAS Efendimiz'in huzurunda birisi bir şeyler yiyordu, Peygamber Efendimiz de ona bakıyor. Sonra, onun hatırına geldi ki "Ben bu yemekleri yerken başında besmele çekmedim. *Bi'smi'llahi'r-rahmâni'r-rahîm.*" dedi. Böyle deyince Peygamber Efendimiz güldü, dedi ki:

"—Yâ Rasûlallah! Niçin güldünüz?.. Sizi güldüren nedir?.."

Dedi ki:

"—Sen besmele çekmeden yemeğe başladığın zaman şeytan ortak oldu. Senin kabından o da başladı yemeğe. Sen besmeleyi çekince o yediklerini kustu. Ona gülüyorum."

Yâni bir insan yemeğe besmelesiz başlarsa taamına şeytan ortak olur. Hadislerden bunu biliyoruz. Kesin bir hadise yâni bu. Mânevî kesin bir hadise…

Bir insan, evli bir hanım, evli bir bey, nikahlı birbirleriyle. Karılık, kocalık, evlilik münasebetini besmelesiz yaparlarsa şeytan zürriyetlerine ortak olur. Besmelesiz, abdestsiz, gusülsüz...

Şimdi arkadaşlardan duyuyoruz, düğüne çağırıyorlar,

"—Hocam dînî nikâhımız var, buyurun bizim eve!"

Gidiyoruz diyorlar arkadaşlar, duyuyoruz. Soruyormuş, İslâm'dan hiç haberi yok düğünü olacak şahısların. İslâm neymiş, Peygamber Efendimiz kimmiş bir şeyden haberi yok. Hatta bana anlatanlar: "Guslü filan bilmiyorlar." Hani evlendin, ondan sonra bir gusül abdesti alacaksın filan... Bunlardan haberi yok diyor.

Hiçbir şey bilmiyor. Hatta bazısı demiş ki:

“—Gidin, İslâm’ın şartlarını öğrenin, ondan sonra nikâhınızı kıyayım.” demiş. Sormuş bir şey bilmiyorlar, “Bu durumda ben sizin İslâmî nikâhınızı kıyamam. Öğrenin, ondan sonra.” demiş.

Din bilmez, peygamber bilmez, Kur’an bilmez, gusül bilmez... E ne olacak?.. Amerika’da okumuş, papyon kravat takıyor, frak giyiyor, pırıl pırıl ayakkabı vs... Dans etmesini iyi biliyor, reverans yapmasını biliyor, kadını kızı dansa kaldırmasını biliyor, kokteylde kadeh tokuşturmasını beceriyor, şöyle böyle... Ama dini bilmiyor. O zaman ne olur?.. Evlâtlar şeytan evladı olur bir kısmı. Adam beş tane çocuğum var der. Kaç tanesi senin?.. Kimisi şeytanın. Şeytanın evladı.

Onlar nereden belli olur?.. Arsız, utanmaz, sıkılmaz... Sonra merhametsiz, gaddar. Asar keser öldürür. Bütün cihan şey yapsa sadist. Bütün cihan ölse önünde, kıvrana kıvrana Neron gibi memnun olacak. Ne yapıyorlarmış?.. Mü’minleri veya esirleri alıyorlarmış, yüksek duvarlı bir meydana atıyorlarmış. Ondan sonra aslanı aşağıdaki yoldan, dehlizden salıveriyorlar, o meydana aslan çıkıyor, esir karşısında... Mücadele edebildiği kadar aç aslanla mücadele ediyor, ondan sonra aslan onu parçalıyor. Ötekiler de onun parçalanışını ve aslan tarafından yenildiğini seyrediyorlar.

Bu ne?.. Bu zevk. Ne zevki? Sadizm bu. Hayvânî zevkten de öte kötü bir şey... İşte bu gaddarlık, bu merhametsizlik, bu insafsızlık, bu arsızlık, yüzsüzlük neden oluyor?.. Nikâhın olmamasından, besmelenin çekilmemesinden...

“—Bu çocuk besmelesizdir.” derler. Neden?.. Biraz edepsiz yüzsüzse, “Besmelesiz bu çocuk.” derler. Yâni anası babası besmele çekmemiş, şey yapmamış diye.

Onun için, her şeyinizde Allah’ın adını zikredin, Allah’ı anın, Allah’ın rızasına uygun işi yapın. Besmele çekmekten murat nedir?.. Besmele çekmekten murat, yapılacak işin Allah’ın rızasına uygun olup olmadığını evvelinden kontroldür. Besmele çekiyorsun, “*Bi’smi’llahi’r-rahmâni’r-rahîm*.” Bu iş Allah’ın rızasına uygun... Rahmân ve Rahim olan Allah’ın adıyla başladığını düşünüyorsun. E Allah’ın rızasına uygun değilse besmele de çekilmez, o işe de

girilmez. Girmemek lâzım gelir. Besmelenin şeyi o. Yâni mânevî nice nice hikmetlerinden birisi o.

Yemeğimizde besmele çekeceğiz. Yâni yerken Allah'ı düşünerek, kulluğu düşünerek yiyeceğiz. Haramdan mı yiyorsun, helalden mi yiyorsun bileceksin. Helalden yiyeceksin, haramsa yemeyeceksin. Hanımının yanına giderken en tabiî en meşrû şey bile olsa besmeleyle olacak. Dükkanını açarken "*Bi'smi'llahi'r-rahmâni'r-rahîm.*" besmeleyle başlayacaksın, derse başlarken besmeleyle başlayacaksın... Her şeyinde insan Alah'ı anarak, Allah'ın zâtını, düşünerek yapacak yaptığı şeyi. Mü'minin işi bu. Mü'minin kafası, mantığı böyle çalışacak.

Bu olmayınca yiyor nereden olursa olsun. Haram helal aldırmıyor. Evleniyor, kim olursa olsun... Hatta başkalarıyla düşüp kalkmış kızı tercih ediyor. Neden?.. Tecrübelidir. Böyle edepsizler var, yazıyorlar. Biz ne edepsizleri okuyoruz takip edeceğiz basını diye, mecmualara yazacağız diye neler okuyoruz. Nice edepsizler... İsmini söylesem... İşte filanca meşhur edepsizin falanca meşhur oğlu. Böyle. Dinsiz, imansız, ahlâksız, yüzsüz... Onun oğlu değil, şeytanın oğlu. Şeytanın oğlu aslında. Bu hadis-i şerîften anlıyoruz ki şeytanın oğlu.

Allah aramızda böylelerini çoğalttırtmasın... Besmeleli, mü'min, nurlu, hayırlı, feyizli evlâtlar, zürriyetler nasib eylesin...

e. Alimlerin ve Hakimlerin Bozulması

Bu hadis-i şerif de Ebû Nuaym tarafından rivâyet edilmiş. Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[149]

يَأتي عَلَى النَّاسِ زَمانٌ ، عُلَماؤُهَا فِتْنَةٌ ، وحُكَماؤُها فِتْنَةٌ ، تَكْثُرُ المَسَاجِدُ وَالْقُرَّاء ، حَتَّى لاَيَجِدُونَ عَالِمًا ، إِلاَّ لِرَّجُلَ بَعْدَ الرَّجُلِ

[149] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.442, no:8683; Muaviye ibn-i Hayde RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.192, no:31183; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.455, no:26413.

(أبو نعيم عن بهز عن أبيه عن جده)

RE. 504/5 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânun, ulemâuhâ fitnetün ve hukemâuhâ fitnetün; teksürü'l-mesâcidü ve'l-kurrâu, hattâ lâ yecidûne àlimen ille'r-racüle ba'de'r-racül*)

"İnsanların üzerine öyle bir zaman gelecek ki bu zamanın, o gelecek kötü zamanın alimleri de fitnedir, hakimleri de, düşünce sahibi, hikmet sahibi kimseleri de fitnedir veyahut hükmeden kimseleri de fitnedir." Yâni iki kimse arasında hükmeden, hüküm işini gören, hakimlik yapan, adalet icrâ etme durumunda olan kimseler de fitnedir.

Yâni fitnedir ne demek?.. Amelleri bozuktur, hevâlarına tâbilerdir ve onlara insanlar tâbi olunca belalara uğrarlar. Yâni âlim insana yol gösterecek, doğruyu gösterecek. Kur'an'ı söyleyecek, hadis-i şerîfi söyleyecek, alimin kendisi fitne. Fitne olunca o kime yol gösterir?.. Yâni halkın doğru yoldan çıkıp yanlış yola gitmesine sebep olacak. Hüküm edecek olan kimse, ya idarecilik edecek olan kimse veyahut adalet icra edecek olan kimse... O da fitne. Adalet çıkmıyor, yaptığı işte hayır olmuyor, o da fitne. İşte o zaman...

"Gerçi, (*teksürü'l-mesâcidü*) mescidler çok olacak, (*ve'l-kurrâu*) hafızlar çok olacak Kur'an-ı Kerim okuyanlar, mescidler çok olacak, hafızlar, din bilgisini bilenler çok olacak ama hakiki bir alime çok nadir rastlanacak." Bir adam, işte bir de öbür tarafta bir adam... Böyle nadir, arada aralıklı, seyrek seyrek... Ancak öyle bulunacak. Tek tük dediğimiz gibi yâni.

Allah, alimlerimizi ilmiyle âmil, Allah'ın sevgili kulları ve Allah'ın yolunu gösterici hakiki, hakikat yolunun nurları eylesin... Hakimleri adaletli eylesin... Hüküm süren, hüküm elinde olan idarecileri de doğru yola hidayet eylesin, yanlış işler yapmaktan hıfz eylesin... Reàyâ, raiyyet hakkında, halk hakkında hayırları düşünüp onun için çalışan, halka hizmeti baş tâcı eden kimseler eylesin...

f. İslâmî Hayatın Zorlaşması

İkinci hadis-i şerif... Enes RA'dan Deylemî rivâyet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[150]

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، لاَ تُطَاقُ الْمَعِيشَةُ فِيهِمْ إِلاَّ بِالْمَعْصِيَةِ ، حَتَّى يَكْذِبَ الرَّجُلُ و يَحْلِفَ ؛ فَإِذَا كَانَ ذٰلِكَ الزَّمَانِ ، فَعَلَيْكُمْ بِالْهَرَبِ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ ، وَإِلٰى أَيْنَ الْمَهْرَبُ ؟ قال: إِلٰى اللهِ ، وَ إِلٰى كِتَابِهِ ، وَإِلٰى سَنَّةِ نَبِيِّهِ (الديلمي عن أنس)

RE. 504/6 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, lâ tütàku'l-maìşetü fîhim illâ bi'l-ma'sıyeh, hattâ yekzibe'r-racülü ve yahlif; feizâ kâne zâlike'z-zemân, fealeyküm bi'l-hereb. Kìle: Yâ rasûla'llàh, ve ilâ eyne'l-mehreb? Kàle: İla'llàhi ve ilâ kitâbihî ve ilâ sünneti nebiyyihî.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) "İnsanların başına bir zaman gelecek ki, (*lâ tütàku'l-maìşetü fîhim illâ bi'l-ma'sıyeh*) o gün yaşam ancak günah işlemekle mümkün olacak. Yaşamanın başka çaresi yok. İlle günahtan, günahlı bir tarzda geçim, ancak günahla mümkün olacak. (*Hattâ yekzibe'r-racülü*) Hatta o hale gelecek ki kişi yalan söyleyecek. Halbuki müslümanın işi yalan söylemek midir?.. Yalan söylemezdi eski devirlerde müslüman ama yalan söyleyecek, adam yalan söyleyecek. (*Ve yahlifü*) Ve yalan yere yemin edecek." Valla da, billa da, talla da bilmem ne... Her şeye yemin.

(*Feizâ kâne zâlike'z-zemân*) "Eğer benim bu hadisimi işitenler veyahut rivayetlerini okuyanlar, ümmetimden birileri böyle bir zamana ulaşmışsa; (*fealeyküm bi'l-hereb*) o zaman firar edin, kaçın!" diyor Peygamber Efendimiz. *Herebe-yehribü*; kaçmak demek.

(*Kìle: Yâ rasûla'llàh, ve ilâ eyne'l-mehreb?*) "Yâ Rasûlallah, kaçış nereye? Öyle bir durumla karşılaşırsak, nereden nereye kaçalım? O devirde yaşayan bir kardeşimiz nereye kaçsın, ne yapsın?.." dediler.

(*Kàle*) Peygamber SAS Efendimiz yine ilginç bir cevap veriyor:

---

[150] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.444, no:8687; Enes İbn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.348, no:998; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.455, no:26414.

(*İla'llàhi*) "Allah'a kaçın! (*Ve ilâ kitâbihî*) Allah'ın kitabına, Kur'an'ına kaçın! (*Ve ilâ sünneti nebiyyihî.*) Allah'ın peygamberinin sünnetine kaçın!" Yâni, "Ona yapışın. Siz ona sâdık kalın. Ona bağlı olun. Allah'a bağlı olun, Allah'ın ahkâmına bağlı olun, Allah'ın Kur'an-ı Kerim'ini okuyup ona tâbi olun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine tâbi olun!" diye tavsiye o tarzda.

Hadisin başını düşünecek olursak, demek ki yaşam başka türlü mümkün olmuyor, ille günahla mümkün oluyor. Öyle de olsa Allah yolundan ayrılmayacağız, Kur'an yolundan arılmayacağız, hadisten, Peygamber Efendimiz'in sünnetinden ayrılmayacağız. Yaşamak dar da olsa, geçim imkânı olmasa da doğru yoldan ayrılmayacağız demek bu. O mânâya geliyor. Başka türlü mümkün değil. Mümkün değil ama Allah'a koşun, Rasûlüllah'a kaçın, sünnetine kaçın, Kur'an'a kaçın dediğine göre, ona sığının dediğine göre demek ki o devir geldiği zaman bile insan, geçimi de olmasa, işi de ters gitse, berbat da olsa, eldeki menfaatleri de kaçıracak olsa günaha sapmayacak. Demek ki müslümanın kaçmasına, günahlara dalmasına müsaade hiçbir zaman yok.

"—Zaman bozuldu. Herkes yapıyor, sen de yap."

Sen yapamazsın! Cümle cihan halkı haram yese sen yiyemezsin. Cümle cihan halkı bid'at işlese sen işleyemezsin.

"—E tek başıma kalırım..."

Tek başına kalsan bile öyle olacaksın! Tek başına kalsan bile öyle olacaksın.

Şimdi ben size bu hadis-i şerîfleri okuyacağım, okuyacağım, sonra bir soru soracağım. Bir hadis kaldı zaten bu sayfada. Daha önceki haftalarda geçmişti.

g. Niyetlerin Bozulması

Hazret-i Ali RA'dan, Ebû Abdurrahman es-Sülemî kaydetmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[151]

---

[151] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs,* c.V, s.444, no:8688; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.285, no:31186; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2272, no:3270; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.458, no:26420.

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ ، هَمُّهُمْ بُطُونُهُمْ ، وَشَرَفُهُمْ مَتَاعُهُمْ ، وَقِبْلَتُهُمْ نِسَاؤُهُمْ ، وَدِينُهُمْ دَرَاهِمُهُمْ و دَنَانِيرُهُمْ ؛ أُولٰئِكَ شَرُّ الْخَلْقِ ، لاَ خَلاَقَ لَهُمْ عِنْدَ اللهِ (السلمي عن علي)

RE. 504/7 (*Ye'tî ale'n-nâsü zemânün, hemmühüm butùnühüm, ve şerefühüm metâuhüm, ve kıbletühüm nisâühüm, ve dînühüm derâhimühüm ve denânîruhüm, ülâike şerrü'l-halkı lâ halâka lehüm inda'llàh.)*

(*Ye'tî ale'n-nâsü zemânün*) "İnsanların başına öyle bir kötü zaman gelecek ki... Ahir zaman yâni. (*Hemmühüm butùnühüm*) O zamanın insanlarının bütün akılları, fikirleri, gayretleri mideleri olacak. Karnını doyurmak... Yâni, Allah rızasını aramak filan değil. Nasıl yerim, içerim? Bütün gayretleri mideleri…"

Şimdi *batın* karın demek aslında. *Batın* denilince bütün akılları, fikirleri böyle karnı olacak deyince iki mânâ çıkar. Bir: Mide. Yâni ah baklava yesem, börek yesem, fıstık yesem, kaymak yesem filan... Bu. Bir de tabii aynı zamanda şehvet mânâsına da gelir.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasını düşünmeyecekler, akılları fikirleri karınları olacak bir. (*Ve şerefühüm metâuhüm*) "Şerefleri, haysiyetleri malları mülkleri olacak." Paran kadar konuş diyecekler adama meselâ. İzah için söylüyorum. Hadiste böyle denmiyor da... Senin neyin var yâ!.. Halbuki adam faziletli, bilgili, âlim ama parası olmayınca kıymeti yok. Öteki?.. Öteki çıfıt, hain ama milyonları var. O artık şerefli kimse sayılacak. Parası nisbetinde... Bindiği arabanın güzelliği, parasının çokluğu nisbetinde şerefli sayılacak. Halbuki beş para etmez ciğeri. Kalbi hasta, kalbi fesat, içi kapkara ama metâı çok olunca, malı mülkü eşyası çok olunca o şerefli sayılacak. Eskiden bunu kıymeti yoktu. Eskiden, doğru devirlerde insanların şerefi takvâ idi.

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ أَتْقَاكُمْ (الحجرات:١٣)

(*İnne ekremeküm inda'llàhi etkàküm*) "Sizin Allah katında en

değerli olanınız, en soylunuz, en asiliniz en takvâlı olanınızdır.] (Hucurât, 49/13) diyor Kur'an-ı Kerim.

Eskiden böyleydi. Bir kimse faziletli mi, beş parası olmasa bile en üstün insan oydu. Sultanlar gelirdi elini öperlerdi, ayağını öpmek isterlerdi. Ziyaretine gelirlerdi, kabul etmezdi mübarekler.

Geçenlerde burada anlattım. Büyük hadis alimlerinden bir tanesi geriye miras bırakmamış, parası yok, pulu yok... Dünya metâına önem vermemişler. Öğrettiklerine para alsalar milyarder olurlardı. Çünkü hadis ilmi çok kıymetli, herkesin rağbet ettiği bir ilim ama Allah rızası için şey yapmışlar. Zamanın sultanı demiş ki:

"—Asker techiz etmek için zekâtı toplayabilir miyiz?.. Toplayalım, milletin zekâtı var, toplayalım, orduyu techiz edelim."

Alimler düşünmüşler, vasatî alimler demişler ki:

"—Olabilir, tamam."

Bu hadis alimi, fakih, hakiki bilgin diyor ki:

"—Olamaz!"

"—E neden olamayacakmış?.."

"—Senin sarayında şu kadar cariye var, bu kadar fazla mal var. Cariyelerin kolları tâ dirseklerine kadar altın bilezik dolu. Boyunları mücevherât dolu. Sat onları, orduyu techiz et! Zekât fakirin hakkı, ona ne el uzatıyorsun?.."

E bu daha haklı ve doğru söylüyor, dobra dobra söylüyor. Sen o zekâtları toplayacaksın, orduya vereceksin, ondan sonra fakir burada aç kalacak. O zekâtı fakire dağıtacaksın. Allah ona verilmesini uygun görüyor.

"—E ordu ne olacak? Yâni düşman istila mı etsin memleketi?.."

"—Sen hazinenden tasarruf yap! Sana para biriktir mi diyor Allah? Bu kadar cariye edin mi dedi?.. Nedir bu cariyeler, nedir bu haremler, nedir bu kadınların süsleri, ziynetleri, şeyleri?.. Onları sat, onların geliriyle asker besle!" diyor.

"—Sen misin öyle diyen, defol!" demiş, kendi şehrinden çıkartmış.

Zıtlaşmışlar veyahut, çıkmış gitmiş o şehirden. Tabii büyük âlim. Hükümden pişman mı olmuş, tazyik mi olmuş nasıl olmuşsa hadi geri gelsin... "Buyur" filan diyorlar, "Hükümdardan müsaade aldık, tekrar bu şehre gelebilirsin." Gibilerden haber gönderiyorlar.

Diyor ki:

“—O zalimin olduğu şehre o zalim orada bulundukça gelmem.” diyor.

Bakın hikâyenin sonuna: O gün o sultan ölüyor, o alim o şehre öyle gidiyor. Neden?.. Allah, kendisinin dostu olan insanların o kadar hatırına riâyet eder. O sultan geberiyor, ölüyor —Allah taksiratını affetsin— o da mü’min de gene namaz kılıyordur filan Allahu a’lem, ama alimle çatışınca, alimin hatırıyla sultanın lafı mı olur, emirin lafı mı olur?.. Âlim bu. O ölüyor, bu öyle gidiyor oraya. Sözü yerine gelsin diye canını alıyor Allah sultanın. Hikmete bakın. İnsan iyi incelerse neler görür.

Demek ki bir zaman gelecek insanların başına, akılları fikirleri karınları, mideleri olacak, kursakları olacak. Şerefleri, malları mülkleri olacak. (*Ve kıbletühüm nisâühüm*) “Kıbleleri karıları olacak.”

“—*Allahu ekber*” diyoruz, duruyoruz biz namaza, kıbleye el pençe divan duruyoruz. İstikbâl-i kıble namazın farzlarından birisi. Neresi güney tarafı, kıble tarafı, Mekke tarafı diye biz bu tarafa dönüyoruz, adam bakıyorsun bu tarafa dönmüş. Niye?.. Hanımı o tarafta. Hanımı kıble... Hanımına tapıyor neredeyse. Hanımına doğru tapınıyor neredeyse. Yâni Kâbe’ye doğru değil de neredeyse hanımına yönelmiş:

“—Hanım, sen emret, haramdan, helâlden ben sana ne istersen getiririm. Gerdanlık mı istersin, küpe mi istersin, yüzük mü istersin, elmas mı istersin, pırlanta mı istersin? Emret sultanım!”

Ayağın sakınarak basma aman sultanım;
Dökülen mey, kırılan şişe-i rindân olsun!

“—Sen yürü, salına salına yürü, kadehler kırılsın, her şey dökülsün saçılsın, sana fedâ olsun. Emret!”

Bir şarkıcı bir şehre gidiyor, salonlar almıyor. Ne olacak şimdi?.. Şarkıcı hazretleri geldi bir beldeye... Şarkıcı hazretleri geldiği için, salonlarda yer kalmadığı için, beldenin çok zeki olan insanları çare buluyorlar, stadyum tutuyorlar. Stadyumun bütün yerlerinin hepsinin biletleri satılıyor... Neden?.. Şarkıcı Hazretleri geldi hocam. Bütün biletler satılıyor, biletler uçtu.

Millette para yok mu?.. Millette dünyanın parası var ama helâl yerden kazanılmadığı için, helâl yere gitmiyor ki… Haydan gelen huya gidiyor. Haramdan geldiğinden harama gidiyor.

Bir gecede on milyon harcamış... Neden?.. Kim bilir nereden aldı haram parayı. Hayırlı bir yere gitmiyor ki. Gidiyorsun cami yaptırmak için, vermiyor. Ama şerre veriyor. Kadını tepeden tırnağa böyle para iliştirerek on binlikleri, bilmem neleri, tepeden tırnağa paraya boğmuşlar o şarkıcıyı. Üç tane şarkı söylemiş, beş tane şarkı söylemiş gitmiş... Gırtlağı altın mıdır, elmas mıdır, pırlanta mıdır neyse... Tepeden tırnağa paraya boğmuşlar.

İşte kıbleleri kadınları. Evli kadınları da olabilir, başka kadınlar da olabilir. Milletin aklı fikri bugün seks denilen nesnede. Akıl, fikir, bütün sanayi, bütün dışardaki ışıklar, reklamlar, vs.ler, hepsi o tarafa çalışıyor. Bir korkunç sanayi ki mafyalar, beli tabancalı adamlar... E hani tabancayla gezmek yasaktı?.. Onlar bulur. Onlara kanun mecburiyeti yok. Onlar inşaat yapılmayacak yerde inşaat yaparlar, gazinolarını kurarlar. İstedikleri fiyatlara

orada istedikleri zıkkımları, zakkumları satarlar. Ondan sonra istedikleri adamları döverler, tabancaları çekerler, birbirleriyle tabancalaşırlar. Örtülür gider işler. Fukaracığın bir tanesinin cebinde birazcık uzunca boylu bir çakı olsa, şöyle bir ölçer polis, suçsa suç.

Uçakta benim çakımı aldılar... Yâ ben bu çakıyı işte kalem yontmakta kullanırım, biraz da bir meyva filan lâzım olduğu zaman kullanırım. Bundan ne olacak?.. O cihazlarda, kontrollerde görülüyor tabii, aç bakalım çantayı... Açtık filan. Bir şey, kır çakısı kıvrılan.

Neden? Milletin aklı fikri kadınlarda?.. Kadınların aklı fikri erkeklerde olduğu için bu sanayi gelişiyor. Yani ma'rifet iltifata tâbidir. Arz ve talep kanunu. Heves ve iştiyak çok olunca, o sanayi gelişiyor.

Böyle bir cadde boyunca yürüyorsunuz, dükkânlara bakın. Efes Pilsen birası, Tuborg birası, bilmem ne birası... Ondan sonra bir daha, bir daha böyle renkli renkli ışıklı... Yâni millet evine gidinceye kadar şöyle bir cadde üzerinde otuz tane, kırk tane reklam sayıyor. "Ma'rifet iltifata tabidir, müşterisiz metâ zâyîdir." derler. Oraya herkes rağbet ettiğinden, o sanayi gelişiyor şimdi, gelişmiş. Kıbleler kadınlar…

(*Ve dînühüm derâhimühüm ve denânîruhüm*) "Dinleri de ne?.. Dinleri de paraları, pulları. Dinarları, dirhemleri, dinleri, imanları para. Dini imanı para. (*Ülâike şerrül-halkı*) İşte bunlar halkın en kötüleridir. (*Lâ halâka lehüm indallàh*) Allah yanında bunların hiç nasipleri, bir görecekleri iltifat, bir ikram yoktur. Halleri bu…

Şimdi biz bunları döndürelim, bizim nasıl olmamız lazım?.. Biz karın doldurmağa bakmamalıyız, Allah'ın rızasını kazanmağa bakmalıyız. Şeref, mal mülkle değildir, takvâ iledir. İnsanın kıblesi Kâbe-i Müşerrefe'dir, kadınlar değildir. Her türlü zevkten fedâkârlık yapıp dinimizin emirlerini tutmalıyız. Hanımlara da tutturmalıyız, çocuklara da tutturmalıyız. Hepimiz Allah'ın emrettiği çizgiye gelip hizaya girmeliyiz. Hepimizin öyle olması gerekir.

İnsanın dini para pul olmamalı. Para hiçbir şey. Ne olacak?..

"—Sizin taptığınız benim ayağımın altındadır." demiş

evliyaullahtan birisi…

Herkes kızmış, üstüne hücum etmişler. Kazmışlar, bakmışlar ki ayağının altında bir küp altın. Kerametle görüyor toprağın altındaki küpteki altınları, alay ediyor milletle... “Sizin taptığınız benim ayağımın altındadır.” diyor, işte şuna tapıyorsunuz. Ne olacak...

Bu acaip şeyler, garip şeyleri biraz arada anlatmak lâzım. Birisi anlatıyor:

“Evliyaullahtan birisi yolda yürüyordu. Ben de ağaçta meyva topluyordum. Gördüm onu ağaçtan, geliyor böyle dualar ederek şey yaparak... Ama kerametleri zahir, evliyaullahtan bir kimse. Keşke tam hatırlayabilsem, hatırlayamıyorum... Böyle şevkinden, aşkından, muhabbetullahtan böyle:

‘—Ah yâ Rabbi bu ağaçlar, bu meyvalar altın olsa...’” filan gibi bir söz söylemiş.

“Ben ağaçta meyvaları topluyorum, ağacın dalları, meyvaları altın oldu birden.” diyor anlatan şahıs. “Ondan sonra da olduğunu görünce... O evliyaullahtan kimse, inbisas sahibiydi.” diyor, yâni neşeli bir velî demek. Kimisi böyle çok ciddî olur. Kimisi de böyle ilâhî bir şenlik ile şen olur.

“—Hiç de şakadan anlamaz mısın yâ Rabbi! Ben ne yapayım altını gümüşü?..” demiş.

Hoşuna gidiyor insanın... Bilmiyoruz doğru mudur yanlış mıdır anlatmak da ama, iman sahibi insanın gönlünde paranın pulun ne kıymeti var?.. Bunlar dünya metâı ne olacak?.. Ona aldırmaz.

Bunlar belki bir menkabe diyelim, bir fıkri anlatmak için sembolik olarak söylenmiş olsun ama Peygamber Efendimiz’e Cebrâil AS gelmedi mi?

“—Yâ Rasûlallah! Allah-u Teàlâ Hazretleri istersen senin hatırına şu Mekke’nin etrafındaki dağları altın yapacak.” demedi mi?

Dedi. Hadis-i şerifte bu rivâyet ediliyor. Ne dedi Peygamber Efendimiz:

“—İstemem yâ Rabbi!” dedi. “İstemem!” dedi.

Süleyman AS da eski peygamber. Peygamberlik mesleği, evliyalık mesleği, Allah’ın sevgili kulu olmak mesleği. Dün okuduk

hadis-i şerîfte, Süleyman AS'a da Allah-u Teàlâ Hazretleri demiş ki:

"—Mal mülk mü istersin, egemenlik, hakimiyet, saltanat mı istersin, ilim mi istersin?" diye sormuş.

Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerîfinden öğreniyoruz. Süleyman AS ne istemiş?

"—İlim isterim yâ Rabbi!" demiş. İstediği ilim de ansiklopedik bilgi değil, ma'rifetullah... Televizyon'daki yarışmaya girdiğinde hepsinden birinci yapacak bilgi değil. Onun istediği ma'rifetullah, Allah'a güzel kulluk etme bilgisi, Allah'ı tanıma bilgisi.

"—İlim isterim yâ Rabbi" demiş, maneviyâtı tercih etmiş yâni.

"—Onu isteyince Allah ona hem egemenlik verdi, saltanat, hakimiyet verdi, hem de mal verdi." diyor.

Hazret-i Süleyman oldu. Havalarda uçuyordu... Yâni cinlere, insanlara, yerlere, karıncalara hakimiyeti vardı.

Peygamber Efendimiz de istemem dedi. Önüne böyle sofra örtüsünün üstüne yığınla para gelirdi. Altın yığını, böyle buğday yığını gibi. Avuçla dağıtırdı önüne gelene. Bitti, akşama bir şey bırakmazdı. Hadis-i şerîflerde böyle sabit.

İstemezdi. "İstemem yâ Rabbi" dedi. "Dağların altın olmasını istemem." dedi. "Bir gün tok olayım, iki gün aç olayım. Tok olduğum zaman sana şükredeyim yâ Rabbi, aç olduğum zaman sabredeyim yâ Rabbi. Bunu tercih ederim." dedi. Dünyayı tercih etmedi.

Şimdi bizim alimlerimizin kitaplarına bakarsak, yeni kitaplara:

"—Canım o da lâzım da, bilmem de..." diye binbir türlü kıvırttırırlar.

İstemedi Peygamber Efendimiz dünyayı. O kadar. İstemedi ama, dünyayı istememek gidip Uludağ'ın tepesinde inzivaya çekilmek mânâsına değil. Dünyayı hedef edinmemek. Çalışacak, çabalayacak, İslâm'a hizmet edecek, Allah'ın rızasını kazanmağa koşturacak.

Dürüş kazan ye yedir,
Bir gönül ele getir.

Dürüş, çalış demek. Yâni gayrete gel demek. Dürüş, kazan, ye ve yedir. Kendin alnının teriyle, elinin emeğiyle parayı kazan,

kendin de helalinden ye, etrafa da ziyafet çek, dosta ikram eyle, fukaraya sadaka eyle, ye ve yedir. Bir gönül ele getir. Bir gönül, yâni bir insanın gönlünü kazan.

Bizim işimiz gönül yıkmak... Yâni o sadist çocuklar gibi. Yanındaki çocuk bir oyuncak yapar, üstüste koyar bir şey yapar, o gelir bir tekme vurur dağıtır. O ağlar:

"—Anne oyuncağımı bozdu." Bilmem ne filan...

O öbür tarafta güler. Neden?.. Sadist.

Bizim işimiz böyle bozgunculuk daima. Bir gönül ele getir diyor bak Yunus Emre. Var mı gönül yapmak için bir ziyaretimiz, bir tatlı sözümüz, bir ikramımız, bir sadakamız, bir hayrımız, bir hasenâtımız? Varsa ne mutlu!

Yoksa?.. E sen cihana buldozer gibi gelmişsin, İspanya'daki boğa gibi gelmişsin, o tarafı süsmüşsün, bu tarafı tepmişsin, önüne geleni ısırmışsın, arkana gelene tekmeyi savurmuşsun, ondan sonra da ölmüşsün.

Ne kendi eyledi rahat, ne halka verdi huzùr;
Yıkıldı gitti cihandan, dayansın ehl-i kubûr!

"Dünyadan defoldu gitti de, artık kabirdekiler ne çekeceklerse çeksinler!" demiş şair birisi hakkında…[152]

Böyle olmayalım, gönül ele getirelim. Para ve pulun kıymeti yoktur. Neyin kıymeti vardır para pulun kıymeti yok da?.. Elmasın, incinin mi? Hayır. Paranın, pulun, elmasın, incilin, altının, gümüşün, malın, mülkün, davarın kıymeti yoktur. Allah'ın rızasına götürecek salih amelin kıymeti vardır.

Peygamber Efendimiz bir keresinde bir koyun kestirdi, hayvan kestirdi, dağıtın bunu dedi. Geldiği zaman da sordu.

"—Kestiğimiz hayvan ne oldu, ne kadarını ne yaptınız?"

Dediler ki:

"—Her tarafını kesip, kesip tasadduk ettik, fukaraya verdik, bize bir ön kolu kaldı yâ Rasûlallah! Eve o kadarı kaldı." dediler.

"—Demek ki bir ön kolu hariç hepsi bizim olmuş." dedi

---

[152] Sultan II. Mahmud devri devlet adamlarından Halet Efendi (1760-1823) için söylenmiştir.

Peygamber Efendimiz.

Çünkü hayır hasenât verdi, sevabı ahiret defterine geçti, onun oldu. Kazanıldı. Ötekisi?.. O yenilecek, o mübah, onda bir şey yok. Berikisi sevap hanesine geçti, ahirete geçti. Mantığımız böyle çalışmalı.

"—Hocam böyle çalışırsa, yâni senin reçetenle hareket edersek halimiz nice olur?"

Çok daha güzel olur.

Dün akşam bir arkadaşım anlattı. Böyle biraz dini bilgileri zayıf bir kardeş varmış, buna demiş ki:

"—Beni cumaya götür, camiye götür. Küçükken babam bir götürdü beni camiye, Cuma mıydı, bayram mıydı unuttum." demiş.

Fukaracık hiç gitmemiş camiye, hesap uzmanı olmuş, yüksek tahsil görmüş. Biraz içinde bir aşk, bir şey kıpırdanmaya başlamış demek ki bir duygu. Arkadaşa diyor ki: "Beni bir camiye götür." Daha doğrusu sitem etmiş. Demiş ki:

"—Sen beni hiç camiye götürmüyorsun be kardeşim!" diye sitem etmiş.

O da demiş ki:

"—Müezzin, (*Hayye ale's-salâh!*) diye herkese bağırıyor. Kemal sen gel, Ali sen gel, Veli sen gel diye bağırmıyor ki, özel davetiye çıkmıyor ki. Çağrıldığı zaman sen de gideydin." demiş.

"—Ben de ona öyle latîfe ettim." diyor. "Neyse camiye götürdüm, sevdi. 'Ben bu işi sevdim. Beni gene götür.' dedi. Sonra işi ilerletmiş..." diyor. Ondan sonra:

"—Ben işi bırakacağım. Biraz ahirete çalışayım. Şimdiye kadar dünyaya çalıştığım yeter." demiş.

Çok yaşlı bir insan değil, beli kambur değil. Genç. Benden genç bir kere... Anlatılanlara göre benden beş-altı yaş daha genç. Belki on yaş genç.

Arkadaşı, ortağı demiş ki:

"—Senin kafan biraz değişmeğe başladı senin. Şöyle biraz işten elini çek, biraz Avrupa'yı filan dolaş, şöyle bir için açılsın." demiş,

"—Ben Avrupa'yı mavrupayı istemem! Ben bir Suud'a gideyim." demiş.

Oraya bir gitmiş gelmiş. İlimle, kitap okumakla meşgul olmuş.

Sonra, bir yerde arsası varmış. Öyle büyük bir kâr elde etmiş ki… O işi bırakıp da bir sene dinî ilimleri okumakla meşgul olmuş, öbür tarafta arsasına piyango isabet etmiş gibi çok büyük kâr etmiş.

"—Bak ben Allah yoluna kendi zamanımı vakf eyledim, onunla meşgul oldum. Bak Rabbim benim rızkımı ne kadar daha bol veriyor." demiş.

O ilâhî kanunları sezmiş, anlamış. Bilmiyorum sizler de böyle hayat tecrübeleriyle, bu kanunları sezebildiniz mi muhterem kardeşlerim?

İnsanın böyle aklı fikri karnı olursa, malıyla böbürlenirse, kıblesi kadın olursa, parası, dini imanı para olursa, onlar halkın en kötüleridir, Allah indinde bunların nasibi yoktur. Biz öyle olmayacağız. Biz Müslümanız, bizim her şeyimiz başkadır. Bizim sistemimiz, modelimiz başka türlüdür. Onlarla zıddız ama biz doğruyuz, onlar eğri... Biz Allah rızası için iş yaparız, paraya önem vermeyiz, Allah'ın emirlerine canımız istemese bile boyun vermişiz, onu tutarız. Bu bir başka yoldur.

"—Hocam, sizin yolunuzun da, hayatınızın da hiç tadı tuzu yoktur galiba..."

Hayır! Seninkinden bin kat daha tatlıdır. Eğer bizim hayatımızın, hakiki imanın tadını bu böyle Emperyalistler, orduların sahipleri, komutanlar filan bilse, bizim elimizden almak için ordu sevk ederlerdi üstümüze, şunların elinden şunları alalım diye. Eskiler böyle demiş. Eski evliyaullahtan, mutasavvıflardan bazıları böyle demişler:

"—Bizim tattığımız mânevî zevkleri o padişahlar, hükümdarlar bilselerdi onları bizden almak için ordu sevk ederlerdi üstümüze." demiş.

Bunu bir başka tadı vardır, açlığın bir başka tadı vardır, orucun bir başka tadı vardır... Ramazan'da bilmez misiniz, insan akşama kadar aç kalır, ama hele hele biraz da mânevî füyûzât kendisine böyle isabet ederse, o açlığın tadı, çok tokluktan çok daha güzel olur. Rabbimiz İslâm'ın çizgisine gelmeyi cümlemize nasib etsin...

"İnsanların başına öyle bir zaman gelecek ki..." hadisleri bitti, şimdi başka bir konuya geçtik. İki hadis sonra dersi bitireceğiz. Şimdi ben size o hadisler bitince bir soru soracağım demiştim.

Geçen hafta da biraz dinlediniz, bu hafta da biraz dinlediniz:

"—Acaba bizim zamanımız bu hadis-i şeriflerde anlatılan zamana biraz giriyor mu; yoksa daha uzak mı?.."

Bunun kararını siz verin, ona göre tedbirini alın. Giriyor demek kolay da tedbirini alın! Giriyorsa tedbir alın.

h. Alimin Mürekkebi, Şehidin Kanı

Ukbetü'bnü Âmir RA'dan rivâyet edilmiş.

Bu hadis-i şerifte Peygamber SAS buyuruyor ki:[153]

يُؤْتَى بِمِدَادِ طَالِبِ الْعِلْمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَدَمِ الشُّهَدَاءِ ، فَيُوزَنَانِ ؛ فَلاَ يَفْضُلُ هٰذَا عَلَى هٰذَا ، ولا هٰذَا عَلَى هٰذَا (الرافعى عن عقبة بن عامر)

RE. 504/8 (*Yu'tâ bi-midâdi tàlibi'l-ilmi yevme'l-kıyâmeti, ve demi'ş-şühedâi, feyûzenâni; felâ yafdulü hâzâ alâ hâzâ, ve lâ hâzâ alâ hâzâ*)

(*Yu'tâ bi-midâdi tàlibi'l-ilmi yevme'l-kıyâmeti*) "İlim tàlibinin mürekkebi getirilir kıyamet gününde. İlim talebesinin hokkası, mürekkebi getirilir, (*ve demi'ş-şühedâi*) ve şehidin kanı da getirilir. (*Feyüzenâni*) Bu ikisi tartılır, (*felâ yafdulü hâzâ alâ hâzâ*) birisi ötekisinden fazla gelmez, (*ve lâ hâzâ alâ hâzâ*) ötekisi berikisinden fazla gelmez. Denk düşer."

Birisi mürekkep... Gideceksin mumun yandığı yerin üst tarafındaki karaları alacaksın, bezir yağıyla çırpa çırpa döveceksin, biraz sulandıracaksın, nasıl yapacaksa içine belki birkaç madde de katacak, parlatacak filan... Oldu bir mürekkep.

İçine pamuk gibi, lif gibi, mısır püskülü gibi, ipek lifi gibi bir şeyler koyacak. Kamış kalemi yontacak, hokkanın içine batıracak, ondan sonra *vav* yazacak, *elif* yazacak, *ayın* yazacak... Hokka,

---

[153] Hatib-i Bağdadi, *el-Müttefik ve'l-Müfterik*, c.III, s.111, no:959; Ukbetü'bnü Âmir RA'dan.

Camiü'l-Ehadis, c.XXIII, s.483, no:26484.

mürekkep. Bu mürekkep ile şehidin kanı aynı geliyor. Neden?.. İlim kıymetli olduğundan.

“—E ama yâni hocam, birisi burada oturduğu masada çalışacak; hokkaya, mürekkebe kamışı bir sokacak, bir çıkartacak… Ötekisi can pazarı, Allah yolunda cihad etmiş, yaralanmış, kanı akıyor, ondan sonra şehid olmuş, canını vermiş...”

İlim kıymetli… Evet o rahat, masasında veya rahlesinde oturuyor ama, din ilimle ayakta duruyor. İnsanlar ahlâkı ilimle öğreniyorlar, alimle öğreniyorlar. Şehid bile şehidliğin faziletini alimle öğreniyor da, seve seve er meydanına çıkıp canını vermekten kaçmıyor.

Biz Kıbrıs’a çıkartma yaptığımız zaman, niye yedi kat koruganlarda, buz dolaplı, her türlü konforu hâiz siperlerde Rumlar bizim karşımızda duramadı?.. Biz niye başarı sağladık?.. Çıkartma yapan ordunun büyük bir kısmı kırılır. Normal savunma, harp kaidesi budur. Niye onlar tabansız kaçtılar?.. Çünkü biz ölmeyi tercih ediyoruz. “Ölürsem şehid olurum!” diye seve seve gidiyoruz. O da, “Şu harp belası bir bitse de, kurtulsam da, memleketime dönsem de, içkimi içsem de keyfimi sürsem!” diyor.

Onun gayesi yaşamak, onun için tabansız; fırt kaçıyor. Bizim gayemiz ölmek, onun için ölümün üstüne, böyle dikine, dikine gidiyoruz. Neden?.. İmanımızdan…

Bu imanı kim öğretiyor?.. İşte hadisler, işte ilim, işte alim. Onlar öğretiyor. Milleti bu alimlerden soğutun, bu ilimlerden uzaklaştırın, dinden imandan uzaklaştırın, bak o zaman düşmanla çarpışır mı?..

Yüzbaşının birisi bu Avrupalının birbirleriyle yaptıkları savaşlarda uzun bir konuşma yapmış askerlerine:

“—Aslanlarım, kaplanlarım, şimdi karşımızda düşman var, haydi bakalım beraberce hücum edeceğiz. Ben sayınca hepiniz birden siperlerden fırlarsınız, düşmanın üstüne fırlarsınız. 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, haydi!..” filan demiş, yüzbaşı fırlamış ileriye; herkes oturuyor yerinde… Ondan sonra, karşıdaki de bir kurşun atmış, devirmiş yüz başıyı...

Arkadakiler, (*Viva kapitâno!*) “Yaşa yüzbaşı!” diye alkışlamışlar.

Yüzbaşı öldü, cehenneme gitti. Yâni arkasından gitmemişler. Neden?.. Onların dini İslâm değil ki.

Sen şimdi bu İslâm'ı bırak, getir Hristiyanlığı yerleştir bu memlekete... Memlekete hıyanet mi ediyorsun, hayır mı ediyorsun?.. Köküne kibrit suyu döküyorsun. Memleketin mânevî hayatını mahvediyorsun, istikbâlini mahvediyorsun.

i. Yöneticinin Sorumluluğu

Sayfanın sonuncu hadisi ve dersimizin sonuncu hadisi. Peygamber SAS'in bu hadisini Bişr ibn-i Âsım RA rivâyet etmiş. Abd ibn-i Humeyd'de naklolunmuş.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[154]

يُؤْتَى بِالْوَالِي فَيُوقَفُ عَلَى الصِّرَاطِ فَيَهْتَزُّ بِهِ حَتَّى يَزُولَ كُلُّ عُضْوٍ مِنْهُ عَنْ مَكَانِهِ ، فَإِنْ كَانَ عَدْلاً مَضَى ، وَإِنْ كَانَ جَائِرًا أَهْوَى فِي النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا (عبد بن حميد ، وابن منيع عن بشر بن عاصم)

RE. 504/9 (*Yu'tâ bi'l-vâlî feyùkafu ale's-sırâti feyehtezzü bihî, hattâ yezûle küllü udvün minhu an mekânihî; fein kâne àdilen madâ, ve in kâne câiren hevâ fi'n-nâri seb'îne harîfâ.*)

(*Yu'tâ bi'l-vâlî*) "Vali getirilir." Vali ne demek?.. Müslümanların bir işinin başına görevli olarak gelmiş kimse. Yâni isterse ilçe başkanı olsun, isterse bucak başkanı olsun, isterse mahalle muhtarı olsun, isterse muhasebe müdürü olsun, isterse daha başka iş olsun... Yâni fark etmez. Vali demesi bizi şaşırtmasın. Yâni bir görevli. Kamu görevlisi diyoruz ya şimdi... Âmme hizmeti gören bir kimse.

"Vali getirilir, (*feyùkafu ale's-sırâti*) Sırat'ın üstünde

---

[154] Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.160, no:430; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.461, no:8756; Bişr ibn-i Âsım RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.42, no:14768; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.479, no:26476.

durdurulur.” Dur bakalım vali efendi! (*Feyehtezzü bihî*) “Sırat onu bir silkeler… Zangır zangır, zangır zangır, öyle bir şiddetli şekilde bu valiyi silkeler ki, (*hattâ yezûle küllü udvün minhu an mekânihî*) adamın her bir âzâsı yerinden kayıp gider. Gözü, bacağı, kulağı, kafası hepsi bir tarafa gider. Yâni, sallantının şiddetinden her azası yerinden kayar gider.”

(*Fein kâne àdilen*) “Eğer adaletli bir vali idiyse (*madâ*) sıratı geçer, cennete gider. (*Ve in kâne câiren*) Eğer zalim, cevr ü cefâ yapıcı bir vali idiyse, o zaman askerine güvendi, zulmettiyse tebaaya; (*hevâ fi’n-nâri seb’îne harîfen*) yetmiş mevsim, yetmiş sonbaharlık derinliğe doğru cehennemin içine cuvv, uçup gider. Sırattan düşer, cehennemin içine uçup gider, aşağıya doğru yuvarlanıp gider, adaletsiz hareket etmişse…”

Muhterem kardeşlerim! Bizim din büyüklerimiz devlet hizmetini vebaldir diye kabul etmemişler. Bu gibi şeylerden korktuklarından kadılık kabul etmemişler, hakimlik kabul etmemişler, valilik kabul etmemişler... Döğseler, hapsetseler bile kabul etmemişler, vebalden korktukları için bu işi yapmışlar.

Ama bir kimse, istemediği halde görevlendirilir de, bu görevlendirildiği işi elinden geldiğince ihlâsla yapmağa çalışırsa, Allah yardım eder, çok yardım eder, çok hayırlara erer. Adaletle icrâ-yı hükmederse, yâni idaresini adaletle yürütürse yaşadı, ahirette kurtuldu. Ama ilk önce bir sallanma oluyor yâni. Her uzvu bir kere bir yerinden gelip gidiyor. Yine böyle bir tehlike var. Eğer adaletle iş yapmışsa, geçer gider. Aksi takdirde mahvolur.

Sadece bu dünya hayatı yok, ahiret var. Onun için vali de olsa, reis-i cumhur da olsa, dünyanın hàkimi de olsa, kim olursa olsun, bu dünyada bir gün gelip, ecel onun da yakasına yapışacak. Ahirette tarağın dişi gibi insanların hepsi bir olacak, dünyadaki mevkîlerin, makamların, boyların, posların, pazuların kalınlığının, çapının kıymeti olmayacak. Onun için herkes, hepimiz, bizler ve başkaları, büyükler ve küçükler, yüksekler ve aşağıdakiler idare edenler ve edilenler, herkes Allah’ın emrini tutsun ve Allah’ın yolunda yürüsün.

Biz çok aciz ve çok günahkâr ve çok eksikli, çok kusurlu kullar olarak, şu mübarek Receb’in şu üçüncü gününde Rabbimize

aczimizi, eksiğimizi, kusurumuzu arz ediyoruz. Diyoruz ki:

“—Yâ Rabbi, biz zayıfız, sen bizi rızan yolunda kuvvetlendir!.. Sen bizi çek, çevir İslâm’a götür! İslâm’dan uzaklaştırma yâ Rabbi!.. Bir de bize helâl rızık yedir; bizi yardımınla, nusretinle te’yid ve takviye eyle ve kimseye muhtaç eyleme... Zikrinde, şükründe, hüsn-ü ibadetinde bize yardım eyle... Bizi sevdiğin kul olmağa muvaffak eyle... Sevdiğin işleri yapmayı bizlere nasîb eyle...” diyoruz ihlâs ile, cân ü gönülden...

Rabbimiz bizi rızası yolunda yürütsün... Aklımız başka yere kayacak gibi bile olsa, lütfuyla, keremiyle bize tevfikını refik etsin; yanlış yoldan döndürsün, doğru yoldan tutsun... Eğer nefsimiz istemese bile doğru yolda tutsun... Nefsimizin, canımızın çekmesine rağmen, bir işin sonunda günah varsa, bize onu nasib etmesin...

Fuzûlî’nin duası gibi:

Ben bilmezem bana gereken, sen hakîmsin;
Men eyle, verme, her ne gerekmez bana bana...

“—Yâ Rabbi, ben bilmiyorum, sen biliyorsun! Bana bir şey gerekmiyorsa, ben istesem de verme!” diye Rabbimiz’e iltica eyledik.

Rabbimiz bizi dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin...

Fâtiha-i Şerîfe mea’l-besmele!..

21. 02. 1998 – İskenderpaşa Camii